

13.02.2019

Kokousaika 13.02.2019 18:00 - 23:26

Kokouspaikka Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Läsnä

Jäsenet

Kivekäs, Otso	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Bogomoloff, Harry	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Arajärvi, Pentti	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
Pakarinen, Pia	apulaispormestari
Razmyar, Nasima	apulaispormestari
Sinnemäki, Anni	apulaispormestari
Vesikansa, Sanna	apulaispormestari
Apter, Ted	
Arhinmäki, Paavo	
Asko-Seljavaara, Sirpa	
Biaudet, Eva	
Borgarsdottir Sandelin, Silja	
Chydenius, Jussi	
Diarra, Fatim	saapui 21:35, poissa: 34 - 44 §
Ebeling, Mika	
Haatainen, Tuula	
Hakola, Juha	
Hamid, Jasmin	poistui 20:10, poissa: 45 - 70 §
Harjanne, Atte	
Heinäluoma, Eero	
Heinäluoma, Eveliina	saapui 19:39, poissa: 34 - 42 §
Hernberg, Kaisa	
Holopainen, Mari	poistui 22:14, poissa: 49 - 70 §
Honkasalo, Veronika	
Hussein, Abdirahim Husu	
Jalovaara, Ville	poistui 19:00, poissa: 44 - 70 §
Järvinen, Jukka	
Kaleva, Atte	
Karhuvaara, Arja	
Kari, Emma	
Kivelä, Mai	
Koivulaakso, Dan	
Kolbe, Laura	
Kopra, Pia	

13.02.2019

Koskinen, Kauko	
Koulumies, Terhi	
Laaksonen, Heimo	
Meri, Otto	
Modig, Silvia	
Moisio, Elina	
Mutttilainen, Sami	
Månsson, Björn	
Niskanen, Dani	
Nygård, Mia	
Ohisalo, Maria	
Pajunen, Jenni	
Parpala, Matti	
Pelkonen, Jaana	
Peltokorpi, Terhi	
Pennanen, Petrus	
Raatikainen, Mika	poistui 19:05, poissa: 44 - 70 §
Rantala, Marcus	
Rantanen, Mari	
Rautava, Risto	
Rydman, Wille	
Saxberg, Mirita	
Sazonov, Daniel	
Silvo, Satu	
Stranius, Leo	
Sydänmaa, Johanna	
Taipale, Ilkka	
Torsti, Pilvi	poistui 19:38, poissa: 44 - 70 §
Urho, Ulla-Marja	
Wallgren, Thomas	
Vanhanen, Reetta	
Vartiainen, Juhana	poistui 20:57, poissa: 46 - 70 §
Vepsä, Sinikka	
Vuorjoki, Anna	
Väyrynen, Paavo	poistui 18:55, poissa: 44 - 70 §
Yanar, Ozan	
Abdulla, Zahra	varajäsen
Ahva, Toni	varajäsen
	saapui 20:10, poissa: 34 - 43 §
Anttila, Maija	varajäsen
Finne-Elonen, Laura	varajäsen
Haglund, Mia	varajäsen
Hagman, Sandra	varajäsen
Hyttinen, Nuutti	varajäsen
Klemetti, Tapio	varajäsen

13.02.2019

Kolehmainen, Joonas	varajäsen saapui 22:14, poissa: 34 - 47 §
Nieminen, Jarmo	varajäsen
Niskanen, Aleksi	varajäsen
Nuorteva, Johanna	varajäsen
Oskala, Hannu	varajäsen
Paavolainen, Sara	varajäsen saapui 20:10, poissa: 34 - 43 §
Pajula, Matias	varajäsen saapui 20:57, poissa: 34 - 44 §
Pasanen, Amanda	varajäsen
Rantanen, Tuomas	varajäsen
Rissanen, Laura	varajäsen
Ruotsalainen, Nelli	varajäsen
Strandén, Juhani	varajäsen
Varjokari, Laura	varajäsen
Venemies, Mauri	varajäsen saapui 20:09, poissa: 34 - 43 §

Muut

Saxholm, Tuula	vs. kansliapäällikkö esteellinen 40 §
Aho, Mikko	kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Jolkkonen, Juha	sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Laitio, Tommi	kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Haavisto, Tuula	vs. kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Pohjolainen, Liisa	kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Rinkineva, Marja-Leena	elinkeinojohtaja
Malinen, Matti	vs. rahoitusjohtaja
Summanen, Juha	hallintojohtaja
Rope, Jenni	kaupunginlakimies
Peltonen, Antti	hallintopäällikkö
Menna, Lauri	johtava asiantuntija
Mickwitz, Leena	kaupunginsihteeri
Vallittu, Anja	kaupunginsihteeri
Villeneuve, Anna	kaupunginsihteeri
Isbom, Hanna	erityisavustaja
Laakso, Senja	erityisavustaja
Sairanen, Heikki	erityisavustaja
Seppänen, Pirre	erityisavustaja
Katajamäki, Paula	tiedottaja

13.02.2019

	Lahti, Tero Andersson, Henrik Djupsjö, Stefan	tiedottaja kielenkääntäjä ylikielenkääntäjä
Puheenjohtaja	Otso Kivekäs Harry Bogomoloff	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja 34 - 44 §, 48 - 70 § kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja 45 - 47 §
Pöytäkirjanpitäjä	Lauri Menna Anna Villeneuve Antti Peltonen	johtava asiantuntija 34 - 42 §, 45 §, 51 - 70 § kaupunginsihteeri 43 - 44 § hallintopäällikkö 46 - 50 §

13.02.2019

Tid 13.02.2019 18:00 - 23:26

Plats Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

Närvarande

Ledamöter

Kivekäs, Otso	stadsfullmäktiges ordförande
Bogomoloff, Harry	stadsfullmäktiges I vice ordförande
Arajärvi, Pentti	stadsfullmäktiges II vice ordförande
Pakarinen, Pia	biträdande borgmästare
Razmyar, Nasima	biträdande borgmästare
Sinnemäki, Anni	biträdande borgmästare
Vesikansa, Sanna	biträdande borgmästare
Apter, Ted	
Arhinmäki, Paavo	
Asko-Seljavaara, Sirpa	
Biaudet, Eva	
Borgarsdottir Sandelin, Silja	
Chydenius, Jussi	
Diarra, Fatim	anlände 21:35, frånvarande: 34 - 44 §
Ebeling, Mika	
Haatainen, Tuula	
Hakola, Juha	
Hamid, Jasmin	avlägsnade sig 20:10, frånvarande: 45 - 70 §
Harjanne, Atte	
Heinäluoma, Eero	
Heinäluoma, Eveliina	anlände 19:39, frånvarande: 34 - 42 §
Hernberg, Kaisa	
Holopainen, Mari	avlägsnade sig 22:14, frånvarande: 49 - 70 §
Honkasalo, Veronika	
Hussein, Abdirahim Husu	
Jalovaara, Ville	avlägsnade sig 19:00, frånvarande: 44 - 70 §
Järvinen, Jukka	
Kaleva, Atte	
Karhuvaara, Arja	
Kari, Emma	
Kivelä, Mai	

13.02.2019

Koivulaakso, Dan
Kolbe, Laura
Kopra, Pia
Koskinen, Kauko
Koulumies, Terhi
Laaksonen, Heimo
Meri, Otto
Modig, Silvia
Moisio, Elina
Muttalainen, Sami
Månsson, Björn
Niskanen, Dani
Nygård, Mia
Ohisalo, Maria
Pajunen, Jenni
Parpala, Matti
Pelkonen, Jaana
Peltokorpi, Terhi
Pennanen, Petrus
Raatikainen, Mika

avlägsnade sig 19:05, frånvarande:
44 - 70 §

Rantala, Marcus
Rantanen, Mari
Rautava, Risto
Rydman, Wille
Saxberg, Mirita
Sazonov, Daniel
Silvo, Satu
Stranius, Leo
Sydänmaa, Johanna
Taipale, Ilkka
Torsti, Pilvi

avlägsnade sig 19:38, frånvarande:
44 - 70 §

Urho, Ulla-Marja
Wallgren, Thomas
Vanhanen, Reetta
Vartiainen, Juhana

avlägsnade sig 20:57, frånvarande:
46 - 70 §

Vepsä, Sinikka
Vuorjoki, Anna
Väyrynen, Paavo

avlägsnade sig 18:55, frånvarande:
44 - 70 §

Yanar, Ozan
Abdulla, Zahra
Ahva, Toni

ersättare
ersättare

13.02.2019

anlände 20:10, frånvarande: 34 - 43

§

Anttila, Maija
Finne-Elonen, Laura
Haglund, Mia
Hagman, Sandra
Hyttinen, Nuutti
Klemetti, Tapio
Kolehmainen, Joonas

ersättare
ersättare
ersättare
ersättare
ersättare
ersättare
ersättare

anlände 22:14, frånvarande: 34 - 47

§

Nieminen, Jarmo
Niskanen, Alekski
Nuorteva, Johanna
Oskala, Hannu
Paavolainen, Sara

ersättare
ersättare
ersättare
ersättare
ersättare

anlände 20:10, frånvarande: 34 - 43

§

Pajula, Matias

ersättare

anlände 20:57, frånvarande: 34 - 44

§

Pasanen, Amanda
Rantanen, Tuomas
Rissanen, Laura
Ruotsalainen, Nelli
Strandén, Juhani
Varjokari, Laura
Venemies, Mauri

ersättare
ersättare
ersättare
ersättare
ersättare
ersättare
ersättare

anlände 20:09, frånvarande: 34 - 43

§

Övriga

Saxholm, Tuula

stf. kanslichef

jävig 40 §

Aho, Mikko
Jolkkonen, Juha

sektorchef i stadsmiljösektorn
sektorchef i social- och hälsovårds-
sektorn

Laitio, Tommi
Haavisto, Tuula

sektorchef i kultur- och fritidssektorn
stf. sektorchef i kultur- och fritids-
sektorn

Pohjolainen, Liisa

sektorchef i fostrans- och utbild-
ningssektorn

Rinkineva, Marja-Leena
Malinen, Matti
Summanen, Juha

näringslivsdirektör
stf. finansdirektör
förvaltningsdirektör

13.02.2019

Rope, Jenni	stadsjurist
Peltonen, Antti	förvaltningschef
Menna, Lauri	ledande sakkunnig
Mickwitz, Leena	stadssekreterare
Vallittu, Anja	stadssekreterare
Villeneuve, Anna	stadssekreterare
Isbom, Hanna	specialmedarbetare
Laakso, Senja	specialmedarbetare
Sairanen, Heikki	specialmedarbetare
Seppänen, Pirre	specialmedarbetare
Katajamäki, Paula	informatör
Lahti, Tero	informatör
Andersson, Henrik	translator
Djupsjö, Stefan	övertranslator
Ordförande	
Otso Kivekäs	stadsfullmäktiges ordförande 34 - 44 §, 48 - 70 §
Harry Bogomoloff	stadsfullmäktiges I vice ordförande 45 - 47 §
Protokollförare	
Lauri Menna	ledande sakkunnig 34 - 42 §, 45 §, 51 - 70 §
Anna Villeneuve	stadssekreterare 43 - 44 §
Antti Peltonen	förvaltningschef 46 - 50 §

13.02.2019

---

§	Asia	
34	Asia/1	Nimenhuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus Namnupprop, laglighet och beslutsförhet
35	Asia/2	Pöytäkirjan tarkastajien valinta Val av protokolljusterare
36	Asia/3	Kyselytuntien siirtäminen Flyttning av frågestunder
37	Asia/4	Kaupunkiympäristölautakunnan jäsenen ja varajäsenen valinta Val av ledamot och ersättare i stadsmiljönämnden
38	Asia/5	Käräjäoikeuden lautamiehen valinta Val av nämndeman vid tingsrätten
39	Asia/6	Eräiden vuoden 2018 talousarvioon merkittyjen määrärahojen ylittäminen, toimintakatteiden alittaminen ja määrärahojen siirtäminen Överskridning av anslag, underskridning av verksamhetsbidrag och överföring av anslag i 2018 års budget
40	Asia/7	Vuokrausperiaatteiden määrittäminen eräille tonteille (Kulosaari, tontit 42047/33 ja 42047/35) Arrendeprinciper för vissa tomter på Brändö (tomterna 42047/33 och 42047/35)
41	Asia/8	Meilahden Töölöntullin korttelin 520 asemakaavan muuttaminen (nro 12515) Detaljplaneändring för kvarteret 520 vid Tölö tull i Mejlans (nr 12515)
42	Asia/9	Pukinmäen asemanseudun asemakaavan muutos (nro 12476) Detaljplaneändring för Bocksbacka stationsomgivning (nr 12476)
43	Asia/10	Valtuutettu Atte Harjanteen aloite liha- ja maitotuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2025 mennessä Den av ledamoten Atte Harjanne väckta motionen om halvering av konsumtionen av kött- och mjölkprodukter till år 2025
44	Asia/11	Valtuutettu Otto Meren aloite Helsingin kaupungin jäsenyyksien selvittämiseksi eri yhdistyksissä Den av ledamoten Otto Meri väckta motionen om en utredning av Helsingfors stads medlemskap i olika föreningar
45	Asia/12	Valtuutettu Mai Kivelän aloite biomassalle laadittavista kestävyyskriteereistä Den av ledamoten Mai Kivelä väckta motionen om hållbarhetskriterier för biomassa

13.02.2019

-
46	Asia/13	Valtuutettu Emma Karin aloite toimeentulotuen muutoksista aiheutuneiden ongelmien korjaamisesta Den av ledamoten Emma Kari väckta motionen om lösning av problem som ändringarna i utkomststödet orsakat
47	Asia/14	Valtuutettu Otso Kivekkään aloite sataman paremmasta yhdistämistä kaupunkiin Den av ledamoten Otso Kivekäs väckta motionen om bättre förbindelser mellan hamnen och staden
48	Asia/15	Valtuutettu Suldaan Said Ahmedin aloite maksuttomasta joukkoliikenteestä pitkäaikaistyöttömille Den av ledamoten Suldaan Said Ahmed väckta motionen om avgiftsfri kollektivtrafik för långtidsarbetslösa
49	Asia/16	Valtuutettu Petrus Pennasen aloite Kruunusiltaojen avaamisesta yöaikaan takseille ja sähköbusseille Den av ledamoten Petrus Pennanen väckta motionen om nattrafik på Kronbroarna för taxibilar och elbussar
50	Asia/17	Valtuutettu Heimo Laaksosen aloite Suurmetsäntien ja Malminkaaren turvallisuudesta Den av ledamoten Heimo Laaksonen väckta motionen om säkerheten på Storskogsvägen och Malmbågen
51	Asia/18	Valtuutettu Jenni Pajusen aloite Laajasalon ja Herttoniemen liikenteen sujuvuuden varmistamisesta Den av ledamoten Jenni Pajunen väckta motionen om trygghande av en smidig trafik på Degerö och i Herttonäs
52	Asia/19	Valtuutettu Alviina Alametsän aloite tiemelun torjunnasta Den av ledamoten Alviina Alametsä väckta motionen om bekämpning av bullret från vägtrafiken
53	Asia/20	Valtuutettu Björn Månssonin aloite museoraitiovaununlinjan perustamisesta Den av ledamoten Björn Månsson väckta motionen om en museispårvagnslinje
54	Asia/21	Valtuutettu Eveliina Heinäluoman aloite Itämeren pelastusohjelma Helsinkiin Den av ledamoten Eveliina Heinäluoma väckta motionen om ett Helsingforsprogram för att rädda Östersjön
55	Asia/22	Valtuutettu Kaisa Hernbergin aloite Arabian rantapuiston kehittämisestä Den av ledamoten Kaisa Hernberg väckta motionen om utveckling av

13.02.2019

-
- Arabia strandpark
- 56 Asia/23 Valtuutettu Vesa Korkkulan aloite koulujen vaikutusvallan lisäämisestä
Den av ledamoten Vesa Korkkula väckta motionen om ökning av skolornas inflytande
- 57 Asia/24 Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite kotimaisten marjojen ja hedelmien käytöstä päiväkodeissa ja kouluissa
Den av ledamoten Arja Karhuvaara väckta motionen om användning av inhemska bär och frukter på daghem och i skolor
- 58 Asia/25 Valtuutettu Petrus Pennasen aloite erikoisopetuspäivien järjestämisestä kouluissa
Den av ledamoten Petrus Pennanen väckta motionen om ordnande av specialistundervisningsdagar i skolor
- 59 Asia/26 Valtuutettu Emma Karin aloite kaupunkisoutuvenepalvelusta Helsinkiin
Den av ledamoten Emma Kari väckta motionen om en tjänst med stadsroddbåtar i Helsingfors
- 60 Asia/27 Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite koulujen pihojen kehittämisestä
Den av ledamoten Johanna Nuorteva väckta motionen om utveckling av skolgårdarna
- 61 Asia/28 Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite leikkipuistojen ja liikuntapaikkojen kartoittamisesta
Den av ledamoten Johanna Nuorteva väckta motionen om en kartläggning av lekparkar och idrottsplatser
- 62 Asia/29 Valtuutettu Nelli Ruotsalaisen aloite harrastus- ja liikuntapaikkojen sukupuolineutraaleista pukeutumistiloista
Den av ledamoten Nelli Ruotsalainen väckta motionen om könsneutrala omklädningsrum vid hobby- och motionsanläggningar
- 63 Asia/30 Valtuutettu Emma Karin aloite koulujen kahdeksan aamuista luopumisesta
Den av ledamoten Emma Kari väckta motionen om slopande av skolmorgnar som börjar klockan åtta
- 64 Asia/31 Valtuutettu Petrus Pennasen aloite suosittujen, osallistavien ja yhteisöllisten tapahtumien järjestämisestä kaupungin rahoituksella
Den av ledamoten Petrus Pennanen väckta motionen om finansiering från staden för populära delaktighets- och gemenskapsevenemang
- 65 Asia/32 Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite perhevalmennuksen käynnistämistä murrosikäisten nuorten vanhemmille
Den av ledamoten Johanna Nuorteva väckta motionen om lansering

13.02.2019

-
- av familjeträning för tonåringars föräldrar
- 66 Asia/33 Valtuutettu Alviina Alametsän aloite helsinkiläisten muunsukupuolisten henkilöiden hoidon turvaamisesta
Den av ledamoten Alviina Alametsä väckta motionen om trygghande av vård för ickebinära personer i Helsingfors
- 67 Asia/34 Valtuutettu Outi Alasen aloite psykiatrian päivystyksen palauttamisesta Helsingin kaupungille
Den av ledamoten Outi Alanen väckta motionen om återbördande av den psykiatriska jouden till Helsingfors stad
- 68 Asia/35 Valtuutettu Suldaan Said Ahmedin aloite kuntoutumista tukevan palvelukeskuksen perustamisesta asunnottomille päihteitä käyttäville nuorille
Den av ledamoten Suldaan Said Ahmed väckta motionen om en servicecentral för rehabilitering av unga bostadslösa missbrukare
- 69 Asia/36 Valtuutettu Alekski Niskasens aloite sosiaali- ja terveystoimen yksilöhuollon päätösten muutoksenhakuprosessin selvittämisestä
Den av ledamoten Alekski Niskanen väckta motionen om utredning av social- och hälsovårdsväsendets process för sökande av ändring i beslut om individuell vård
- 70 Asia/37 Kokouksessa jätetyt aloitteet
Motioner inlämnade vid sammanträdet

§ 34

Nimenuoto, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös

Kaupunginvaltuusto totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Nimenuoto ja estyneet

Puheenjohtaja totesi, että esteilmoituksen tämän kokouksen osalta ovat jättäneet läsnäololistassa mainitut valtuutetut ja heidän tilalleen on kutsuttu listasta ilmenevät varavaltuutetut.

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginvaltuuston kokous on kutsuttu koolle kuntalaissa ja hallintosäännössä edellytetyssä järjestyksessä. Toimitetun nimenuudon mukaan vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä. Edellä olevan perusteella puheenjohtaja totesi, että kokous on laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen

Liitteet

1 Läsnäololista

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja heidän tilalleen tulevat varavaltuutetut, toimittaa nimenuudon sekä toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

13.02.2019

Asia/2

§ 35

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin valtuutetut Heimo Laaksonen ja Terhi Peltokorpi sekä varalle valtuutetut Sami Muttilainen ja Johanna Sydänmaa.

Käsittely

Puheenjohtajan ehdotuksesta pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin yksimielisesti valtuutetut Heimo Laaksonen ja Terhi Peltokorpi sekä varalle valtuutetut Muttilainen ja Johanna Sydänmaa.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto valitsee pöytäkirjantarkastajiksi kaksi valtuutettua ja varatarkastajiksi kaksi valtuutettua.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

13.02.2019

§ 36

Kyselytuntien siirtäminen

HEL 2018-008728 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti peruuttaa 27.2. ja 27.3. kyselytunnit sekä järjestää kyselytunnit 13.3. ja 10.4.2019 kokousten yhteydessä.

Esittelijä

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Lisätiedot

Lauri Menna, johtava asiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto päätti vuoden 2019 kokousaikojen yhteydessä kyselytuntien järjestämisestä siten, että kyselytunneista neljä järjestetään keväällä (30.1., 27.2., 27.3. ja 8.5.) ja kaksi syksyllä (11.9. ja 23.10.) valtuuston varsinaisten kokouksien yhteydessä.

Pormestarikunnan poissaolojen vuoksi 27.2. kyselytunti siirretään 13.3. kokouksen yhteyteen. Samalla tasataan kyselytuntien väliä kevään osalta siirtämällä 27.3. kyselytunti 10.4. kokouksen yhteyteen.

Hallintosäännön 30 luvun 18 §:n mukaan valtuuston päättämien varsinaisten kokousten yhteydessä järjestetään noin tunnin kestävä kyselytunti, jonka aikana valtuutetuilla on tilaisuus suullisesti esittää pormestarille tai apulaispormestarille yhteen asiaan kohdistuvia kysymyksiä näiden toimialaan kuuluvissa kaupungin toimintaa koskevissa asioissa.

Esittelijä

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Lisätiedot

Lauri Menna, johtava asiantuntija, puhelin: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 10.10.2018 § 279

HEL 2018-008728 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti pitää kokouksensa vuonna 2019 seuraavasti:

nro	vko	päivä	klo	
1	3	16.1.2019	18	
2	5	30.1.2019	18	kyselytunti
3	7	13.2.2019	18	aloitekäsitely
4	9	27.2.2019	18	kyselytunti
5	11	13.3.2019	18	
6	13	27.3.2019	18	kyselytunti
7	15	10.4.2019	18	
8	17	24.4.2019	18	
9	19	8.5.2019	18	kyselytunti
10	21	22.5.2019	18	aloitekäsitely
11	23	5.6.2019	18	
12	25	19.6.2019	16	tilinpäätös
13	35	28.8.2019	18	
14	37	11.9.2019	18	kyselytunti
15	39	25.9.2019	18	aloitekäsitely
16	41	9.10.2019	18	
17	43	23.10.2019	18	kyselytunti
18	45	6.11.2019	18	
19	46	13.11.2019	16	talousarvio
20	48	27.11.2019	18	talousarvio, aloitekäsitely
21	50	11.12.2019	16	

Esittelijä

Kaupunginvaltuuston puheenjohtaja

Lisätiedot

Mari Tammisto, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
mari.tammisto(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

13.02.2019

Asia/4

§ 37

Kaupunkiympäristölautakunnan jäsenen ja varajäsenen valinta

HEL 2019-000639 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto

- myönsi Kaisa Hernbergille eron kaupunkiympäristölautakunnan jäsenen luottamustoimesta ja
- valitsi nykyisen varajäsenen Amanda Pasasen jäseneksi ja Satu Vartiaisen varajäseneksi (Tuomas Rantasen henkilökohtainen varajäsen) kaupunkiympäristölautakuntaan vuoden 2021 toukokuun loppussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

Kaupunginvaltuusto valitsi yksimielisesti valtuutettu Kaisa Hernbergin ehdotuksesta Satu Vartiaisen uudeksi varajäseneksi kaupunkiympäristölautakuntaan.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus luottamustehtävästä

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Kaisa Hernbergille eron kaupunkiympäristölautakunnan jäsenen luottamustoimesta ja
- valitsee Amanda Pasasen jäseneksi ja _____ varajäseneksi (Tuomas Rantasen henkilökohtainen varajäsen) kaupunkiympäristölautakuntaan vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi Kaisa Hernbergin (Vihr.) 7.6.2017 § 267 jäseneksi kaupunkiympäristölautakuntaan vuonna 2017 alkavaksi toimikaudeksi. Kaisa Hernberg pyytää 16.1.2019 eroa kaupunkiympäristölautakunnan jäsenen luottamustoimesta.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 74 §:n mukaisesti.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus luottamustehtävästä

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Kunnallisvalitus, valtuusto

13.02.2019

Asia/4

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta
Taloushallintopalveluliikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.02.2019 § 96

HEL 2019-000639 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Kaisa Hernbergille eron kaupunkiympäristölautakunnan jäsenen luottamustoimesta ja
- valitsee Amanda Pasasen jäseneksi ja _____ varajäseneksi (Tuomas Rantasen henkilökohtainen varajäsen) kaupunkiympäristölautakuntaan vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

28.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

13.02.2019

Asia/5

§ 38

Käräjäoikeuden lautamiehen valinta

HEL 2019-000590 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginvaltuusto

- totesi, että käräjäoikeuden lautamies Marita Tirin luottamustoimi on päättynyt ja
- valitsi Sonja Alangon käräjäoikeuden lautamieheksi vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut
Helsingin käräjäoikeus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi 21.6.2017 § 294 Marita Tirin (Vihr.) käräjäoikeuden lautamieheksi vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi. Marita Tiri on kuollut 31.12.2018.

Käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain (675/2016) mukaan valtuusto valitsee käräjäoikeuden lautamiehet valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi. Käräjäoikeuden lautamiehestä on soveltuvin osin voimassa, mitä kunnan luottamushenkilöstä säädetään.

13.02.2019

Asia/5

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö.

Käräjäoikeuden lautamieheksi valittavan tulee täyttää käräjäoikeuden lautamiehistä annetun lain 2 §:n mukaiset kelpoisuusvaatimukset.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut
Helsingin käräjäoikeus

Otteen liitteet

Kunnallisvalitus, valtuusto
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 66

HEL 2019-000590 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- toteaa, että käräjäoikeuden lautamies Marita Tirin luottamustoimi on päättynyt ja
- valitsee Sonja Alangon käräjäoikeuden lautamieheksi vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 39

Eräiden vuoden 2018 talousarvioon merkittyjen määrärahojen ylittäminen, toimintakatteiden alittaminen ja määrärahojen siirtäminen

HEL 2019-000272 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto oikeutti sosiaali- ja terveyslautakunnan ylittämään vuoden 2018 talousarvioon merkityn määrärahan sekä kaupunkiympäristölautakunnan, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan ja sosiaali- ja terveyslautakunnan alittamaan toimintakatteet seuraavasti:

Käyttötalouden määrärahan ylitys ja toimintakatteiden alitukset ovat yhteensä 14 970 000 euroa.

Ta-kohta 3 10 02 Rakennukset
toimintakate talousarviossa 235 999 000 euroa
toimintakatteen alitus 9 500 000 euroa

Ta-kohta 4 10 01 Kulttuuri ja vapaa-aika
toimintakate talousarviossa -174 845 000 euroa
toimintakatteen alitus 150 000 euroa

Ta-kohta 5 10 04 Apotti ja Sote- ja maakuntauudistus
toimintakate talousarviossa -3 009 000 euroa
toimintakatteen alitus 1 320 000 euroa

Ta-kohta 5 10 05 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
määräraha talousarviossa 565 704 000 euroa
määrärahan ylitys 4 000 000 euroa

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää tehdä siirrot vuoden 2018 talousarvioon merkittyihin määrärahoihin seuraavasti:

Talousarviokohdalta
8 04 Puistot ja liikunta-alueet
8 04 01 Puistot ja liikunta-alueet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi
8 04 01 01 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaus - 4 200 000 euroa
Talousarviokohdalle
8 04 Puistot ja liikunta-alueet
8 04 02 Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet, kaupunginhallituksen käytettäväksi
8 04 02 01 Kamppi-Töölönlahti alueen puistot + 3 600 000 euroa
8 04 02 05 Pasilan puistot + 600 000 euroa

Talousarviokohdalta
8 06 Arvopaperit
8 06 02 Muut kohteet, kaupunginhallituksen käytettäväksi -12 000 euroa
Talousarviokohdalle
8 06 Arvopaperit
8 06 01 HITAS-osakkeiden hankkiminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi +12 000 euroa

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tero Niinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kaupunkiympäristölautakunta 20.11.2018
- 2 Kaupunkiympäristölautakunta 22.1.2019
- 3 Toimialajohtajan kirje talousarviokohdan 31002 toimintakatteen alituksesta
- 4 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 27.11.2018
- 5 Sosiaali- ja terveyslautakunta 20.11.2018
- 6 Toimialajohtajan kirje 23.1.2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käyttötalousosa

3 10 02 Rakennukset

Talousarviokohdan Rakennukset menojen arvioidaan ylittyvän yhteensä noin 4 000 000 euroa. Vuokrien ja vastikkeiden arvioidaan toteutuvan ennakoitua korkeampana, johtuen päiväkotien ja koulujen käyttöön toteutetuista väistötiloista. Lisäksi menojen osalta lämmityksen ja sähkön oston kustannukset ovat ennakoitua korkeammat. Menojen ylitymistä on pystytty kattamaan osin henkilöstömenoissa ja palveluiden ostoissa syntyneillä säästöillä.

Rakennukset talousarviokohdan tulojen ennakoidaan alittuvan noin 5 500 000 euroa. Talousarvion 2018 valmisteluvaiheessa tulojen arviointiin on liittynyt epävarmuustekijöitä, joiden takia vuokratuotot eivät to-

teudu talousarvion mukaisesti. Osassa toiminnoista on ollut resurssiva-jetta ja prosesseissa on ollut edelleen sujuvoitettavaa, joten tilojen vuokraus ei ole onnistunut täysimääräisesti. Esimerkiksi asuntojen kor-jaustoiminnan hidastumisen vuoksi asuntoja ei ole saatu vuokrattua tehokkaasti asukkaan vaihtuessa. Suurimpana tekijänä tuloja on alenta-nut Kättilöopiston vuokrasopimuksen päättyminen 1.6.2018, jonka vai-kutus on ollut 1 850 000 euroa.

Toimintakatetta tulisi saada alittaa 9 500 000 euroa.

4 10 01 Kulttuuri ja vapaa-aika

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalle on siirtynyt sosiaali- ja terveystoi-mialalta neljä vapaaehtoistyön koordinaattoria 1.5.2018 ja kaupungin-kansliasta johtava asiantuntija 1.11.2018. Määräraha vaikutukset ovat vuoden 2018 osalta yhteensä 150 000 euroa, joita ei ole huomioitu ao. vuoden talousarviossa.

Toimintakatetta tulisi saada alittaa 150 000 euroa.

5 10 04 Apotti ja Sote- ja maakuntauudistus

Apotti ja Sote- ja maakuntauudistus talousarviokohdan ennakoidaan alittavan toimintakatteen 1 320 000 eurolla. Talousarviokohdan menot ja tulot alittavat talousarvion, mutta toimintakate heikkenee, koska Apo-tin menot ovat toteutuneet talousarviovaiheessa arvioitua suurempana, suunnitellun hankkeen etenemisaikataulun mukaisesti. Talousarviokoh-taan sisältyvät sote- ja maakuntauudistuksen menot ovat palkkakus-tannuksia, jotka laskutetaan täysimääräisesti Uudenmaan maakunnal-ta. Talousarviokohdan sote- ja maakuntauudistuksen menojen ja tulo-jen toteutuminen arvioitua pienempinä johtuu sote- ja maakuntauudis-tuksen lainsäädännön ja valmistelun arvioitua hitaammasta etenemi-sestä.

Toimintakatetta tulisi saada alittaa 1 320 000 euroa.

5 10 05 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) määrärahojen enna-koidaan ylittyvän 4 000 000 euroa. Määrärahan ylitys johtuu Helsingille tuotetun Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin palvelutuotannon määrän ja laskutuksen toteutumisesta talousarviossa arvioitua suu-rempana. Palvelutuotannon kysynnän, määrän ja laskutuksen muutok-set vastaavat muun muassa väestönkasvun ja ikääntymisen aiheutta-maa palvelutarpeen kasvua. Ylitysesityksessä on huomioitu HUS:in valtuuston päättämä ylijäämän palautus vuodelle 2018 (17 300 000 eu-roa) sekä Töölön kiinteistön myyntivoiton palautus (13 500 000 euroa).

Ilman Töölön kiinteistön myyntivoiton palautusta, talousarviokohdan ylitys olisi ollut noin 17 500 000 euroa.

Määrärahaa tulisi saada ylittää 4 000 000 euroa.

Määrärahojen siirtäminen

Talousarviokohdan 8 04 Puistot ja liikunta-alueet alakohdan 8 04 02 Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet, kaupunginhallituksen käytettäväksi määrärahan ennakoidaan ylittyvän 4 200 000 euroa. Tämä johtuu siitä, että Kamppi-Töölönlahti alueella lisämäärärahan tarve on yhteensä 3 600 000, jotta joulukuussa 2018 avatun keskustakirjaston Oodin ympäristö pystyttiin toteuttamaan mahdollisimman valmiiksi samassa aikataulussa keskustakirjaston kanssa. Keskustakirjaston ympäristön mahdollisimman valmiiksi rakentaminen vuoden 2018 aikana mahdollistaa puiston viimeistelytyön valmistumisen ennen EU-puheenjohtajuuskauden alkua 1.7.2019. Lisäksi Pasilan alueella lisämäärärahan tarve on 600 000 euroa Konepajapuiston urakan toteuttamiseen välillä Venttiilikuja-Traverssikuja, jotta asuntojen vieressä sijaitseva puiston osa saadaan asukkaiden käyttöön mahdollisimman pian.

Projektialueiden puistojen määrärahaylitys on mahdollista kattaa talousarviokohdan 8 04 Puistot ja liikunta-alueet sitovien alakohtien määrärahojen siirroilla, koska kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi osoitetusta talousarviokohdan 8 04 01 Puistot ja liikunta-alueet määrärahasta 19 600 000 euroa ylitysoikeuksineen, osa jää käyttämättä. Määrärahaa jää käyttämättä mm. siitä syystä, että osa hankkeista siirtyi toteutettavaksi aikataulujen yhteensovittamisen takia vuoden 2018 jälkeen.

Edellä esitetyn mukaisesti tulisi määrärahaa siirtää talousarviokohdan 8 04 Puistot ja liikunta-alueet alakohdalta 8 04 01 Puistot ja liikunta-alueet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi alakohdalle 8 04 02 Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet, kaupunginhallituksen käytettäväksi yhteensä 4 200 000 euroa.

Asuntotuotannon lisääntyminen on kasvattanut Hitas-kohteiden rakentamismääriä AM-ohjelman mukaisesti ja siten lisännyt kaupungille ostettavien Hitas-osakkeiden lukumäärää, jolloin Hitas-osakkeiden ostamiseen talousarviossa varattu määräraha ylittyy 12 000 euroa. Ylitys pystytään kattamaan vastaavan suuruisella määrärahasäästöllä alakohdassa 8 06 02 Muut kohteet, kaupunginhallituksen käytettäväksi.

Edellä esitetyn mukaisesti tulisi määrärahaa siirtää talousarviokohdan 8 06 Arvopaperit alakohdalta 8 06 02 Muut kohteet, kaupunginhallituksen käytettäväksi alakohdalle 8 06 01 HITAS-osakkeiden hankkiminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi yhteensä 12 000 euroa.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Vuoden 2018 talousarvion noudattamisohjeiden mukaisesti toimialalautakunnat ovat toimittaneet määrärahan ylitysesityksen, toimintakatteiden alitus- ja määrärahojen siirtoesitykset vuoden 2018 marraskuun loppuun mennessä. Tämän jälkeen määrärahojen käyttöennusteet ovat tarkentuneet. Ohessa toimialalautakuntien esitykset.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tero Niininen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niininen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kaupunkiympäristölautakunta 20.11.2018
- 2 Kaupunkiympäristölautakunta 22.1.2019
- 3 Toimialajohtajan kirje talousarviokohdan 31002 toimintakatteen alituksesta
- 4 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 27.11.2018
- 5 Sosiaali- ja terveyslautakunta 20.11.2018
- 6 Toimialajohtajan kirje 23.1.2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Kaupunkiympäristön toimiala
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Sosiaali- ja terveystoimiala
Kaupunginkanslia
Taloushallintopalveluliikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 64

HEL 2019-000272 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää oikeuttaa sosiaali- ja terveyslautakunnan ylittämään vuoden 2018 talousarvioon merkityn määrärahan sekä kaupunkiympäristölautakunnan, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan ja sosiaali- ja terveyslautakunnan alittamaan toimintakatteet seuraavasti:

13.02.2019

Käyttötalouden määrärahan ylitys ja toimintakatteen alitukset ovat yhteensä 14 970 000 euroa.

Ta-kohta 3 10 02 Rakennukset
toimintakate talousarviossa 235 999 000 euroa
toimintakatteen alitus 9 500 000 euroa

Ta-kohta 4 10 01 Kulttuuri ja vapaa-aika
toimintakate talousarviossa -174 845 000 euroa
toimintakatteen alitus 150 000 euroa

Ta-kohta 5 10 04 Apotti ja Sote- ja maakuntauudistus
toimintakate talousarviossa -3 009 000 euroa
toimintakatteen alitus 1 320 000 euroa

Ta-kohta 5 10 05 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
määräraha talousarviossa 565 704 000 euroa
määrärahan ylitys 4 000 000 euroa

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää tehdä siirrot vuoden 2018 talousarvioon merkittyihin määrärahoihin seuraavasti:

Talousarviokohdalta

8 04 Puistot ja liikunta-alueet

8 04 01 Puistot ja liikunta-alueet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

8 04 01 01 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaus - 4 200 000 euroa

Talousarviokohdalle

8 04 Puistot ja liikunta-alueet

8 04 02 Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet, kaupunginhallituksen käytettäväksi

8 04 02 01 Kamppi-Töölönlahti alueen puistot + 3 600 000 euroa

8 04 02 05 Pasilan puistot + 600 000 euroa

Talousarviokohdalta

8 06 Arvopaperit

8 06 02 Muut kohteet, kaupunginhallituksen käytettäväksi -12 000 euroa

Talousarviokohdalle

8 06 Arvopaperit

8 06 01 HITAS-osakkeiden hankkiminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi +12 000 euroa

Esittelijä

pormestari

Jan Vapaavuori

Lisätiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

13.02.2019

Asia/6

Tero Niinen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niinen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 40

Vuokrausperiaatteiden määrittäminen eräille tonteille (Kulosaari, tontit 42047/33 ja 42047/35)

HEL 2018-010325 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto vahvisti Helsingin Kulosaarella sijaitsevien asuin-kerrostalotontin 42047/33 ja siitä muodostettavien tonttien sekä auto-paikkatontin 42047/35 määräälojen ja niistä muodostettavien tonttien vuokrausperiaatteet myöhemmin päätettävästä ajankohdasta alkaen 31.12.2080 saakka liitteen 1 mukaisesti.

Käsittely

Kaupunginvaltuusto päätti, että vs. kansliapäällikkö Tuula Saxholm ei voi esteellisyyden vuoksi (hallintolaki 28.1 § kohta 5) osallistua asian käsittelyyn.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vuokrausperiaatteet
- 2 Kartta
- 3 Tonttitietoja

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Kulosaaren ala-asteen koulun ja Kulosaaren kirkon välittömään läheisyyteen sijoittuvalle kerrostalotontille on suunniteltu pistetaloja. Tontti on varattu yleisellä tontinvarauskierroksella toteutettavaksi valtion tukemana vuokra-asuntotuotantona. Kerrostalorakentamisen myötä vie-reisen kirkkotontin autopaikkoja siirretään sijoitettavaksi erilliselle auto-paikkatontille.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Vuokrausperiaatteet vahvistetaan sekä kerrostalotontille (AK) että autopaikkatontin (LPA) määräaloille. Autopaikkatonttia rakennetaan parhaillaan Werner Wirénin tien rakentamisen yhteydessä. Kerrostalotontin on tarkoitus lähteä rakentumaan vuoden 2019 kevään aikana. Vuokra päättyy 31.12.2080.

Esittelijän perustelut

Asemakaava- ja tonttitiedot

Kulosaaren korttelitalon ja sen ympäristön asemakaavan muutos nro 12285 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 23.9.2015 § 223 ja se on tullut voimaan 6.11.2015. Asemakaavan käsittämälle alueelle rakennetaan asuntoja yhteensä noin 6 410 k-m² sekä yksi autopaikkatontti. Samalla muutetaan alueen pysäköinti- ja kulkujärjestelyt.

Tontti (AK) 42047/33 kuuluu asuinkerrostalojen korttelialueeseen. Sen rakennusoikeus on 2 960 k-m², pinta-ala 3 603 m² ja osoite Kyösti Kallion tie. Tontti on merkitty kiinteistörekisteriin 21.3.2018.

Tontti (LPA) 42047/35 kuuluu autopaikkojen korttelialueeseen. Suunnitellun tontin kokonaispinta-ala on 372 m² ja osoite Werner Wirénin tie. Tontti muodostuu seuraavista kolmesta kiinteistöstä:

- 91-42-47-7, 124 m² (Helsingin seurakuntayhtymän omistama)
- 91-42-47-8, 164 m² (Helsingin kaupungin omistama)
- 91-42-9903-1, 84 m² (Helsingin kaupungin omistama)

Tonttia ei ole vielä merkitty kiinteistörekisteriin.

Sijainti- ja asemakaavakartta ovat liitteenä 2. Tarkemmat tonttitiedot ilmenevät liitteessä 3.

Varaus- ja vuokrauspäätökset

AK-tontti

Kaupunginhallitus päätti 28.11.2016 § 1081 muun muassa varata asuntotontin (AK) 42047/33 Helsingin kaupungin asuntotuotantotoimistolle (nyk. asuntotuotantopalvelu) valtion tukemien vuokra-asuntojen suunnittelua varten 31.12.2018 saakka.

Kaupunkiympäristön toimialan asuntotonttitiimin tiimipäällikkö on 14.6.2018 § 188 päättänyt vuokrata tontin Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle lyhytaikaisesti rakennusluvan hakemista varten 15.6.2019 saakka.

LPA-tontti

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

13.02.2019

Suunniteltuun LPA-tonttiin 47033/35 ei kohdistu varauspäätöstä. Asemakaavan muutoksessa tontille on osoitettu sijoitettavan viereisen kirkkotontin (AK 42047/7) autopaikkoja. LPA-tontti korvaisi nykyisen AK-tontin alueelle kohdistuvan seurakunnan autopaikoitusalueen vuokrauksen.

Tontti ei ole kokonaisuudessaan kaupungin omistuksessa. Osan omistaa Helsingin seurakuntayhtymä. Tarkoituksena on päättää voimassa oleva autopaikoitusalueen maanvuokrasopimus ennenaikaisesti, rakentaa LPA-tontti Werner Wirénin tien rakentamisen yhteydessä loppuvuodesta 2018 ja vuokrata kaupungin omistamat määräalat pitkäaikaisesti Helsingin Seurakuntayhtymälle. Tämä järjestely vaaditaan, jotta AK-tonttia voitaisiin vuokrata pitkäaikaisesti ja rakentaa voimassa olevan asemakaavan osoittamaan käyttöön.

Ehdotetut vuokrausperiaatteet

Asuntotontin vuokrausperiaatteiden määrittelyssä on huomioitu Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) arvio tontin hinnasta. Autopaikkatontin osalta puolestaan on noudatettu kaupungin autopaikkatonteilla yleisesti noudatettua hinnoittelua.

Vertailutiedot

Kulosaaren alueelta ei ole käytettävissä täysin vertailukelpoisia vuokrausperiaatteita. Vertailutietona todettakoon, että kiinteistölautakunta päätti 25.2.2016 § 81 vuokrata Kulosaaresta asemakaavaan nro 4676 merkityn asuntokerrostalojen korttelialueeseen kuuluvan tontin 42054/1 Helsingin kaupungin asunnot Oy:lle ikääntyneiden henkilöiden asuntoja varten pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin ”lokakuu 1951 = 100” pistelukua 100 vastaavana kerrosneliömetrihintana 34 euroa. Vuokrasta peritään 80 % siltä ajalta, jolloin tontille rakennettujen asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksumatta tai jolloin valtio maksaa tontille rakennettujen asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkotukea. Maanvuokraa ei peritä ajalta, jolloin tonttia käytetään ikääntyneiden henkilöiden (60 vuotta täyttäneet) asumistarkoituksiin, kuitenkin kauintaan 31.12.2025 saakka. Käyttötarkoituksena lisäksi esitetyn vertailutiedon osalta tulee lisäksi huomata, että kyseessä on tontin uudelleen vuokraaminen, joka noudatetun käytännön mukaan vaikuttaa hintaan alentavasti verrattuna esimerkiksi muutoin ominaisuuksiltaan vastaavaan, mutta rakentamattomaan tonttiin.

Vertailutietona voidaan käyttää myös Kulosaaren läheisyydessä sijaitsevaan Kalasatamaan vahvistettuja vuokrausperusteita. Kaupunginvaltuusto päätti 15.6.2016 § 181 oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan asuinkerrostalotontit (AK) 10630/1 ja 3, 10632/1 ja 3, 10634/1 ja

4, 10636/3 ja 6 sekä 10637/1 ja 3 lautakunnan määräämästä ajankohdasta alkaen 31.12.2080 saakka pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100" pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana Hitas-asuntojen ja/tai asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) tukemien asuntojen osalta 42 euroa. Asuinkerrostalo- (AK) ja erityisasuntojen tonttien (AKS) 10630/2 ja 4, 10632/2 ja 4, 10634/2 ja 3, 10636/1, 4 ja 5 sekä 10637/2 ja 4 vuosi- vuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100" pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana Hitas-asuntojen ja/tai ARA:n tukemien asuntojen osalta 37 euroa. Alueen keskeneräisyyden perusteella myönnettävän alkuvuosialennuksen päättymisen jälkeen asuntonttien vuosivuokrista peritään 80 % siltä ajalta, jona tontille rakennettavien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksamatta tai jona valtio maksaa tontille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea).

Vuokrausperiaatteet

Edellä olevan perusteella esityksen kohteena olevien tonttien vuokrien esitetään määräytyvän seuraavasti.

Asuinkerrostalotontin (AK) 42047/33 vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100" pistelukua 100 vastaavana asuinkerrosneliömetrihintana valtion tukeman vuokra-asuntotuotannon osalta 37 euroa.

Vuokrasta peritään 80 % siltä ajalta, jona tontille rakennettavien asuintalojen rakentamiseen myönnettyä valtion asuntolainaa on maksamatta tai jona valtio maksaa tontille rakennettavien asuntojen rakentamiseen myönnetyn lainan perusteella korkohyvitystä (korkotukea).

Asemakaavaan merkityn kerrosalan lisäksi rakennettavien asuntojen ulkopuolisten asuntoja palvelevien tilojen osalta maanvuokraa ei peritäisi.

Autopaikkatontin (LPA) vuosivuokra määrätään pitäen perusteena virallisen elinkustannusindeksin "lokakuu 1951 = 100" pistelukua 100 vastaavana tonttinelämetrihintana 1 euroa.

Kaupunginvaltuuston päätöksen 1.10.1980 (asia 18) mukaan asuntontin vuosivuokra on 4 % ja muiden tonttien 5 % tontin laskennallisesta hinnasta, joka määräytyy tontin pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisesti.

Kulosaari kuuluu alueeseen, jossa ARA määrittelee erikseen hyväksymänsä kerrosneliömetrin yksikköhinnan hintatason, jonka perusteella

13.02.2019

valtion tukemaan asuntotuotantoon osoitetulta tontilta voidaan maanvuokrana korkeintaan periä sinä aikana, jolloin valtion takaamaa asuntolainaa on maksamatta tai jolloin valtio myöntää hankkeelle korkotukea. Asuntotontin hinnoitteluun on saatu ARA:lta arvio, jonka piiriin esitetty vuokrausperiaatehinta sisältyy.

Valtion korkotukemaan asuntotuotantoon vuokrattavan tontin laskennallinen k-m² -hinta hintatasossa (09/2018, ind. 19,55) olisi tontille myönnettävä ARA-alennus huomioiden esitetyn mukaisesti noin 579 euroa (ilman mainittua alennusta 723 euroa). Maanvuokran teoreettinen vaikutus asumiskustannuksiin olisi mainitussa hintatasossa noin 2,31 euroa/as-m²/kk ARA-alennus huomioon ottaen (ilman mainittua alennusta 2,89 euroa/as-m²/kk).

Vuokra-ajaksi esitetään noin 60 vuotta siten, että maanvuokrasopimukset ovat voimassa 31.12.2080 saakka.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Vuokrausperiaatteet
- 2 Kartta
- 3 Tonttitietoja

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Kaupunkiympäristölautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 69

HEL 2018-010325 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

13.02.2019

Kaupunginvaltuusto vahvistaa Helsingin Kulosaassa sijaitsevien asuinkerrostalotontin 42047/33 ja siitä muodostettavien tonttien sekä autopaikkatontin 42047/35 määräalojen ja niistä muodostettavien tonttien vuokrausperiaatteet myöhemmin päätettävästä ajankohdasta alkaen 31.12.2080 saakka liitteen 1 mukaisesti.

Käsittely

28.01.2019 Ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Anni Sinnemäki, Tuula Saxholm

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 06.11.2018 § 553

HEL 2018-010325 T 10 01 01 02

Kyösti Kallion tie, Werner Wirénin tie

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- että Helsingin Kulosaassa sijaitsevien liitteessä 1 mainittujen kerrostalotontin (AK) ja autopaikkatontin (LPA) vuokrausperiaatteet vahvistetaan liitteen 1 mukaisesti.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Minja Mehtälä, kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 76012
minja.makela(a)hel.fi

13.02.2019

Asia/8

§ 41

Meilahden Töölöntullin korttelin 520 asemakaavan muuttaminen (nro 12515)

HEL 2016-014357 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 15. kaupunginosan (Meilahti) korttelin 520 tontteja 8, 14 ja 19 koskevan asemakaavan muutoksen 5.6.2018 päivätyn piirustuksen numero 12515 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12515 kartta, päivätty 5.6.2018, muutettu 2.1.2019
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12515 selostus, päivätty 5.6.2018, muutettu 2.1.2019
- 3 Vuorovaikutusraportti 5.6.2018, täydennetty 2.1.2019
- 4 Lausunto Töölöntullin korttelin 520 asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12515, HSY Vesihuolto

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä/Vesihuolto
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos koskee korttelialuetta, joka sijaitsee Meilahdes-
sa Topeliuksenkadun ja Töölöntullinkadun rajaamalla alueella. Kaava-
ratkaisu mahdollistaa 1960-luvun toimistorakennuksen rakennussuoje-
lun ja osittaisen muutoksen asuinkäyttöön sekä uusien asuinkerrostalo-
jen rakentamisen 1960-luvun koulurakennuksen tilalle.

Uutta asuntokerrosalaa on n. 15 500 k-m² ja toimi-, liike- ja urheilutilo-
jen kerrosalaa on n. 4 500 k-m². Tonttien keskimääräinen tehokkuuslu-
ku on e=2,12. Asukasmäärän lisäys on noin 400.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vähentää korttelin toimitilan määrää ja
muuttaa korttelia asumispainotteiseksi. Korttelin tärkeimmät toiminnot,
kuten uimahalli ja urheilutilat sekä päiväkotit säilyvät.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisu on oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukainen ja edesaut-
taa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista.

Alue sijaitsee nk. Töölöntullissa, Taka-Töölön ja Meilahden kaupungi-
nosien rajan tuntumassa kahden sairaalakeskittymän, Meilahden sai-
raala-alueen ja Laakson sairaalan muodostamalla työpaikkavyöhyk-
keellä. Yhtenäisen työpaikkavyöhykkeen katkaisee Urheilukadun ja
Topeliuksenkadun väliin jäävä alue, jolla sijaitsee kaksi kapeaa asuin-
kerrostalokorttelia sekä kaavamuutoksen kohteena oleva yleisille toi-
minnoille varattu kortteli. Kaavamuutuskortteli rajautuu lännessä Tope-
liuksenkatuun ja idässä Töölöntullinkatuun. Korttelin rakennuskanta on
pääosin peräisin 1960-luvulta, lukuun ottamatta vuonna 1910 rakennet-
tua ruotsinkielistä päivä- ja lastenkotia ja 1950-luvulla rakennettua päi-
väkodin lisärakennusosaa sekä tontin 520/12 asuinrakennusta. Alueel-
la on voimassa asemakaava numero 10481 (vuodelta 1998), jonka
mukaan alue on opetustoiminnan sekä hallinto- ja virastorakennusten
korttelialuetta, jolle saa sijoittaa uimahallin ja liikuntatiloja.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi alueen asemakaavan muutos-
luonnoksen 7.11.2017 (202 §) jatkosuunnittelun pohjaksi. Kaavamuu-
toksen luonnosvaiheessa valmisteltiin samanaikaisesti poikkeamispää-
tös, joka koski pelkästään Töölön Urheilu- ja terveystaloa (tontti
520/19). Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi poikkeamispäätöksen
7.11.2017 (203 §).

Kaavaratkaisun toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille kustannuksia. Kaupunki saa kaavaratkaisusta tuloja Markkinointi-instituutin tontin 520/20 myymisestä sekä Urheilutalon tontin 19 käyttötarkoituksen muutoksesta aiheutuvasta nousevasta tonttivuokrasta.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Helsingin kaupunki omistaa tontit. Kaavaratkaisu on tehty hakemusten johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijoiden kanssa.

Kaavarajausta on muutettu kaavaluonnoksen hyväksynnän jälkeen (kaupunkiympäristölautakunta 7.11.2017, 202 §). Ns. TVK-talon (toimihenkilö- ja virkamiesjärjestöjen keskusliiton toimitalo, Töölöntullinkatu 8) osalta suunnittelu on käynnissä omana kaavahankkeenaan. Neuvotteluja ja jatkosuunnittelua jatketaan hakijan tarpeen mukaan myös Töölön ruotsinkielisen päiväkodin tontin 520/13 (Stenbäckinkatu 7) osalta. Korttelia on kaavaprosessin aikana suunniteltu kokonaisuutena eivätkä kaavaehdotuksen ratkaisut estä päiväkodin ja TVK-talon tonttien jatkosuunnittelua.

Kaavaehdotus on pidetty julkisesti nähtävillä 26.6.–25.7.2018. Ehdotuksesta ei tehty muistutuksia.

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) sekä kaupunginmuseon lausunnot. Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat vesihuollon toimintaedellytyksiin sekä rakennus- ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin.

Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan päätöshistoriasta ja niiden referaatit sekä niihin annetut vastineet ovat vuorovaikutusraportissa (liite 3).

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen toiseksi viimeisessä luvussa. Muutoksista on neuvoteltu hakijoiden kanssa.

Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtävälle.

Päätösehdotus on kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelun tarkistetun esityksen mukainen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12515 kartta, päivätty 5.6.2018, muutettu 2.1.2019
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12515 selostus, päivätty 5.6.2018, muutettu 2.1.2019
- 3 Vuorovaikutusraportti 5.6.2018, täydennetty 2.1.2019
- 4 Lausunto Töölöntullin korttelin 520 asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12515, HSY Vesihuolto

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Havainnekuva 5.6.2018

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä/Vesihuolto
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
Kaupunkiympäristölautakunta
Kaupunkiympäristölautakunnan rakennusten ja yleisten alueiden jaosto
Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto
Kaupunginmuseo

Päätöshistoria

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

13.02.2019

Asia/8

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 68

HEL 2016-014357 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 15. kaupunginosan (Meilahti) korttelin 520 tontteja 8, 14 ja 19 koskevan asemakaavan muutoksen 5.6.2018 päivätyn piirustuksen numero 12515 mukaisena ja asemakaavaselvityksestä ilmenevin perustein.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 28.6.2018

HEL 2016-014357 T 10 03 03

Helsingin kaupunkisuunnittelu on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Töölön urheilutalon tontin asemakaavamuutoksen ehdotuksesta. Kaupunginmuseo on osallistunut hankkeen neuvotteluihin ja katselmoinut paikalla. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta rakennusperinnön säilymisen näkökulmasta ja on päättänyt lausua kantanaan seuraavaa.

Töölön urheilutalo on arkkitehti Einari Teräsvirran vuonna 1967 suunnittelema toimistorakennus. Modernia arkkitehtuuria edustava kohde omaa rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa, joka on tunnistettu kohteen käyttötarkoituksen muutoksen suunnittelussa. Kohde muodostaa viereisen tontin TVK-talon kanssa elimellisen kokonaisuuden ja yhteisen korttelipihan. Rakennuksen nauhaikkunajulkisivut vaihtelevine ikkunajakoineen luovat rakennukselle vahvan ominaisuuden. Tummat ikkunat kuparipellityksineen muodostavat kontrastin kerrosten välisille vaaleille tiilipinnoille. Urheilutalon liikuntahalli on näyttävä esimerkki rakennusajan betoniarkkitehtuurista.

Asemakaavaluonnoksen rakennussuojelumääräykset on valmisteltu yhteistyössä kaupunginmuseon kanssa. Kohteesta on valmistunut rakennushistoriaselvitys (Arkkitehtitoimisto Gramatikova & Lindberg, 3.2.2017). Asemakaavan suojelumerkinnot kohdentuvat rakennuksen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

13.02.2019

kaupunkikuvalliseen ja rakennustaiteellisesti arvokkaaseen kokonaisuuteen. Suojelumääräysten puitteissa rakennuksen käyttötarkoituksen muutos erityisasumiseen ja liikerakennuskäyttöön on mahdollista toteuttaa. Lisäksi kaavassa suojellaan viereisen päiväkodin vanhin puurakenteinen huvilaosa, myös kaupunkikuvallisesta ja rakennustaiteellisesta näkökulmasta.

Kaupunginmuseo puoltaa ehdotusta Töölön urheilutalon korttelin 520 asemakaavan muutokseksi.

Lisätiedot

Mikko Lindqvist, arkkitehti, puhelin: +358 9 310 36972
mikko.lindqvist(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 12.06.2018 § 336

HEL 2016-014357 T 10 03 03

Hankenumero 5666_1

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti

- asettaa 5.6.2018 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12515 julkisesti nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti. Asemakaavan muutos koskee 15. kaupunginosan (Meilahti) korttelin 520 tontteja 8, 14 ja 19 (tonteista 8 ja 14 muodostuvat uudet tontit 20, 21 ja 22).
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet esitettyihin mielipiteisiin ja kannanottoihin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

- että asemakaavoituspalvelu pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa asemakaavoituspalvelun tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä
- kehottaa asemakaavoituspalvelua laskuttamaan hakijoilta kaavan hyväksymisen jälkeen kaavan laatimis- ja käsittelykustannukset seuraavasti:
  - Töölön Urheilu- ja terveystalo: 4 000 euroa
  - Markkinointi-instituutin kannatusyhdistys 5 000 euroa

13.02.2019

- kehottaa asemakaavoituspalvelua valmistelemaan ko. korttelissa nyt kaavaan kuulumattomille Töölöntullinkadun varrella oleville tonteille asemakaavan muutosehdotuksen loppuvuoden 2018 aikana.

Samalla lautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- asemakaavan muutosehdotuksen nro 12515 hyväksymistä, mikäli ehdotuksesta ei tehdä maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n mukaisia muistutuksia eivätkä ehdotuksesta annetut lausunnot anna aiheutta asian käsittelemiselle uudelleen kaupunkiympäristölautakunnassa.

Käsittely

12.06.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti käsitellä toimialajohtajan asian nro 4 kokouksen asiana nro 18.

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Päätösehdotukseen kohtaan (2) neljänneksi luettelma-viivaksi:

- kehottaa asemakaavoituspalvelua valmistelemaan ko. korttelissa nyt kaavaan kuulumattomille Töölöntullinkadun varrella oleville tonteille asemakaavan muutosehdotuksen loppuvuoden 2018 aikana.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Risto Rautavan vastaehdotuksen.

05.06.2018 Pöydälle

07.11.2017 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Leena Paavilainen, arkkitehti, puhelin: 310 64424
leena.paavilainen(a)hel.fi
Hanna Pikkarainen, tiimipäällikkö, puhelin: 31037027
hanna.pikkarainen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimitauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 03.05.2018 § 22

HEL 2016-014357 T 10 03 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

13.02.2019

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12515 pohjakartan kaupunginosassa 15 Meilahti. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12515
Kaupunginosa: 15 Meilahti
Kartoituksen työnumero: 10/2018
Pohjakartta valmistunut: 13.2.2018
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31967
merja.kyyro(a)hel.fi

Kaupunginmuseo 29.6.2017

HEL 2016-014357 T 10 03 03

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto (Helsingin kaupungin maankäyttö ja kaupunkirakennetoimialan asemakaavoitusyksikkö 1.6.2017 lähtien) on pyytänyt kaupunginmuseon kannanottoa Meilahdessa sijaitsevan korttelin 520 tontteja 2,8,13,14 ja 19 koskevasta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja kaavaluonnoksesta. Suunnittelualue on Taka-Töölön valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön (RKY-2009) rajalla, ns Töölontullissa ja kyseisillä tontilla sijaitsevat Töölön

Urheilu- ja terveystalo, Helsingin Aikuisopisto, Markkinointi-instituutti ja Töölö daghem (Töölön ruotsinkielinen päiväkot).

Kaupunginmuseo on tutustunut 22.5.2017 päivättyyn osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja kaavaluonnokseen ja sen liitteisiin. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta. Esillä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja kaavaluonnoksen tavoitteeksi on asetettu seuraavan muutoksen toteuttaminen: Meilahden kaupunginosan kortteliin 520 tulee n. 20 000 k-m² uutta asuntokerrosalaa ja asukasmäärän lisäys on noin 500 asukasta. Kaavaratkaisun toteuttaminen vähentää korttelin toimitilaa ja muuttaa sitä asumispainotteiseksi, mutta korttelin tärkeimmät palvelut, kuten uimahalli ja urheilutoiminta, säilyvät. Tonteilla 520/13, 520/2 ja 520/19 suojellaan asemakaavan sr-2/a ja sr-2/b merkinnöillä rakennettua kulttuuriympäristöä. Tontilla 520/8 ja 520/14 esitetään purettavaksi tyhjiilleen jäävä Markkinointi-instituutin rakennus ja esitetään tonttien yhdistämistä asuntorakentamisen toteuttamiseksi. Tontilla 520/2 voidaan mahdollisesti jatkossa toteuttaa lisärakentamista.

Tontilla 520/19 sijaitsevassa Töölön Urheilu- ja terveystalossa on syksyllä 2017 käynnistymässä uimahallin ja urheilutilojen kunnostus, ja nämä tilat säilytetään nykyisessä käytössään. Tässä yhteydessä esitetään rakennusosan toimistokerroksia muutettaviksi seniori- ja opiskelija-asunnoiksi. Samaan kokonaisuuteen kuuluu tontilla 520/2 sijaitseva Helsingin Aikuisopisto, joka on myynnissä ja jota kaavamutoksen myötä esitetään muutettavaksi asuinnoiksi. Vuonna 1965 suunniteltu ja vuonna 1967 valmistunut kokonaisuus on hyvin säilynyt ja ilmentää aikansa toimisto- ja urheilutaloille tyypillisiä pyrkimyksiä. Se on edustava esimerkki arkkitehti Einari Teräsvirran arkkitehtuuria. Rakennuskokonaisuus liittyy tiiviisti sekä SVUL:n (Suomen Valtakunnan Urheiluliitto ry) ja Aikuisopiston toimintaan sekä historiaan että Meilahden sairaalaluonnon rakentamiseen.

Töölön Urheilu- ja Terveystalon ja Helsingin Aikuisopiston kokonaisuudesta on tehty kaksiosainen rakennushistoriallinen selvitys, jossa Teräsvirran suunnitelman ominaispiirteitä ja rakennuskokonaisuuden arvoja on tuotu esille. Kaavaluonnoksen suojelumääräys on sr-2/a, jossa määritellään Töölön Urheilu- ja Terveystaloa sekä Helsingin Aikuisopistoa kaupunkikuvallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokkaaksi rakennuskokonaisuudeksi ja turvataan rakennuksen suojelua jatkossa. Asemakaavamääräyksen mukaisia suojeltavia rakennusosia ovat: julkisivumateriaalit, nauhaikkunat ja ikkunajaoiin sommitteluperiaate, kadunpuoleiset julkisivut katoksineen, tasossa n. +19;5 olevan vesikaton kattoikkunat ja kaarihalli. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos-, tai lisärakentamistöitä, jotka heiken-

tävät rakennuksen rakennustaiteellisia tai kaupunkikuvallisia arvoja tai muuttavat arkkitehtuurin ominaispiirteitä. Korjaamisen lähtökohtana tulee olla rakennuksen alkuperäisten tai niihin verrattavien rakenteiden, rakennusosien ja niiden yksityiskohtien, materiaalien ja värien säilyttäminen. Mikäli alkuperäisiä rakennusosia joudutaan pakottavista syistä uusimaan, se tulee tehdä alkuperäistoteutuksen mukaisesti.

Töölön Urheilu- ja Terveystalon käyttötarkoituksen muutoksen selvityksissä on hyvällä tavalla pystytty osoittamaan, että tämän rakennuskokonaisuuden ainutlaatuisia piirteitä voidaan säilyttää, kun keskeisellä paikalla olevasta toimistotilasta rakennetaan asumista opiskelijoille ja senioreille. Selvitys tuo esille, miten Teräsvirran suunnitelman keskeisiä sisätila-aiheita, kuten sisääntuloa, portaita, porrashuoneita, käytäväratkaisuja ja kattoikkunoita on mahdollista säilyttää ja hyödyntää käytön muuttumisesta huolimatta. Luonnoksissa on rakennussuunnitelman alkuperäisen ajatuksen mukaisesti kiinnitetty huomiota tapaan, jolla rakennus liittyy katutilaan ja säilyttää asemansa Auratalon vieressä.

Töölön päiväkotia (Töölö daghem) on rakennettu vuonna 1910 ja sen on suunnitellut eräs Suomen ensimmäisistä naispuolisista arkkitehteistä, Signe Lagerborg-Stenius. Alkuperäinen puurakennus on myöhemmin kytketty kerrostalolaajennukseen, mutta Töölön päiväkotia on edelleen tontillaan hyvin erottuva kaksikerroksinen, kulttuurihistoriallisesti tärkeä huvilatyyppinen puurakennus. Kaavaluonnoksessa säilytettäväksi esitetty rakennus on hyväkuntoinen ja sen julkisivut ovat hyvin säilyneitä ja edustavat aikansa suunnitteluihanteita ja arkkitehtuuria erinomaisella tavalla. Talon toimintaan tärkeänä osana kuuluva kalliainen piha on kaupunkikuvallisesti mielenkiintoinen ja avaa koko korttelia ja näkymiä lounaaseen. Päiväkodin pihalla kasvavat männyt ovat Meilahden alueelle tyypillisiä ja myös esitetty säilytettäväksi. Töölön päiväkodin suojelemääräys on kaavaluonnoksessa sr-2/b, jossa määritellään rakennusta kaupunkikuvallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokkaaksi rakennukseksi. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos-, tai lisärakentamistöitä, jotka heikentävät rakennuksen rakennustaiteellisia tai kaupunkikuvallisia arvoja tai muuttavat arkkitehtuurin ominaispiirteitä. Korjaamisen lähtökohtana tulee olla rakennuksen alkuperäisten tai niihin verrattavien rakenteiden, rakennusosien ja niiden yksityiskohtien, materiaalien ja värien säilyttäminen. Mikäli alkuperäisiä rakennusosia joudutaan pakottavista syistä uusimaan, se tulee tehdä alkuperäistoteutuksen mukaisesti.

Kaavaluonnoksessa on esitetty tonteilla 520/8 ja 520/14 sijaitsevan arkkitehti Kaarlo Artturi Pinomaan suunnitteleman Markkinointi-instituutin purkua ja mahdollisuutta muodostaa kahdesta tontista uusi tontti nr 520/20, jota jatkossa voidaan hyödyntää asumisen uudisrakentamiselle. Markkinointi-instituutin rakennushistoriallisessa selvityksessä on

13.02.2019

tuotu esille miten rakennuksen rakentaminen on liittynyt Myynti- ja mainoskoulun ja Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksen historiaan, oppilaitosten kasvuun ja kehittymiseen, sekä myöhemmin Markkinointi-instituutin syntyyn. Rakennuksen muodonanto on perustunut sekä ympäristöään huomioon ottavaan mittakaavaan ja sijoitteluun, että pitkän ja matalan, arkadein varustettuun kadunsuunteiseen osaan, edustaen samalla 1950- ja 1960-luvun taitteen oppilaitosarkkitehtuuria. Pinomaalle ominaista eräänlaista niukkaa ja eleeöntä tyylikkyyttä on kuitenkin menetetty lukuisten rakennuksessa tehtyjen muutosten myötä.

Kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja kaavaluonnokseen.

Lisätiedot

Tove Hagman, tutkija, puhelin
tove.hagman(a)hel.fi

Kiinteistövirasto Geotekninen osasto 24.5.2017

HEL 2016-014357 T 10 03 03

Meilahden (15.ko) asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan geoteknisellä osastolla ei ole huomautettavaa.

Lisätiedot

Ilkka Satola, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37817
ilkka.satola(a)hel.fi

13.02.2019

Asia/9

§ 42

Pukinmäen asemanseudun asemakaavan muutos (nro 12476)

HEL 2015-005536 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 37. kaupunginosan (Pukinmäki) katu- ja rautatiealueen sekä 38. kaupunginosan (Malmi, Ala-Malmi) korttelin 38044 ja katualueen asemakaavan muutoksen 21.11.2017 päivätyn ja 2.1.2019 muutetun piirustuksen numero 12476 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12476 kartta, päivätty 21.11.2017, muutettu 2.1.2019
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12476 selostus, päivätty 21.11.2017, muutettu 2.1.2019
- 3 Vuorovaikutusraportti 21.11.2017, täydennetty 2.1.2019
- 4 Liikennesuunnitelma piir. nro 6764/21.11.2017
- 5 Tehdyt muutokset

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Väylävirasto
Uudenmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristö-
keskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5

Helen Ab
Helen Sähköverkko Oy

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Tiivistelmä

Asemakaavan muutos koskee vajaakäytössä olevaa yleisten pysäköintilaitosten korttelialuetta, jolle saa rakentaa moottoriajoneuvojen huoltoa palvelevia rakennuksia sekä rautatie- ja katualueita Pukinmäen juna-aseman yhteydessä. Kaavaratkaisu mahdollistaa uuden päivittäistavarakaupan sekä liike- ja varastotilojen rakentamisen hyvälle liikepaikalle. Pukinmäen asemaseudun palvelut paranevat ja alueelle tulee lisää työpaikkoja.

Tavoitteena on asemaseudun täydennysrakentaminen. Uutta liiketila-kerrosalaa on 11 000 k-m² sisältäen autohallin n. 2000 k-m². Asemakaavan muutos mahdollistaa vähittäiskaupan suuryksikön, jonka vaikutus on paikallinen. Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piirustus nro 6764), jonka mukaan toteutettavat liikenteelliset muutokset ovat vähäisiä.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisu on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja voimassa olevan oikeusvaikutteisen yleiskaavan mukainen ja edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutumista.

Alueen voimassaoleva asemakaava on vuodelta 1998. Kaavan mukaan tontti on yleisen pysäköintilaitosten korttelialueetta (LPY-1). Tontille saa rakentaa myös moottoriajoneuvojen huoltoa palvelevia rakennuksia. Muutoin alue on katua ja rautatiealuetta (LR). Alueella on vähäisin osin voimassa asemakaavat vuosilta 1968 ja 1975, joiden mukaan alue on katua.

Suunnittelun vaiheet ja vuorovaikutus

Helsingin kaupunki omistaa kaavamuutosalueen. Kaavaratkaisu on tehty hakemuksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.

Osallistuminen ja vuorovaikutus on järjestetty osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti.

Asemakaava on ollut julkisesti nähtävillä 22.12.2017 - 29.1.2018.

Muistutukset

Kaavaehdotuksesta ei tehty muistutuksia.

Lausunnot

Kaavaehdotuksesta saatiin Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL), Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY), Liikenneviraston, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ja kaupunginmuseon lausunnot.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus totesi lausunnoissaan, että kaavamääräyksestä tulisi käydä ilmi jaottelu päivittäistavara-kaupan tilaan, muuhun liike- ja palvelutiin ja pienvarasto-, pysäköinti- ja tekniseen tilaan. Olemassa oleva, kiinteistölle johtava liittymä tulee pyrkiä suunnittelemaan mahdollisimman turvalliseksi. Lisäksi riittävää ääneneristävyyttä rakennuksen toimitilojen osalta olisi hyvä tarkastella myös melun enimmäistasojen kautta radan läheisyyden vuoksi.

HSL totesi launnossaan, että täydennysrakentaminen kaupunkiradan vaikutusalueella hyvien jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikenneyhteyksien varrella tukee Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman HLJ 2015 tavoitteiden toteutumista. Nykytilanteessa aseman ympäristö ei ole monin paikoin esteetön. Kaavatyön yhteydessä tulisi selvittää mahdollisuuksia parantaa alueen esteettömyyttä sekä vähentää Kehä I:n ja radan estevaikutusta. HSY totesi launnossaan, että kaavase-
lostuksen mukaan kaavan muutos ei aiheuta vesihuollon uudisrakentamista eikä edellytä johtosiirtoja.

Liikennevirasto totesi launnossaan, että kaavan muutosehdotuksen rautatiealueen laajuutta tulisi tarkistaa lisäraiteen aluevaraussuunnitelman mukaiseksi, jotta lisäraiteen toteuttaminen olisi tulevaisuudessa edelleen mahdollista ilman merkittäviä muutoksia korttelialueen rakennuksiin ja rakenteisiin. Virasto pitää hyvänä, että kaavaehdotuksessa baanalle on osoitettu korttelialueelle korvaava tilavaraus lisäraiteen toteutuessa. Radan välittömään läheisyyteen rakennettaessa on tarpeen huomioida rakentamisen mahdolliset vaikutukset radan liikennöintiin, stabiliteettiin ja kuivatukseen. Lisäksi on tapauskohtaisesti otettava huomioon mahdolliset junaliikenteen aiheuttamat melu-, runkomelu- ja värinähaitat.

Kaupunginmuseo toteaa launnossaan, että mikäli asemanseutua ryhdytään tiivistämään ja täydennysrakentamaan, tulee alueen nykytilanne ja purettaviksi aiottu rakennukset dokumentoida huolellisesti.

13.02.2019

Kaupunginmuseo pitää tärkeänä, että uudisrakennuksen ulkoasun suunniteltaessa otetaan huomioon ympäröivä kaupunkirakenne.

Helen Oy ilmoitti, ettei sillä ole lausuttavaa asiassa. Helen Sähköverkko Oy ilmoitti, ettei sillä ole huomautettavaa kaavaehdotuksesta.

Lausunnot ilmenevät kokonaisuudessaan päätöshistoriasta ja niiden referaatit sekä niihin annetut vastaukset ovat vuorovaikutusraportissa (liite 3).

Kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonnäköalaa noin 140 000–200 000 euroa. Kustannukset aiheutuvat liikennesuunnitelman mukaisista kadunrakentamistoimenpiteistä.

Pyörätien (baanan) mahdollisen tontille sijoittumisen kustannuksia ei kaavoituksen yhteydessä arvioitu. Nämä kustannukset selvitetään mikäli hankkeen suunnittelua jatketaan.

Kustannuksia aiheutuu myös tontin maaperän kunnostamisesta. Kunnostamisesta ja siihen liittyvistä kustannuksista vastaa lähtökohtaisesti pilaantumisen aiheuttanut toiminnanharjoittaja.

Kaupunki saa tuloja tontin myynnistä tai vuokrauksesta.

Asemakaavan muutosehdotukseen tehdyt muutokset

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävillä olon jälkeen muutoksia, jotka on esitelty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on koottu myös Tehdyt muutokset -liitteeseen.

Tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Lopuksi

Ehdotus on asemakaavoituspalvelun tarkistetun esityksen mukainen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12476 kartta, päivätty 21.11.2017, muutettu 2.1.2019

13.02.2019

- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12476 selostus, päivätty 21.11.2017, muutettu 2.1.2019
- 3 Vuorovaikutusraportti 21.11.2017, täydennetty 2.1.2019
- 4 Liikennesuunnitelma piir. nro 6764/21.11.2017
- 5 Tehdyt muutokset

Oheismateriaali

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Havainnekuva 21.11.2017

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan, rakennusjärjestyksen hyväksyminen

Otteet

Ote

Väylävirasto
Uudenmaan elinkeino-,
liikenne- ja ympäristö-
keskus

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, yleiskaavan, asemakaavan,
rakennusjärjestyksen hyväksyminen
Liite 1
Liite 2
Liite 3
Liite 4
Liite 5

Helen Ab
Helen Sähköverkko Oy
Helsingin seudun lii-
kenne -kuntayhtymä
Helsingin seudun ym-
päristöpalvelut -kun-
tayhtymä

Tiedoksi

Asemakaavoitus
Kaupunginmuseo
Kaupunkiympäristölautakunta
Pelastuslautakunta

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.02.2019 § 95

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

HEL 2015-005536 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 37. kaupunginosan (Pukinmäki) katu- ja rautatiealueen sekä 38. kaupunginosan (Malmi, Ala-Malmi) korttelin 38044 ja katualueen asemakaavan muutoksen 21.11.2017 päivätyn ja 2.1.2019 muutetun piirustuksen numero 12476 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuus Asemakaavoitus 2.1.2019

HEL 2015-005536 T 10 03 03

Hankennumero 0742_45, 0925_14

Asemakaavoituspalvelu on tarkistanut 21.11.2017 päivättyä 37. kaupunginosan (Pukinmäki) katu- ja rautatiealueen sekä 38. kaupunginosan (Malmi, Ala-Malmi) korttelin 38044 ja katualueen asemakaavan muutosehdotusta nro 12476. Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehdyt muutokset ilmenevät yksityiskohtaisesti liitteestä ja kaavaselostuksesta.

Asemakaavoituspalvelun mielestä julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville. Muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa ja niitä, joiden etua muutokset koskevat, on kuultu erikseen.

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos koskee vajaakäyttöistä yleisten pysäköintilaitosten korttelialuetta, jolle saa rakentaa moottoriajoneuvojen huoltoa palvelevia rakennuksia sekä rautatie- ja katualueita Pukinmäen juna-ase- man yhteydessä. Kaavaratkaisu mahdollistaa uuden päivittäistavara- kaupan sekä liike- ja varastotilojen rakentamisen hyvälle liikepaikalle.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Tavoitteena on asemanseudun täydennysrakentaminen. Uutta liiketila-kerrosalaa on 11 000 k-m², joka sisältää autohallin n. 2 000 k-m². Asemakaavanmuutos mahdollistaa hyvin saavutettavan paikallisen vähittäiskaupan suuryksikön, jonka vaikutus on paikallinen.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir.nro 6764), jonka mukaan toteutettavat liikenteelliset muutokset ovat vähäisiä. Suunnitelmassa on tulevaisuutta varten varauduttu uutta kääntymiskaistaa sekä baanaa ja pääradan lisäraiteita varten. Baana on tarkoitus sijoittaa radan varteen rautatiealueelle, mutta baanin sijoittaminen on mahdollista myös liiketontin reunaan. Pääradan lisäraidevarauksille jätetään riittävästi tilaa. Tontin pohjoisreunan edustan nykyinen yhdistetty jalkakäytävä ja pyörätie rakennetaan tontin kanssa yhteiseksi tilaksi, jossa kävely ja pyöräily on eroteltu. Suunnitelmassa on pyritty korostamaan turvallisen tonttiliittymän suunnittelua, koska tunneli aiheuttaa näkemäongelmia pyöräilyn pääreitille.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että Pukinmäen asemanseudun palvelut paranevat. Alueelle tulee lisää työpaikkoja. Paikalliskeskuksen hajanainen kaupunkirakenne eheytyy. Lisäntyvän liikenteen järjestelyjä parannetaan.

Helsingin kaupunki omistaa kaavamuutosalueen. Kaavaratkaisu on tehty hakemuksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaavaratkaisu on oikeusvaikutteisen Helsingin yleiskaavan 2016 (tullut voimaan 5.12.2018) mukainen.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alueella on voimassa asemakaava vuodelta 1998. Kaavan mukaan tontti on yleisten pysäköintilaitosten korttelialuetta (LPY-1). Tontille saa rakentaa myös moottoriajoneuvojen huoltoa palvelevia rakennuksia. Muutoin alue on katua ja rautatiealuetta (LR). Alueella on vähäisin osin voimassa asemakaavat vuosilta 1968 ja 1975. Kaavojen mukaan alue on katua.

Helsingin kaupunki omistaa korttelialueet. Rautatiealueen omistaa Suomen valtio. Kaavaratkaisu on tehty hakemuksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonnlisäveroa noin 140 000–200 000 euroa. Kustannukset aiheu-

tuvat liikennesuunnitelman mukaisista kadunrakentamisen toimenpiteistä.

Baanan mahdollisen tontille sijoittumisen kustannuksia ei ole asema-kaavoituksen yhteydessä arvioitu, vaan nämä selvitetään, mikäli hankkeen suunnittelua jatketaan.

Kustannuksia aiheutuu myös tontin maaperän kunnostamisesta. Kunnostamisesta ja siihen liittyvistä kustannuksista vastaa lähtökohtaisesti pilaantumisen aiheuttanut toiminnanharjoittaja.

Kaupungille kohdistuu tuloja tontin myymisestä tai vuokraamisesta.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §) 22.12.2017–29.1.2018

Kaavaehdotus esiteltiin kaupunkiympäristölautakunnalle 21.11.2017 ja lautakunta päätti 21.11.2017 asettaa kaavaehdotuksen nähtäville.

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 30 päivän ajan.

Kaavaehdotuksesta ei tehty muistutuksia.

Kaavaehdotuksesta saatiin viranomaisten lausuntoja sen ollessa julkisesti nähtävillä. Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat:

- asemanseudun tehokkaan rakentamisen tärkeyteen
- pääradan lisäraiteen ja pyöräilyn laatuviivälin (baanan) tilavarausten tärkeyteen
- näkemien riittävyteen
- bussipysäkkien riittävyteen
- esteettömyyteen, liikenteen turvallisuuteen ja kävely-yhteyksiin bussipysäkeille
- alueen ja rakennusten nykytilanteen dokumentoimiseen ja ympäröivän kaupunkirakenteen huomioimiseen uudisrakentamisessa
- pääradan lisäraiteiden toteuttamisedellytysten turvaamiseen
- baanan ja lisäraidevarauksen yhteensovittamiseen
- rautatien läheisyyteen rakentamiseen
- melun, tärinän ja runkomelun huomioimiseen
- asemakaavamerkintöjen tarkennuksiin ja lausuntoaikana voimassa olleesta yleiskaava 2002:sta poikkeamisen perusteisiin.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)

- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Liikennevirasto
- Museovirasto
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- sosiaali- ja terveystoimiala
- pelastuslaitos
- kaupunginmuseo

Seuraava taho ilmoitti, ettei ole lausuttavaa: sosiaali- ja terveystoimiala.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohdallisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu Tehdyt muutokset -liitteeseen.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Jatkotoimenpiteet

Liikennevirasto (1.1.2019 alkaen Väylävirasto) on pyytänyt Helsingin kaupunkia toimittamaan asemakaavan hyväksymispäätöksen ja hyväksytyn kaavan tiedoksi osoitteella Väylävirasto, Kirjaamo, PL 33, 00521 Helsinki tai kirjaamo@vayla.fi.

Lisätiedot

Joakim Kettunen, arkkitehti, puhelin: 310 37289
joakim.kettunen(a)hel.fi
Juha Ruonala, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37416
juha.ruonala(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 7.2.2018

HEL 2015-005536 T 10 03 03

Asemakaavoitus Helsingin kaupunkiympäristön toimialalta on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Pukinmäen asemanseutua koskevan asemakaavan muutosehdotuksesta. Kaupunginmuseo on tutustunut 21.11.2017 päivättyyn asemakaavaehdotukseen ja asemakaavaselostukseen ja muuhun kaava-aineistoon. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Kaupunginmuseo on antanut lausuntonsa Pukinmäen asemanseudun asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheessa 25.1.2017. Tuolloin asemakaavan muutoksen tavoitteeksi oli asetettu edellytysten luominen nykyistä tiiviimmälle keskusta-alueelle Pukinmäen aseman ympäristöön, joka on alueen tärkeä paikalliskeskus. Palvelujen ja työpaikkojen lisäksi tavoitteena oli mahdollistaa asuntojen rakentaminen uusille asukkaille erittäin hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä ja sijoittaa uutta asuinrakentamista osoitteisiin Säterintie 2 ja 4 sekä Eskolantie 1,3 ja 5. Liiketilaa tavoiteltiin asuinrakennusten ensimmäiseen kerrokseen, minkä lisäksi junaradan kaakkoispuolen kortteliin oli suunnitteilla päivittäistavarakauppa, jonka yhteyteen tulisi myös muuta liiketilaa. Lähiympäristön suunnittelun osalla tavoitteena oli luoda viihtyisiä ja turvallisia kävely-ympäristöjä ja -reittejä, selkeyttää alueen pyöräily-yhteyksiä sekä parantaa liikenne- ja pysäköintijärjestelyjä mm. mahdollisuudella sijoittaa pysäköintitalo junaradan ja Eskolantien kulmaukseen.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheen jälkeen asemakaavamuutos on tarkentunut Pukinmäen aseman ja rautatiealueen kaakkoispuolella sijaitsevalle alueelle, jolla sijaitsee nykyisin kulkuneuvojen suoja- ja huoltorakennus sekä pikaruokala. Tontilla toimi aikaisemmin huoltoasema. Lisäksi suunnittelualueeseen kuuluu rautatie- ja katualuetta. Kaavamuutoksen tavoitteena on Pukinmäen asemanseudun kehittäminen sekä uuden päivittäistavarakaupan ja uusien liikerakennusten rakentamisen mahdollistaminen. Tarkoituksena on tiivistää kaupunkirakennetta sekä tehostaa pääradan ja Kehä I risteyskohdassa sijaitsevan paikalliskeskuksen maankäyttöä. Esillä olevassa asemakaavaehdotuksessa alue on pääosin osoitettu liikerakennusten korttelialueeksi, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön ja toimitilaa KM-1. Lisäksi mukana on radan puolella rautatiealuetta ja Eskolankaareksi nimetty katualue. Liikerakennuksen tai sen osan suurimmaksi sallituksi kerrosluvuksi on

13.02.2019

määritelty viisi. Rakennuksen julkisivumateriaaleja ei ole määritelty. Vesikaton tulee kuitenkin ensisijaisesti olla viherkatto.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheessa kaupunginmuseo ei esittänyt nyt asemakaavaehdotuksen kohteena olevalla alueella sijaitsevalle rakennukselle mitään säilyttämistavoitteita. Yleisesti kaupunginmuseo totesi, että mikäli Pukinmäen asemanseutua ryhdytään tiivistämään ja täydennysrakentamaan, tulee alueen nykytilanne ja purettavaksi aiotut rakennukset dokumentoida huolellisesti. Tämä on otettu huomioon asemakaavaehdotuksen määräyksessä, jonka mukaan alueen nykytilanne ja rakennukset tulee dokumentoida ennen purkamista. Vaikka asemakaavamuutoksen tavoitteena onkin kaupunkirakenteen tiivistäminen ja maankäytön tehostaminen, pitää kaupunginmuseo edelleen tärkeänä uudisrakennuksen ulkoasun suunnittelussa myös ympäröivän kaupunkirakenteen huomioon ottamista.

Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa Pukinmäen asemanseudun asemakaavan muutosehdotuksesta.

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 12.12.2017 § 45

HEL 2015-005536 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Pukinmäen asemanseudun asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12476:

Pelastuslautakunta puoltaa asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä.

Pelastusturvallisuuteen liittyvät ratkaisut tarkentuvat toteutuslupavaiheessa.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Simo Wecksten

Lisätiedot

Esko Rantanen, johtava palotarkastaja, puhelin: 310 31232
esko.rantanen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 21.11.2017 § 232

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

HEL 2015-005536 T 10 03 03

Hankennumero 0742_45, 0925_14

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti

- asettaa 21.11.2017 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12476 julkisesti nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti. Asemakaavan muutos koskee 37. kaupunginosan (Pukinmäki) katu- ja rautatiealuetta sekä 38. kaupunginosan (Malmi, Ala-Malmi) korttelia 38044 ja katualuetta.
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet esitettyihin mielipiteisiin ja kannanottoihin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä Internet-sivuilla Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi.

- että asemakaavoituspalvelu pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot.
- valtuuttaa asemakaavoituspalvelun tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä.
- kehottaa asemakaavoituspalvelua laskuttamaan hakijoilta kaavan hyväksymisen jälkeen kaavan laatimis- ja käsittelykustannukset seuraavasti:
  - o Helsingin Osuuskauppa Elanto 6 000 euroa.

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- asemakaavan muutosehdotuksen nro 12476 hyväksymistä, mikäli ehdotuksesta ei tehdä maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n mukaisia muistutuksia eivätkä ehdotuksesta annetut lausunnot anna aiheutta asian käsittelemiselle uudelleen kaupunkiympäristölautakunnassa.

Käsittely

21.11.2017 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli arkkitehti Joakim Kettunen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esteelliset: Sirpa Asko-Seljavaara (hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohta)

13.02.2019

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Joakim Kettunen, arkkitehti, asemakaava, puhelin: 310 37289
joakim.kettunen(a)hel.fi

Juha Ruonala, liikenneinsinööri, liikenne, puhelin: 310 37416
juha.ruonala(a)hel.fi

Matti Neuvonen, diplomi-insinööri, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 310 37311
matti.neuvonen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimitauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 13.10.2017 § 44

HEL 2015-005536 T 10 03 03

Hankennumero 0742_45

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12476 pohjakartan kaupunginosissa 37 Pukinmäki ja 38 Malmi. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12476
Kaupunginosa: 37 Pukinmäki, 38 Malmi
Kartoituksen työnumero: 26/2017
Pohjakartta valmistunut: 10.7.2017
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

13.02.2019

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31911
merja.kyyro(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 20.09.2017 § 16

HEL 2015-005536 T 10 03 03

Arkkitehti Joakim Kettunen esitteli.

Nimistötoimikunta päätti esittää Pukinmäen ja Ala-Malmin rajalla sijaitsevalle, radan ali Säterintien risteykseen Eskolantielle asti kulkevalle, tällä hetkellä nimettömälle kadulle nimeä

Eskolankaari–Eskosbågen
(katu)

Perustelu: Liitynnäinen, Eskolantien mukaan.

Eskolantien nimi viittaa kantataloa vuosina 1680–1694 isännöineeseen Eskel Perssoniin ja talonnimeen Eskos. (Kepsu, Saulo 2005: Uuteen maahan. Helsingin ja Vantaan vanha asutus ja nimistö. SKS, Helsinki.)

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386
johanna.lehtonen(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 25.1.2017

HEL 2015-005536 T 10 03 03

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto on lähettänyt kaupunginmuseolle tiedon Pukinmäen asemanseudun ympäristöä koskevan asemakaavamuutoksen vireille tulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä olosta. Kaupunginmuseo on tutustunut alueen asemakaavan muutoksen 2.12.2016 päivättyyn valmisteluaineistoon ja esittää kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta kantanaan seuraavaa.

Suunnittelualueeseen kuuluu alueita Pukinmäen rautatieaseman molemmin puolin. Mukana ovat Pukinmäen aukion viereiset tontit, Säterintien varrella oleva pysäköintitalo ja sen vieressä sijaitseva pysäköintialue ja Eskolantien 1,3 ja 5 tontit, rautatien kaakkoispuolen korttelit 38044 ja 38262 sekä rautatie-, pysäköinti-, katu- ja tiealueita.

Asemakaavan muutosalueella sijaitsevat rakennukset ovat pääosin 1970- ja 1980-luvun kuluessa rakennettuja. Pukinmäen aukion kulmassa, osoitteessa Säterintie 2 sijaitsee liike- ja toimistorakennus, jossa alun perin sijaitsi Pukinmäen terveysasema. Rakennuksen on suunnitellut Arkkitehtuuritoimisto Järvinen – Valjakka vuonna 1984. Terveysasema on muuttanut rakennuksesta vuonna 2007. Myös suunnittelualueeseen kuuluvan Säterintien varressa sijaitsevan pysäköintitalon on vuonna 1985 suunnitellut Arkkitehtuuritoimisto Järvinen – Valjakka. Säterintie 2:n liikerakennus, samoin kuin Junaradan ja Säterintien välissä sijaitsevat Arkkitehtuuritoimisto Simo Järvisen suunnittelemat asuinkerrostalot ja pysäköintitalo ovat kaikki 1980-luvulla rakennettuja, osin tiililaattaverhottuja, osin maalattua betonia olevia elementtitaloja. Eskolantie 1:n on suunnitellut Arkkitehtuuritoimisto Leena ja Thomas Kleine vuosina 1982-1983 Rakennus-Ruola Oy:n toimistotaloksi. Naapurissa osoitteessa Eskolantie 5 sijaitsee Arkkitehtuuritoimisto Björn Krogiuksen aivan 1980-luvun alussa suunnittelema kahden talon muodostama As Oy Pukinpiennar. Maanpäällisen kellarikerroksen ja viisi asuinkerrosta käsittävät asuinkerrostalot ovat julkisivuiltaan punaista tiililaattaa, joskin vaalean keltaista vinolaudoitusta olevat nauhamaiset parvekekaiteet muodostavat huomattavan näkyvän aiheen pitkällä julkisivuilla. Junaradan koillispuolella sijaitsee nykyisin pikaruokaravintolana toimiva, alun perin Oy Esso Ab:n Pukinmäen huoltamoksi valmistunut rakennus. Sen suunnitteli vuonna 1980 rakennusarkkitehti Pirkko Taskinen. Huoltamotoiminta päättyi vuonna 2008. Muutoin suunnittelualue on pääosin rakentamatonta, katualueita ja niitä reunustavia nurmipintaisia luiskia pensaineen ja puineen.

Asemakaavan muutoksen tavoitteeksi on asetettu edellytysten luominen nykyistä tiiviimmälle keskusta-alueelle Pukinmäen aseman ympäristöön, joka on alueen tärkeä paikalliskeskus. Palvelujen ja työpaikkojen lisäksi tavoitteena on mahdollistaa asuntojen rakentaminen uusille asukkaille erittäin hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä. Uutta asuinrakentamista on suunnitteilla osoitteissa Säterintie 2 ja 4 sekä Eskolantie 1,3 ja 5. Asuinrakennusten ensimmäiseen kerrokseen on tarkoitus sijoittaa liiketilaa, minkä lisäksi junaradan kaakkoispuolen kortteliin on suunnitteilla päivittäistavarakauppa, jonka yhteyteen tulisi myös muuta liiketilaa. Lähiympäristön suunnittelun osalla tavoitteena on luoda viihtyisiä ja turvallisia kävely-ympäristöjä ja -reittejä, selkeyttää alueen pyöräyhteyksiä sekä parantaa liikenne- ja pysäköintijärjestelyjä mm. mahdollisuudella sijoittaa pysäköintitalo junaradan ja Eskolantien kulmaukseen.

Kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta merkittävin muutos esillä olevassa asemakaavamuutoksessa tulisi olemaan Pukinmäen asemanseudun avoimen maiseman muuttuminen näkymiltään suljetummaksi Pukinmäen ostoskeskuksen ja entisen Pukinmäen Oy Esso Ab:n

13.02.2019

huoltamon matalien rakennusten korvautuessa nykyistä huomattavasti tehokkaammalla ja korkeammalla rakentamisella. Myös Eskolantien varren 1980-luvun asuin- ja toimistorakennusten tilalle tavoitellaan epäilemättä nykyistä tiiviimpää rakentamista. Pukinmäen aukiolle leimaa antavat rakennukset eli entinen terveysaseman talo ja Eskolantie 1:n toimistorakennus korvattaisiin uusilla rakennuksilla. Eskolantien itäpuolen ja Säterintien eteläpuolen nykyisin ominaispiirteiltään vahvasti 1980-luvun arkkitehtuuria edustava kokonaisuus hajoaisi. Kaupunginmuseo toteaa myös, että kaupungin kestävä kehitys suunnittelun näkökulmasta noin 30 vuoden elinkaari rakennuksille on valitettavan lyhyt ja voimavaroja haaskaava. Kaupunginmuseo toteaa kuitenkin, että Pukinmäen keskustan kehittäminen on jo lähtenyt liikkeelle Eskolantie 2:ssa sijaitsevan, korkeimmilta osiltaan seitsemänkerroksisen Pukinmäen liikekeskuksen ja Eskolantien varren samoin seitsemänkerroksisten puukerrostalojen rakentamisen myötä. Eskolantien ja Säterintien kulmauksessa sijaitseva aikaisemmin arkkitehti Toivo Korhosen vuosina 1967-1968 suunnittelema Pukinmäen ostoskeskus.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaupunginmuseo toteaa seuraavaa. Suunnittelu-alueen koillispuolella Myrntitien länsipuolisen rinteeseen rakennusten kohdalla on sijainnut ensimmäisen maailmansodan aikana 1915-1918 rakennettu kuuden tykin tykkipatteri (tykkipatteri 77, Pukinmäki). Museoviraston muinaisjäännösrekisterin mukaan tykkipatteri on tuhoutunut, mutta saman rekisterin mukaan maan alla on saattanut säilyä sen rakenteita aivan suunnittelualueen koilliskulmassa korttelin 37027 tontin 14 puustoisella piha-alueella. Mahdolliset rakenteet ovat muinaismuistolain (295/1963) suojaamia ja niihin kohdistuvista toimenpiteistä täytyy neuvotella Helsingin kaupunginmuseon kanssa.

Kaupunginmuseo katsoo lisäksi, että mikäli Pukinmäen asemanseutua ryhdytään tiivistämään ja täydennysrakentamaan, tulee alueen nykytilanne ja purettavaksi aiottu rakennukset dokumentoida huolellisesti. Vaikka asemakaavamuutoksen tavoitteena onkin nykyistä tiiviimmän keskusta-alueen luominen, pitää kaupunginmuseo tärkeänä, että uudisrakennusten koko ja korkeus sovitetaan Pukinmäen ympäröivään kaupunkirakenteeseen.

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Nuorisosiainkeskus 23.1.2017

HEL 2015-005536 T 10 03 03

Nuorisoasiainkeskus on toiminut Pukinmäessä jo pitkään. Nuorisotalo ja moottorihalli, nykyisin mopohalli ovat toimineet aseman vieressä Säterintien ja Eskolantien kulmauksessa vuodesta 1985. Nuorisotalon toimintaa on ollut tuottamassa NMKY muutamien vuosien ajan, mutta nyt nuorten toiminnan tuottaminen on nuorisoasiainkeskuksen käsissä. Toiminta näissä toimipaikoissa on ollut varsin vilkasta. Vuonna 2016 käyntikertoja nuorisotalossa oli lähes 15 000 ja mopohallissa 4 000. Nuorisotalon käyntikerroista 6 700 oli muita kuin nuorisotoiminnan käyntejä, mikä kertoo talon kansalaistoiminnan luonteesta ja tarpeesta alueella. Nuorten lukumäärä Pukinmäen peruspiirissä 10-17 –vuotiaiden osalta oli vuonna 2016 yhteensä 491. Luku kasvaa noin 50 nuorella vuoteen 2023 mennessä.

Nuorisoasiainkeskus toivoo, että Pukinmäen asemakaavan valmistuksessa otetaan huomioon seuraavat toiminnalliset tarpeet ja yhteisen suunnittelun näkökulmat:

- nuorisoasiainkeskus haluaa jatkossakin tuottaa alueellisia nuorten palveluja Pukinmäessä yhdessä muiden paikallisten toimijoiden kanssa
- nuorisoasiainkeskuksen toiveena on säilyttää toimintatiloja, nuorisotilat ja mopohalli, myös uudessa Pukinmäen asemanseudun palvelurakenteessa sen ideaalisen sijainnin vuoksi
- toisena perusteluna nuorten palvelujen jatkamiselle ovat Pukinmäen asukasrakenteen piirteet. Alueella asuu runsaasti maahanmuuttajia ja asukkaiden koulutus- ja tulotasot on kaupungin keskiarvoa matalampia. Nuorisoasiainkeskuksen toiminnan yhtenä perusperiaatteena on toimia siellä, missä toiminnan tarvetta on keskimääräistä runsaammin ja missä asukkaiden ja nuorten voimavarat esimerkiksi harrastamiselle on tavanomaista niukemmat.
- teknisesti nuorten palvelut on hyvä sijoittaa katutasolle helpon liikkuvuuden ja esteettömyyden toteuttamisen vuoksi. Tämä koskee erityisesti mopohallin ja laajemmin pyöräilyyn liittyviä toimintoja.

Liikenteen solmukohtamaisuus Pukinmäessä on nuorten toiminnallisuuden ja hyvän tavoitettavuuden kannalta erittäin tärkeää. Asemakaavan muutos tuo aseman välittömään läheisyyteen lisää uutta asutusta, kaupallisia palveluja ja vapaa-ajan viettoon liittyviä liikunnallisia toimintamahdollisuuksia. Kaupungin halki länsi-itäsuunnassa ja toisaalta radan suuntaiset pyöräilyn parantuvat väylät ovat nuorten turvallisuudelle liikkumiselle erittäin merkittäviä

Nuorisoasiainkeskus pitää tärkeänä, että Pukinmäen asemanseutua ja sen palvelukokonaisuutta suunnitellaan ja kehitetään laajassa yhteistyössä. Nuorisoasiainkeskus on valmis tuottamaan nuorten toimintaa tarvittaessa myös yhteisissä tiloissa kumppaneiden kanssa.

13.02.2019

Lisätiedot

Harri Taponen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 89036
harri.taponen(a)hel.fi
Marti Poteri, toiminnanjohtaja, puhelin: 310 71687
martti.poteri(a)hel.fi

Kiinteistövirasto Geotekninen osasto 13.1.2017

HEL 2015-005536 T 10 03 03

Pukinmäen asemanseutu on savialuetta. Saven paksuus on noin 3 - 15 m. Rakennetuilla alueilla saven pinnalla on noin 1 - 5 m täyttöä. Suunnittelualueen pohjois- ja koillisrajalla savialue rajautuu kallioiseen alueeseen.

Vanhojen pohjatutkimusten perusteella, alueelle sijoittuvat rakennukset perustetaan lyöntipaaluilla kallioon tai tiiviiseen pohjamaakerrokseen.

Savialueiden lisäpainumien ehkäisemiseksi alueen pohjavesitasoa ylläpidetään alueen pohjoispuolella sijaitsevan imeytysjärjestelmän avulla. Kaavoituksessa on kiinnitettävä huomioita, että tulevien rakennusten kuivatusjärjestelmät voidaan rakentaa niin, että ei vaikuteta kuivattavasti pohjaveden pinnan tasoon. Nykyinen pohjavedenpinnan taso on lähellä maanpinnan tasoa, vaihdellen noin 0,5 - 2,0 m maanpinnasta.

Alueen läpi kulkevat Päärata ja Kehä 1. Rakennusten perustusten suunnittelussa tulee ottaa huomioon radan aiheuttamat värinät.

Alueen itäosan kohdalla on Pukinmäen vesijohtotunneli, jonka kalliokatto suunnittelualueen kohdalla on noin tasolla + 3,8. Alueen itäosassa on vesijohtotunnelin pystykuilu ja alueen koillisosassa on vesijohtotunnelin sisäänajotunnelin suuaukko. Vesijohtotunneli rakenteineen tulee ottaa huomioon alueen suunnittelussa.

Alueen pohjoisosan kohdalle sijoittuu Vuosaari-Pasila Kaukolämpötunneli, jonka kalliokatto suunnittelualueen kohdalla on noin tasolla - 22,2.

Lisätiedot

Harri Ruotsala, projektipäällikkö, puhelin: 310 70871
harri.ruotsala(a)hel.fi
Risto Niinimäki, projektipäällikkö, puhelin: 310 37827
risto.niinimaki(a)hel.fi

Rakennusvirasto 11.1.2017

HEL 2015-005536 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1272-00/16. Määräaika on 23.1.2017.

Pukinmäen asemanseudun asemakaavan muutoksen tavoitteina on mahdollistaa uutta asuinrakentamista ja liiketilaa aseman läheisyyteen sekä kehittää pysäköintijärjestelyjä, jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiä ja asema-alueen lähiympäristöä yleisesti. Suunnittelualueeseen kuuluu Pukinmäen aseman, Eskolantien, Säterintien ja Malminkaaren ympäristöstä tontti-, rautatie-, tie-, katu- ja pysäköintialueita.

Asemaympäristön ja Pukinmäen keskusta-alueen kehittäminen yhdessä alueen eri toimijoiden kanssa on tärkeää. Pukinmäessä vuonna 2011 järjestetyn, alueen asukkaille ja toimijoille suunnatun turvallisuuskävelyn yhteydessä kaupunkilaiset antoivat palautetta yleisesti aseman ja sen ympäristön epäsiisteydestä sekä turvattoman tuntuista asemasta ja tunnelista. Lisäksi kiinnitettiin huomiota puutteisiin alueen esteettömyydessä ja opastuksessa.

Rakennusvirastoon on tullut viime vuosina toiveita ja ehdotuksia pysäköintijärjestelyjen kehittämisestä, asemaympäristön yleisestä kehittämistarpeesta sekä Pukinmäen aukion kehittämisestä erityisesti läheisen nuorisotalon toiminta huomioiden. Pukinmäen toimintakeskus ja nuorisotalo yhdessä alueen muiden toimijoiden (Puksu-verkon) kanssa ehdottivat muutama vuosi sitten Pukinmäenaukiolle muun muassa kaupunkiviljelyä, pelikenttää ja muuta toimintaa, jotta alue tulisi asukkaiden käyttöön ja nuorilla olisi turvallisempi tunne saapua nuorisotalolle. Hanketta oli tarkoitus edistää lähiörahaston avulla, mutta hanke ei ole ilmeisesti edennyt.

Mahdollisen uuden pysäköintitalon tarkastelun yhteydessä on hyvä tarkastella myös pysäköintialueet Pukinmäen aseman eteläpäädyssä. Toinen näistä pysäköintialueista sijaitsee Rälssintien päässä ja toinen Ratavallintien mutkassa radan itäpuolella. Rälssintien päähän ei ole toteutettu kaavan mukaista pysäköintialuetta, mutta alueella on pysäköintitoimintaa pääosin rautatiealueelle sijoittuvalla sorakenttäalueella.

Jalankulku- ja pyöräily-yhteyksiä suunniteltaessa tulee muistaa, että asemanseutu on esteettömyyden erikoistason aluetta. Pyöräilyliikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta tulee tutkia linja-autopysäkkien kohdalla. Erityisesti Kehä I:n varrella, asemasillan alla oleva pysäkki on jalankulun ja pyöräilyn risteämiskohta, jossa kohtaavat vilkas julkisen liikenteen vaihtopysäkki ja vilkasliikenteinen pyörätie. Pyöräpysäköinnille ei

13.02.2019

---

osoitettu selkeää paikkaa. Pysäköinti sijoittuu sillan alle, mikä osaltaan kaventaa turvallisen ohituksen mahdollisuutta.

Lisätiedot

Anni Tirri, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

Heikki Takainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38977
heikki.takainen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 43

Valtuutettu Atte Harjanteen aloite liha- ja maitotuotteiden kulutuksen puolittamiseksi vuoteen 2025 mennessä

HEL 2018-006850 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Käsittely

Valtuutettu Atte Harjanne ehdotti valtuutettu Maria Ohisaloon kannattamana, että kaupunginvaltuusto päättää palauttaa aloitteen valmisteluun siten, että aloitteessa esitetyn suunnitelman valmistelu aloitetaan osana päästövähennysohjelman toteuttamista, tavoitteeksi asetetaan 50 % vähennys vuoteen 2025 mennessä ja suunnittelussa huomioidaan eri toimialojen erilaiset mahdollisuudet vähentää liha- ja maitotuotteiden kulutusta.

1 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Kaupunginvaltuusto päättää palauttaa aloitteen valmisteluun siten, että aloitteessa esitetyn suunnitelman valmistelu aloitetaan osana päästövähennysohjelman toteuttamista, tavoitteeksi asetetaan 50 % vähennys vuoteen 2025 mennessä ja suunnittelussa huomioidaan eri toimialojen erilaiset mahdollisuudet vähentää liha- ja maitotuotteiden kulutusta.

Jaa-äännet: 39

Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Eveliina Heinäluoma, Nuutti Hyttinen, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Björn Månsson, Alekski Niskanen, Dani Niskanen, Mia Nygård, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Juhani Strandén, Ilkka Taipale, Ulla-Marja Urho, Laura Varjokari, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä

Ei-äännet: 42

Zahra Abdulla, Ted Apter, Paavo Arhinmäki, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Mia Haglund, Sandra Hagman, Jasmin Hamid, At-

te Harjanne, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Abdirahim Husu Hussein, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Silvia Modig, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Jarmo Nieminen, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Jenni Pajunen, Matti Parpala, Amanda Pasanen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Tuomas Rantanen, Nelli Ruotsalainen, Mirita Saxberg, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Poissa: 4

Eero Heinäluoma, Ville Jalovaara, Mika Raatikainen, Paavo Väyrynen

Kaupunginvaltuusto päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Juha Kesänen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36117
juha.kesanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Atte Harjanteen valtuustoaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Atte Harjanteen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Atte Harjanne ja 22 valtuutettua esittävät aloitteessaan, että ilmastonmuutos on merkittävimpiä uhkia ihmisten hyvinvoinnille ja ympäristölle. Aloitteessa todetaan mm, että Helsinki on strategiassaan linjannut ottavansa vastuunsa ilmastonmuutoksen torjunnassa vakavasti. Aloitteessa todetaan, että yksi merkittävimmistä ilmastonpäästöjen aiheuttajista on ruoantuotanto ja sillä on myös suuria vaikutuksia ympäristöön ja eläinten hyvinvointiin. Edellisten vaikutusten hillitsemiseksi voidaan vaikuttaa vähentämällä eläinperäisten tuotteiden osuutta ravinnosta. Aloitteessa todetaan myös, että kaupungin päästövähennystä koskevassa toimenpideohjelmassa esitetään kuitenkin vain yleinen suositus kasvisruokaan ilman konkreettisia toimia ja tavoitteita.

Aloitteessa esitetään, että kaupunki ottaa tavoitteeksi puolittaa liha- ja maitotuotteiden kulutuksen kaupunkikonsernissa vuoteen 2025 mennessä ja että tavoitteen tukemiseksi valmistellaan kaupunkikonsernin kattava suunnitelma ja ohjeistus.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa lausunnossaan (30.10.2018 § 232), että varhaiskasvatuksen ja opetuksen ruokalista- ja ateriasuunnittelua ohjaavat voimassa olevat asiakasryhmäkohtaiset ravitsemussuositukset, kuten Terveyttä ja iloa ruoasta -varhaiskasvatuksen ruokailusuositus (VRN 2018), Syödään ja opitaan yhdessä -kouluruokailusuositus (VRN 2017) ja Suomalaiset ravitsemussuositukset (VRN 2014).

Helsingin kouluissa, lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa on syyslukukaudesta 2007 tarjottu päivittäin ateriovaihtoehtoja. Liha- tai kalapääruoan rinnalla on kasvispääruokavaihtoehto. Viikoittainen kasvisruokapäivä tuli kaikkiin opetuksen toimipisteisiin alkuvuodesta 2011. Ateriovaihtoehtoja lisäkkeineen ovat ruokailijoiden vapaassa otossa. Vegaaneille on tarjottu päivittäin lämmin ateriakokonaisuus lukuvuodesta 2003–2004, varhaiskasvatuksessa kevästä 2018. Varhaiskasvatuksessa on myös viikoittain kasvisruokapäivä.

Nykyisin mm. Palvelukeskus Helsingin (palvelukeskusliikelaitos) kuuden viikon kiertävällä kouluruokalistalla on 30 päivän aikana kasvispääruokia 59,3 %, lihapääruokia 30,5 % ja kalapääruokia 10,2 %. Kalkkuna tai broileria on lihapääruoista 8,5 % ja punaista lihaa (sika ja/tai nauta) 22 %. Kalapääruoka on kasvispääruoan rinnalla kerran viikossa.

Ruokalistojen ja aterioiden suunnittelu tehdään yhteistyössä palveluntuottajien kanssa. Palvelukuvauksissa on määriteltävä mm. ruokalistojen ja aterioiden suunnittelun periaatteet, laatu ja sisältö. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala vastaa varhaiskasvatuksen ja koulutuksen järjestäjänä niiden määrittelystä. Palveluntuottajat vastaavat ruokapalvelujen tuottamisesta, elintarvikkeiden hankinnasta, ruoan valmistuksesta ja ruoan tarjoilusta.

Palveluntuottajat ovat kehittäneet toimialan pyynnöstä uusia proteiinipitoisia raaka-aineita sisältäviä ja lihaa sekä maitotaloustuotteita korvaavia kasvispohjaisia ravitsemuksellisesti täysipainoisia ruokalajeja esimerkiksi nyhtökaurasta, härkiksestä sekä soija- ja kaurajuomavalmistuksista.

Maito- ja lihatuotteiden käytön puolittaminen vuoteen 2025 edellyttää korvaavien uusien ja voimassa olevien ravitsemussuositusten mukaisen suurkeittiövalmistukseen soveltuvien proteiinipitoisten kasvisraaka-aineiden nykyistä laajempaa saatavuutta ja niistä kehitettyjen ruokalaisten mieluisuuden ja hyväksyttävyyden varmistamista.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa lausunnossaan (25.9.2018 § 241) muun muassa, että sosiaali- ja terveystoimialalla on sitouduttu noudattamaan kansallisia sekä erityisryhmiä koskevia ravitsemussuosituksia. Suomalaisten ravitsemussuosituksien 2014 mukaan terveyttä edistävä ruokavalio sisältää runsaasti kasvikunnan tuotteita, kalaa, kasviöljyjä, pähkinöitä, siemeniä sekä rasvattomia ja vähärasvaisia maitovalmisteita. Ravitsemussuosituksien pohjautuvat perusteelliseen tieteelliseen selvitystyöhön ja niiden tavoitteena on terveyden edistämisen lisäksi ympäristön kannalta mahdollisimman kestävä ruokavalio. Sosiaali- ja terveystoimialan ruokapalveluja järjestettäessä tulee huomioida myös asiakkaan erityistarpeet esim. ikääntyessä ja sairastaessa.

Ravitsemussuosituksissa otetaan huomioon suomalainen ruokakulttuuri ja tottumukset, joissa maitovalmisteet ovat osana. Maitovalmisteet ovat hyviä proteiinin, kalsiumin, jodin ja monien vitamiinien lähteitä ja maitovalmisteille on annettu päivittäiset määräsuosituksien. Rasvattomien ja vähärasvaisten maitovalmisteiden runsas käyttö on tutkimusten mukaan yhteydessä mm. pienempään kohonneeseen verenpaineeseen, aivohalvauksen ja tyypin 2 diabeteksen riskiin. Runsaiden hyötyjen ohella maitovalmisteiden ilmastokuorma on suuri. Nestemäiset maitovalmisteet on mahdollista korvata kasviperäisillä kalsiumilla ja D-vitamiinilla täydennetyillä elintarvikkeilla, kuten esimerkiksi soija- tai kaurajuomilla. Kestävän kehityksen kannalta kotimaisista raaka-aineista jalostetut tuotteet ovat suositeltavampia.

Liha kuuluu osana suomalaisiin ravitsemussuosituksiin, koska se on maidon, kalan ja kananmunan ohella hyvä proteiinin lähde ja siinä on erityisen runsaasti hyvin imeytyvää rautaa. Lihavalmisteille ja punaiselle lihalle (naudan-, lampaan- ja sianliha) on ravitsemussuosituksissa annettu käytön enimmäismääräsuosituksia johtuen niiden runsaan käytön haitallisista terveysvaikutuksista. Punaisen lihan osalta suositellaan valitsemaan vähärasvaisia laatuja tai korvaamaan se siipikarjan lihalla, lihavalmisteista suositellaan vähärasvaisia ja -suolaisia laatuja. Erityisesti punaisen lihan ja siitä tehtyjen valmisteiden käytön vähentäminen on perusteltua myös ilmaston kannalta. Riistan lihan käytön ja terveyden välisistä yhteyksistä ei ole saatavilla riittävää tutkimusnäyttöä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että lisäämällä kasvisten osuutta ja houkuttelevuutta ruokavaliossa voidaan vaikuttaa muiden ruokien kulutukseen vähentävästi ja samalla edistää terveyttä sekä torjua ilmastomuutosta. Ruoan ilmastovaikutuksia vähennettäessä keskeistä on myös ruokahävikin pienentäminen, energiatehokkuuden lisääminen sekä kauden mukaisten ja lähialueella tuotettujen raaka-aineiden huomioiminen ruokalistasuunnittelussa ja ruokapalvelujen toteutuksessa.

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta on lausunnossaan (23.8.2018 § 31) todennut muun muassa, että palvelukeskusliikelaitos toimii yhteistyössä Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa siten, että toimiala määrittää tilaajana linjaukset, joiden mukaan palvelukeskus tuottajana tuottaa palvelut. Ruokavaihtoehtoja kehitetään yhteistyössä toimialojen kanssa huomioiden kaupungin, toimialojen ja liikelaitoksen strategiset tavoitteet ja vastuullisuusnäkökulmat sekä eri asiakasryhmille määritellyt ruokailu- ja ravitsemussuosituksiset.

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta toteaa lausunnossaan myös, että kasvisruoan suosio on kasvanut hyvän kehitystyön tuloksena. Lausunnossa todetaan, että on mahdollisuuksia siihen, että etenkin lihapiitoisuutta voidaan vielä vähentää nykyisestään. Aloitteen ehdotusta puolittaa kulutus vuoteen 2025 mennessä pidetään hyvin haasteellisena, ellei alan kehityksessä tule markkinoille uusia korvaavia tuotteita, jotka vastaavat ravitsemussisällöltään suosituksia eri asiakasryhmille.

Kaupunginkansliassa on osana hankintojen kehittämistä tehty pitkään työtä kestävien ja ympäristömyönteisten hankintojen edistämiseksi ja tavoitteena on vähentää energian ja materiaalien käyttöä sekä haitallisia ympäristövaikutuksia tuotteen tai palvelun koko elinkaaren aikana. Näitä tavoitteita edistetään markkinavuoropuhelulla ja yhteistyöllä toimittajien kanssa. Kaupunki on myös osallistunut aktiivisesti kansallisen ekohankintaverkoston toimintaan, tehnyt pohjoismaisten kaupunkien kanssa yhteistyötä ja osallistunut ICLEIn Procura+ -hankkeeseen, jossa kokemusten vaihto ja hankintojen ympäristöosaamisen lisääminen ovat olleet keskiössä.

Maito- ja lihatuotteiden kilpailutuksessa esim. syksyn 2018 koulujen ja päiväkotien elintarvikekilpailutuksessa on margariineille ja pakasteleivonnaisille käytetty ensimmäistä kertaa palmuöljykriteeriä (ympäristöllisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla tuotettu palmuöljy) ja samassa kilpailutuksessa on lihoille asetettu ensimmäistä kertaa kriteerejä liittyen eläinten hyvinvointiin ja terveyteen, salmonellavapauteen ja mikrobilääkkeiden käyttöön. Kaikki nämä vähimmäisvaatimuksina.

Kaupunginhallitus toteaa, että ruokahuollon järjestäminen kuuluvat kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja sosiaali- ja terveystoimialan toimivaltaan. Kaupunginhallitus hyväksyi (Khs 10.12.2018) Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman ohjeellisena asiakirjana käynnistämään tarvittavat toimenpiteet kaupunkistrategiassa 2017 - 2021 asetettujen päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi. Ko. toimenpideohjelman toimenpiteessä 96 todetaan: "Lisätään kasvisruoan osuutta kouluissa ja päiväkodeissa. Sekä kouluruokasuositus että varhaiskasva-

tuksen ruokailusuositus kannustavat lisäämään kasvisruokaa ja moneimpien pohjana ovat kansalliset ravitsemussuositukset."

Kaupunkitasoiselle liha- ja maitotuotteiden kulutuksen puolittamista koskevalle suunnitelmalle ja ohjeelle ei ole tarvetta, koska Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelma asiakirja ohjaa ruokahuollon järjestämistä ko. tavoitteen suuntaisesti. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala sekä sosiaali- ja terveystoimialan tulee ottaa ko. toimenpideohjelma huomioon.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Juha Kesänen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36117
juha.kesanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Atte Harjanteen valtuustoaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Sosiaali- ja terveystoimiala
Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
Palvelukeskusliikelaitos

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 75

HEL 2018-006850 T 00 00 03

Esitys

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Atte Harjanteen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

28.01.2019 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Palautusehdotus:

Reetta Vanhanen: Kaupunginhallitus palauttaa asian uudelleen valmisteluun siten, että aloitteessa esitetyn suunnitelman valmistelu aloitetaan osana päästövähennysohjelman toteuttamista. Tavoitteeksi asetetaan 50 % vähennys vuoteen 2025 mennessä. Suunnitelmassa on huomioitava eri toimialojen erilaiset mahdollisuudet vähentää liha- ja maitotuotteiden kulutusta.

Perustelut:

Aloite toteuttaa kaupungin päästövähennysohjelman seuraavia tavoitteita:

96. Lisätään kasvisruoan osuutta kouluissa ja päiväkodeissa. Sekä kouluruokasuositus että varhaiskasvatuksen ruokailusuositus kannustavat lisäämään kasvisruokaa ja molempien pohjana ovat kansalliset ravitsemussuositukset.

107. Kehitetään olemassa olevia ja käyttöön otetaan uusia hankintakriteerejä Helsingin kaupungin hankintoihin huomioiden elinkaari, kiertotalous ja ilmastonäkökulma paremmin.

108. Tunnistetaan kasvihuonekaasupäästöjen ja kiertotalouden kannalta merkittävät hankinnat ja kehitetään päästölaskentaa, elinkaarimalleja ja ilmastovaikutusten arviointia näihin hankintoihin. Tehdään hankintojen vaikuttavuuden arviointia ympäristönäkökulmasta.

109. Lisätään yritysysteistyötä tekemällä erilaisia kokeiluja ja yhteistyöpilotteja sekä haetaan rahoitusta innovatiivisten hankintojen toteuttamiseen ilmastopäästöjen vähentämiseksi.

Kannattaja: Ozan Yanar

Äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Reetta Vanhasen palautusehdotus

Jaa-äännet: 9

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Jan Vapaavuori

13.02.2019

Ei-äännet: 6

Paavo Arhinmäki, Veronika Honkasalo, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 9 - 6.

21.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Juha Kesänen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36117
juha.kesanen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 30.10.2018 § 232

HEL 2018-006850 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Ruokalistojen ja aterioiden suunnittelu tehdään yhteistyössä palveluntuottajien kanssa. Palvelukuvauksissa on määritelty mm. ruokalistojen ja aterioiden suunnittelun periaatteet, laatu ja sisältö. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala vastaa varhaiskasvatuksen ja koulutuksen järjestäjänä niiden määrittelystä. Palveluntuottajat vastaavat ruokapalvelujen tuottamisesta, elintarvikkeiden hankinnasta, ruoan valmistuksesta ja ruoan tarjoilusta.

Varhaiskasvatuksen ja opetuksen ruokalista- ja ateriasuunnittelua ohjaavat voimassa olevat asiakasryhmäkohtaiset ravitsemussuositukset, kuten Terveyttä ja iloa ruoasta -varhaiskasvatuksen ruokailusuositus (VRN 2018), Syödään ja opitaan yhdessä -kouluruokailusuositus (VRN 2017) ja Suomalaiset ravitsemussuositukset (VRN 2014).

Suosituksen mukainen terveyttä edistävä ruokavalio sisältää runsaasti kasvikkunnan tuotteita, kalaa, kasvisrasvoja ja -öljyjä ja vähärasvaisia maitovalmisteita. Ravitsemussuosituksen tavoitteena on terveyden edistämisen lisäksi myös ympäristön kannalta kestävä ruokavalio. Lasten ja nuorten ruokapalveluissa on ravitsemuslaadun lisäksi keskeistä, että ateriat ja ruokalajit ovat vaihtelevia, syömään houkuttelevia, tunnistettavia ja mieluisia. Ruokailijoiden ohjauksella vaikutetaan mm. ruokaan liittyviin asenteisiin, valintoihin ja säännölliseen ruokailurytmiin.

Toimialan eri asiakasryhmien aterioidella tarjotaan päivittäin vaihtelevasti ja monipuolisesti tuoreita juureksia, vihanneksia ja hedelmiä, ja ne ovat ruokailijoiden vapaasti otettavissa. Juurekset, vihannekset ja hedelmät tarjotaan pääsääntöisesti komponentteina ja paloina. Tarjoilutapa on lisäänyt niiden menekkiä.

Varhaiskasvatuksen ja opetuksen ruokasuosituksessa suositellaan ruokajuomaksi rasvatonta maitoa ja piimää lautasmallin mukaisesti. Maito on mm. hyvä proteiinin ja D-vitamiinin lähde. Suositusten mukaisesti toimialan ruokapalveluissa on vähennetty punaisen lihan ja lisätty valkoisen lihan käyttöä. Ruokien tuotekehityksen yhteydessä mietitään aina myös yksittäisten raaka-aineiden tarkoituksenmukaista käyttöä ruokalajeissa. Ravitsemussuosituksissa ja suunnittelussa otetaan kuitenkin huomioon myös suomalainen ruokakulttuuri ja tottumukset.

Nykyisin mm. Palvelukeskus Helsingin kuuden (6) viikon kiertävällä kouluruokalistalla on 30 päivän aikana kasvispääruokia 59,3 %, lihapääruokia 30,5 % ja kalapääruokia 10,2 %. Kalkkunaa tai broileria on lihapääruoista 8,5 % ja punaista lihaa (sika ja/tai nauta) 22 %, yhteensä lihapääruokia on 30,5 %. Kalapääruoka on kasvispääruoan rinnalla keran viikossa.

Helsingin kouluissa, lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa on syyslukukaudesta 2007 tarjottu päivittäin ateriavaihtoehtoja. Liha- tai kalapääruoan rinnalla on kasvispääruokavaihtoehto. Viikoittainen kasvisruokapäivä tuli kaikkiin opetuksen toimipisteisiin alkuvuodesta 2011. Ateriavaihtoehtoja lisäkkeineen ovat ruokailijoiden vapaassa otossa. Näin varmistetaan, että mahdollisimman moni ruokailija löytää päivittäin mieluisan vaihtoehdon. Vegaaneille on tarjottu päivittäin lämmin ateriakokonaisuus lukuvuodesta 2003 – 2004, varhaiskasvatuksessa kevästä 2018. Varhaiskasvatuksessa on myös viikoittain kasvisruokapäivä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ruokapalvelujen ruokakasvatukseen kuuluu olennaisesti, että aikuiset ohjaavat ja rohkaisevat ruokailijoita ottamaan riittävästi tarjolla olevia ateriaosia lautasmallin ja oman kulutuksen mukaan. Kouluissa, lukioissa ja oppilaitoksissa salaattipöydän monipuolinen valikoima on tarjolla linjastossa ennen lämpimiä ateriaosia. Toimialan ruokapalvelut edistävät eri tavoin ruokailijoiden terveyttä ja hyvinvointia ja niiden tuottamisessa otetaan huomioon myös ekologiset vaikutukset. Lasten ja nuorten osallisuus ruokapalveluissa varmistaa ruokien hyväksyttävyyttä ja mieluisuutta (ruokaraadit, ravintolatoimikunnat, Sapere-menetelmä).

Palveluntuottajat ovat kehittäneet toimialan pyynnöstä uusia proteiinipitoisia raaka-aineita sisältäviä ja lihaa sekä maitotaloustuotteita korvaa-

via kasvispohjaisia ravitsemuksellisesti täysipainoisia ruokalajeja esimerkiksi nyhtökaurasta, härkiksestä, soija- ja kaurajuomavalmisteista.

Kasvisruokien suosio ja mieluisuus kasvaa uusien mieluisten ja monipuolisten ruokalajien kehittämisen, uudenlaisten proteiinipitoisten kasvisraaka-aineiden saatavuuden ja monipuolistumisen sekä ruokailijoiden ruokailutottumusten muuttuessa.

Maito- ja lihatuotteiden käytön puolittaminen vuoteen 2025 edellyttää kuitenkin, että korvaavien uusien ja voimassa olevien ravitsemussuosistusten mukaisten suurkeittiövalmistukseen soveltuvien proteiinipitoisten kasvisraaka-aineiden nykyistä laajempaa saatavuutta ja niistä kehitettyjen ruokalajien mieluisuuden ja hyväksyttävyyden varmistamista.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta suhtautuu myönteisesti siihen, että tehdyn valtuustoaloitteen tavoitteen tukemiseksi valmistellaan ja selvitetään kaupunkikonsernissa sitä koskeva suunnitelma ja ohjeistus siten, että ne varmistavat myös toimialan voimassa olevien ruokasuositusten toteutumisen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Airi Rintamäki, ruokapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86307
airi.rintamaki(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 25.09.2018 § 241

HEL 2018-006850 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Atte Harjanteen ym. valtuustoaloitteesta koskien liha- ja maitotuotteiden kulutuksen puolittamista vuoteen 2025 mennessä:

”Helsingin sosiaali- ja terveystoimialalla on sitouduttu noudattamaan kansallisia sekä erityisryhmiä koskevia ravitsemussuosituksia. Suomalaisen ravitsemussuosituksen 2014 mukaan terveyttä edistävä ruokavalio sisältää runsaasti kasvikunnan tuotteita, kalaa, kasviöljyjä, pähkinöitä, siemeniä sekä rasvattomia ja vähärasvaisia maitovalmisteita. Ravitsemussuositukset pohjautuvat perusteelliseen tieteelliseen selvitystyöhön ja niiden tavoitteena on terveyden edistämisen lisäksi ympäristön kannalta mahdollisimman kestävä ruokavalio. Sosiaali- ja ter-

veystoimialan ruokapalveluja järjestettäessä tulee huomioida myös asiakkaan erityistarpeet esim. ikääntyessä ja sairastaessa.

Ravitsemussuosituksissa otetaan huomioon suomalainen ruokakulttuuri ja tottumukset, joissa maitovalmisteet ovat osana. Maitovalmisteet ovat hyviä proteiinin, kalsiumin, jodin ja monien vitamiinien lähteitä ja maitovalmisteille on annettu päivittäiset määräsuositukset. Rasvattomien ja vähärasvaisten maitovalmisteiden runsas käyttö on tutkimusten mukaan yhteydessä mm. pienempään kohonneen verenpaineen, aivohalvauksen ja tyypin 2 diabeteksen riskiin. Runsaiden hyötyjen ohella maitovalmisteiden ilmastokuorma on suuri. Nestemäiset maitovalmisteet on mahdollista korvata kasviperäisillä kalsiumilla ja D-vitamiinilla täydennetyillä elintarvikkeilla, kuten esimerkiksi soija- tai kaurajuomilla. Kestävän kehityksen kannalta kotimaisista raaka-aineista jalostetut tuotteet ovat suositeltavampia.

Liha kuuluu osana suomalaisiin ravitsemussuosituksiin, koska se on maidon, kalan ja kananmunan ohella hyvä proteiinin lähde ja siinä on erityisen runsaasti hyvin imeytyvää rautaa. Lihavalmisteille ja punaiselle lihalle (naudan-, lampaan- ja sianliha) on ravitsemussuosituksissa annettu käytön enimmäismääräsuosituksia johtuen niiden runsaan käytön haitallisista terveysvaikutuksista. Punaisen lihan osalta suositellaan valitsemaan vähärasvaisia laatuja tai korvaamaan se siipikarjan lihalla, lihavalmisteista suositellaan vähärasvaisia ja -suolaisia laatuja. Erityisesti punaisen lihan ja siitä tehtyjen valmisteiden käytön vähentäminen on perusteltua myös ilmaston kannalta. Riistan lihan käytön ja terveyden välisistä yhteyksistä ei ole saatavilla riittävää tutkimusnäyttöä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että lisäämällä kasvisten osuutta ja houkuttelevuutta ruokavaliossa voidaan vaikuttaa muiden ruokien kulutukseen vähentävästi ja samalla edistää terveyttä sekä torjua ilmastomuutosta. Ruoan ilmastovaikutuksia vähennettäessä keskeistä on myös ruokahävikin pienentäminen, energiatehokkuuden lisääminen sekä kauden mukaisten ja lähialueella tuotettujen raaka-aineiden huomioiminen ruokalistasuunnittelussa ja ruokapalvelujen toteutuksessa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Ravitsemuksella on tärkeä merkitys yksilön hyvinvointiin ja terveyteen. Myös erityistilanteissa ja -tarpeissa on ensisijaisen tärkeää varmistua yksilön hyvän ravitsemuksen toteutumisesta. Kasvisten käytön lisääminen edistää terveyttä ja on suositeltavaa kaikissa sosiaali- ja terveystoimen asiakasryhmissä."

Käsittely

25.09.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Sandra Hagman: Korvataan lausunnon toinen ja kolmas kappale seuraavilla muotoiluilla:

"Ravitsemussuosituksissa otetaan huomioon suomalainen ruokakulttuuri ja tottumukset. Ruokakulttuuri muuttuu ajassa, mistä syystä ilmastomuutoksen ajassa siihen on etsittävä ympäristön ja ilmaston kannalta kestäviä vaihtoehtoja. Suomalaisiin ravitsemussuosituksiin nykyisiin kuuluvat maitovalmisteet ovat hyviä proteiinin, kalsiumin, jodin ja muiden vitamiinien lähteitä, mutta runsaiden hyötyjen ohella niiden ilmastokuorma on suuri. Nestemäiset maitovalmisteet on mahdollista korvata kasviperäisillä kalsiumilla ja D-vitamiinilla täydennetyillä elintarvikkeilla, kuten esimerkiksi soija- tai kaurajuomilla. Kestävän kehityksen kannalta kotimaisista raaka-aineista jalostetut tuotteet ovat suositeltavampia.

Liha kuuluu osana suomalaisiin ravitsemussuosituksiin, koska se on hyvä proteiinin ja raudan lähde. Lihavalmisteille ja punaiselle lihalle (naudan-, lampaan- ja sianliha) on ravitsemussuosituksissa kuitenkin annettu käytön enimmäismääräsuosituksia johtuen niiden runsaan käytön haitallisista terveysvaikutuksista. Erityisesti punaisen lihan ja siitä tehtyjen valmisteiden käytön vähentäminen on perusteltua myös ilmastokannalta. Riistan lihan käytön ja terveyden välisistä yhteyksistä ei ole saatavilla riittävää tutkimusnäyttöä."

Kannattaja: jäsen Heidi Ahola

Vastaehdotus 2:

Jäsen Heidi Ahola: Korvataan lausunnon neljännessä kappaleessa virke "Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että lisäämällä kasviksia ruokavalioon voidaan vaikuttaa muiden ruokien kulutukseen vähentävästi ja samalla edistää terveyttä sekä torjua ilmastomuutosta" virkkeellä "Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että vähentämällä liha- ja maitotuotteiden käyttöä ja korvaamalla niitä kasvipohjaisilla tuotteilla voidaan vähentää ilmastopäästöjä ja samalla edistää terveyttä."

Kannattaja: jäsen Ahto Apajalahti

Vastaehdotus 3:

Jäsen Hannu Tuominen: Korvataan lausunnon neljännessä kappaleessa virke "Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että lisäämällä kasviksia ruokavalioon voidaan vaikuttaa muiden ruokien kulutukseen vähentävästi ja samalla edistää terveyttä sekä torjua ilmastomuutosta" virkkeellä "Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että lisäämällä kasvisten osuutta ja houkuttelevuutta ruokavaliossa voidaan vaikuttaa muiden

ruokien kulutukseen vähentävästi ja samalla edistää terveyttä sekä torjua ilmastonmuutosta."

Kannattaja: jäsen Seija Muurinen

Vastaehdotus 4:

Jäsen Hannu Tuominen: Korvataan terveys- ja hyvinvointivaikutuksia koskevassa kappaleessa virke "Kasvisten käytön lisääminen edistää terveyttä ja on suositeltavaa kaikissa sosiaali- ja terveystoimen asiakasryhmissä" virkkeellä "Kasvisten käytön lisääminen ja eläinperäisten tuotteiden vähentäminen edistää terveyttä ja on suositeltavaa kaikissa sosiaali- ja terveystoimen asiakasryhmissä."

Kannattaja: jäsen Ahto Apajalahti

Vastaehdotus 5:

Jäsen Ahto Apajalahti: Lisätään terveys- ja hyvinvointivaikutuksia koskevan kappaleen loppuun uusi lause: "Eläinperäisten tuotteiden käytön vähentäminen edistäisi myös eläinten hyvinvointia."

Kannattaja: jäsen Sandra Hagman

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Sandra Hagman)

Jaa-äännet: 10

Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Maritta Hyvärinen, Seija Muurinen, Matias Pajula, Mari Rantanen, Karita Toijonen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Heidi Ahola, Ahto Apajalahti, Sandra Hagman

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 10 - 3.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Heidi Ahola)

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 3 (jäsen Hannu Tuominen)

Jaa-äännet: 3

Heidi Ahola, Ahto Apajalahti, Sandra Hagman

Ei-äännet: 8

Cecilia Ehrnrooth, Maritta Hyvärinen, Seija Muurinen, Matias Pajula, Mari Rantanen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 2

Tapio Bergholm, Karita Toijonen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi tässä äänestyksessä jäsen Hannu Tuomisen vastaehdotuksen äänin 8 - 3 (tyhjää 2).

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 3 (jäsen Hannu Tuominen)

Jaa-äännet: 4

Tapio Bergholm, Maritta Hyvärinen, Mari Rantanen, Karita Toijonen

Ei-äännet: 9

Heidi Ahola, Ahto Apajalahti, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Seija Muurinen, Matias Pajula, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Hannu Tuomisen vastaehdotuksen äänin 9 - 4.

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 4 (jäsen Hannu Tuominen)

Jaa-äännet: 7

Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Maritta Hyvärinen, Seija Muurinen, Matias Pajula, Mari Rantanen, Karita Toijonen

Ei-äännet: 6

Heidi Ahola, Ahto Apajalahti, Sandra Hagman, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

13.02.2019

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 6.

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 5 (jäsen Ahto Apajalahti)

Jaa-äännet: 9

Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Maritta Hyvärinen, Seija Muurinen, Matias Pajula, Karita Toijonen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Heidi Ahola, Ahto Apajalahti, Sandra Hagman

Tyhjä: 1

Mari Rantanen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9 - 3 (tyhjää 1).

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Paula Marttinen, ruokapalveluohjaaja, puhelin: 310 43118
paula.marttinen(a)hel.fi

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta 23.08.2018 § 31

HEL 2018-006850 T 00 00 03

Lausunto

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta antoi lausunnon:

Palvelukeskusliikelaitos toimii yhteistyössä Helsingin kaupungin kasvat-
us ja koulutus –toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa si-
ten että toimiala määrittää tilaajana linjaukset, joiden mukaan Palvelu-
keskus tuottajana tuottaa palvelut. Ruokavaihtoehtoja kehitetään yh-
teistyössä toimialojen kanssa huomioiden kaupungin, toimialojen ja lii-

kelaitoksen strategiset tavoitteet ja vastuullisuusnäkökulmat sekä eri asiakasryhmille määritellyt ruokailu- ja ravitsemussuositukset.

Kouluissa kasvisruokavaihtoehto on tarjolla joka päivä, ja se on ollut vapaasti otettavissa vuodesta 2007. Kaikkiin kouluihin tuli vuoden 2011 alusta kasvisruokapäivä, jolloin tarjolla on tarjolla kaksi kasvisruokavaihtoehtoa. Päiväkodeissa on joka viikko yksi kasvisruokapäivä. Useimmissa henkilöstöravintoloissa on päivittäin tarjolla linjastotilojen salliessa kasvisvaihtoehto.

Päiväkodeissa, kouluissa ja hoitolaitoksissa halukkaille on tarjolla myös vegaanivaihtoehto. Valinnan monipuolisuudella pyrimme toteuttamaan tärkeimmän tavoitteen että etenkin päiväkotien, koulu- ja ikäihmisten ruokailussa asiakkaat oppivat ruokailemaan säännöllisesti ja tasapainoisesti.

Uusia kasvisruokia on kehitetty ja kehitetään koko ajan. Seuraamme uusien proteiinipitoisten lihaa korvaavien vaihtoehtojen kehittymistä. Kiinnitämme huomiota ruoan houkuttelevuuteen, jotta asiakkaat nauttivat tarjolla olevan aterian ja valitsisivat yhä useammin kasvisvaihtoehdon. Koulujen kasvisruokia kehitettäessä oppilaat ovat olleet mukana kehitystyössä. Kuluvan vuoden aikana on muun muassa päiväkotien ruokalistalla korvattu leikkeleitä kasvislevitteillä.

Ruokapalvelun toteuttamista ohjaavat kansalliset eri ryhmille laaditut ravitsemus- ja ruokailusuositukset, joiden pohjalta sovitaan tarkemmin ruokalistojen sisällöstä yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa. Suosituksissa aterioille suositellaan ruokajuomaksi maitoa tai piimää, joten suositusten valossa emme näe aiheelliseksi vähentää maidon tarjoamista ruokajuomana. Maito pidetään hyvänä eri ravintoaineiden lähteenä, sillä siinä on proteiinia, B12-vitamiinia, kalsiumia, D-vitamiinia ja jodia.

Ikääntyneiden ruokailusuosituksessa proteiinin osuudeksi suositellaan 18 prosenttia energiasta. Koska ikääntyneiden syömät ruokamäärät ovat melko pieniä, on erittäin haastavaa turvata riittävä proteiinin saanti ilman maitotaloustuotteita ja lihaa toteutettaessa ruokailua hoitolaitoksissa ja kotiateriapalvelussa.

Päiväkotien ja kouluruokailulla on myös kasvatuksellinen merkitys. Varhaiskasvatukseen on kehitetty yhdessä toimialan kanssa ruokakasvatusmateriaalia, jonka avulla lapset tutustuvat mm. uusiin ruokalajeihin ja makuihin sekä erilaisiin kasviksiin.

Kasvisruoan suosio on kasvanut hyvän kehitystyön tuloksena, ja

13.02.2019

näemme mahdollisuuksia siihen että etenkin lihapitoisuutta voimme vielä vähentää nykyisestään, mutta aloitteen ehdotusta puolittaa kulu- tus vuoteen 2025 mennessä pidämme hyvin haasteellisena, ellei alan kehityksessä tule markkinoille uusia korvaavia tuotteita, jotka vastaavat ravitsemussisällöltään suosituksia eri asiakasryhmille.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Raimo Niippa, hallintopäällikkö, puhelin: 310 27609
raimo.niippa(a)hel.fi
Anne Koskinen, yksikönjohtaja, puhelin: 310 36983
anne.koskinen(a)hel.fi

§ 44

Valtuutettu Otto Meren aloite Helsingin kaupungin jäsenyyksien selvittämiseksi eri yhdistyksissä

HEL 2018-007171 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Otto Meren aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tiina Leinonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36109
tiina.leinonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Otto Meren aloite
- 2 Kaupungin vuoden 2019 talousarvioon sisältyvien jäsenmaksujen erittely

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Otto Meri ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsinki selvittää jokaisen järjestön jäsenyyden merkityksen kaupungin toiminnan kannalta. Erityisesti taloudelliselta merkitykseltään suurimpien, kuten Kuntaliiton jäsenyyden hyötyjä ja haittoja olisi syytä arvioida monipuolisesti. Erityisesti nyt kun suuret kaupungit ovat käynnistäneet aktiivista yhteistoimintaa, on Kuntaliiton jäsenyyden merkitystä Helsingille arvioitava kriittisesti.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallituksen on esitettävä kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloite, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että suurin osa kaupungin jäsenyyksistä yhdistyksissä, järjestöissä ja muissa vastaavissa verkostoissa perustuu vapaaehtoisuuteen, mutta osa jäsenyyksistä on lakisääteisiä. Toimialojen kannalta jäsenyydet ovat tar-

peellisiä kansallisen ja kansainvälisen yhteistyön ylläpitämiseksi laajojen asiantuntijaverkostojen kautta. Toimialat voivat jäsenyyksien kautta edistää kaupungin oman toiminnan ja toimintakulttuurin kehittämistä. Lisäksi jäsenyydet mahdollistavat mukanaolon sekä alan kehittämisessä että toimintojen kehittämisessä yli toimialarajojen.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan lausunnossa todetaan, että yhdistysten ja järjestöjen jäsenyyksien kautta henkilöstö saa koulutusta, pääsee mukaan kehitysprojekteihin, voi kehittää toimialan toimintoja kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa.

Helsingin kaupungille on muun muassa yhtenä Suomen suurimmista ammatillisen koulutuksen järjestäjistä tärkeää olla mukana ammatillisen koulutuksen kehittämisessä ja edunvalvonnassa kattavimmassa ammatillisen koulutuksen kehittämisyhdistyksessä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan jäsenyydet ovat vapaaehtoisia.

Kaupunkiympäristön toimiala

Kaupunkiympäristön toimialan lausunnossa todetaan, että kaupunki saa yhdistysten ja järjestöjen jäsenyyksillä hyödynnettäväkseen laajoja asiantuntijaverkostoja, ajankohtaista tietoa sekä osaamisen ja kokemusten arvokasta jakamista, mahdollisuuden osallistua järjestettäviin alan seminaareihin ja kongresseihin, mahdollisuuden osallistua alan kehittämiseen sekä mahdollisuuden edistää yhteistyötä kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

Kaupunkiympäristön toimialan alan mukaan kaupungin kannalta oleellista on jakaa ja saada alaan liittyvää ajankohtaista tietoutta helposti ilman organisaatio- tai muita rajoja.

Kaupunkiympäristön toimialan jäsenyydet ovat vapaaehtoisia.

Keskushallinto

Keskushallinnon toimialaan kuuluvien jäsenyyksien osalta olennaisinta on, että yhdistysten toimintaan osallistumalla voidaan verkostoitua erilaisten organisaatioiden kanssa sekä hyödyntää niiden palveluita että osaamista. Jäsenyyksien kautta voidaan edistää kaupungin oman toiminnan ja toimintakulttuurin kehittämistä.

Suurin osa keskushallinnon jäsenyyksistä järjestöissä ja yhdistyksissä ovat vapaaehtoisia, mutta osa jäsenyyksistä on lakisääteisiä kuten kuuluminen Kunnallisen työmarkkinailaitoksen (KT Kuntatyönantajat) edunvalvonnan piiriin.

Keskushallinnon toimialaan kuuluu myös muun muassa jäsenyys Suomen Kuntaliitossa. Kuntaliitto on edunvalvontajärjestö, jonka jäseniä ovat Suomen kunnat ja kaupungit.

Kaupunkistrategian 2017–2021 mukaan Helsinki erilaistuu suhteessa muuhun maahan. Helsinki kansainvälistyy ja monimuotoistuu muuta maata nopeammin. Kaupunki pyrkii yleisen ymmärryksen lisäämiseen maan ainoan metropolin erityisestä luonteesta. Helsinki vahvistaa omaa kansallista edunvalvontaansa, edistää modernin kaupunkipoliittisen agendan luomista ja luo entistä aktiivisemmin kumppanuuksia pääkaupunkiseudun sekä muiden suurien suomalaisten kaupunkien kanssa.

Kaupunkipoliittisen agendan kehittämiseksi ja isojen kaupunkien yhteisten tavoitteiden määrittelemiseksi tarvitaan erilaisia kaupunkipoliittikan foorumeita, kaupunkitutkimusta ja edunvalvontaa. Tätä tarkoitusta varten Helsinki on ollut perustamassa maan suurimpien kaupunkien säännöllisesti kokoontuvaa C21-verkosta. Verkosto vahvistaa kaupunkipoliittista keskustelua ja kaupunkien yhteistä edunvalvontaa.

Kaupungin jäsenmaksu Kuntaliitolle on noin kaksi miljoonaa euroa vuodessa. Uusien edunvalvontatapojen ja -ryhmien myötä kaupungin jäsenyyttä Kuntaliitossa on tarkoituksenmukaista tarkastella jatkossa yksityiskohtaisemmin. Tästä riippumatta on joka tapauksessa tarpeen edistää yhteistyössä muiden suurten kaupunkien kanssa sitä, että suurten kaupunkien edut otetaan nykyistä paremmin huomioon Kuntaliiton edunvalvonnassa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa lausunnossaan, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on erittäin tarpeellista ylläpitää kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä sekä luoda myös uusia verkostoja ja niiden kautta benchmarkata toimintamalleja. Erityisesti kulttuuripalvelukokonaisuuksissa jäsenyydet eri yhdistyksissä ja järjestöissä ovat usein sekä verkostoitumisen kannalta että myös kustannuksiltaan tehokas tapa toimia.

Kaikki kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan jäsenyydet järjestöissä ja yhdistyksissä ovat vapaaehtoisia.

Liikenneliikelaitos

Liikenneliikelaitoksen (HKL) lausunnossa todetaan, että jäsenyydet liittyvät kansallisiin ja kansainvälisiin järjestöihin, jotka edistävät joukkoliikenne- ja kaupunkiraideliikennealan parhaiten käytäntöjen ja tietojen

---

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

jakamista sekä yhteistyötä alan toimijoiden välillä ja HKL:n henkilökunnan ammatillisen kehityksen ylläpitoa.

HKL:n jäsenyydet ovat vapaaehtoisia.

Pelastuslaitos

Pelastuslaitoksen lausunnossa todetaan, että pelastuslaitos on jäsenenä Helsingin Pelastusliitossa, joka tuottaa koulutuspalveluita Helsingin sopimuspalokunnille sekä turvallisuuskoulutusta helsinkiläisille. Pelastuslaitos ohjaa osaltaan Helsingin pelastusliiton toimintaa, joka on erottamaton osa Helsingin pelastustoimen järjestelyitä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Jäsenyys on ehdottoman tärkeä ja olennainen pelastuslaitoksen toiminnan kannalta.

Rakentamispalveluliikelaitos

Staran antamassa lausunnossa todetaan, että monivuotinen osallistuminen kansallisten katto-organisaatioiden yhdistystoimintaan on liikelaitoksen toimialojen asiantuntijuuden ja liiketoiminnan kehittämisen kannalta hyödyllistä ja tärkeää.

Erilaisten jäsenetujen (mm. neuvonta- ja koulutuspalvelut, ongelmanratkaisut) lisäksi Staran eri yksiköiden asiantuntijoiden verkostoituminen alan muiden julkisyhteisöjen asiantuntijoiden kanssa on omiaan edistämään ammatillista tiedonvaihtoa ja yhteistyötä.

Staran toimialakohtaiset jäsenyydet ovat omiaan tukemaan yksiköiden tuotannon kehittämistä ja asiantuntijoiden ammattitaidon ylläpitämistä. Yhdistysten jäsenyydet liikelaitostasolla tarjoavat erilaisten jäsenetujen ohella Staralle mahdollisuuden osallistua kehittämishankkeisiin ja asiantuntijoille mahdollisuuden ammatilliseen kouluttautumiseen ja verkostoitumiseen.

Starassa liikelaitostason jäsenyydet ovat vapaaehtoisia.

Sosiaali- ja terveystoimiala

Sosiaali- ja terveystoimiala toteaa lausunnossaan, että liitot ja yhdistykset vaikuttavat lainsäädäntöön kannanotoin ja lausunnoin sekä yleisiin asenteisiin tiedotuksella ja kampanjoilla. Sosiaali- ja terveystoimialalla nähdään tärkeäksi olla mukana toimintojen kehittämisessä yli toimialarajojen. Tämä mahdollistaa työntekijöiden ja asiantuntijoiden osallistumisen liittojen ja yhdistysten koulutustilaisuuksiin ja erilaisiin neuvottelukuntiin. Jäsenyydet mahdollistavat myös verkostoitumisen alan eri toimijoiden kesken.

Sosiaali- ja terveystoimialan jäsenyydet ovat vapaaehtoisia.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Työterveysliikelaitos

Työterveysliikelaitos toteaa lausunnossaan, että yhdistykset ja verkostot mahdollistavat työterveyspalveluiden yhteisen kehittämisen sekä toimintatapojen ja tulosten vertailun.

Valtakunnallisen yhdistys toimii aktiivisesti edunvalvontaroolissa toimialan ajankohtaisissa asioissa ja mahdollistaa valtakunnallisen verkostoyhteistyön.

Lopuksi

Kaupungin talousarvion jäsenmaksuliitteessä on hallintokunnittain lueteltu kaikki ne järjestöt, joihin kaupunki on hallintokuntien esityksestä kaupunginhallituksen päätöksellä liittynyt. Hallintokunnat maksavat näiden järjestöjen jäsenmaksut talousarviomäärärahoillaan.

Kaupunginhallitus päätti 18.12.2018 antaa vuoden 2019 talousarvion noudattamisohjeet kaupungin kaikille lauta- ja johtokunnille sekä toimialoille, virastoille ja liikelaitoksille. Vuoden 2019 talousarvion noudattamisohjeen kohdassa 8.13 todetaan, että toimialan tai liikelaitoksen esityksestä kaupunginhallitus päättää kaupungin liittymisestä järjestöihin. Järjestöistä eroamisesta voi päättää toimialan tai liikelaitoksen päällikkö. Päätöksestä on toimitettava ilmoitus ao. järjestölle ja pöytäkirjanote kaupunginkansliaan. Mikäli hallintokunta ehdottaa liittymistä järjestöön, tulee samassa yhteydessä pyrkiä tarkastelemaan hallintokunnan jäsenyyksiä kokonaisuutena ja mahdollisuutta luopua jostakin jäsenyydestä.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupungin jäsenyyksiä eri yhdistyksissä, järjestöissä ja verkostoissa tulee arvioida kokonaisvaltaisesti. Siltä osin kuin jäsenyyksille ei jatkuvan tarkastelun perusteella nähdä enää tarvetta, tulee jäsenyydestä luopua. Tarkastelu tulee tehdä ensisijaisesti sillä toimialalla tai siinä liikelaitoksessa, jonka toimintaan jäsenyys liittyy ja sen tulee koskea kaikkia vapaaehtoisuuteen perustuvia jäsenyyksiä riippumatta niiden jäsen- tai vastaavien maksujen suuruudesta.

Lisäksi kaupunki arvioi keskitetysti erityisesti jäsenmaksun suuruudelle mitattuna tärkeimpien jäsenyyksien perusteita ja merkitystä kaupungille.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Tiina Leinonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36109
tiina.leinonen(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

13.02.2019

- 1 Valtuutettu Otto Meren aloite
- 2 Kaupungin vuoden 2019 talousarvioon sisältyvien jäsenmaksujen erittely

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.02.2019 § 97

HEL 2018-007171 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Otto Meren aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

04.02.2019 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Pia Pakarinen: Lisätään esittelijän perustelujen viimeisen kappaleen viimeiseksi virkkeeksi seuraava: "Lisäksi kaupunki arvioi keskitetysti erityisesti jäsenmaksun suuruudulle mitattuna tärkeimpien jäsenyyksien perusteita ja merkitystä kaupungille."

Kannattaja: Daniel Sazonov

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Pia Pakarisen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 5

Kaisa Hernberg, Maria Ohisalo, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Anni Sinnemäki

Ei-äännet: 5

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Jan Vapaavuori

Tyhjä: 4

Paavo Arhinmäki, Veronika Honkasalo, Nasima Razmyar, Tomi Se-vander

---

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

13.02.2019

Poissa: 1
Jasmin Hamid

Kaupunginhallitus hyväksyi Pia Pakarisen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 5 - 5 (4 tyhjää, 1 poissa). Puheenjohtajan ääni ratkaisi päätökseksi tulleen ehdotuksen.

28.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tiina Leinonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36109
tiina.leinonen(a)hel.fi

Keskushallinto Työterveysliikelaitos 9.1.2019

HEL 2018-007171 T 00 00 03

Työterveys Helsinki antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon koskien valtuutettu Otto Meren ym. aloitetta Selvitys Helsingin kaupungin jäsenyyksistä eri yhdistyksissä.

Helsingin kaupungin työterveysliikelaitos (Työterveys Helsinki) on jäsenenä kolmessa työterveysalan järjestössä:

- Työ ja Terveys ry
- TTH-Seura ry
- Työterveyshuollon laatuverkosto

Työ ja Terveys ry on kuntaomisteisten työterveyspalvelutuottajien valtakunnallinen yhdistys. Yhdistys toimii aktiivisesti edunvalvontaroolissa, ajankohtaisena asiana mm. sote-uudistus ja kuntalain kilpailuneutraliteettikysymykset sekä näihin liittyvä verkostoyhteistyö muun muassa yhteistyö Keva, Kuntaliiton, Työterveyslaitoksen ja STM:n suuntaan. Yhdistys mahdollistaa työterveyspalveluiden yhteisen kehittämisen sekä toimintatapojen ja tulosten vertailun. Jäsenmaksu v. 2018 oli 900,00€.

TTH-seura ry:n tarkoituksena on työterveyshuollon tietojärjestelmien kehittäminen, niiden kehityksen seuraaminen sekä niiden käyttäjien välisen yhteistyön kehittäminen.

TTH-Seura ylläpitää ja kehittää, toiminta-ajatuksensa mukaan ja yhteis-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

13.02.2019

työssä muiden asiantuntijatahojen kanssa Acute sovellusta, tavoitteena työterveyshuollon tietojärjestelmä, joka täyttää tämän hetken ja tulevaisuuden tarpeet ja on hyvää työterveyshuoltokäytäntöä tukeva ja kehittyvä. Vuoden 2019 toiminnan painopistealueita ovat mm. ohjelman käytettävyyden parantaminen ja sähköisten palveluiden kehittäminen. Jäsenmaksu v.2018 oli 400,00€.

Työterveyshuollon Laatuverkosto

Verkoston tarkoituksena on edistää työterveyshuollon toiminnan laatua ja vaikuttavuutta. Verkosto on osa Työterveyslaitoksen toimintaa. Verkoston jäseneksi voivat liittyä kaikki Suomessa toimivat työterveyshuollon palveluntuottajat. Jäsenmaksu v. 2018 oli 887,50€ .

Lisätiedot

Tiina Maasilta, hallintopäällikkö, puhelin: +358931054080
tiina.maasilta(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala 13.11.2018

HEL 2018-007171 T 00 00 03

Kaupunginvaltuutettu Otto Meri ja 16 muuta valtuutettua ovat jättäneet 20.6.2018 aloitteen, jossa pyydetään selvitystä kaupungin jäsenyyksistä eri yhdistyksissä.

Kaupunkiympäristön toimiala on jäsenenä seuraavissa yhdistyksissä:

- Pohjoismaiden Tieteellisen Liiton PTL Suomen osasto (Nordiska Vägtekniska Förbundets NVF avdelning i Finland ry)
- Pyöräilykuntien verkosto
- Pyöräilylähetystö (Finnish Cycling Embassy)
- DOCOMOMO Suomi Finland ry (International Working Party for Documentation and Conservation of Buildings, Sites and Neighbourhoods of the Modern Movement)
- ICOMOS Suomen osasto ry (International Council on Monuments and Sites)
- Älykkään liikenteen verkosto - ITS Finland Oy
- Kansainvälinen liikenneturvallisuustutkimuksen verkosto ICTCT (International Co-operation on Theories and Concepts in Traffic Safety, ICTCT) Kh 7.2.2011 §149
- Euroopan pyöräilyjärjestöjen kaupunkiverkosto - Cities for Cyclists
- Sähkölaitteiden kunnosapitoyhdistys, SÄKPY ry
- IFHP International Federation for Housing and planning
- Green Net Finland Oy

- Luonto-Liitto ry
- The International Council for Local Environmental Initiatives, ICLEI
- Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys – Vattenskyddsföreningen för Vanda å och Helsingforsnejden ry
- WUP (World Urban Parks)
- Suomen tieyhdistys
- Viherympäristöliitto
- Energie Cities
- Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto, RAKLI ry
- ArchiMad-kerho; toimittaja Micro Aided Design
- Green Building Council, Finland (FIGBC)
- Pohjoismaiset Rakennuspäivät Suomen osasto - Nordisk Byggsdag Finlands avdelning ry
- WUWM World Union of Wholesale Markets
- Nordisk Forum för torg-, salu- och partihallar (NOFO)
- Delice Network

Pohjoismaiset Rakennuspäivät Suomen osasto - Nordisk Byggsdag Finlands avdelning ry on lopettanut toimintansa.

Pohjoismaiden tie- ja liikennefoorumi (PTL) Suomen osasto (Nordiskt vägforums (NVF) finska avdelning)

Pohjoismaiden tie- ja liikennefoorumi (PTL) Suomen osasto Suomen osaston tarkoituksena on tie- ja liikennetekniikan alalla edistää tutkimus-, suunnittelu-, kehittämis- ja standardisoimistyötä yhteistoiminnassa liiton muiden pohjoismaiden osastojen, muiden alalla toimivien yhteisöjen, ja tarvittavissa määrin muiden yhteisöjen kanssa suorittamalla ja suorituttamalla tutkimuksia ja selvityksiä, järjestelemällä kongresseja, avoimia seminaareja ja keskustelutilaisuuksia, sekä julkaisutoiminnalla. Helsingin kaupungin kannalta oleellista on jakaa ja saada alaan liittyvää ajankohtaista tietoutta helposti ilman organisaatio- tai muita rajoja. Kaupungilla on käytössään alalla toimivien asiantuntijoiden verkosto, johon kuuluu yli 800 jäsentä niin julkiselta kuin yksityiseltä puolelta. PTL:n jaokset kattavat laajasti tie- ja liikennetekniikan eri osa-alueet. Kaupunki saa jäsenyydellään hyödynnettäväkseen laajan ja toimivan tie- ja liikennealan asiantuntijoista muodostuvan verkoston; ajankoh- taista tietoa ja osaamisen ja kokemusten arvokasta jakamista; mahdollisuuden osallistua järjestettäviin alan seminaareihin ja kongresseihin, mahdollisuuden osallistua alan kehittämiseen ja mahdollisuuden edistää yhteistyötä pohjoismaisella tasolla. Jäsenyys mahdollistaa myös laajempaan kansainväliseen yhteistyöhön, esimerkiksi Baltian Tielii- ton (BRA) tai Maailman Tielii- ton (PIARC) kanssa.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksun suuruus on ollut 400 euroa vuosittain. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

Pyöräilykuntien verkosto

Pyöräilykuntien verkosto ry on kuntien, valtionhallinnon, yritysten, järjestöjen ja muiden tahojen välinen yhteistyöverkosto. Verkoston pääta-voite on pyöräilyn ja kävelyn lisääminen kestävinä liikennemuotoina ja arkiliikuntana, jotka tuottavat hyvinvointia yksilölle, yhteiskunnalle ja ympäristölle. Helsingin kaupungin hallitus on asettanut pyöräilyn edistämishjelmassa (2014) kaupungin tavoitteeksi pyöräliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvun. Pyöräliikenteen vastaa myös kaupunginhallituksen hyväksymän Liikkumisen kehittämissuunnitelman (2015) tavoitteisiin. Pyöräliikenteen edistäminen on myös osa Hiilineutraali Helsinki 2035 ohjelmaa (2018) sekä Liikkumissuunnitelmaa (2018). Pyöräilykuntien verkosto auttaa Helsinkiä pääsemään asetettuihin tavoitteisiin vahvistamalla Suomen sisäistä yhteistyötä aiheen parissa ja tarjoamalla Helsingille osaamista muista Suomen kunnista.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut 1900 euroa vuodessa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

Pyöräilylähetytö (Finnish Cycling Embassy)

Pyöräilylähetytö edistää pyöräliikennettä kansainvälisen yhteistyön kautta ja tarjoaa suomalaista osaamista maailmalle. Helsingin kaupungin hallitus on asettanut pyöräilyn edistämishjelmassa (2014) kaupungin tavoitteeksi pyöräliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvun. Pyöräliikenteen vastaa myös kaupunginhallituksen hyväksymän Liikkumisen kehittämissuunnitelman (2015) tavoitteisiin. Pyöräliikenteen edistäminen on myös osa Hiilineutraali Helsinki 2035 ohjelmaa (2018) sekä Liikkumissuunnitelmaa (2018). Pyöräilylähetytö auttaa Helsinkiä pääsemään asetettuihin tavoitteisiin vahvistamalla kansainvälistä yhteistyötä aiheen parissa ja tarjoamalla Helsingille osaamista muista maista sekä teke- mällä Helsingin pyöräilyosaamista tunnetuksi maailmalla.

Jäsenyys on vapaaehtoinen. Kertaluontoinen liittymismaksu oli 500 euroa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

DOCOMOMO Suomi Finland ry (International Working Party for Documentation and Conservation of Buildings, Sites and Neighbourhoods of the Modern Movement)

DOCOMOMO Suomi Finland ry (International Working Party for Documentation and Conservation of Buildings, Sites and Neighbourhoods of the Modern Movement) -yhdistykseen kuulumisen on tärkeää, että rakennussuojelusta vastaavat ovat tietoisia rakennussuojelun alalla tapahtuvasta kehityksestä. Docomomo keskittyy modernin rakennuskan-

nan problematiikkaan, joka on meillä keskeisintä. Kaupunki saa jäsenyyden myötä asiantuntemusta, jolla tärkeitä rakennussuojeluun liittyviä päätöksiä perustellaan.

Yhdistyksen jäsenyys on vapaaehtoista. Yhdistyksen jäsenmaksu on ollut vuosittain 380 euroa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

ICOMOS Suomen osasto ry (International Council on Monuments and Sites)

ICOMOS Suomen osasto ry (International Council on Monuments and Sites) -yhdistykseen kuulumisen on tärkeää, että rakennussuojelusta vastaavat ovat tietoisia rakennussuojelun ja korjausrakentamisen alalla tapahtuvasta kehityksestä. Jäsenyys tuo kaupungille asiantuntemusta, jolla tärkeitä rakennussuojeluun ja korjausrakentamiseen liittyviä päätöksiä perustellaan.

Yhdistyksen jäsenyys on vapaaehtoinen. Vuosittainen jäsenmaksu on ollut 250 euroa vuodessa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

Älykkään liikenteen verkosto - ITS Finland Oy

Älykkään liikenteen verkosto – ITS Finland ry. Helsingin kaupunkistrategian 2017 – 2021 mukaan Helsingin tavoitteena on olla maailman parhaiten digitalisaatiota hyödyntävä kaupunki maailmassa. Liikenteen osalta tavoitteen saavuttaminen edellyttää kustannustehokkaiden palveluiden ja järjestelmien toteuttamista sekä laaja-alaista verkottumista koti- ja ulkomaisiin alan toimijoihin. Helsingin verkostojäsenyys ITS Finlandissa edesauttaa tavoitteisiin pääsemistä. Yhdistyksen päätavoitteena on saada aikaan konkreettisia älyliikenteen palveluita Suomessa sekä rakentaa kansainvälistä kontaktiverkosta. Yhdistys kattaa toimintakulunsa jäsenmaksuihin perustuvalla rahoituksella. Kansallisen älyliikenteen yhdistys, jonka verkostojäsenenä Helsinki on. Yhdistyksen kautta verkotumme koti- ja ulkomaisten älyliikennetoimijoiden kanssa, saamme ajankohtaista tietoa älyliikenteen hankkeista ja kehityksestä Suomessa sekä ulkomailla. Yhdistyksen toiminnassa on mukana tutkimuslaitoksia, julkisorganisaatioita sekä yrityksiä. Verkoston kautta löytyy kattavasti kontakteja ja yhteistyökumppaneita mm. erilaisia alan kohteita, pilotteja ja uusien hankkeiden toteutuksia varten. Em. asioiden edistämien yksin suoraan pelkästään kaupallisten isojen toimijoiden kanssa ei tuota kaupungin kannalta parasta mahdollista lopputulosta.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut 3780 euroa vuodessa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

Kansainvälinen liikenneturvallisuustutkimuksen verkosto ICTCT (International Co-operation on Theories and Concepts in Traffic Safety)

ICTCT-verkoston tavoitteena on edistää liikenneturvallisuustutkimusta, jossa vaarallisia liikennetilanteita pyritään ennakoimaan muutoin kuin tapahtuneiden liikenneonnettomuuksien tietoja käyttäen. Periaatteena on ilmailuturvallisuudesta tuttu ajatus, että onnettomuuksien estämiseen ei tarvittaisi onnettomuuksia. Verkosto pyrkii yhtenäistämään tutkimustoimintaa ja edistämään tulosten hyödyntämistä eri maissa. Verkosto järjestää vuosittain vähintään yhden konferenssin, osallistuu kansainvälisiin työpajoihin ja julkaisee uutiskirjettä. Verkostoon kuuluvat liikenneturvallisuustutkimuksen keskeiset tutkimuslaitokset ja tutkijat pohjoismaissa ja muualla Euroopassa. Tiedonvaihdon ja Helsingin kaupungilla työskentelevien liikenneturvallisuusasiantuntijoiden verkostoitumisen kannalta jäsenyys on hyödyllistä ja auttaa parantamaan myös Helsingin liikenneturvallisuutta. Kaupunki hyötyy saamalla kansainvälistä uusinta tutkimustietoa liikenneturvallisuudesta. Lisäksi verkosto auttaa verkostoitumaan kansainvälisten liikenneturvallisuustutkijoiden kanssa. Tietoja hyödynnetään kehitettäessä Helsingin liikenneturvallisuutta.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut 680 euroa vuodessa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

Euroopan pyöräilyjärjestöjen kaupunkiverkosto - Cities for Cyclists

Euroopan pyöräilyjärjestöjen kaupunkiverkosto ECF edistää pyöräliikennettä EU:n jäsenmaissa EU:n rahoituksen ja lainsäädännön kautta. ECF tarjoaa suomalaisille osaamista Euroopan kaupungeista sekä tukea EU-yhteistyöhön. Helsingin kaupungin hallitus on asettanut pyöräilyn edistämishjelmassa (2014) kaupungin tavoitteeksi pyöräliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvun. Pyöräliikenteen vastaa myös kaupungin hallituksen hyväksymän Liikkumisen kehittämissuunnitelman (2015) tavoitteisiin. Pyöräliikenteen edistäminen on myös osa Hiilineutraali Helsinki 2035 ohjelmaa (2018) sekä Liikkumissuunnitelmaa (2018). EFC auttaa Helsinkiä pääsemään asetettuihin tavoitteisiin vahvistamalla yhteistyötä EU:n sisällä ja tarjoamalla Helsingille osaamista EU-maista. EFC auttaa Helsinkiä pääsemään asetettuihin tavoitteisiin vahvistamalla yhteistyötä EU:n sisällä ja tarjoamalla Helsingille osaamista EU-maiden parhaista käytännöistä.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut 2000 euroa vuodessa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

Sähkölaitteiden kunnossapitoyhdistys, SÄKPY ry

Kaupunki on Sähkölaitteistojen kunnossapitoyhdistys (SÄKPY ry) -yhdistykseen kuulumisen myötä näköalapaikalla sähkölaitteistojen kunnossapidon kehittämisessä turvallisempaan ja taloudellisempaan suun-

taan. Saamme sekä STUL:n koulutuksia että Sähköinfon julkaisuja jäsenhintaan, jolloin niiden hankinta on 20-50% halvempaa.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Yhdistyksen vuosimaksu on ollut 700 euroa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

IFHP (International Federation for Housing and planning)

IFHP on kansainvälinen järjestö, joka edistää maailmanlaajuisia yhteistyötä strategisessa kaupunkisuunnittelussa. Verkoston tavoitteena on mahdollistaa ideoiden ja tietotaidon jakaminen maailmanlaajuisesti sekä parhaiden käytäntöjen hyödyntäminen. IFHP ja Helsingin kaupunki ovat järjestäneet vuodesta 1995 yhdessä Aalto yliopiston arkkitehtuuri, kaupunkitutkimuksen ja kaupunkisuunnittelun koulutusohjelmien kanssa Kesäkoulun. Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimiala osallistuu Kesäkoulun ohjelmaan järjestämällä Helsinkiin liittyviä seminaareja, kaupunkitilan, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja asukaslähtöisen yhteistyön esittelyjä, opintoretkeä kärkihankkeisiin ja kiertokäyntejä Suomenlinnaan.

Helsinki hyötyy maailmanlaajuisesta yhteistyöstä eri maiden strategiseen kaupunkisuunnitteluun liittyen. Osallistujia on mm. Kiinasta, Japanista, Kanadasta, USA:sta, Iso-Britanniasta, EU-maista, Venäjältä, Meksikosta, Argentiinasta, Brasiliasta, Intiasta ja Afrikasta. Helsinki auttaa muotoilemaan osallistujien sosiaalisen tasa-arvon ja taloudellisen ajattelun ideoita Pohjoismaisen yhteiskunnan näkökulmasta. Useat osallistujat jatkavat yhteydenpitoa ja vierailevat myös myöhemmin seuraamassa Helsingin kehitystä. Helsingin kokonaisvaltainen kaupunkisuunnittelun lähestymistapa varmistaa, että Kesäkoulussa jaetaan ja hyödynnetään tärkeimmät päämäärät ja toimintatavat yhdessä Aalto yliopiston arkkitehtuurin, kaupunkitutkimuksen ja kaupunkisuunnittelun koulutusohjelmien kanssa.

Yhdistyksen jäsenyys on vapaaehtoista ja Helsinki osallistuu Kesäkoulun ohjelmaan 1200 eurolla. Elokuussa 2019 pidetään 25. kesäkoulu, jonka yhteyshenkilö Helsingin kaupungilla on Douglas Gordon.

Green Net Finland Oy

Green Net Finland ry on cleantech-alan kehitysverkosto, jonka jäsenenä on kuntia ja seudullisia toimijoita, tutkimus- ja kehitysorganisaatiota sekä cleantech-yrityksiä. Yhdistyksen keskeisenä tavoitteena on edistää älykkäiden ja vähähiilisten kaupunkialueiden rakentamista. Yhdistys valmistelee ja koordinoi laajoja kehityshankkeita (esim. EU-hankehaut) jäseniensä kanssa ja auttaa rakentamaan yhteistyöverkostoja cleantech-projektien toteuttamiselle. Jäsenyyden myötä Helsinki on ollut mukana useissa GNF:n kehityshankkeissa, parhaillaan on käynnissä mm.

hukkalämpökuormien hyödyntämiseen, varastointiin ja kysyntäjoustopuun tehostamiseen liittyvä Hukatun-hanke sekä Rakentamisen kiertotalouskunnissa -hanke. Yhdistys toimii sillanrakentajana kaupungin, tutkimuslaitosten ja cleantech-yritysten yhteistyölle, ja toiminta edistää osaltaan Helsingin hiilineutraaliustavoitteita. Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on 800 euroa vuodessa. Jäsenyys jatkuu vuonna 2019.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut 800 euroa vuodessa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

Luonto-Liitto ry

Luonto-Liitto on lasten ja nuorten oma ympäristöjärjestö. Helsingin kaupunki on liittynyt järjestön tukijäseneksi jo 90-luvulla, jäsenyyden myötä kaupunki on mukana edistämässä helsinkiläisten lasten ja nuorten luontokasvatus- ja ympäristönsuojelutyötä. Yhteistyötä on tehty pitkään mm. Helsingin kaupungin opettajien kouluttamisessa luontokasvatuksessa. Järjestön keskus toimisto sijaitsee Helsingissä, mikä on mahdollistanut lukuisten yhteisten tilaisuuksien ja projektien toteuttamisen (esim. Merenranta kutsuu -kirja v. 2014). Viime vuosina Luonto-Liiton kanssa on tehty yhteistyötä erityisesti talviseurannan toteuttamisessa www.talviseuranta.fi, minkä tuloksia kaupungin ympäristöpalvelut hyödyntää vuosittain.

Jäsenyys on vapaaehtoinen. Jäsenmaksu on ollut 200 euroa vuodessa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

ICLEI The International Council for Local Environmental Initiatives

ICLEI on yli 1500 kaupungin, kunnan ja seudullisen toimijan maailmanlaajuinen ympäristöverkosto, jonka tavoitteena on edistää paikallisen tason ilmasto- ja ympäristönsuojelutyötä ja kv-yhteistyötä kuntien välillä. Suomessa esimerkiksi kaikki kuutoskaupungit ovat ICLEI:n jäseniä. Helsinki on ollut pitkään mukana erityisesti kuntien ilmastomuutoksen hillinnän ja sopeutumisen työtä tukevista ilmastoverkostoissa, kuten vuosina 1998-2018 toteutetussa kuntien ilmastokampanjassa (Cities for Climate Protection). Ilmastoverkostojen kautta on saatu toimintamalleja ja tukea tavoitteellisen ilmastotyön toteuttamiseen, sekä esimerkiksi työkaluja ja konsultointia kasvihuonekaasupäästölaskentaan. Erittäin arvokasta on verkoston mahdollistama hyvä tiedonvälitys ja parhaiden käytäntöjen jakaminen samankaltaisten edelläkävijäkaupunkien kanssa. Helsinki on lisäksi ollut aktiivisesti mukana ICLEI:n koordinoimassa kestävien julkisten hankintojen kansainvälisessä Procura+-verkostossa. Verkoston varapuheenjohtana toimii tällä hetkellä apulaispormestari Anni Sinnemäki.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut 4 500 euroa vuodessa. Jäsenyys jatkuu vuonna 2019.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys (Vattenskyddsföreningen för Vanda å och Helsingforsnejden ry)

Yhdistykseen kuulumisella on erittäin tärkeä merkitys kaupungille vesiensuojelussa. Yhdistys hoitaa Vantaanjoen vedenlaadun seurannan ja raportoinnin jäsenkunnille sekä toteuttaa vesistön kuormitusta vähentäviä toimia. Vastuut sisältävät mm. veden laadun yhteistarkkailu, jätevedenpuhdistamoiden tarkkailu ja käytön neuvonta, vesistön yleisen tilan ja hajakuormituksen vaikutusten seuranta, vesiensuojelun ja muun ympäristönsuojelun edistäminen, vesistön virkistyskäytön kehittäminen, pohjavesiasiat, erillisiä projekteja vesistön tilan parantamiseksi, valistusta ja neuvontaa sekä tilaustutkimuksia jäsenistölle. Vantaanjoen kuormitus on merkittävimpiä Helsingin rannikkovesien tilaa heikentäviä tekijöitä. Toiminnalla parannetaan Helsingin rannikkovesien tilaa. Yhdistykseen kuuluu Helsingin kaupungin lisäksi 26 jäsentä (7 muuta kuntaa, 7 teollisuuslaitosta ja 12 muuta yhteisöä tai yhdistystä).

Jäsenyys on vapaaehtoinen. Jäsenmaksu on ollut vuodessa 63 000 euroa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

WUP (World Urban Parks)

WUP:n kautta kaupunki saa kansainvälistä ajantasaista tietoa viheralueista, ilmastomuutoksista, kansallispuistoista. Sen avulla tehdään sekä pohjoismaista että maailman laajuista yhteistyötä. Kaupunki saa myös eri viheralaan liittyviä tilastoja ja tietoa alan uusista trendeistä, kestävästä ratkaisusta sekä innovatiivisista hankkeista. Yllämainittuja tietoja joiden hyödyntämisessä on käytännössä on varmasti hyötyä. Käsittääkseni älyroska-astiat on mm. tätä kanavaa kautta tulleet Suomeen tietoisuuden saavuttamisen avulla kyseisessä yhdistyksessä

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut 1800 euroa vuodessa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

Suomen tieyhdistys

Suomen tieyhdistys on Suomessa alan merkittävin yhdistys, joka järjestää kaupunkiympäristön alalla joka toinen vuosi kaksi keskeistä seminaaria, Talvitiepäivät ja Tie&Liikenne-päivät. Seminaarit ovat tärkeitä koulutuksen ja verkostoitumisen kannalta. Alallemme ei ole suoraa koulutusta, vaan joudumme kouluttamaan osajat työn ohessa. Keskeistä mm uusien henkilöiden perehdyttämisessä on osallistua Talvitiepäiville (talvihoidon tilaajat) ja tilaisuudet ovat tärkeitä jo pidempään meillä työskennelleille. Tilaisuuksissa keskeisintä on uuden tiedon ja-

kaminen ja saaminen, verkostoituminen alan toimijoiden kanssa (konsultit, urakoitsijat) sekä tutustuminen uusiin toimintamalleihin ja kalustoon. Jäsenille kuuluu myös ammattialan julkaisu sekä alennus yhdistyksen tapahtumiin osallistumisesta

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut 990 euroa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019

Viherympäristöliitto

Viherympäristöliitto on Suomen kattojärjestö (kuuluu myös WUP). Kouluttaa viheralaa ja tiedottaa ajankohtaisista hankkeista sekä tapahtumista kotimaassa että maailmalla. Kaupunki saa ajantasaista tietoa ja on osana vaikuttamassa viheralueiden kehittämiseen yhdessä muiden kotimaisten toimijoiden (kaupunkien ja kuntien sekä oppilaitosten) kanssa. Jäsenet saavat käyttöönsä kotimaisia viheralueiden tilastoja, Suomessa toteutettuja kokeiluja maailmalla tehdyistä hankkeista. Kotimaan sääoloissa tehdyillä kokeiluilla (usein oppilaitosvetoisia) on merkitystä alan kehittämiseen.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Helsingin kaupunki on perustajajäseniä. Kannatusjäsenmaksu on ollut 1500 euroa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

Energie Cities

Energy Cities (ent. Energie-Cités) on eurooppalainen kaupunkiverkosto, johon Helsinki on kuulunut 90-luvun lopulta lähtien. Yhdistyksen tavoite on vahvistaa kaupunkien roolia ja osaamista kestävän energiantuotannon ja -käytön osalta sekä edustaa EU:ssa kaupunkien intressejä ja vaikuttaa EU:n politiikkaan energiaan, ympäristönsuojeluun ja kaupunkipolitiikkaan liittyvillä osa-alueilla. Verkostoon kuuluu suoraan ja alueellisten jäsenverkostojen kautta yli tuhat kaupunkia 30 eri maasta.

Energy Cities on aktiivinen verkosto, joka tarjoaa jäsenilleen arvokasta tietoa EU:n energiapolitiikasta, vertaistietoa muiden kaupunkien energia- ja ilmastotyöstä sekä hyvin koordinoituja EU-rahoitteisia kehityshankkeita em. aihepiireihin liittyen. Helsinki on osallistunut useisiin hankkeisiin, joissa kaupungin osaaminen on kasvanut. EU:ssa Energy Cities pitää esillä kaupunkien aktiivisuutta ja edistyskykyä ilmastomuutoksen haasteisiin vastaamisessa verrattuna valtioiden hitaampaan toimintaan. Energy Cities on hoitanut Covenant of Mayorsin (EU:n ilmasto- ja energiasopimus, jossa Helsinki on mukana) hallinnollista toimintaa ko. sitoumuksen alusta lähtien ts. pyörittää Covenant of Mayors Officea Brysselissä. Energy Citiesillä on myös oma toimisto Brysselissä. Ryj Pekka Sauri toimi Energy Citiesin hallituksessa

useamman kaksivuotiskauden 2010-luvulla ja toi kaupungille paljon myönteistä näkyvyyttä edistyksellisenä energiatehokkuus- ja ilmasto-toimijana. Hallituspaikka oli katkolla juuri ennen edellisiä kunnallisvaaleja ja seuraava hallitusjäsenten valinta on keväällä 2020.

Yhdistykseen kuuluminen luo hyödyllisiä kontakteja muiden eurooppalaisten kaupunkien ilmasto- ja energia-asiantuntijoihin. Yhdistyksen kautta saa käytännön kokemuksia ja esimerkkejä muiden kaupunkien energiatehokkuus- ja uusiutuvan energian hankkeista, tilaisuuksia myönteiseen näkyvyyteen ilmasto-, energia ja smart city -asioissa. Vuosittain tulee useita EU-hanke-ehdotuksia sekä kokemuksen perusteella hyvin valmisteltuja ja koordinoituja hankkeita silloin kun päättämme osallistua. Yhdistyksestä saa ajantasaista tietoa EU:n ajankohtaisista energia- ja ilmastoasioista, valmisteilla olevista linjauksista sekä myös sisäpiirin tietoa Covenant of Mayors –verkoston tilanteesta, valmistelusta ja tulevista muutoksista. Energy Cities järjestää jäsenilleen koulutuksia ja webinaareja sekä toimittaa uutiskirjeinä tietoa ajankohtaisista asioista ja EU:ssa valmisteltavana olevista energia- ja ilmastoasioista.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut 5500 euroa vuosittain. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto, RAKLI ry

Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI eri Suomen kiinteistöalan ja rakennuttamisen ammattimaisten toimijoiden liitto. RAKLI:n jäsenistö koostuu Suomen merkittävimmistä asuntojen, toimitilojen ja infran omistajista, rakennuttajista, kiinteistösijoittajista ja kiinteistöntoimintapalveluja tarjoavista yhteisöistä. Jäsenistö omistaa noin puolet Suomen toimitilakiinteistöistä, merkittävän osan tuetuista ja vapaarahoitteisista vuokra-asunnoista sekä suurimman osan rakennetusta infrastruktuurista.

Helsingin kaupunki on yksi Suomen suurimmista kiinteistöjen ja infran omistajista. RAKLI tarjoaa tietoa muun muassa kiinteistö- ja rakentamisalasta, sen suhdanteista ja muutoksista sekä parhaista käytännöistä. RAKLI toimii tilaajia edustavana osapuolena alan neuvotteluissa. Kaudella 2018-2019 Helsingin kaupunki on mukana liiton Yhdyskunta ja infra –johtoryhmässä sekä kaikissa toimikunnissa: Rakennuttaminen, Käyttö ja ylläpito, Sijoittaminen.

Esimerkiksi Käyttö ja ylläpito –toimikunta edistää kiinteistöjen käyttäjien tavoitteiden toteutumista. Tähän ryhmään osallistumalla olemme mukana ylläpidon käytäntöjen kehittämisessä valtakunnallisesti. Johtoryhmä- ja toimikuntatyöskentelyn kautta kaupunki pääsee vaikuttamaan kiinteistö- ja rakennusalan toimintaan. Olemme mm. RAKLI:n kautta pä-

tevyyslautakunnissa valvomassa alan pätevyyksien myöntämistä. Lähes kaikki RAKLIn toiminnat tukevat Helsingin tavoitteita ja toimintaa niin lainsäädäntövaikuttamisen kuin toimialan kehittämisen kannalta. Toiminnan kautta Kaupunkiympäristön toimiala saa vahvan verkoston alan ammattilaisia omiensa rinnalle.

RAKLI toiminnan piiriin kuuluvat rakennetun ympäristön asiat kaupunkisuunnittelusta rakennuttamiseen ja ylläpitoon kiinteistöstrategioita unohtamatta. Hyödyt ovat mm. rakennetun ympäristön säädösympäristöön vaikuttaminen, moninainen kehitystoiminta uusista urakkamuodoista oppimisympäristöihin ja yhteiskehitysprojekteihin (esim. hankintaklinikat), tulevaisuuden ennakointi ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset, kattava ammattilaisverkosto osajia sekä kohdennettu viestintä eri asiantuntijoille. RAKLI on myös tärkeä yhteistyökumppani ja koordinaattori alan sopimusmallien ja tehtäväluetteloiden kehittämisessä.

RAKLI järjestää koulutuksia ja yhteisiä tietoiskutyyppejä tilaisuuksia jäsenistölleen. Nämä tilaisuudet ovat hyödyllisiä sekä uusimman tiedon saannin että verkostoitumisen kannalta

Koulutuksiin RAKLIn jäsenet saavat yleensä merkittävän alennuksen, esim. rakennuttajapäivät, rakennuttajakurssit jne. RAKLI on tärkeä yhteistyökumppani ja linkki alan tutkimuksen ja toimijoiden kanssa. Esimerkiksi digitalisaation edistäminen kiinteistöalalla on merkittävässä roolissa RAKLIn toiminnassa (mm. kiradigi) ja saamme sieltä paljon kokemuksia ja näkemystä omaan digitalisaation edistämiseen. RAKLIn merkitys erityisesti Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden toiminnassa on suuri.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Vuotuinen jäsenmaksu on ollut 25 000 euroa. Kaupunki jatkaa jäsenyyttä vuonna 2019.

ArchiMad-kerho; toimittaja Micro Aided Design

Archimad on tietomallinnusohjelma Archicad:in käyttäjien yhteisö. Tietomallinnuksen kehittäminen on osa kaupungin strategian mukaista digitalisaatiota. Yhteisö jakaa tukea, tietoa ja koulutusta jäsenilleen. Jäsenyys mahdollistaa osallistumisen tietomallinnuskoulutuksiin ja tapahtumiin

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut noin 600 euroa vuodessa, mutta se sisältää 2 koulutuspaikkaa. Jäsenyys jatkuu vuonna 2019.

Green Building Council Finland (FIGBC)

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Green Building Council Finland on voittoa tavoittelematon yhdistys, joka perustettiin 2010. FIGBC:n keskeisimpiä tehtäviä ovat rakennettuun ympäristöön liittyvien kestävän kehityksen käytäntöjen ja kiinteistöjen ympäristöluokitusten edistäminen, Suomen kytkeminen osaksi kansainvälistä Green Building Council -verkostoa, tiedon ja osaamisen välittäminen sekä vuoropuhelun ja keskustelun aktivointi. FIGBC:n tavoitteena on tuoda kestävän kehityksen näkökulma luonnolliseksi osaksi kaikkea kiinteistö- ja rakentamisalan toimintaa. FIGBC edistää uusien, innovatiivisten ratkaisujen hyödyntämistä ja tuottaa puolueetonta tietoa jäsenorganisaatioiden päätösten pohjaksi. FIGBC:n jäseniksi voivat liittyä ammattimaisesti toimivat kiinteistöjen omistajat, rakennuttajat, kiinteistöjen käyttäjät, kiinteistö- ja käyttäjäpalvelujen tuottajat, suunnittelijat, rakentajat sekä kaupalliset ja teolliset yritykset. Jäseniä ja yhteistyöjäseniä on yhteensä yli 120 kpl. Green Building Council Finland ja muut 92 kansallista yhdistystä kuuluvat maailmanlaajuiseen World Green Building Council -verkostoon, jonka jäsenenä on yli 25 000 organisaatiota.

Strategiansa mukaisesti Helsingin energiatehokkuusnormit ovat kansallista vähimmäistasoa kunnianhimoisemmat ja huolehtii vastuun kantamisesta ilmastomuutokseen liittyen. Kaupungin oman toiminnan suosta kasvihuonekaasupäästöistä yli 90 % syntyy rakennusten energiankäytöstä, joten rakennusten ja rakentamisen ilmastovaikutusten vähentäminen ja energiatehokkuuden parantaminen ovat ensiarvoisen tärkeitä toimenpiteitä energiantuotannon päästöjen vähentämisen ohella. Suomen GBC-verkostossa mukana oleminen varmistaa pysymisen ajan tasalla alan muiden toimijoiden näkemyksistä, asiantuntemuksesta ja kokemuksista sekä yhteisten kannanottojen valmistelun esimerkiksi rakentamista ja rakennusten kestävästä kehitystä koskeviin määräyksiin. Kaudella 2018-2019 Helsingin kaupunki on mukana seuraavissa toimikunnissa: Kestävä infra, Energia, Kestävät alueet, Kiinteistöjen ympäristösertifiointi ja luokitustyykalut ja Kiinteistöjohtaminen.

GBC tukee jäsenistön toimintaa monin tavoin. Se kehittää itse tai on mukana kehitystyössä liittyen mm. ympäristöluokituksiin ja elinkaarimitareihin. GBC tarjoaa jäsenilleen tukea ja neuvontaa alueiden ja rakennusten kestävään kehitykseen liittyen, tällä hetkellä tukea myös osteaan aluerakentamisessa tontinluovutusehtojen täyttymisen neuvontaan ja ohjaukseen. Jäsenyyden ja toimikuntatyöskentelyn kautta Helsinki saa mahdollisuuden vaikuttaa siihen, että GBC:n toiminta ja kehityshankkeet liittyvät myös Helsingin kannalta merkittäviin asioihin ja edistävät osaamisen kehittämistä sekä alalla yleisesti että kaupungin omassa henkilöstössä. Jäsenet voivat myös osallistua kehityshankkeisiin projektipartnereina tai pilot-alustoina. GBC tarjoaa yhden kanavan saada yksityiskohtaisesti käsitellyt näkemykset rakennusten ja rakentamisen kestävään kehitykseen liittyvien lainsäädäntömuutosten val-

mistelusta. GBC järjestää jäsenistölleen koulutuksia, webinaareja, ajankohtaisiin aiheisiin keskittyviä Vihreä Foorumi –tilaisuuksia sekä muita verkostoitumistilaisuuksia, näistä suurin osa on jäsenille ilmaisia.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut 3500 euroa vuodessa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019

WUWM World Union of Wholesale Markets

WUWM on kansainvälinen, yleishyödyllinen yhdistys, jonka jäsenet edustavat tukku-, halli- ja toritoimintoja ympäri maailmaa. Yhdistys on perustettu vuonna 1955. WUWM tarjoaa jäsenilleen foorumin ja yhteistyökentän arkipäiväisten ongelmien kuin markkinoinnin ja kehittämishankkeiden ympärillä. Ajankohtaiset asiat niin ruoan turvallisuuden ja terveellisyyden, hygienian, kylmäketjun ja ympäristöstävällisyyden sekä erityisesti ilmastomuutoksen huomioiminen on tärkeää eri puolilla maailmaa. Nämä ja muut ajankohtaiset aiheet puhuttavat kaikkialla ja tapaamisissa näistä kuullaan merkittäviä alustuksia ja keskusteluja. Tukkutori/Helsingin kaupunki on ollut organisaation jäsen jo vuosikymmeniä. Tukkutorin edellinen toimitusjohtaja Timo Taulavuori oli hallituksen jäsen useita vuosia vuoteen 2016 asti. Organisaatio on järjestänyt kaksi tapaamista vuodessa, keväällä Euroopassa ja syksyllä kauempana. Jatkossa järjestetään vain yksi tapaaminen vuodessa.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut 1100 euroa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

Nordisk Forum för torg-, salu- och partihallar (NOFO)

NOFO on pohjoismainen yhteisö pääkaupunkien tori- ja hallitoimijoiden kesken. Yhteisiä tapaamisia järjestetään kerran vuodessa. Suoria kontakteja tapahtuu useasti ympäri vuoden. Esimerkiksi Tukholmassa tehtiin väistötilahalli vuotta ennen kuin Hakaniemessä ja ajatusten ja kokemusten vaihdosta oli hyötyä kummallekin osapuolelle.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut 400 euroa vuodessa ja sillä kustannetaan isäntäkaupungin järjestämä virallinen ohjelma vuotuisessa tapaamisessa. Tukkutori pitää tärkeänä pohjoismaista yhteistyötä.

Delice Network

Delice Network (on paremminkin alan yhteistyöverkosto kuin yhdistys/säätiö). Delice Network on globaali toimielin, jonka strateginen päätaavoite on kohdealueen turismin lisääminen gastronomian ja ruokakulttuurin keinoin. Nyt verkostossa on mukana 25 eri kaupunkia eri puolilta maailmaa. Viimeksi on valittu mukaan verkostoon Busan Koreasta ja

13.02.2019

Tucson USA:sta. Verkoston toimisto sijaitsee Ranskan ruokapääk kaupungissa Lyonissa.

Verkosto tarjoaa mahdollisuuden olemalla aktiivinen hyvien ideoiden ja hyvien käytäntöjen siirtoon sekä osaamisen kehittämiseen. Verkosto palvelee myös erilaisiin tapahtumiin erilaisten ruokakulttuurien tuomista, esimerkiksi kumppaneiden kokkeja paikallisen tapahtumaan/ erikoisviikoille. Verkosto mahdollistaa myös osaltaan kansainvälistä markkinointia kustannustehokkaasti.

Verkoston jäsenyys on vapaaehtoista (kynnys päästä jäseneksi on korkea). Jäseneksi hyväksytään vain kaupunginjohtajan/pormestarin hakemuksesta ja muiden hyväksyessä.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Helsinki on mukana 2019 verkoston toiminnassa ja aktiivinen toimija. Helsingillä on tällä kaudella verkostossa hallituspaikka (Helsinkiä edustaa tukkutorin päällikkö, tällä hetkellä vs. päällikkö). Ensi vuoden vuosikokouksessa järjestetään uudestaan hallituksen kokoonpanoa.

Lisätiedot

Mikko Ravantti, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36559
mikko.ravantti(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Liikenneliikelaitos 19.10.2018

HEL 2018-007171 T 00 00 03

Liikenneliikelaitos antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon koskien valtuutettu Otto Meren ym. aloitetta Selvitys Helsingin kaupungin jäsenyyksistä eri yhdistyksissä.

Helsingin kaupungin liikenneliikelaitos (HKL) on jäsenenä kolmessa joukkoliikennealan yhdistyksessä:

- Suomen paikallisliikenneliitto – Finlands lokaltrafikförbund ry
- Union Internationale des Transports Publiques (UITP)
- Verband Deutscher Verkehrsunternehmen (VDV)

Yhdistykset ovat kansallisia ja kansainvälisiä järjestöjä, jotka edistävät joukkoliikenne- ja kaupunkiraideliikennealan parhaiten käytäntöjen ja tietojen jakamista sekä yhteistyötä alan toimijoiden välillä ja HKL:n henkilökunnan ammatillisen kehityksen ylläpitoa.

Paikallisliikenneliiton kannattajajäsenenä HKL on mukana Suomen paikallisliikenteen järjestämisestä vastaavien kaupunkien ja kaupunkiseu-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

tujen viranomaisten yhteistyössä Suomen joukkoliikennealan kehittämiseksi ja kehittämisen edistämiseksi.

UITP:n jäsenenä HKL on mukana laajimmassa kansainvälisessä joukkoliikennealan järjestössä, jonka puitteissa HKL:llä on mahdollisuudet käyttää järjestön laajoja tietovarantoja Helsingin alueen kaupunkiraideliikenteen kehittämiseen ja pysyä mukana alan parhaista käytännöistä ympäri maailmaa sekä edistää Helsingin kaupunkiraideliikenteen kehitystä edellä mainittuja hyödyntäen.

VDV:n jäsenenä HKL pääsee hyödyntämään kaupunkiraideliikennealalla Suomea huomattavasti kehittyneemmän Saksan teknisiä ratkaisuja alalla sekä mahdollisuuksien mukaan saamaan apua sikäläisten joukkoliikennetoimijoiden osaamisesta oman toimintansa kehittämiseen.

HKL:n jäsenyys kaikissa näissä yhdistyksissä on vapaaehtoista.

Jäsenyyksien aiheuttamat kustannukset HKL:lle ovat vuosittain (vuoden 2018 jäsenmaksujen perusteella) yhteensä n. 26.500 euroa, jotka jakaantuvat seuraavasti:

- Suomen paikallisliikenneliitto 1.700 euroa
- Union Internationale des Transports Publiques 18.260 euroa
- Verband Deutscher Verkehrsunternehmen 6.500 euroa

Lisätiedot

Rain Mutka, hallintopäällikkö, puhelin: 310 35108
rain.mutka(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 16.10.2018 § 195

HEL 2018-007171 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää valtuustoaloitteessa esitettyä selvitystä eri järjestöjen ja yhdistysten jäsenyyksien merkityksen kaupungin toiminnan kannalta tarpeellisena ja ajankohtaisena. Kaupungin organisaatiouudistuksen jälkeinen aika on hyvä ajankohta tarkastella jäsenyyksiä, niiden tämän hetkistä merkitystä kaupungille ja mahdollisia päällekkäisyyksiä jäsenyyksissä. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on uusien jäsenyyksien osalta noudatettu vuoden 2018 talousarvion noudattamisohjeita, jonka mukaan mikäli hallintokunta ehdottaa liittymistä järjestöön, tulee samassa yhteydessä pyrkiä tarkastelemaan hallintokunnan jäsenyyksiä kokonaisuutena ja mahdollisuutta luopua jostakin jäsenyydestä.

Lautakunta toteaa samalla, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on erittäin tarpeellista ylläpitää kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä sekä luoda myös uusia verkostoja ja niiden kautta benchmarkata toimintamalleja. Erityisesti kulttuuripalvelukokonaisuudessa jäsenyydet eri yhdistyksissä ja järjestöissä ovat usein sekä verkostoitumisen kannalta että myös kustannuksiltaan tehokas tapa toimia. Kaikki toimialan jäsenyydet järjestöissä ja yhdistyksissä ovat vapaaehtoisia.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan jäsenyydet:

Kaupunginkirjasto

International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA)

Kirjastoalan merkittävin kansainvälinen järjestö, jonka tarkoitus on jakaa tietoa ja osaamista sekä verkottaa alan toimijoita. Järjestö toimii vuotuisen maailmankongressin sekä asiantuntijajaostojen kautta, joissa molemmissa Helsingin kaupunginkirjastolla on aktiivinen rooli. Kaupunginkirjastolla on edustaja metropolikaupunkien ja kestävän kehityksen jaostoissa. Helsinki tunnetaan kansainvälisesti edelläkävijänä, mitä roolia keskustakirjasto Oodin avautuminen entisestään vahvistaa. IFLAn maailmankongressi pidettiin Helsingissä 2012 (n. 4 100 osallistujaa). IFLAn Metropolitan Libraries -jaoston kokous järjestetään Helsingissä 2019. Jäsenmaksu on 595 euroa vuodessa.

RFIDlab Finland ry

Kaupunginkirjastossa käyttöön otettu RFID-teknologia on osa kaupungin digitalisaation toteuttamista. RFIDlab Finland ry on neutraali, voittoa tavoittelematon yhdistys, joka edistää Suomessa toimivien organisaatioiden tehokkuutta tunnistusteknologian avulla. Yhdistyksen kautta kaupunki tavoittaa myös alalla toimivat kansainväliset yritykset, jotka tuottavat ja kehittävät RFID tekniikkaa eri prosesseihin. Yhdistyksen jäsenmaksu on 1 575 euroa (alv. 0 %), ja se oikeuttaa yhdistyksen järjestämään edulliseen koulutukseen ja jopa maksuttomaan konsultointiin. Myös muut kaupungin toimijat voivat hyödyntää samaa jäsenyyttä.

International Association of Music Libraries (IAML)

Musiikkikirjastotoimijoiden kansainvälinen järjestö, jonka jäsenyys mahdollistaa musiikkiin erikoistuneiden kirjastoasiantuntijoiden ammatillisen verkottumisen, tietojen vaihdon, oppimisen ja kokemusten jakamisen. Kaupunginorkesteri on järjestön välillinen jäsen Suomen Musiikkikirjastoyhdistyksen kautta. Jäsenmaksu on 100 euroa vuodessa.

HAM - Helsingin kaupungin taidemuseo

ICOM, International Council of Museums

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

ICOM on kansainvälinen museoneuvosto, joka on perustettu 1946 ajamaan museoalaan liittyviä asioita. Järjestö on epäkaupallinen, hallituksista riippumaton ja UNESCO:n alainen. Siihen kuuluu 17 000 jäsentä lähes 150 valtiosta. Kansainväliset komiteat ovat olennainen osa ICOM:in toimintaa. Helsingin kaupungin taidemuseo tulee esittämään myös liittymistä järjestöjäsenenä yhteen komiteaan: CIMAM:iin (International Committee for Museums and Collections of Modern Art). ICOMin jäsenyys on tärkeä kansainvälisten verkostojen ylläpitämisen kannalta. Järjestetyt seminaarit ovat merkittäviä ammatillisen koulutuksen kannalta. Jäsenmaksu vuodessa on 747 euroa. Edut sisältävät mm. kolme jäsenkorttia museon nimellä; mahdollisuuden liittyä äänestäväksi jäseneksi yhteen kansainväliseen komiteaan; ICOM News-lehden; sekä asiantuntijapalveluita (on-line keskustelufoorumi, Unesco-Icom Museum Information Centre).

Engage International

Järjestö on museopedagogian järjestö. Sen tehtävänä on edistää kuvataiteen fyysistä ja henkistä saavutettavuutta sekä edistää alan hyviä käytäntöjä. Järjestö järjestää konferensseja ja seminaareja. Taidemuseon yleisötyön yksikkö edistää hyviä käytäntöjä aluetaidemuseotoiminnan yhtenä painopisteenä. Jäsenmaksu vuodessa on £ 209 (noin 250 euroa). Edut sisältävät viisi jäsenkorttia taidemuseon nimeämille työntekijöille. Nämä nimetyt museoalan ammattilaiset saavat mm. osallistua järjestön koulutustilaisuuksiin sekä alennuksia konferenssimaksuista.

Suomen Museoliitto – Finlands museiförbund rf (jäsenenä Helsingin kaupunki)

Museoalan keskusjärjestö, jonka keskeisenä tehtävänä on valvoa museoiden etuja ja edustaa niitä alan yhteisissä kysymyksissä. Taidemuseolla on kaupunginmuseon kanssa yhteensä kolme edustajaa vuosikokouksessa. Jäsenmaksu vuodessa on 2 000 euroa. (ks. myös kohta kaupunginmuseo)

Sponsorointi & Tapahtumamarkkinointi ry

Taidemuseon johtokunta päätti (12.4.2016, § 41) esittää kaupunginhallitukselle, että se päättäisi liittymisestä Sponsorointi & Tapahtumamarkkinointi ry:n jäseneksi. Jäsenyyden vuosimaksu on 2 000 euroa (alv 0 %). Koska markkinointi- ja viestintätoiminnot ovat siirtyneet toimialalle, taidemuseo tulee esittämään, että taidemuseo luopuu Sponsorointi- ja tapahtumamarkkinointi ry:n jäsenyydestä.

Sen sijaan taidemuseo tulee esittämään liittymistä International Biennial Associationin jäseneksi. Jäsenyyden vuosimaksu on 200 euroa. Jäsenyyden perusteena on Helsinki Biennaali 2020. International Bien-

nial Associationin jäsenyys vahvistaa verkostoja eri biennaalien ja taiteen eri ammattilaisten kesken.

HAMin jäsenyydet eri järjestöissä ja yhdistyksissä ovat vapaaehtoisia, mutta toiminnan, tiedon välittymisen ja verkostojen ylläpitämisen kannalta hyödyllisiä ja jopa välttämättömiä

Yleiset kulttuuripalvelut

Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto (jäsenenä Helsingin kaupunki)

Helsinki on kaupunginhallituksen 27.4.2015 tekemällä päätöksellä Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton perustajajäsen. Liitto on perustettu toukokuussa 2015 valtakunnalliseksi lastenkulttuurikeskusten yhteistyöjärjestöksi. Sitä edelsi yli kymmenen vuotta järjestäytymättömänä verkostona toiminut Lastenkulttuurikeskusten verkosto, joka alkuvuosina tunnettiin myös Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamana Taikalamppu-verkostona.

On ehdottoman tärkeää, että Annantalo Helsingin kaupungin lastenkulttuurikeskuksena kuuluu valtakunnalliseen verkostoon. Verkoston tarkoituksena on edistää ammattimaisesti toimivien lasten- ja nuorten kulttuurikeskusten toimintaedellytyksiä, lastenkulttuuritoiminnan yleistä kehitystä ja tunnetuksi tekemistä, vahvistaa lastenkulttuurin osaamista Suomessa sekä toimia jäsentensä yhteistyöelimenä. Lisäksi yhdistyksen tarkoituksena on mahdollistaa ja koordinoida valtakunnallista ja kansainvälistä yhteistyötä tasa-arvoisen ja hyvinvointia tukevan lastenkulttuuritoiminnan kehittämiseksi.

Liiton kautta Helsinki ja erityisesti Annantalo on mukana valtakunnallisessa lastenkulttuurityössä. Liiton jäsenmaksu on 370 euroa vuodessa ja summa maksetaan Annantaloon toimintabudjetista.

Artistic International Association small size (jäsenenä Helsingin kaupunki)

Helsinki on ollut vuodesta 2008 jäsenenä Artistic International Association small size -yhdistyksessä, joka toimii verkostona nimellä Small size network. Verkosto tukee pienille lapsille suunnattua taidetoimintaa ja puolustaa kaikkein pienimpien yhtäläistä oikeutta taiteeseen ja kulttuuriin. Verkoston jäsenet ovat pääosin esittävän taiteen alalta.

Annantalo liittyi yhdistykseen samalla kun se osallistui yhdentoista muun lastenkulttuuritoimijan kanssa Eu:n kulttuuriohjelman hakuun. Hanke hyväksyttiin ja viiden vuoden ajan kehitettiin Eu-rahoituksen turvin toimintamalleja, joilla perheen pienimmät pääsevät taiteen äärelle.

Luova Eurooppa-ohjelma jatkoi Small size toiminnan tukemista 2014–2018 sekä 2019–2023. Annantalo ei ole enää mukana Eu-hankkeessa

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

partnerina, vaan on toiminut suomalaisjäsenen, tanssiteatteri Auracon yhteistyökumppanina ja täten päässyt osallistumaan myös Eu:n tueman projektiin toimintaan.

Eu-projektien innoittamana on syntynyt kasvava kansainvälinen verkosto, johon kuuluu tällä hetkellä 70 jäsentä 28 maasta neljästä maanosasta. Näyttävintä yhteistyömuotoa on kolmipäiväinen Small size days -festivaali, joka järjestetään kaikissa jäsenmaissa samaan aikaan. Small size -toiminta on Annantalon tärkeää perhetoimintaa, johon saamme ideoita kansainvälisiltä kollegoilta.

Annantalo on kansainvälisen verkoston aktiivinen jäsen ja vuodesta 2016 Annantalon tuottaja Katariina Metsälampi on verkoston puheenjohtaja. Yhdistyksen jäsenmaksu on 100 euroa ja se maksetaan Annantalon toimintabudjetista.

European Network of Cultural Centres, ENCC

Yleisten kulttuuripalveluiden aluetalot ovat kaupunginhallituksen päätöksellä ENCC:n jäseniä. Aiempi Malmitalon johtaja Irmeli Niemi kuuluu verkoston perustajajäseniin. ENCC tarjoaa ainutlaatuisen kanavan seurata eurooppalaista kulttuurikeskustoimintaa, mahdollisuuden tutustua vallitseviin trendeihin ja osallistua kulttuurialan eurooppalaiseen keskusteluun. Helsinki on toiminut useiden ENCC:n yleiskokousten (Shortcut Europe) ja projektitapahtumien Project Fair) kokouspaikkana. Malmitalon johtaja Antti Manninen on toiminut 2005–2016 ENCC:n hallituksen jäsenenä. Muun muassa Operaatio Pulssin syntyyn ja kehittämiseen ENCC-yhteydellä on ollut suuri merkitys. Vuotuinen jäsenmaksu on 500 euroa.

Suomen elokuvateatteriliitto, SEOL ry

Suomen elokuvateatteriliitto, SEOL ry on elokuvateatteritoimialaa harjoittavien yritysten, yhteisöjen ja yksityisten ammatinharjoittajien yhdistys. Sillä on 186 jäsenteatteeria, yhteensä 300 salia. Malmitalon alaisuudessa toimii elokuvateatteri Kino Helios, jonka asema paikallisena elokuvateatterina on vahva. Elokuvaesityksiä Malmitalossa on vuosittain yli 200. Jäsenmaksu on 245 euroa vuodessa.

Jäsenyys alan ainoassa kotimaisessa yhdistyksessä tuottaa lisäarvoa Malmitalolle ja on perusteltua, sillä Suomen elokuvateatteriliitto toimii julkista elokuvateatteritoimintaa harjoittavien yksityisten ja yhteisöjen ammatillisena järjestönä ja valvoo jäsentensä yhteisiä etuja sekä heidän oikeuksiaan.

International Cities of Refuge Network (ICORN) (jäsenenä Helsingin kaupunki)

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Helsinki liittyi International Cities of Refuge Network (ICORN) -verkoston jäseneksi keväällä 2018. Järjestö toimii verkostomaisesti ja sen jäsenkaupungit sitoutuvat tietyin ehdoin tarjoamaan suojapaikkaa vainoetuille toimittajille, kirjailijoille ja taiteilijoille. Jäsenyys perustuu vapaaehtoisuuteen. ICORN-jäsenenä kaupunki toimii osana laajempaa kansainvälistä verkostoa yhteistyössä muiden turvaresidenssikaupunkien kanssa. Jäsenyyden myötä Helsinki saa käyttöönsä järjestön asiantuntemuksen ja palvelut vainottujen taiteilijoiden turvaresidenssitoimintaan liittyvissä hakuprosesseissa ja valinnoissa sekä tukea toiminnalle. Jäsenyyden kautta kaupunki myös osaltaan viestii edistäväänsä sananvapautta ja ihmisoikeusvelvoitteiden noudattamista. Jäsenmaksu on 2 000 euroa vuodessa.

Kaupunginmuseo

Suomen Museoliitto – Finlands museiförbund rf (jäsenenä Helsingin kaupunki)

Museoalan keskeinen järjestö, jossa jäsenenä ammatillisesti hoidettujen museoiden ylläpitäjät. Jäsenyys erittäin tärkeä. Museoiden edunvalvontaa, koulutusta ja viestintää. Etuina mm. jäsenmuseoiden henkilöstölle mahdollisuus osallistua alan koulutuksiin, joita ei muualta saa. Mahdollisuus vaikuttaa lausuntojen kautta lainsäädäntövalmisteluun. Museoiden näkyvyys liiton eri kanavissa tärkeää. Valitsee Vuoden museon ja jakaa muitakin palkintoja, joihin jäsenmuseot voivat osallistua. Museonjohtaja toiminut eri vaiheissa ja parhaillaan liiton hallituksen varapuheenjohtajana, joten kyse on myös vaikuttajapaikasta Helsingille ja edunvalvonnasta. Jäsenyys on jaettu HAMin ja kaupunginmuseon kanssa eli vuosikokousedustajat (3 ääntä) valittu vuorotteluperiaatteella 2-1 edustajaa kummastakin museosta. HKM maksoi jäsenmaksun vuosikautia, nyt parin vuoden ajan maksajana ollut HAM. Jäsenmaksu vuodessa on 2 000 euroa

Suomen Kotiseutuliitto ry – Finlands Hembygdsförbund rf (jäsenenä Helsingin kaupunki)

Museoliiton tavoin kansallinen keskusjärjestö, jossa yhdistysten lisäksi suomalaiset kaupungit ja kunnat jäsenenä. Helsingillä yksi ääni vuosikokouksessa. Omaan kotiseutuun ja lähiympäristöön liittyvän kansalaistoiminnan ja -vaikuttamisen foorumi, jossa osallisuus yhä enemmän keskiössä. Koordinoi erilaisia hankkeita kuten Euroopan kulttuuriperintövuotta Suomessa, vastaa ei ammatillisten paikallismuseoiden kehittämishankkeesta ja muista kulttuuriympäristöön liittyvistä kansalais-hankkeista. Tärkeä foorumi, johon tulee kuulua. Jäsenmaksu on 800 euroa vuodessa.

Art Nouveau European Route (Ruta Europaea del Modernise) -verkosto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Barcelona lähtöinen Euroopan art nouveau -kaupunkien verkosto, julkaisee hienoa aviisia, jossa Helsingin hienolle jugendarkkitehtuurille mahdollisuus saada eurooppalaista näkyvyyttä. Jäsenyys on maksuton.

Kaupunginorkesteri

Major Orchestra Librarians Association, MOLA

Major Orchestra Librarians Association (MOLA) on vuonna 1983 perustettu orkesterin kirjastoyhdistys. MOLA:n tehtävänä on helpottaa esittävien taiteiden kirjastojen ammattilasten välistä viestintää, kouluttaa ja auttaa heitä tarjoamaan palveluitaan järjestöilleen, tarjoamaan tukea ja resursseja esittäville taiteille sekä työskentelemään julkaisijoiden kanssa ylläpitääkseen korkeat standardit musiikki esityksissä käytettävissä materiaaleissa. MOLA on kansainvälinen, voittoa tavoittelematon yhdistys, jolla on jäsenyyksiä maailmanlaajuisesti lähes 270; mukaan lukien sinfoniaorkestereita, oopperoita- ja baletteja, oppilaitoksia, musiikkifestivaaleja, ammattilaisyhtyeitä sekä muita ensemblejä. Yksi jäsenorkestereista järjestää aina vuosittaisen konferenssin, jossa on esityksiä, työpajoja, pyöreän pöydän keskusteluja, verkottumismahdollisuuksia ja lukuisia muita arvokkaita resursseja.

Jäsenyys on välttämätön kaupunginorkesterin tuotannollisen toiminnan kannalta esim. nuottilainojen saamiseksi muilta orkestereilta. Järjestö kehittää myös orkesterien nuotistojen toimintamenetelmiä, järjestää näistä kursseja, seminaareja ja koulutuksia. Jäsenmaksu vuodessa on noin 205 euroa (250 USD)

Nordisk Orkesterbibliotek Union, NOBU

Nordisk Orkesterbiblioteks Union (NOBU) on ammattimaisten pohjoismaisten orkesterien ja musiikkiteatterilaitosten sekä musiikkikorkeakoulujen ja konservatorioiden musiikki- ja nuottikirjastojen yhdistys. NOBU:n pääasiallinen tarkoitus on: edistää pohjoismaisten orkesterikirjastojen välistä yhteyttä, painottaa kirjastojen yhteisiä vaatimuksia ja toiveita julkaisijoille ja muille toimielimille, antaa kehityskohteille ja koulutuskysymyksille vauhtia, lisätä tietoisuutta pohjoismaisesta ohjelmistosta sekä vaalia pohjoismaista kulttuuri-identiteettiä - ei vähiten suhteessa muihin EU-maihin.

Jäsenyys on välttämätön kaupunginorkesterin tuotannollisen toiminnan kannalta esim. nuottilainojen saamiseksi muilta orkestereilta. Järjestö kehittää myös orkesterien nuotistojen toimintamenetelmiä, järjestää näistä kursseja, seminaareja ja koulutuksia. Jäsenmaksu vuodessa on noin 77 euroa (700 NOK).

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Suomen Sinfoniaorkesterit ry

Suomen Sinfoniaorkesterit ry edistää ja kehittää maamme sinfonia- ja kamariorkesteritoimintaa sekä valvoo orkestereiden etuja ja oikeuksia. Yhdistys perustettiin jo vuonna 1965, ja siitä lähtien se on aktiivisesti taistellut tilaa orkesterimusiikille. Yhdistys pyrkii pitämään huolen siitä, että suomalaiset orkesterit tulisivat toimeen mahdollisimman hyvin: että niiden rahoituspohja on riittävä, että niiden toiminta on tunnettua, että ne ovat mahdollisimman korkeatasoisia. Yhdistyksen kautta keskittämällä yksi taho keskitetysti hallitsee ammattitaidolla koko orkesterikentän. Suomen sinfoniaorkesterit ry järjestää myös koulutustilaisuuksia orkestereiden intendenteille, muulle hallinto henkilökunnalle sekä luottamushenkilöille, jonka lisäksi pidetään laajat valtakunnalliset orkesteripäivät.

Välttämätön yhteistyöelin mm. orkesterin näkemysten välittämiseksi valtiosuusjärjestelmän kehityshankkeissa. Jäsenyys on äärimmäisen hyödyllinen orkesterin henkilöstön koulutustarpeen kannalta: järjestää kurssseja on ja seminaareja ajankohtaisista aiheista. Kaikki Suomen sinfoniaorkesterit sekä muutama muu orkesteri ovat jäseninä, joten on myös yhteistyön kannalta merkittävä yhteisö. Viime vuosien kuluessa yhdistys kehittänyt toimintaa myös työehtosopimustoiminnan asiantuntijajärjestönä ja orkesterilla on merkittäviä etuja valvottavana tässä toiminnassa. Jäsenmaksu vuodessa on 4 900 euroa.

Suomen Musiikkikirjastoyhdistys

Vuonna 1979 perustettu Suomen musiikkikirjastoyhdistys ry on aatteellinen järjestö, jonka tehtävänä on edistää suomalaisten musiikkikirjastojen toimintaa ja niiden tarjoamia palveluja. Musiikkikirjastoyhdistys toimii kansainvälisen musiikkikirjastojen ja -arkistojen liiton International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres (IAML/AIBM/IVBM) kansallisena osastona Suomessa. Jäsenmaksu vuodessa on 80 euroa.

IAMA International Artist Managers' Association

The International Artist Managers' Association (IAMA) on ainoa maailmanlaajuinen yhdistys klassisen musiikin taiteellisille johtajille ja konserttijärjestäjille. Yhdistys on perustettu vuonna Britanniassa aluksi kansallisena järjestönä Britanniassa 1954. Vuonna 1996 - laajan kansainvälisen jäsenlistansa johdosta - sen muutti asemansa virallisesti kansainväliseksi yhdistykseksi, jonka jäsenyys on avoin kaikille musiikin ammattimaisille järjestäjätahoille tai muuten klassisen musiikin parissa työskenteleville.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Kaupunginorkesteri on IAMA:n affiliate member. Tämä kevyempi kumppanuusjäsenyys mahdollistaa sen, että orkesteri saa edustuksen kokouksiin ja tapaamisiin, joissa on tarjolla toiminnalle ehdottoman tärkeitä kontakteja ja tietoa. Jäsenmaksu vuodessa on 399 euroa.

Liikuntapalvelut, Kiinteistötekniikkatiimi

Sähkölaitteiden kunnossapito ry

Helsingin kaupunki on liittynyt kaupunginhallituksen päätöksellä yhdistyksen jäseneksi vuoden 2001 alusta päätoimipisteinä. Kaupungin muut virastot ja laitokset, joilla on sähkötekniisiä yksiköitä ovat voineet liittyä yhdistykseen lisätoimipisteinä. Yhdistyksen kautta saadaan ammattikoulutuksia puoleen hintaan. Jäsenmaksu vuodessa on 190 euroa.

Nuorisopalveluiden tapahtumayksikkö

Sponsorointi & Tapahtumamarkkinointi ry

Yhdistys on voimakkaasti kasvava ja siihen kuuluu paljon verkostoitumisen kannalta oleellisia jäseniä. Jäsenyyttä on markkinoinnillisesti järkevää jatkaa ja se on ollut tarpeellinen. Lisäksi yhdistys järjestää korkeatasoisia alan koulutustilaisuuksia ja verkostotapaamisia. Jäsenyys on aina voimassa kalenterivuoden kerrallaan ja viimeksi tammikuussa on sovittu, että jäsenyyttä jatketaan. Vuotuinen jäsenmaksu on 1 000 euroa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että päällekkäisiä jäsenyyksiä (mm. Sponsorointi & Tapahtumamarkkinointi ry) olisi hyvä tarkastella toimiala- ja kaupunkitasoisesti sekä selvittää olisiko tarkoituksenmukaisempaa jos Helsingin kaupunki olisi mukana yhdellä kattavalla jäsenyydellä.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on esittänyt kaupunginhallitukselle (11.9.2018, § 175), että Helsingin kaupunki liittyisi World Cities Culture Forum -verkoston jäseneksi.

Lisäksi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on luovuttu viime aikoina tai oltaaneen luopumassa seuraavista jäsenyyksistä: ProCom Viestinnän ammattilaiset, The European Museum Forum, Suomen Numismaattinen Yhdistys – Numismatiska Föreningen i Finland, Kiipeilyurheilijat ry, European Association on Communication Directors, The European Museum Forum, International Association of Museums of History, Biennale des jeunes créateurs de l'Europe et de la Méditerranée -verkosto (BJCEM) ja Informal European Theatre Meeting (IETM) ja International Network for Contemporary Performing Arts (IETM).

13.02.2019

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala tulee toimittamaan kaupunginkanslialle erillisen päivitetyn listauksen aktiivisista jäsenyyksistä eri yhdistyksissä ja järjestöissä.

Esittelijä

vs. kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Miska Nera, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 37012
miska.nera(a)hel.fi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala 27.9.2018

HEL 2018-007171 T 00 00 03

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala antaa asiassa seuraavan lausunnon.

Kansalaisopistojen liitto KoL ry

Yhdistys toimii kansalaisopistojen ja vapaan sivistystyön edunvalvojana ja vaikuttajana. Liitto edistää sivistyksellistä vuorovaikutusta ja yhteistyötä kansallisesti ja kansainvälisesti ja auttaa opistoja turvaamaan tasa-arvoista ja elämänlaajuista oppimista lähipalveluna. KoL on vahva yhteiskunnallinen vaikuttaja ja vapaan sivistystyön edelläkävijä, jonka tarkoituksena voimassa olevien sääntöjen mukaan on aikuiskoulutuksen ja aikuisopiskelun, kansalaisopistojen ja niitä vastaavien oppilaitosten sekä opiskelijayhdistysten edunvalvonta ja toiminnan tukeminen sekä vuorovaikutuksen edistäminen eri aikuiskoulutusorganisaatioiden välillä.

KoL toimii neuvottelu- ja tiedonkulkuelimenä mm. valtion keskushallinnon ja kansalais- ja työväenopistokentän välillä. Koska ko. opistojen toimintaa käsitellään melko vähän opetus- ja kulttuuriministeriössä ja opetushallituksessa, on valtakunnallisella liitolla tärkeitä oppilaitostoitinnan ylläpitoa ja kehittämistä käsitteleviä tehtäviä. Helsingin työväenopiston kaltaisen suuren opiston on hyvä kuulua alan edunvalvontajärjestöön sekä valvoakseen omia etuja että vaikuttaakseen koko opistotoiminnan etuun painoarvolla. Jäsenmaksu on 3579 euroa vuodessa.

Bidningsalliansen r.f.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Järjestö on ruotsinkielisen vapaan sivistystyön katto-organisaatio Suomessa ruotsinkielisille kansalaisopistoille, urheiluopistoille ja kesäyliopistoille.

Järjestö turvaa jäsenilleen toimintaedellytykset aktiivisella edunvalvonnalla kansallisella tasolla. Järjestö kulkee pedagogisen kehityksen eturintamassa vapaassa sivistystyössä ja järjestää täydennyskoulutusta jäsenille ilmaiseksi. Arbiksen opettajat osallistuvat mm. koulutukseen maahanmuuttajaopiskelijoiden vastaanottamisessa ja tutoroinnissa, mikä on Arbiksessa kasvava asiakasryhmä. Järjestön laaja yhteistyöverkosto antaa Arbikselle mahdollisuuden ottaa osaa ja seurata kehitysprojekteja. Jäsenmaksu on 2000 euroa vuodessa.

Suomen OMEPn toimikunta

Toimikunta on Lastensuojelun keskusliiton alainen ja käsittelee varhaiskasvatuksen vaikutuksia yhteiskunnassa ja lapselle. Toimikunta kokoontuu melko harvoin. Toimikunta antaa mahdollisuuden verkostoitua ja keskustella laajemmin eri toimijoiden kesken, jotka toimivat varhaiskasvatuksen kentällä. Toimikunnassa voi vaihtaa ajatuksia ja näin arvioida myös Helsingin varhaiskasvatusta eri näkökulmista. Kyseessä on kansainvälinen verkosto, mitä kautta saa tietoa myös siitä, mitä tapahtuu varhaiskasvatuksessa globaalisti ja täten asemoida Helsingin kehitystä suhteessa muualla maailmassa järjestettyyn varhaiskasvatukseen. Jäsenyydestä ole ennalta määrättyä vuosikustannusta.

International Baccalaureate Organization

Ressun lukio

Ressun lukio sai IB:n (International Baccalaureate) jäsenyyden syksyllä 2002, jolloin ensimmäiset opiskelijat aloittivat Ressun lukion IB-linjalla (IB Diploma Programme) valmistavan vuoden. Koululla on opetusministeriön myöntämä erityislukion (IB) tehtävä ja opetusministeriö tukee erityistuella toimintaa. Lukio toimii NGO-periaatteella (non governmental organisation). Lukion IB-linjan kaikki laajemmat hallinnolliset ja pedagogiset linjaukset tehdään muualla kuin Suomessa. Englanninkielinen International Baccalaureate -lukiolinja edellyttää, että koulu on IB-organisaation jäsen. IB-opetusta voi antaa vain sellainen koulu, joka maksaa järjestön vuosimaksun ja on järjestön auktorisoima koulu. Maksulla IB kattaa organisaationsa kulut. Jäsenmaksu on 8300 euroa vuodessa.

Ressun peruskoulu

Ressun peruskoulu sai IB:n (International Baccalaureate) jäsenyyden syksyllä 2007, jolloin ensimmäiset opiskelijat aloittivat Ressun peruskoulun Primary Year Programme ja Middle Year Programme –ohjel-

---

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

missa. IB-opetuksen pedagogisia linjauksia tehdään IBO:n osalta keskitetysti Haagissa, ja Ressun peruskoulu kuuluu IB World School –kouluihin. Ressun peruskoulu tarjoaa IB-opetusta, jonka perustana on suomalainen opetussuunnitelma, sekä suomeksi (lähikouluperiaate) että englanniksi (soveltavuuskoeotto). IB-opetusta voi antaa vain sellainen koulu, joka maksaa järjestön vuosimaksun ja on järjestön auktorisoima koulu. Ressun peruskoulu maksaa jäsenmaksun kahteen ohjelmaan, PYPiin (luokat 1-4) ja MYPiin (luokat 5-9). Jäsenmaksut ovat 5766 euroa ja 6856 euroa vuodessa.

Suomi-Kiina –seura ry

Ressun lukiossa opetetaan A-kiinaa ja B3-kiinaa ja opetusta tarjotaan myös Helsingin kaupungin ylläpitämien muiden lukioiden opiskelijoille. Ressun lukiolla/ Helsingillä on kaksi virallista yhteistyökoulua Helsingin kaupungin ystävyyskaupungissa Beijingissä jo vuodesta 2002. Ystävyyskoulujen ja Beijingin kaupungin kanssa on tehty sopimukset ja tehdään tiivistä yhteistyötä. Ressun lukio on toiminut lisäksi opetushallituksen Suomen ja Kiinan välisen yhteistyön lukioiden Kiina –koordinaattorikouluna. Kiina-seuran pitkäaikaisena yhteisöjäsenenä koulu on saanut lehden, yhteistyökumppanin, luennoitsijoita ja materiaaleja opiskelijoille. Jäsenmaksu on 60 euroa vuodessa.

Valtakunnallinen työpajayhdistys ry

Valtakunnallinen työpajayhdistys ry (jatkossa TPY) on työpaja-ammattilaisten perustama järjestö, jonka jäsenenä on yli 250 työpajakentän ja sosiaalisen työllistämisen organisaatiota Suomessa. Järjestön tehtävänä on ehkäistä syrjäytymistä edistämällä työpajatoiminnan, etsivän nuorisotyön ja sosiaalisen työllistämisen kehitystä Suomessa ja vahvistaa toiminnallaan työpajojen ja etsivän nuorisotyön toimintaedellytyksiä ja niissä työskentelevien ammattilaisten osaamista. TPY tekee kehittämistyötä ja ennakoi työpajatoiminnan kehittymistä muuttuvassa toimintaympäristössä.

TPY:n jäsenpalveluja ovat mm. alueellinen toiminta työpajojen verkostoitumisen ja vertaiskehittämisen edistämiseksi, työpajojen henkilöstön valmennusosaamista vahvistavat koulutukset ja verkottumista ja ammatillista kehittymistä tukevat monipuoliset tapahtumat. Jäsenetuina työpajoilla on mahdollisuus osallistua yhdistyksen teemaverkostoihin, kehittämishankkeisiin- ja työryhmiin sekä vaikuttamistyöhön, tilata sähköinen uutiskirje PajaInfo, joka tarjoaa tietoa TPY:n toiminnasta ja kentän ajankohtaisista asioista, saada alennusta TPY:n maksullisiin tapahtumiin osallistumisesta sekä maksullisista julkaisuista ja mahdollisuus ottaa käyttöön työpajatoiminnan vaikuttavuuden mittaamiseen laadittu

sosiaalisen vahvistamisen Sovari-mittari ja Sosiaalisen Työllistämisen Laadunarviointimalli STL. Jäsenmaksu on 300 euroa vuodessa.

Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry

AMKE ry on valtakunnallinen ammattiosaamisen kehittämissyhdystys, jonka jäseniä ovat ammatillisen koulutuksen järjestäjät. Yhdistyksen 84 jäsentä ovat kunnallisia ja yksityisiä, monialaisia ja erikoistuneita koulutuksen järjestäjiä. AMKE:n jäsenet kouluttavat lähes 95 prosenttia ammattiin opiskelevista aikuisista ja nuorista Suomessa. Yhdistyksen päätehtävänä on ammatillisen koulutuksen järjestäjien edunvalvonta ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen ammatillisen koulutuksen kehittämiseen. Helsingin kaupungille yhtenä Suomen suurimmista ammatillisen koulutuksen järjestäjistä on tärkeää olla mukana ammatillisen koulutuksen kehittämisessä ja edunvalvonnassa kattavimmassa ammatillisen koulutuksen kehittämissyhdystyksessä. Jäsenmaksu 20000 euroa vuodessa.

SAKU ry

Yhdistys on ammatillisen koulutuksen järjestäjien muodostama valtakunnallinen yhdistys, jonka toiminnan tavoitteena on edistää sekä opiskelijoiden että henkilöstön työ- ja toimintakykyisyyttä ja hyvinvointia ammatillisessa koulutuksessa. SAKU ry:n jäsenenä ovat lähes kaikki merkittävät suomalaiset ammatillisen koulutuksen järjestäjät ja toiminnan piiriin kuuluu n. 75% kaikista ammattiin opiskelevista nuorista ja aikuisista. Helsingin kaupungin on tärkeää olla SAKU ry:n jäsen, koska muuten ei pystytä järjestämään opiskelijoille ja ammattiopistolle tätä toimintaa eikä vaikuttaa toiminnan kehittämiseen.

Stadin ammattiopiston ja aikuisopiston opiskelijat ja henkilöstö saavat osallistua SAKU ry:n tapahtumiin ja koulutuksiin, oppilaitos voi hyödyntää materiaaleja ja olla mukana valtakunnallisissa kehittämishankkeissa. SAKU ry tukee opiskelijoiden liikunnan edistämistä vaikuttamistyön, kampanjoiden, materiaalien ja erilaisten tapahtumien ja kilpailuiden avulla. SAKUstars on valtakunnallinen ammattiin opiskelevien kulttuuri-kilpailu, johon Stadin ammattiopiston opiskelijat ovat osallistuneet vuosittain laajasti ja hyvällä menestyksellä. Tutor-koulutukset ovat olleet tärkeä osa ammattiopiston tutor-opiskelijoiden toiminnassa.

Työkykyisyyden ja kestävämmän ammattitaidon tueksi SAKU ry tarjoaa esimerkiksi Työkykypassin ja Hyvinvointivirtaa-teemaviikon. Opiskelijoille suunnatun toiminnan lisäksi henkilöstölle suunnattua tukea opiskelijoiden työkykyisyyden kehittämiseen (mallit, materiaalit, virikkeet, koulutukset ja kohtaamiset). SAKU ry tarjoaa mahdollisuuden osallistua henkilöstön työkykyä ylläpitäviin kampanjoihin ja liikuntatapahtumiin sekä verkostoja työn tueksi. Jäsenmaksu 13230 euroa vuodessa.

13.02.2019

Suomen oppisopimuskoulutuksen järjestäjä ry

Yhdistys varmistaa ja kehittää oppisopimuskoulutuksen laatua osana työpaikalla järjestettävän koulutuksen kokonaisuutta ja se edistää oppisopimuskoulutusta antavien koulutusorganisaatioiden toimintaa. Se edistää jäsenten välistä yhteistoimintaa, osaamista ja toiminnan laatua sekä oppisopimustoimijoiden osaamista ja oppisopimuskoulutuksen erityispiirteiden tuntemusta käytännön toteutuksessa. Lisäksi se seuraa lainsäädäntöä ja tekee näihin liittyviä aloitteita, esityksiä ja antaa lausuntoja. Yhdistys myös ohjaa ja neuvoo jäseniään toimintaan liittyvissä asioissa järjestämällä neuvontatilaisuuksia, koulutusta ja kokouksia sekä laatimalla asiaa koskevia selvityksiä. Kansallisessa verkostossa mukana olemalla voimme vaihtaa ajatuksia ja näin arvioida oppisopimustoimintaamme sekä varmistaa toimintamme laadukkuuden. Jäsenmaksu on 150 euroa vuodessa.

Suomen ammattitaito – Skills Finland ry

Skills Finland on voittoa tavoittelematon yhdistys, jonka jäseninä ovat kaikki suurimmat ammatillisen koulutuksen järjestäjät. Henkilöjäseniä on lähes sata. Yhdistyksen taustavoimia ovat Opetus- ja kulttuuriministeriö, Opetushallitus, oppilaitokset ja ammatillisen koulutuksen järjestäjät sekä keskeiset työmarkkina- ja opetusalan järjestöt. Skills Finland ry:n tarkoituksena on edistää ammatillisen koulutuksen ja ammatillisen osaamisen arvostusta ja tunnettavuutta yhteiskunnassa, ammatillisen koulutuksen oppimistuloksia, opiskelijoiden kiinnostusta ammattitaidon jatkuvaan kehittämiseen ja opiskelijoiden kiinnostusta itsenäiseen yrittäjyyteen.

Skills Finland ry:n jäsenyys mahdollistaa koulutuksen järjestäjän opiskelijoiden sekä henkilöstön osallistumisen ammattitaitokilpailuihin ja niihin liittyviin hankkeisiin (kilpailijana, tuomarina, asiantuntijana) sekä olla aktiivisessa roolissa ammatillisen koulutuksen kehittämisessä kansallisessa ja kansainvälisessä verkostossa. Stadin ammatti- ja aikuisopistossa mahdollistetaan opiskelijoiden osallistuminen Suomen-, Euroopan- ja maailmanmestaruuden ammattitaitokilpailuihin osana ammatillisia opintoja. Henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua kilpailutoimintaan valmentajana, tuomarina ja asiantuntijana sekä osallistua niihin valmentaviin koulutuksiin. Kilpailutoimintaan osallistuminen laajentaa osaamista ja yhteistyöverkostoja sekä kehittää siten suoraan toimintaa. Kilpailutoimintaan osallistuminen lisää Helsingin kaupungin tunnettavuutta korkeatasoisena ammatillisen koulutuksen järjestäjänä ja edistää kiinnostusta oppilaitoksen koulutustarjonnasta sekä sen toteutuksesta. Jäsenmaksu on 2900 euroa vuodessa.

Lisätiedot

Timo Tapani Korhonen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 21012

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

13.02.2019

timo.t.korhonen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Pelastuslaitos Hallinto- ja kehittämisosasto 26.9.2018

HEL 2018-007171 T 00 00 03

Helsingin pelastuslaitos on jäsenenä Helsingin Pelastusliitossa, joka tuottaa koulutuspalveluita Helsingin sopimusalokunnille sekä turvallisuuskoulutusta helsinkiläisille. Pelastuslaitos ohjaa osaltaan Helsingin pelastusliiton toimintaa, joka on erottamaton osa Helsingin pelastustoimen järjestelyitä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Jäsenyys on ehdottoman tärkeä ja olennainen pelastuslaitoksen toiminnan kannalta.

Lisätiedot

Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi

Keskushallinto Rakentamispalveluliikelaitos 18.9.2018

HEL 2018-007171 T 00 00 03

Helsingin kaupunginkanslia on 7.8.2018 pyytänyt rakentamispalveluliikelaitokselta (jäljempänä Stara) lausuntoa liikelaitoksen toimialaan liittyvistä jäsenyyksistä eri yhdistyksissä. Lausuntopyyntö (HEL 2018-007171) liitteenä toimitettiin luettelo kaupungin jäsenyyksistä, joita Staraa koskien on yhteensä viisi.

Lausunnon pohjalta vastataan valtuustoaloitteeseen, jossa edellytetään jäsenyyden merkityksen arviointia kaupungin toiminnan kannalta, ja jossa huomioidaan erityisesti kaupungin saama hyöty kustakin jäsenyydestä sekä jäsenyyden lakisääteisyys tai vapaaehtoisuus.

Staran jäsenyydet yksiköittäin edustettuna

Logistiikkayksikkö

Suomen Osto- ja Logistiikkayhdistys LOGY ry; yhdistys on Suomen suurin logistiikan ja hankinnan asiantuntijoiden verkosto. LOGY ry:n jäsenyys edistää koko Staran hankintatoimen sekä logististen palvelujen asiantuntijuuden sekä ammattiosaamisen ylläpitämistä ja kehittämistä. Jäsenyyden kautta liikelaitos osallistuu alan tiedonvaihtoon. Lisäksi jäsenyys edistää ammatillisen osaamisverkoston kehittämistä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Helsingin Autoteknillinen yhdistys (Haty); yhdistys toimii autoalan kehityksen edistäjänä sekä teknillisen ja toiminnallisen ammattitaidon kehittäjänä pääkaupunkiseudun alueella. Jäsenyys edistää ajoneuvoteknologian erikoisosaamista Starassa ja mahdollistaa alan uusimpaan sääntelyyn liittyvää tiedonvaihtoa ja tarjoaa neutraalin tavan seurata alan nykytilaa sekä kehittymistä.

Rakennustekniikan yksikkö

Sähkölaitteiden kunnossapitoyhdistys SÄKPY ry; yhdistyksen jäsenistö koostuu teollisuuslaitoksista, sairaaloista, terveyskeskuksista, kiinteistöyhtiöistä, julkishallinnon yhteisöistä ja yksittäisistä käytönjohtajista. Yhdistys auttaa ylläpitämällä jäsenyhteisöjen henkilökunnan ammattitaitoa kouluttamalla asentajia (esim. käyttöönottomittauskurssit) ja jakamalla heille ammatti-informaatiota (ammattikirjallisuus, alan uutisointi).

Ympäristönhoitoyksikkö

Kauppapuutarhaliitto ry edistää ja kehittää kasvihuonealaa Suomessa seuraamalla alansa toimintaympäristön muutoksia ja pyrkimällä vaikuttamaan alaa koskevien asioiden valmisteluun ja päätöksen tekoon. Yhdistys tekee esityksiä, antaa lausuntoja ja toimii asiantuntijaorganisaationa kasvihuonealaa koskevissa asioissa pitäen yhteyttä hallintoon ja poliittisiin päättäjiin.

Taimistoviljelijät-Plantskoleodlarna ry on suomalaisten taimitarhojen yhteistyöjärjestö. Jäsenistö on pääasiassa yksityisiä taimitarhoja, jotka viljelevät monivuotisia koriste- ja hyötykasveja. Noin 80 jäsentaimiston tuotanto kattaa 90% maamme taimituotannosta. Yhdistyksen päätavoite on edistää kotimaista taimitarhatuotantoa, ja sen toiminnassa korostuvat yhteydenpito eri asiakasryhmiin, viranomaisiin, koulutukseen ja tutkimukseen sekä menekinedistäminen ja tiedottaminen.

Jäsenyyksien merkitys kaupungin toiminnalle

Staran monivuotinen osallistuminen kansallisten katto-organisaatioiden yhdistystoimintaan on liikelaitoksen toimialojen asiantuntijuuden ja liiketoiminnan kehittämisen kannalta hyödyllistä ja tärkeää.

Erilaisten jäsenetujen (mm. neuvonta- ja koulutuspalvelut, ongelmanratkaisut) lisäksi Staran eri yksiköiden asiantuntijoiden verkostoituminen alan muiden julkisyhteisöjen asiantuntijoiden kanssa on omiaan edistämään ammatillista tiedonvaihtoa ja yhteistyötä.

Kaupungin saama hyöty jäsenyyksistä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

13.02.2019

Staran toimialakohtaiset jäsenyydet ovat omiaan tukemaan yksiköiden tuotannon kehittämistä ja asiantuntijoiden ammattitaidon ylläpitämistä. Yhdistysten jäsenyydet liikelaitostasolla tarjoavat erilaisten jäsenetujen ohella Staralle mahdollisuuden osallistua kehittämishankkeisiin ja asiantuntijoille mahdollisuuden ammatilliseen kouluttautumiseen ja verkostoitumiseen.

Stara toteaa, että kaikki edellä mainitut liikelaitostason jäsenyydet ovat vapaaehtoisia.

Lisätiedot

Eero-Pekka Eskelinen, hallintolakimies, puhelin: 310 38425
eero-pekka.eskelinen(a)hel.fi

§ 45

Valtuutettu Mai Kivelän aloite biomassalle laadittavista kestävyyskriteereistä

HEL 2018-007172 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Mai Kivelän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavat toivomusponnet:

- 1 Hyväksyessään ehdotuksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että laskettaessa ja raportoidessa biomassan käyttöä energiantuotannossa, kaupunginhallitus selvittää mahdollisuuden käyttää sen todellisia päästöjä ja ympäristövaikutuksia nollapäästöjen sijaan. (Juhani Strandén)
- 2 Selvitetään mahdollisuutta edellyttää Heleniä raportoimaan konsernijaostolle tehtävän normaalin ajankohtaiskatsauksen yhteydessä biomassan polton ilmastopäästöistä sekä kestävyyskriteerien toteutumisesta. (Mai Kivelä)

Käsittely

Valtuutettu Mai Kivelä ehdotti valtuutettu Atte Harjanteen kannattamana, että asia palautetaan valmisteluun niin, että Heleniä kehoitetaan määrittelemään alkuperäisen esityksen mukaiset kestävyyskriteerit käyttämälleen biomassalle. Kriteerien toteutumisesta ja mahdollisuuksista kehittää niitä edelleen ilmastovastuun ja luonnonsuojelun sekä taloudellisen kestävyuden näkökohdat huomoiden raportoidaan konsernijaostolle normaalin ajankohtaiskatsauksen osana.

2 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Palautetaan valmisteluun niin, että Heleniä kehoitetaan määrittelemään alkuperäisen esityksen mukaiset kestävyyskriteerit käyttämälleen biomassalle. Kriteerien toteutumisesta ja mahdollisuuksista kehittää niitä edelleen ilmastovastuun ja luonnonsuojelun sekä ta-

loudellisen kestävyuden näkökohdat huomoiden raportoidaan konserni-
jaostolle normaalin ajankohtaiskatsauksen osana.

Jaa-äännet: 47

Toni Ahva, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Selja-
vaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Mi-
ka Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Eero
Heinäluoma, Eveliina Heinäluoma, Abdirahim Husu Hussein, Nuutti
Hyttinen, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Tapio Klemetti,
Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Otto
Meri, Björn Månsson, Alekski Niskanen, Dani Niskanen, Mia Nygård,
Sara Paavolainen, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti
Parpala, Jaana Pelkonen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Risto Rau-
tava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Mirita Sax-
berg, Daniel Sazonov, Juhani Strandén, Ilkka Taipale, Ulla-Marja Urho,
Laura Varjokari

Ei-äännet: 34

Zahra Abdulla, Paavo Arhinmäki, Jussi Chydenius, Mia Haglund, Sand-
ra Hagman, Atte Harjanne, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika
Honkasalo, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso,
Silvia Modig, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Jarmo Nieminen, Johanna
Nuorteva, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Amanda Pasanen, Petrus
Pennanen, Tuomas Rantanen, Nelli Ruotsalainen, Satu Silvo, Anni
Sinnemäki, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Thomas Wallgren,
Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki,
Ozan Yanar

Tyhjä: 3

Laura Kolbe, Terhi Peltokorpi, Mauri Venemies

Poissa: 1

Fatim Diarra

Kaupunginvaltuusto päätti jatkaa asian käsittelyä.

Keskustelun kuluessa ehdotettiin hyväksyttäväksi kolme toivomuspont-
ta.

Valtuutettu Juhani Strandén ehdotti valtuutettu Nuutti Hyttisen kannat-
tamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään ehdotuksen kaupunginvaltuusto
edellyttää, että laskettaessa ja raportoidessa bio-
massan käyttöä energiantuotannossa, kaupungin-
hallitus selvittää mahdollisuuden käyttää sen todellisia päästöjä ja ympäristövaikutuksia nollapäästö-

jen sijaan.

Valtuutettu Atte Kaleva ehdotti valtuutettu Petrus Pennasen kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään vastauksen valtuusto edellyttää kaupunkia selvittämään mahdollisuudet lisätä hiilidioksidipäästöttömien energiamuotojen käyttöä kaupungin sähkön ja lämmön tuotannossa, erityisesti ydinvoiman, ns. minireaktorien, osalta.

Valtuutettu Mai Kivelä ehdotti valtuutettu Mia Haglundin kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Selvitetään mahdollisuutta edellyttää Heleniä raportoimaan konsernijaostolle tehtävän normaalin ajankohtaiskatsauksen yhteydessä biomassan polton ilmastopäästöistä sekä kestävyyskriteerien toteutumisesta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ensin yksimielisesti kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Äänestysjärjestys

Toivomusponsista äänestettiin jokaisesta erikseen.

3 äänestys

Valtuutettu Juhani Strandénin ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Hyväksyessään ehdotuksen kaupunginvaltuusto edellyttää, että laskettaessa ja raportoidessa biomassan käyttöä energiantuotannossa, kaupunginhallitus selvittää mahdollisuuden käyttää sen todellisia päästöjä ja ympäristövaikutuksia nollapäästöjen sijaan.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 59

Zahra Abdulla, Toni Ahva, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Sandra Hagman, Juha Hakola, Eero Heinäluoma, Eveliina Heinäluoma, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio

Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Silvia Modig, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Jarmo Nieminen, Aleksi Niskanen, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Sara Paavolainen, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Mari Rantanen, Nasima Razmyar, Nelli Ruotsalainen, Mirita Saxberg, Anni Sinnemäki, Juhani Strandén, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 24

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Atte Harjanne, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Abdirahim Husu Hussein, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Terhi Koulumies, Björn Månsson, Hannu Oskala, Jaana Pelkonen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Satu Silvo, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Ozan Yanar

Poissa: 2

Otto Meri, Wille Rydman

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Juhani Strandénin ehdottaman toivomusponnen.

4 äänestys

Valtuutettu Atte Kalevan ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Hyväksyessään vastauksen valtuusto edellyttää kaupunkia selvittämään mahdollisuudet lisätä hiilidioksidipäästöttömien energiamuotojen käyttöä kaupungin sähkön ja lämmön tuotannossa, erityisesti ydinvoiman, ns. minireaktorien, osalta.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 35

Toni Ahva, Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Juha Hakola, Atte Harjanne, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Tapio Klemetti, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Jarmo Nieminen, Aleksi Niskanen, Dani Niskanen, Mia Nygård, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Petrus Pennanen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Satu Silvo, Juhani Strandén, Ulla-Marja Urho, Laura Varjokari, Mauri Venemies

Ei-äännet: 8

Eva Biaudet, Tuula Haatainen, Dan Koivulaakso, Sami Muttilainen, Sara Paavolainen, Nelli Ruotsalainen, Thomas Wallgren, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 42

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Mia Haglund, Sandra Hagman, Eero Heinäluoma, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Abdirahim Husu Hussein, Jukka Järvinen, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Terhi Koulumies, Silvia Modig, Elina Moisio, Björn Månsson, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Amanda Pasanen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt Atte Kalevan ehdottamaa toivomuspontta.

5 äänestys

Valtuutettu Mai Kivelän ehdottama toivomusponssi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Selvitetään mahdollisuutta edellyttää Heleniä raportoitmaan konsernijaostolle tehtävän normaalin ajankohtaiskatsauksen yhteydessä biomassan polton ilmastopäästöistä sekä kestävyyskriteerien toteutumisesta.

Ei-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 58

Zahra Abdulla, Toni Ahva, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Eva Biaudet, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Sandra Hagman, Atte Harjanne, Eero Heinäluoma, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Abdirahim Husu Hussein, Nuutti Hyttinen, Jukka Järvinen, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Silvia Modig, Elina Moisio, Sami Muttillainen, Björn Månsson, Jarmo Nieminen, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Nelli Ruotsalainen, Mirita Saxberg, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Juhani Strandén, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Ei-äännet: 2

Otto Meri, Dani Niskanen

Tyhjä: 24

Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff,

Mika Ebeling, Juha Hakola, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Tapio Klemetti, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Alekski Niskanen, Mia Nygård, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Ulla-Marja Urho, Laura Varjokari

Poissa: 1
Wille Rydman

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Mai Kivelän ehdottaman toivomusponnen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Mai Kivelän aloite_allekirjoittamaton
- 2 Helen Oyn lausunto_allekirjoittamaton

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Mai Kivelä ja 17 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunginvaltuusto edellyttää Helsingin kaupungin edustajan esittävän Helenin yhtiökokouksessa Helenin sitovaksi päätökseksi, että Helen laatii tiukat kestävyyskriteerit käyttämälleen biomassalle.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus toteaa, että kaupunki omistaa kokonaan Helen Oy:n, jonka toimialana on energian tuotanto, hankinta, siirto, jakelu ja myynti sekä energia-alan kunnossapito-, suunnittelu- ja urakointipalvelut ja muu energia-alan liiketoiminta. Yhtiö voi harjoittaa liiketoimintaansa tytä- ja osakkuusyhtiöissä sekä yhteisyryyksissä.

Helen Oy on antanut valtuustoaloitteeseen liittyen lausunnon, jonka mukaan yhtiö on viime vuosina investoinut puupellettiin perustuvaan lämmöntuotantoon ja parhaillaan suunnittelee lisää uusia biolämpökeskuksia. Biomassan sekä hukkalämpöjen hyödyntämisen osuus kasvaa Helenin lämmöntuotannossa, kun kivihiilen käyttö vähenee ja uusiutuva energia lisääntyy matkalla kohti ilmastoneutraalia tulevaisuutta. Helen näkee biomassan käytön tarvittavana välivaiheen ratkaisuna, kun siirrytään kohti uusia teknologisia ratkaisuja. Biomassa on nopeasti käyttöön otettavissa ja sen avulla varmistetaan Helsingin lämmittäminen myös talvipakkasilla.

Tällä hetkellä Helen käyttää teollisuuden sivutuotteista valmistettuja pellettejä. Uusien investointien myötä polttoainevalikoima laajentuu muihinkin biomassajakeisiin kuten metsähakkeeseen, metsäteollisuuden sivutuotteisiin ja erilaisiin kiertotalousjakeisiin.

Helen Oy:n lausunnon mukaan metsiä ei kaadeta lähtökohtaisesti energiantuotantoa varten, vaan hakkuita tehdään metsäteollisuuden raaka-aineen hankintaa varten ja metsänhoidollisiin tarpeisiin. Hakkuiden sivutuotteena syntyy energiakäyttöön kelpaavia jakeita. Metsäteollisuus ja sitä myötä raaka-ainepuun hinta määrittävät, että ainespuu ohjautuu jalostukseen. Metsästä saatavan puun hiilidioksidipäästöt huomioidaan jo puun kaatamisen yhteydessä.

Helen siis käyttää biomassajakeita, joiden hiili vapautuisi ilmakehään melko lyhyessä ajassa myös ilman energiahyötykäyttöä tai metsään jätettynä. Näillä jakeilla korvataan fossiilisia polttoaineita.

Turve ei sen sijaan ole Helenin nykyisessä polttoainevalikoimassa eikä turvetta ole sisällytetty teknisiin suunnitelmiin eikä luvutukseen suunnitella olevissa biolämpölaitoshankkeissa.

EU:n kestävyysdirektiivi

Euroopan Unionin vastikään hyväksytyssä uudessa uusiutuvan energian direktiivissä (RED II) on kestävyysasiat otettu biomassan osalta hyvin valvontaan niin sanottujen kestävyyskriteerien avulla.

Poltettavan biomassan on oltava peräisin kestävästä lähteistä ja alitettava direktiivissä mainitut elinkaaren aikaiset kasvihuonekaasujen päästövähennyskriteerit, jotta se lasketaan poltettaessa päästöttömäksi uusiutuvaksi energiaksi. Biomassan polton päästöt tulevat huomioiduksi maankäyttösektorilla (LULUCF) jo siinä vaiheessa kun puu kaadetaan.

Kestävyyskriteereillä halutaan varmistaa, että bioenergian energiakäyttö EU:ssa tuottaa merkittäviä kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksiä

ja biomassan tuottaminen on kestävää sisältäen mm. maatalon riskiperustaista arviointia ja vaatimuksia hiilinielulaskennasta.

Biomassan nollopäästöisyys energiantuotannossa

Kaikki palaminen tuottaa hiilidioksidia, myös puun palaminen. Biomassan nollopäästöisyys energiantuotannossa perustuu EU-tasolta tulevaan lainsäädäntöön sekä YK:n ilmastopöytäkirjaan. Kestävästi tuotettu bioenergia on nollopäästöistä, kun poltettaessa ilmaan vapautuu saman verran hiilidioksidia kuin biomassassa on kasvaessaan sitonut.

Biomassan hiilidioksidipäästöt huomioidaan kunkin maan päästötaseessa eli maankäyttö, maankäytön muutokset ja metsätalous -sektorilla (LULUCF). Käytännössä kun puu metsässä kaatuu, se merkitään tilastoissa päästökseen kokonaisuudessaan riippumatta siitä, miten ja millä sektorilla puu ja sen eri osat käytetään.

Biomassan käyttö kaikilla sektoreilla vaikuttaa Suomen nettopäästöihin, mutta kaksinkertaisen laskennan välttämiseksi metsäbiomassan päästöt lasketaan maankäyttösektorilla, ei esimerkiksi energiasektorilla.

Hyvin hoidettu metsä kasvaa ja sitoo hiiltä parhaiten. Nielujen merkitys ilmastonmuutoksen hillinnässä on suuri. Helen Oy:n kanta on, että tavoitteena pitää olla ylläpitää tai vahvistaa pitkän aikavälin hiilinielua.

Tavoitteena kestävä biomassa

Helenin tavoitteena on, että 100 % hankitusta biomassasta on kestävä. Tämä tarkoittaa, että hankitut puupolttoaineet ovat joko kestävyyssertifioituja (esim. PEFC, FSC tai SBP) tai muulla tavoin alkuperävalvottuja. Yhtiön nykyiset ja tulevat biomassaa käyttävät laitokset on suunniteltu sellaisiksi, että ne käyttävät kestävyyskriteerien suhteen kaikkein vähäriskisimpiä biomassajakeita. Lisäksi biomassan hankinnassa otetaan huomioon Energiategorisuuden suositukset lahopuiden jättämisestä metsään monimuotoisuuden turvaamiseksi.

Helen Oy näkee, että sille ei tule asettaa yhtiökohtaisia biomassan kestävyyskriteereitä. Yhtiön nykyiset toimet ja tavoitteet biomassan hankinnassa ovat riittävät ja teknis-taloudellisesti toteutettavissa. Lisäksi Helenin tavoite hankkia 100 % kestävyyssertifioitua tai alkuperävalvottua biomassaa on tavoitteena tiukempi kuin voimassa oleva lainsäädäntö.

Biomassan tuottajat ja toimittajat noudattavat käytössä olevia ja yleisesti hyväksytyjä kriteereitä ja sertifikaatteja. Mikäli määritetään näitä tiukempia kriteereitä, voisi tämä Helenin näkemyksen mukaan johtaa siihen, että kriteerit täyttävää biomassaa ei ole markkinoilta saatavilla

tai hinta olisi merkittävästi markkinahintaa korkeampi. Lisäksi vain yhteisillä, koko toimialaa koskevilla kriteereillä ja sertifikaateilla voidaan vaikuttaa haluttuihin päämääriin, esimerkiksi biodiversiteettiin.

Helen Oy:n näkemyksen mukaan päästöjä täytyy ilmaston muutoksen hillitsemiseksi vähentää kaikessa toiminnassa. Energiasektorilla vahvan päästökaupan tulee olla ensisijainen ohjauskeino päästöjen vähentämiseen. Hiilinielujen kasvusta tulee huolehtia maankäyttösektorin ohjauksella. Näin taataan, että päästöt vähenevät.

Lopuksi

Kaupunginhallitus toteaa, että Helen Oy on markkinaehtoisesti toimiva osakeyhtiö. Voimassa olevan konserniohjeen perusteella kaupungin tulee pidättäytyä omaehtoisista omistajaohjauksen toimenpiteistä, jotka heikentäisivät Helen Oy:n asemaa erittäin kilpailluilla energiamarkkinoilla, ja antaa yhtiön toimia markkinoilla samojen pelisääntöjen mukaan kuin kilpailijansa.

Yhtiö voi asettaa itse itselleen lainsäädäntötason ylittäviä tavoitteita esimerkiksi biomassan kestävyyskriteereihin liittyen, mutta niiden ei tule olla yhtiötä velvoittavia. Poikkeustilanteissa yhtiön on voitava poiketa itse asettamistaan tavoitteista, kunhan kuitenkin saavutetaan lainsäädännön edellyttämä taso.

Hallintosäännön 8 luvun 3 §:n mukaan kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää on muun muassa toimiohjeiden antamisesta kaupunkia eri yhteisöissä ja säätiöissä edustavalle, kuten yhtiökokousedustajalle, kaupungin kannan ottamiseksi käsiteltäviin asioihin, silloin kun kyseessä on taloudellisesti merkittävä tai periaatteellisesti laajakantoinen asia, ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Mai Kivelän aloite_allekirjoittamaton
- 2 Helen Oyn lausunto_allekirjoittamaton

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.02.2019 § 94

HEL 2018-007172 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mai Kivelän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

04.02.2019 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Kaupunginhallitus päätti käsitellä esityslistan kahdeksannen asian kokouksen kolmantena asiana.

Esteelliset: Daniel Sazonov, Kaisa Hernberg, Wille Rydman

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki:

Poistetaan esittelijän perustelujen toiseksi viimeisen kappaleen ensimmäisen virkkeen jälkimmäinen lause: "mutta niiden ei tule olla yhtiötä velvoittavia".

Lisätään saman kappaleen loppuun: "Kaupunginhallitus kehottaa Heleniä määrittelemään aloitteen mukaiset kestävyyskriteerit käyttämälleen biomassalle. Kriteerien toteutumisesta raportoidaan konsernijaostolle normaalin ajankohtaiskatsauksen osana."

Kannattaja: Maria Ohisalo

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 8

Arja Karhuvaara, Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 5

Paavo Arhinmäki, Jasmin Hamid, Veronika Honkasalo, Maria Ohisalo, Anni Sinnemäki

13.02.2019

Poissa: 2
Kaisa Hernberg, Daniel Sazonov

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 5 (2 poissa).

28.01.2019 Pöydälle

21.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

§ 46

Valtuutettu Emma Karin aloite toimeentulotuen muutoksista aiheutuneiden ongelmien korjaamisesta

HEL 2018-010103 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Emma Karin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään ehdotuksen kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuutta sille, miten erityisesti paljon palveluita tarvitsevien helsinkiläisten toimeentuloasiakkaiden tuen saamista parannetaan Kelan ja kaupungin yhteistyöllä ja millaisin keinoin olisi mahdollista helpottaa ja nopeuttaa yhteyden saamista aikuissosiaalityöhönsekä täydentävän sosiaalityön päätösten tekemistä ja toimeenpanoa kiireellisissä tilanteissa. (Anna Vuorjoki)

Käsittely

Valtuutettu Anna Vuorjoki ehdotti valtuutettu Emma Karin kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään ehdotuksen kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuutta sille, miten erityisesti paljon palveluita tarvitsevien helsinkiläisten toimeentuloasiakkaiden tuen saamista parannetaan Kelan ja kaupungin yhteistyöllä ja millaisin keinoin olisi mahdollista helpottaa ja nopeuttaa yhteyden saamista aikuissosiaalityöhönsekä täydentävän sosiaalityön päätösten tekemistä ja toimeenpanoa kiireellisissä tilanteissa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ensin yksimielisesti kaupunginhallituksen ehdotuksen.

6 äänestys

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Valtuutettu Anna Vuorjoen ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Hyväksyessään ehdotuksen kaupunginvaltuusto edellyttää selvittävän mahdollisuutta sille, miten erityisesti paljon palveluita tarvitsevien helsinkiläisten toimeentuloasiakkaiden tuen saamista parannetaan Kelan ja kaupungin yhteistyöllä ja millaisin keinoin olisi mahdollista helpottaa ja nopeuttaa yhteyden saamista aikuissosiaalityöhön sekä täydentävän sosiaalityön päätösten tekemistä ja toimeenpanoa kiireellisissä tilanteissa.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 73

Zahra Abdulla, Toni Ahva, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Sandra Hagman, Juha Hakola, Atte Harjanne, Eero Heinäluoma, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Abdirahim Husu Hussein, Nuutti Hyttinen, Jukka Järvinen, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Silvia Modig, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Jarmo Nieminen, Alekski Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Amanda Pasanen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Nelli Ruotsalainen, Miri-ta Saxberg, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Juhani Strandén, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Ei-äännet: 2

Otto Meri, Dani Niskanen

Tyhjä: 8

Sirpa Asko-Seljavaara, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Tapio Klemetti, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Daniel Sazonov, Ulla-Marja Urho

Poissa: 2

Risto Rautava, Wille Rydman

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Anna Vuorjoen ehdottaman toivomusponnen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kari Emma Aloite Kvsto 26092018 1

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Emma Kari ja 18 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan niiden ongelmien selvittämistä ja pikaista korjaamista, joita toimeentulotukiasioiden siirtämisestä Kelalle on aiheutunut heikompiosaisille helsinkiläisille.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että sosiaali- ja terveystoimiala vastaa asiakkaiden tuentarpeisiin perustoimeentulotuen Kela-siirron jälkeen seuraavilla tavoilla:

- ottamalla yhteyttä Kelan lähettämien sosiaalityön ilmoitusten ja hakemusten kautta tulleisiin asiakkaisiin,
- aikuisten ja nuorten sosiaalityöllä ja sosiaaliohjauksella,
- sosiaalineuvonnalla ja asumisneuvonnalla,
- etuuskäsittelyn palvelun kehittämisellä,
- asiakasviestinnällä,
- etsivällä lähityöllä ja asukastalotoiminnan sosiaaliohjauksella,
- riskiryhmien etsimisen ja tunnistamisen mallien käytöllä ja
- Kela-yhteistyöllä, Kelan ohjeistuksiin vaikuttamalla, yhteisillä palvelusteillä sekä Kelan huoliseulan avulla.

Aikuissosiaalityön palveluprosesseja uudistamalla parannetaan asiakkaiden palveluihin pääsyä.

Toimeentulotuki

Toimeentulotukilain mukaan (Laki toimeentulotuesta (1412/1997, jatkossa TTL) toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki, jonka tarkoituksena on turvata henkilön ja perheen

toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä. Toimeentulotuki rakentuu perustoimeentulotuesta (TTL 7a § perusosa ja 7b § muut perusmenot), täydentävästä (TTL 7c §) ja ehkäisevästä toimeentulotuesta (TTL 13 §). Tukea maksetaan se määrä, jolla tuen tarpeessa olevan asiakkaan tukeen oikeuttavat menot ylittävät käytettävissä olevat tulot ja varat.

Täydentävään toimeentulotukeen sisältyvät erityismenot, joita ovat

- ylimääräiset asumismenot
- erityisistä tarpeista tai olosuhteista aiheutuvat menot (esimerkiksi pitkäaikaisesta toimeentulotuen saamisesta ja pitkäaikaisesta tai vaikeasta sairaudesta aiheutuvat menot sekä lasten harrastusmenot).

Ehkäisevän toimeentulotuen tarkoituksena on edistää henkilön ja perheen omatoimista suoriutumista ja ehkäistä syrjäytymistä. Ehkäisevää toimeentulotukea voidaan myöntää esimerkiksi ylivelkaantumisesta tai taloudellisen tilanteen äkillisestä heikentymisestä aiheutuvien vaikeuksien lieventämiseksi.

Perustoimeentulotukea on haettu Kelasta 1.1.2017 alkaen. Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki kuuluvat kuntien vastuulle.

Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki Helsingissä

Asiakkaan luvalla Kela välittää kuntaan sähköisen Kelmu-järjestelmän kautta Kelaan jätetyt täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen hakemukset. Asiakas voi hakea täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea suoraan sosiaali- ja terveystoimelta sähköisesti, kirjallisesti ja suullisesti. Hakemuksista Kelan välittämiä vuoden 2018 alusta loka-kuun loppuun mennessä oli 8,3 %. Sähköisiä ja kirjallisia hakemuksia oli yhteensä 51,9 % ja suullisia hakemuksia 39,9 %.

Normitetun täydentävän toimeentulotuen myöntäminen tehdään etuuskäsittelytyönä. Sosiaalityöntekijä tai sosiaalihoaja päättää harkinnanvaraisesta täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulotuesta aikuissosiaalityössä, lastensuojelussa, vanhustyössä, vammaistyössä, asumisen tuessa ja päihde- ja psykiatriapalveluissa. Tavoitteena on, että se sosiaalialan työntekijä, joka tuntee asiakkaan tilanteen parhaiten, myöntää myös mahdollisen harkinnanvaraisen täydentävän tai ehkäisevän toimeentulotuen asiakkaalle. Etuuskäsittelyn palvelumallin, ohjeistuksen ja yhteistyön kehittämistä jatketaan vuonna 2019.

Perustoimeentulotuen Kela-siirron jälkeen joudutaan myöntämään usein täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea perustoimeentulotukeen kuuluviin menoihin sellaisissa tilanteissa, joissa asiakkaalla ei

tosiasiallisesti ole rahaa esimerkiksi välttämättömien lääkkeiden ostoon tai sähkölaskun maksuun. Asiakas on tällöin saanut kielteisen perustoimeentulotuen päätöksen Kelalta laskennallisen tuloylijäämän vuoksi. Ennen Kela-siirtoa sosiaalitoimi myönsi näissä tilanteissa harkinnan perusteella joustavasti maksusitoumuksen lääkkeisiin tai asiakkaan sähkölasku maksettiin toimeentulotukena.

Sosiaali- ja terveystoimen toimeentulotuen etuuskäsittelyn vastaanotto- ja lajittelutiimissä tehtiin kahden viikon seuranta tiimiin tulleista toimeentulotukihakemuksista syksyllä 2018. Sosiaalityöhön tai sosiaaliohjaukseen siirrettiin päätettäväksi 539 hakemusta, joista 50,7 % seuraavalla syyllä:

- perustoimeentulotuki myönnetty, rahat eivät riitä
- perustoimeentulotuki evätty ja vuokraelka, menot huomioitu perustoimeentulotuessa
- hakemuksista 10,3 %:ssa haettiin sähkölaskurästiä, sähkönavausta, vesilaskurästiä, takuuvuokraa tai päällekkäistä vuokraa tai muuttokuluja, jotka Kela on hylännyt tai varastovuokraa.

Vuonna 2017 täydentävää toimeentulotukea sai 16 390 ja ehkäisevää toimeentulotukea 7 553 kotitaloutta. Täydentävän toimeentulotuen menot olivat 16,4 miljoonaa euroa ja ehkäisevän toimeentulotuen 5,1 miljoonaa euroa. Vuokraelkoihin käytettiin vuonna 2017 noin 2,2 miljoonaa euroa ja elintarvikkeisiin noin 0,6 miljoonaa euroa.

Kelan ilmoitusvelvollisuus kuntaan sosiaalihuoltolain mukaisesta sosiaalihuollon tarpeesta

Kela on ohjeistanut Toimeentulotuen etuosohjeessaan (<https://www.kela.fi/documents/10192/3464829/Toimeentulotuki.pdf>) ilmoitusten tekemistä kuntaan seuraavasti:

Jos Kelassa toimeentulotukiasian käsittelyssä ilmenee, että asiakkaalla on ilmeinen sosiaalihuollon tarve, sosiaalihuoltolaki velvoittaa Kelaa ohjaamaan asiakasta hakemaan kunnan sosiaalipalveluja tai henkilön antaessa suostumuksensa olemaan yhteydessä kunnallisesta sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen, jotta tuen tarve arvioitaisiin.

Esimerkinomaisia tilanteita, joissa asiakkaalla voi olla ilmeinen sosiaalihuollon tarve ovat elämänhallinnan laaja-alaiset ongelmat, jotka vaikeuttavat arkea, vuokra- ja sähkövelka ja vuokravakuuksien realisoitumiset, erilaiset riippuvuudet kuten päihde- tai peliongelmat, itsensä tai lähipiirin vahingoittamisen uhkailu, lähisuhdeväkivalta tai sen uhka.

Kela välittää ilmoitukset kuntaan sähköisen Kelmu-järjestelmän kautta. Sosiaali- ja terveystoimessa ilmoitukset välitetään sille sosiaalialan työntekijälle, jolle asia ensisijaisesti kuuluu.

Ilmoituksia ja hakemuksia Kelasta Helsinkiin on tehty 1.1.–30.10.2018:

toimeentulotukihakemukset	6 224
alennettu perusosa	4 237
sosiaalityön tarve	2 181
alle 25 vuotias työtön, joka on saanut vähintään 4 kk perustoimeentulotukea	1 426
25 vuotta täyttänyt työtön, joka on saanut perustoimeentulotukea vähintään 12 kk	3 785
maahanmuuttaja, joka on saanut toimeentulotukea vähintään 2 kk	122
yhteensä	17 975

Asiakkaaseen, josta on tehty Kelan ilmoitus, otetaan sosiaalityöstä yhteyttä ja hänelle varataan tarvittaessa tapaamisaika. Osa asiakkaista on jo sosiaalitoimen palvelujen piirissä.

Yhteistyökäytäntöjä PKS-kuntien sosiaali- ja terveystoimien ja Kelan välillä

Yhteistyötä tehdään seuraavissa pääkaupunkiseututasoisissa työryhmissä: PKS-ohjausryhmä, sen alatyöryhmät kumppanuus-työryhmä ja PKS-kuntien ja Kelan asiakaspalvelun ja ratkaisutyön yhteistyöryhmä sekä huoliseulan kehittämisryhmä.

Ryhmiin tavoitteena on kehittää Kelan ja PKS-kuntien välistä yhteistyötä tunnistamalla asiakastarpeet ja selventämällä asiakasohjausta ja -prosesseja sekä käymällä läpi ongelmakohtia asiakastyössä ja Kelan päätöksenteossa konkreettisella tavalla. Kumppanuusryhmä on kehittänyt PKS-kuntien ja Kelan asiakaspalvelun yhteisen Saate-lomakkeen. Kelan, kuntien, PRO SOS-hankkeen sekä Apotin yhteistyönä kehitetään Kelan käyttöön huoliseulaa, jonka avulla Kelan työntekijä paremmin tunnistaisi erityistä tukea tarvitsevat asiakkaat ohjattavaksi kunnan sosiaalityöhön.

Riskiryhmien etsiminen ja tunnistaminen

Sosiaali- ja terveystoimessa uudistetaan toimintatapoja riskiryhmissä olevien asiakkaiden tunnistamisen parantamiseksi. Tarkoituksena on, että asiakkaita ohjataan muun muassa terveystoimista entistä

useammin heidän tarvitsemiinsa sosiaalipalveluihin. Etsivässä lähityössä ja muussa kadulle jalkautuvassa työssä sekä liikkuvan työn ryhmissä työskentelevät etsivät ja tunnistavat vaikeissa tilanteissa olevia ihmisiä ja ohjaavat heitä sosiaali- ja terveystalvelujen piiriin. Yhteistyötä on lisätty myös kolmannen sektorin kanssa tukea tarvitsevien asiakkaiden tavoittamisen parantamiseksi. Apottiin kehitetään riskiasiakkaiden tunnistamisen toimintatapoja.

Toimintamalleja

Asiakas voi hakea aikuissosiaalityön apua esimerkiksi työhön, asumiseen, perhe-elämän sujuvuuteen, raha-asioiden hoitoon ja erilaisiin elämän kriisitilanteisiin liittyvissä ongelmissa. Yli 30-vuotiaiden tiimejä on kahdeksan ja 16–29-vuotiaiden tiimejä kuusi, työntekijöitä on yhteensä 147. Tiimien esimiehinä toimivat johtavat sosiaalityöntekijät.

Aikuisille ja nuorille kohdennettua sosiaalineuvontaa järjestetään viidessä eri pisteessä. Sosiaalineuvontaan ei tarvitse varata aikaa. Asiakas saa sosiaalipalvelujen ja etuuksien tai tukien hakemisen neuvontaa ja ohjausta. Syyskuussa 2018 avattiin sosiaalineuvonnan chat-palvelu. Asiakkaita oli 1 173 lokakuussa 2018. Asiakasmäärä on ollut kasvussa koko vuoden. Työntekijöitä on 12 sosiaalihojaaja ja johtava sosiaalihojaaja.

Asumisneuvonnalla pyritään ratkaisemaan kaikkien osapuolten näkökulmasta vuokravelan, häiritsevän elämän tai asunnon huonon hoidon ongelmia. Asumisneuvoja on sosiaalitoimen toimipisteissä ja Heka-alueyhtiöissä. Käytössä on myös chat-palvelu. Työntekijöitä on 16 asumisneuvojaa, yksi psykiatrinen sairaanhoitaja ja johtava sosiaalihojaaja.

Etsivää lähityötä tehdään ulkona asuvien sekä palvelujen ulkopuolella olevien parissa. Työntekijöinä on kahdeksan sosiaalihojaaja. Ruokaavun jakelupaikkoihin jalkautuvassa työssä asiakkaat voivat ilman ajanvarausta tavata yhden sosiaalityöntekijä-sosiaalihojaaja työparin.

Asukastalot ja lähiöasemat toimivat asukkaiden olohuoneina, kokoustiloina, kahviloina, näyttelytiloina ja netti- ja infopisteinä. Niissä on monenlaista harrastustoimintaa kaikenikäisille. Helsinki ylläpitää kuutta asukastaloa ja kolmea lähiöasemaa. Vakinaisia työntekijöitä on 11, joiden lisäksi asukastaloissa on jatkuvasti työllistettyjä työntekijöitä.

Kalasadaman terveys- ja hyvinvointikeskuksessa avattiin 10.9.2018 Kellan palvelupiste, josta sosiaalipalveluja tarvitsevat asiakkaat ohjataan luontevasti oikeaan paikkaan.

13.02.2019

Sosiaali- ja terveystoimessa on kiinnitetty huomioita viestintään, jotta kaupunkilaiset olisivat tietoisia mahdollisuudesta hakea harkinnanvaraista toimeentulotukea sosiaali- ja terveystoimesta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Kari Emma Aloite Kvsto 26092018 1

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 77

HEL 2018-010103 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Emma Karin aloitteen loppuun käsitellyksi.

21.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 04.12.2018 § 326

HEL 2018-010103 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Emma Karin ym. valtuustoaloitteesta koskien

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

toimeentulotuen muutoksista heikompiosaisille aiheutuneiden ongelmien korjaamista:

"Sosiaali- ja terveystoimiala vastaa asiakkaiden tuentarpeisiin perustoimeentulotuen Kela-siirron jälkeen seuraavilla tavoilla:

- ottamalla yhteyttä Kelan lähettämien sosiaalityön ilmoitusten ja hakemusten kautta tulleisiin asiakkaisiin,
- aikuisten ja nuorten sosiaalityöllä ja sosiaaliohjauksella,
- sosiaalineuvonnalla ja asumisneuvonnalla,
- etuuskäsittelyn palvelun kehittämisellä,
- asiakasviestinnällä,
- etsivällä lähityöllä ja asukastalotoiminnan sosiaaliohjauksella,
- riskiryhmien etsimisen ja tunnistamisen mallien käytöllä ja
- Kela-yhteistyöllä, Kelan ohjeistuksiin vaikuttamalla, yhteisillä palvelusteillä sekä Kelan huoliseulan avulla.

Aikuissosiaalityön palveluprosesseja uudistamalla parannetaan asiakkaiden palveluihin pääsyä.

Toimeentulotuesta

Toimeentulotukilain mukaan (Laki toimeentulotuesta/1997/19971412) toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki, jonka tarkoituksena on turvata henkilön ja perheen toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä. Toimeentulotuki rakentuu perustoimeentulotuesta (TTL 7a § perusosa ja 7b § muut perusmenot), täydentävästä (TTL 7c §) ja ehkäisevästä toimeentulotuesta (TTL 13 §). Tukea maksetaan se määrä, jolla tuen tarpeessa olevan asiakkaan tukeen oikeuttavat menot ylittävät käytettävissä olevat tulot ja varat.

Täydentävään toimeentulotukeen sisältyvät erityismenot, joita ovat

- ylimääräiset asumismenot
- erityisistä tarpeista tai olosuhteista aiheutuvat menot (esimerkiksi pitkäaikaisesta toimeentulotuen saamisesta ja pitkäaikaisesta tai vaikeasta sairaudesta aiheutuvat menot sekä lasten harrastusmenot).

Ehkäisevän toimeentulotuen tarkoituksena on edistää henkilön ja perheen omatoimista suoriutumista ja ehkäistä syrjäytymistä. Ehkäisevä toimeentulotukea voidaan myöntää esimerkiksi ylivelkaantumisesta tai taloudellisen tilanteen äkillisestä heikentymisestä aiheutuvien vaikeuksien lieventämiseksi.

Perustoimeentulotukea haetaan Kelasta 1.1.2017 alkaen. Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki kuuluvat kuntien vastuulle.

Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki Helsingissä

Kela välittää kuntaan asiakkaan luvalla sähköisen Kelmu-järjestelmän kautta Kelaan jätetyt täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen hakemukset. Asiakas voi hakea täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea suoraan sosiaali- ja terveystoimelta sähköisesti, kirjallisesti ja suullisesti. Hakemuksista Kela on välittänyt vuoden 2018 alusta loka-kuun loppuun mennessä 8,3 %, sähköisiä ja kirjallisia hakemuksia oli yhteensä 51,9 % ja suullisia hakemuksia 39,9 %.

Normitetun täydentävän toimeentulotuen myöntäminen tehdään etuuskäsittelytyönä. Sosiaalityöntekijä tai sosiaaliohjaaja päättää harkinnanvaraisesta täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulotuista aikuissosiaalityössä, lastensuojelussa, vanhustyössä, vammaistyössä, asumisen tuessa ja päihde- ja psykiatrianpalveluissa. Tavoitteena on, että se sosiaalialan työntekijä, joka tuntee asiakkaan tilanteen parhaiten, myöntää myös mahdollisen harkinnanvaraisen täydentävän tai ehkäisevän toimeentulotuen asiakkaalle. Etuuskäsittelyn palvelumallia, ohjeistusta ja yhteistyötä sosiaalityön yksiköiden kanssa kehitetään vuoden 2018–2019 aikana.

Perustoimeentulotuen Kela-siirron jälkeen joudutaan myöntämään usein täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea perustoimeentulotukeen kuuluviin menoihin sellaisissa tilanteissa, joissa asiakkaalla ei tosiasiallisesti ole rahaa esimerkiksi välttämättömien lääkkeiden ostoon tai sähkölaskun maksuun. Asiakas on tällöin saanut kielteisen perustoimeentulotuen päätöksen Kelalta laskennallisen tuloylijäämän vuoksi. Ennen Kela-siirtoa sosiaalitoimi myönsi näissä tilanteissa harkinnanperusteella joustavasti maksusitoumuksen lääkkeisiin tai asiakkaan sähkölasku maksettiin toimeentulotukena.

Sosiaali- ja terveystoimen toimeentulotuen etuuskäsittelyn vastaanotto- ja lajittelutiimissä tehtiin kahden viikon seuranta tiimiin tulleista toimeentulotukihakemuksista syksyllä 2018. Sosiaalityöhön tai sosiaaliohjaukseen siirrettiin päätettäväksi 539 hakemusta, joista 50,7 % syillä:

- perustoimeentulotuki myönnetty, rahat eivät riitä
- perustoimeentulotuki evätty ja vuokravelka, menot huomioitu perustoimeentulotuessa
- hakemuksista 10,3 %:ssa haettiin sähkölaskurästiä, sähkönavausta, vesilaskurästiä, takuuvuokraa tai päällekkäistä vuokraa, muuttokulua, jotka Kela on hylännyt tai varastovuokraa.

Vuonna 2017 täydentävää toimeentulotukea sai 16 390 ja ehkäisevää toimeentulotukea 7 553 kotitaloutta. Täydentävän toimeentulotuen menot olivat 16,4 miljoonaa euroa ja ehkäisevän toimeentulotuen 5,1 mil-

joonaan euroa. Vuokraveloitukseen käytettiin vuonna 2017 noin 2,2 miljoonaa euroa ja elintarvikkeisiin noin 0,6 miljoonaa euroa.

Kelan ilmoitusvelvollisuus kuntaan sosiaalihuoltolain mukaisesta sosiaalihuollon tarpeesta

Kela on ohjeistanut Toimeentulotuen etuosohjeessaan (<https://www.kela.fi/documents/10192/3464829/Toimeentulotuki.pdf>), ilmoitusten tekemistä kuntaan:

”Jos Kelassa toimeentulotukiasian käsittelyssä ilmenee, että asiakkaalla on ilmeinen sosiaalihuollon tarve, sosiaalihuoltolaki velvoittaa Kelaa ohjaamaan asiakasta hakemaan kunnan sosiaalipalveluja tai henkilön antaessa suostumuksensa olemaan yhteydessä kunnallisesta sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen, jotta tuen tarve arvioitaisiin.

Esimerkinomaisia tilanteita, joissa asiakkaalla voi olla ilmeinen sosiaalihuollon tarve ovat elämänhallinnan laaja-alaiset ongelmat, jotka vaikeuttavat arkea, vuokra- ja sähkövelka ja vuokravakuuksien realisoitumiset, erilaiset riippuvuudet kuten päihde- tai peliongelmat, itsensä tai lähimpiin vahingoittamisen uhkailu, lähisuhdeväkivalta tai sen uhka.”

Kela välittää ilmoitukset kuntaan sähköisen Kelmu-järjestelmän kautta. Sosiaali- ja terveystoimessa ilmoitukset välitetään sille sosiaalialan työntekijälle, jolle asia ensisijaisesti kuuluu.

Ilmoituksia ja hakemuksia Kelasta Helsinkiin on tehty Kelaston mukaan 1.1.–30.10.2018:

toimeentulotukihakemukset	6 224
alennettu perusosa	4 237
sosiaalityön tarve	2 181
alle 25 vuotias työtön, joka on saanut vähintään 4 kk perustoimeentulotukea	1 426
25 vuotta täyttänyt työtön, joka on saanut perustoimeentulotukea vähintään 12 kk	3 785
maahanmuuttaja, joka on saanut toimeentulotukea vähintään 2 kk	122
yhteensä	17 975

Asiakkaaseen, josta on tehty Kelan ilmoitus, otetaan sosiaalityöstä yhteyttä ja hänelle varataan tarvittaessa tapaamisaika. Osa asiakkaista on jo sosiaalitoimen palveluiden piirissä.

Yhteistyökäytäntöjä PKS-kuntien sosiaali- ja terveystoimien ja Kelan välillä

Yhteistyötä tehdään neljässä pääkaupunkiseututasoisessa työryhmässä: PKS-ohjausryhmä, sen alatyöryhmät kumppanuus-työryhmä ja PKS kuntien ja Kelan asiakaspalvelun ja ratkaisutyön yhteistyöryhmä sekä huoliseulan kehittämisryhmä.

Ryhmiä tavoitteena on kehittää Kelan ja PKS-kuntien välistä yhteistyötä tunnistamalla asiakastarpeet ja selvittämällä asiakasohjausta ja -prosesseja sekä käymällä läpi ongelmakohtia asiakastyössä ja Kelan päätöksenteossa konkreettisella tavalla. Kumppanuusryhmä on kehittänyt PKS-kuntien ja Kelan asiakaspalvelun yhteisen Saate-lomakkeen. Kelan, kuntien, PRO SOS-hankkeen sekä Apotin yhteistyönä kehitetään Kelan käyttöön huoliseulaa, jonka avulla Kelan työntekijä paremmin tunnistaisi erityistä tukea tarvitsevat asiakkaat ohjattavaksi kunnan sosiaalityöhön.

Riskiryhmien etsiminen ja tunnistaminen

Sosiaali- ja terveystoimessa uudistetaan toimintatapoja riskiryhmissä olevien asiakkaiden tunnistamisen parantamiseksi. Tarkoituksena on, että asiakkaita ohjataan muun muassa terveystoimista entistä useammin heidän tarvitsemiinsa sosiaalipalveluihin. Etsivän lähityön ja muut kadulle jalkautuvat työntekijät ja liikkuvan työn ryhmät etsivät ja tunnistavat vaikeissa tilanteissa olevia ihmisiä ja ohjaavat heitä sosiaali- ja terveystoimien piiriin. Yhteistyötä on lisätty myös kolmannen sektorin kanssa tukea tarvitsevien asiakkaiden tavoittamisen parantamiseksi. Apottiin kehitetään riskiasiakkaiden tunnistamisen toimintatapoja.

Toimintamalleja sosiaali- ja terveystoimessa

Asiakas voi hakea aikuissosiaalityön apua esimerkiksi työhön, asumiseen, perhe-elämän sujuvuuteen, raha-asioiden hoitoon ja erilaisiin elämän kriisitilanteisiin liittyvissä ongelmissa. Yli 30-vuotiaiden tiimejä on 8 ja 16–29-vuotiaiden tiimejä 6, työntekijöitä on yhteensä 147. Tiimien esimiehinä toimivat johtavat sosiaalityöntekijät.

Aikuiselle ja nuorille kohdennettua sosiaalineuvontaa järjestetään viidessä eri pisteessä. Sosiaalineuvontaan ei tarvitse varata aikaa. Asiakas saa neuvontaa ja ohjausta sosiaalipalveluista ja etuuksien tai tukien hakemisesta. Syyskuussa 2018 avattiin sosiaalineuvonnan chat-palvelu. Asiakkaita oli 1 173 lokakuussa 2018. Asiakasmäärä on ollut kasvussa koko vuoden. Työntekijöitä on 12 sosiaaliohjaajaa ja johtava sosiaaliohjaaja.

Asumisneuvonnalla pyritään ratkaisemaan vuokravelan, häiritsevän elämän tai asunnon huonosta hoidosta johtuvia ongelmia, ottaen huomioon kaikkien osapuolten näkökulmat. Asumisneuvoja on sosiaalitoimen toimipisteissä ja Heka-alueyhtiöissä. Käytössä on myös chat-palvelu. Työntekijöitä on 16 asumisneuvojaa, 1 psykiatrinen sairaanhoitaja ja johtava sosiaaliohjaaja.

Etsivä lähityötä tehdään ulkona asuvien sekä palveluiden ulkopuolella olevien parissa, joita ohjataan palveluiden piiriin. Työntekijöinä on 8 sosiaaliohjaajaa. Ruoka-avun jakelupaikkoihin jalkautuvassa työssä asiakkaat voivat ilman ajanvarausta tavata yhden sosiaalityöntekijä-sosiaaliohjaaja työparin.

Asukastalot ja lähiöasemat toimivat asukkaiden olohuoneina, kokoustiloina, kahviloina, näyttelytiloina ja netti- ja infopisteinä. Niissä on monenlaista harrastustoimintaa kaikenikäisille. Helsinki ylläpitää kuutta asukastaloa ja kolmea lähiöasemaa. Vakainaisia työntekijöitä on 11, joiden lisäksi asukastaloissa on jatkuvasti työllistettyjä työntekijöitä.

Kalasadaman terveys- ja hyvinvointikeskuksessa avattiin 10.9.2018 Kelan palvelupiste, josta sosiaalipalveluita tarvitsevat asiakkaat ohjataan luontevasti niiden piiriin.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Perustoimeentulotuen Kela-siirron jälkeen on mahdollista, ettei täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea tarvitseva henkilö tai perhe osaa hakea apua kunnasta. Sosiaali- ja terveystoimessa onkin kiinnitetty huomioita viestintään, jotta kaupunkilaiset olisivat tietoisia mahdollisuudesta hakea harkinnanvaraista toimeentulotukea sosiaali- ja terveystoimesta. Myös vakiintuneiden ja uusien toimintamallien tavoitteena on, että kaikki apua tarvitsevat löytäisivät ne palvelut, joita he tarvitsevat."

Esittelijä

vs. sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Tiina Mäki

Lisätiedot

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 58283
leena.luhtasela(a)hel.fi
Marja Heikkinen, kehittämissuunnittelija, puhelin: 310 42303
marja.heikkinen(a)hel.fi

§ 47

Valtuutettu Otso Kivekkään aloite sataman paremmasta yhdistämisestä kaupunkiin

HEL 2018-007174 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Otso Kivekkään aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Otso Kivekkään aloite sataman paremmasta yhdistämisestä kaupunkiin
- 2 Helsingin Satama Oyn lausunto valtuustoaloite Sataman paremmasta yhdistämisestä kaupunkiin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Otso Kivekäs ja 27 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki yhteistyössä Sataman kanssa selvittää mahdollisuudet ohjata Sataman rekkaliikennettä sekä henkilöliikenteen kasvua suuremmalta osin Vuosaaren satamaan muun muassa hintaohjauksen keinoin. Lisäksi esitetään Länsi- ja Etelä-Satamien joukkoliikenne-, kävely- ja pyöräyhteyksien parantamista, jotta matkustajaliikenteen kasvu ei johtaisi autoruuhkien kasvuun.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Helsingin kaupunkistrategia

Helsingin kaupunkistrategian mukaan kaksoiskaupunkikonseptia Helsingin ja Tallinnan kanssa kehitetään. Strategiassa edellytetään aktiiv-

vista kehittämistä liike-elämän logistiin yhteyksiin ja elinkeinoelämän kilpailukykyä parantaviin liikennejärjestelyihin. Länsisataman liikenneyhteyksien sujuvoittaminen vastaa näihin tavoitteisiin ja kehittämistarpeisiin. Länsisataman yhteys on myös osa Euroopan laajuista TEN-T -verkkoa, jonka liikenneyhteyksien sujuvuus tulee varmistaa.

Kaupunkistrategian mukaan Helsingissä suunnitellaan liikenneinvestoinnit ja maankäyttö aina yhdessä Liikenneinvestoinneilla huolehditaan koko liikennejärjestelmän toimivuudesta. Kestävien liikennemuotojen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan. Samalla huolehditaan kaikkien liikennemuotojen kehittämisestä ja elinkeinoelämän edellyttämän liikenteen kilpailukyky turvataan. Kaupungissa kehitetään aktiivisesti liike-elämän logistiikan edellytyksiä.

Helsingin satama

Helsingin Satama Oy on TEN-T- ydinsatama, kauppamerenkulun matka- ja kuljetusketjun risteyskohta ja Suomen suurin yleissatama. Satama on yksi maailman vilkkaimmista matkustajasatamista, jonka kautta kulki vuonna 2017 yli 12,3 miljoonaa matkustajaa. Matkustajaliikenteessä korostuu Länsisataman rooli Tallinnan liikenteen pääsatamana. Länsisataman vuosittainen matkustajamäärä on tällä hetkellä noin 7 miljoonaa matkustajaa. Matkustajamäärän kasvun ennakoitaan jatkuvan.

Helsingin Satama on sekä tuonti- ja vientisatama. Satamatoimintaa on keskusta-alueella ja Vuosaassa. Sataman kautta kulkee pääosa koko Suomen kulutus- ja päivittäistavaroista sekä teollisuuden ja palveluiden raaka-aineita ja tuotteita, yhteensä noin 14,3 miljoonaa tonnia vuodessa. Pääosa tavaraliikenteestä kulkee Vuosaaren sataman kautta. Osa tavaraliikenteestä kulkee keskustan satamiin liikennöivillä matkustajautolautoilla. Keskustan satamien kautta kulki vuonna 2017 noin 1,86 miljoonaa ajoneuvoa, joista noin 20 % on raskasta liikennettä.

Ympärivuotinen matkustajaliikenne tapahtuu matkustaja-autolautoilla. Helsingin Satama Oy on edellisen valtuustostrategian (2013-2016) linjausten mukaisesti toteuttanut Länsisatamaan uuden matkustajaterminaalin ja rakentanut yhdessä kaupungin kanssa Jätkäsaaren katujen katu- ja raideinfraa. Varustamot ovat puolestaan investoineet nopeisiin matkustaja-autolauttoihin, joiden liiketoimintamalli perustuu ajoneuvo- ja matkustajaliikenteen tehokkaaseen yhdistämiseen siten, että satama- ja matkustusajat ovat saatu lyhyiksi.

Päivittäiset 10 lähtöä tarjoavat matkustajille ja seudun elinkeinoelämälle korkean palvelutason Helsingin ja Tallinnan välisessä liikenteessä. Säännölliset ja tehokkaat kauppamerenkulun yhteydet ovat kilpailukykytekijä Suomen elinkeinoelämälle.

TEN-T -ydinsatama ja -ydinverkko

Euroopan Unionin TEN-T -ydinverkon liikennekäytävistä kaksi kulkee Helsingin kautta. Helsingin Satama on näiden käytävien risteyskohta. Euroopan laajuinen liikennekäytävä (TEN-T) perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen, jossa määritellään verkolle mm. teknisen infrastruktuurin taso ja palvelutaso.

Helsingin kaupunki on yhdessä Helsingin Sataman kanssa hakenut ja saanut Euroopan Unionilta merkittävää CEF/TEN-T -tukirahoitusta erityisesti Länsisataman kokonaisinvestointien kehittämiseen vuosille 2012 - 2023, yhteensä 43,1 miljoonaa euroa. Rahoituksen edellytyksenä on edistää Helsingin ja Tallinnan välisen merenkulun maa- ja meriyhteyksien osana Euroopan laajuista liikenteen verkostoa. Toimenpiteiksi on määritelty mm. Länsisataman liikenneyhteyksien parantaminen ja olemassa olevien liikenteen pullonkaulojen poistaminen.

Taustaa

Matkustajamäärät Helsingin ja Tallinnan välillä ovat kasvaneet. Vuonna 2017 matkustajia oli jo yli 9 miljoonaa. Henkilöautojen määrän merkittävä kasvu alkoi vuonna 2004 ja on nyt jo lähes 1,4 miljoonaa vuodessa.

Länsisataman liikennemäärät ovat kasvaneet enemmän kuin mihin alueen osayleiskaavassa varauduttiin. Vuosina 2007–2017 laivakäyntien määrä Länsisatamassa on pysynyt samalla tasolla, mutta aluskoko on kasvanut huomattavasti. Kasvua on tapahtunut sekä laivojen matkustaja- että ajoneuvokapasiteetissa, jotka molemmat ovat alusta kohden nykyisin keskimäärin noin 40 % suuremmat kuin vuonna 2007. Aluskokojen merkittävää kasvua ei osattu aikanaan ennustaa oikein. Suuremmat aluskoot aiheuttavat myös suuremman pistemäisen liikennekuorman katuverkolle.

Ruoholahden ja Jätkäsaaren kokonaisliikennemääristä satamatoiminnasta johtuva liikenne on noin 6 - 10 %. Vaikka satamasta aiheutuvan liikenteen suhteellinen osuus on pieni, ruuhkauttaa se hetkellisesti aluetta. Lisäksi Jätkäsaaren ja Hernesaaren asuinalueiden rakennuttua Ruoholahden alueen liikennemäärät tulevat edelleen kasvamaan.

Matkustajasatamien joukkoliikenteen sekä kävely- ja pyöräliikenneyhteyksien kehittäminen ja näiden kulkumuotojen suunnitteleminen auto liikenteen ruuhkista riippumattomiksi mahdollistaa osaltaan satamien matkustajamäärien kasvun ja liikenteen ohjaamisen kestäviin kulkumuotoihin. Myös lippujärjestelmien tulee tukea tavoitetta ohjata kasvu kestäviin kulkumuotoihin. HSL on jo mahdollistanut oman päivälippunsa yhdistämisen laivan matkalippuun. Uusi liikkumispalvelulaki edellyt-

tää myös muiden joukkoliikennejärjestelmien lippuihin avoimet maksurajapinnat.

Satamien autoliikenteen kasvun ohjaaminen Vuosaareen

Jätkäsaaren ja Hernesaaren rakentaminen lisää liikennettä Hietalahdenrannassa ja Ruoholahdessa. Myös Länsisataman laivojen rahti- ja henkilöautoliikenne ruuhkauttaa ajoittain pahoin sataman ympäristön katuverkon liikennettä. Liikenteen jatkuva kasvu voi pahentaa ruuhkatielannetta entisestään ja siksi etsitään keinoja autoliikenteen kasvun hillintään erityisesti kysyntähuipun ajankohtina. Yhtenä keinona on rahtiliikenteen kasvun ohjaaminen Vuosaaren satamaan.

Helsingin ja Tallinnan välillä kulkee vuosittain yli 300 000 raskaanliikenteen ajoneuvoa. Pääosa liikenteestä kulkee Länsisatamasta, mutta myös Vuosaaresta ja Katajanokalta kuljetetaan kuorma-autoja autolauttoilla. Vuosaaresta kuorma-autoja kuljettava autolautta aloitti liikennöinnin 2015 ja vuonna 2017 laiva siirtyi Tallinnassa käyttämään Muugan rahtisatamaa. Vuosaaresta liikennöi yksi laiva, jolloin lähtöjäkin vain muutama päivässä. Liikenne on kuitenkin kasvanut ja vähentänyt paineita Länsisatamassa. Olisi toivottavaa, että linjaa liikennöisi tulevaisuudessa useampi laiva.

Raskaan liikenteen kasvun ohjaaminen Vuosaaren on tavoiteltavaa. Vuosaari on Helsingin rahtiliikenteen pääsatama ja sinne on hyvät yhteydet Kehä III:n kautta koko Suomesta. Vuosaaren kuorma-autoliikennettä pyritään edistämään hintaohjauksen keinoin ja lisäämällä yritysten informointia tarjonnasta. Tulevaisuudessa tulisi tarkastella myös mahdollisuutta tarjota henkilöautoille yhteyttä Vuosaaresta Muugaan Vuosaaren nykyisen matkustajaterminaalin tai sen laajennuksen kautta. Henkilöautojen määrän kasvu Vuosaareissa edellyttää kuitenkin investointeja satama-alueelle ja muutos vaatii aikaa. Toisaalta varustamot ovat puolestaan investoineet nopeisiin matkustaja-autolauttoihin, joiden liiketoimintamalli perustuu ajoneuvo- (ml. raskasliikenne) ja matkustajaliikenteen tehokkaaseen yhdistämiseen siten, että satama- ja matkustusajat on saatu lyhyiksi. Matkustaja-autolauttakonseptin on arvioitu olevan myös ympäristöystävällisempi kuljetusmuoto kuin matkustajien ja rahdin kuljettaminen erillisillä aluksilla.

Helsingin Sataman hinnoittelu vahvistetaan vuosittain. Helsingin Satama Oy veloittaa liikenteestä alus-, tavara- ja matkustajamaksuja sekä palvelumaksuja kuten laivojen jätehuoltoon liittyvät maksut. Henkilöautoliikenteen veloitus tapahtuu matkustajamaksuin. Raskaan liikenteen osalta on käytössä tonniperusteiset tavaramaksut. Helsingin Satama Oy on selvittänyt mahdollisuuksia siirtyä tulevaisuudessa dynaamisempaan hinnoitteluun ja neuvotellut varustamoiden ja kuljetusyhtiöiden

kanssa rekkaliikenteen hinnoittelun ohjauskeinoista eri satamanosissa ja eri vuorokauden aikoina.

Joukkoliikenne

HSL:n tekemän Satamien matkustajaliikennetutkimuksen (2016) mukaan Helsingin sataman matkustajista noin puolet käyttää joukkoliikennettä ja puolet henkilöautoa. Yli puolet matkustajista saapuu satamaan pääkaupunkiseudulta. Uudeltamaalta tai ulkomailta saapuu noin neljäsosa, ja muualta Suomesta noin neljäsosa.

Kaikkiin Helsingin keskustan satamiin on toimiva raitioliikennedyhteys ja niiden läheisyydessä on tai sinne pyritään saamaan kaupunkipyörä-asema.

Raitioliikennedyhteysien kehittäminen

Länsisataman joukkoliikennedyhteys perustuvat Jätkäsaaren raitioliikenteeseen ja sen kehittämiseen. Tavoitteena on ollut kolme raitiolinjaa Länsisataman terminaaliin, joista kaksi kulkee Helsingin keskustaan ja Rautatieasemalle ja edelleen itäiseen kantakaupunkiin (linjat 7 ja 9) ja kolmas raitiolinja (linja 8) Ruoholahden metroaseman kautta Töölöön ja edelleen poikittaisyhteytenä Sörnäisten kautta Arabiaan. Nykyisten suunnitelmien mukaan tavoitetilanteeseen päästään loppuvuodesta 2020, kun Atlantinkadun silta ja Bunkkerin kääntöpaikka valmistuessaan mahdollistavat raitioliikenteen Länsiterminaaliilta myös Ruoholahden suuntaan. Alun perin kokonaisuuden oli tarkoitus valmistua vasta 2025. Helsinki on saanut EU:lta investointiin osarahoituksen TwinPort 3 -hankkeen muodossa. Länsisataman matkustajamäärä ja sen kasvu on ollut merkittävä tekijä Jätkäsaaren raitioteiden nopeassa laajentamisessa. Joukkoliikenteen hyvästä palvelutasosta hyötyvät myös alueen asukkaat.

Tällä hetkellä raitioliikennettä on Länsiterminaalista keskustan suuntaan yhdellä kokopäiväisellä (linja 7) ja yhdellä laivaliikenteen ruuhka-aikoihin kulkevalla (linja 6T) raitiolinjalla. Suoraa joukkoliikennedyhteyttä Ruoholahden metroasemalle ei vielä ole. Raitiotietä pidennettiin Länsiterminaali T2:n edustalle terminaalin auetessa ja samalla myös T1:n edustalle rakennettiin uudet leveät pysäkkilaiturit.

Länsiterminaalin raitioliikenteen toimivuutta on parantanut kuljettajaliipunmyynnin lopettaminen raitiovaunuissa. Samalla lipunmyyntiyhteistyötä laivayhtiöiden kanssa on lisätty ja mobiililippujen käyttöä laajennettu eli matkustajilla on yhä paremmat mahdollisuudet hankkia matkaliput jo ennakoon. Pysäkkiajat ovat lyhentyneet ja niiden hajonta on pienentynyt suurilla nousijamäärillä. Lyhentynyt ajoaika on jo huomioitu aikatauluissa, mikä on tehnyt liikennöinnistä kustannustehokkaampaa.

Riittävästi erotellut raitiovaunukaistat ovat myös keskeisiä sujuvan raitioliikenteen kannalta. Länsisatamassa ongelmakohtana on Jätkäsaa-renlaituri, jonka kaarteissa radan puolelle jäävät rekkojen perävaunut toisinaan estävät raitiovaunun kulun. Tehokkaat liikennevaloetuedet mahdollistavat raitioliikenteen sujuvan kulun Länsilinkin liittymässä ja niiden toimintaa kehitetään edelleen. Raitioliikenteen sujuvuuteen kiinnitetään huomiota myös Hietalahden puolella.

Olympiaterminaalin joukkoliikenneyhteydet perustuvat raitolinjoihin 2 ja 3, joiden päätepysäkki on terminaalin kohdalla. Molemmilla linjoilla pääsee Helsingin keskustaan, Rautatieasemalle tai Lasipalatsille. Lai-va-aikataulut eivät vaikuta raitiolinjojen vuoroväleihin ja ne voivat ruuh-kautua hetkellisesti aamupäivisin laivan saapuessa.

Katajanokan terminaalia palvelemaan on perustettu vuonna 2016 raitio-linja 5, jonka aikataulut suunnitellaan laivaliikenteen aikataulujen mu-kaisesti. Linja kulkee terminaalin ja Rautatieaseman välillä palvellen tehokkaasti laivamatkustajia molempiin suuntiin. Terminaalin pysäkkilai-turia levennettiin kesällä 2018, mikä helpottaa suurien matkustajamää-rien kulkua raitiovaunuihin. Olemassa oleva raitiotieverkko mahdollistaa linjan 5 nopean käynnön Rautatieasemalla. Myös raitiolinjan 4 pysäkit ovat kävelymatkan päässä Katajanokan terminaalista.

Joukkoliikenteen houkuttelevuutta laivamatkan liityntäyhteytenä voi-daan kasvattaa tekemällä sen käytöstä mahdollisimman helppoa. Tä-hän hyviä keinoja ovat mm. joukkoliikennelippujen myyminen jo laivoil-la, mikä vähentää sataman pysäkkien ruuhkautumista. Tavoitteena on saada laivalippuihin kytkettyä myös HSL:n joukkoliikennelippu. Tekni-sesi HSL:n puolelta tämä on jo mahdollistettu avoimen lippurajapinnan kautta. Kokonaisuuden kannalta olisi myös eduksi, jos laivayhtiöt mark-kinoisivat joukkoliikenneyhteyksiä satamiin nykyistä tehokkaammin asiakkailleen. Kulkumuotovalintaan vaikuttavat myös laivamatkan toi-sen sataman kulkumahdollisuudet.

Pyöräliikenteen yhteyksien kehittäminen

Helsingin satamien saavutettavuus polkupyörällä paranee, kun kanta-kaupungin pyöräliikenteen tavoiteverkon toteutus etenee suunnitellusti. Länsisataman pyöräliikenteen yhteydet paranevat Ruoholahden suun-nasta Atlantinkadun ja Länsisatamankadun rakentuessa. Hyväntoivon-puiston rakentuessa avautuu myös katuverkosta pääosin irrallaan kul-keva uusi pyörätieyhteys. Samalla paranee myös jalankulkuyhteys Länsisatamaan. Tavoiteverkon rakentaminen parantaa pyöräliikenteen saavutettavuutta lopputilanteessa, mutta samalla tuo haasteita raken-tamisen aikana myös pyöräliikenteelle.

Osa henkilöauto- ja tavaraliikenteen sujuvoittamistoimista on vaikeuttanut selkeiden ja laadukkaiden pyöräliikenteen järjestelyiden toteuttamista satamien läheisyydessä. Haasteina alueilla ovat olleet esimerkiksi vasemmalle kääntymisten toteuttamistavat risteyksissä sekä katutilan riittävyys pyöräliikenteen järjestelyille. Myös järjestelyiden keskeneräisyys ja useat muutokset ovat heikentäneet pyöräreittien nykyistä selkeyttä.

Olympiaterminaalin ja Katajanokan terminaaleihin johtavat pyöräliikenteen väylät eivät ole nykysuunnitteluohjeen mukaiset. Kauppatorin kaavan yhteydessä tarkistetaan sekä pyöräliikenteen että jalankulun järjestelyitä, mikä osaltaan parantaa näiden kohteiden saavutettavuutta.

Pyöräpysäköinnin kehittäminen on keskeistä matkustajaliikenteen ja satamien työntekijöiden pyöräilyn edistämiseksi. Länsiterminaalin kaavaehdotuksessa on määräykset pyöräpaikkojen rakentamisesta matkustajille ja työntekijöille. Tarvittavaa pyöräpaikkamäärää on syytä arvioida tarkemmin jatkosuunnittelussa. Myös pyöräpysäköinnin laatuun panostaminen on tärkeää. Kaupunkipyöräjärjestelmän laajentamista Länsiterminaalille selvitetään, tavoitteena on uusien pyöräasemien ottaminen käyttöön jo vuonna 2019.

Helsingin satamien keskeinen sijainti on eduksi kasvavan pyörämatkailun osalta. Katualueiden lisäksi myös satama-alueilla pyöräily olisi syytä ottaa nykyistä paremmin huomioon mm. turvallisen ja selkeän laivaan pääsyn osalta. Turvallinen pyöräpysäköinti myös matkan aikana edistää osaltaan pyörämatkailua.

Autoliikenteen yhteyksien kehittäminen

Länsisataman autoliikenteen yhteyksien kehittämistä on suunniteltu pienimuotoisilla parantamistoimenpiteillä, joissa lähtökohtina ovat olleet myös joukkoliikenteen ja jalankulun sujuvuuden sekä esteettömyyden parantaminen. Länsisatamankadun reitille on suunniteltu parannuksia autoliikenteen kapasiteetin lisäksi jalankulun ja pyöräliikenteen erotteiluun sekä liittymäjärjestelyihin ja ne ovat rakentuneet vuoden 2018 aikana. Lisäksi Länsimetron liikennöinnin käynnistyttyä Ruoholahdessa on voitu ohjelmoida liikennevalot Mechelininkadulta Länsiväylälle ajavien autojen kulun sujuvoittamiseksi. Tämä on myös auttanut sataman autoliikenteen sujuvuutta.

Tyynenmerenkadun-Jätkäsaarenlaiturin-Mechelininkadun-Porkkalan-kadun-Länsiväylän reitillä pullonkauloina ovat Länsilinkin sekä Porkkalan-kadun liikennevaloliittymät. Näihin kohteisiin on etsitty ratkaisuja kaistalisäysten ja suojateiden poistojen kautta (kaupunkisuunnittelulautakunnan päätös 3.11.2015 § 326). Esillä olleet suojateiden poistot heikentävät jalankulun ja pyöräliikenteen yhteyksiä, eivätkä sujuvoita auto-

liikenteen kokonaisreittiä, joten niistä on toistaiseksi luovuttu ja selvitetään syntyvien haittojen kompensoimista muilla keinoin. Mikäli katuverkolta poistuu suojaiteita, tulee selkeästi osoittaa niiden positiivinen vaikutus kokonaisliikenteen toimivuuteen. Raitioliikenteen etuuksia Länsilinkin liittymässä ei ole rajoitettu, vaikka niillä olisikin vaikutusta risteysten autoliikenteen välityskykyyn, sillä raitioliikenteellä saadaan palveltua hyvin tehokkaasti suurta joukkoa sataman matkustajia. Rekkaliikenne tullaan keskittämään Tyynenmerenkadulle. Tavoitteena on rakentaa raskaan liikenteen reitti sekä satamaan että satamasta vain Tyynenmerenkadun kautta kuluvan vuoden aikana. Tällöin Jätkäsaaren asuinalue jää lähes kokonaan sataman raskaan liikenteen suoran vaikutusalueen ulkopuolelle. Nykyisin rekkaliikennettä on saapunut Länsisatamaan myös Länsisatamankadun kautta.

Lopuksi

Helsingin Satama Oy on selvittänyt rekkaliikenteen ohjaavia toimenpiteitä ja ottanut keskustan satamissa käyttöön rekkaliikenteen hinnoittelurakenteen kapasiteetin käytön kannalta vuorokauden viikkaimpina aikoina. Tavoitteena on dynaamisella hinnoittelulla rekkaliikenteen kasvun ohjaaminen Vuosaaren ja hiljaisempiin lähtöihin. Helsingin Satama Oy pyrkii samanaikaisesti Vuosaaren sataman kapasiteetin parempaan käyttöön asettamalla vastaavia taloudellisia kannustimia rekkaliikenteelle. Helsingin Satama käy varustamojen kanssa neuvotteluja Vuosaaren ja Viron välisen laivaliikenteen lisäämisestä, joka toteutessaan voisi palvella myös rajallista määrää automatkustajia. Hinnoitteluohjaksen muutokset ovat määräaikaista ja niiden vaikutuksia tarkastellaan vuosittain.

Länsisataman liikenne- ja ratkaisujen pidemmän aikavälin kehittämismahdollisuuksiin liittyen jatketaan tarkasteluja kokonaisvaltaisen maankäytön ja liikennejärjestelyiden ratkaisun löytämiseksi. Helsingin Sataman ja erityisesti Länsisataman roolin TEN-T -ydinsatamana tulee ottaa kehittämisessä huomioon Tarkastelut tehdään osana keskustan läpiajoliikennettä ja sataman raskasta liikennettä katutilassa vähentävän maanalaisen kokoojakadun edellytyksiä tutkivan selvitystyön kanssa. Muun muassa Ruoholahden siltaan kohdistuvia uusia liikennejärjestelyitä tullaan tarkastelemaan kokonaisvaltaisesti huomioiden kaikki kulkumuodot ja alueen maankäytön kehittäminen. Keskipitkän aikavälin liikennejärjestelyiden ja maankäytön yleissuunnitelma on tarkoitus viedä kaupunkiympäristölautakunnan käsittelyyn keväällä 2019.

Kaupunkiympäristölautakunta on lausunnossaan todennut, että kaupungin tulisi yhteistyössä Helsingin sataman kanssa selvittää mahdollisuudet edellyttää keskustan satamiin saapuvalla raskaan liikenteen

13.02.2019

ajoneuvoilta päästoluokkaa euro 6, joka asettaa enimmäisraajat terveydelle haitallisille päästöille.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Otso Kivekkään aloite sataman paremmasta yhdistämisestä kaupunkiin
- 2 Helsingin Satama Oyn lausunto valtuustoaloite Sataman paremmasta yhdistämisestä kaupunkiin

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 78

HEL 2018-007174 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Otso Kivekkään aloitteen loppuun käsitellyksi.

21.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 06.11.2018 § 540

HEL 2018-007174 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Tavoitteet ja kehitys

Helsingin kaupunkistrategiassa tavoitellaan kaksoiskaupunkikonseptia Helsingin ja Tallinnan välille. Strategiassa edellytetään myös aktiivista kehittämistä liike-elämän logistiin yhteyksiin ja elinkeinoelämän kilpailukykyä parantaviin liikennejärjestelyihin. Länsisataman liikenneyhteyksien sujuvoittaminen vastaa näihin tavoitteisiin ja kehittämistarpeisiin. Länsisataman yhteys on myös osa Euroopan laajuista TEN-T -verkkoa, jonka liikenneyhteyksien sujuvuus tulee varmistaa.

Helsinki ja Tallinna ovat kahden naapurimaan pääkaupunkeja, joiden etäisyys toisistaan on vain noin 80 kilometriä. Helsingin ja Tallinnan seuduilla asuu yhteensä noin 2,5 miljoonaa asukasta. Alueella on mahdollisuus kasvaa yhdeksi Pohjois-Euroopan merkittävistä keskuksista Tukholman ja Pietarin väliin. Tänäpäin kaupungit yhdistää tiheäurovölinen autolauttaliikenne, ja matka meritse kestää vain kaksi tuntia.

Tallinna ja Helsinki sijaitsevat molemmat Euroopan reuna-alueella. Tallinnan tilanne tulee radikaalisti muuttumaan vuonna 2026, kun Rail Baltica rautatieyhteys Varsovasta Tallinnaan valmistuu. Rail Balticalla tulee olemaan suuri vaikutus Baltian maiden keskinäiseen yhdentymiseen ja työmarkkinoihin. Rail Baltica palvelee myös Baltian maiden ja Suomen rahtiliikennettä Via Baltican ohella.

Viimeiset kaksikymmentä vuotta matkustajamäärät Helsingin ja Tallinnan välillä ovat kasvaneet jopa hämmästyttävää tahtia verrattuna maiden kokoon. Vuonna 2017 matkustajia oli jo yli 9 miljoonaa. Henkilöautojen määrän merkittävä kasvu alkoi vuonna 2004 ja on nyt jo lähes 1,4 miljoonaa vuodessa. Suurin osa matkustajista on Suomesta tulevia vapaa-ajan matkustajia, mutta työmatkaliikenteen osuus kasvaa tasaisesti. Helsingille Tallinnasta tuleva työvoima on elintärkeää. Virolaistaustaisia työntekijöitä on noin 60 000. Tallinna onkin merkittävin yksittäinen pääkaupunkiseudun ulkopuolelta tulevien työntekijöiden kotipaikka. Virolaiset tekevät Suomeen myös vapaa-ajan matkoja lähes saman verran kuin työmatkoja. Lisäksi suuri osa kaikista Virosta lähtevistä on matkalla johonkin muuhun maahan kuin Suomeen, yleensä Helsinki-Vantaan lentokentän kautta.

Länsisataman liikennemäärät ovat kasvaneet Jätkäsaaren suunnittelun alettua todella voimakkaasti eikä alueen osayleiskaavassa varauduttu näin suureen kasvuun. Vuosina 2007–2017 laivakäyntien määrä Länsisatamassa on pysynyt samalla tasolla, mutta aluskoko on kasvanut huomattavasti. Kasvua on tapahtunut sekä laivojen matkustaja- että ajoneuvokapasiteetissa, jotka molemmat ovat alusta kohden nykyisin

keskimäärin noin 40 % suuremmat kuin vuonna 2007. Aluskokojen merkittävää kasvua ei osattu aikanaan ennustaa oikein. Suuremmat aluskoot aiheuttavat myös suuremman pistemäisen liikennekuorman katuverkolle.

Matkustajasatamien joukkoliikenteen sekä kävely- ja pyöräliikenneyhteyksien kehittäminen ja näiden kulkumuotojen suunnitteleminen auto liikenteen ruuhkista riippumattomiksi mahdollistaa osaltaan satamien matkustajamäärien kasvun ja liikenteen ohjaamisen kestäviin kulkumuotoihin. Myös lippujärjestelmien tulee tukea tavoitetta ohjata kasvu kestäviin kulkumuotoihin. HSL on jo mahdollistanut oman päivälippunsa yhdistämisen laivan matkalippuun. Uusi liikkumispalvelulaki edellyttää myös muiden joukkoliikennejärjestelmien lippuihin avoimet maksurajapinnat.

Satamien autoliikenteen kasvun ohjaaminen Vuosaareen

Etelä-Helsingin rakentaminen mm Jätkäsaareen ja Hernesaareen lisäävät liikennettä Hietaniemenrannassa ja Ruoholahdessa. Myös Länsisataman laivojen rahti- ja henkilöautoliikenne ruuhkauttaa ajoittain pahoin sataman ympäristön katuverkon liikennettä. Liikenteen jatkuva kasvu voi pahentaa ruuhkatilannetta tulevaisuudessa ja siksi etsitään keinoja autoliikennemäärien kasvun hillintään erityisesti kysyntähuipun ajankohtina. Yhtenä keinona on tunnistettu myös rahtiliikenteen kasvun ohjaaminen Vuosaaren satamaan.

Helsingin ja Tallinnan välillä kulkee vuosittain yli 300 000 kuorma-autoa ja perävaunua. Helsingissä pääosa liikenteestä kulkee Länsisatamasta, mutta myös Vuosaaren kautta ja Katajanokalta kuljetetaan kuorma-autoja autolautoilla. Vuosaaren kautta kuorma-autoja kuljettava autolautta aloitti liikennöinnin 2015 ja vuonna 2017 laiva siirtyi Tallinnassa käyttämään Muugan rahtisatamaa. Koska liikenne toimii Vuosaaresta yhdellä laivalla, on lähtöjäkin vain muutama päivässä. Liikenne on kuitenkin kasvanut koko ajan ja vähentänyt paineita Länsisatamassa. Olisi toivottavaa, että linjaa liikennöisi tulevaisuudessa useampi laiva. Kaupunkiympäristölautakunta katsoo myös, että Helsingin kaupungin tulisi yhteistyössä Helsingin Satama Oy:n kanssa selvittää mahdollisuuksia siirtää kumipyöräliikennettä Vuosaaren satamaan pitkällä aikavälillä.

Helsingin kaupungin ja Helsingin sataman tulisi tukea kuorma-autoliikenteen kasvua juuri Vuosaaressa. Vuosaari on Helsingin rahtiliikenteen pääsatama ja sinne on hyvät yhteydet Kehä III:n kautta koko Suomesta. Vuosaaren kuorma-autoliikennettä voisi edistää esim. hin- taohjauksen keinoin ja lisäämällä yritysten informointia tarjonnasta. Näin toimitaan jo Länsi-Suomessa, jossa rekat hyödyntävät Turun matkustajasatamaa enemmän Naantalın rahtisatamaa. Tulevaisuudessa

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

tulisi tarkastella myös mahdollisuutta tarjota henkilöautoille yhteyttä Vuosaaresta Muugaan Vuosaaren nykyisen matkustajaterminaalin tai sen laajennuksen kautta. Henkilöautojen määrän kasvu Vuosaarissa edellyttää investointeja satama-alueelle, joten muutos vaatii aikaa. Toisaalta varustamot ovat puolestaan investoineet nopeisiin matkustaja-autolauttoihin, joiden liiketoimintamalli perustuu ajoneuvo- (ml. raskasliikenne) ja matkustajaliikenteen tehokkaaseen yhdistämiseen siten, että satama- ja matkustusajat on saatu lyhyiksi. Matkustaja-autolauttakonseptin on arvioitu olevan myös ympäristöystävällisempi kuljetusmuoto kuin matkustajien ja rahdin kuljettaminen erillisillä aluksilla.

Raitioliikenneyhteyksien kehittäminen

Länsisataman joukkoliikenneyhteydet perustuvat Jätkäsaaren raitioliikenteeseen ja sen kehittämiseen. Jätkäsaaren osayleiskaavasta alkaen tavoitteena on ollut tuoda Länsisataman terminaaleille kolme raitiolinjaa, joista kaksi kulkee Helsingin keskustaan ja Rautatieasemalle ja edelleen itäiseen kantakaupunkiin (linjat 7 ja 9) ja kolmas raitiolinja (linja 8) terminaaleilta Ruoholahden metroaseman kautta Töölöön ja edelleen poikittaisyhteytenä Sörnäisten kautta Arabiaan. Nykyisten suunnitelmien mukaan tavoitetilanteeseen päästään syksyllä 2020, kun Atlantinkadun silta ja Bunkkerin käänköpaikka valmistuessaan mahdollistavat raitioliikenteen Länsiterminaalilta myös Ruoholahden suuntaan. Jätkäsaaren rakentamisen alkuvaiheissa kokonaisuuden oli tarkoitus valmistua vasta 2025, joten tavoitetilanteen saavuttaminen on tältä osin aikaistunut merkittävästi. Helsinki on saanut EU:lta investointiin osarahoituksen TwinPort 3 -hankkeen muodossa. Länsisataman matkustajamäärä ja sen kasvu on ollut merkittävä tekijä Jätkäsaaren raitioteiden nopeassa laajentamisessa. Joukkoliikenteen hyvästä palvelutasosta hyötyvät myös alueen asukkaat.

Nykyisin raitioliikennettä Länsiterminaalista on keskustan suuntaan yhdellä kokopäiväisellä (linja 7) ja yhdellä laivaliikenteen ruuhka-aikoihin kulkevalla (linja 6T) raitiolinjalla. Suoraa joukkoliikenneyhteyttä Ruoholahden metroasemalle ei vielä ole. Raitiotietä pidennettiin Länsiterminaalilta T2:n edustalle terminaalin auetessa ja samalla myös T1:n edustalle rakennettiin uudet leveät pysäkkilaiturit.

Länsiterminaalin raitioliikenteen toimivuudelle olennaista on ollut kuljetuslippunmyynnin lopettaminen raitiovaunuissa. Samalla lipunmyyntiyhteistyötä laivayhtiöiden kanssa on lisätty ja mobiililippujen käyttöä laajennettu eli matkustajilla on yhä paremmat mahdollisuudet hankkia matkaliput jo ennakkoon. Pysäkkiajat ovat lyhentyneet ja niiden hajonta on pienentynyt suurilla nousijamäärillä. Säästynyt ajoaika on jo huomioitu aikatauluissa, mikä on tehnyt liikennöinnistä kustannustehokkaampaa.

Riittävästi erotellut raitiovaunukaistat ovat myös keskeisiä sujuvan raitioliikenteen kannalta. Länsisatamassa ongelmakohtana on Jätkäsaa-renlaituri, jonka kaarteissa radan puolelle jäävät rekkojen perävaunut toisinaan estävät raitiovaunun kulun. Tehokkaat liikennevaloetudet mahdollistavat raitioliikenteen sujuvan kulun Länsilinkin liittymässä ja niiden toimintaa kehitetään edelleen. Raitioliikenteen sujuvuuteen kiinnitetään huomiota myös Hietalahden puolella.

Olympiaterminaalin joukkoliikenneyhteydet perustuvat raitolinjoihin 2 ja 3, joiden päätepysäkki on terminaalin kohdalla. Molemmilla linjoilla pääsee Helsingin keskustaan, Rautatieasemalle tai Lasipalatsille. Lai-va-aikataulut eivät vaikuta raitiolinjojen vuoroväleihin ja ne voivat ruuhkautua hetkellisesti aamupäivisin laivan saapuessa.

Katajanokan terminaalia palvelemaan on perustettu vuonna 2016 raitio-linja 5, jonka aikataulut suunnitellaan laivaliikenteen aikataulujen mu-kaisesti. Linja kulkee terminaalin ja Rautatieaseman välillä palvellen tehokkaasti laivamatkustajia molempiin suuntiin. Terminaalin pysäkkilai-turia levennettiin kesällä 2018, mikä helpottaa suurien matkustajamää-rien kulkua raitiovaunuihin. Olemassa oleva raitiotieverkko mahdollistaa linjan 5 nopean käynnön Rautatieasemalla. Myös raitiolinjan 4 pysäkit ovat kävelymatkan päässä Katajanokan terminaalista.

Joukkoliikenteen houkuttelevuutta laivamatkan liityntäyhteytenä voi-daan kasvattaa tekemällä sen käytöstä mahdollisimman helppoa. Tä-hän hyviä keinoja ovat mm. joukkoliikennelippujen myyminen jo laivoil-la, mikä vähentää sataman pysäkkien ruuhkautumista. Tavoitteena on saada laivalippuihin kytkettyä myös HSL:n joukkoliikennelippu. Tekni-sesi HSL:n puolelta tämä on jo mahdollistettu avoimen lippurajapinnan kautta. Kokonaisuuden kannalta olisi myös eduksi, jos laivayhtiöt mark-kinoisivat joukkoliikenneyhteyksiä satamiin nykyistä tehokkaammin asiakkailleen. Kulkumuotovalintaan vaikuttavat myös laivamatkan toi-sen sataman kulkumahdollisuudet.

Pyöräliikenteen yhteyksien kehittäminen

Helsingin satamien saavutettavuus polkupyörällä paranee, kun kanta-kaupungin pyöräliikenteen tavoiteverkon toteutus etenee suunnitellusti. Länsisataman pyöräliikenteen yhteydet paranevat Ruoholahden suun-nasta Atlantinkadun ja Länsisatamankadun rakentuessa. Hyväntoivon-puiston rakentuessa avautuu myös katuverkosta pääosin irrallaan kul-keva uusi pyörätieyhteys. Samalla paranevat myös jalankulkuyhteydet Länsisatamaan. Tavoiteverkon rakentaminen parantaa pyöräliikenteen saavutettavuutta lopputilanteessa, mutta samalla tuo haasteita raken-tamisen aikana myös pyöräliikenteelle.

Jotkin henkilöauto- ja tavaraliikenteen sujuvoittamistoimet ovat vaikeuttaneet selkeiden ja laadukkaiden pyöräliikenteen järjestelyiden toteuttamista satamien läheisyydessä. Haasteina alueilla ovat olleet esimerkiksi vasemmalle kääntymisten toteuttamistavat risteyksissä sekä katu-tilan riittävyys pyöräliikenteen järjestelyille. Myös järjestelyiden keskenräisyys ja useat muutokset ovat heikentäneet pyöräreittien nykyistä selkeyttä.

Olympiaterminaalien ja Katajanokan terminaaleihin johtavat pyöräliikenteen väylät eivät ole nykysuunnitteluohjeen mukaiset. Kauppatorin kaavan yhteydessä tarkistetaan sekä pyöräliikenteen että jalankulun järjestelyitä, mikä osaltaan parantaa näiden kohteiden saavutettavuutta.

Pyöräpysäköinnin kehittäminen on keskeistä matkustajaliikenteen ja satamien työntekijöiden pyöräilyn edistämiseksi. Länsiterminaalien kaavaehdotuksessa on määräykset pyöräpaikkojen rakentamisesta matkustajille ja työntekijöille. Tarvittavaa pyöräpaikkamäärää on syytä arvioida tarkemmin jatkosuunnittelussa. Myös pyöräpysäköinnin laatuun panostaminen on tärkeää. Kaupunkipyöräjärjestelmän laajentamista Länsiterminaalille selvitetään, tavoitteena on uusien pyöräasemien ottaminen käyttöön jo vuonna 2019.

Helsingin satamien keskeinen sijainti on eduksi kasvavan pyörämatkailun osalta. Katualueiden lisäksi myös satama-alueilla pyöräily olisi syytä ottaa nykyistä paremmin huomioon mm. turvallisen ja selkeän laivaan pääsyn osalta. Turvallinen pyöräpysäköinti myös matkan aikana edistää osaltaan pyörämatkailua.

Autoliikenteen yhteyksien kehittäminen

Länsisataman autoliikenteen yhteyksien kehittämistä on suunniteltu pienimuotoisten parantamistoimenpiteiden kautta, joissa lähtökohtina ovat olleet myös joukkoliikenteen ja jalankulun sujuvuuden sekä esteettömyyden parantaminen. Länsisatamankadun reitille on suunniteltu parannuksia autoliikenteen kapasiteetin lisäksi jalankulun ja pyöräliikenteen erotteluun sekä liittymäjärjestelyihin ja ne rakentuvat vuoden 2018 aikana. Lisäksi Länsimetron liikennöinnin alettua Ruoholahdessa on voitu ohjelmoida liikennevalot Mechelininkadulta Länsiväylälle ajavien autojen sujuvoittamiseksi. Tämä on myös auttanut sataman autoliikenteen sujuvuutta.

Tyynenmerenkadun-Jätkäsaarenlaiturin-Mechelininkadun-Porkkalankadun-Länsiväylän reitillä pullonkauloiksi on nähty Länsilinkin sekä Porkkalankadun liikennevaloliittymät. Näihin kohteisiin on etsitty ratkaisuja kaistalisäysten ja suojateiden poistojen kautta (kaupunkisuunnittelulautakunnan päätös 3.11.2015). Esillä olleet suojateiden poistot heikentävät jalankulun ja pyöräliikenteen yhteyksiä, eivätkä ne sujuvoita

autoliikenteen kokonaisreittiä, joten niistä on toistaiseksi luovuttu ja selvitetään syntyvien haittojen kompensoimista muilla keinoin. Mikäli katuverkolta poistuu suojateitä, tulee selkeästi osoittaa niiden positiivinen vaikutus kokonaisliikenteen toimivuuteen. Raitioliikenteen etuuksia Länsilinkin liittymässä ei ole rajoitettu, vaikka niillä olisikin vaikutusta risteyksen autoliikenteen välityskykyyn, sillä raitioliikenteellä saadaan palveltua hyvin tehokkaasti suurta joukkoa sataman matkustajia. Rekkaliikenne tullaan keskittämään Tyynenmerenkadulle. Tavoitteena on rakentaa raskaan liikenteen reitti sekä satamaan että satamasta vain Tyynenmerenkadun kautta jo ensi vuoden aikana. Tällöin Jätkäsaaren asuinalue jää lähes kokonaan sataman raskaan liikenteen suoran vaikutusalueen ulkopuolelle. Nykyisin väliaikaisratkaisuna rekkaliikennettä on saapunut Länsisatamaan myös Länsisatamankadun kautta.

Länsisataman liikenneratkaisujen pidemmän aikavälin kehittämismahdollisuuksiin liittyen jatketaan tarkasteluita kokonaisvaltaisen maankäytön ja liikennejärjestelyiden ratkaisun löytämiseksi. Tarkastelut sovitaan yhteen maanalaisen kokoojakadun edellytyksiä tutkivan selvitystyön kanssa. Muun muassa Ruoholahden siltaan kohdistuvia uusia liikennejärjestelyitä tullaan tarkastelemaan kokonaisvaltaisesti huomioiden kaikki kulkumuodot ja alueen maankäytön kehittäminen. Keskipitkän aikavälin liikennejärjestelyiden ja maankäytön yleissuunnitelma on tarkoitus viedä kaupunkiympäristölautakunnan käsittelyyn keväällä 2019.

Lautakunta katsoo, että kaupungin tulisi yhteistyössä Helsingin sataman kanssa selvittää mahdollisuudet edellyttää keskustan satamiin saapuvalta raskaan liikenteen ajoneuvoilta päästöluokkaa euro 6, joka asettaa enimmäisrajat terveydelle haitallisille päästöille.

Käsittely

06.11.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Henkilöautojen määrän kasvu Vuosaarissa edellyttää investointeja satama-alueelle, joten muutos vaatii aikaa. Tämän jälkeen lisäys: "Toisaalta varustamot ovat puolestaan investoineet nopeisiin matkustaja-autolauttoihin, joiden liiketoimintamalli perustuu ajoneuvo- (ml. raskasliikenne) ja matkustajaliikenteen tehokkaaseen yhdistämiseen siten, että satama- ja matkustusajat on saatu lyhyiksi. Matkustaja-autolauttakonseptin on arvioitu olevan myös ympäristöystävällisempi kuljetusmuoto kuin matkustajien ja rahdin kuljettaminen erillisillä aluksilla."

Kannattaja: Jape Lovén

13.02.2019

Vastaehdotus:

Jape Lovén: Korvaava 9) kohta:

Helsingin ja Tallinnan välillä kulkee vuosittain yli 300 000 kuorma-autoa ja perävaunua. Helsingissä pääosa liikenteestä kulkee Länsisatamasta, mutta myös Vuosaaren kautta ja Katajanokalta kuljetetaan kuorma-autoja autolautoilla. Vuosaaren kautta kuorma-autoja kuljettava autolautta aloitti liikennöinnin 2015 ja vuonna 2017 laiva siirtyi Tallinnassa käyttämään Muugan rahtisatamaa. Koska liikenne toimii Vuosaaresta yhdellä laivalla, on lähtöjäkin vain muutama päivässä. Liikenne on kuitenkin kasvanut koko ajan ja vähentänyt paineita Länsisatamassa. Olisi toivottavaa, että linjaa liikennöisi tulevaisuudessa useampi laiva. Kaupunkiympäristölautakunta katsoo myös, että Helsingin kaupungin tulisi yhteistyössä Helsingin Satama Oy:n kanssa selvittää mahdollisuuksia siirtää kumipyöräliikennettä Vuosaaren satamaan pitkällä aikavälillä.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Jape Lovénin vastaehdotuksen.

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Lautakunta katsoo, että kaupungin tulisi yhteistyössä Helsingin sataman kanssa selvittää mahdollisuudet edellyttää keskustan satamiin saapuvalla raskaan liikenteen ajoneuvoilta päästöluokkaa euro 6, joka asettaa enimmäisrajat terveydelle haitallisille päästöille.

Kannattaja: Kaisa Hernberg

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Henkilöautojen määrän kasvu Vuosaareissa edellyttää investointeja satama-alueelle, joten muutos vaatii aikaa. Tämän jälkeen lisäys: "Toisaalta varustamot ovat puolestaan investoineet nopeisiin matkustaja-autolauttoihin, joiden liiketoimintamalli perustuu ajoneuvo- (ml. raskasliikenne) ja matkustajaliikenteen tehokkaaseen yhdistämiseen siten, että satama- ja matkustusajat on saatu lyhyiksi. Matkustaja-autolauttakonseptin on arvioitu olevan myös ympäristöystävällisempi kuljetusmuoto kuin matkustajien ja rahdin kuljettaminen erillisillä aluksilla."

Jaa-äännet: 6

Kaisa Hernberg, Mai Kivelä, Silvia Modig, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara

13.02.2019

Ei-äännet: 7

Sirpa Asko-Seljavaara, Eveliina Heinäluoma, Nuutti Hyttinen, Kristiina Ilvonen, Jape Lovén, Risto Rautava, Laura Rissanen

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi Risto Rautavan vastaehdotuksen äänin 7-6.

30.10.2018 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Niko Setälä, projektipäällikkö: 310 37031
niko.setala(a)hel.fi

§ 48

Valtuutettu Suldaan Said Ahmedin aloite maksuttomasta joukkoliikenteestä pitkäaikaistyöttömille

HEL 2018-009100 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Suldaan Said Ahmedin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Suldaan Said Ahmedin aloite
- 2 HSL:n lausunto 28.11.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Suldaan Said Ahmed ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että pitkäaikaistyöttömille tarjotaan maksuton kahden vyöhykkeen maksulippu.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) vastaa joukkoliikenteen järjestämisestä sekä hyväksyy toimialueellaan noudatettavan joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän. HSL:n hallitus päätti 10.12.2013 vyöhykkeiden ja lippulajien välisistä hintasuhteista uudessa vyöhykemallissa ja 16.6.2015 erityisryhmien alennuslipuista ja vapaalipuista. Alennus- ja vapaalippujen myöntämisperusteita selkeytettiin ja yhtenäistettiin koko HSL-alueella.

Jos alennusoikeuksia laajennettaisiin, lipputulojen pieneneminen jouduttaisiin kattamaan lisäämällä jäsenkuntien verovaroin rahoitettavia maksuosuuksia, nostamalla muiden matkustajien lippujen hintoja tai karsimalla liikenteen tarjontaa.

Pitkäaikaistyöttömien taloudellinen tukeminen on tarkoituksenmukaista hoitaa muilla keinoilla sosiaalitoimen kautta. Kelan myöntämä perustoimeentulotuki sisältää joukkoliikennelipun kustannuksen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Suldaan Said Ahmedin aloite
- 2 HSL:n lausunto 28.11.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 14.01.2019 § 16

HEL 2018-009100 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Suldaan Said Ahmedin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

14.01.2019 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki: Poistetaan perustelujen neljännestä kappaleesta seuraava virke:

"Alennuslippujen myöntämisperusteita ei ole syytä muuttaa taikka laajentaa maksutonta joukkoliikennettä koskemaan uutta erityisryhmää."

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

13.02.2019

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 7

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Mika Raatikainen, Tomi Sevander, Kaarin Taipale, Sanna Vesikansa

Kaupunginhallitus hyväksyi Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun esityksen äänin 7 - 8.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 27.11.2018 § 599

HEL 2018-009100 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) vastaa joukkoliikenteen järjestämisestä Helsingissä. Tehtävänsä liittyen HSL hyväksyy toimialueellaan noudatettavan joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän. Päätökset lippulajeista ja lippujen hinnoista kuuluvat siis HSL:n toimivaltaan.

HSL on valmistellut uutta taksa- ja lippujärjestelmäänsä samanaikaisesti matkakorttijärjestelmän uudistamishankkeen kanssa. Valmistelu on tapahtunut vaiheittain yhteistyössä kuntien kanssa. HSL on ennen päätöksentekoaan pyytänyt kuntien lausuntoja ehdottamistaan muutoksista. Uutta tariffijärjestelmää valmistellessaan HSL on pyrkinyt yhtenäiseen ja koko seudulla samoilla periaatteilla toimivaan lippujärjestelmään. Tämä koskee myös kaikkien erityisryhmien alennusperusteita.

Kaupunkiympäristölautakunta on viimeksi ottanut kantaa HSL:n lippujen hintoihin lausunnossa HSL:n alustavasta toiminta- ja taloussuunni-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

telmasta vuosille 2019-2021. Nykyisiä joukkoliikenteen alennuslippujen myöntämisperusteita ei ole tässä vaiheessa tarpeen muuttaa tai laajentaa maksutonta joukkoliikennettä koskemaan yhtä uutta erityisryhmää. Pitkäaikaistyöttömien taloudellinen tukeminen pitää hoitaa muilla keinoilla.

Joukkoliikenteen lippujen hinnoissa on jo kaikille käyttäjille alennus, koska lipputuloilla katetaan vain noin puolet joukkoliikennepalvelun tuotantokustannuksista. Jos alennusoikeuksia laajennettaisiin, lipputulojen pieneneminen jouduttaisiin kattamaan lisäämällä jäsenkuntien verovaroja rahoitettavia maksuosuuksia, nostamalla muiden matkustajien lippujen hintoja tai karsimalla liikenteen tarjontaa.

Käsittely

27.11.2018 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Mai Kivelä: Poistetaan lausunnosta seuraavat virkkeet: "Nykyisiä joukkoliikenteen alennuslippujen myöntämisperusteita ei ole tässä vaiheessa tarpeen muuttaa tai laajentaa maksutonta joukkoliikennettä koskemaan yhtä uutta erityisryhmää. Pitkäaikaistyöttömien taloudellinen tukeminen pitää hoitaa muilla keinoilla."

Kannattaja: Eveliina Heinäluoma

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Poistetaan lausunnosta seuraavat virkkeet: "Nykyisiä joukkoliikenteen alennuslippujen myöntämisperusteita ei ole tässä vaiheessa tarpeen muuttaa tai laajentaa maksutonta joukkoliikennettä koskemaan yhtä uutta erityisryhmää. Pitkäaikaistyöttömien taloudellinen tukeminen pitää hoitaa muilla keinoilla."

Jaa-äännet: 9

Sirpa Asko-Seljavaara, Kaisa Hernberg, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara

Ei-äännet: 3

Eveliina Heinäluoma, Mai Kivelä, Jape Lovén

Poissa: 1

Silvia Modig

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9-3 (1 poissa).

13.02.2019

20.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

§ 49

Valtuutettu Petrus Pennasen aloite Kruunusiltojen avaamisesta yöaikaan takseille ja sähköbussuille

HEL 2018-009101 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Petrus Pennasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Valtuutettu Petrus Pennanen ehdotti valtuutettu Atte Kalevan kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Valtuusto pyytää selvittämään mahdollisuudet avata älykkäällä, liikennemäärät sopiviksi säätävällä liikenteenohjauksella Kruunusillat sähköbussien ja taksien liikennöinnille. Selvityksessä on syytä arvioida rakenteellisten ja teknisten ratkaisujen lisäksi kustannusvaikutukset.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ensin yksimielisesti kaupunginhallituksen ehdotuksen.

7 äänestys

Valtuutettu Petrus Pennasen ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Valtuusto pyytää selvittämään mahdollisuudet avata älykkäällä, liikennemäärät sopiviksi säätävällä liikenteenohjauksella Kruunusillat sähköbussien ja taksien liikennöinnille. Selvityksessä on syytä arvioida rakenteellisten ja teknisten ratkaisujen lisäksi kustannusvaikutukset.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 29

Toni Ahva, Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Atte Kaleva, Arja Karhivaara, Tapio Klemetti, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Mia Nygård, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Jaana Pelkonen, Petrus Pennanen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Laura Rissanen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Juhani Strandén, Ulla-Marja Urho, Laura Varjokari, Mauri Venemies

Ei-äännet: 38

Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Jussi Chydenius, Fatim Diarra, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Sandra Hagman, Eero Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Veronika Honkasalo, Abdirahim Husu Hussein, Nuutti Hyttinen, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Joonas Kolehmainen, Pia Kopra, Otto Meri, Silvia Modig, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Jarmo Nieminen, Alekski Niskanen, Johanna Nuorteva, Maria Ohsalo, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Leo Stranius, Reetta Vanhanen, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Tyhjä: 16

Zahra Abdulla, Silja Borgarsdottir Sandelin, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Jukka Järvinen, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Nelli Ruotsalainen, Daniel Sazonov, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa

Poissa: 2

Juha Hakola, Risto Rautava

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Petrus Pennasen ehdottamaa toivomuspontta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Petrus Pennasen aloite
- 2 Kaupunginvaltuuston päätös 1.3.2017 § 145 valtuutettu Seija Muurisen aloitteeseen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuutettu Petrus Pennanen ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että selvitetään Kruunusiltojen varustamista älypuomeilla tms. taksi- ja bussiliikenteen sallimiseksi yöaikaan.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että kaupunginvaltuusto käsitteli 1.3.2017 valtuutettu Seija Muurisen vastaavanlaisen aloitteen Kruunusillan käytön sallimisesta yöaikaan joukkoliikenteelle. Kaupunginvaltuusto merkitsi tiedoksi kaupunginhallituksen vastauksen, jossa puomijärjestelmää lukuun ottamatta käsiteltiin vastaavia asioita kuin nyt esillä olevassa vastauksessa. Kaupunginhallituksen vastaus päätöshistorioineen on liitteenä 2.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 31.8.2016 Kruunusillat -hankkeen hankesuunnitelman ja raitiotien yleissuunnitelman, joiden mukaan Kruunusillat on suunniteltu ajokelpoiseksi raitioliikenteen lisäksi vain kiireellisille hälytysajoneuvoliikenteelle. Hanke samoin kuin siihen eri tavoin liittyvä muu suunnittelu on edennyt tästä lähtökohdasta käsin.

Kruunusillat -yhteyden siltaosuuksilla Merihaasta Nihtiin ja Nihdistä Korkeasaaren kautta Kruunuvuorenrantaan on suunniteltu liikennöitävän raitiovaunuilla päivittäin noin kello 5.30 - 2.00. Liikennöintiajan ulkopuolellakin radalla ajetaan kalustosiirtoja varikoiden välillä ja tehdään kunnossapitotöitä.

Kuten jo vastauksessa valtuutettu Seija Muurisen aloitteeseen on aiemmin todettu, taksi- ja bussiliikenteen salliminen yöaikaan tarkoittaisi reitin liikennejärjestelyjen toteuttamista katumaisina ja säännöllisen ajoneuvoliikenteen mahdollistavina. Katutilan mitoitus tulisi muuttaa ajoneuvoliikenteen vaatimusten mukaiseksi. Jo hyväksytyjä katu- ja rakennussuunnitelmia, Hakaniemen ja Nihdin alueen asemakaavoja ja liikennesuunnitelmia sekä Kruunuvuoren liikennesuunnitelmaa jouduttaisiin muuttamaan. Uusien suunnitelmien valmistelu- ja käsittelyprosessi merkitsisi aikatauluriskejä Kruunusillat -hankkeen valmistumiselle.

Liikenteen rajoittaminen puomijärjestelmällä vaatisi useita puomeja raitiotien varrelle, puomien aukaisutekniikkaan liittyvän varustuksen asentamista kaikkiin reittiä mahdollisesti käyttäviin ajoneuvoihin sekä puomilaitteiston ohjaus- ja seurantajärjestelmää ym. investointeja. Ajoneuvoliikenteen tuominen Kruunusilloille kasvattaisi raitioradan kunnossapitotarvetta ja kustannuksia. Puomijärjestelmä lisäisi osaltaan häiriöalttiutta reitin raitioliikenteessä.

Puomijärjestelmän toteuttamiseen liittyvien investointien arvioiminen edellyttäisi tarkempaa suunnittelua, jota ei kaupunginhallituksen mielestä voida pitää perusteltuna. Kaupunkiympäristölautakunnan käsitellyssä 4.11.2018 oli vastaehdotuksena esillä tarkemman selvityksen te-

keminen, mutta äänestyksen tuloksena lautakunta päätyi kielteiselle kannalle lisäselvityksen tekemisen suhteen.

Jo aikaisemmassa vastauksessa kaupunginvaltuustolle todettiin, että katuyhteys Laajasaloon Herttoniemen kautta on käytössä ympäri vuorokauden ja yöaikaan ruuhkaton. Bussi- ja taksiliikenteen salliminen siltoja pitkin nopeuttaisi matkoja erityisesti Kruunuvuorenrannan alueelle, muualla Laajasalossa vaikutus olisi vähäinen. Raitiovaunumatkat sen sijaan todennäköisesti hidastuisivat autoliikenteen mahdollistavien ratkaisujen takia. Raitiovaunumatkojen hidastumisesta aiheutuvien haittojen voidaan kaupunkiympäristön toimialan mukaan arvioida olevan huomattavasti suuremmat siihen matka-aikasäästöön nähden, joka bussi- ja taksimatrustajille öiseen aikaan koituisi.

Kaupunginhallitus katsoo edellä sanotun perusteella, ettei Kruunusillat -yhteyden muuttamista taksi- ja bussiliikenteen käytön mahdollistavaksi yöaikaan eikä puomijärjestelmän toteuttamista edelleenkään voida katsoa taloudellisesti ja teknisesti perustelluksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Petrus Pennasen aloite
- 2 Kaupunginvaltuuston päätös 1.3.2017 § 145 valtuutettu Seija Muurisen aloitteeseen

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 79

HEL 2018-009101 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Petrus Pennasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

21.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 04.12.2018 § 613

HEL 2018-009101 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kruunusillat-hankkeen taustaa ja tavoitteita

Kruunusillat -hankkeen hankepäätöksen (kaupunginvaltuusto 31.8.2016) mukaisesti joukkoliikenneyhteyttä on suunniteltu siitä lähtökohdasta, että siltayhteyksiä Merihaasta Nihtiin ja Nihdistä Korkeasaaren kautta Kruunuvuorenrantaan saavat käyttää vain raitiovaunut, pyöräliikenne ja jalankulkijat, joiden lisäksi reittiä voivat käyttää hälytysajoneuvot kiireellisissä tehtävissä.

Hankkeen tavoitteena on toteuttaa nopea ja luotettava joukkoliikenneyhteys Kruunuvuorenrantaan ja muualle Laajasaloon. Siksi raitiotie on suunniteltu omalle muusta liikenteestä erotellulle väylälleen. Rata-alueella kulkeva muu ajoneuvoliikenne olisi riski pikaraitioliikenteen turvallisuudelle ja sujuvuudelle ja pelkkänä raitiotienä yhteyden maise-mointi ja liittäminen nykyiseen katuverkkoon on helpompaa ja vähemmän haittoja aiheuttavaa. Yhteys on myös edullisempi toteuttaa, kun rata-alueita ja sen liittymiä katuverkkoon ei tarvitse mitoittaa bussiliikenteen vaatimusten mukaisesti.

Raitiotien pinta toteutetaan maisemoituna nurmirataratkaisuna Korkeasaarella, Merihaan edustalla ja Kruunuvuorenrannassa. Ratkaisu mahdollistaa hälytysajoneuvojen kulun rata-alueella tarvittaessa, mutta ei sovellu jatkuvalla kumipyöräliikenteelle. Liittymät muotoillaan siten, että ajoneuvoliikenne ei ohjaudu raitiotielle. Tarkoituksena on osoittaa selvästi, että kyseessä ei ole yleinen ajoreitti, vaikka hälytysajoneuvojen onkin mahdollista sitä tarpeen vaatiessa käyttää.

Raitioliikenteen liikennöinti-aikojen ulkopuolelle jäävä liikenne

Kruunusillat-yhteyden siltaosuuksilla Merihaasta Nihtiin ja Nihdistä Korkeasaaren kautta Kruunuvuorenrantaan, eli keskustan ja Laajasalon välisillä linjoilla, liikennöidään raitiovaunuilla tämänhetkisen suunnitelman mukaan päivittäin noin kello 5.30 – 2.00, eli liikennettä on varhaisaamusta yöhön asti. HSL ei ole sulkenut pois liikennöntiaikojen laajentamista, jos se osoittautuu kustannustehokkaaksi tavaksi hoitaa Laajasalon yöliikennettä. Liikennöntiajan ulkopuolellakin radalla ajetaan kalustosiirtoja varikoiden välillä sekä tehdään raitiotien kunnossapitoon liittyviä töitä.

Aamuyöllä Laajasalon joukkoliikenne on tarkoitus hoitaa Herttoniemen kautta kulkevin bussilinjoin. Nykyisin Laajasalon alueen yöbussilinjat kulkevat arkipäivisin noin kahteen asti yöllä, viikonloppuisin lähes viiteen aamulla. Raitioliikenteen kulkuajkojen ulkopuolella on siis käytännössä bussiliikennettä vain viikonloppuisin, nykytilanteessa 9 vuoroa yössä Laajasalon suuntaan. Yöaikaisen taksiliikenteen määrästä ei ole tutkittua tietoa.

Katuyhteys Laajasaloon Herttoniemen kautta on käytössä ympäri vuorokauden ja yöaikaan reitti on ruuhkaton ja sujuva. Aikasäästö siltayhteyden kautta liikennöitäessä ei siten ole niin merkittävä kuin päiväaikaan liikenteen ollessa vilkkaampaa. Aamuyön bussi- ja taksiliikenteen salliminen Kruunusillat-yhteyden raitiotietä ja siltoja pitkin nopeuttaisi matkoja lähinnä Kruunuvuorenrannan alueelle, mutta muualla Laajasalossa vaikutus olisi vähäinen. Nopeutuvien matkojen vähäinen määrä ei perustele raitiotien muuttamista bussi- ja taksiliikenteelle sopivaksi kaduksi.

Taksi- ja bussiliikenteen muuttaminen sähkövoimalla kulkeväksi on kannatettava tavoite niiden reitistä riippumatta.

Yhteyden muuttaminen ajoneuvoliikenteelle sopivaksi

Taksi- ja bussiliikenteen salliminen Kruunusillat -yhteydellä raitioliikenteen liikennöntiaikojen ulkopuolella eli öisin noin kello 02.00 – 05.30 välisenä aikana tarkoittaisi käytännössä raitiotien rata-alueen muuttamista normaaliksi kaduksi ja ei-sallitun liikenteen pääsyn estämistä tälle kadulle puomijärjestelyin.

Jos raitiotieyhteydellä sallittaisiin moottoriajoneuvoliikenne, vaikka vain raitiotien liikennöntiaikojen ulkopuolella ja puomeilla rajoitettuna, tulisi myös reitin liikennejärjestelyt toteuttaa jatkuvan moottoriajoneuvoliikenteen mahdollistavina katuina eli käytännössä normaalina katuna. Katutilan mitoitus tulisi kasvattaa bussiliikenteen vaatimusten mukaiseksi ja ajorata päällystää asfaltilla koko pituudeltaan, niin Merihaan edustalla kuin Korkeasaarressakin. Koko väylän leveys ja liittymäjärjestelyt tulisi tarkistaa ja tarpeen mukaan suunnitella uudestaan, huomioiden

myös puomijärjestelmien tilantarve. Ajoratojen leventäminen voi johtaa esimerkiksi kävelyalueiden ja istutusalueiden kaventamiseen tai siltojen leventämiseen.

Vastaavasti myös liikenteenohjauksessa tulisi ottaa huomioon reittiä käyttävä ajoneuvoliikenne, mikä tekisi mm. liikennevalojärjestelyistä monimutkaisempia. Ajoneuvoliikenteen tuominen yhteydelle kasvattaisi raitioradan kunnossapitotarvetta ja -kustannuksia ja kasvattaisi myös kadun muuta kunnossapitotarvetta.

Muutos toisi öistä läpiajavaa moottoriajoneuvoliikennettä Merihaan rantaan, Nihtiin, Korkeasaaren pohjoisrannalle ja Kruunuvuoren alueelle. Vaikka käyttöoikeus olisi rajattu sähkökäyttöisiin ajoneuvoihin, toisi liikenne kuitenkin lisähaittaa näille alueille yön hiljaisina tunteina.

Liikenteen rajoittaminen puomijärjestelyin

Liikennettä rajoittavan puomijärjestelmän tulisi kattaa raitiotien varsi Merihaan ja Kruunuvuorenrannan välillä. Puomeja tarvittaisiin alustavasti noin kuuteen kohtaan yhteyden varrella: Merihaassa sekä Sörnäisten rantatien että Haapaniemenkadun liittymiin, Nihdissä Merihaansillan ja Finkensillan päihin, Korkeasaassa pysäkkialueen itäpuolelle ja Kruunuvuorenrannassa Koirasaarentien länsipäähän.

Puomien aukaisutekniikkaan liittyvä varustus pitäisi asentaa kaikkiin reitillä potentiaalisesti käytettäviin raitiovaunuihin (osuus Merihaan ja Nihdin välillä on mahdollisesti myös kaupunkiraitioliikenteen reitti) ja huoltokalustoon, hälytysajoneuvoihin jotka käyttäisivät siltayhteyttä (paloautot, ambulanssit, poliisiautot ym.), yöliikenteessä käytettävään busikalustoon ja lisäksi varustuksen pitäisi olla saatavilla kaikille taksiyrittäjille, jotka sen haluavat käyttöönsä. Nykyisen lainsäädännön mukaan taksilupien määrää ei ole rajoitettu, joten potentiaalisia käyttäjiä laitteistolle olisi tuhansia. Ajo-oikeuden myönnölle pitäisi laatia selkeät kriteerit. Puomien tulisi olla hallittavissa myös liikenteenohjauskeskuksesta, jossa seurattaisiin niiden mahdollisia vikatilanteita ja reagoitaisiin niihin.

Puomijärjestelmän toimintavarmuudella on suuri vaikutus raitioliikenteeseen. Jos puomijärjestelmä vikaantuu, aiheuttaa se helposti merkittäviä viiveitä raitioliikenteeseen. Vikatilanteessa puomit voidaan joutua nostamaan pysyvästi auki -asentoon, mikä mahdollistaa raitioliikenteen toiminnan, mutta myös luvattoman ajoneuvoliikenteen raitiotielle. Puomijärjestelmä nostaisi yhteyden häiriöalttiutta uuden teknisen järjestelmän myötä.

Raitiovaunun tunnistamisen tulisi tapahtua vauhdissa siten, ettei vaunun tarvitse hidastaa puomin kohdalla aukeamista odotellessa, mikä tarkoittaa vaunun tunnistustarvetta melko kaukana puomista. Todennä-

köisesti puomien avaaminen aiheuttaisi normaalikäytössäkin pieniä viiveitä raitiovaunuille. Bussi- ja taksiliikenteen osalta hidastaminen puomin kohdalla voidaan sallia, tosin tällöin tulee huomioida puomien sijoittaminen mm. liittymien yhteydessä niin, ettei odottava ajoneuvo häiritse muuta liikennettä. Puomin tulisi sulkeutua heti raitiovaunun tai ajoneuvon kuljettua sen ali, ettei perässä pääse ajamaan luvattomia ajoneuvoja.

Puomijärjestelmän kustannukset koostuisivat itse puomilaitteistoista kaapelointeineen ja asennuksineen, raitiovaunuihin ja yhteyttä käyttäviin muihin ajoneuvoihin asennettavista tunnistinlaitteista, puomilaitteiston ohjausjärjestelmästä ja valvomo-asennuksista sekä järjestelmän toiminnan jatkuvasta seuraamisesta ja huoltovalmiudesta. Kustannuksen arvioiminen vaatisi tarkempaa suunnittelua.

Muutostarpeet Kruunusillat-hankkeen suunnitelmiin

Merihaan ja Kruunuvuorenrannan välisen raitiotien muuttaminen moottoriajoneuvoliikenteelle sopivaksi vaatisi muutoksia Nihti-Kruunuvuorenranta -välin hyväksytyihin katusuunnitelmiin ja valmistumassa oleviin rakennussuunnitelmiin, valmisteilla oleviin Hakaniemen alueen ja Nihdin asemakaavoihin ja liikennesuunnitelmiin sekä hyväksytyyn Kruunuvuoren liikennesuunnitelmaan. Esimerkiksi Merihaan edustalla raitiotien muuttaminen normaaliksi kaduksi olisi suuri periaatteellinen muutos valmisteilla olevaan suunnitelmaan.

Näillä ehdotuksen edellyttämällä katutilan muutoksilla tulisi olemaan Kruunusillat-hankkeeseen toteutus- ja ylläpitokustannuksia nostava vaikutus. Moottoriajoneuvoliikenteen mahdollistamisen vaatimien muutoksien tekeminen tuo myös riskin Kruunusillat-hankkeen valmistumisen viivästymisestä, kun jo päätettyjä suunnitelmia pitää tuoda uudelleen valmisteluun ja päätöksentekoon. Päätöksistä tehtävät valitukset ovat myös merkittävä aikatauluriski Kruunusillat-hankkeessa.

Yhteenveto

Kruunusillat-yhteyttä mahdollisesti käyttävän aamuyön bussi- ja taksiliikenteen lyhyt toiminta-aika raitioliikenteen liikennöinti-aikojen ulkopuolella ja yhteyden myötä nopeutuvien matkojen vähäinen määrä suhteessa muutoksista johtuviin rakennus- ja ylläpitokustannuksiin, yhteyden valmistumisen viivästymisriskiin, raitioliikenteen kasvavaan häiriö-riskiin sekä maisemallisiin ja kaupunkitilallisiin muutoksiin ei perustele ehdotettua muutosta.

Näillä perusteilla Kruunusillat-yhteyden siltaosuuksien käyttöä Merihaan ja Kruunuvuorenrannan välillä ei ole tarkoituksenmukaista sallia bussi- ja taksiliikenteelle edes yöaikaan ja puomilaitteistolla ohjattuna.

Käsittely

04.12.2018 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli liikenneinsinööri Niko Setälä. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon: Kaupunkiympäristötoimiala teettää kaupungin ulkopuolisella asiantuntijalla selvityksen siitä, millaisilla ratkaisuilla on mahdollisuus avata Kruunusillat öiseen aikaan sähköbussien ja taksien liikennöinnille. Selvitys tulee sisältämään rakenteellisten ja teknisten ratkaisujen lisäksi kustannusvaikutukset. Selvityksen määräaika on viimeistään 31.3.2019 mennessä.

Kannattaja: Laura Rissanen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon: Kaupunkiympäristötoimiala teettää kaupungin ulkopuolisella asiantuntijalla selvityksen siitä, millaisilla ratkaisuilla on mahdollisuus avata Kruunusillat öiseen aikaan sähköbussien ja taksien liikennöinnille. Selvitys tulee sisältämään rakenteellisten ja teknisten ratkaisujen lisäksi kustannusvaikutukset. Selvityksen määräaika on viimeistään 31.3.2019 mennessä.

Jaa-äännet: 7

Kaisa Hernberg, Nuutti Hyttinen, Mai Kivelä, Silvia Modig, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki, Mikko Särelä

Ei-äännet: 6

Sirpa Asko-Seljavaara, Eveliina Heinäluoma, Atte Kaleva, Jape Lovén, Risto Rautava, Laura Rissanen

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7-6.

27.11.2018 Pöydälle

20.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

13.02.2019

Asia/16

Niko Setälä, projektipäällikkö: 310 37031
niko.setala(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 50

Valtuutettu Heimo Laaksosen aloite Suurmetsäntien ja Malminkaaren turvallisuudesta

HEL 2018-009102 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Heimo Laaksosen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Heimo Laaksosen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Heimo Laaksosen ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Suurmetsäntien ja Malminkaaren risteystä parannetaan nykyistä turvallisemmaksi.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi 12.6.2018 Suurmetsäntien katusuunnitelman välillä Tapanilankaari–Malminkaari. Suunnitelman mukaan Suurmetsäntien eteläpuolelle rakennetaan uusi jalkakäytävä ja pyörätie ja Malminkaaren liittymään liikenneturvallisuutta parantavia suoja- ja saarekejärjestelyjä. Suurmetsäntien nopeusrajoitus lasketaan keväällä 2019 nykyisestä 60 km/h:sta 50 km/h:in kaupunginhallituksen päätöksen 9.4.2018 mukaisesti.

13.02.2019

Alueen katuverkon muutostarpeita tarkastellaan laajemmin Malmin lentokenttäalueen suunnittelun edetessä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Heimo Laaksosen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 14.01.2019 § 17

HEL 2018-009102 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Heimo Laaksosen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 27.11.2018 § 605

HEL 2018-009102 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetty huoli Suurmetsäntien ja Malminkaaren turvallisuusriskeistä on perusteltu. Risteyksessä on sattunut viimeisen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

13.02.2019

vuosikymmenen aikana 21 tilastoitua liikenneonnettomuutta, joista seitsemän on johtanut henkilövahinkoihin. Lähes kaikissa tapauksissa loukkaantunut on ollut joko pyöräilijä tai moottoripyöräilijä.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi 12.6.2018 Suurmetsäntien katusuunnitelman välillä Tapanilankaari–Malminkaari (piirustus 30884/2) osana Fallkullan kiilan alueen asemakaavan mukaisia katusuunnitelmia. Suunnitelman mukaan Suurmetsäntien eteläpuolelle rakennetaan uusi jalkakäytävä ja pyörätie. Malminkaaren liittymään tehdään suoja- ja saarekejärjestelyjä, jotka parantavat liikenneturvallisuutta. Muita toimenpiteitä Suurmetsäntien ja Malminkaaren liittymään ei toistaiseksi ole suunnitteilla.

Alueen katuverkkoa tullaan tarkastelemaan laajemmin ja perusteellisemmin Malmin lentokenttäalueen suunnittelun edetessä. Malmin lentokentän kaavarunkosuunnitelmissa Suurmetsäntien ja Malminkaaren linjaukset muuttuvat niin, että nykyinen risteys siirtyy merkittävästi nykyisestä sijainnistaan.

Suurmetsäntien ja Malminkaaren liittymään suunniteltiin liikenneympyrä osana Tapanilankaaren ja Suurmetsäntien liikennesuunnitelmaa (piirustus 5392-1), joka hyväksyttiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa 6.10.2005. Vuonna 2012 liikenneympyräsuunnitelmaan kohdistui uusi valtuustoaloite ja kaupunkisuunnittelulautakunta lausui 14.08.2012, että investointiohjelmaehdotuksessa liikenneympyrä on aikataulutettu rakennettavaksi vuonna 2013. Liikenneympyrän rakentamista jouduttiin kuitenkin edelleen lykkäämään talousarviossa liikennejärjestelyihin osoitettujen määrärahojen niukkuuden vuoksi. Vuodesta 2015 lähtien liikenneympyrä ei enää ole ollut mukana investointiohjelmassa, koska koko laajemman alueen katuverkko on muuttumassa.

Suurmetsäntien nopeusrajoitus tullaan keväällä 2019 laskemaan nykyisestä 60 km/h:sta 50 km/h:iin kaupunginhallituksen 9.4.2018 tekemän päätöksen mukaisesti. Alhaisempi nopeusrajoitus lisää kyseisen liittymän liikenneturvallisuutta ja samalla hieman helpottaa Suurmetsäntielle liittymistä Malminkaaren suunnasta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Juha Ruonala, liikenneinsinööri: 310 37416
juha.ruonala(a)hel.fi

§ 51

Valtuutettu Jenni Pajusen aloite Laajasalon ja Herttoniemen liikenteen sujuvuuden varmistamisesta

HEL 2018-009108 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Jenni Pajusen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Valtuutettu Jenni Pajunen ehdotti valtuutettu Ted Apterin kannattamana, että kaupunginvaltuusto palauttaa aloitteen valmisteluun siten, että valtuustolle tuodaan pikaisesti kattava suunnitelma toimenpiteistä vaihtoehtoskenaarioineen ja -laskelmineen Laajasalon ja Herttoniemen liikenteen sujuvuuden varmistamiseksi ennen Kruununsiltojen valmistamista.

8 äänestys

Asian käsittelyn jatko JAA, palautus EI

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Kaupunginvaltuusto palauttaa aloitteen valmisteluun siten, että valtuustolle tuodaan pikaisesti kattava suunnitelma toimenpiteistä vaihtoehtoskenaarioineen ja -laskelmineen Laajasalon ja Herttoniemen liikenteen sujuvuuden varmistamiseksi ennen Kruununsiltojen valmistamista.

Jaa-äännet: 39

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Fatim Diarra, Mia Haglund, Sandra Hagman, Atte Harjanne, Eero Heinäluoma, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Veronika Honkasalo, Abdirahim Husu Hussein, Jukka Järvinen, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Joonas Kolehmainen, Silvia Modig, Elina Moisio, Jarmo Nieminen, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Amanda Pasanen, Tuomas Rantanen, Laura Rissanen, Nelli Ruotsalainen, Wille Rydman, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Leo Stranius, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Ei-äännet: 31

Toni Ahva, Ted Apter, Eva Biaudet, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Tapio Klemetti, Pia

Kopra, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Alekski Niskanen, Dani Niskanen, Mia Nygård, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Petrus Pennanen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Mirita Saxberg, Juhani Strandén, Ilkka Taipale, Ulla-Marja Urho, Laura Varjokari, Mauri Venemies

Tyhjä: 10

Sirpa Asko-Seljavaara, Silja Borgarsdottir Sandelin, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Daniel Sazonov, Johanna Sydänmaa, Sinikka Vepsä

Poissa: 5

Harry Bogomoloff, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Risto Rautava, Nasima Razmyar

Kaupunginvaltuusto päätti jatkaa asian käsittelyä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Jenni Pajusen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Jenni Pajunen ja 16 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Laajasalon ja Herttoniemen liikenteen sujuvuus ennen Kruunusiltojen toteutumista varmistetaan.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että liikenteen sujuvuuden varmistaminen ennen Kruunusiltojen valmistumista on otet-

tu monin eri tavoin huomioon Laajasalon ja Herttoniemen alueiden rakentamisessa.

Tuleva raideyhteys ja uusi maankäyttö Laajasalossa edellyttävät keskeisten katujen ja niihin liittyvien teknisten verkostojen laajaa uudelleen rakentamista. Toimenpiteet ajoitetaan siten, että liikenteen toimivuus turvataan. Laajasalontien keskiosa rakennetaan 2020-2021, Koirasarentien itäpää 2022-2023 sekä Laajasalontien pohjoispää 2024-2025. Reposalmentie rakennetaan 2022-2023 sekä Ilomäentie 2023-2024.

Herttoniemessä on käynnissä Suunnittelijankadun sillan rakentaminen Itäväylän yli. Siltayhteys parantaa liikenteen toimivuutta reitillä Itäväylä-Suunnittelijankatu-Laivalahdenkatu. Kun Suunnittelijankatu saadaan käyttöön arviolta vuonna 2021, reitti tarjoaa yhteyden Herttoniemenrannan ja Laajasalon suuntiin. Syksyllä 2019 käynnistyvä runkolinja 500 Itäkeskus-Pasila-Meilähti-Munkkivuori tulee käyttämään Suunnittelijankadun reittiä.

Herttoniemen metrokortteli rakennetaan arviolta 2022-2026. Linnanrakentajantien ja Itäväylän liittymän parantaminen aloitetaan metrokorttelin työmaan loppuvaiheessa. Metrokorttelin uusi bussiterminaali otetaan käyttöön heti, kun korttelin rakentaminen on edennyt riittävän pitkälle. Bussiterminaalin ja Itäväylän välissä kulkeva katuysteys poistetaan moottoriajoneuvojen käytöstä, ja liittymän pääsuunta Linnanrakentajantieltä Itäväylälle keskustan suuntaan sujuvoituu.

Joukkoliikenteen toimivuuden turvaamiseksi kiskot ja raideliikenteeseen liittyvät järjestelmät rakennetaan siten, että vähintään lopputilanteen mukainen kaistamäärä on kullakin rakennettavalla katuosuudella koko ajan häiriöttä käytössä.

Laajasalooa palvelee nykyisin viisi liityntäbussilinjaa. Ennen Kruunusiltujen tuomaa joukkoliikennepalvelua busseja tarvitaan nykyistä enemmän tyydyttämään kasvavaa matkakysyntää. Bussiliikenne voidaan järjestää tarpeeksi kattavasti Hiihtäjätien ja Hiihtomäentien varresta. HSL seuraa säännöllisesti liityntäbussien matkustajamääriä ja ajoaikoja. Mahdolliset muutokset huomioidaan linjojen aikataulusuunnittelun yhteydessä.

Pyöräliikenteen tavoiteverkko Laajasalon ja Herttoniemen alueilla täydentyä sitä mukaa kuin kadut valmistuvat.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Jenni Pajusen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 80

HEL 2018-009108 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Jenni Pajusen aloitteen loppuun käsitellyksi.

21.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 13.11.2018 § 570

HEL 2018-009108 T 00 00 03

Hankenumero 5264_173

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Laajasalon täydentyvässä ja tiivistyvässä kaupunkirakenteessa Kruunusillat-hankkeen mukainen raitiotie on keskeisessä asemassa. Tuleva raide ja uusi maankäyttö edellyttävät keskeisten katujen ja niihin liittyvien teknisten verkostojen laajaa uudelleen rakentamista. Samanaikaisesti täydennetään merkittävästi Herttoniemen keskustaa, jonka katuverkko jäsentyy osittain uudella tavalla.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Riittävän joukkoliikennepalvelun tarjoamiseksi HSL seuraa palvelutasoa jatkuvasti ja voi tarvittaessa tehdä muutoksia reitteihin ja aikatauluihin. Pyöräliikenteen tavoiteverkko täydentyy sitä mukaa kuin kadut valmistuvat. Rakentamisaikatauluja koordinoidaan tiiviissä yhteistyössä sekä kaupungin sisällä (KYMP, Kanslia) että eri teknisten operaattoreiden, yksityisten rakennushankkeiden ja HSL:n kanssa. Rakentamisesta koituvia haittoja liikenteelle ja viihtyisyydelle ei kuitenkaan voida täysin välttää.

Laajasalo

Laajasalossa suurimmat muutokset koskevat Koirasaarentien itäosaa, Laajasalontien keskiosaa (Koirasaarentie-Yliskyläntie), Ilomäentietä, Reposalmentietä ja Laajasalontien pohjoisosaa (Yliskyläntie-Herttoniemensalmen silta). Pää tavoitteena toimenpiteiden ajoituksessa on liikenteen toimivuuden turvaaminen siten, että keskeisiä katuyhteyksiä ei rakenneta yhtä aikaa. Tarkoituksena on rakentaa Laajasalontien keskiosa 2020–2021, Koirasaarentien itäpäätä 2022–2023 sekä Laajasalontien pohjoispäätä 2024–2025. Reposalmentie rakennetaan 2022–2023 sekä Ilomäentie 2023–2024.

Lisäksi Laajasalossa rakennettavien tonttien ja katujen aikatauluja sovitaan yhteen siten, että rakentamattomia tontteja voidaan hyödyntää tilapäisiin liikennejärjestelyihin ja työmaatiloiksi. Tällainen mahdollisuus on Koirasaarentien itäpäässä ja Laajasalontielle, joille myös liikenteellisiltä vaikutuksiltaan mittavimmat katutyöt kohdistuvat.

Herttoniemi

Herttoniemen keskustassa on meneillään ja vireillä useita muutoksia: keskustan katuverkon täydennystyöt, useita talonrakennuskohteita sekä metrokorttelin korjaus- ja uudisrakentaminen. Lisäksi Linnanrakentajantien ja Itäväylän liittymä tulee mittavan korjaustyön kohteeksi vuoden 2030 mennessä.

Herttoniemessä liikenteen toimivuutta tulee parantamaan uuden hyväksytyyn suunnitelman mukainen yhteys reitillä Itäväylä-Suunnittelijankatu-Laivalahdenkatu, kun tilannetta verrataan aiemmin esitettyyn vaihtoehtoon, jossa oli tarkoitus toteuttaa Itäväylän rinnakkaiskadut Suunnittelijankadun ja Linnanrakentajantien välille. Suunnittelijankadun silta valmistuu 2019 mennessä. Suunnittelijankadun katualuetta tarvitaan toistaiseksi Hertsin kauppakeskuksen rakentamiseen ja osa katualueesta odottaa asemakaavan (nro 12481) lainvoimaistumista, minkä vuoksi Työnjohtajankadulta avataan tilapäinen liittymä Itäväylälle itään. Kun Suunnittelijankatu saadaan käyttöön arviolta vuonna 2021, reitti tarjoaa yhteyden sekä Herttoniemenrannan että Laajasalon suuntiin ja tarjoaa myös runkolinjalle 500 uuden reitin kulkea Suunnittelijankadun

kautta. Tällöin myös Työnjohtajankadun väliaikainen liittymä poistetaan käytöstä.

Metrokorttelin rakentaminen on alustavasti ohjelmoitu vuosiksi 2022–2026. Ennen Kruunusiltojen tuomaa joukkoliikennepalvelua busseja tarvitaan nykyistä enemmän tyydyttämään kasvavaa matkakysyntää, ja siihen vastaaminen on väliaikaisjärjestelyiden suunnittelun yksi keskeinen lähtökohta. Bussiliikenne on tutkittu voitavan järjestää tarpeeksi kattavasti lähikatujen (Hiihtäjätie, Hiihtomäentie) varresta. Metrokorttelin uusi bussiterminaali otetaan käyttöön heti, kun korttelin rakentaminen on edennyt riittävän pitkälle. Tämä tapahtuu mahdollisesti vaiheittain.

Linnarakentajantien ja Itäväylän liittymän liikenteen välityskykyä heikentää se, että idästä tulevan rampin ja bussiterminaalin ulosajo tarvitsevat liikennevaloissa omat vaiheensa. Kyseiset liikennesuunnat liittyvät samasta suunnasta eikä niillä ole omia vastaanottavia kaistoja. Kun yhteys Suunnittelijankadun kautta valmistuu, bussiterminaalin ja Itäväylän välissä kulkeva katuyhteys voidaan poistaa moottoriajoneuvojen käytöstä ja liittymän pääsuunta Linnarakentajantieltä Itäväylälle keskustan suuntaan sujuvoituu.

Linnarakentajantien ja Itäväylän liittymän parantaminen voidaan aloittaa aikaisintaan metrokorttelin työmaan loppuvaiheessa. Uuden sillan yleissuunnittelu käynnistyy loppusyksystä 2018. On mahdollista, että vanhaa siltaparia voidaan osittain käyttää rakentamisen aikana. Lisäksi selvitetään mahdollisuudet vaiheistaa uuden siltarakenteen käyttöönottoa siten, ettei liikenteen välityskyvyssä tapahtuisi notkahduksia.

Muita toimenpiteitä

Joukkoliikenteen toimivuuden turvaamiseksi kiskojen ja raideliikenteeseen liittyvien järjestelmien rakentaminen järjestetään siten, että vähintään lopputilanteen mukainen kaistamäärä on koko ajan häiriöttä käytössä.

Muiden saneeraustarpeiden osalta ei keskeisillä kaduilla tulla ennen Kruunusiltojen valmistumista sallimaan muita kuin täysin välttämättömiä katutöitä. Liikenteen toimivuus on lähtökohtana, kun selvitetään, milloin Linnarakentajantielle rakennetaan kaukolämmön siirtoputki.

Ennen Kruunusiltojen valmistumista kiinnitetään erityistä huomiota myös jalankulun ja pyöräliikenteen olosuhteisiin. Pyöräliikenteen tavoitteen reitit Laajasalossa ja Herttoniemessä täydentyvät sitä mukaa kuin katuverkko valmistuu.

Laajasaloa palvelee nykyisin viisi liityntäbussilinjaa. Joukkoliikenteen palvelutason parantamiseksi ja riittävän tarjonnan varmistamiseksi liityntäbussien matkustajamääriä ja ajoaikoja seurataan säännöllisesti. HSL tutkii joukkoliikennereittien matkustajamääriä säännöllisesti ja reagoi muutostarpeisiin linjojen aikataulusuunnittelun yhteydessä.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Markus Ahtiainen, liikenneinsinööri: 310 37088
markus.ahtiainen(a)hel.fi

§ 52

Valtuutettu Alviina Alametsän aloite tiemelun torjunnasta

HEL 2018-009110 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Alviina Alametsän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Alviina Alametsän aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Alviina Alametsä ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että pääkaupunkiseudun kunnat, Ely-keskus, liikennevirasto ja muut tahot luovat yhdessä tiemelun torjuntaohjelman toimenpiteiden ja aikatauluineen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että Helsinki on laatinut meluselvitykset vuosina 2007, 2012 ja 2017. Vuonna 2017 meluselvitys tehtiin yhteistyössä Espoon, Vantaan, Kauniaisten ja Liikenneviraston kanssa.

Vuosien 2013–2017 meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa tehtiin tarkastelu pahimmin melulle altistuvista kadunvarsien asuinalueiden ja virkistysalueiden kohteista ja niiden meluntorjuntakeinoista. Priorisoiduista kohteista on toteutettu Tapaninvainion meluste Kirkonkyläntiellä ja Herttoniemen meluste Itäväylällä.

Meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa 2018-2022 on esitetty 53 toimenpidettä vastuutahoineen ja toteutusaikatauluineen. Toimenpiteistä 15 on merkitty meluntorjunnan kärkitoimenpiteiksi. Talousarviossa 2018 ja taloussuunnitelmassa 2019-2021 melusteiden rakentamiseen on varattu noin 1 milj. euroa/vuosi. Melusteiden rakentamista lähivuosina on esitetty Vanhalle Porvoontielle ja Suutarilantielle.

Melun aiheuttamien ongelmien ennaltaehkäisy melulähteisiin vaikuttamalla on ensisijainen ja vaikuttavin meluntorjuntakeino. Tässä avainasemassa ovat ratkaisut, joita tehdään maankäytön ja liikenteen suunnittelussa. Helsinki on kaupunkistrategiassaan sitoutunut edistämään kestävästä liikkumisesta, mikä tukee tavoitteita parantaa ilmanlaatua ja edistää ilmastonsuojelua Helsingissä. Kestävästä liikkumisesta edistävillä toimenpiteillä parannetaan myös liikennemelutilannetta. Helsingissä myös melualueille joudutaan rakentamaan, jolloin erityistä huomiota tulee kiinnittää asuntojen sisätilojen sekä piha- ja oleskelualueiden meluntorjuntaan.

Ennaltaehkäisyn lisäksi tarvitaan melutasojen alentamiseen liittyviä toimia. Näitä ovat esimerkiksi melua vaimentavat päällysteet, nopeusrajoitusten alentaminen ja nastarenkaiden käytön vähentäminen. Monilla etenkin melupäästöä pienentävillä toimenpiteillä on positiivisia vaikutuksia myös ilmanlaatuun, ilmastoon ja liikenneturvallisuuteen. Melusteitä tarvitaan meluisimmissa kohteissa, joissa ei muilla toimin voida saavuttaa riittävää vaikuttavuutta.

Talousarviossa varaudutaan myös valtion kanssa tehtäviin yhteishankkeisiin, joihin sisältyy pääväylien meluntorjuntatoimenpiteitä. Vuosien 2008-2018 välillä toteutuneet maanteiden melusteet ovat Turunväylä/Munkkiniemi, Kehä I/Kivikko sekä Kehä I/Sepänmäki (osittain kesken). Liikenneviraston meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa Helsingin alueella on kuusi vielä toteuttamatonta priorisoitua melustekohdetta. Yhteishankkeina toteutettavien melusteiden rakentamista on hidastanut valtion rahoituksen niukkuus.

HLJ 2011 -suunnitelman mukaisina ns. KUHA-hankkeina (pienet kustannustehokkaat hankkeet) on toteutettu Porvoonväylän meluvalli Jakomäen kohdalla ja Kehä I:n meluvalli Sepänmäen kohdalla.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

1 Valtuutettu Alviina Alametsän aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.01.2019 § 51

HEL 2018-009110 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Alviina Alametsän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

21.01.2019 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Esittelijän perustelujen viidennen kappaleen jälkeen lisätään seuraavaa:

"Melun aiheuttamien ongelmien ennaltaehkäisy melulähteisiin vaikuttamalla on ensisijainen ja vaikuttavin meluntorjuntakeino. Tässä avainasemassa ovat ratkaisut, joita tehdään maankäytön ja liikenteen suunnittelussa. Helsinki on kaupunkistrategiassaan sitoutunut edistämään kestävästä liikkumisesta, mikä tukee tavoitteita parantaa ilmanlaatua ja edistää ilmastonsuojelua Helsingissä. Kestävästä liikkumisesta edistävillä toimenpiteillä parannetaan myös liikennemelutilannetta. Helsingissä myös melualueille joudutaan rakentamaan, jolloin erityistä huomiota tulee kiinnittää asuntojen sisätilojen sekä piha- ja oleskelualueiden meluntorjuntaan.

Ennaltaehkäisyn lisäksi tarvitaan melutasojen alentamiseen liittyviä toimia. Näitä ovat esimerkiksi melua vaimentavat päällysteet, nopeusrajoitusten alentaminen ja nastarenkaiden käytön vähentäminen. Monilla etenkin melupäästöä pienentävillä toimenpiteillä on positiivisia vaikutuksia myös ilmanlaatuun, ilmastoon ja liikenneturvallisuuteen. Meluespiteitä tarvitaan meluisimmissa kohteissa, joissa ei muilla toimin voida saavuttaa riittävää vaikuttavuutta."

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun esityksen.

14.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 06.11.2018 § 550

HEL 2018-009110 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yleistä

Melu vaikuttaa useiden asuin- ja virkistysalueiden viihtyisyyteen ja laatuun. Jatkuvalta altistumiselta melulle on haitallisia terveysvaikutuksia, kuten uni-, oppimis- ja keskittymisvaikeuksia. Melu aiheuttaa välillisesti suuria kustannuksia. Meluhaittojen ennaltaehkäisy ja olemassa oleviin meluongelmiin puuttuminen kunnianhimoisemmin on tärkeää kaupunkilaisten terveyden, kaupungin viihtyisyyden sekä kaupungin talouden kannalta.

Helsinki on laatinut EU:n ympäristömeludirektiivin (Ympäristömelun arvioinnista ja hallinnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin, 2002/49/EY) mukaiset meluselvitykset vuosina 2007, 2012 ja 2017. Vuonna 2017 tehty meluselvitys oli osa pääkaupunkiseudun meluselvitystä ja se tehtiin yhteistyössä muiden pääkaupunkiseudun kaupunkien Espoo, Vantaa, Kauniainen) sekä Liikenneviraston kanssa, joka vastaa maanteiden meluselvityksistä. Meluselvityksen perusteella kaupungit laativat omat meluntorjunnan toimintasuunnitelmansa ja Liikennevirasto kansallisen toimintasuunnitelman maanteille ja rautateille. Helsingin meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa käsiteltäviä melulähteitä ovat pää- ja kokoojakatujen liikenne sekä raitio- ja metroliikenne.

Vuonna 2017 laadittu meluntorjunnan toimintasuunnitelma pohjautuu vuonna 2013 laadittuun toimintasuunnitelman tarkistukseen ja uuteen vuonna 2017 valmistuneeseen meluselvitykseen. Meluntorjunnan toimintasuunnitelmalla pyritään vähentämään melua ja sen vaikutuksia, sekä ehkäisemään melun lisääntymistä hiljaisilla alueilla. Meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa on esitetty yksityiskohtaiset toimenpiteet, joilla meluhaittoja vähennetään Helsingissä.

Meluntorjunnan toimenpiteet suunnitelmakaudella 2018–2022 jakautuvat kolmeen teemakokonaisuuteen: suunnitteluun ja ohjaukseen, melulähteeseen vaikuttamiseen sekä rakenteelliseen meluntorjuntaan. Näiden alla on 14 toimenpidekorttia eri teemoista, joihin on kirjattu yhteensä 53 konkreettista toimenpidettä vastuutahoineen ja toteutusaikatauluineen. Toimenpiteistä 15 on merkitty meluntorjunnan kärkitoimenpiteiksi. Näiden vaikuttavuus on katsottu merkittäväksi ja toteutettavuus hyväksi.

Melun aiheuttamien ongelmien ennaltaehkäisy melulähteisiin vaikuttamalla on ensisijainen ja vaikuttavin meluntorjuntakeino. Tässä avainasemassa ovat ratkaisut, joita tehdään maankäytön ja liikenteen suunnittelussa. Helsinki on kaupunkistrategiassaan sitoutunut edistämään kestävästä liikkumisesta, mikä tukee tavoitteita parantaa ilmanlaatua ja edistää ilmastonsuojelua Helsingissä. Kestävästä liikkumisesta edistävillä toimenpiteillä parannetaan myös liikennemelutilannetta. Helsingissä myös melualueille joudutaan rakentamaan, jolloin erityistä huomiota tulee kiinnittää asuntojen sisätilojen sekä pihaj- ja oleskelualueiden meluntorjuntaan.

Ennaltaehkäisyä lisäksi tarvitaan melutasojen alentamiseen liittyviä toimia. Näitä ovat esimerkiksi melua vaimentavat päällysteet, nopeusrajoitusten alentaminen ja nastarenkaiden käytön vähentäminen. Monilla etenkin melupäästöä pienentävillä toimenpiteillä on positiivisia vaikutuksia myös ilmanlaatuun, ilmastoon ja liikenneturvallisuuteen. Meluesiteitä tarvitaan meluisimmassa kohteissa, joissa ei muilla toimin voida saavuttaa riittävää vaikuttavuutta.

Helsingissä on asetettu pitkän aikavälin tavoitteita meluntorjunnalle sekä kaupungin ympäristöpolitiikassa että aiemmissa meluntorjunnan toimintasuunnitelmissa. Tavoitteisiin kuuluu suojata ensisijaisesti voimakkaan melun alueilla asuvia, kohdistaa torjuntatoimet alueille, joilla altistujia on paljon, sekä suojata asukkaita varmistamalla asuntojen sisämelutasojen pysyminen alle ohjearvotasojen. Lisäksi tavoitteena on säilyttää suhteellisen hiljaisia alueita ja turvata virkistysalueiden alhaisia melutasoja kaupunkilaisten fyysisen ja psyykkisen terveyden ja alueiden viihtyisyyden ja laadun varmistamiseksi. Tavoitteena on alentaa melutasoja asumisen lisäksi herkissä kohteissa, kuten päiväkodeissa ja kouluissa. Näiden toteuttamiseen tarvitaan laajaa meluntorjunnan keinovalikoimaa ja meluntorjunnan huomioimista alueidenkäytön suunnittelussa.

Meluntorjunnan toimintasuunnitelmaa on yhteisvalmisteltu kaupungin sisällä ja vuorovaikutteisesti kaupunkilaisten kanssa. Helsingin kaupungin ilmansuojelu- ja meluntorjuntatyöryhmä seuraa meluselvitysten ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmien toteutumista. Työryhmään

kuuluu jäseniä kaikista meluntorjunnan ja ilmansuojelun kannalta keskeisistä kaupungin palveluista ja organisaatioista sekä Starasta, Helen Oy:stä, Helsingin Satama Oy:stä, HKL:stä ja HSL:stä.

Meluesteiden toteuttaminen

Helsinki on priorisoinut melusteiden toteuttamisjärjestyksen meluselvityksen perusteella. Vuosien 2013–2017 meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa tehtiin ns. hot-spot-tarkastelu pahimmin melulle altistuvista kohteista ja niiden meluntorjuntakeinoista. Kohteina olivat kadun varsien asuinalueet ja virkistysalueet. Toteutettavat melusteet, sekä niiden toteuttamisaikataulu on esitetty liikenneinvestointien talousarvioesityksessä. Talousarvioesityksessä on varauduttu myös valtion kanssa tehtäviin yhteishankkeisiin, joihin sisältyy pääväylien meluntorjuntatoimenpiteitä. Näiden yhteishankkeiden toteutuminen on kuitenkin jäänyt vajavaiseksi, koska valtiolla ei ole ollut osoittaa hankkeille rahoitusta.

Myös kaupungin omien melustekohteiden toteuttaminen on ollut hidasta, johtuen mm. siihen osoitettujen määrärahojen niukkuudesta. Vuonna 2013 priorisoiduista kohteista on toteutettu tähän mennessä määrärahojen puitteissa vain kaksi: Tapaninvainion meluste Kirkonkyläntiellä ja Herttoniemen meluste Itäväylällä, joka valmistunee vuoden 2018 aikana.

Kaupungin 10 vuoden investointiohjelmassa on esitetty melusteiden rakentamista lähivuosina Vanhalle Porvoontielle, Suutarilantielle ja Tapaninkyläntielle. Investointiohjelmassa 2017-2026 melusteiden rakentamiseen on alustavasti varattu vuosittain 0,5-3 miljoonaa euroa (keskimäärin 1,5 miljoonaa euroa / vuosi). Melusteiden kustannusarviot vaihtelevat 0,7-3,3 miljoonan välillä. Niiden osuus liikenne- ja katusuunnittelupalvelun talousarvioehdotuksen kokonaisbudjetista on noin 2 %.

Liikenneviraston meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa Helsingin alueella on kuusi vielä toteuttamatonta priorisoitua melustekohdetta. Vuosien 2008-2018 välillä toteutuneet maanteiden melusteet ovat Turunväylä/Munkkiniemi, Kehä I / Kivikko sekä Kehä I / Sepänmäki (osittain kesken). Lisäksi Kehä I:n parannustoimenpiteiden aikana välillä Espoon raja Hämeenlinnanväylä paranneltiin ja toteutettiin melusteitä.

HLJ 2011 –suunnitelmassa metropolialueen liikenneinfrastruktuurin pienet kustannustehokkaat hankkeet koottiin yhdeksi kärkihankkeeksi, josta käytettiin nimitystä KUHA. Ohjelmaan sisältyneiden hankkeiden toteutusvalmiutta on seurattu ja toimintaympäristön muuttuessa syntyneisiin tarpeisiin on pyritty reagoimaan ja ohjelmaa tarkistamaan. Helsingin KUHA-hankkeina on ollut myös melusteitä, joista ovat toteutuneet ainakin Porvoonväylän meluvalli Jakomäen kohdalla ja Kehä I:n

meluvalli Sepänmäen kohdalla. KUHA-hankkeiden jatkosta ei ole vielä päätetty, mutta sen jatkamisen tarpeellisuudesta on yhteisymmärrys toimijoiden kesken. Tätä kautta myös Helsingin on mahdollista edistää maanteiden meluntorjuntatoimia alueellaan ja seudullisesti.

Pääkaupunkiseudun kunnilla on voimassa olevat meluntorjuntasuunnitelmat. Suunnitelmissa on huomioitu kaupunkien erityispiirteet ja niille ominaiset meluntorjunnan haasteet. Omia meluntorjuntasuunnitelmia on mahdollista toteuttaa joustavasti ja tehokkaasti. Seudullisen meluntorjuntasuunnitelman toteutumiseksi sille tulisi osoittaa valtion suunnalta sitova investointibudjetti. Tämän aikaansaaminen on todennäköisesti erittäin haastavaa, koska valtion investointiraha Liikenneviraston meluntorjunnan toimintasuunnitelman mukaisesti pääkaupunkiseudun melusteisiin on ollut vähäistä. Helsingin ja muiden pääkaupunkiseudun kuntien tuleekin pyrkiä vähentämään liikennemeluhaittoja omien meluntorjuntasuunnitelmien avulla sekä edistämällä kestävästä liikkumisesta kaupungeissa ja seudulla. Olemassa olevien meluntorjunnan toimintasuunnitelmien toteuttamiseen tulisi ohjata huomattavasti nykyistä enemmän rahoitusta erityisesti valtion, mutta myös kaupungin taholta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Jari Rantsi, liikenneinsinööri: 310 37215
jari.rantsi(a)hel.fi
Jenni Kuja-Aro, Ympäristötarkastaja, puhelin: 040 5556923
jenni.kuja-aro(a)hel.fi
Anne Leppänen, Projektiasiantuntija, puhelin: 040 5224053
anne.m.leppanen(a)hel.fi

§ 53

Valtuutettu Björn Månssonin aloite museoraitiovaununlinjan perustamisesta

HEL 2018-009595 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Björn Månssonin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Björn Månsson ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki perustaa museoraitiovaununlinjan liikennöimään esim. Kaupatorin ja Linjojen välillä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että museoliikenteen aloittaminen ei tällä hetkellä ole mahdollista. Museoliikenne veisi HKL:ltä runsaasti kuljettaja-, huolto- ja säilytysresursseja, joita tarvitaan normaalin linjaliikenteen operointiin.

Kaupunki on käynnistänyt selvityksen siitä, miten nykyistä Ratikkamuseota voitaisiin kehittää kaupunkiliikennemuseoksi sekä museoliikennettä järjestää tulevaisuudessa. Selvitystyö tehdään kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan johdolla yhteistyössä HKL:n sekä kaupungin ulkopuolisten tahojen, mm. Stadin Ratikat Oy:n kanssa.

HKL on vuoden 2018 lopulla luovuttanut muutamia vanhoja raitiovaunuja määräaikaisesti uusiokäyttöön eri toimijoille kaupunkikulttuuria tu-

13.02.2019

keviin tarkoituksiin. Osa käytöstä poistettavista vaunuista on tarvittaessa kunnostettavissa museoliikenteen tarpeisiin, mikäli edellä mainitun selvityksen perusteella kaupunki päättää jossain vaiheessa perustaa museoraitiovaununlinjan.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Björn Månssonin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 14.01.2019 § 19

HEL 2018-009595 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Björn Månssonin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 18.12.2018 § 237

HEL 2018-009595 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta yhtyy Liikennelaitoksen johtokunnan 8.11.2018 antamaan lausuntoon ja toteaa, että tällä hetkellä valmiuksia aloittaa ns. museoliikennettä ei ole. Museoliikenteen järjestämismahdollisuuksia on syytä kuitenkin tulevaisuudessa tutkia, koska liikennöivät museovaunut rikastuttavat monin tavoin kaupunkielämää. Raitiovaunut ovat yksi Helsingin symboleista, yhtä olennainen osa Helsingin kaupunkikuvaa kuin Tuomiokirkko tai Havis Amandan patsas – Helsinkiä on vaikea kuvitella ilman raitiovaunuja. Museovaunujen liikennöinnistä on saatu maistiaisia jo, kun HKL:n kanssa yhteistyössä toimiva Stadin Ratikat Oy on kunnostanut liikenteeseen museovaunuja sekä vuokrannut niitä erilaisiin yksityistapahtumiin ja yleisöajeluihin.

Kaupunki on juuri käynnistämässä KUVA-toimialan vetämänä selvitystä siitä, miten tulevaisuudessa, 2020-2030-luvulla, voitaisiin ratkaista sekä nykyisen Ratikkamuseon kehittäminen kaupunkiliikennemuseoksi että museoliikenne HKL:n tai Stadin Ratikoiden kalustolla ja lisäksi kaupunginmuseon kokoelmissa olevien raitiovaunujen ja muiden ajoneuvojen sekä liikenne-esineistön säilyttämisen ja hoidon kysymykset.

HKL:n 1930-luvulta lähtien kartuttama kokoelma siirtyi vuonna 1993 kaupunginmuseolle. Aikaisemmin Vallilan varikolla toiminut raitioliikennemuseo avattiin tuolloin uudistettuna Töölön raitiovaunuhalleilla osana Helsingin kaupunginmuseota. Kaupunginmuseon kokoelmissa on kaikkiaan 14 raitiovaunua, kolme linja-autoa ja kaksi johdinautoa sekä merkittävä määrä joukko- ja kaupunkiliikenteestä kertovaa aineistoa, tuoreimpana hankintana uusin kaupunkipyörä eli ns. Alepa-pyörä. Kokoelmien raitiovaunuista kuusi keskeisintä on tällä hetkellä Töölössä sijaitsevassa elämyksellisessä Ratikkamuseossa, jossa museovieraiden on mahdollista päästä myös kolmen vanhan vaunun sisälle kokemaan niiden ainutlaatuinen tunnelma. Kaupunginmuseolla ei ole mahdollisuutta pitää kokoelmiin kuuluvia raitiovaunuja ajokuntoisina. Museoliikenteen järjestäminen edellyttää huomattavasti vaunujen museointia laajempia huolto-, kuljettaja- ja varikkoresursseja.

Lautakunta pitää tärkeänä, että jatkossa etsitään yhteistyössä HKL:n, Stadin ratikoiden ja kaupunkiympäristön toimialan kanssa toimintamallia, jossa museoraitiovaunulinja voitaisiin toteuttaa esimerkiksi uuden koko kaupunkiliikenteestä kertovan museon yhteydessä. Selvityksessä tulee ottaa huomioon HKL:n muutoksessa olevien varikkojen tarjoamat mahdollisuudet. Lisäksi lautakunta toteaa, että julkiseen liikenteen historia kuuluu lisäksi Helsingin kaupunginmuseon valtakunnalliseen kulttuuriperinnön tallennusvastuualueeseen, josta tulee huolehtia. Kyse on monipuolisesta ja elävästä osasta koko pääkaupungin ja Suomen tarinaa.

Esittelijä

13.02.2019

kulttuurijohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Tiina Merisalo, museonjohtaja, puhelin: 310 36485
tiina.merisalo(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 08.11.2018 § 154

HEL 2018-009595 T 00 00 03

Lausunto

Liikenneliikelaitoksen johtokunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon koskien valtuutettu Björn Månssonin aloitetta perustaa museoraitiovaunulinja liikennöimään esimerkiksi Kauppatorin ja Linjojen välillä.

HKL näkee, että tällä hetkellä valmiuksia aloittaa museoliikennettä ei ole. HKL on ainoa raitiliikenteen liikenneluvan haltija, ja museoliikenne veisi runsaasti sekä kuljettaja-, huolto- että säilytysresursseja, mikä olisi pois linjaliikenteen operoinnista.

Aloitteessa esitetyn mukaisesti museoliikenteen järjestämismahdollisuuksia tulevaisuudessa on kuitenkin syytä tutkia. Helsingin kaupunki onkin jo käynnistänyt Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan vetämän hankkeen, jossa selvitetään asiaa. Mikäli raitiovaunujen museointia tai museoliikenteen järjestämistä tullaan edistämään, tulee Helsingin kaupungilla olla valmius tukea hanketta taloudellisesti.

Valtuustoaloitteessa viitataan HKL:n tekemään päätökseen luovuttaa vanhoja, liikennekäytöstä poistettuja raitiovaunuja uusiokäyttöön hankemusten perusteella sekä päätökseen luopua tulevaisuudessa Vallilan ja myöhemmin Töölön varikoista varikoiden uudistamisen yhteydessä.

HKL:n luovuttamat vanhat raitiovaunut eivät pääsääntöisesti enää sovellu liikennekäyttöön, mikä on yksi syy vaunuista luopumiseen. Osa vaunuista on kuitenkin kunnostettavissa tarvittaessa juuri museoliikenteen tarpeisiin. Tämä on luovuttamisen yhteydessä huomioitu niin, että osa vaunuista tullaan luovuttamaan vastaanottajille määräaikaisesti, mikäli Helsingin kaupunki tulevaisuudessa haluaa aloittaa museoliikenteen tai perustaa nykyistä laajemman raitiovaunumuseon esimerkiksi jommallekummalle käytöstä poistuvalla raitiovaunuvarikolle.

Utlåtande om Björn Månssons och 15 andra undertecknades initiativ till att inrätta en museispårvagnslinje till exempel mellan Salutorget och Linjerna

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

13.02.2019

Direktionen för Helsingfors affärsverk trafikverket beslutar ge stadsstyrelsen följande utlåtande angående fullmäktigeledamoten Björn Månssons initiativ till att inrätta en museispårvagnslinje som skulle trafikera till exempel mellan Salutorget och Linjerna.

HST anser att det för närvarande inte föreligger förutsättningar för att inleda museitrafik. HST är det enda som innehar ett trafiktillstånd till spårvägstrafik, och museitrafiken skulle sluka mycket förar-, service- och förvaringsresurser från bedrivandet av linjetrafiken.

I enlighet med det som föreslås i initiativet är det dock skäl att undersöka möjligheterna till museitrafik i framtiden. Helsingfors stad har redan inlett ett projekt där frågan utreds. Projektet leds av Kultur- och fritidssektorn. Om deponering av spårvagnar på museum eller ordnande av museitrafik ska främjas, ska Helsingfors stad ha beredskap att ekonomiskt stödja projektet.

I fullmäktigeinitiativet hänvisas till HST:s beslut att överlåta gamla, avställda spårvagnar för återanvändning utifrån ansökningar samt beslutet att i framtiden avstå från depåerna i Vallgård och senare i Tölö i samband med att depåerna förnyas.

De gamla spårvagnar som HST överlåtit lämpar sig i regel inte längre för att användas i trafiken, vilket är en av orsakerna till att man avstått från dem. En del vagnar kan emellertid vid behov sättas i stånd för just museitrafikens behov. Detta har beaktats i samband med överlåtelsen så att man kommer att överlåta en del vagnar till mottagarna för en viss tid, ifall Helsingfors stad i framtiden vill inleda museitrafik eller grunda ett större spårvagnsmuseum än det nuvarande till exempel på någondera av de depåer som tas ur bruk.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Elina Norrena, palvelukehitys- ja viestintäpäällikkö, puhelin: 310 35104
elina.norrena(a)hel.fi

§ 54

Valtuutettu Eveliina Heinäluoman aloite Itämeren pelastusohjelma Helsinkiin

HEL 2018-009590 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Eveliina Heinäluoman aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Eveliina Heinäluoman aloite Helsingin Itämeren pelastusohjelmasta.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma ja 20 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Helsingin tulee käynnistää Itämeren pelastusohjelma, jonka valmistelu käynnistetään kaupungin toimesta, mutta jonka myöhempiin vaiheisiin osallistetaan myös Itämeren alueen eri kaupungit.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Itämeren suojelu on ollut jo pitkään tärkeä asia Helsingin kaupungille. Itämeren hyvä tila on nähty strategiseksi hyvinvoinnin ja kilpailukyvyyn lähteeksi. Helsingin ja Turun kaupunginjohtajat käynnistivät vuonna 2007 Itämerihaasteen, jonka puitteissa toteutetaan laajasti itse ja kannustetaan muita organisaatioita toteuttamaan lakisääteisen minimin ylittäviä vesiensuojelutoimia. Ensimmäinen yhteinen lähes 40-kohtainen Itämeri-toimenpideohjelma julkistettiin samalla kun Itämerihaaste käyn-

nistettiin. Toimintakaudella perustettiin Itämeren suojelun ekonomian lahjoitusprofessuuri Helsingin yliopistoon ja Turussa käynnistettiin Saaristomeren Suojelurahasto.

Toinen yhteinen Itämeri-toimenpideohjelmakausi oli vuosina 2014–2018 ja se sisälsi 75 toimenpidettä (Khs 25.11.2013, § 1264). Ohjelman malleina käytettiin muun muassa HELCOM:n Itämeren toimintaohjelmaa ja EU:n Itämeren alueen strategiaa, ja sen toteutumisen puoli-väliarvio julkistettiin syksyllä 2016 (Ylk 20.9.2016, § 287). Kauden aikana käynnistettiin tärkeimpien suomalaisten sidosryhmien kanssa uutena toimintamuotona paikallistason Itämeri-paneeli herättämään yhteiskunnallista keskustelua ja tekemään kannanottoja ajankohtaisista asioista. Helsingin ja Turun kaupunginhallitukset hyväksyivät kolmannen yhteisen Itämeri-toimenpideohjelman vuosiksi 2019–2023, ja samalla päätettiin jatkaa Itämerihaasteen kumppaniverkoston tukemista ja kehittämistä (Khs 22.10.2018, § 658).

Kaupunkien toimialojen ja palveluiden yhteistyö ja myös tärkeiden sidosryhmien kuten yritysten, yhdistysten, oppilaitosten, tutkimuslaitosten ja asukkaiden kanssa yhdessä toimiminen on keskeiseksi. Helsinki ja Turku ovat vuodesta 2007 alkaen haastaneet muita toimijoita mukaan vapaaehtoisesti suojelemaan Itämerta ja lähivesiään säädösten määräkset ylittäen. Vuoteen 2018 mennessä Itämerihaasteen kumppaniverkoston on liittynyt 270 organisaatiota Suomesta ja muista Itämeren maista; mm. kuntia ja kaupunkeja, yhdistyksiä, oppilaitoksia, yrityksiä ja tutkimuslaitoksia (<http://www.itamerihaaste.net/verkostomme/verkostojasenemme>).

Helsinki ja Turku ovat toteuttaneet Itämerihaasteen puitteissa aikana yli 100 konkreettista toimenpidettä kaupunkien oman vesistökuormituksen vähentämiseksi, ja verkostokumppanit ovat tehneet satoja tekoja lähivesien ja koko Itämeren hyväksi. Useita kansainvälisiä hankkeita (esim. CITYWATER, iWater, BLASTIC, BEST) on toteutettu toimintatapojen kehittämiseksi yhdessä tärkeiden sidosryhmien kanssa ja järjestetty lukuisia tapahtumia ja kohtaamisia hyvien käytäntöjen ja kokemusten vaihtamiseksi. Itämerihaasteen strategisilla kumppanuuksilla voidaan saada aikaan vaikuttavuutta ja konkreettisia tuloksia oman toimintakentän ulkopuolella.

Helsingin ja Turun kaupunkien Itämeri-toimenpideohjelma 2019–2023

Itämerihaasteen visiona on puhdas, tuottava ja yhteinen Itämeri. Olen-naista on yhdistää ilmastonmuutoksen hillintään ja ravinnekuormituksen vähentämiseen liittyviä toimia. Itämeren valuma-alueella on lähes 1500 kuntaa ja kunnilla on merkittävä potentiaali sekä vesien tilan parantamisessa että puhtaan liiketoiminnan kehittämisen tukemisessa.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kaupunkien ja niiden keskinäisen yhteistyön merkitys onkin korostunut monissa kansainvälisissä prosesseissa, joissa kansallisvaltioiden on ollut vaikeaa tiivistää yhteistyötä tai löytää ratkaisuja. Paikallisviran-omaisroolinsa lisäksi kaupungit haluavat olla edelläkävijöitä ja malliratkaisujen tuottajia, myös paikallisten älykkäiden ja nopeiden kokeilujen kautta. Paikallishallinnolle mahdollinen ketteryys, avoimuus ja osallistaminen mahdollistavat ratkaisujen löytämisen sujuvasti. Helsingin ja Turun kaupungit voivat omassa toiminnassaan sekä Itämerihaasteen kumppaniverkoston ja muun yhteistyön kautta edistää laajasti Itämeren valuma-alueella kestävän tulevaisuuden edellytyksiä. Kaupunkien omien toimenpiteiden lisäksi uusia toimijoita haastetaan edelleen mukaan yhteistyöhön ja nykyisiä Itämerihaasteen verkostokumppaneita kannustetaan uudistamaan omat toimenpideohjelmansa ja sitoutumaan uusiin toimiin Itämeren hyväksi kaudelle 2019–2023.

Toimenpideohjelmakauden 2019-2023 tavoitteet ovat yhteneväisiä EU:n Itämeri-strategian, Itämeren suojelukomission toimintaohjelman, meristrategiadirektiivin ja vastaavasti kansallisen merenhoitosuunnitelman kanssa. Ohjelma toteuttaa omalta osaltaan myös YK:n kestävän kehityksen tavoitteita 2030 ja Suomen Itämeren alueen strategian tavoitteita. Itämeren suojelukomission HELCOMin toimintaohjelma on päätetty päivittää vuoteen 2021 mennessä, ja HELCOMin ja kaupunkien yhteydet ovat viime vuosina tiivistyneet. HELCOM julkisti yhdessä Itämerihaasteen (Helsinki ja Turku), Itämeren kaupunkien liiton ja Race for the Baltic -säätiön kanssa maaliskuussa 2018 julistuksen paikallisten Itämeri-toimenpideohjelmien merkityksestä komission Itämeren toimintaohjelman toteutuksessa. Jo tiivistyneen yhteistyön myötä pyritään siihen, että toimintaohjelman päivityksessä otetaan huomioon Helsingin ja Turun toimenpideohjelman 2019–2023 näkökulmia ja ehdotuksia.

Myös Itämeren alueen kansalais- ja ympäristöjärjestöjen tuoreita huolia ja toiveita sekä Itämerihaasteen yhteistyöaloitteiden kokemuksia on huomioitu päivitetyn toimenpideohjelman valmistelussa. Itämeri-toimenpideohjelmassa 2019–2023 on 117 toimenpidettä ja se tukee seuraavien päämäärien saavuttamista: kirkkaat rannikkovedet, hyvinvoiva meriluonto, puhdas ja turvallinen vesiliikenne, suunnitelmallinen vesialueiden käyttö ja aktiivinen Itämeri-kansalaisuus. Toimenpideohjelma toteuttaa kaupunkistrategiaa 2017–2021, jonka mukaan ”Helsinki vaalii arvokasta luontoaan ja toimii kaupunkiluonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi. Viher- ja sinialueiden ekologinen laatu, saavutettavuus ja terveysvaikutukset turvataan. ... Helsingin vesistöjen, sekä pienvesien että rannikkovesien tilaa parannetaan ja kiinnitetään huomiota vaelluskalakantojen elpymiseen.”

Kaupunki hyödyntää synergioita mm. ilmastonmuutoksen hillinnän ja kiertotalouden sitoumustemme sekä vesiensuojelun tavoitteiden välillä. Kaupunkiympäristön toimialan ympäristöohjelma, hulevesiohjelma ja Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelma sisältävät Itämeri-toimenpideohjelmaa tukevia tavoitteita ja toimia. Vuoden 2018 aikana valmistellun merellisen strategian yksi lähtökohta on merellisyyden sekä saariston, rantojen ja meren toimintojen ja palveluiden kehittäminen aina herkän saaristoluonnon, ainutlaatuisen Itämeren ja monikerroksisen kulttuuriperinnön ehdoilla. Itämeri-toimenpideohjelma 2019–2023 toteuttaa monia kaupunkistrategian ja merellisen strategian meren tilaan ja meriluontoon liittyviä vesiensuojelutavoitteita.

Helsingin ja Turun Itämeri-toimenpideohjelmassa 2019-2023 otetaan laajasti huomioon uusimpia tietoja Itämeren tilasta, kuinka ihmispaineet kumuloituvat alueellisesti sekä meriympäristön tilan parantamiseen liittyvistä paikallistaloudellisista hyödyistä.

Järjestelmällisellä vesiensuojelutyöllä on saavutettu Itämerellä paljon: esimerkiksi rehevöittävä ravinnekuormitus on puolitettu ja muutamien avainlajien, kuten merikotkan kannat ovat vahvistuneet. Tästä huolimatta koko meri ja omat rannikkovetemme ovat edelleen aivan liian huonossa tilassa. Itämeren suojelukomission HELCOMin tänä keväänä julkaiseman laajan raportin mukaan rehevöityminen on edelleen vakava ongelma lähes koko Itämerellä, myös Suomenlahden ja Saaristomeren rannikkoseuduilla. Lisäksi lukuisia haitallisia kemikaaleja sekä mikromuoveja löytyy vesiympäristöistä hälyttävän paljon. Näistä syistä monet Itämeren ekosysteemit ja elinympäristöt ovat uhattuina. Kaupunkien rannikkoalueiden virkistysarvo Suomenlahdella, Saaristomerellä ja koko Itämerellä on kuitenkin hyvin suuri ja kasvaa, jos meren tilaa saadaan parannettua. Viime vuosina on saatu uutta tietoa Itämeren ekosysteemipalveluiden hyötyjen arvosta, joka on pelkästään avomerialueilla n. 4 mrd. €. Muutenkin ns. sinisessä taloudessa on edelleen miljardien eurojen arvonlisäyksen potentiaali – mutta se perustuu meriympäristön hyvään tilaan, elinvoimaiseen meriluontoon ja luonnon monimuotoisuuteen.

Uusimmat tiedot ilmastonmuutoksen vaikutuksista Itämereen ja sen rantavaltioihin ovat huolestuttavia. Itämeren alueella ilmasto muuttuu kiihtyvällä tahdilla ja ennakoi sitä tilannetta, joka toteutuu monilla muilla maailman merialueilla vasta kymmenien vuosien kuluttua. Esimerkiksi lämpenevien talvien lisääntyvän sateisuuden vuoksi hajakuormituksen ravinnehuuhtoutumat kasvavat, happikatojen riski kasvaa ja saatamme myös menettää ainutlaatuisen Itämeren jäätalven. Ilmastomuutoksen hillintä onkin myös Itämeren suojelua ja rehevöitymisen torjuntaa.

Muutokset vesien tuottamissa ekosysteemipalveluissa ovat kuitenkin vahvasti riippuvaisia siitä, millainen sosioekonominen kehitys alueella tulee vallitsemaan kuluvalla vuosisadalla. Uusimpien tutkimusten mukaan yhteiskuntakehityksellä (mm. maankäyttö, maatalous ja investoinnit pistekuormituksen vähentämiseen) on vuosisadan loppuun mennessä suurempi vaikutus meren kuormituksen muutoksiin kuin ilmastomuutoksella. Ilmastomuutoksen kuormitusta lisäävä vaikutus voitaisiin siis kumota vahvistamalla toivottuja yhteiskunnallisia trendejä kuten materiaalitehokkuutta, uusiutuvaa energiaa, tiukkoja ympäristönormeja, vähemmän kuluttavaa elämäntapaa ja hyvää hallintoa.

Yhteisellä Itämerihaaste-aloitteellaan ja kolmannen yhteisen Itämeritoimenpideohjelman myötä Helsingin ja Turun kaupungit ovat jatkossakin Itämeri- ja vesiensuojelutyön aktiivisia suunnannäyttäjiä ja merkittäviä toimijoita Itämeren alueella.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Eveliina Heinäluoman aloite Helsingin Itämeren pelastusohjelmasta.pdf

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.01.2019 § 41

HEL 2018-009590 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Eveliina Heinäluoman aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

13.02.2019

Asia/21

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 55

Valtuutettu Kaisa Hernbergin aloite Arabian rantapuiston kehittämisestä

HEL 2018-010106 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Kaisa Hernbergin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Kaisa Hernbergin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuutettu Kaisa Hernberg ja 21 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että Arabian rantapuiston viihtyisyyttä parannetaan mm. puuistutuksin ja sijoittamalla puistoon penkkejä, grillauspaikka ja koira- puisto sekä aidattu alue pallopeleille.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuun lausuntoon ja toteaa, että Arabianrannan rantapuisto muodostuu Arabian rantapuistosta ja Toukolan rantapuistosta. Vanhankaupungin aluesuunnitelmassa vuosille 2016–2025 on esitetty Arabianrannan ja Kyläsaaren puistoalueiden hoito- ja kehittämissuunnitelman laatimista. Hoito- ja kehittämissuunnitelman laatimisen on suunniteltu alkavan vuonna 2019-2020 sen mukaan kuin Kyläsaaren maankäytön suunnittelu ja alueen muut suunnitelmat etenevät.

Rantapuiston suunnittelussa on huomioitava mm. heikot pohjaolosuhteet, haastava merellinen sijainti, ajoittaiset tulvat ja ympäristön kehittyvä maankäyttö.

Laajoihin puu- ja pensasistutuksiin ei ole mahdollista investoida ennen kuin alueen muu suunnittelu etenee. Pöytä- ja penkkiryhmien sekä grillipaikan sijainti ratkaistaan laadittavassa hoito- ja kehittämissuunnitelmassa.

Rantapuiston puolelle perustetun pelinurmen suojaamista hanhien laiduntamiselta on selvitetty. Maisemaniitty on aitaa tehokkaampi keino rajoittaa hanhien laidunnusta, joten puistossa on lisätty niittynä hoidettavien alueiden määrää. Hoito- ja kehittämissuunnitelmassa tarkastellaan nurmikon korvaamista muulla pelaamiseen sopivalla pinnalla.

Yleisten töiden lautakunnan 11.10.2016 hyväksymän koirapalvelulinjauksen mukaan tavoitteellinen etäisyys lähimpään koira-aitaukseen on enintään kolme kilometriä. Olemassa oleva palveluverkko täyttää tavoitteet koira-aitausten saavutettavuudelle, eikä linjaukseen liittyvässä verkostosuunnitelmassa ole osoitettu Arabianrantaan koira-aitausta. Koirapalvelulinjauksessa esitettiin koira-aitauksen ja koirien uimapaikan sijoittamista Kyläsaaren puolelle, mutta paikan tarkempi selvittäminen on ajankohtaista vasta Kyläsaaren maankäytön suunnittelun edetessä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Kaisa Hernbergin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 14.01.2019 § 20

HEL 2018-010106 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

13.02.2019

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Kaisa Hernbergin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 04.12.2018 § 621

HEL 2018-010106 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Arabianrannan ja Kyläsaaren viheralueet muodostavat tärkeän rantapuistovyöhykkeen. Puistoja kehitetään monipuolisena, asukkaiden tarpeisiin vastaavana kokonaisuutena.

Arabianrannan rantapuisto muodostuu Arabian rantapuistosta ja Toukolan rantapuistosta, jotka on suunniteltu ja rakennettu vuonna 1997 valmistuneen yleissuunnitelman pohjalta.

Tavoitteena oli luoda yhtenäinen, vetovoimainen ja tilallisesti selkeä rantapuisto. Avoin maisema ja näkymät merelle olivat suunnittelun lähtökohta, minkä takia suurin osa puistosta on niittyä tai nurmikkoa. Puuistutukset on suunniteltu rajaamaan tilaa ja suojaamaan pohjoistuuilta. Niiden tarkan sijoittelun on määrännyt ensisijaisesti näkymien avaaminen korttelialueilta Vanhankaupunginlahdelle.

Käyty vuorovaikutus ja suunnitelmat

Rantapuistosta on käyty vuoropuhelua asukkaiden kanssa muun muassa Arabianranta, Toukola ja Vanhakaupunki demokraattisen päätöksenteon kasvualustana -hankkeen yhteydessä. Sen tuloksena asukasraati laati puistosta julkilausuman vuonna 2013. Asukkailta saatu palaute otettiin huomioon Vanhankaupungin aluesuunnitelmassa vuosille 2016–2025. Siinä esitetään Arabianrannan ja Kyläsaaren puistoa-alueiden hoito- ja kehittämissuunnitelman laatimista alkuperäisen puistosuunnitelman, saadun asukaspalautteen, kehittämissuunnitelman ja tarveselvityksen perusteella.

Aluetta on tarkasteltu muun muassa Kumpulanpuron valuma-alueen hulevesiselvityksen ja -suunnitelman sekä Hermannin rantatien kunnallisteknisen suunnittelun yhteydessä. Kumpulanpuron kehittäminen sekä Kyläsaaren ja Arabianrannan suojeleminen merivesi- ja rankkasadetulvilta edellyttää toimenpiteitä myös alueella. Puistoon on esitetty myös pyöräilyn laatukäytävän rakentamista.

Puiden istutus rantapuistoon

Rantapuiston suunnittelu täytyy tehdä harkiten muun muassa heikkojen pohjaolosuhteiden, kasveille haastavan mereisen sijainnin, ajoittaisten tulvien ja ympäristön kehittyvän maankäytön takia. Esimerkiksi laajoihin puu- ja pensasistutuksiin ei ole mahdollista investoida ennen kuin alueen muu suunnittelu etenee. Puiden istuttamisessa tulee ottaa huomioon maanpinnan painuminen, joka saattaa tulevaisuudessa vaatia täyttöjä puiston alueella.

Pelikenttä

Arabianrannan liikuntapuistossa sijaitsee aidattu liikuntakenttä, minkä lisäksi rantapuiston puolelle perustetulla pelinurmella pelataan. Alue on nurmipintainen, ja hanhet käyttävät sitä ruokailuun. Aitaamisen vaikutusta hanhien käyttäytymiseen tutkittiin Arabian ja Toukolan rantapuistoissa vuosina 2016 ja 2017. Tutkimuksen perusteella hanhien laidunnusta ei voida kokonaan estää niillä alueilla, joilla se häiritsee. Hanhet välttävät laiduntamista aitojen takana, mutta maisemaniitty on aita tehokkaampi keino rajoittaa hanhien laidunnusta. Puistossa on jo lisätty niittynä hoidettavien alueiden määrää.

Heikkojen pohjaolosuhteiden takia puistoon sijoitettavien aitojen ja muiden rakenteiden perustamis- ja kunnossapitokustannukset ovat tavanomaista korkeammat. Kevyetkin rakenteet painuvat 1–2 vuoden aikana, jolloin ne pitää oikaista. Edellä mainituista syistä johtuen pelinurmen aitaaminen ei olisi tarkoituksenmukainen ratkaisu hanhien laiduntamiseen. Hoito- ja kehittämissuunnitelmassa tarkastellaan nurmikon korvaaminen toisella pelaamiseen sopivalla pinnalla.

Kaupunki jatkaa edelleen muiden keinojen selvittämistä hanhien laiduntamisen rajoittamiseksi.

Kalusteet

Pöytä-penkkiryhmien ja grillipaikkojen lisäämistä on esitetty asukasaaradin julkilausumassa ja se on kirjattu Vanhankaupungin aluesuunnitelmaan. Hoito- ja kehittämissuunnitelmassa ratkaistaan, minne päin puistoa sijoitetaan pöytä-penkkiryhmiä ja grillipaikka. Sen sijoittaminen tehdään niin, ettei paikasta synny häiriötä.

Koira-aitaukset

Yleisten töiden lautakunta hyväksyi 11.10.2016 koirapalvelulinjauksen, jonka mukaan tavoitteellinen etäisyys lähimpään koira-aitaukseen on enintään kolme kilometriä. Olemassa oleva palveluverkko täyttää tavoitteet koira-aitausten saavutettavuudelle, eikä linjaukseen liittyvässä verkostosuunnitelmassa ole osoitettu Arabianrantaan koira-aitausta. Arabianrannassa kaikista asunnoista on korkeintaan kilometrin etäisyys lähimpään koira-aitaukseen Pornaistenniemelle, Kumpulanlaaksoon tai Vallilanlaaksoon.

Rantapuisto olisi koira-aitauksen sijoittamiselle haastava paikka. Se tulee sijoittaa melun vähentämiseksi riittävän kauas asunnoista lähelle rantaa, missä se olisi altis tulville. Maanpinnan painumisen takia taas ei voida taata, ettei aidan ja maanpinnan väliin muodostu aukkoja, joista koirat pääsevät karkaamaan.

Koirapalvelulinjauksessa esitettiin koira-aitauksen ja koirien uimapaikan sijoittamista Kyläsaaren puolelle, mutta paikan tarkempi selvittäminen on ajankohtaista vasta Kyläsaaren maankäytön suunnittelun edetessä.

Hoito- ja kehittämissuunnitelman aikataulu

Aloitteessa esitetyt toimenpiteet vaativat suunnittelua ja yhteensovittamista alueen muuhun kehittämiseen. Arabian rantapuiston hoito- ja kehittämissuunnitelman yhteydessä pohditaan puiston tulevaisuutta vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa. Toimintojen, kasvillisuuden ja kalusteiden sijoittaminen suunnitellaan niin, etteivät ne ole esimerkiksi näkyvien tai melun takia ristiriidassa asumisen kanssa. Hoito- ja kehittämissuunnitelman laatiminen alkaa näillä näkymin joko ensi tai sitä seuraavana vuonna. Edellä mainitun lisäksi hoito- ja kehittämissuunnitelmaan ja sen aikatauluun vaikuttaa se, miten Kyläsaaren maankäytön suunnittelu ja alueen muut suunnitelmat etenevät.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Inka Lappalainen, aluesuunnittelija: 310 21344
inka.lappalainen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

§ 56

Valtuutettu Vesa Korkkulan aloite koulujen vaikutusvallan lisäämisestä

HEL 2018-004201 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Vesa Korkkulan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Vesa Korkkula ja 19 muuta valtuutettua esittävät aloitteesaan, että kasvatuksen ja koulutuksen toimiala tiedustelee kouluilta

- näkemyksiä siitä, mistä asioista tulisi päättää koulun tasolla ja miten koulujen vaikutusvaltaa oman arkensa pyörittämiseen voidaan lisätä
- mihin ne tarvitsevat lisää tukea ja
- mitkä asiat kuormittavat kouluja turhaan.

Aloitteen tekijä ehdottaa, että em. kyselyn tulokset tuodaan kasvatusta ja koulutuslautakunnan tietoon ja sen päätettäväksi laaditaan toimenpideohjelma koulutason vaikutusvallan lisäämiseksi. Aloitteen mukaan koulujen mahdollisuudet päättää ja vaikuttaa omaan arkeensa ovat heikentyneet hallintosäännön uudistuksen jälkeen, ja yksityiskouluilla on huomattavasti enemmän vaikutusvaltaa omaan toimintaansa kuin kaupungin kouluilla.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus on saanut aloitteen johdosta kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunnon. Lausunnossa eritellään yksityiskohtaisesti mm. ne koulujen johtokuntien toimivaltaa koskevat määräykset, jotka muuttuivat kun opetustoimen johtosäännöstä siirryttiin yhteen hallintosääntöön. Lausunto on kokonaisuudessaan asian päätöshistoriassa.

Kunnallinen päätöksenteko perustuu kuntalakiin ja kunnan hallintosäännön määräyksiin. Valtuusto päättää hallintosäännön sisällöstä ja tarvittaessa muutoksista. 1.6.2017 voimaan tulleeseen hallintosääntöön koottiin määräykset, jotka aiemmin olivat valtuuston työjärjestyksessä, hallintosäännössä, hallintokuntien johtosäännöissä, taloussäännössä ja tarkastussäännössä.

Luottamushenkilötason päättävänä toimielimenä kouluissa ja lukioissa on luottamushenkilöistä koostuva johtokunta, jonka toimivallasta määrättiin kumotussa opetustoimen johtosäännössä ja nyt voimassa olevassa hallintosäännössä. Koulujen ja lukioiden viranhaltijatason johtaminen kuuluu rehtorille.

Lainsäädäntö, viranomaisohjeistus, toimivaltaa koskevat päätökset ja kaupungin hallintosääntö asettavat selkeät reunaehdot koulujen ja lukioiden sekä hallinnon yhteistyölle.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla hallinto käy jatkuvaa vuoropuhelua, keskustelua ja osallistamista rehtoreiden kanssa. Palvelukokonaisuuksien johtajat ja aluepäälliköt rehtoreiden esimiehinä ovat tietoisia aloitteessa kuvatuista haasteista. Opetushenkilöstö kokee tällä hetkellä työn kuormittavuutta, eikä työaika tunnu aina riittävän kaikkien työtehtävien suorittamiseen. Työmäärät vaihtelevat huomattavasti lukuvuoden eri vaiheissa. Koetaan, että hallinnolliset tehtävät työllistävät, eikä kehittämiselle, pedagogiikalle ja suunnittelulle jää riittävästi aikaa.

Kouluille ja lukioille toteutetaan loppusyksystä 2018 asiakastyytyväisyyskysely hallinto- ja tukipalvelujen toiminnasta.

Useaa peruskouluista ja lukioista esiin tullutta parannusehdotusta ei ole mahdollista toteuttaa sääntelyn muuttamisella tai toimivallan siirtämisellä kouluihin ja lukioihin, vaan niihin tarvitaan taloudellisia lisäresursseja. Toimivaltaa on siirretty toimialajohtajan päätöksellä rehtoreille, mikä myös vähentää byrokratiaa. Päätöksenteon tasot ovat samat kuin ennen organisaatiomuutosta.

Yksityisen koulutuksen järjestäjän päätöksenteko ja sitä koskevat menettelytavat ovat yhtä lailla säädelyjä kuin kunnan viranomaisten päätöksenteko ja menettely. Yksityiset koulutuksen järjestäjät noudattavat toiminnassaan asianomaista yhteisömuotoa koskevaa lainsäädäntöä (esim. yhdistyslaki, osakeyhtiölaki ja säätiölaki) sekä koulutusta koske-

vaa lainsäädäntöä. Näillä säädellään ainakin osittain koulutuksen järjestäjän päätöksentekoa ja sen menettelyjä.

Kunnan järjestämän opetuksen osalta toimivallat ja tehtävät määräytyvät valtuuston hyväksymän hallintosäännön, lautakunnan tai jaoston tekemien päätösten, delegointipäätösten ja toimintasäännön perusteella. Yksityisen järjestämässä koulutuksessa toimivallan jakautumisesta ja tehtävistä päättää ao. rekisteröity yhteisö tai säätiö.

Päätöksenteko eroaa julkisen ja yksityisen opetuksen järjestäjän osalta lähinnä siinä, mikä taho päättää mitäkin. Helsingin kaupunki on paljon suurempi koulutuksen järjestäjä kuin esim. yksityiset säätiöt. Monien koulun kokonaisuus aiheuttaa tiettyjen periaatteiden ja käytäntöjen yhtenäistämistä. Tästä seuraa yksittäisen koulun tasolle ohjeistusta, mikä saattaa tuntua hallinnollisesti raskaalta. Yksityiset koulut voivat toimia omana kokonaisuutena, jossa rehtori on samalla käytännössä koulutuksen järjestäjä. Niiden hallinto on paljon kompaktimpi kuin kaupungin hallinto.

Perusopetuslaissa ja lukiolaissa on säännökset koskien oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuutta, ja ne koskevat sekä julkisia että yksityisiä koulutuksen järjestäjiä. Opetuksen järjestäjän tulee edistää oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuutta ja huolehtia siitä, että kaikilla on mahdollisuus osallistua koulun tai oppilaitoksen toimintaan ja kehittämiseen sekä ilmaista mielipiteensä. Oppilaille ja opiskelijoille tulee järjestää mahdollisuus osallistua opetussuunnitelmien ja siihen liittyvien suunnitelmien valmisteluun. Lisäksi lapset ja nuoret ovat mukana monissa koulujen ja lukioiden työryhmissä ja tiimeissä.

Kouluissa ja lukioissa tulee olla oppilaista tai opiskelijoista muodostuva oppilas- tai opiskelijakunta. Oppilas- tai opiskelijakunnan hallitus edustaa kaikkia koulun oppilaita ja tapaa säännöllisesti koulun johtoa. Oppilas- ja opiskelijakuntatoiminta valmistaa lapsia ja nuoria aktiiviseen ja kriittiseen kansalaisuuteen. Oppilaat voivat Helsingissä saada edustuksen myös johtokuntiin, mikä lisää oppilaiden mahdollisuutta osallistua yhteisten asioiden hoitamiseen toimielinprosessin kautta. Kaupunkitasoiseen Ruuti-toimintaan osallistuminen ja Ruudin kautta vaikuttaminen on yksi keino saada lasten ja nuorten ääni kuuluviin kaupungin päätöksenteossa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta totesi lausunnossaan, että uuden hallintosäännön mukainen organisaatio on ollut toiminnassa noin vuoden ajan ja hallinnon ja palvelukokonaisuuksien välisen yhteistyön muodot hakevat vielä lopullisia rakenteitaan. Kasvatus- ja koulutuslautakunnan arvion mukaan aloitteessa esitetty kysely olisi tarkoituksenmukaisinta

toteuttaa, kun hieman enemmän aikaa on kulunut organisaatiomuutoksen voimaantulosta.

Kaupunginhallitus palautti 19.11.2018 aloitevastauksen uudelleen valmisteltavaksi siten, että aloitteessa ehdotettu kysely toteutetaan vuoden 2019 aikana ja sen tulokset tuodaan kasvatus- ja koulutuslautakunnan tietoon. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala valmistelee kyselyä kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Vesa Korkkulan aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 72

HEL 2018-004201 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Vesa Korkkulan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

28.01.2019 Ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Sami Sarvilinna

19.11.2018 Palautettiin

12.11.2018 Pöydälle

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

13.02.2019

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 19.06.2018 § 126

HEL 2018-004201 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi Vesa Korkkulan ynnä muiden koulujen vallan lisäämistä koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

Kunnallishallinnon oikeudellinen perusta

Kunnallinen päätöksenteko perustuu kuntalakiin ja kunnan hallintosäännön määräyksiin. Kuntalain 12 luku sisältää säännökset kunnan päätöksenteko- ja hallintomenettelystä. Perussäännökset valtuuston kokoontumisesta ovat kuntalaissa, mutta muiden toimielinten kohdalla kokousmenettely perustuu pääosin hallintosäännön määräyksiin.

Jokaisessa kunnassa on oltava hallintosääntö, jonka sisällön määrittelee kuntalain 90 §. Hallintosäännössä on annettava tarpeelliset määräykset ainakin niistä asioista, jotka kuntalaissa luetellaan.

Valtuusto päättää hallintosäännön sisällöstä ja tarvittaessa muutoksista. Kunnan hallinnossa on noudatettava hallintosäännön määräyksiä. Lähtökohtana on, että nykyisin kaikki johtosäännöillä määrättävät asiat kootaan hallintosääntöön. Hallintosääntöön otetaan määräykset, jotka aiemmin olivat valtuuston työjärjestyksessä, hallintosäännössä, hallintokuntien johtosäännöissä, taloussäännössä ja tarkastussäännössä.

Koulujen ja lukioiden osalta viranhaltijatason johtaminen kuuluu rehtorille. Vastaavasti luottamushenkilötason päättävänä toimielimenä on kouluissa ja lukioissa luottamushenkilöistä koostuva johtokunta, jonka toimivallasta määrättiin kumotussa opetustoimen johtosäännössä ja nyt voimassa olevassa Helsingin kaupungin hallintosäännössä.

Kumotun opetustoimen johtosäännön 7 §:ssä määrätty johtokunnan tehtävät

1 hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut koulussa tai lukiossa sovellettavat järjestysmääräykset

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

2 tehdä jaostolle esitys opetussuunnitelmasta ja muista opetuksen järjestämiseen liittyvistä koulu- tai lukiokohtaisista suunnitelmista

3 hyväksyä vuosittain koulun ja lukion opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma lukuun ottamatta 5 §:n 9 kohdassa mainittuja vuotuisia työaikoja

4 hyväksyä koulun ja lukion talousarvion käyttösuunnitelma

5 tarvittaessa määrätä oppilaskunnan ehdotuksesta oppilaskunnan ohjaajana toimiva opettaja ja hänen sijaisensa sekä tarvittaessa vahvistaa oppilaskunnan ja kerhojen säännöt

6 erottaa peruskoulun oppilas sekä lukion opiskelija enintään kuukau-
deksi ja päättää, että erottaminen voidaan panna täytäntöön ennen
kuin päätös on lainvoimainen, sekä päättää lukion opiskelijan oikeudes-
ta osallistua opetukseen, jos tämä on tutkimuksen alaisena rikoksesta

7 suorittaa muut lautakunnan tai sen jaoston määräämät tehtävät.

Lisäksi johtokunta antoi lautakunnan jaostolle hakijoista lausuntonsa peruskoulun ja lukion rehtoria otettaessa (johtosäännön 20 §:n 4 mom.). Johtokunta otti peruskoulussa ja lukiossa opettajaviran haltijan ja tuntiopettajan (johtosäännön 20 §:n 5 mom.).

Lautakunnan jaoston päätöksellä johtokunnat ovat voineet päättää luku-
vuoden aikana tehdystä yhdestä työpäivän muutoksesta.

1.6.2017 voimaan tulleen hallintosäännön 15 luvun 3 §:ssä määrätyt johtokunnan tehtävät

Johtokunta

1) hyväksyy vuosittain koulun ja lukion opetussuunnitelmaan perustuvan suunnitelman lukuun ottamatta 2 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja vuotuisia työaikoja

2) hyväksyy järjestyssäännöt tai antaa muut koulussa tai lukiossa sovellettavat järjestysmääräykset

3) erottaa peruskoulun oppilaan tai lukion opiskelijan enintään kuukau-
deksi ja päättää, että erottaminen voidaan panna täytäntöön ennen
kuin päätös on lainvoimainen, sekä päättää lukion opiskelijan oikeudes-
ta osallistua opetukseen, jos tämä on esitutkinnassa epäiltyä rikokses-
ta.

Opetustoimen johtosäännössä johtokuntien tehtäviin kuului koulun käyttösuunnitelman hyväksyminen. Tätä ei ole enää hallintosäännössä. Opetuslautakunta tarkisti 16.5.2017 (§ 71) laskentaperiaatteita, joilla lasketaan kaupungin peruskoulujen budjetit. Tämän päätöksen mukaan

koulujen johtokunnilla on toimivalta päättää määrärahojen kohdentamisesta eli koulun käyttösuunnitelmasta. Sama on todettu toimialajohtajan 27.3.2018 tekemässä vuoden 2018 käyttösuunnitelmapäätöksessä: peruskoulujen ja lukioden käyttösuunnitelmasta päättää johtokunta.

Yksityinen opetuksen järjestäjä

Perusopetusta ja lukiokoulutusta voi järjestää rekisteröity yksityinen tai julkisoikeudellinen yhteisö tai säätiö. Näitä yhteisöjä ovat suomalaiset ja ulkomaalaiset yhdistykset, osakeyhtiöt, osuuskunnat ja uskonnolliset yhdyskunnat. Nämä koulutuksen järjestäjät noudattavat toiminnassaan asianomaista yhteisömuotoa koskevaa lainsäädäntöä (esim. yhdistyslakia, osakeyhtiölaki ja säätiölakia), omia sääntöjään (esim. yhdistyksen säännöt, osakeyhtiön yhtiöjärjestys, säätiön säännöt) sekä koulun ja lukion osalta koulutusta koskevaa lainsäädäntöä. Näillä säädelläin ainakin osittain koulutuksen järjestäjän päätöksentekoa ja sen menetteilyjä.

Yksityisen järjestämisen koulutuksen hallintoon sovelletaan lisäksi valtion ja yksityisen järjestämisen koulutuksen hallinnosta annettua lakia. Seuraavassa on asiaa koskevat säännökset:

2 §

Johtokunta

Koulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä sekä hallinnosta vastaa johtokunta, jossa on vähintään kolme jäsentä. (Valtion oppilaitoksen johtokuntaa...). Rekisteröidyn yhteisön tai säätiön järjestämässä koulutuksessa johtokunnan asettaa mainittu yhteisö tai säätiö. Johtokuntana voi toimia myös yhteisön tai säätiön hallitus.

4 §

Johtosääntö

Koulutuksen järjestämisestä määrätään tarkemmin johtosäännössä. (Johtosäännöstä päättää valtion järjestämässä koulutuksessa johtokunta.) Rekisteröidyn yhteisön tai säätiön järjestämässä koulutuksessa johtosäännöstä päättää koulutuksen järjestäjä.

Johtosäännössä määrätään koulutuksen järjestämisen yleisistä perusteista, hallinnosta, toimielinten ja henkilöstön toimivallasta ja tehtävistä sekä muista tarpeellisista asioista.

7 §

Hallintolain soveltaminen

Tässä laissa tarkoitettuun rekisteröidyn yhteisön tai säätiön järjestämään koulutukseen sovelletaan hallintolakia.

Yksityinen opetuksen järjestäjä suhteessa julkiseen opetuksen järjestäjään

Yksityisen koulutuksen järjestäjän päätöksenteko ja sitä koskevat menettelytavat ovat yhtä lailla säädelyjä kuin kunnan viranomaisten päätöksenteko ja menettely. Säädöspohja on osaksi eri. Kunnan järjestämän opetuksen osalta toimivallat ja tehtävät määräytyvät valtuuston hyväksymän hallintosäännön, lautakunnan tai jaoston tekemien päätösten, delegointipäätösten ja toimintasäännön perusteella. Koulutusta koskevassa lainsäädännössä on hyvin vähän toimivaltasäännöksiä (lähinnä vain ojentamis- ja kurinpitokeinojen käyttämisessä ja arvioinnissa). Yksityisen järjestämässä koulutuksessa päättää toimivallan jakautumisesta ja tehtävistä ao. rekisteröity yhteisö tai säätiö koulutuksen järjestäjänä.

Päätöksenteko eroaa julkisen ja yksityisen opetuksen järjestäjän osalta lähinnä siinä, mikä taho päättää mitäkin. Asianomaisia menettelytapoja pitää kaikkien noudattaa. Helsingin kaupunki on paljon suurempi koulutuksen järjestäjä kuin yksityinen säätiö tms. Usean koulun kokonaisuus aiheuttaa tiettyjen periaatteiden ja käytäntöjen yhtenäistämistä, joita tekevät eri päätöksentekojen kaupungeissa. Tästä seuraa yksittäisen koulun tasolle ohjeistusta, mikä saattaa tuntua hallinnollisesti raskaalta. Yksityiset koulut voivat toimia omana kokonaisuutena, jossa rehtori on samalla käytännössä koulutuksen järjestäjä. Hallinto on yksityisten osalta paljon kompaktimpi verrattuna Helsingin kaupungin hallintoon.

Oppilaiden ja opiskelijoiden osallistaminen

Perusopetuslaissa (1998/628) ja lukiolaissa (1998/629) on säännös koskien oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuutta. Opetuksen/koulutuksen järjestäjän tulee edistää oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuutta ja huolehtia siitä, että kaikilla on mahdollisuus osallistua koulun tai oppilaitoksen toimintaan ja kehittämiseen sekä ilmaista mielipiteensä. Oppilaille ja opiskelijoille tulee järjestää mahdollisuus osallistua opetussuunnitelmien ja siihen liittyvien suunnitelmien valmisteluun. Lisäksi lapset ja nuoret ovat mukana monissa koulujen ja lukioiden työryhmissä ja tiimeissä.

Kouluissa ja lukioissa tulee olla oppilaista tai opiskelijoista muodostuva oppilas- tai opiskelijakunta. Oppilas- tai opiskelijakunnan hallitus edustaa kaikkia koulun oppilaita ja tapaa säännöllisesti koulun johtoa. Oppilas- ja opiskelijakuntatoiminta valmistaa lapsia ja nuoria aktiiviseen ja kriittiseen kansalaisuuteen. Oppilaat voivat Helsingissä saada oppilasedustuksen johtokuntiin aina alakouluihin asti, mikä lisää oppilaiden mahdollisuutta osallistua yhteisten asioiden hoitamiseen toimielinpro-

sessin kautta. Kaupunkitasoiseen Ruuti-toimintaan osallistuminen ja Ruudin kautta vaikuttaminen on yksi keino saada lasten ja nuorten ääni kuuluviin kaupungin päätöksenteossa.

Hallinnollisen työ määrän kokeminen kouluissa

Toimialalla hallinto käy jatkuvaa vuoropuhelua, keskustelua ja osallistamista muun ohella rehtoreiden kanssa. Tämä tapahtuu erityisesti esimiesrakenteen kautta. Aluepäälliköt rehtoreiden esimiehinä ovat tietoisia kuten palvelukokonaisuuden johtajakin toiminnallisista haasteista aloitteessa kuvattujen asioiden osalta.

Yhteistyössä on noussut esiin, ettei työaika tunnu riittävän kaikkien työtehtävien suorittamiseen. Työmäärät vaihtelevat huomattavasti lukuvuoden eri vaiheissa. Koetaan, ettei kehittämiseen jää riittävästi aikaa. Hallinnolliset tehtävät työllistävät. Jatkuva kiire ja työn keskeytykset korostuvat. Oman työn ja toimialan tavoitteita ei täysin samaisteta. Pedagogiikalle ja suunnittelulle toivotaan lisää aikaa.

Toiminnan parantaminen

Koulujen ja lukioiden sekä hallinnon yhteistyölle asettaa selkeät rajat lainsäädäntö, viranomaisohjeistus, toimivaltaa koskevat päätökset ja kaupungin hallintosääntö. Toiminnan vapauttaminen ohi näiden reunaehtojen ei ole mahdollista. Lisäksi on todettava, että useaa peruskouluista ja lukioista esiin tullutta parannusehdotusta ei ole mahdollista toteuttaa sääntelyn muuttamisella tai toimivallan siirtämisellä kouluihin ja lukioihin, vaan niihin tarvitaan taloudellisia lisäresursseja. Toimivaltaa on siirretty toimialajohtajan päätöksellä rehtoreille, mikä myös vähentää byrokratiaa. Päätöksenteon tasot ovat samat kuin ennen organisaatiomuutosta.

Loppusyksystä 2018 toteutetaan kouluille ja lukioille asiakastytyväisyyskysely hallinto- ja tukipalvelujen palveluista.

Organisaatiomuutos on ollut voimassa noin vuoden. Hallinnon ja palvelukokonaisuuksien välisen yhteistyön muodot hakevat vielä lopullisia rakenteitaan. Olisi hyvä, että tämä rakentamistyö viedään loppuun ennen tulosten arviointia. Tässä työssä on tärkeintä, että hallinto tukee palvelutuotantoa eli parhaita hallinto on silloin, kun se koetaan näkyvämmäksi. Tällä hetkellä opetushenkilöstö ymmärrettävästi kokee myös työn kuormittavuutta. Mahdollinen kysely olisi tarkoituksenmukaisinta toteuttaa, kun hieman enemmän aikaa on kulunut organisaatiomuutoksen voimaantulosta ja tällöin olisi toiminnallisesti tarkoituksenmukaista, että kyselyn sisältö ja sen kohdentaminen harkittaisiin toimialan sisällä.

Käsittely

19.06.2018 Ehdotuksen mukaan

Palautusehdotus:

Vesa Korkkula: Palautetaan valmisteluun siten, että aloitteessa ehdotettu kysely toteutetaan vuoden 2019 aikana ja sen tulokset tuodaan lautakunnan tietoon ja laaditaan kasvatus- ja koulutuslautakunnan päätettäväksi toimenpideohjelma koulutason vaikutusvallan lisäämiseksi.

Kannattaja: Fatim Diarra

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Palautetaan valmisteluun siten, että aloitteessa ehdotettu kysely toteutetaan vuoden 2019 aikana ja sen tulokset tuodaan lautakunnan tietoon ja laaditaan kasvatus- ja koulutuslautakunnan päätettäväksi toimenpideohjelma koulutason vaikutusvallan lisäämiseksi.

Jaa-äännet: 6

Martina Harms-Aalto, Ville Jalovaara, Pia Kopra, Dani Niskanen, Pia Pakarinen, Mirita Saxberg

Ei-äännet: 6

Fatim Diarra, Emma Kari, Otso Kivekäs, Vesa Korkkula, Johanna Lai-saari, Petra Malin

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Ted Apter

Vesa Korkkula ehdotti Fatim Diarran kannattamana asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi. Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti jatkaa asian käsittelyä.

Asiasta päätettiin esittelijän ehdotuksen mukaisesti.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Timo Tapani Korhonen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 21012
timo.t.korhonen(a)hel.fi

§ 57

Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite kotimaisten marjojen ja hedelmien käytöstä päiväkodeissa ja kouluissa

HEL 2018-006842 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Arja Karhuvaaran aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Arja Karhuvaara ja 19 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan kotimaisten marjojen ja hedelmien käytön lisäämistä päiväkodeissa ja kouluissa. Aloitteessa esitetään, että kaupunki selvittäisi miten kotimaisia kasviksia ja marjoja voitaisiin turvallisesti lahjoittaa tai ostaa päiväkoteihin ja kouluihin, ja samalla tutkittaisiin jokapäiväisen tuorealan tarjoamisen kustannusvaikutus.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus on saanut aloitteen johdosta kasvatus- ja koulutuslautakunnan sekä palvelukeskusliikelaitoksen johtokunnan lausunnot. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ja Palvelukeskus järjestävät koulujen ja päiväkotien ruokapalvelut yhteistyössä siten, että toimiala määrittää tilaajana linjaukset ja Palvelukeskus tuottajana tuottaa palvelut.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja Palvelukeskuksen välisissä ruokapalvelusopimuksissa määritellään ruokalistojen ja aterioiden suunnittelun periaatteet, laatu ja sisältö. Palvelukuvauksissa suositellaan Suomessa viljeltyjä tai kasvatettuja raaka-aineita ja niistä valmis-

tettuja tuotteita eli lähiruokaa. Tämä suositus koskee myös juureksia, vihanneksia, hedelmiä ja marjoja. Päiväkotien ja koulujen ruokalista- ja ateriasuunnittelua ohjaavat kansalliset, asiakasryhmäkohtaiset ravitsemussuositukset (mm. Terveyttä ja iloa ruoasta -varhaiskasvatuksen ruokailusuositus, Syödään ja opitaan yhdessä -kouluruokailusuositus ja Suomalaiset ravitsemussuositukset).

Eri asiakasryhmien aterioilla tarjotaan päivittäin vaihtelevasti ja monipuolisesti tuoreita juureksia, vihanneksia, hedelmiä ja marjoja, ja ne ovat ruokailijoiden vapaasti otettavissa. Kasvisten, hedelmien ja marjojen määrälliselle lisäämiselle ei ravitsemussuositukset huomioiden ole tarvetta.

Päiväkodeissa tarjotaan tuoreita kasviksia, hedelmiä ja marjoja useammalla aterialla päivässä. Lounaalla on joka päivä tarjolla salaattia, raastetta tai tuorepala. Sekä aamupalalla että välipalalla tarjotaan tuoreannos vähintään neljä kertaa viikossa. Marjoja tarjotaan eri aterioilla muun muassa kokonaisina, soseutettuna, tuoremarjapuurossa ja -kiisseleissä. Koululounaalla salaattipöydässä on tarjolla useampaa tuoretta kasvis- tai hedelmävaihtoehtoa, ja ne ovat ruokailijoiden vapaasti otettavissa. Hedelmiä, marjoja, juureksia ja vihanneksia on tarjolla lounaan lisäksi koululaisten iltapäiväkerhojen välipalalla ja maksullisella välipalalla.

Ruokakasvatukseen kuuluu, että aikuiset ohjaavat ja rohkaisevat lapsia ja nuoria ottamaan päivittäin kaikkia tarjolla olevia aterianosia riittävästi ja lautasmallin mukaisesti. Juurekset, vihannekset ja hedelmät tarjotaan pääsääntöisesti komponentteina ja paloina. Kouluissa ja oppilaitoksissa salaattipöydän valikoima on tarjoilulinjastossa ennen muita aterianosia.

Tarjottavien kasvisten ja marjojen valinnassa huomioidaan sesongit, turvallisuus ja jäljitettävyyys. Lähellä tuotettuja vaihtoehtoja tarjotaan aina kun niiden saatavuus ja hinta sen mahdollistavat. Kasviksia, marjoja ja hedelmiä hankitaan tukkuliikkeiden kautta ja siten turvataan niiden saatavuus, turvallisuus ja hintataso. Osana vastuullisuutta kuljetuksia keskitetään ja siten vähennetään raaka-aineiden toimittamisesta aiheutuvia päästöjä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on lausunnossaan suhtautunut myönteisesti kotimaisten kasvisten ja marjojen lahjoitus- ja ostopolun selvittämiseen, mutta koska kotipuutarhoista tuotujen marjojen ja hedelmien osalta turvallisuutta tai jäljitettävyyttä ei voida taata, Palvelukeskus pidättäytyy niiden käytöstä. Kouluissa ja päiväkodeissa tarjotaan jo nyt päivittäin vaihtelevasti, monipuolisesti ja ravitsemussuositukset huomioiden riittävästi tuoreita vihanneksia, hedelmiä ja marjoja. Lähellä

13.02.2019

tuotettuja ja kotimaisia raaka-aineita tarjotaan aina kun se on mahdollista, joten kaupunginhallitus katsoo, ettei aloite anna aiheutta enempään toimenpiteisiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 14.01.2019 § 21

HEL 2018-006842 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Arja Karhuvaaran aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 09.10.2018 § 211

HEL 2018-006842 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala vastaa opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestämisestä. Palveluntuottaja vastaa ruokapalvelujen tuottamisesta.

Ruokapalvelusopimusten liitteenä olevissa palvelukuvauksissa on määriteltä muun muassa ruokalistojen ja aterioiden suunnittelun periaatteet, laatu ja sisältö. Toimiala vastaa niiden määrittelystä ja niiden taso ylittää suositukset.

Varhaiskasvatuksen ja koulujen ruokalista- ja ateriasuunnittelua ohjaavat myös voimassa olevat asiakasryhmäkohtaiset ravitsemussuositukset, kuten Terveyttä ja iloa ruoasta -varhaiskasvatuksen ruokailusuositus (VRN 2018), Syödään ja opitaan yhdessä -kouluruokailusuositus (VRN 2017) ja Suomalaiset ravitsemussuositukset (VRN 2014).

Palvelukuvauksissa todetaan, että suositellaan käytettävän Suomessa viljeltyjä tai kasvatettuja raaka-aineita ja niistä valmistettuja tuotteita eli lähiruokaa. Tämä suositus koskee myös juureksia, vihanneksia, hedelmiä ja marjoja.

Ruokalistojen ja aterioiden suunnittelu tehdään yhteistyössä palveluntuottajien kanssa. Palveluntuottajat vastaavat sopimuksellisten ruokapalvelujen tuottamisesta, elintarvikkeiden hankinnasta, ruoan valmistuksesta sekä tarjoilusta.

Eri asiakasryhmien aterioilla tarjotaan päivittäin vaihtelevasti ja monipuolisesti tuoreita juureksia, vihanneksia, hedelmiä ja marjoja, ja ne ovat ruokailijoiden vapaasti otettavissa. Juurekset, vihannekset ja hedelmät tarjotaan pääsääntöisesti komponentteina ja paloina. Varhaiskasvatuksessa marjoja tarjotaan eri aterioilla muun muassa kokonaisuina, soseutettuna, tuoremarjapuroissa ja -kiisseleissä. Kouluissa hedelmiä, marjoja juureksia ja vihanneksia on tarjolla lounaan lisäksi koululaisten iltapäiväkerhojen välipalalla ja maksullisella välipalalla.

Ruokalistojen ja aterioiden suunnittelu tehdään yhteistyössä palveluntuottajien kanssa. Palveluntuottajat vastaavat sopimuksellisten ruokapalvelujen tuottamisesta, elintarvikkeiden hankinnasta, ruoan valmistuksesta sekä tarjoilusta.

Aterioilla tarjottavien juuresten, hedelmien ja marjojen valinnassa otetaan huomioon sesonginmukaisuus, saatavuus ja hinta siten, että niiden monipuolisuus ja vaihtelevuus toteutuvat päivittäin palvelukuvausten mukaisesti. Kaikkien raaka-aineiden on oltava myös jäljitettäviä ja turvallisia.

Ruokakasvatukseen kuuluu, että aikuiset ohjaavat ja rohkaisevat ruokailussa lapsia ja nuoria ottamaan päivittäin kaikkia tarjolla olevia ate-

rianosia riittävästi ja lautasmallin mukaisesti. Kouluissa ja oppilaitoksissa salaattipöydän monipuolinen valikoima on tarjoilulinjastossa ennen muita aterianosia.

Toimialan ruokapalveluissa tarjotaan nykyisin päivittäin monipuolisesti, vaihtelevasti ja riittävästi aloitteessa mainittuja tuoreena syötäviä raaka-aineita ja ruokatuotteita. Niiden määrälliselle lisäämiselle toimialan eri asiakasryhmien ruokapalveluissa ei ole ravitsemuksellista tarvetta.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta suhtautuu myönteisesti siihen, että Helsingin kaupunki selvittää turvallisten ja jäljitettävien suomalaisten juuresten, vihannesten, hedelmien ja marjojen hankinta- ja lahjoituspolun mahdollisuutta osana toimialan palvelukuvausten mukaisia ruokapalveluja ja niiden hankinnan sekä tarjoamisen kustannusvaikutusta toimialan tulosbudjetin määrärahojen puitteissa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Airi Rintamäki, ruokapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86307
airi.rintamaki(a)hel.fi

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta 23.08.2018 § 30

HEL 2018-006842 T 00 00 03

Lausunto

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta antoi lausunnon:

Palvelukeskusliikelaitos toimii yhteistyössä Helsingin kaupungin kasvatus ja koulutus –toimialan kanssa siten että toimiala määrittää tilaajana linjaukset, joiden mukaan Palvelukeskus tuottajana tuottaa palvelut. Ruokavaihtoehtoja kehitetään yhteistyössä toimialan kanssa huomioiden kaupungin, toimialan ja liikelaitoksen strategiset tavoitteet ja vastuullisuusnäkökulmat sekä eri asiakasryhmille määritellyt ruokailu- ja ravitsemussuositukset.

Ruokapalvelun toteuttamista ohjaavat kansalliset varhaiskasvatukseen ja kouluruokailuun tarkoitetut ruokailusuositukset, joiden pohjalta kehitetään ruokalistaa ja reseptiikkaa yhdessä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa.

Koululounaalla tarjotaan päivittäin salaattia/tuorepala. Salaattipöydässä on tarjolla useampaa tuoretta kasvis- tai hedelmäkomponenttia, ja ne ovat ruokailijoiden vapaasti otettavissa.

Päiväkodeissa tarjotaan tuoreita kasviksia, hedelmiä ja marjoja useammalla aterialla päivässä. Lounaalla on joka päivä tarjolla salaattia/raastetta/tuorepala ja lisäksi sekä aamupalalla että välipalalla molemmilla tuoreannos tarjotaan vähintään neljä kertaa viikossa. Tarjottavien kasvien ja marjojen valinnassa huomioidaan sesongit, turvallisuus ja jäljitettävyyttä, ja tarjotaan mahdollisuuksien mukaan läheltä tuotettuja vaihtoehtoja silloin, kun niiden saatavuus ja hinta mahdollistavat tarjoamisen.

Ruokalistoja ja reseptejä kehitetään koko ajan. Kuluneen vuoden aikana reseptiikassa on esimerkiksi korvattu soijaa suomalaisella härkäpavuilla sekä härkiksellä, mikä on kotimaisista härkäpavuista valmistettu, käyttövalmis tuote, joka muistuttaa niin maultaan kuin käyttöominaisuuksiltaan kypsää jauhelihaa

Elintarvikkeiden hankinnassa noudatetaan julkista hankintalakia. Kasviksia, marjoja ja hedelmiä hankitaan tukkuliikkeiden kautta ja siten turvataan niiden saatavuus, turvallisuus sekä hintataso. Osana vastuullisuutta kuljetuksia keskitetään ja siten vähennetään raaka-aineiden toimittamisesta aiheutuvia päästöjä.

Kotipuutarhoista tuotujen hedelmien ja marjojen kohdalla emme voi tietää, onko niiden kasvatuksessa käytetty jotain torjunta-aineita tai sijaitsevatko marjapensaat lähellä paljon liikennöityjä teitä, jolloin niihin voi laskeutua liikenteen aiheuttamia päästöjä yli raja-arvojen.

Koska kotipuutarhoista tuotujen marjojen ja hedelmien osalta ei voi taata niiden turvallisuutta eikä jäljitettävyyttä, pidättäydymme niiden käytöstä. Tarjontavaihtoehtojen suunnittelussa meidän on huomioitava myös se, että voimme tuottaa mahdollisimman tasapuolisesti samaa vaihtoehtoa huomioiden erilaiset ruokarajoitteet.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Raimo Niippa, hallintopäällikkö, puhelin: 310 27609
raimo.niippa(a)hel.fi
Anne Koskinen, yksikönjohtaja, puhelin: 310 36983
anne.koskinen(a)hel.fi

§ 58

Valtuutettu Petrus Pennasen aloite erikoisopetuspäivien järjestämisestä kouluissa

HEL 2018-006843 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Petrus Pennasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Petrus Pennanen ja 14 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki järjestäisi oppilailleen vapaaehtoisten asiantuntijoiden vetämiä erikoisopetuspäiviä, joista tiedotettaisiin kaikille kaupungin koulujen oppilaille ja oppilaat voisivat osallistua niihin yli koulurajojen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on aloitteen johdosta antamassaan lausunnossa todennut, että aloitteessa esitetyt näkökulmat nuorten opiskelun motivaation vahvistamiseen ovat perusopetuksen opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisia. Oppilailla tulee olla riittävästi mahdollisuuksia syventyä oman kiinnostuksen mukaisiin aiheisiin osana opetusta sekä jakaa kiinnostuksen aiheita yhdessä toisten oppilaiden kanssa.

Kaupungin kouluissa on otettu käyttöön peruskoulujen uudet opetussuunnitelmat 1.8.2016 alkaen. Opetushallitus antoi 22.12.2014 määräyksen perusopetuksen valtakunnallisista perusteista, joiden pohjalta

on laadittu Helsingin kuntakohtainen opetussuunnitelma sekä edelleen koulukohtaiset opetussuunnitelmat. Opetussuunnitelma rakentuu yhteisestä osuudesta, vuosiluokkakokonaisuuksista vuosiluokille 1–2, 3–6 ja 7–9 sekä oppiaineosuudesta.

Opetussuunnitelma on koulun opetuksen ja kasvatuksen työväline. Se ohjaa koulun toimintakulttuurin ja pedagogiikan kehittämistä. Tavoitteena on, että oppimisprosessi on laadukas ja oppimistulokset hyvät. Opetussuunnitelman pedagogiset linjaukset ohjaavat kouluja kehittämään toimintatapojaan niin, että oppilaiden mielenkiinto ja motivaatio oppimiseen lisääntyy. Oppilaiden osallisuus ja demokraattinen toiminta ovat keskeisiä tavoitteita koulujen opetuksessa ja toimintakulttuurissa.

Opetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan aktiivisuutta, lisätä opiskelun merkityksellisyyttä ja mahdollistaa onnistumisen kokemuksia jokaiselle oppilaalle. On tärkeää, että oppilailla on mahdollisuus syventää osaamistaan omissa mielenkiinnon aiheissaan. Toisaalta keskeinen opetuksen tavoite on vahvistaa tulevaisuudessa tarvittavaa laaja-alaista osaamista eri oppiaineiden irrallisten tietojen opiskelun sijaan. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin kuuluvat ajattelun ja oppimisen taidot, vuorovaikutus- ja ilmaisutaidot, monilukutaito, itsestä huolehtiminen, arjen taidot, kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen, työelämätaidot ja yrittäjyys sekä osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen.

Jokainen oppiaine edistää osaltaan laaja-alaisen osaamisen taitoja. Merkittävä opetuksen tavoite on ylittää oppiainerajoja ja kytkeä oppiminen tosielämän ilmiöihin. Näin opiskeltavia aiheita tarkastellaan niiden oikeissa ympäristöissä. Yhteistyö koulun ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa on merkittävä osa oppimista. Helsingissä jokainen peruskoulun oppilas opiskelee lukuvuoden aikana vähintään kaksi pitkäkestoista, oppiainerajat ylittävää ilmiöpohjaista kokonaisuutta.

Aloitteessa esitetyt erikoisopetuspäivät vastaavat koulujen opetussuunnitelmissa esitettyihin keskeisiin tavoitteisiin kuten laaja-alaiseen osaamiseen, ilmiöpohjaiseen opiskeluun ja osallisuuden muotojen vahvistamiseen. Ne syventävät osaamista ja vahvistavat nuorten motivaatiota. Erikoisopetuspäivät ovat ilmiöpohjaista oppimista, jossa voidaan pitkäjänteisesti tutkia maailman autenttisia ilmiöitä eri tieteiden näkökulmasta ja erilaisia asiantuntijoita hyödyntäen. Peruskouluissa on ollut erilaisia hankkeita, joissa esitettyjä kehittämissideoita on jo toteutettu, ja voidaan edelleen toteuttaa (esim. Pop up -koulut ja Helsinki Education Week, jolloin oppilaat voivat osallistua sekä kaupungin omien että kansainvälisten asiantuntijoiden järjestämiin työpajoihin).

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

13.02.2019

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Petrus Pennasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.01.2019 § 42

HEL 2018-006843 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Petrus Pennasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 20.11.2018 § 251

HEL 2018-006843 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lautakunta toteaa, että aloitteessa esitetyt näkökulmat nuorten opiskelun motivaation vahvistamiseen ovat perusopetuksen opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisia. Oppilaille tulee olla riittävästi mahdollisuuksia syventyä omien kiinnostuksen mukaisiin aiheisiin osana opetusta sekä jakaa kiinnostuksen aiheita yhdessä toisten oppilaiden kanssa.

Helsingin kaupungin kouluissa on otettu käyttöön peruskoulujen uudet opetussuunnitelmat 1.8.2016 alkaen. Opetushallitus antoi 22.12.2014

määräyksen perusopetuksen valtakunnallisista perusteista, joiden pohjalta on laadittu Helsingin kuntakohtainen opetussuunnitelma sekä edelleen koulukohtaiset opetussuunnitelmat. Opetussuunnitelma rakentuu yhteisestä osuudesta, vuosiluokkakokonaisuuksista vuosiluokille 1-2, 3-6 ja 7-9 sekä oppiaineosuudesta. Opetussuunnitelma on koulun opetuksen ja kasvatuksen työväline. Se ohjaa koulun toimintakulttuurin ja koulupedagogiikan kehittämistä. Tavoitteena on, että oppilaiden oppimisprosessi on laadukas mahdollistaen hyvät oppimistulokset. Opetussuunnitelman pedagogiset linjaukset ohjaavat kouluja kehittämään toimintatapojaan niin, että oppilaiden mielenkiinto ja motivaatio oppimiseen lisääntyy. Keskeinen tavoite on edistää oppilaiden osallisuuden ja demokraattisen toiminnan tavoitteita koulujen opetuksessa ja toimintakulttuurissa.

Opetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan aktiivisuutta, lisätä opiskelun merkityksellisyyttä ja mahdollistaa onnistumisen kokemuksia jokaiselle oppilaalle. On tärkeää, että oppilailla on mahdollisuus syventää osaamistaan omissa mielenkiinnon aiheissa. Toisaalta keskeinen opetuksen tavoite on vahvistaa tulevaisuudessa tarvittavaa laaja-alaista osaamista eri oppiaineiden irrallisten tietojen opiskelun sijaan. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin kuuluvat ajattelun ja oppimisen taidot, vuorovaikutus- ja ilmaisutaidot, monilukutaito, itsestä huolehtiminen, arjen taidot, kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen, työelämätaidot ja yrittäjyys sekä osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen. Jokainen oppiaine edistää osaltaan laaja-alaisen osaamisen taitoja. Merkittävä opetuksen keskeinen tavoite on ylittää oppiainerajoja ja kytkeä oppiminen tosielämän ilmiöihin. Näin opiskeltavia aiheita tarkastellaan niiden oikeissa ympäristöissä. Yhteistyö koulun ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa on merkittävä osa oppimista. Helsingissä jokainen peruskoulun oppilas opiskelee lukuvuoden aikana vähintään kaksi pitkäkestoista, oppiainerajat ylittävää ilmiöpohjaista kokonaisuutta.

Aloitteessa esitetyt näkökulmat erikoispäivistä nuorten motivaation vahvistamiseksi ja osaamisen syventämiseksi vastaavat koulujen opetussuunnitelmissa esitettyihin keskeisiin tavoitteisiin kuten laaja-alaiseen osaamiseen, ilmiöpohjaiseen opiskeluun ja osallisuuden muotojen vahvistamiseen. Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että esityksen mukaiset erikoispäivät ovat perusopetuksen monialaisten oppimiskokonaisuuksien ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden mukaista ilmiöpohjaista oppimista, jolloin pitkäjänteisesti voidaan tutkia maailman autenttisia ilmiöitä eri tieteiden näkökulmasta erilaisia asiantuntijoita hyödyntäen. Peruskouluissa on ollut erilaisia hankkeita, joissa esitettyjä kehittämisideoita on jo toteutettu, ja voidaan edelleen toteuttaa, esimerkiksi Pop up –koulut ja viikon mittainen Helsinki Education Week,

13.02.2019

---

jolloin oppilaat voivat osallistua sekä kaupungin omien että kansainvälisten asiantuntijoiden järjestämiin työpajoihin.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tuulia Tikkanen, opetuskonsultti, puhelin: 310 88047
tuulia.tikkanen(a)hel.fi

§ 59

Valtuutettu Emma Karin aloite kaupunkisoutuvenepalvelusta Helsinkiin

HEL 2018-006847 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi
Minttu Perttula, projektipäällikkö, puhelin: 310 36171
minttu.perttula(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Emma Karin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Emma Kari ja 22 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki selvittää mahdollisuudet ottaa kaupunkisoutuvenepalvelu käyttöön kesään 2019 mennessä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalvelukokonaisuudella on soutuveneiden vuokraustoimintaa nykyisellään Lähteelän ulkoilualueella Kirkkonummen kunnan alueella sekä Kaunissaassa Sipoossa. Molemmissa paikoissa on kaupungin omaa henkilökuntaa huolehtimassa vuokraustoinnasta ja siitä, että soutuveneet ovat turvallisessa kunnossa. Helsingin kaupungin alueella soutuveneiden vuokraustoimintaa ei tällä hetkellä ole, eikä liikuntapalvelukokonaisuus ole resursoinut määrärahaa kaupunkisoutuvenepalvelun toteuttamiselle. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on lausunnossaan arvioinut, ettei kaupunkisoutuvenepalvelua ole tarkoituksenmukaista järjestää kaupungin omana toi-

mintana, vaan kaupungin roolina on pikemminkin luoda yrityksille mahdollisimman hyvät lähtökohdat palvelun tarjoamiseksi.

Aloitteessa mainittu Espoon kaupunkivenepalvelu toimii siten, että yksityinen yritys järjestää koko vuokraustoiminnan ja on omalla kustannuksellaan hankkinut vuokrattavat soutuveneet. Espoon kaupunki on järjestänyt ja vuokrannut maa-alueet yritykselle. Vuokrapaikat ovat poukamissa ja pienvenesatamien läheisyydessä, joissa ei ole laiva- tai muuta vilkasta vesiliikennettä.

Kaupunginkanslian elinkeino-osasto neuvottelee samaisen Espoossa toimivan yrityksen kanssa kaupunkisoutuveneiden tuomisesta myös Helsinkiin kesällä 2019. Yritys suunnittelee kaupunkivenepalvelua Vuosaareen, Lauttasaareen ja Hernesaareen siten, että veneet tuotaisiin alueilla jo nyt toimivien yritysten tai veneseurojen laitureihin. Kaupunki osallistuisi palvelun viestintään ja tiedottamiseen, mutta hanke toteutettaisiin yksityisten yritysten ja/tai seurojen välisillä sopimuksilla.

Liikuntapalvelukokonaisuus puolestaan selvittää yhdessä kaupunkiympäristön toimialan kanssa mahdollisia kaupungin omistuksessa olevia maa-alueita, jotka soveltuisivat vuokrattavaksi kaupunkisoutuvenepalvelua varten. Samalla selvitetään, miten paikat voitaisiin kilpailuttaa toiminnasta kiinnostuneiden yrittäjien kesken. Kaupunki on jo nykyisellään vuokrannut useita maa-alueita yrityksille, jotka harjoittavat mm. SUP-lauta-, kajakki- ja kanoottivuokraustoimintaa. Aloitteessa yhtenä vaihtoehtona ehdotettu Töölönlahti soveltuisi erinomaisesti soutuveneiden vuokrauspaikaksi.

Kaupunkivenepalvelu toteuttaisi osaltaan Helsingin merellistä strategiaa. Se vahvistaisi kaupungin merellisyyttä, rantojen julkista käyttöä ja merellisten kohteiden saavutettavuutta niidenkin keskuudessa, joilla omaa venettä ei ole.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi
Minttu Perttula, projektipäällikkö, puhelin: 310 36171
minttu.perttula(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Emma Karin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.01.2019 § 43

HEL 2018-006847 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Emma Karin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi
Minttu Perttula, projektipäällikkö, puhelin: 310 36171
minttu.perttula(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 27.11.2018 § 221

HEL 2018-006847 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää valtuustoaloitetta kannatettavana, mutta ei pidä tarkoituksenmukaisena, että kaupunki ryhtyisi itse järjestämään kyseistä palvelua. Liikuntapalvelukokonaisuuden näkemyksen mukaan, kaupungin tehtävä tässä asiassa olisi kaupungin strategian mukaisesti toimia alustana ja mahdollistajana luomalla yrityksille mahdollisimman hyvät lähtökohdat järjestää kaupunkia elävöittävää toimintaa.

Liikuntapalvelukokonaisuus selvittää yhdessä kaupunkiympäristön toimialan kanssa mahdollisia maa-alueita, jotka voisivat soveltua vuokratavaksi tällaisen toiminnan harjoittamiseen, huomioiden alueen toiminnallisuus, turvallisuus, ympäristöasiat jne. Samalla selvitetään, miten kyseiset paikat voitaisiin kilpailuttaa mahdollisten yrittäjien kesken.

Espoon kaupunkivenepalvelu toimii niin, että yksityinen yritys järjestää koko vuokraustoiminnan ja on omalla kustannuksellaan hankkinut tarjoamaansa palveluun liittyvät soutuveneet. Espoon kaupunki on järjestänyt ja vuokrannut maa-alueet yritykselle heidän toimintaansa varten.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Espoossa veneiden vuokrapaikat ovat poukamissa ja pienvenesatamien läheisyydessä. Helsingissä tulee huomioida Espoota huomattavasti vilkkaampi vesiliikenne ja se, että Espoossa ei ole laivaliikennettä.

Aloitteessa yhtenä vaihtoehtona ehdotettu Töölönlahti soveltuu erinomaisesti soutuveneiden vuokrauspaikaksi huomioiden turvallisuus, ja lahdella on jo SUP-lauta-, kajakki-, soutuvene- ja kanoottivuokraustoimintaa. Töölönlahden yrittäjien maa-alueiden vuokrauksesta vastaa kaupunkiympäristön toimiala.

Liikuntapalvelukokonaisuuteen ei ole tullut kyselyjä mistä voisi vuokrata soutuveneiden kaupungin alueella. Liikuntapalvelukokonaisuudella on soutuveneiden vuokraustoimintaa Lähteelän ulkoilualueella ja Kaunisaaressa, joissa myös on henkilökuntaa jotka voivat huolehtia vuokraustoiminnasta ja siitä, että soutuveneet ovat vuokrattavassa ja turvallisessa kunnossa. Kuluttajaturvallisuuslain mukaan palvelun tarjoaja on aina vastuussa siitä, että tarjottu palvelu on kuluttajalle turvallinen. Tämä tarkoittaa, että veneet ja niiden välineistö on aina tarkistettava ja huollettava kuntoon, ennen kun ne luovutetaan käyttäjälle.

Helsingin kaupungin alueella liikuntapalvelukokonaisuudella ei ole erillistä soutuveneiden vuokraustoimintaa, eikä liikuntapalvelukokonaisuus ole erikseen resursoinut määrärahaa tällaisen palvelun toteuttamiselle. Liikuntapalvelukokonaisuus on vuokrannut useita maa-alueita hallinnoimiltaan alueiltaan yrityksille jotka harjoittavat mm. SUP-lauta-, kajakki- sekä kanoottivuokraustoimintaa ja toimii näin jo mahdollistajana monelle yritykselle.

Käsittely

27.11.2018 Ehdotuksen mukaan

Esityslistalle merkityn esittelijän Tarja Loikkasen ollessa poissa kokouksesta asian esittelijänä toimi Petteri Huurre.

Esittelijä

vs. liikuntajohtaja
Petteri Huurre

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi

§ 60

Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite koulujen pihojen kehittämistä

HEL 2018-009103 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Johanna Nuortevan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Johanna Nuorteva ja 23 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki kartoittaa koulujen pihojen tarjontaa ja laatii sen pohjalta kehittämissuunnitelman, jotta kaikilla koulujen pihoiden olisi toimintaan ja liikuntaan kannustavia rakennelmia.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus on saanut aloitteen johdosta kasvatus- ja koulutuslautakunnan, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan sekä kaupunkiympäristölautakunnan lausunnot.

Liikkumisen puutteesta on tullut keskeinen terveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä heikentävä tekijä kaikenikäisillä. Vain noin kolmannes peruskouluikäisistä lapsista ja nuorista täyttää ikäryhmälleen asetetut liikuntasuosituksen. Alakoulussa osuus on noin 40 % ja yläkoulussa noin 15 %.

Koulupihojen kehittämisestä liikkumiseen ja toiminnallisiin leikkeihin innostaviksi on monenlaista hyötyä. Piha on keskeinen liikkumisympäristö koululaisten arkipäivissä ja iltapäivätoiminnassa. Koulujen pihojen monimuotoisuus lisää osaltaan myös asuinalueiden viihtyisyyttä. Monikäyttöiset pihat ovat parhaimmillaan kiinnostavia ja liikkumaan houkuttelevia kaupunkitiloja asuinalueiden arkiympäristöissä. Ne lisäävät kaupunginosien viihtyisyyttä, yhteisöllisyyttä, omaleimaisuutta ja turvallisuutta. Helposti saavutettavina, maksuttomina ja avoimina lähiliikuntaja leikkipaikkoina ne edistävät asukkaiden yhdenvertaisuutta ja luovat edellytyksiä asukkaisen omatoimiselle liikkumiselle, kohtaamiselle ja hyvinvoinnille.

Rakentamishjelman mukaisiin perusparannushankkeisiin sisältyy myös kiinteistöön kuuluvan pihan perusparantaminen. Erityisesti osakorjauksin kunnostetuissa kouluissa sekä kohteissa, joiden elinkaaren mukainen perusparannus tulee ajankohtaiseksi talousarvion kymmenen vuoden suunnitelmakauden jälkeen, voidaan tunnistaa sekä teknistä kunnostamista että liikunta- ja leikkiolosuhteiden parantamista tarvitsevia pihvoja.

Koulujen pihvoja on pyritty kehittämään mm. vuosina 2012–2015 järjestetyssä Inspiroivat koulupihat ja -luokat osana laadukasta iltapäivätoimintaa -hankkeessa, jonka tarkoituksena oli luoda toimivia koulujen piharatkaisuja iltapäivätoiminnassa olevien lasten vapaan ja ohjatun ulkoliikunnan edistämiseksi. Liikkuva koulu -ohjelman tueksi kehitettiin vuosina 2015–2018 Lähiörahastohankkeena Aktiiviset koulupihat toiminnallisen koulupäivän tukena.

Koulujen pihojen tilannetta liikkumisen näkökulmasta on kartoitettu valtakunnallisesti muun muassa seuraavilla kolmella kyselyllä, joissa kaikissa Helsingin tilanne osoittautui kansallista keskiarvoa heikommaksi:

1. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kehittämä ns. TEA-viisari (valtakunnallinen terveyden edistämisen aktiivisuuden mittari) vuosina 2014, 2016 ja 2018. Kouluilta kysyttiin, onko piha liikkumiseen innostava lähiliikuntapaikka, jota hyödynnetään myös koulupäivän ulkopuolella. Helsingissä 69 prosenttia kouluista vastasi kyllä vuoden 2018 kyselyssä, valtakunnallisesti 77 %.
2. Etelä-Suomen aluehallintoviraston julkaisema opinnäytetyö vuodelta 2016, jossa rehtoreiden arvioitavana olivat mm. pihan yleinen tila, pelikenttä, koripallokorit, jalkapallomaalit, keinut ja kiipeilytelineet. Helsinki sai pisteet 1,97/4.
3. Liikkuva koulu -ohjelman nykytilan arviointi, jonka kaikki ohjelmaan rekisteröityneet koulut täyttävät säännöllisesti. Kouluja

pyydetään mm. arvioimaan asteikolla 0–4, onko koulun pihalla pelialue ja riittävästi muita toiminnan paikkoja ja onko pihan virikkeellisyyttä lisätty koulun omilla toimilla.

Selvitys koulupihojen liikunnallisuuden tilasta on mahdollista laatia näiden jo olemassa olevien tiedonkeruiden sekä kaupungin toimialoilla olevan muun tiedon perusteella. Myös koululaisilta itseltään on kysytty näkemyksiä koulujen liikunnallisuuden tilasta mm. LIITU-tutkimuksessa vuonna 2018. Lisäksi kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on tuottanut kaupunkilaisprofiili-työkalun, jota voidaan soveltaa erityisesti liikkumisen esteiden ja motivaatioiden kartoitukseen.

Selvityksen perusteella laaditaan kunnostustoimenpiteiden aikataulutettu suunnitelma, jossa huomioidaan toteutettavien parannustöiden alueellinen kattavuus ja tasapuolisuus. Alueelliset lähiliikuntapaikat ja leikkipuistot sekä niiden kunto ja monipuolisuus voidaan kartoittaa myös tässä yhteydessä, sillä yhdessä koulujen pihojen kanssa ne muodostavat monille kaupunkilaisille arkiliikkumisolosuhteiden verkoston Helsingissä. Tämä kartoitus ja sen avulla tehtävä kehittämissuunnitelma toteutetaan toimialojen yhteistyönä.

Helsingin liikuntapaikkojen alueellisesta saavutettavuudesta ja optimaalisesta sijainnista on tehty pitkän aikavälin tarkastelu vuonna 2017. Selvityksessä on mukana myös koulujen pihalla olevia lähiliikuntapaikkoja. Selvitystä täydennetään yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen sekä kaupunkiympäristön toimialojen kanssa korttelitalojen ja päiväkotien pihojen sekä rakentamishjelman mukaisesti suunniteltavien hankkeiden osalta. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala työstää tältä pohjalta liikuntapalveluiden olosuhteiden selvitystä, joka tuottaa lisää tietoa mm. erilaisten liikkumisolosuhteiden alueellisesta kattavuudesta ja saavutettavuudesta.

Kaupunkistrategian kärkihankkeena olevan liikkumishjelman päämääränä on, että liikkuminen Helsingissä on helppo, sujuva ja houkutteleva arjen valinta. Koulujen pihojen kehittäminen on kirjattu yhdeksi liikkumishjelman toimenpiteistä:

"Koulujen pihoja kehitetään liikkumiseen innostaviksi. Pihojen toiminnallisuus ja monikäyttöisyys kartoitetaan hyödyntämällä mm. Etelä-Suomen Aluehallintoviraston koulupihojen kartoitusta ja Liikkuva Koulu -ohjelman koulujen nykytilan arviointia. Kunnostustoimenpiteistä tehdään aikataulutettu suunnitelma, jossa huomioidaan välituntiliikkumisen, oppituntien, iltapäivätoiminnan ja harrastuskäytön tarpeet sekä lasten, nuorten ja perheiden omatoimisen käytön edellytykset myös koulupäivien ulkopuolella. Kymmenen koulunpihan liikkumisolosuhteita parannetaan vuodelle 2019 myönnetyllä lisärahoituksella."

Kaikkia edellä esiteltyjä tarkasteluja voidaan hyödyntää koulujen pihojen kunnostussuunnitelmassa ja kymmenen kunnostettavan koulupihan valinnassa. Em. liikkumisohjelman toimenpiteen toteuttaminen vastaisi suurelta osin aloitteessa esitettyihin tavoitteisiin. Kunnostettavat pihat valitaan toimialojen yhteistyönä olemassa olevien selvitysten tuloksia hyödyntäen. Sijainnin valinnassa ja pihasuunnittelussa huomioidaan liikunta oppimisen välineenä, lasten ja asukkaiden osallistaminen ja vaikutus syrjäytymisen ehkäisyyn.

Kaupunkiympäristölautakunta on lausunnossaan todennut, että koulujen pihojen varustelusta ja käytettävyydestä tehdään kokonaiskartoitus, jonka pohjalta voidaan tehdä suunnitelmia kaikkien koulujen pihojen korjaamiseksi liikuntaan, leikkiin ja toimintaan kannustavaksi.

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä vuoden 2019 talousarviossa on varattu määrärahat liikuntapaikkojen rakentamiseen vähintään 10 koulun pihalle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 73

HEL 2018-009103 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Johanna Nuortevan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

28.01.2019 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

13.02.2019

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki: Uusi kappale 18:

"Kaupunginvaltuuston hyväksymässä vuoden 2019 talousarviossa on varattu määrärahat liikuntapaikkojen rakentamiseen vähintään 10 koulun pihalle."

Kannattaja: Pia Pakarinen

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun esityksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 22.01.2019 § 26

HEL 2018-009103 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristön toimiala vastaa kiinteistöjen ulkoalueiden hoitamisesta ja valvomisesta, ja toimialan ylläpitopalvelun tehtäviin kuuluvat toimitilojen ylläpidon ja kiinteistönhoidon järjestäminen, valvonta ja kunnossapito. Kaupungin hallinnassa olevien kiinteistöjen tulee tarjota terveelliset ja turvalliset puitteet päivähoidon ja koulutuksen järjestämiselle.

Koulujen pihoja on pyritty kehittämään myös muun muassa vuosina 2012-2015 järjestetyssä Inspiroivat koulupihat ja -luokat osana laadukasta iltapäivätoimintaa -hankkeessa, jonka tarkoituksena oli luoda toimivia koulujen piharatkaisuja iltapäivätoiminnassa olevien lasten vapaan ja ohjatun ulkoliikunnan edistämiseksi. Liikkuva koulu -ohjelman tueksi vuosina 2015-2018 kehitettiin Lähiörahastohankkeena Aktiiviset koulupihat toiminnallisen koulupäivän tukena. Kaupunkiympäristön toimiala on myös antanut lausunnon Karhuvaara ym. valtuustoaloitteeseen koskien marjapensaiden ja hedelmäpuiden istuttamista koulujen, päiväkotien ja hoitolaitosten pihaille. Lausunnossa ehdotettiin pilottihankkeen järjestämistä, jossa esimerkiksi koulujen pihaille olisi mahdol-

13.02.2019

lista istuttaa marjapensaita ja hedelmäpuita piha-alueiden viihtyvyyden lisäämiseksi.

Vuoden 2019 talousarvioon on myös lisätty investointimäärärahoja 2,5 miljoonaa euroa liikuntapaikkarakentamiseen. Tarkoituksena on kehittää kymmentä koulupihaa liikkumiseen innostavaksi. Kunnostustoimenpiteistä tehdään aikataulutettu suunnitelma, jossa huomioidaan välituntiliikkumisen, oppituntien, iltapäivätoiminnan ja harrastuskäytön tarpeet sekä lasten, nuorten ja perheiden omatoimisen käytön edellytykset myös koulupäivien ulkopuolella.

Lautakunta toteaa, että tehdään kokonaiskartoitus koulujen pihojen varustelusta ja käytettävyydestä, jonka pohjalta voidaan tehdä suunnitelmia ja ratkaisuja kaikkien koulujen pihojen korjaamiseksi liikuntaan, leikkiin ja toimintaan kannustavaksi huomioiden kaiken ikäisten koululaisten tarpeet.

Käsittely

22.01.2019 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Lautakunta toteaa, että tehdään kokonaiskartoitus koulujen pihojen varustelusta ja käytettävyydestä, jonka pohjalta voidaan tehdä suunnitelmia ja ratkaisuja kaikkien koulujen pihojen korjaamiseksi liikuntaan, leikkiin ja toimintaan kannustavaksi huomioiden kaiken ikäisten koululaisten tarpeet.

Kannattaja: Eveliina Heinäluoma

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen.

15.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Lotta Hakanpää, projektiasiantuntija, puhelin: 310 21397
lotta.hakanpaa(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 18.12.2018 § 283

HEL 2018-009103 T 00 00 03

Lausunto

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää kannatettavana valtuutettu Johanna Nuortevan ja allekirjottaneiden valtuustoaloitetta koulupihojen kartoittamiseksi ja tarvittavien parannusehdotusten laatimiseksi. Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että kartoitusta tehtäessä koulupihojen lisäksi huomioidaan kaupungin muutkin liikuntapaikat sekä liikuntapaikkojen kartoitukset ja toteaa seuraavaa:

Koulupihojen kehittämisessä liikkumiseen ja toiminnallisiin leikkeihin innostaviksi on nähty monenlaista hyötyä. Piha on keskeinen liikkumisympäristö koululaisten arkipäivissä ja iltapäivätoiminnassa. Koulujen pihojen monimuotoisuus lisää osaltaan myös asuinalueiden viihtyisyyttä. Monikäyttöiset koulujen pihat ovat parhaimmillaan kiinnostavia ja liikkumaan houkuttelevia kaupunkitiloja asuinalueiden arkiympäristöissä ja lisäävät kaupunginosien viihtyisyyttä, yhteisöllisyyttä, omaleimaisuutta ja turvallisuutta. Helposti saavutettavina, maksuttomina ja avoimina lähiliikunta- ja leikkipaikkoina koulujen pihat edistävät myös asukkaiden yhdenvertaisuutta ja luovat edellytyksiä asukkaisten omatoimiseen liikkumiseen, kohtaamiseen ja hyvinvoinnille.

Koulujen pihojen tilannetta liikkumisen näkökulmasta on kartoitettu valtakunnallisesti muun muassa seuraavilla kolmella kyselyllä, joissa kaikissa Helsingin tilanne osoittautui kansallista keskiarvoa heikommaksi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kehittämä valtakunnallinen terveyden edistämisen aktiivisuuden ns. TEA-mittari -kyselyllä (vuosina 2014, 2016 ja 2018) kouluilta kysyttiin onko koulupiha liikkumiseen innostava lähiliikuntapaikka, jota hyödynnetään myös koulupäivän ulkopuolella (kyllä/ei). Helsingissä 69 prosenttia (valtakunnallisesti 77 %) kouluista vastasi kyllä vuoden 2018 kyselyssä.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston julkaisema opinnäytetyöllä vuodelta 2016, jossa Helsinki sai pisteet 1,97/4. Rehtoreiden arvioitavana olivat pihan yleinen tila, pelikenttä, koripallokorit, jalkapallomaalit, keinut ja kiipeilytelineet.

Liikkuva Koulu -ohjelman nykytilan arvioinnilla, jonka kaikki ohjelmaan rekisteröityneet koulut täyttävät säännöllisesti. Nykytilan arvioinnissa kouluja pyydetään mm. arvioimaan asteikolla 0-4, onko koulun pihalla pelialue ja riittävästi muita toiminnan paikkoja ja onko pihan virikkeellisyttä lisätty koulun omilla toimilla.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan rakentamisohjelman perusparrannushankkeisiin sisältyy myös kiinteistöön kuuluvan pihan perusparrantaminen. Liikunta- ja leikkitarpeiden lisäksi pihasuunnittelussa huomioidaan saatto- ja huoltoliikenteen integroiminen toimintaan turvallisesti. Erityisesti osakorjauksin kunnostetuissa kouluissa sekä kohteissa, joiden elinkaaren mukainen perusparrannus tulee ajankohtaiseksi

13.02.2019

talousarvion kymmenen vuoden suunnitelmakauden jälkeen, voidaan tunnistaa sekä teknistä kunnostamista että liikunta- ja leikkiolosuhteiden parantamista tarvitsevia pihvoja.

Selvitys koulupihojen liikunnallisuuden tilasta on mahdollista laatia jo olemassa olevien tiedonkeruiden (TEA-viisari, Liikkuva koulu -nykytilan arviointi ja AVI-selvitys) sekä kaupungin toimialoilla olevan muun tiedon perusteella. Myös koululaisilta itseltään on kysytty näkemyksiä koulujen liikunnallisuuden tilasta mm. LIITU-tutkimuksessa 2018, ja jonka tulokset raportoidaan myöhemmin. Lisäksi kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on tuottanut kaupunkilaisprofiili-työkalun, jota voidaan soveltaa erityisesti liikkumisen esteiden ja motivaatioiden kartoitukseen.

Selvityksen perusteella laaditaan kunnostustoimenpiteiden aikataulutettu suunnitelma, jossa huomioidaan toteutettavien parannustöiden alueellinen kattavuus ja tasapuolisuus. Alueelliset lähiliikuntapaikat ja leikkiuistot sekä niiden kunto ja monipuolisuus voidaan kartoittaa myös tässä yhteydessä, sillä yhdessä koulujen pihojen kanssa ne muodostavat monille kaupunkilaisille arkiliikkumisolosuhteiden verkoston Helsingissä. Tämä kartoitus ja sen avulla tehtävä kehittämissuunnitelma toteutetaan toimialojen yhteistyönä.

Helsingin liikuntapaikkojen alueellisesta saavutettavuudesta ja optimaalisesta sijainnista on tehty pitkän aikavälin tarkastelu vuonna 2017 (pro gradu -tutkielma Helsingin yliopisto, aluetiede). Selvityksessä on mukana myös koulujen pihjoilla olevia lähiliikuntapaikkoja. Selvitystä täydennetään yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen sekä kaupunkiympäristön toimialojen kanssa korttelitalojen ja päiväkotien pihojen sekä rakentamisohjelman mukaisesti suunniteltavien hankkeiden osalta. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala työstää tältä pohjalta liikuntapalveluiden olosuhde-selvitystä, joka tuottaa lisää tietoa mm. erilaisten liikkumisolosuhteiden alueellisesta kattavuudesta ja saavutettavuudesta.

Edellä mainittuja tarkasteluja voidaan hyödyntää tehtävässä koulujen pihojen kunnostussuunnitelmassa sekä kymmenen kunnostettavan koulunpihan valinnassa. Kunnostettavat pihat valitaan toimialojen yhteistyönä kaikkien edellä esiteltyjen selvitysten tuloksia hyödyntäen. Lisäksi lautakunta painottaa että koulujen oppilaita ja oppilasneuvostoja pitää kuulla ja osallistaa suunnitteluprosesseissa. Tämän lisäksi sijainnin valinnassa ja pihasuunnittelussa tulee huomioida liikunta oppimisen välineenä, lasten ja asukkaiden osallistaminen, koulutiloihin sijoittuva kasvava esiopetuksen lapsimäärä ja vaikutus syrjäytymisen ehkäisyyn.

Tätä lausuntoehdotusta on valmisteltu yhdessä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sekä kaupunkiympäristön toimialan asiantuntijoiden kanssa.

Käsittely

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

13.02.2019

18.12.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Martina Harms-Aalto: Lisäksi lautakunta painottaa että koulujen oppilaita ja oppilasneuvostoja pitää kuulla ja osallistaa suunnitteluprosesseissa. Tämän lisäksi sijainnin valinnassa tulee huomioida..... (tämä on siis lisälause 11. kohtaan)

Kannattaja: Pia Pakarinen

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Martina Harms-Aallon tekemän ja Pia Pakarisen kannattaman vastaehdotuksen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Mauno Kemppi, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 27.11.2018 § 222

HEL 2018-009103 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää valtuustoaloitteessa esitettyä koulujen pihojen tarjonnan kartoitusta ja sen pohjalta laadittavaa kehittämissuunnitelmaa yhteistyössä toimialojen välillä hyvänä asiana.

Liikkumisen puutteesta on tullut keskeinen terveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä heikentävä tekijä kaiken ikäisillä. Vaikka liikunta on suhteellisen suosittu vapaa-ajan harrastus, arkielämästä on samanaikaisesti tullut istuvaa. Luontainen liikkuminen on vähentynyt olennaisesti.

Vain noin kolmannes peruskouluikäisistä lapsista ja nuorista täyttää ikäryhmälleen asetetut liikuntasuositukset, alakoulussa osuus on noin 40 % ja yläkoulussa noin 15 %. Kouluikäiset lapset ja nuoret viettävät valveillaoloajastaan noin 7,5 tuntia paikallaan joko istuen tai makuulla. Liikunta ja liikkuminen vähenevät ratkaisevasti iän myötä: yläkoululaiset harrastavat ja liikkuvat vähiten ja istuvat eniten. Edes kaikki säännöllistä, ohjattua liikuntaa harrastavat lapset eivät liiku terveytensä kannalta riittävästi.

Liian vähäisen liikkumisen seuraukset ovat vakavia. Liikkumisen puute on maailmanlaajuisesti jo neljänneksi yleisin taustatekijä pitkäaikaissairauksien aiheuttamiin kuolemantapauksiin. Muita seurauksia ovat muun muassa fyysisen kunnon ja toimintakyvyn heikkeneminen, tuki- ja liikuntaelinongelmat, ylipaino, tyypin 2 diabetes, sydän- ja verisuonisairaudet sekä mielenterveys- ja uniongelmat. Liikkumattomuuteen kytkeytyvien kansantaloudellisten kustannusten on arvioitu Suomessa olevan vuosittain vähintään 3,2 miljardia euroa.

Arki- ja hyötyliikkumisen lisääminen on mahdollista kehittämällä niitä arkiympäristöjä, joissa ihmiset elävät. Näistä merkittävimpiä ovat julkinen tila, julkinen liikenne, varhaiskasvatus, koulu, työpaikat ja vanhuspalvelut. [Tutkimusviitteet liikkumishjelman projektisuunnitelmasta: ks. mm. Helajärvi Harri, Lindholm Harri, Vasankari Tommi ja Heinonen Olli J. (2015); Husu, Pauliina (ym.) (2018).; Itkonen Hannu, Lehtonen Kati ja Aarresola Outi. (2018); Kokko Sami & Mehtälä Anette (toim.) (2016).; Vasankari Tommi & Kolu Päivi (toim) (2018); World Health Organization (2017).]

Koulupihojen kehittämisessä liikkumiseen ja toiminnallisiin leikkeihin innostaviksi on nähty monenlaista hyötyä. Piha on keskeinen liikkumisympäristö koululaisten arkipäivissä ja iltapäivätoiminnassa. Koulujen pihojen monimuotoisuus lisää osaltaan myös asuinalueiden viihtyisyyttä. Monikäyttöiset koulujen pihat voivat parhaimmillaan olla hyvinkin kiinnostavia kaupunkitiloja asuinalueiden arkiympäristöissä ja lisätä sellaisina kaupunginosien elävyyttä, omaleimaisuutta ja turvallisuutta. Helposti saavutettavina, avoimina lähiliikunta- ja leikkipaikkoina koulujen pihat edistävät myös asukkaiden yhdenvertaisuutta ja luovat edellytyksiä asukkaisen omatoimiselle liikkumiselle, kohtaamiselle ja hyvinvoinnille.

Kaupunkistrategian mukaan ”kaupunkiympäristöä sekä liikunta- ja kulttuuritarjontaa kehitetään liikkumiseen ja arkiaktiivisuuteen kannustavaksi tasapuolisesti eri kaupunginosissa. Lapsia ja nuoria liikutetaan yhä enemmän kiinteänä osana heidän arkeaan varhaiskasvatuksessa ja kouluissa. Kaupunkia suunnitellaan ja rakennetaan tavalla, joka ottaa erilaiset käyttäjät huomioon.”

Kaupunkistrategian kärkihankkeen, liikkumishjelman, tavoitteena on saada kaupunkilaiset liikkumaan enemmän ja istumaan vähemmän. Päämääränä on, että liikkuminen Helsingissä on helppo, sujuva ja houkutteleva arjen valinta. Jo vähäisellä arki- ja hyötyliikkumisella on terveyttä ja hyvinvointia edistäviä vaikutuksia erityisesti niiden henkilöiden osalta, jotka liikkuvat vähän.

Koulujen pihojen tilannetta liikkumisen näkökulmasta on kartoitettu valtakunnallisesti kolmella tavalla. Kaikissa seuraavissa tiedonkeruissa Helsingin tilanne on kansallista keskiarvoa heikompi:

1. THL:n ns. TEA-viisari (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kehittämä valtakunnallinen terveyden edistämisen aktiivisuuden mittari) vuosina 2014, 2016 ja 2018. Kouluille suunnattu kysymys: Koulun piha on liikkumiseen innostava lähiliikuntapaikka, jota hyödynnetään myös koulupäivän ulkopuolella (Kyllä/ei). Helsingissä 69 prosenttia (valtakunnallisesti 77 %) kouluista vastasi kyllä vuonna 2018.
2. Etelä-Suomen aluehallintoviraston julkaisema opinnäytetyö vuodelta 2016, jossa Helsinki sai pisteet 1,97/4. Osa-alueina arvioitiin mm. pihan yleinen tila, kenttä, koripallokorit, jalkapallomaalit, keinut ja kiipeilytelineet. Arvio perustuu rehtorien itse antamaan pisteytykseen.
3. Liikkuva Koulu -ohjelman nykytilan arviointi, jonka kaikki ohjelmaan rekisteröityneet koulut täyttävät säännöllisesti. Nykytilan arvioinnissa kouluja pyydetään mm. arvioimaan asteikolla 0–4, onko koulun pihalla pelialue ja riittävästi muita toiminnan paikkoja ja onko pihan virikkeellisyttä lisätty koulun omilla toimilla.

Helsingin kaupungilla on noin 100 hallinnollista koulua. Rakentamisohjelman mukaisesti perusparannushankkeisiin sisältyy myös kiinteistöön kuuluvan pihan perusparantaminen. Liikunta- ja leikkitarpeiden lisäksi suunnittelussa otetaan huomioon huollon tarpeet ja toimintojen integroiminen turvallisesti ja terveellisesti. Erityisesti osakorjauksin kunnostetuissa kouluissa sekä kohteissa, joiden elinkaaren mukainen todennäköinen perusparannus tulee ajankohtaiseksi talousarvion kymmenen vuoden suunnitelmakauden jälkeen, voidaan tunnistaa sekä teknistä kunnostamista että erityisesti liikunta- ja leikkiolosuhteiden parantamista tarvitsevia pihvoja.

Liikkumisohjelman toimenpiteeksi on kirjattu: ”Koulujen pihvoja kehitetään liikkumiseen innostaviksi. Pihojen toiminnallisuus ja monikäyttöisyys kartoitetaan hyödyntämällä mm. Etelä-Suomen Aluehallintoviraston koulupihojen kartoitusta ja Liikkuva Koulu -ohjelman koulujen nykytilan arviointia. Kunnostustoimenpiteistä tehdään aikataulutettu suunnitelma, jossa huomioidaan välituntiliikkumisen, oppituntien, iltapäivätoiminnan ja harrastuskäytön tarpeet sekä lasten, nuorten ja perheiden omatoimisen käytön edellytykset myös koulupäivien ulkopuolella. Kymmenen koulunpihan liikkumisolosuhteita parannetaan vuodelle 2019 myönnetyllä lisärahoituksella.” Tämän toimenpiteen toteuttaminen

13.02.2019

vastaisi suurelta osin aloitteessa esitettyihin tavoitteisiin. Näiden toimenpiteiden vaatimien resursoinnin ja investointien lisäksi tulee varautua käyttötalouden ylläpitokustannuksiin.

Selvitys koulupihojen liikunnallisuuden tilasta on mahdollista laatia jo olemassa olevien tiedonkeruiden (TEA-viisari, Liikkuva koulu -nykytilan arviointi ja AVI-selvitys) sekä kaupungin toimialoilla olevan muun tiedon perusteella. Myös koululaisilta itseltään on kysytty näkemyksiä koulujen liikunnallisuuden tilasta mm. LIITU-tutkimuksessa 2018, ja jonka tulokset raportoidaan myöhemmin. Lisäksi kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on tuottanut kaupunkilaisprofiili-työkalun, jota voidaan soveltaa erityisesti liikkumisen esteiden ja motivaatioiden kartoitukseen.

Selvityksen perusteella laaditaan kunnostustoimenpiteiden aikataulutettu suunnitelma, jossa huomioidaan toteutettavien parannustöiden alueellinen kattavuus ja tasapuolisuus. Alueelliset lähiliikuntapaikat ja leikkipuistot sekä niiden kunto ja monipuolisuus tulisi kartoittaa myös tässä yhteydessä, sillä yhdessä koulujen pihojen kanssa ne muodostavat monille kaupunkilaisille merkittävän arkiliikkumisolosuhteiden verkoston Helsingissä. Tämä kartoitus ja sen avulla tehtävä kehittämissuunnitelma tulisi toteuttaa kulttuurin ja vapaa-ajan, kasvatuksen ja koulutuksen sekä kaupunkiympäristön toimialojen yhteistyönä. (Kartoitus vastaisi toteutuessaan myös liikuntapaikkojen ja leikkipuistojen kartoitus- ja kehittämissuunnitelmaa koskevassa valtuustoaloitteessa esitettyihin tavoitteisiin.)

Helsingin liikuntapaikkojen alueellisesta saavutettavuudesta ja optimaalisesta sijainnista on tehty pitkän aikavälin tarkastelu vuonna 2017 (Liikuntapaikkojen saavutettavuus ja optimaaliset sijainnit Helsingissä pitkän aikavälin tarkasteluna, Karvinen 2017; Pro Gradu –tutkielma Helsingin yliopisto, aluetiede). Selvityksessä on mukana myös koulujen piholla olevia lähiliikuntapaikkoja. Selvitystä täydennetään yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen sekä kaupunkiympäristön toimialojen kanssa korttelitalojen ja päiväkotien pihojen sekä rakentamisohjelman mukaisesti suunniteltavien hankkeiden osalta. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala työstää tältä pohjalta liikuntapalveluiden olosuhteiden selvitystä, joka tuottaa lisää tietoa mm. erilaisten liikkumisolosuhteiden alueellisesta kattavuudesta ja saavutettavuudesta.

Näitä tarkasteluja voitaisiin hyödyntää tehtävässä koulujen pihojen kunnostussuunnitelmassa sekä kymmenen koulunpihan valinnassa, jotta niissä tulisi huomioiduksi myös alueellinen kattavuus ja saavutettavuus pidemmällä aikavälillä. Kunnostettavat koulujen pihat tulisi valita toimialojen yhteistyönä kaikkien edellä esiteltyjen selvitysten tuloksia hyödyntäen.

13.02.2019

Käsittely

27.11.2018 Ehdotuksen mukaan

Esityslistalle merkityn esittelijän Tarja Loikkasen ollessa poissa kokouksesta asian esittelijänä toimi Petteri Huurre.

Esittelijä

vs. liikuntajohtaja
Petteri Huurre

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi

Tuuli Salospohja, liikuntapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87500
tuuli.salospohja(a)hel.fi

Matti Kuusela, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87783
matti.kuusela(a)hel.fi

Minna Paajanen, projektipäällikkö, puhelin: 040 726 2623
miika.paajala(a)hel.fi

Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö (Kasko), puhelin: 040 7799 579
mauno.kemppi(a)hel.fi

Jarmo Raveala, yksikön päällikkö, Rya Rakennetun omaisuuden hallinta (Kymp), puhelin: 040 1781 575
jarmo.raveala(a)hel.fi

§ 61

Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite leikkipuistojen ja liikuntapaikkojen kartoittamisesta

HEL 2018-009106 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Johanna Nuortevan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Johanna Nuorteva ja 20 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki kartoittaa alueellisesti leikkipuistojen ja liikuntapaikkojen tarjonnan ja laatii sen pohjalta suunnitelman erityisesti heikoimmin asukkaita palvelevien alueiden tarjonnan kehittämiseen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus on saanut aloitteen johdosta kasvatus- ja koulutuslautakunnan, kaupunkiympäristölautakunnan sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunnot.

Helsingissä on laaja leikkipuistojen, leikkipaikkojen ja lähiliikuntapaikkojen verkosto. Leikkipuistoja, joissa järjestetään varhaiskasvatuksen ohjattua toimintaa, on noin 65. Leikkipaikkoja on yli 250 eri puolilla kaupunkia. Ne ovat usein leikkipuistoja pienempiä eikä niissä ole ohjattua toimintaa, mutta myös niitä käytetään päiväkotien ja perhepäivähoidon

ulkoilualueina. Leikkipuistot ja niiden toiminnan kehittäminen ovat kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vastuulla, leikkipaikat kaupunkiympäristön toimialan. Kaupungin ylläpitämiä leikkipaikkoja on lisäksi päiväkotien, koulujen ja joidenkin julkisten rakennusten piha-alueilla.

Lähiliikuntapaikkoja on lähes 100 eri puolilla kaupunkia. Ne sijaitsevat pääsääntöisesti pallokenttien läheisyydessä ja liikuntapuistoissa, sekä nykyään yhä enenevässä määrin myös koulujen piholla tai niiden välitörmässä läheisyydessä. Lähiliikuntapaikoista vastaa joko kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala tai kaupunkiympäristön toimiala sijaintipaikasta riippuen.

Sekä kaupunkiympäristön toimialalla että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on valmisteilla tarkasteluja liittyen leikkipuistoihin, leikkipaikkoihin ja liikuntapaikkoihin.

Palvelujen järjestämisen ja laatutason määrittelyn avuksi kaupunkiympäristön toimialalla laaditaan yleisten alueiden palvelulinjauksia. Näitä linjauksia on liikkumiseen liittyen tehty muun muassa frisbeegolfista ja skeittaamisesta yhdessä muiden toimialojen kanssa.

Yleisten alueiden leikkipaikkoja koskevaa linjausta valmistellaan parhaillaan. Sen yhteydessä tehdään leikkipaikkojen kartoitus, jotta mikään kaupunginosa ei jäisi katvealueeksi. Tarkasteluaineisto viedään sen valmistuttua kaupungin julkiseen karttapalveluun.

Leikki- ja lähiliikuntapaikkojen kehittämistarpeita tutkitaan myös yleisille alueille laadittavissa aluesuunnitelmissa. Aluesuunnitelmissa tutkitaan alueellista palveluiden tarjontaa ja puutteita, kuullaan asukkaiden toiveita ja tehdään uusien kunnostushankkeiden määrittelyä. Leikkipaikkojen välineistöä uusitaan kunnostusten yhteydessä ja tavoitteena on, että ne palvelevat kaiken ikäisiä lapsia.

Leikkipuistojen verkostoa suunnitellaan kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ja kaupunkiympäristön toimialan yhteistyönä. Myös leikkipuistojen peruskorjaustarpeet arvioidaan yhdessä. Periaatteena on rakennuksen ja puiston kunnostus samalla kertaa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on käynnissä linjauksen laatiminen sen hallinnoimien ja ylläpitämien palvelujen olosuhteiden kehittämiseksi. Hankkeessa tarkastellaan muun muassa erilaisia liikuntapaikkoja ja koulujen pihoja. Helsingin liikuntapaikkojen alueellisesta saavutettavuudesta ja optimaalisesta sijainnista on tehty pitkän aikavälin tarkastelu vuonna 2017. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala ja kaupunkiympäristön toimiala selvittävät tänä vuonna, miten lähiliikuntapaikkaverkostoa tulee kehittää jatkossa.

Koulujen pihojen tilaa selvitetään parhaillaan erilaisin kartoituksin ja niistä työstetään kehittämissuunnitelmia. Yhdessä muiden lähiliikunta- ja leikkipaikkojen kanssa ne muodostavat monille kaupunkilaisille merkittävän arkiliikkumisolosuhteiden verkoston. Koulujen pihojen liikkumismahdollisuuksiin liittyvät kartoitukset vastaavat osaltaan myös tässä aloitteessa esitettyihin tavoitteisiin.

Leikki- ja liikuntapalveluiden tarpeet otetaan huomioon kaupunkisuunnittelun kaikilla suunnittelutasoilla. Helsingin uuden yleiskaavan yhteydessä laadittiin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelma, jossa määritellään koko kaupungin viherverkosto, liikkumisen pääreitit sekä alueita aktivoivat kaupunginosapuistot, joihin sisältyy liikuntapuistoja sekä leikkipuistoja ja -paikkoja. Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu - palvelussa on meneillään hanke, jossa kehitetään työkalua viheralueiden saavutettavuuden ja käyttöpaineen arviointiin. Työkalun avulla muodostetaan kokonaiskuva viheralueverkoston nykytilasta ja kehittämiskohteista. Koko kaupungin kattava viheralueiden kartoitus, jossa on otettu huomioon sekä saavutettavuus että väestönkasvu, edistää eri alueiden tasapuolista kehittämistä.

Leikki- ja liikuntapaikkojen monipuolinen ja tasapuolinen kehittäminen on tärkeä osa toimivaa kaupunkia. Aloitteessa esitettyä kartoitusta ja kehittämissuunnitelmaa tehdään jo tällä hetkellä useiden eri hallinnonalojen näkökulmista ja toimialojen yhteistyönä. Kaupunginhallitus katsoo, että edellä esitellyt tarkastelut ja niistä saatavat johtopäätökset vastaavat aloitteessa esitettyihin tavoitteisiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.01.2019 § 44

HEL 2018-009106 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

13.02.2019

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Johanna Nuortevan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 18.12.2018 § 284

HEL 2018-009106 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle puoltavan lausunnon Johanna Nuortevan ym. valtuustoaloitteesta koskien leikkipuistojen ja liikuntapaikkojen tarjonnan kartoittamista ja kehittämissuunnitelman laatimisesta:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää hyvänä toimialojen yhteistyönä tehtäviä kartoituksia. Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että kartoituksia tehtäessä ja toimintaa kehitettäessä tulee alueellisesti huomioida kaikki alueella olevat liikuntapaikat, leikkipuistot sekä koulupihoista tehtävä kartoitus. Leikki- ja liikuntapaikkojen monipuolinen ja tasapuolinen kehittäminen on tärkeä osa toimivaa kaupunkia.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla leikkipuistot, leikkipaikat ja liikuntapaikat toimivat päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten oppimis- ja leikkiympäristöinä. Opetuksen ja toiminnan sisältöjen kautta luodaan lapsille ja nuorille pohjaa hyvinvointia arvostavalle ja fyysistä aktiivisuutta edistävälle elämäntavalle.

Strategiset näkökulmat

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarviossa vuodelle 2019 tavoitteena todetaan, että lapset, oppilaat ja opiskelijat liikkuvat yhä enemmän kiinteänä osana varhaiskasvatusta ja koulupäivää. Varhaiskasvatuksessa Ilo kasvaa liikkuen -hankkeen, perusopetuksessa ja toisella asteella Liikkuva koulu -hankkeen kautta on haettu ja haetaan toimintatapoja liikkumisen lisäämiseksi.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Toimialan sitova tavoite ”käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä” kannustaa toimialaa käyttämään Helsinkiä alustana, joka tarjoaa erilaisia kaupunki-, luonto- ja virtuaaliympäristöjä. Leikkipuistoilla ja liikuntapaikoilla on tässä merkittävä rooli. Lisäksi osallistamalla oppijat liikkumista aktivoivien oppimisympäristöjen suunnitteluun saadaan aikaan houkuttelevia ja kestäviä ratkaisuja. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on sitoutunut kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan palveluiden käyttöön, jolla kannustetaan oppijoita kokemusrikkaaseen ja liikunnalliseen elämäntapaan.

Meneillään olevat tarkastelut

Helsingissä on laaja leikkipuistojen, leikkipaikkojen ja lähiliikuntapaikkojen verkosto. Leikkipuistoja, joissa järjestetään varhaiskasvatuksen ohjattua toimintaa, on noin 65. Leikkipaikkoja on kaupungissa yli 250, joista ohjattu toiminta puuttuu, mutta niitä käytetään usein kunnallisten ja yksityisten päiväkotien ja perhepäivähoidon ulkoilualueina. Kaupungissa on lähes 100 lähiliikuntapaikkaa eri puolilla kaupunkia. Lähiliikuntapaikat sijaitsevat pääsääntöisesti pallokenttien läheisyydessä ja liikuntapuistoissa, sekä nykyään yhä enenevässä määrin myös koulujen pihilla tai niiden välittömässä läheisyydessä.

Kaupunkiympäristön toimialalla sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on valmisteilla tarkasteluja liittyen leikkipuistoihin, leikkipaikkoihin ja liikuntapaikkoihin. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on mukana tarkasteluissa ja selvityksissä.

Kaupunkiympäristötoimialalla aluesuunnitelmissa tarkastellaan leikin ja lähiliikuntapaikkojen kehittämistarpeita. Parhaillaan valmistellaan yleisten alueiden leikkipaikkoja koskevaa linjausta, jonka yhteydessä tehdään leikkipaikkojen kartoitus, jotta mikään kaupunginosa ei jäisi katvealueeksi. Leikkipuistojen kunnon ja peruskorjaustarpeiden kartoitus on käynnistymässä kasvatuksen ja koulutuksen ja kaupunkiympäristön toimialan yhteistyönä.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on käynnissä linjauksen laatimisen hallinnoimien ja ylläpitämien palvelujen olosuhteiden kehittämiseksi. Hankkeessa tarkastellaan muun muassa erilaisia liikuntapaikkoja ja koulujen pihoja. Vuoden 2019 aikana kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala sekä kaupunkiympäristön toimiala selvittävät, miten lähiliikuntapaikaverkosta tulee kehittää jatkossa. Parhaillaan kartoitetaan koulujen pihojen tilaa ja niistä työstetään kehittämissuunnitelmia.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

Carola Harju, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42542
carola.harju(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 04.12.2018 § 620

HEL 2018-009106 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingissä on laaja leikki- ja liikuntapalvelujen verkosto.

Helsingissä on sekä leikkipuistoja että leikkipaikkoja. Leikkipuistoissa on varhaiskasvatuksen järjestämää toimintaa. Leikkipaikat ovat usein pienempiä, ja ohjattu toiminta puuttuu. Kaupunkiympäristön toimialan ylläpitämiä leikkipaikkoja on noin 250 eri puolilla kaupunkia. Leikkipuistoja on Helsingissä noin 70

Kaupunkiympäristön toimiala vastaa sekä rakennuksesta että ulkoleikkialueista. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vastuulla on leikkipuistojen toiminta, sen kehittäminen ja pedagogiikka. Kaupungin ylläpitämiä leikkipaikkoja on lisäksi päiväkotien, koulujen ja joidenkin julkisten rakennusten piha-alueilla. Leikkipuistojen kohderyhmä on vauvikäisistä koululaisiin. Kaupunki ylläpitää myös lähiliikuntapaikkoja, joista vastaavat joko kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala tai kaupunkiympäristön toimiala sijaintipaikasta riippuen.

Palvelujen järjestämisen ja laatutason määrittelyn avuksi kaupunkiympäristön toimialalla laaditaan yleisten alueiden palvelulinjauksia. Näitä linjauksia on tehty muun muassa frisbeegolfista ja skeittaamisesta yhdessä muiden hallintokuntien kanssa.

Yleisten alueiden leikkipaikkoja koskevaa linjausta valmistellaan parhaillaan. Sen yhteydessä tehdään leikkipaikkojen kartoitus, jotta mikään kaupunginosa ei jäisi katvealueeksi. Leikkipaikkojen välineistöä uusitaan kunnostusten yhteydessä ja tavoitteena on, että ne palvelevat kaiken ikäisiä lapsia. Leikkipuistojen verkostoa suunnitellaan yhdessä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa. Myös leikkipuistojen peruskorjaustarpeet arvioidaan yhdessä. Periaatteena on rakennuksen ja puiston kunnostus samalla kertaa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on käynnissä linjauksen laatiminen sen hallinnoimien ja ylläpitämien palvelujen olosuhteiden kehittämiseksi. Hankkeessa tarkastellaan myös erilaisia liikuntapaikkoja. Ensi vuoden aikana kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala sekä kaupunkiympäristön

13.02.2019

toimiala selvittävät, miten lähiliikuntapaikkaverkosta tulee kehittää jatkossa.

Leikki- ja liikuntapalveluiden tarpeet otetaan huomioon kaupunkisuunnittelun kaikilla suunnittelutasoilla. Helsingin uuden yleiskaavan yhteydessä laadittiin Helsingin viher - ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelma (VISTRA), jossa määritellään koko Helsingin viherverkosto, liikkumisen pääreitit sekä alueita aktivoivat kaupunginosapuistot, joihin sisältyy liikuntapuistoja sekä leikkipuistoja ja -paikkoja. Asemakaavoituksessa määrätään tarkemmat puistojen sijainnit ja varataan riittävät tilavaraukset leikkiin ja liikkumiseen. Suunnittelun apuna on käytössä muun muassa analyysityökaluja ja väestöennusteita, mukaan lukien lasten ja nuorten määrän kehittymisen ennusteet. Käyttäjien eli lasten ja nuorten kehittämisideoita otetaan huomioon myös toteutus suunnittelussa.

Leikin ja lähiliikuntapaikkojen nykytilaa ja kehittämistarpeita tarkastellaan myös yleisille alueille laadittavissa aluesuunnitelmissa. Suunnitelmissa tutkitaan alueellista palveluiden tarjontaa ja selvitetään puutteita, kuullaan asukkaiden toiveita ja tehdään kunnostushankkeiden määrittelyä.

Leikki- ja liikuntapalveluiden tarjontaan vaikuttaa myös niiden saavutettavuus eli etäisyys kotoa. Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu -palvelussa on meneillään hanke, jossa kehitetään työkalua viheralueiden saavutettavuuden ja käyttöpaineen arviointiin. Työkalun avulla muodostetaan kokonaiskuva viheralueverkoston nykytilasta ja kehittämiskohteista. Koko kaupungin kattava viheralueiden kartoitus, jossa on otettu huomioon sekä saavutettavuus että väestönkasvu, edistää eri alueiden tasapuolista kehittämistä.

Leikki- ja liikuntapaikkojen monipuolinen ja tasapuolinen kehittäminen on tärkeä osa toimivaa kaupunkia. Kaupunkiympäristö tekee aktiivista yhteistyötä muiden toimialojen kanssa ja on valmis kehittämissuunnitelman laatimiseen yhteistyössä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Anu Lämsä, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37479
anu.lamsa(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 27.11.2018 § 223

HEL 2018-009106 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää valtuustoaloitteessa esitettyä leikkipuistojen ja liikuntapaikkojen tarjonnan kartoittamista ja kehittämisuunnitelman laatimista yhteistyössä toimialojen välillä hyvänä asiana.

Helsingissä on laaja leikkipaikkojen, leikkipuistojen ja lähiliikuntapaikkojen verkosto. Kaupunkiympäristön toimialan ylläpitämiä leikkipaikkoja on yli 250 eri puolilla kaupunkia. Leikkipuistoissa (noin 70 puistoa) on varhaiskasvatuksen järjestämää toimintaa. Leikkipaikat taas ovat usein pienempiä, ja ohjattu toiminta puuttuu. Kaupunkiympäristön toimiala vastaa sekä rakennuksista että ulkoleikkialueista. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vastuulla on leikkipuistojen toiminta, sen kehittäminen ja pedagogiikka. Kaupungin ylläpitämiä leikki- ja lähiliikuntapaikkoja on lisäksi päiväkotien, koulujen ja joidenkin julkisten rakennusten pihalualueilla.

Kaupunki ylläpitää myös lähiliikuntapaikkoja, joista vastaavat joko kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala tai kaupunkiympäristön toimiala sijaintipaikasta riippuen. Kaupungissa on lähes 100 lähiliikuntapaikkaa eri puolilla kaupunkia. Lähiliikuntapaikat sijaitsevat pääsääntöisesti pallokenttien läheisyydessä ja liikuntapuistoissa, sekä nykyään yhä enenevässä määrin myös koulujen pihoilta tai niiden välittömästä läheisyydestä.

Käynnissä olevat toimenpiteet ja selvitykset

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on käynnistetty selvitystyö, jonka tavoitteena on määrittellä linjaukset sen hallitsemien ja ylläpitämien palvelujen olosuhteiden kehittämiseksi Helsingissä (kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 19.6.2018, § 132). Hankkeessa tarkastellaan myös erilaisia liikuntapaikkoja ja koulujen pihoja. Ensi vuoden aikana kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala sekä kaupunkiympäristön toimiala selvittävät, miten lähiliikuntapaikkaverkostoa tulee kehittää jatkossa.

Helsingin liikuntapaikkojen alueellisesta saavutettavuudesta ja optimaalisesta sijainnista on tehty pitkän aikavälin tarkastelu vuonna 2017 (Liikuntapaikkojen saavutettavuus ja optimaaliset sijainnit Helsingissä pitkän aikavälin tarkasteluna, Karvinen 2017; Pro Gradu –tutkielma Helsingin yliopisto, aluetiede). Koulujen pihojen tilaa selvitetään parhaillaan erilaisin kartoituksin ja niistä työstetään kehittämisuunnitelmia, jotka tulee myös huomioida tässä yhteydessä, sillä yhdessä muiden lähiliikunta- ja leikkipaikkojen kanssa ne muodostavat monille kaupunkilaisille merkittävän arkiliikkumisolosuhteiden verkoston Helsingissä. Edellä mainitut koulujen pihojen liikkumismahdollisuuksiin liittyvät

kartoitukset vastaavat toteutuessaan osaltaan myös tässä valtuustoa-
loitteessa esitettyihin tavoitteisiin.

Kaupunkiympäristön toimialalla valmistellaan leikkipaikkoja koskevaa
linjausta, ja sen yhteydessä tehdään leikkipaikkojen verkostotarkastelu.
Tarkasteluaineisto viedään valmistuttuaan kaupungin julkiseen kartta-
palveluun. Leikki- ja liikuntapaikkojen nykytilaa ja kehittämistarpeita
tarkastellaan myös yleisille alueille laadittavissa aluesuunnitelmissa.
Suunnitelmissa tutkitaan alueellista palveluiden tarjontaa ja puutteita,
kuullaan asukkaiden toiveita ja tehdään uusien kunnostushankkeiden
määrittelyä.

Kaupungin yleisten alueiden palvelujen järjestämisen ja laatutason
määrittelyn avuksi laaditaan yleisten alueiden palvelulinjauksia. Liikku-
miseen liittyviä koko kaupungin kattavia palvelulinjauksia on tehty eri
toimialojen yhteistyöllä muun muassa frisbeegolfista ja skeittaamises-
ta. Yleisten alueiden leikkipaikkoja koskevaa linjausta valmistellaan
parhailaan. Sen yhteydessä tehdään leikkipaikkojen kartoitus, jotta mi-
kään kaupunginosa ei jäisi katvealueeksi. Helsingin kaupunki teki
vuonna 2011 myös kattavan selvityksen, ns. Lähiliikuntapakin siitä, mil-
laisista elementeistä toimiva lähiliikuntapaikka rakentuu.

Leikkipaikkojen välineistöä uusitaan kunnostusten yhteydessä ja tavoit-
teena on, että ne palvelevat kaiken ikäisiä lapsia. Leikkipuistojen ver-
kostoa suunnitellaan yhdessä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan
kanssa. Myös leikkipuistojen peruskorjaustarpeet arvioidaan yhdessä.
Periaatteena on rakennuksen ja puiston kunnostus samalla kertaa.

Helsingin uuden yleiskaavan yhteydessä laadittiin Helsingin viher - ja
virkistysverkoston kehittämissuunnitelma (VISTRA), jossa määritellään
koko Helsingin viherverkosto, liikkumisen pääreitit sekä alueita aktivoi-
vat kaupunginosapuistot, joihin sisältyy liikuntapuistoja sekä leikkipu-
istoja ja -paikkoja. Asemakaavoituksessa määrätään tarkemmat puisto-
jen sijainnit ja varataan riittävät tilavaraukset leikkiin ja liikkumiseen.
Suunnittelun apuna on käytössä muun muassa analyysityökaluja ja
väestöennusteita, mukaan lukien lasten ja nuorten määrän kehitty-
misen ennusteet. Käyttäjien eli lasten ja nuorten kehittämisideoita otetaan
huomioon myös toteutussuunnittelussa.

Leikki- ja liikuntapalveluiden tarjontaan vaikuttaa myös niiden saavutet-
tavuus eli etäisyys kotoa. Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu -palve-
lussa on meneillään hanke, jossa kehitetään työkalua viheralueiden
saavutettavuuden ja käyttöpaineen arviointiin. Työkalun avulla muodos-
tetaan kokonaiskuva viheralueverkoston nykytilasta ja kehittämiskoh-
teista. Koko kaupungin kattava viheralueiden kartoitus, jossa on otettu

huomioon sekä saavutettavuus että väestönkasvu, edistää eri alueiden tasapuolista kehittämistä.

Kaupunkistrategian päämäärät

Kaupunkistrategian mukaan ”kaupunkiympäristöä sekä liikunta- ja kulttuuritarjontaa kehitetään liikkumiseen ja arkiaktiivisuuteen kannustavaksi tasapuolisesti eri kaupunginosissa. Kaupunkia suunnitellaan ja rakennetaan tavalla, joka ottaa erilaiset käyttäjät huomioon.”

Kaupunkistrategian kärkihankkeen, liikkumisohjelman, tavoitteena on saada kaupunkilaiset liikkumaan enemmän ja istumaan vähemmän. Päämääränä on, että liikkuminen Helsingissä on helppo, sujuva ja houkutteleva arjen valinta. Hyväkuntoiset ja monipuoliset lähiliikunta- ja leikkipaikat voivat innostaa kaikenikäisiä helsinkiläisiä ulkoilemaan ja liikkumaan enemmän arjessaan. Kiinnostavilla leikki- ja lähiliikuntapaikoilla voi olla lisäävä vaikutus perheiden yhdessäoloon, lasten ja nuorten omatoimiseen leikkiin ja pelailuun sekä välillisesti myös liiallisen ruutuajan vähentämiseen.

Yhteenveto

Leikki- ja liikuntapaikkojen monipuolinen ja tasapuolinen kehittäminen on tärkeä osa toimivaa kaupunkia. Aloitteessa esitettyä kartoitusta ja kehittämissuunnitelmaa tehdään tällä hetkellä useiden eri hallinnonalojen näkökulmista. Näiden edellä esiteltyjen selvitysten ja toimenpidesuunnitelmien yhteenveto ja johtopäätösten tekeminen toteutetaan käyttäjälähtöisesti tiiviissä yhteistyössä eri toimialojen kanssa, jolloin tämä prosessi vastaa aloitteessa esitettyihin tavoitteisiin kattavasti. Myös tätä lausuntoehdotusta on valmisteltu yhdessä kulttuurin ja vapaa-ajan, kasvatuksen ja koulutuksen sekä kaupunkiympäristön toimialan viranhaltijoiden kanssa

Käsittely

27.11.2018 Ehdotuksen mukaan

Esityslistalle merkityn esittelijän Tarja Loikkasen ollessa poissa kokouksesta asian esittelijänä toimi Petteri Huurre.

Esittelijä

vs. liikuntajohtaja
Petteri Huurre

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi
Matti Kuusela, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87783
matti.kuusela(a)hel.fi

13.02.2019

Minna Paajanen, projektipäällikkö, puhelin: 040 726 2623

miika.paajala(a)hel.fi

Tuuli Salospohja, liikuntapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87500

tuuli.salospohja(a)hel.fi

Jussi Luomanen, Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö, Maka (KYMP), puhelin: 0503646205

jussi.luomanen(a)hel.fi

§ 62

Valtuutettu Nelli Ruotsalaisen aloite harrastus- ja liikuntapaikkojen sukupuolineutraaleista pukeutumistiloista

HEL 2018-009104 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Nelli Ruotsalaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Nelli Ruotsalainen ja 14 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki kartoittaa, miten sukupuolen moninaisuuden huomioiminen toteutuu sen ylläpitämien harrastus- ja liikuntapaikkojen intiimitiloissa. Kartoituksen perusteella laaditaan yhteenveto siitä, millä muutostöillä ja kustannuksilla pukeutumis-, peseytymis- ja wc-tilat voidaan muuttaa kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus on saanut aloitteen johdosta kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan, kaupunkiympäristölautakunnan ja tasa-arvotoimikunnan lausunnot.

Tilankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta, joka kieltää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvan syrjinnän. Kaupungin hallinnassa olevien kiinteistöjen tulee tarjota terveelliset ja turvalliset puitteet palvelujen asiakaslähtöiselle järjestämiselle. Pääsääntöisesti kaupungin kaikissa tiloissa on jo nyt esteettömyyssäännösten perusteella ainakin yksi suku-

puolineutraali wc, mutta nämä on tarkoitettu ensisijaisesti liikuntaesteisille.

Tasa-arvotoimikunta on lausunnossaan korostanut, että avoimen, tasa-arvoisen ja toimivan kaupungin rakentamisessa on tärkeää, että kaikki yhteiset ja julkiset tilat ovat myös todellisuudessa avoimia kaikkia sukupuolia edustaville kaupunkilaisille. Asia on erityisen merkittävä sukupuolivähemmistöihin kuuluvien lasten ja nuorten näkökulmasta, ja tilojen muuttaminen parantaisi muutoin helposti marginaaliin jäävien mahdollisuuksia osallistua tasa-arvoisesti kaupungin tarjoamiin vapaa-ajan palveluihin.

Myös kaupunkiympäristölautakunta on lausunnossaan pitänyt kannatettavana aloitteessa ehdotettua kartoitusta, miten sukupuolen moninaisuuden huomioiminen toteutuu ja minkälaisilla muutostöillä ja kustannuksilla tilat voitaisiin muuttaa kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Kulttuuripalvelut toimivat useissa eri-ikäisissä rakennuksissa, joiden ratkaisut kuvastavat oman aikansa ajattelua. Useamman käyttäjän wc- ja pukeutumistilat on pääsääntöisesti sukupuolitettu, mutta yksittäisvessat voivat olla sukupuolineutraaleja. Esteettömyysvaatimusten takia kaikissa tiloissa on myös isompia yksittäisvessoja pyörätuolinkäyttäjien, pienten lasten perheiden ja muiden enemmän tilaa ja/tai yksityisyyttä tarvitsevien kävijöiden käyttöön. Nämä wc:t ovat sukupuolineutraaleja ja niitä voidaan tarvittaessa käyttää myös pukuhuoneina. Kulttuuriharrastukset eivät yleensä edellytä perusteellista vaatteidenvaihtoa.

Liikuntaharrastuksissa sen sijaan pukeutuminen ja peseytyminen vaatii suurempia tiloja, joten sukupuolineutraalien tilojen toteuttaminen on vaativampaa sekä taloudellisesti että käytössä olevien tilojen rajallisuuden vuoksi. Itäkeskuksen uimahallissa sukupuolineutraalit tilat saatiin kuitenkin aikaan syyskuussa 2018 avaamalla aiemmin vain vauvaperheiden käytössä ollut tila myös sukupuolivähemmistöjen käyttöön.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan rakennushankkeista esimerkiksi keskustakirjasto Oodin asiakas-wc-tiloista valtaosa on sukupuolineutraaleja eikä niiden ovissa ole sukupuolitunnuksia. Tanssin talon uudisrakennuksen wc-tiloja suunnitellaan samoin. Uudessa kaupunginmuseossa wc:t ovat pääosin kaikille yhteisiä. Sukupuolineutraalit wc-tilat on toteutettu myös mm. Oulunkylän ala-asteen peruskorjauksessa, jossa sukupuolittain jaotellut ryhmä-wc:t muutettiin yksittäisvessoiksi.

Wc- ja peseytymistilojen sekä pukuhuoneiden tilamuutoksia arvioidessa tulee huomioida tiloihin vaadittavat muutostyöt ja niistä syntyvät kustannukset. Wc-, pukuhuone- ja peseytymistilat sijaitsevat usein samassa rakenteellisesti erotetussa tilassa, sillä vesi- ja viemäriputkistot ja niitä käyttävät toiminnot on kustannussyistä tarkoituksenmukaista sijoittaa

samaan osaan rakennusta. Ensi vuonna julkaistavassa kiinteistöstrategiassa on yhtenä linjauksena tilankäytön tehostaminen eikä tilojen kokonaismäärän tulisi kasvaa nykyisestä.

Toisaalta innovatiivisilla tilaratkaisuilla voidaan edistää intiimitilojen muuttamista kaikki sukupuolet huomioiviksi: esteettömät sukupuolineutraalit wc-tilat voidaan varustella niin, että ne toimivat myös peseytymis-tiloina ja näin palvelevat asiakkaita sukupuolesta riippumatta. Koulujen ja muiden julkisten tilojen yksittäisvessat on mahdollista muuttaa kaikki sukupuolet huomioiviksi yksinkertaisilla uudelleenmerkinnöillä.

Aloitteen pohjalta tehdään kartoitus, minkälaisilla muutostöillä ja kustannuksilla kaikki kaupungin liikuntapaikat voidaan muuttaa kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Nelli Ruotsalaisen aloite
- 2 Tasa-arvotoimikunnan lausunto 20.12.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.02.2019 § 99

HEL 2018-009104 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Nelli Ruotsalaisen aloitteen loppuun käsittelyksi.

Käsittely

04.02.2019 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Palautusehdotus:

Mari Rantanen: Palautetaan uudelleen valmisteluun. On syytä huo-

mioida, että edelleen suurin osa ihmisistä mieltää itsensä nais- ja miespuoleisiksi jolloin heidän intimitietarpeensa on syytä huomioida kaupungin toiminnassa siten ettei mahdollisuutta asioida intiimitiloissa oman sukupuolensa mukaan oteta pois. Mikäli halutaan muunsukupuolisten omia tiloja, on ne rakennettava naisten ja miesten intiimitilojen lisäksi mikäli kaupunki katsoo, että se on kustannuksiltaan järkevää. Lisäksi on syytä huomioida ettei sukupuolineutraaliuden nimissä lisätä esimerkiksi lasten riskiä joutua seksuaalirikosten kohteiksi.

Kannattaja: Wille Rydman

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki: Esittelijän perustelujen loppuun lisätään:

"Aloitteen pohjalta tehdään kartoitus, minkälaisilla muutostöillä ja kustannuksilla kaikki kaupungin liikuntapaikat voidaan muuttaa kaikki sukupuolet huomioiviksi."

Kannattaja: Maria Ohisalo

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Mari Rantasen palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 13

Paavo Arhinmäki, Jasmin Hamid, Kaisa Hernberg, Veronika Honkasalo, Terhi Koulumies, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 2

Mari Rantanen, Wille Rydman

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 13 - 2.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 2

Mari Rantanen, Wille Rydman

Ei-äännet: 13

Paavo Arhinmäki, Jasmin Hamid, Kaisa Hernberg, Veronika Honkasalo

13.02.2019

lo, Terhi Koulumies, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Jan Vapaavuori

Kaupunginhallitus hyväksyi Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 2 - 13.

28.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 22.01.2019 § 25

HEL 2018-009104 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukonaisuus vastaa kaupunkiympäristön rakentamisesta sekä käytettävyydestä. Kaupungin hallinnassa olevien kiinteistöjen tulee tarjota terveelliset ja turvalliset puitteet palvelujen asiakaslähtöiselle järjestämiselle. Kaupungin ensi vuonna julkaistavassa kiinteistöstrategiassa on myös yhtenä strategisena linjauksena määritelty tilankäytön tehostaminen, eikä tilojen kokonaismäärän tulisi kasvaa nykyisestä.

Tilankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta, joka kieltää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvan syrjinnän. Kaupunki on toteuttanut sukupuolineutraalit wc-tilat muun muassa keskustakirjasto Oodissa ja Oulunkylän ala-asteen peruskorjauksessa, jossa sukupuolittain jaotellut ryhmäkäymälät muutettiin yksittäisiksi vessaeriöiksi. Esteettömyyssäännös myös takaa sen, että lähes kaikissa kaupungin tiloissa on jo nyt ainakin yksi sukupuolineutraali wc.

Intiimitilojen muuttaminen kaikki sukupuolet huomioiviksi voi johtaa kustannusvaikutuksiin. Wc- ja peseytymistilojen sekä pukuhuoneiden tilamuutoksia arvioidessa tulee huomioida tiloihin vaadittavat muutostyöt ja niistä syntyvät kustannukset. Wc-, pukuhuone- ja peseytymistilat sijaitsevat usein myös samassa rakenteellisesti erotetussa tilassa, sillä

vesi- ja viemäriputkistot ja niitä käyttävät toiminnot ovat kustannussyistä tarkoituksenmukaista sijoittaa samaan osaan rakennusta. Toisaalta innovatiivisilla tilaratkaisuilla voidaan edistää intiimitilojen muuttamista kaikki sukupuolet huomioiviksi: esteettömät sukupuolineutraalit wc-tilat voidaan varustella niin, että ne toimivat myös peseytymistiloina ja näin palvelevat henkilöitä sukupuolesta ja sukupuolen ilmaisusta riippumatta. Kouluissa wc-tilat ovat taas usein yksittäisiä vessaeriöitä, joten uudelleenmerkinnöillä on mahdollista muuttaa wc-tilat kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Kaupunkiympäristölautakunta pitää kannattavana aloitteessa ehdotettua kartoitusta, miten liikuntapaikkojen intiimitiloissa toteutuu sukupuolen moninaisuuden huomioiminen ja minkälaisilla muutostöillä ja kustannuksilla tilat voidaan muuttaa kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Käsittely

22.01.2019 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Mai Kivelä: Kaupunkiympäristölautakunta pitää kannattavana aloitteessa ehdotettua kartoitusta, miten liikuntapaikkojen intiimitiloissa toteutuu sukupuolen moninaisuuden huomioiminen ja minkälaisilla muutostöillä ja kustannuksilla tilat voidaan muuttaa kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Kannattaja: Silvia Modig

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kaupunkiympäristölautakunta pitää kannattavana aloitteessa ehdotettua kartoitusta, miten liikuntapaikkojen intiimitiloissa toteutuu sukupuolen moninaisuuden huomioiminen ja minkälaisilla muutostöillä ja kustannuksilla tilat voidaan muuttaa kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Jaa-äännet: 2

Sirpa Asko-Seljavaara, Nuutti Hyttinen

Ei-äännet: 10

Eveliina Heinäluoma, Atte Kaleva, Mai Kivelä, Jape Lovén, Silvia Modig, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Anni Sinmäki, Osmo Soininvaara

Poissa: 1

Kaisa Hernberg

13.02.2019

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi Mai Kivelän vastaehdotuksen äänin 10-2 (1 poissa).

15.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Lotta Hakanpää, projektiasiantuntija: 310 21397
lotta.hakanpaa(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 18.12.2018 § 228

HEL 2018-009104 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta puoltaa valtuutettu Nelli Ruotsalaisen ym. valtuustoaloitteessa esitetyn kartoituksen ja yhteenvedon tekemistä harrastus- ja liikuntapaikkojen intiimitilojen muuttamisesta kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Aloitteessa viitataan myös kaupunginvaltuustossa 3.5.2017 hyväksytyyn kaupunginhallituksen lausuntoon valtuutettu Anna Vuorjoen 16.11.2016 valtuustoaloitteesta, johon on kirjattu periaate pyrkiä sukupuolineutraaleihin WC-tiloihin kaupungin korjaus- ja uudisrakennushankkeissa.

Valtuutettu Ruotsalaisen aloitteen intiimitiloilla tarkoitetaan harrastus- ja liikuntapaikkojen pukeutumis-, peseytymis- ja WC-tiloja. Nämä tilat on aiemmin toteutettu valtaosin sukupuolinormatiivisesti, joten ne on jaettu stereotyyppisen olettaman mukaan miesten ja naisten tiloiksi huomioimatta sukupuolivähemmistöjä.

Lain miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta 7 §:ssä on kielletty sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä. Sukupuoli-identiteetillä tarkoitetaan henkilön kokemusta omasta sukupuolestaan ja sukupuolen ilmaisulla sukupuolen tuomista esiin pukeutumisella, käytöksellä tai muulla vastaavalla tavalla. Esimerkiksi sukupuolitunnukset WC-tilojen ovilla voidaan nähdä sekä perinteisinä sosiaalisina normeina että tilan omistajan määräyksinä tilan käyttäjille, ja norminvastaisen WC:n valitsemisesta voi seurata muiden paheksuntaa.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Pääsääntöisesti kaupungin kaikissa tiloissa on jo nyt esteettömyyssäännösten perusteella ainakin yksi - vain yhden henkilön käytössä oleva - sukupuolineutraali WC, mutta nämä WC:t on tarkoitettu liikuntaesteisille. Vastaavissa muissa tiloissa neutraalius voidaan saavuttaa yksinkertaisesti poistamalla sukupuolitunnukset WC-tilojen ovilta.

Liikuntatiloissa pukeutumis- ja peseytymistilojen koko on melko suuri, mistä johtuen tällaisten muutosten toteuttaminen voi olla haasteellista sekä taloudellisesti että käytössä olevien tilojen rajallisuuden vuoksi. Itäkeskuksen uimahallissa sukupuolineutraalit tilat saatiin kuitenkin aikaan syyskuussa 2018 avaamalla aiemmin vain vauvaperheiden käytössä ollut tila myös sukupuolivähemmistöjen käyttöön.

Liikuntatiloissa ei ole edellä mainittua Itäkeskuksen uimahallia lukuun ottamatta tehty toiminnallisia perusparannustöitä pukeutumis-, peseytymis- ja WC-tiloissa vuosina 2017–2018.

Kulttuuripalvelut toimivat useissa eri-ikäisissä rakennuksissa, joiden ratkaisut kuvastavat oman aikansa ajattelua. Usein niissä on tarjolla sekä sukupuolitettuja että neutraaleja WC-tiloja. Useamman kävijän WC-tilat on säännönmukaisesti sukupuolitettu, mutta yksittäisvessat voivat olla sukupuolineutraaleja. Uudessa kaupunginmuseossa toiletit ovat pääosin kaikille yhteisiä. Esteettömyysvaatimusten takia kaikissa tiloissa on myös isompia yksittäisvessoja pyörätuolinkäyttäjien, pienten lasten perheiden ja muiden enemmän tilaa ja/tai yksityisyyttä tarvitsevien kävijöiden käyttöön. Nämä vessat ovat sukupuolineutraaleja ja niitä voidaan tarvittaessa käyttää pukuhuoneina. Kulttuurikohteiden harastukset eivät yleensä edellytä perusteellista vaatteidenvaihtoa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan rakennushankkeista esimerkiksi keskustakirjasto Oodin asiakas-wc-tiloista valtaosa on sukupuolineutraaleja. Niiden ovissa ei ole sukupuolitunnuksia. Lisäksi myös henkilökunnan pukuhuone- ja suihkutiloissa huomioidaan kaikki sukupuolet. Tanssin talon suunnittelussa on myös lähdetty siitä, että uudisrakennuksen wc-tilat ovat sukupuolineutraaleja. Hanke ei ole vielä rakennuslupavaiheessa.

Käsittely

18.12.2018 Ehdotuksen mukaan

Lautakunta päätti käsitellä 12:n esityksen kokouksen kolmantena asiana.

Vastaehdotus:

Mika Ebeling: Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että sukupuolten tarve yksityisyyteen huomioidaan jatkossakin.

Mika Ebelingin vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Mika Ebeling jätti päätöksestä eriävän mielipiteen seuraavilla perusteilla:

Yleensä pyritään siihen, että ajattelumme on totuudenmukaista. Jos ajattelumme on tosiasioiden vastaista, pyrimme korjaamaan ajattelumme. Pyrimme myös auttamaan toisia ymmärtämään asiat totuudenmukaisesti.

Jos esim. 170 cm pitkä nuori nainen painaa 30 kg ja kokee olevansa läski, niin mitä me teemme? Ohjaammeko hänet rasvaimuun, jotta hän pääsee läskeistään eroon, vai toteammeko ystävällisesti, ettei hän on lainkaan läski, pikemminkin aliravittu?

Jos taas joku ihminen kokee olevansa amputoitu ihminen amputoitomasssa ruumiissa, niin ohjaammeko tämän ihmisen amputoitavaksi, vai yritämmekö auttaa häntä muuten?

Kuten Transtukupisteen sivuilta näemme, siellä propagoidaan ajatusta, että sukupuoli ei olisi biologinen tosiasia, vaan asia, jossa ajattelumme ei tulisikaan pyrkiä totuudellisuuteen, vaan jossa tosiasiat muuttuisivat ajattelumme mukaan.

Tähän kielipeliin ei pidä mennä mukaan. Tämän kielipelin voi nähdä myös uskontona, valheellisena uskontona, jota yritetään pakkoistuttaa kaikille. Tähän ei tule suostua.

Riippumatta siitä, millaisia ajatuksia ihmisen päässä liikkuu, pisuaarit soveltuvat niille, joilla on miehen ulkoiset sukupuolielimet, mutta niille, joilla on naisen ulkoiset sukupuolielimet, ne eivät sovi. Naisten pitää päästä istumaan pissatakseen.

Yhteiskunnan ei pidä haaskata rahaansa transuskonnon levittämiseen.

27.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

vs. liikuntajohtaja
Petteri Huurre

Lisätiedot

Petteri Huurre, liikuntapaikkapäällikkö, puhelin: 310 87791
petteri.huurre(a)hel.fi
Tuula Haavisto, kulttuurijohtaja, puhelin: 040 551 7335
tuula.haavisto(a)hel.fi

§ 63

Valtuutettu Emma Karin aloite koulujen kahdeksan aamuista luopumisesta

HEL 2018-009107 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Emma Karin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Emma Kari ja 22 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kasvatus- ja koulutuslautakunta ohjeistaa Helsingin kouluja suunnittelemaan koulupäivät niin, että aikaisista aamuista luovutaan.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on aloitteen johdosta antamassaan lausunnossa todennut, että aloitteen huomioiden nuorten unentarpeesta ja koulunkäynnin myöhentämisestä ovat tarpeellisia ja tarkoituksenmukaisia. Kasvatus- ja koulutuslautakunta tulee suosittelemaan, että peruskoulujen 7–10-luokkien ja lukioiden koulupäivät alkavat kello 8.30–9.00 välillä syksystä 2019 alkaen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on lausunnossaan kuitenkin korostanut, että koulut ja oppilaitokset saavat itse vapaasti päättää koulupäivän alkamisajankohdasta oppilas- ja opiskelijakuntaa sekä huoltajia kuultuaan. Peruskouluissa ja lukioissa huolehditaan siitä, että rehtorit, opettajat ja opiskelijat osallistuvat koulupäivien alkamisaikaa koskevaan valmisteluun. Kaupunginhallitus on kehottanut myös varmista-

maan, että erityislasten ja vammaisten lasten mahdollisuus aamutoimintaan turvataan niissä kouluissa, jotka siirtyvät myöhäisempään koulun aloitukseen.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan arvion mukaan alkamisajan myöhentäminen erityisesti 7–10-luokilla ja lukioissa vastaa teini-iän uni-valverytmin tuomiin haasteisiin nuorten koulunkäynnissä. Kansallisissa ja kansainvälisissä tutkimuksissa on tuotu esiin teini- ja nuorten aikuisten kroonistunut univaje. WHO:n koululaistutkimuksen mukaan yli 15-vuotiaista suomalaisista yli 70 prosenttia menee nukkumaan klo 23 tai myöhemmin. Uni-valverytmi kääntyy myöhäisemmäksi varhaisteini-iässä ja nukahtaminen myöhentyy. Erityisesti tämä tulee esiin perusopetuksen 7–9-luokilla. Luonnollinen unijakson muutos siirtää vuorokausirytmia muutaman tunnin myöhäisemmäksi. Vireystila on korkeimmillaan illalla. Unentarve ei kuitenkaan vähene. Nuoret tarvitsevat enemmän unta kuin aikuiset, keskimäärin kahdeksan tai yhdeksän tuntia yössä.

Teini-iän uni-valverytmin muutos sekä elämäntapoihin ja -tilanteeseen liittyvät tekijät aiheuttavat helposti pitkäkestoista univajetta, joka vaikuttaa päiväaikaiseen toimintakykyyn. Univaje ilmenee vaikeutena herätä kouluun ajoissa, päiväaikaisena väsymyksenä, keskittymiskyvyn heikkenemisenä ja oppimisen vaikeutumisena. Nuorella uni jakaantuu epätasaisemmin arjen ja viikonlopun/lomien välillä, jolloin nukutaan huomattavasti pidempään. Tämä ei kuitenkaan riitä univajeen kompensointiin.

Perusopetus

Nuorille kohdennetussa vuoden 2017 kouluterveyskyselyssä tuli esiin, että valtaosa helsinkiläisistä lapsista ja nuorista voi hyvin. He pitävät koulunkäynnistä ja harrastavat erilaisia asioita. Huolenaiheena on mm. se, että monet nuoret nukkuvat liian vähän. Perusopetuksen koulupäivien alkaminen myöhemmin 7–10-luokilla vastaisi tutkimuksissa esiin tulleisiin varhaisteini-iän muuttuneen uni-valverytmin tuomiin haasteisiin nuorten koulunkäynnissä. Koulupäivien kokonaissuunnittelussa on kuitenkin huomioitava perusopetusasetuksessa säädetty koulupäivien pituus. Koulupäivän aloitus myöhemmin merkitsee koulupäivän pidentymistä iltapäivällä.

Koulupäivän suunnittelussa on huomioitava myös koulutilojen käyttömahdollisuudet päivän aikana. Luokkatilat ovat jo nyt tehokkaassa käytössä, ja koulupäivän aloituksen myöhentäminen voi joissain kouluissa olla luokkatilojen järjestämisen kannalta haasteellista. Koulupäivän aloituksen myöhentämisessä onkin huomioitava koulukohtainen joustomahdollisuus.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Lukio

Suomen lukiolaisten liitto toteutti keväällä kyselyn koulupäivien aikatauluista omille jäsenilleen. Kyselyyn vastasi runsas 1 000 lukiolaista. Vastajaista hieman yli puolet toivoi koulun alkavan aikaisintaan kello 9.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala toteutti 25.10.–2.11.2018 kaupungin lukioden rehtoreille ja opettajille sekä lukiolaisille kyselyn koskien koulupäivien alkamisaikaa. Kyselyyn vastasi yhteensä 782 opiskelijaa, joista 69 prosenttia kannatti luopumista kahdeksan aamuista. Opiskelijat kuvaavat varhain aamulla alkavia oppitunteja raskaina ja väsyttävinä. Harrastukset ja opiskelutehtävät viivästyttävät opiskelijoiden nukkumaanmenoaikaa. Koulumatka voi kestää kauan, jolloin varhain alkaville oppitunneille ehtiminen edellyttää heräämistä hyvin aikaisin. Toisaalta kyselyyn vastanneet opiskelijat kuvasivat vastauksissaan myös koulupäivän pituutta ja huolta myöhäisemmän alkamisajan vaikutuksesta koulupäivän päättymisaikaan.

Lukioiden rehtoreista ja opettajista kyselyyn vastasi yhteensä 47 henkilöä, joista 47 prosenttia kannatti varhaisista aamuista luopumista. Kaikki kuusi kyselyyn vastannutta rehtoria oli sitä mieltä, että varhaisista aamuista luopuminen on mahdollista toteuttaa lukujärjestysteknisesti. Osassa lukioista koulupäivä on jo nyt suunniteltu alkamaan kello 8.30. Myös rehtorien ja opettajien vastauksissa viitataan opiskelijoiden väsymykseen varhain alkavilla oppitunneilla. Toisaalta vastauksissa pohditaan koulupäivän myöhäisemmän alkamisajan vaikutusta lukiolaisten koulupäivän päättymisaikaan.

Lukiokoulutukseen on suunnitteilla uusi tuntikiertokaavio, jolloin on mahdollista huomioida oppituntien myöhäisempi aloitus kello 8.30-9.00 välillä.

Stadin ammatti- ja aikuisopisto

Stadin ammatti- ja aikuisopisto tarjoaa koulutusta ammatillisissa perustutkinnoissa, ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa, oppisopimuskoulutuksissa, valmentavissa koulutuksissa, perusopetuksen lisäopetuksessa sekä erilaisissa täydennys- ja lyhytkoulutuksissa. Lisäksi oppilaitos järjestää koulutusta avoimina ammatillisina opintoina sekä nuorten työpajatoimintana. Opiskelijoiden ikä, elämäntilanne, valmiudet ja tavoitteet ovat vaihtelevia. Ammatilliseen koulutukseen kuuluu myös oppiminen työpaikalla, jolloin työpäivän alkamisesta sovitaan yhdessä työnantajan kanssa. Työpäivät alkavat tietyillä ammattialoilla ennen kello kahdeksaa.

Stadin ammatti- ja aikuisopistossa on siirrytty opettajien vuosityöaikaan sekä tiimimäiseen työskentelyyn, mikä mahdollistaa aikaisempaa mo-

nipuolisemmat opetusjärjestelyt. Oppilaitoksessa tapahtuvaa oppimisen ohjausta on mahdollista järjestää joustavasti klo 8.00-20.00 välillä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Emma Karin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 81

HEL 2018-009107 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Emma Karin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Kaupunginhallitus muistutti, että helsinkiläiset koulut ja oppilaitokset saavat päättää vapaasti itse koulupäivän alkamisajankohdasta.

Samalla kaupunginhallitus kehotti, että ne koulut, jotka siirtyvät myöhäisempään koulun aloitukseen, varmistavat samalla erityislasten ja vammaisten lasten mahdollisuuden aamutoimintaan ennen varsinaisen koulun alkua.

Käsittely

28.01.2019 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Mika Raatikainen: Lisätään päätösehdotukseen kohta

"Ne koulut, jotka siirtyvät myöhäisempään koulun aloitukseen, varmistavat samalla erityislasten ja vammaisten lasten mahdollisuuden aamutoimintaan ennen varsinaisen koulun alkua."

13.02.2019

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Vastaehdotus:

Pia Pakarinen: Lisätään kappaleeseen 2)

"... ja muistuttaa, että helsinkiläiset koulut ja oppilaitokset saavat päättää vapaasti itse koulupäivän alkamisajankohdasta."

Kannattaja: Wille Rydman

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti vastaehdotusten mukaisesti muutetun ehdotuksen.

21.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 18.12.2018 § 281

HEL 2018-009107 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lautakunta toteaa, että aloitteen huomioiden nuorten unentarpeesta ja koulunkäynnin myöhentämisestä ovat tarpeellisia ja tarkoituksenmukaisia.

Kansallisissa ja kansainvälisissä tutkimuksissa on tuotu esiin teinien ja nuorten aikuisten kroonistunut univaje. WHO:n koululaistutkimuksen mukaan suomalaisista yli 15-vuotiaista yli 70 prosenttia menee nukkumaan klo 23 tai myöhemmin. Nuorten uni-valverytmi ja nukahtaminen kääntyy myöhäisemmäksi varhaisteini-iässä ja sen vuoksi illalla nukahtaminen myöhentyy. Erityisesti tämä tulee esiin perusopetuksen 7–9-luokilla. Teini-ikäisen (13–19-vuotiaiden) kehossa tapahtuu lukuisia normaaleja muutoksia ja vuorokausirytmien muutos on vain yksi niistä. Tämä luonnollinen unijakson muutos siirtää vuorokausirytmisiä muutaman tunnin myöhäisemmäksi. Vireystila on korkeimmillaan illalla. Unentarve ei kuitenkaan vähene. Nuoret tarvitsevat enemmän unta kuin aikuiset, keskimäärin kahdeksan tai yhdeksän tuntia yössä.

Teini-iän uni-valverytmin muutos sekä elämäntapoihin ja -tilanteeseen liittyvät tekijät aiheuttavat helposti pitkäkestoista univajetta, mikä vaikuttaa päiväaikaiseen toimintakykyyn. Univaje ilmenee vaikeutena herätä kouluun ajoissa, päiväaikaisena väsymyksenä ja keskittymiskyvyn herpaantumisenä, jolloin oppiminen vaikeutuu. Nuorella uni jakaantuu epätasaisemmin arjen ja viikonlopun/lomien välillä, jolloin nukutaan huomattavasti pidempään, mikä ei kuitenkaan riitä univajeen kompensointiin.

Perusopetus

Nuorille kohdennetussa vuoden 2017 kouluterveyskyselyssä tuli esiin, että valtaosa helsinkiläisistä lapsista ja nuorista voi hyvin, he pitävät koulunkäynnistä ja harrastavat erilaisia asioita. Huolen aiheena on muun muassa se, että monet nuoret nukkuvat liian vähän. Perusopetuksen koulupäivien alkaminen myöhemmin 7–10-luokilla vastaisi tutkimuksissa esiin tulleisiin varhaisteini-iän muuttuneen uni-valverytmin haasteisiin nuorten koulunkäynnissä. Peruskoulujen koulupäivien kokonaissuunnittelussa on kuitenkin huomioitava perusopetusasetuksessa säädetty koulupäivien pituus. Koulupäivän aloitus myöhemmin merkitsee koulupäivän pidentymistä iltapäivällä. Suunnittelussa on huomioitava myös koulutilojen käyttömahdollisuudet koulupäivän aikana. Luokkatilat ovat jo nyt tehokkaassa käytössä. Koulupäivän aloituksen myöhentäminen voi joissain kouluissa olla luokkatilojen järjestämisen kannalta haasteellista. Koulupäivän aloituksen myöhentämisessä on huomioitava koulukohtainen joustomahdollisuus suunnittelussa.

Lukio

Suomen lukiolaisten liitto toteutti keväällä kyselyn koulupäivien aikatauluista omille jäsenilleen. Kyselyyn vastasi runsas 1 000 lukiolaista. Vastajaista hieman yli puolet toivoi koulun alkavan aikaisintaan kello 9. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala toteutti oman kyselyn koskien koulupäivien alkamisaikaa ajalla 25.10. – 2.11.2018 Helsingin kaupungin lukion rehtoreille ja opettajille sekä lukiolaisille.

Kyselyyn vastasi yhteensä 782 opiskelijaa, joista 69 prosenttia kannatti luopumista kahdeksan aamuista. Opiskelijat kuvaavat varhain aamulla alkavia oppitunteja raskaina ja väsyttävinä. Harrastukset ja opiskelutehtävät viivästyttävät opiskelijoiden nukkumaanmenoaikaa. Koulumatka voi kestää kauan, jolloin varhain alkaville oppitunneille ehtiminen edellyttää heräämistä hyvin aikaisin. Toisaalta kyselyyn vastanneet opiskelijat kuvasivat vastauksissaan myös koulupäivän pituutta ja huolta oppituntien mahdollisen myöhäisemmän alkamisajan vaikutuksesta koulupäivän päättymisaikaan.

Lukioiden rehtoreista ja opettajista kyselyyn vastasi yhteensä 47 henkilöä, joista 47 prosenttia kannatti varhaisista aamuista luopumista. Vastanneista 6 oli rehtoreita. Kaikki kyselyyn vastanneista rehtoreista olivat sitä mieltä, että varhaisista aamuista luopuminen on mahdollisuus toteuttaa lukujärjestysteknisesti. Osassa lukioista koulupäivä on jo suunniteltu alkamaan kello 8.30. Vastauksissa viitataan myös opiskelijoiden väsymykseen varhain alkavilla oppitunneilla. Toisaalta vastauksissa pohditaan koulupäivän myöhäisemmän alkamisajan vaikutusta lukiolaisten koulupäivän päättymisaikaan. Koulupäivän alkamisaikaa suunniteltaessa on huomioitava vaikutukset lukiolaisten koulupäivän päättymisaikaan. Lukiokoulutukseen suunnitellaan myös uutta tuntikiertokäytäntöä, jolloin on mahdollista huomioida oppituntien myöhäisempi aloitus kello 8.30-9.00 välillä.

Stadin ammatti- ja aikuisopisto

Stadin ammatti- ja aikuisopisto tarjoaa koulutusta ammatillisissa perustutkinnoissa, ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa, oppisopimuskoulutuksissa, valmentavissa koulutuksissa, perusopetuksen lisäopetuksessa sekä erilaisissa täydennys- ja lyhytkoulutuksissa. Lisäksi oppilaitos järjestää koulutusta avoimena ammatillisina opintoina sekä nuorten työpajatoimintana. Opiskelijoiden ikä, elämäntilanne, valmiudet sekä tavoitteet ovat vaihtelevia. Ammatilliseen koulutukseen kuuluu myös oppiminen työpaikalla, jolloin työpäivän alkamisesta sovitaan yhdessä työnantajan kanssa. Työpäivät alkavat tietyillä ammattialoilla ennen kello kahdeksaa. Stadin ammatti- ja aikuisopistossa on siirrytty opettajien vuosityöaikaan sekä tiimimäiseen työskentelyyn, mikä mahdollistaa aikaisempaa monipuolisemmat opetusjärjestelyt. Oppilaitoksessa tapahtuvaa oppimisen ohjausta on mahdollista järjestää joustavasti klo 8.00-20.00 välillä.

Koulupäivien alkaminen myöhemmin peruskoulussa vuosiluokilla 7-10 ja lukioissa vastaisi edellä kuvattuihin tutkimushavaintoihin teini-ikäisten univalverytmin tuomista haasteista nuorten koulunkäyntiin. Stadin ammatti- ja aikuisopistossa opetusjärjestelyt on mahdollista toteuttaa joustavasti klo 8:00-20:00 välillä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta suosittelee, että peruskoulujen 7-10-luokkien ja lukioiden koulupäivät alkavat kello 8.30-9.00 välillä syksystä 2019 alkaen. Peruskouluissa ja lukioissa huolehditaan siitä, että rehtorit, opettajat ja opiskelijat osallistuvat valmisteluun koskien koulupäivien alkamista. Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa kuitenkin, että koulut ja oppilaitokset saavat päättää vapaasti itse koulupäivän alkamisajankohdasta oppilas- ja opiskelijakuntaa sekä huoltajia kuultuaan.

Käsittely

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

13.02.2019

18.12.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Pia Pakarinen: Lisätään kappaleen 13 loppuun viimeinen virke:

"Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa kuitenkin, että koulut ja oppilaitokset saavat päättää vapaasti itse koulupäivän alkamisajankohdasta oppilas- ja opiskelijakuntaa sekä huoltajia kuultuaan".

Kannattaja: Ville Jalovaara

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Pia Pakarisen vastaehdotuksen.

20.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tuulia Tikkanen, opetuskonsultti, puhelin: 310 88047
tuulia.tikkanen(a)hel.fi

§ 64

Valtuutettu Petrus Pennasen aloite suosittujen, osallistavien ja yhteisöllisten tapahtumien järjestämisestä kaupungin rahoituksella

HEL 2018-007170 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Petrus Pennasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Petrus Pennanen ja 20 muuta valtuutettua esittävät, että kaupunki selvittää, millä syvennetyillä yhteistyön muodoilla voidaan taata Ravintolapäivän, Siivouspäivän, Illallinen taivaan alla ja Block Partyjen toiminta ja jatkuvuus. Tällaisina yhteistyön muotoina aloitteessa tuodaan esille esimerkiksi tapahtumien hankkiminen ostopalveluna sitä aiemmin vetäneiltä. Samalla ehdotetaan selvitettäväksi tapahtumiin liittyvien kartta-alustojen yhdistäminen esimerkiksi Helsinki-applikaation sisään.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa aloitteesta 11.9.2018 antamassaan lausunnossa mm., että tapahtumat ovat Helsingille tärkeitä sekä elinkeino- että kulttuuripoliittisista syistä. Tapahtumallisuus vahvistaa Helsingin identiteettiä ja lisää kaupungin vetovoimaa. Huippulaa- tu ja helposti lähestyttävä kulttuuri ja taide sekä kaikenlaiset yleisö- tapahtumat tuovat ihmisiä yhteen ja vahvistavat yhteisöllisyyttä. Ne tuovat myös matkailijoita ja lisäävät kaupungin elinvoimaa ja monimuotoisuutta.

Helsinki suhtautuu myönteisesti kaikkeen kansalaisaktiivisuuteen kulttuurin kentällä. Kaupungin uusi toimialarakenne mahdollistaa kaupungin palvelujen tuottamisen aiempaa asiakaslähtöisemmin. Myös muu yhteiskunnallinen kehitys, kaupungin palveluasenne ja esimerkiksi rahankeräyslain uudistaminen tulevat osaltaan helpottamaan tapahtumien järjestämistä.

Lautakunnan lausunnossa todetaan edelleen, että tapahtumat voidaan jakaa karkeasti kolmeen isoon kokonaisuuteen: kaupungin omiin itse tuottamiin tapahtumiin, kansalaisyhteiskunnan eri tavoin tuottamiin, kaupungin avustusta saaviin tapahtumiin, sekä tapahtumiin, joita kaupunki ei suoranaisesti tue. Viimeisimmän ryhmän tapahtumat voivat olla mittakaavaltaan pieniä tai toisaalta selkeästi markkinaehtoisesti järjestettäviä tapahtumia.

Kaupungin omien tapahtumien tuotantoja ollaan kokoamassa yhteen. Lisäksi kaupunki on tiivistämässä suurtapahtumien koordinoitua kaupunkiyhteisen suurtapahtumaryhmän ja tulevan tapahtumastrategian kautta.

Myös avustusjärjestelmän avulla tuettavien tapahtumien toimintaedellytyksiä kehitetään aiempaa asiakaslähtöisemmäksi. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta linjasi 13.2.2018 toimialan yhteiset avustusperiaatteet. Kuluvan vuoden talousarviossa toimialalla on yhteensä 26 320 000 euroa kulttuurin, liikunnan ja nuorisotyön erilaisiin avustuksiin. Vuonna 2017 avustuksia myönnettiin hakemuksiin perustuen yhteensä 1 720 eri hankkeelle.

Avustusjärjestelmän ideana on tukea toimintaa, joka monipuolistaa kaupungin kulttuuri-, liikunta ja nuorisopalvelujen omaa palvelutuotantoa. Vastuu ja organisointi jäävät avustuksen hakijalle, eikä kaupungin avustuksen tule kattaa kokonaisuudessaan tapahtuman kuluja. Hankkeen onnistuminen on riippuvainen muun muassa organisaattorin kyvykkyydestä mitoittaa toteutus olemassa oleviin resursseihin. Kaupunki ei ole vastuussa tämän tyyppisten tapahtumien tuotannosta vaan toimii mahdollistajana. Tämä rajanveto ja roolijako on syytä säilyttää. Tapahtumien toimijakenttä on elävä ja jatkuvasti muuttuva ja sen toimintaedellytyksiin vaikuttavat keskeisesti myös valtio, muut rahoittajat sekä palveluita käyttävät asiakkaat. Myös kokoontumislaki edellyttää tapahtumissa selkeätä järjestäjävastuuta.

Ostopalveluun siirtyminen muuttaisi perustavan laatusesti nykyistä asetelmaa ja samalla myös tapahtuman luonnetta. Kaupunki tulisi esitettyssä mallissa olemaan tapahtumien tilaaja ja sen vastuut kasvaisivat. Ostopalvelu muuttaisi tapahtumien luonteen pitkälti kansalaistoinnista julkisiksi hankinnoiksi ja elinkeinon harjoittamiseksi. Tilaami-

sessä jouduttaisiin soveltamaan myös hankintasääntöjen mukaista kilpailutusta. Tarttumapinta kaupunkistrategiaan kaventuisi merkittävästi ainakin osallisuusnäkökulmasta.

Lautakunta toteaa lausunnon lopuksi, että kaupunki jatkaa erilaisten tapahtumien tukemista ensisijaisesti avustusjärjestelmänsä kautta. Kaupunki kehittää jatkuvasti avustusjärjestelmänsä vastaamaan kaupunkilaisten muuttuvia tarpeita. Samalla kaupunki huolehtii siitä, että tapahtumien järjestäminen ja muut toimintaedellytykset paranevat yhteisen edun mukaisesti. Samaan aikaan tapahtumien tuottajien osamista omasta varainhankinnasta on syytä kehittää. Lisäksi lautakunta pitää selvittämisen arvoisena voitaisiinko liikuntatapahtumissa käytettyä yhteistyösopimusmallia soveltaa joihinkin kulttuurin tapahtumatuotantoihin. Kumppanuustapahtumat, joissa tehdään vastikkeellinen yhteistyösopimus kaupungin ja tapahtuman tuottajan välillä, ovatkin neljäs tapahtumien tyyppi lausunnossa mainittujen kolmen tapahtumatyyppin lisäksi.

Aloitteessa mainittiin mahdollisuudesta viedä tapahtumat Helsinki-applikaation sisään. Helsinki-applikaation eli Helsinki-sovelluksen kehittämistä kaupunkiyhteisenä mobiilina käyttöliittymänä kaupungin palveluihin tarkastellaan helmikuussa 2019 valmistuvassa kaupungin digitalisaatiotyöryhmän raportissa. Sovellus on oleellinen osa Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan vuosien 2019-2023 digitalisaatiosuunnitelman toteuttamista. Sovelluksen käytötavat täsmentyvät suunnittelun myötä.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Petrus Pennasen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.01.2019 § 46

HEL 2018-007170 T 00 00 03

Päätös

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

13.02.2019

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Petrus Pennasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 11.09.2018 § 177

HEL 2018-007170 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei pidä aloitteessa esitettyä toimintatapaa tarkoituksenmukaisena, vaan esittää että kaupunki jatkaa erilaisten tapahtumien tukemista ensisijaisesti avustusjärjestelmänsä kautta.

Erilaiset, erikokoiset ja eri yleisöille suunnatut ja yleisöjen kanssa tehtävät tapahtumat ovat Helsingille tärkeitä sekä elinkeino- että kulttuuri-poliittisista syistä. Monipuolinen tapahtumallisuus vahvistaa Helsingin identiteettiä ja lisää kaupungin vetovoimaa. Huippulaatu ja helposti lähestyttävä kulttuuri ja taide sekä kaikenlaiset yleisötapahtumat tuovat ihmisiä yhteen ja vahvistavat yhteisöllisyyttä. Ne tuovat myös tilapäisesti kaupunkia käyttäviä matkailijoita ja lisäävät kaupungin elinvoimaa ja monimuotoisuutta.

Helsinki suhtautuu myönteisesti kaikkeen kansalaisaktiivisuuteen kulttuurin kentällä, oli kyseessä sitten järjestäytynyt toiminta tai erilaiset spontaanit tapahtumat. Sosiaalinen media on madaltanut osallistumista, lisänneet vuorovaikutusta ja tulleet normaaliksi osaksi kaikenlaisten tapahtumien markkinointia. Kaupungin uusi toimialarakenne mahdollistaa kaupungin palvelut kulttuurin, liikunnan ja vapaa-ajan toimialalla aiempaa asiakaslähtöisemmin. Myös muu yhteiskunnallinen kehitys, kaupungin palveluasenne ja esimerkiksi rahankeräyslain uudistaminen tulevat osaltaan helpottamaan tapahtumien järjestämistä.

Kaupungin rooli tapahtumien järjestämisessä on terävöitymässä kaupunkistrategian mukaisesti. Tapahtumat voidaan jakaa karkeasti kolmeen isoon kokonaisuuteen. Kaupungin omiin itse tuottamiin tapahtumiin, kansalaisyhteiskunnan eri tavoin tuottamiin tapahtumiin, joita tue-

taan avustusjärjestelmän kautta sekä tapahtumiin, joita kaupunki ei suoranaisesti tue. Viimeisimmän luokan tapahtumat voivat olla mitta-kaavaltaan pieniä tai toisaalta selkeästi markkinaehtoisesti järjestettäviä tapahtumia.

Kaupungin omien tapahtumien hajallaan olevia tuotantoja ollaan koaamassa yhteen, kun Helsingin juhlatuotantojen tuottajaorganisaationa toimivan Helsinki-viikon säätiön roolia ollaan muuttamassa kaupungin tapahtumasäätiöksi. Tavoitteena on vahvistaa näiden tapahtumien strategista ohjausta ja saavuttaa tuotantoihin, markkinointiin, viestintään ja kumppanuuksiin liittyviä synergiaetuja. Lisäksi kaupunki on tiivistämässä suurtapahtumien koordinoitua kaupunkiyhteisen suurtapahtumaryhmän ja tulevan suurtapahtumastrategian kautta.

Myös avustusjärjestelmän avulla tuettavien tapahtumien toimintaedellytyksiä kehitetään aiempaa asiakaslähtöisemmäksi. Avustusmäärärahoista päättävä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta linjasi 13.2.2018 toimialan yhteiset avustusperiaatteet. Avustuksilla lisätään kaupungin vetovoimaa, asukkaiden elämänlaatua, toimintakykyä ja elämän hallintaa. Kaupungin harkinnanvaraisen avustusjärjestelmän perusideana on kehittää kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä sekä parantaa kaupunkilaisten mahdollisuuksia voimaantua, liikkua, luoda ja olla aktiivinen toimija.

Kuluvan vuoden talousarviossa toimialalla on yhteensä 26 320 000 euroa kulttuurin, liikunnan ja nuorisotyön erilaisiin avustuksiin. Vuonna 2017 avustuksia myönnettiin hakemuksiin perustuen yhteensä 1 720 eri hankkeelle.

Avustusjärjestämisen ideana on tukea toimintaa, joka monipuolistaa kaupungin kulttuuri-, liikunta ja nuorisopalvelujen omaa palvelutuotantoa. Olennaista siis on, että kaupunki ei ole vastuussa tämän tyyppisten tapahtumien tuotannosta vaan toimii mahdollistajana, tämä rajanveto ja roolijako on syytä säilyttää. Tapahtumien toimija kenttä on elävä ja jatkuvasti muuttuva ja sen toimintaedellytyksiin vaikuttavat keskeisesti myös valtio, muut rahoittajat sekä palveluita käyttävät asiakkaat. Myös kokoontumislaki edellyttää tapahtumissa selkeätä järjestäjävastuuta.

Valtuustoaloitteessa esitetään yhdeksi mahdolliseksi ratkaisuksi valikoiduille tapahtumille, että kaupunki ostaisi ne nykyisiltä järjestäjiltä avustamisen sijaan. Vaihtoehdossa tapahtumille osoitettu resurssi otettaisiin kaupungin käyttötaloudesta, mikä muuttaisi tapahtumiin liittyviä peruslähtökohtia ja vastuita.

Avustamisen lähtökohta on lisätä jo olemassa olevaa resurssia ja mahdollistaa osaltaan hankkeen toteutuminen. Vastuu ja organisointi jäävät avustuksen hakijalle, eikä kaupungin avustuksen tule kattaa kokonai-

suudessaan tapahtuman kuluja. Hankkeen onnistuminen on riippuvainen muun muassa organisaattorin kyvykkyydestä mitoitetaan toteutus olemassa oleviin resursseihin. Some-tapahtumien kokemuksista ja epäsuorasti myös itse valtuustoaloitteesta voidaan päätellä, ettei tässä ole aina onnistuttu.

Ostopalveluun siirtyminen muuttaisi perustavan laatusesti nykyistä asetelmaa ja samalla myös tapahtuman luonnetta. Ostopalvelut kateetaan kaupungin käyttötaloudesta avustuspäärahajien sijaan. Kaupunki tulisi esitetyssä mallissa olemaan tapahtumien tilaaja ja sen vastuut kasvaisivat. Ostopalvelu muuttaisi tapahtumien luonteen pitkälti kansalaistoiminnasta julkisiksi hankinnoiksi ja elinkeinon harjoittamiseksi. Tilaamisessa jouduttaisiin soveltamaan myös hankintasääntöjen mukaista kilpailutusta. Nykyiset tapahtumatuottajat eivät olisi itsestään selviä valintoja toteuttajina. Tarttumapinta kaupunkistrategiaan kaventuisi merkittävästi ainakin osallisuusnäkökulmasta.

Ostopalveluihin siirtymisen sijaan on syytä kehittää kansalaisyhteiskunnan tuottamia kaupunkitapahtumia niin, ettei niiden arvokas lähtökohta vaarannu.

Edellä esitetyn perusteella kaupunki jatkaa erilaisten tapahtumien tukemista ensisijaisesti avustusjärjestelmänsä kautta. Kaupunki kehittää jatkuvasti avustusjärjestelmänsä vastaamaan kaupunkilaisten muuttuvia tarpeita. Samalla kaupunki huolehtii siitä, että tapahtumien järjestäminen ja muut toimintaedellytykset paranevat yhteisen edun mukaisesti. Samaan aikaan tapahtumien tuottajien osaamista omasta varainhankinnasta on syytä kehittää. Lisäksi lautakunta pitää selvittämisen arvoisena voitaisiinko liikuntatapahtumissa käytettyä yhteistyösopimusmallia soveltaa joihinkin kulttuurin tapahtumatuotantoihin.

Käsittely

11.09.2018 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että lausunnon viimeisen kappaleen loppuun lisätään virke: "Lisäksi lautakunta pitää selvittämisen arvoisena voitaisiinko liikuntatapahtumissa käytettyä yhteistyösopimusmallia soveltaa joihinkin kulttuurin tapahtumatuotantoihin."

Lautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Veikko Kunnas, kumppanuuspäällikkö, puhelin: 310 37002

13.02.2019

Asia/31

---

veikko.kunnas(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 65

Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite perhevalmennuksen käynnistämistä murrosikäisten nuorten vanhemmille

HEL 2018-009098 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Johanna Nuortevan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Johanna Nuorteva ja 32 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan murrosikäisten nuorten vanhemmille suunnatun perhevalmennuksen käynnistämistä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 yksi keskeinen painopiste on nuorten syrjäytymiskiirteen katkaiseminen ja eriarvoisuuden vähentäminen. Tuen tarjoaminen murrosikäisille nuorille ja heidän perheilleen on merkittävää syrjäytymistä ehkäisevää työtä.

Vanhemmuuden tukeminen on keskeinen osa sosiaali- ja terveystalouden perustehtävää. Ensimmäistä lastaan odottaville järjestetään perhevalmennusta äitiys- ja lastenneuvoloiden ja leikkipuistojen yhteistyönä sekä sähköisenä perhevalmennuksena Perheentuki -verkkosivuston kautta tarjottuna. Peruskouluikäisten nuorten kohdalla kaikille perheille kohdennettua vanhemmuuden tukea ovat kouluterveydenhuollon laajat terveystarkastukset (viidennellä ja kahdeksannella luokalla), joihin

myös vanhemmat kutsutaan yhdessä nuoren kanssa ja joissa tuetaan nuoren kasvua ja kehitystä sekä koko perheen hyvinvointia. Vanhemmat ovat aina tervetulleita muillakin luokka-asteilla kouluterveydenhuollon terveystarkastuksiin. Lisäksi koulun yhteisöllinen ja yksilöllinen oppilashuolto tukee monin tavoin vanhempien kasvatustyötä.

Jos perheillä ilmenee lisätuen tarvetta nuoren kasvatukseen ja kehitykseen liittyen, kasvatus- ja perheneuvonta tarjoaa tukea 0–17-vuotiaiden lasten ja nuorten perheille. Syksyllä 2018 on alkanut uutena palveluna 11–16-vuotiaiden lasten ja nuorten perheille kohdennettu lapsiperheiden sosiaaliohjaus. Erityisen tuen sosiaalityön palveluja on tarjolla 0–17-vuotiaille lapsille ja perheille sekä lastensuojelun asiakkaille lastensuojelun palveluja 20 ikävuoteen asti. Lastensuojelun palveluissa järjestetään myös ryhmämuotoista tukea murrosikäisten lasten vanhemmille.

Vanhemmuuden vahvistaminen on nostettu valtakunnallisen Lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelman (LAPE) yhdeksi tavoitteeksi ja Helsinki osallistuu aktiivisesti kehittämistyöhön. Tavoitteena on rakentaa vanhemmuuden tuen toimintamalleja sekä verkkopalveluja. Lisäksi kouluissa kokeillaan erityisesti maahanmuuttajataustaisille perheille räätälöityjä vanhempainiltamalleja.

Kaupunginhallitus pitää tärkeänä perhevalmennuksen järjestämistä murrosikäisten nuorten vanhemmille eri toimijoiden yhteistyönä. Tällainen perhevalmennus tukee perheen sisäistä vuorovaikutusta, vanhempien jaksamista ja edistää koko perheen hyvinvointia. Yläasteelle siirtymistä (seitsemäs luokka) voidaan pitää hyvänä ajankohtana valmennukselle peruskouluikäisten arkiympäristöön sovitettuna palveluna siten, että nuoret ovat myös itse osallisia. Koulujen oppilashuolto tavoittaa nuoret ja heidän vanhempansa. Myös verkkoympäristöön viety perhevalmennus voi soveltua tälle kohderyhmälle. On tärkeää, että vanhemmuuden tukeen tulee jatkumo aina vauvasta murrosiän päättymiseen asti.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite Nuorteva et al

Muutoksenhaku

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 82

HEL 2018-009098 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Johanna Nuortevan aloitteen loppuun käsitellyksi.

21.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 20.11.2018 § 252

HEL 2018-009098 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Ehdotus murrosikäisten vanhemmille tarjottavasta perhevalmennuksesta on kannatettava. Luontevinta olisi pilotoida mallia muutamalla alueella ja laatia siltä pohjalta koko kaupunkiin sovellettava toimintamalli. Päävastuussa perhevalmennuksesta olisivat uudet perhekeskukset, joiden kautta vanhemmuuden tuki on tarkoitus jatkossa pääosin järjestää. Koulun opiskeluhoolto ja nuorisotoimi tarjoavat tähän tukea.

Perhevalmennus viittaa käsitteenä useimmiten aivan pienten lasten vanhemmille tarjottavaan ryhmämuotoiseen tukeen. Ajoittain on eri puolilla maata kokeiltu myös murrosikäisten lasten vanhemmille tarjottavaa perhevalmennusta. Näistä kokeiluista on saatu pääosin myönteisiä tuloksia. Koulujen vanhempainilloissa käsitellään murrosikään liittyvää tematiikkaa asiantuntijoiden johdolla. Koulun oppilashuolto tukee lisäksi yksittäisiä vanhempia kasvatustehtävässä.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

13.02.2019

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Vesa Nevalainen, oppilashuollon päällikkö, puhelin: 310 86214
vesa.nevalainen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 06.11.2018 § 290

HEL 2018-009098 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon koskien murrosikäisten nuorten vanhemmille suunnattua perhevalmennusta:

"Vanhemmuuden tukeminen on keskeinen osa sosiaali- ja terveystalouden perustehtävää. Ensimmäistä lastaan odottaville järjestetään perhevalmennusta äitiys- ja lastenneuvoloiden ja leikkipuistojen yhteistyönä sekä sähköisenä perhevalmennuksena Perheentuki -verkkosivuston kautta tarjottuna. Peruskouluikäisten nuorten kohdalla kaikille perheille kohdennettua vanhemmuuden tukea ovat kouluterveydenhuollon laajat terveystarkastukset (5. lk ja 8. lk), joihin myös vanhemmat kutsutaan yhdessä nuoren kanssa ja joissa tuetaan nuoren kasvua ja kehitystä sekä koko perheen hyvinvointia. Vanhemmat ovat myös aina tervetulleita muillakin luokka-asteilla toteutettaviin kouluterveydenhuollon terveystarkastuksiin. Lisäksi koulun yhteisöllinen ja yksilöllinen oppilashuolto tukee monin tavoin vanhempien kasvatustyötä.

Jos perheillä ilmenee lisätuen tarvetta nuoren kasvatukseen ja kehitykseen liittyen, kasvatus- ja perheneuvonta tarjoaa tukea 0–17-vuotiaiden lasten ja nuorten perheille. Syksyllä 2018 on alkanut uutena palveluna 11–16-vuotiaiden lasten ja nuorten perheille kohdennettu lapsiperheiden sosiaaliohjaus. Erityisen tuen sosiaalityön palveluja on tarjolla 0–17-vuotiaille lapsille ja perheille sekä lastensuojelun asiakkaille lastensuojelun palveluja 20 vuoteen asti. Lastensuojelun palveluissa järjestetään myös ryhmämuotoista tukea murrosikäisten lasten vanhemmille.

Vanhemmuuden vahvistaminen on nostettu valtakunnallisen Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (LAPE) yhdeksi tavoitteeksi ja Helsinki osallistuu aktiivisesti kehittämistyöhön. Tavoitteena on rakentaa vanhemmuuden tuen toimintamalleja sekä verkkopalveluja. Lisäksi kouluissa kokeillaan erityisesti maahanmuuttajataustaisille perheille räätälöityjä vanhempainiltoja.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Sosiaali- ja terveystoimiala kannattaa perhevalmennuksen järjestämistä murrosikäisten nuorten vanhemmille eri toimijoiden yhteistyönä. Yläasteelle siirtyminen (7. lk) voisi olla hyvä ajankohta valmennukselle peruskouluikäisten arkiympäristöön sovitettuna palveluna ja niin, että nuoret ovat myös itse osallisia. Koulujen oppilashuolto on keskeinen nuoria ja heidän vanhempiaan tavoittava taho. Myös verkkoympäristöön viety perhevalmennus voisi soveltua tälle kohderyhmälle. On tärkeää, että vanhemmuuden tukeen muodostuu jatkumo aina vauvasta murrosiän päättymiseen asti.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 yksi keskeinen painopiste on nuorten syrjäytymiskiirteen katkaiseminen ja eriarvoisuuden vähentäminen. Tuen tarjoaminen murrosikäisille nuorille ja heidän perheilleen on merkittävää syrjäytymistä ehkäisevää työtä. Murrosikäisten vanhemmille sekä nuorille suunnattu perhevalmennus tukee perheen sisäistä vuorovaikutusta, vanhempien jaksamista ja edistää koko perheen hyvinvointia."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Taina Hussi, erityissuunnittelija, puhelin: 310 43830
taina.hussi(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 30.10.2018 § 208

HEL 2018-009098 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää perhevalmennuksen järjestämistä murrosikäiselle nuorille tarpeellisena ja näkee murrosikäisiin nuoriin kohdistettavan tuen lisäämisen perusteltuna. Tuen tarjoaminen juuri murrosikäisille nuorille ja heidän perheilleen on merkittävää syrjäytymistä ehkäisevää työtä, johon tulisi panostaa nykyistä enemmän.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalveluissa on kehitetty menetelmiä murrosikäisten nuorten ja heidän perheidensä tukemiseksi, mutta nykyisillä resursseilla tarpeisiin ei pystytä vastaamaan riittävästi. Luotsi-toiminta, jota toteutetaan yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa, tarjoaa tukea yläkouluikäiselle nuorille sekä heidän huoltajilleen. Luotsi-toiminnassa nuoren yksilöllisen tuen lisäksi nuoren

13.02.2019

huoltajilla on mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti nuoriso- ja/tai sosiaaliohjaajan kanssa murrosikään liittyvistä kysymyksistä ja saada joustavasti ohjausta matalalla kynnyksellä.

Lisäksi Luotsi-toiminnan yhteydessä on järjestetty vanhemmille vertaisryhmätoimintaa yhteistyössä perheneuvoloiden kanssa. Vanhempien vertaisryhmätoiminnassa on voitu keskustella ja vaihtaa kokemuksia muiden vanhempien kanssa murrosikään liittyvistä haasteista ohjaajien tukemana. Nykyresurssein toiminta on kuitenkin vähäistä eikä vastaa tarpeeseen riittävästi.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa murrosikäisiin suunnatun perhevalmennuksen järjestämistä yhteistyössä eri toimijoiden kesken. Yhteistyökumppanina kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisotyö voi tarjota osaamista, menetelmiä ja luontevan keskusteluyhteyden nuoriin ja vanhempiin, mutta tämä edellyttää resurssien suuntaamista nykyistä enemmän syrjäytymistä ehkäisevään työhön.

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Heidi Hällman, aluepäällikkö, puhelin: 310 71608
heidi.hallman(a)hel.fi
Tiina Nurmi, suunnittelija, puhelin: 310 89121
tiina.nurmi(a)hel.fi

§ 66

Valtuutettu Alviina Alametsän aloite helsinkiläisten muunsukupuolisten henkilöiden hoidon turvaamisesta

HEL 2018-009109 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Alviina Alametsän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Alviina Alametsä ja 18 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan muunsukupuolisten henkilöiden hoidon turvaamista.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan sekä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) lausuntoihin ja toteaa, että muunsukupuolisuudelle ei ole virallista määritelmää, mutta yleensä termillä viitataan tilanteeseen, jossa henkilöllä on pitkäaikainen, vakaa ja jäsentynyt kokemus siitä, ettei hän kuulu itselleen syntymässä määritelyyn sukupuoleen, mutta toisaalta ei myöskään vastakkaiseen sukupuoleen, toisin kuin transsukupuolisuudessa. Suomessa käytetään ICD-10 -tautiluokituksen diagnoosia F64.8 Muu määritetty sukupuoli-identiteetin häiriö, kun pyritään kuvaamaan muuta sukupuoli-identiteetin variaatiota kuin transsukupuolisuutta. Tieteellisessä kirjallisuudessa on sukupuoli-identiteetin häiriöiden sijaan alettu puhua sukupuoli-identiteetin variaatioista. Uusin tautiluokitus ICD-11 on jo julkaistu ja siinä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

transsukupuolisuus on poistettu mielenterveyden häiriöistä ja se sijaitsee nyt seksuaalisuuden yhteydessä omana kategorianaan sukupuoli-dysforia, joka ei erottele identiteettejä.

Transsukupuolisen ihmisen tapaan myös muunsukupuolinen ihminen saattaa kärsiä kehonsa ja identiteettikokemuksensa välisestä ristiriidasta ja tämän aiheuttamasta ahdistuksesta, jota usein kutsutaan kehodysoforiaksi.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1053/2002) mukaan sukupuolen muuttamisen tutkimus ja hoito on keskitetty Helsingin yliopistolliseen keskussairaalaan ja Tampereen yliopistolliseen sairaalaan.

Sukupuolen vahvistamista ja/tai korjaamista toivovien potilaiden kokonaistilanteen arviointi ja heidän mahdollisten somaattisten hoitojensa koordinointi tehdään yhteistyössä endokrinologien, gynekologien, otolgioiden, foniatrien ja plastiikkakirurgien kanssa.

Tutkimuksen tavoitteena on ensisijaisesti selvittää sukupuoli-identiteettiä ja hoidon tarvetta. Korjaushoitojen edellytyksenä on, että kyseessä on transsukupuolisuuden F64.0 kriteerit täyttävä, pysyvä sukupuoli-identiteetti. Muun sukupuoli-identiteettiin liittyvän dysforian osalta palveluvalikoimaa selvitetään ajankohtaisesti tutkimusnäytön, muuttuvan diagnoosijärjestelmän ja julkisen terveydenhuollon yhtenevien hoitolinjojen mukaisesti.

Tutkimusnäyttö muunsukupuolisten hoitojen vaikuttavuudesta puuttuu eikä muunsukupuolisille ole vakiintunutta hoitolinjaa, koska heidän kohdallaan feminisoivista ja maskulinisoivista sukupuolen korjaushoidoista ei ole riittävää näyttöä. Tilanne on hoitolinjausten suhteen epäselvä. Terveystenhuollon ammattilaisilla tulee kuitenkin olla myös yksilöllistä harkintaa hoitojen myöntämisessä henkilöille, joille mahdollinen hoito näyttäisi aiheuttavan pienempiä riskejä kuin sen tarjoamatta jättäminen.

Transsukupuolisten hoitoa Suomessa ohjaa laki transseksuaalin sukupuolen vahvistamisesta (563/2002) ja siihen liittyvä sosiaali- ja terveysministeriön asetus. Näissä ei määritellä muun sukupuolisten hoitoa. HUS ja Tampereen yliopistollinen sairaala ovat pyytäneet ministeriön Palveluvalikoimaneuvostolta (Palko) hoitolinjausta viime vuosina kasvaneeseen muunsukupuolisten palvelukysyntään. Asia on nyt Palkossa selvitettävänä ja HUS odottaa Palkon selvitystä valtakunnallisiksi linjauksiksi.

Sukupuolen variaatioiden hoitoa koskevan suositus valmistellaan Palkon jaostossa. Työn aikana kootaan suomalaisten potilaiden ja transihmisten kokemuksia tilanteesta ja terveydenhuollosta keskustelutilai-

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

suuksissa. Suositusvalmistelun loppuvaiheessa jokaisella on mahdollisuus kommentoida suositusluonnosta Otakantaa-palvelussa. Työ on tarkoitus saada valmiiksi keväällä 2019.

HUS kannattaa myös lain (563/2002) uudistamista, koska siinä ei tällä hetkellä määritellä muunsukupuolisten hoitoa. HUS aikoo jatkossa tehdä vaikuttavuusseurantatutkimusta siitä, miten potilaat hyötyvät hoidosta. Lisäksi HUS lisää avointa kommunikaatiota hoitolinjauksista järjestöjen, potilaiden ja muiden relevanttien tahojen kanssa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Oikein kohdistettu vaikuttava hoito parantaa kohderyhmän terveyttä ja hyvinvointia. Sen sijaan väärin kohdistetut toimenpiteet voivat vaikuttaa kielteisesti. Tämän vuoksi on tärkeää, että myös muunsukupuolisille henkilöille tarjottavat hoidot on tutkimuksissa osoitettu vaikuttaviksi. Samalla on oleellista, että potilas voi terveydenhuollossa kertoa avoimesti tilanteestaan ja tulla kohdatuksi ja hoidetuksi yksilönä. Helsinki toivoo HUSin jatkavan keskustelua hoitolinjauksista muunsukupuolisten henkilöiden itsensä ja heidän oikeuksiaan edistävien järjestöjen ja asiantuntijoiden kanssa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Alametsä Alviina Aloite Kvsto 29082018 12
- 2 Skannattu_HUS vastine HEL2018 009109

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.01.2019 § 48

HEL 2018-009109 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

13.02.2019

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Alviina Alametsän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanan(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 20.11.2018 § 307

HEL 2018-009109 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveysvirasto antoi seuraavan lausunnon valtuutettu Alviina Alametsän muunsukupuolisten henkilöiden hoidon turvaamista koskevasta valtuustoaloitteesta:

"Muunsukupuolisuudelle ei ole virallista määritelmää, mutta yleensä termillä viitataan tilanteeseen, jossa henkilöllä on pitkäaikainen, vakaa ja jäsentynyt kokemus siitä, ettei hän kuulu itselleen syntymässä määritelyyn sukupuoleen, mutta toisaalta ei myöskään vastakkaiseen sukupuoleen, toisin kuin transsukupuolisuuudessa. Suomessa käytetään ICD-10 -tautiluokituksen diagnoosia F64.8 Muu määritetty sukupuoli-identiteetin häiriö, kun pyritään kuvaamaan muuta sukupuoli-identiteetin variaatiota kuin transsukupuolisuutta. Tieteellisessä kirjallisuudessa on sukupuoli-identiteetin häiriöiden sijaan alettu puhua sukupuoli-identiteetin variaatioista. Uusin tautiluokitus ICD-11 on jo julkaistu ja siinä transsukupuolisuus on otettu pois mielenterveyden häiriöistä ja sijaitsee nyt seksuaaliterveyden yhteydessä omana kategorianaan sukupuolidysforia, joka ei erottele identiteettejä.

Transsukupuolisen ihmisen tapaan myös muunsukupuolinen ihminen saattaa kärsiä kehonsa ja identiteettikokemuksensa välisestä ristiriidasta ja tämän aiheuttamasta ahdistuksesta, jota usein kutsutaan kehodysoforiaksi.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1053/2002) mukaan sukupuolen muuttamiseen tähtäävä tutkimus ja hoito keskitetään Helsingin yliopistolliseen keskussairaalaan ja Tampereen yliopistolliseen sairaalaan. Kun henkilö hakeutuu hoitoon transseksuaalisuuden takia tai hänen sukupuoli-identiteettinsä muutoin vaatii selvitystä, hänet tulee ohjata jatkotutkimuksiin toiseen edellä mainituista sairaaloista.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Toiminnan keskiössä on sukupuolen vahvistamista ja/tai korjaamista toivovien potilaiden kokonaistilanteen arviointi ja heidän mahdollisten somaattisten hoitajensa koordinointi yhteistyössä endokrinologien, gynekologien, otologien, foniatrien ja plastiikkakirurgien kanssa. Tutkimukseen tullaan lääkärin läheteellä.

Tutkimuksen tavoitteena on ensisijaisesti selvittää sukupuoli-identiteettiä ja hoidon tarvetta. Korjaushoitojen edellytyksenä on, että kyseessä on transsukupuolisuuden F64.0 kriteerit täyttävä, pysyvä sukupuoli-identiteetti. Muun sukupuoli-identiteettiin liittyvän dysforian osalta palveluvalikoimaa selvitetään ajankohtaisesti tutkimusnäytön, muuttuvan diagnoosijärjestelmän ja julkisen terveydenhuollon yhtenevien hoitolinjojen mukaisesti.

Tutkimusnäyttö muunsukupuolisten hoitojen vaikuttavuudesta puuttuu eikä muunsukupuolisille ole vakiintunutta hoitolinjaa, koska heidän kohdallaan feminisoivista ja maskulinisoivista sukupuolen korjaushoitoista ei ole riittävää näyttöä. Tilanteen ollessa hoitolinjausten suhteen epäselvä, tulee terveydenhuollon ammattilaisten voida tehdä myös yksilöllistä harkintaa hoitojen myöntämiseksi henkilöille, joille mahdollinen hoito näyttäisi aiheuttavan pienempiä riskejä kuin sen tarjoamatta jättäminen.

Transsukupuolisten hoitoa Suomessa ohjaa laki transseksuaalin sukupuolen vahvistamisesta ja siihen liittyvä Sosiaali- ja terveysministeriön asetus. Näissä ei määritellä muun sukupuolisten hoitoa. HUS ja Tampereen yliopistollinen sairaala ovat pyytäneet STM:n Palveluvalikoimaneuvostolta (Palko) hoito-linjausta viime vuosina kasvaneeseen muunsukupuolisten palvelukysyntään. Asia on nyt Palkossa selvitettävänä ja HUS odottaa Palkon selvitystä valtakunnallisiksi linjauksiksi.

HUS kannattaa myös translain uudistamista, koska siinä ei tällä hetkellä määritellä muunsukupuolisten hoitoa. HUS aikoo jatkossa tehdä vaikuttavuusseurantatutkimusta siitä, miten potilaat hoidosta hyötyvät. Lisäksi HUS tulee lisäämään avointa kommunikaatiota hoitolinjauksista järjestöjen, potilaiden ja muiden relevanttien tahojen kanssa.

Sukupuolen variaatioiden hoitoa koskevan suositus valmistellaan jaostossa, jonka Palko nimittää lokakuun 2018 alussa. Työn alkuvaiheessa kootaan suomalaisten potilaiden ja transihmisten kokemuksia tilanteesta ja terveydenhuollosta keskustelutilaisuuksissa. Suositusvalmistelun loppuvaiheessa jokaisella on mahdollisuus kommentoida suositusluonnosta Otakantaa-palvelussa. Työ on tarkoitettu saadaan valmiiksi keväällä 2019.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Oikein kohdistettu vaikuttava hoito parantaa kohderyhmän terveyttä ja hyvinvointia. Sen sijaan väärin kohdistetut toimenpiteet voivat vaikuttaa kielteisesti. Tämän vuoksi on tärkeää, että myös muunsukupuolisille henkilöille tarjottavat hoidot ovat tutkimuksissa osoitettu vaikuttaviksi. Samalla on oleellista, että potilas voi terveydenhuollossa kertoa avoimesti tilanteestaan ja tulla kohdatuksi ja hoidetuksi yksilönä. Helsinki toivoo HUS:n jatkavan keskustelua hoitolinjauksista muunsukupuolisten henkilöiden itsensä ja heidän oikeuksiaan edistävien järjestöjen ja asiantuntijoiden kanssa."

Käsittely

20.11.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Lisätään lausunnon ensimmäisen kappaleen 2 loppuun: "Uusin tautiluokitus ICD-11 on jo julkaistu ja siinä transsukupuolisuus on otettu pois mielenterveyden häiriöistä ja sijaitsee nyt seksuaaliterveyden yhteydessä omana kategorianaan sukupuolidysforia, joka ei erottele identiteettejä."

Kannattaja: jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 2:

Jäsen Kati Juva: Lisätään lausunnon neljänneksi viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia loppuun: "Tilanteen ollessa hoitolinjausten suhteen epäselvä, tulee terveydenhuollon ammattilaisten voida tehdä myös yksilöllistä harkintaa hoitojen myöntämiseksi henkilöille, joille mahdollinen hoito näyttäisi aiheuttavan pienempiä riskejä kuin sen tarjoamatta jättäminen."

Kannattaja: jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 3:

Jäsen Kati Juva: Lisätään terveys- ja hyvinvointivaikutuksia koskevan kappaleen loppuun: "Samalla on oleellista, että potilas voi terveydenhuollossa kertoa avoimesti tilanteestaan ja tulla kohdatuksi ja hoidetuksi yksilönä. Helsinki toivoo HUS:n jatkavan keskustelua hoitolinjauksista muunsukupuolisten henkilöiden itsensä ja heidän oikeuksiaan edistävien järjestöjen ja asiantuntijoiden kanssa."

Kannattaja: jäsen Laura Nordström

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Kati Juva)

Jaa-äännet: 1
Sakari Männikkö

Ei-äännet: 9
Heidi Ahola, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Kati Juva, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 3
Sami Heistaro, Seija Muurinen, Matias Pajula

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 9 - 1 (tyhjää 3).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Kati Juva)

Jaa-äännet: 2
Tapio Bergholm, Sakari Männikkö

Ei-äännet: 9
Heidi Ahola, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Kati Juva, Laura Nordström, Matias Pajula, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 2
Sami Heistaro, Seija Muurinen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 9 - 2 (tyhjää 2).

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Vastaehdotus 3 (jäsen Kati Juva)

Jaa-äännet: 1
Sakari Männikkö

13.02.2019

Ei-äännet: 8

Heidi Ahola, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Kati Juva, Laura Nordström, Matias Pajula, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 4

Tapio Bergholm, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Karita Toijonen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 8 - 1 (tyhjää 4).

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyjen muutosehdotusten osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

06.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

§ 67

Valtuutettu Outi Alasen aloite psykiatrian päivystyksen palauttamisesta Helsingin kaupungille

HEL 2018-009123 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Outi Alasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Outi Alanen ja 18 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan psykiatrian päivystyksen palauttamista Helsingin kaupungille.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että Auroran psykiatrian päivystys integroitiin Haartmanin ja Malmin päivystyksiin vuonna 2015. Integraation taustalla oli vuoden 2015 alusta voimaan tullut sosiaali- ja terveysministeriön asetus kiireellisen hoidon perusteista, yhtenäisistä kriteereistä ja päivystyksen erikoisalojoista edellytyksistä (782/2014). Asetuksella kunnat veloitettiin järjestämään ympärivuorokautisen psykiatrian erikoisalan päivystys siten, että potilaan terveydentilan arviointia varten on käytettävissä riittävän laajasti ympäri vuorokauden myös somaattisten erikoisalojen asiantuntemusta (15 §). Käytännössä tämä tarkoitti yhteispäivystystä erillisten somaattisen, psykiatrian ja päihdehuollon päivystysten sijaan.

Päivystyksen keskeinen toiminnallinen muutos tapahtui syksyllä 2014 uuden Malmin sairaalan ja laajan päivystysalueen käyttöönotolla. Myös

päihdehuollon päivystystä integroitiin somaattisen päivystyksen yhteyteen ja alkoholivieroitushoito-osasto siirrettiin Malmin kampukselle.

Auroran sairaalan yhteydessä toimineen psykiatrian erikoislääkäritasoisesta päivystyksestä haasteena oli se, että suoraan erikoislääkärin arvioon tuli potilaita, joilla ei ollut päivystyksellisen arvioon ja psykiatrisen hoidon tarvetta. Erikoissairaanhoidon resursseja käyttivät potilaat, jotka olisivat olleet hoidettavissa perusterveydenhuollossa tai psykiatrisessa avohoidossa. Somaattisten oireiden diagnosointi, somaattisen hoidon tarpeen arviointi ja potilaan ohjaaminen somaattiseen päivystykseen tunnistettiin erillisessä psykiatrian päivystysyksikössä haasteelliseksi. Toisaalta nykyisen yhteispäivystyksen etuna nähtiin jo suunnitteluvaiheessa se, että mm. paljon palveluja tarvitsevia potilaita voitaisiin ohjata mielenterveys- ja päihdearvioon psykiatrisen sairaanhoitajan tai päihdesairaanhoitajan vastaanotolle huomattavasti matalammalla kynnyksellä.

Nykyisessä toimintamallissa päivystykseen itse hakeutuvat sekä ambulanssin tai poliisin tuomat psykiatriset potilaat hoidetaan hoidon kiireellisuuden mukaan. Ensivaiheen arvioinnissa on tarvittaessa aina mukana myös psykiatrinen hoitaja. Potilaan hoidon tarpeen mukaisesti häntä hoitaa joko psykiatrinen hoitaja tai psykiatrinen hoitaja yhdessä psykiatrin kanssa. Psykiatri on paikalla klo 8–22 sekä Malmilla että Haartmanissa. Yöaikaan Haartmanin päivystävä psykiatri päivystää myös Malmia, jolloin hänen poissa ollessaan pyydetään paikalle sisätautipäivystäjää. Tämä menettely on toiminut ongelmitta.

Psykiatristen potilaiden odotusajat ovat lyhyitä. Suhteessa potilasmääriin potilaita poistuu kesken odottamisen vain vähän. Käytössä on vuodepaikkoja, joita voidaan käyttää mm. potentiaalisesti väkivaltaisten potilaiden arviointiin ja seurantaan sekä mahdollisen kuljetuksen odottamiseen.

Potilaiden ja henkilökunnan turvallisuudesta huolehditaan tilanteita ennakoimalla. Tilanteisiin varaudutaan esimerkiksi kutsumalla lisää henkilökuntaa ja järjestyksenvalvoja jo valmiiksi etukäteen paikalle. Henkilökunnalla on turvahälyttimet. Työntekijät on koulutettu ennakoimaan ja hallitsemaan väkivaltatilanteita.

Vuonna 2018 voimaan tulleen uudistuksen mukaan ympärivuorokautinen päivystys on järjestettävä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystyksenä (valtioneuvoston asetus kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisaloista edellytyksistä 583/2017). Asetuksen mukaan laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksiköissä tulee tarjota keskeisten erikoisalojen päivystyspalvelu. Helsingin alueella yhteinen päivystystoiminta on käynnistynyt tämän vuoden alussa, kun Helsingin päivystystoiminnot on siirretty kaupun-

ginvaltuuston päätöksellä 7.11.2018 § 348 liikkeenluovutuksena Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Alanen Outi Aloite Kvsto 29082018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.01.2019 § 52

HEL 2018-009123 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Outi Alasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

21.01.2019 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Lisätään päätösehdotukseen seuraava kappale:

"Samalla kaupunginhallitus edellyttää, että sille toimitetaan tarkempi selvitys psykiatrisen päivystyksen eri integraation vaikutuksista sisältäen kattavaa tilastotietoa potilasmääristä ennen siirtymää ja sen jälkeen, tietoa palveluiden saavutettavuudesta sekä lausunnot mielenterveyspotilaita edustavilta potilas- ja omaisjärjestöiltä."

Kannattaja: Anna Vuorjoki

Äänestys

13.02.2019

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotuksen mukaisesti muutet-
tuna

Jaa-äännet: 12

Arja Karhuvaara, Terhi Koulumies, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen,
Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Daniel Sazonov, Tomi Sevander,
Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Veronika Honkasalo, Mari Rantanen, Anna Vuorjoki

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 12 - 3.

14.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 06.11.2018 § 291

HEL 2018-009123 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveystoimi antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lau-
sunnan valtuutettu Outi Alasen ym. valtuustoaloitteesta koskien psy-
kiatrian päivystyksen palauttamista Helsingin kaupungille:

”Auroran psykiatrian päivystys integroitiin helmikuussa 2015 Haartma-
nin ja Malmin päivystyksiin. Integraation taustalla oli vuoden 2015 alus-
ta voimaan tullut Sosiaali- ja terveysministeriön asetus kiireellisen hoi-
don perusteista, yhtenäisistä kriteereistä ja päivystyksen erikoisalakoh-
taisista edellytyksistä (782/2014). Asetus velvoitti kuntia järjestämään
ympäri vuorokautisen psykiatrian erikoisalan päivystyksen siten, että
potilaan terveydentilan arviointia varten on käytettävissä riittävän laa-
jasti ympäri vuorokauden myös somaattisten erikoisalojen asiantunte-
mista (15 §). Käytännössä tämä tarkoitti yhteispäivystystä erillisten
somaattisen, psykiatrian ja päihdehuollon päivystysten sijaan.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 21.1.2014 ko-
kouksessaan osana vuoden 2014 käyttösuunnitelmaa psykiatrisen ja
somaattisen päivystyksen integraatiosta. Integraatiota ryhdyttiin valmis-

telemaan laajasti eri tahoilta kootulla yhteistyöryhmällä ulkoisen konsulttiavun tuella kesäkuusta 2014 lähtien. Päivystyksen keskeinen toiminnallinen muutos oli syksyllä 2014 tapahtunut uuden Malmin sairaalan käyttöönotto ja Malmin laajeneva päivystysalue. Myös päihdehuollon päivystystä integroitiin somaattisen päivystyksen yhteyteen ja alkoholivieroitusosasto siirrettiin Malmin kampukselle.

Auroran sairaalan yhteydessä toimineen 'walk in' -periaatteella toimineen psykiatrian erikoislääkäritasoisien päivystyksen haasteena oli se, että suoraan erikoislääkärin arvioon tuli potilaita, joilla ei ollut tarvetta päivystykselliselle arviolle ja psykiatriselle hoidolle. Erikoissairaanhoidon resursseja käytettiin potilaisiin, jotka olisivat olleet hoidettavissa perusterveydenhuollossa tai psykiatrisessa avohoidossa. Somaattisten oireiden diagnosointi, somaattisen hoidon tarpeen arviointi ja potilaan ohjaaminen somaattiseen päivystykseen tunnistettiin erillisessä psykiatrian päivystysyksikössä haasteelliseksi. Toisaalta nykyisen yhteispäivystyksen etuna nähtiin jo suunnitteluvaiheessa se, että mm. paljon palveluja tarvitsevia potilaita voitaisiin ohjata mielenterveys- ja päihdearvioon psykiatrisen sairaanhoitajan tai päihdesairaanhoidajan vastaanotolle huomattavasti matalammalla kynnyksellä.

Nykyisessä toimintamallissa päivystykseen itse hakeutuvat sekä ambulanssin tai poliisin tuomat psykiatriset potilaat hoidetaan hoidon kiireellisyysmäärän mukaan. Ensivaiheen arvioinnissa on tarvittaessa aina mukana myös psykiatrinen hoitaja. Potilaan hoidon tarpeen mukaisesti häntä hoitaa joko psykiatrien hoitaja tai psykiatrinen hoitaja yhdessä psykiatrin kanssa. Psykiatri on paikalla klo 8–22 välisellä ajalla sekä Malmilla että Haartmanissa. Yöaikaan Haartmanin päivystävä psykiatri päivystää myös Malmia, jolloin hänen poissa ollessaan pyydetään paikalle sisätautipäivystäjä. Tämä menettely on toiminut ongelmitta.

Psykiatristen potilaiden odotusajat ovat lyhyitä ja suhteessa potilasmääriin potilaita poistuu kesken odottamisen vain vähän. Käytössä on vuodepaikkoja, joita voidaan käyttää mm. potentiaalisesti väkivaltaisten potilaiden arviointiin ja seurantaan sekä mahdollisen kuljetuksen odottamiseen.

Potilaiden ja henkilökunnan turvallisuudesta huolehditaan tilanteita ennakoiden. Tilanteisiin varaudutaan esim. kutsumalla lisää henkilökuntaa ja järjestyksenvalvojat jo valmiiksi etukäteen paikalle. Henkilökunnalla on turvahälyttimet. Työntekijät on koulutettu ennakoimaan ja hallitsemaan väkivaltatilanteita.

Vuonna 2018 voimaan tullessa valtioneuvoston asetuksessa kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä (24.8.2017/583) säädetään, että ympärivuorokautinen päivystys

on järjestettävä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystyksenä. Asetuksen mukaan laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksiköissä tulee tarjota keskeisten erikoisalojen päivystyspalvelu (4 §). Helsingin alueella tämä toteutuu, kun päivystyspalvelut sijaitsevat samassa organisaatiossa. Yhteinen päivystystoiminta käynnistyy 7.1.2019, kun Helsingin päivystystoiminnot siirtyvät liikkeenluovutuksena HUS:lle.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Yhteispäivystys antaa mahdollisuuden tarjota kuntalaiselle kiireellisen hoidon palveluja yhdestä pisteestä kokonaisvaltaisesti somaattiset sairaudet sekä mielenterveys- ja päihdeongelmat samanaikaisesti huomioiden. Helsingiläisten psykiatrian päivystyspalvelujen saavutettavuus on parantunut laajentamalla psykiatrian päivystyspalvelut kahteen toimipisteeseen entisen yhden toimipisteen sijaan. Mielenterveys- ja päihdeongelmiin liittyvää stigmaa on vähennettävissä integroimalla ao. palveluja perustason ja somaattisiin palveluihin.

Haartmanin ja Malmin psykiatrian päivystyksessä (ml. päihdesairaanhoitajat) hoidetaan noin 7 000 potilasta/vuosi. Vuonna 2014 Auroran päivystysyksikössä hoidettiin vajaat 4 400 potilasta. Voimavarojen oikea kohdentaminen edistää mielenterveys- ja päihdeongelmien varhaista tunnistamista ja hoitoa sekä hoidon vaikuttavuutta.”

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

§ 68

Valtuutettu Suldaan Said Ahmedin aloite kuntoutumista tukevan palvelukeskuksen perustamisesta asunnottomille päihteitä käyttäville nuorille

HEL 2018-009589 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi valtuutettu Suldaan Said Ahmedin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Said Ahmed Suldaan Aloite Kvsto 12092018 3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Suldaan Said Ahmed ja 19 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan kuntoutumista tukevan palvelukeskuksen perustamista asunnottomille päihteitä käyttäville nuorille.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että Helsingin asuntomarkkinaselvityksen mukaan nuorten asunnottomien lukumäärä on noussut sadalla henkilöllä vuosina 2016–2017. Yhteensä Helsingissä arvioidaan olevan asunnottomia alle 25-vuotiaita nuoria noin 800, joista pitkäaikaisasunnottomia on noin 200 nuorta. Suurin osa asunnottomista nuorista on väestörekisterikeskuksen vailla asuntoa (VVA) -merkinnän mukaan väliaikaisesti asunnottomia elämäntilanteen muuttumisen vuoksi. Nuorten asunnottomuuden

syitä ovat mm. vuokrasopimuksen päättymisen, avio- tai avoero, paikkakunnan vaihto esimerkiksi opiskeluun liittyen, liian suuret asumiskustannukset ja itsenäistyminen lapsuudenkodista. Osalla asunnottomuuteen vaikuttavat myös talousvaikeudet ja työttömyys. Pitkäaikaisemmin asunnottomina olevilla nuorilla asunnon puute yhdistyy muihin elämänhallinnan vaikeuksiin, päihteiden käyttöön, mielenterveyden ongelmiin tai vankeusrangaistukseen. Luvut eivät ole täysin luotettavia, sillä asunnottomuuden tilastointi ei ole yksiselitteistä ja nuorten asunnottomuus jää myös osin piiloon. Syynä tähän on nuorten matala kynnys majoittua tuttavien luona ja toisaalta korkea kynnys hakeutua asunnottomien palveluihin.

Asunnottomuuden tilastoinnin tarkentamiseksi on syksyllä 2018 työsty Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (jatkossa ARA) asuntomarkkinaselvityksen uudistamista yhteistyössä ARAn, Y-säätiön ja pääkaupunkiseudun kuntien kanssa. Tavoitteena on saada entistä luotettavampi luku asunnottomien määrästä.

Nuoret asuvat tilapäisesti tuttavien luona useimmiten kohtuuhintaisten asuntojen puutteen vuoksi. Nuorten asunnottomuutta vähennetään parhaiten takaamalla riittävä kohtuuhintaisten asuntojen asuntotuotanto. Kohtuuhintaisten vuokra-asuntotuotannon varmistaminen on yksi Helsingin kaupungin keskeisistä asuntopoliittisista tavoitteista. Kotikaupunkina Helsinki - Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmassa tavoitteena on tuottaa vuodesta 2019 lähtien 7 000 asuntoa vuosittain. Tavoitteena on myös, että 25 % asuntotuotannosta on aravuokra-asuntoja (sisältäen opiskelija- ja nuorisotasunnot).

Asuntotuotantomäärät ovat tällä hetkellä ennätyskorkeat Helsingissä. Vuonna 2018 valmistui 4 843 asuntoa, joista 22 % on aravuokra-asuntoja. Valmistuneista asunnoista 303 on opiskelija- ja nuorisotasuntoja.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimessa on useita toimintamalleja ja -käytäntöjä nuorten asunnottomuuden ehkäisemisessä ja eritasoisia tuetun asumisen vaihtoehtoja. Haasteena on soveltuvien ja riittävän vahvasti tuettujen asumis- ja kuntoutuspalvelujen löytyminen vaikeasti oireileville nuorille ja toisaalta nuorten saaminen palvelujen piiriin.

Aikuissosiaalityön nuorten tiimeissä on syksystä 2018 lähtien ollut ajanvarauksetonta palvelua, jossa tarjotaan mm. asumisneuvontaa nuorten asunnottomuuden ehkäisyyn. Kriisimajoitus on sosiaalihuoltolain edellyttämä viimesijainen asumisratkaisu vakavia ongelmia aiheuttavissa akuuteissa asunnottomuustilanteissa. Ongelmana on, että nuoret asunnon tarvitsijat eivät aina halua tai osaa hakeutua sosiaalityöntekijän vastaanotolle.

Päihteitä käyttäville nuorille on vahvasti ympärivuorokautisesti tuettuja asumispalveluja mm. omana toimintana Kulosaaren tukikodissa, ostopalveluna Ruusulankadun asumispalveluyksikössä ja Rukkilan asumisyhteisössä. Näihin asumispalveluihin on mahdollista sijoittua nopealla aikataululla.

Lastensuojelun jälkihuollolla on 302 tukiasuntoa, joissa 18 vuotta täytäneet lastensuojelun asiakkaat saavat sosiaaliohjausta. Näissä tukiasunnoissa saa asua 21-vuotiaaksi asti, jonka jälkeen jälkihuollon asukkaille tarjotaan Helsingin kaupungin vuokra-asuntoa (Heka) sosiaali- ja terveystoimen lausunnon perusteella. Suurin syy jälkihuollon asiakkaiden asunnottomuuteen on vakava päihdeongelma ja tästä syystä menetetty tukiasunto.

Hietaniemenkadun palvelukeskus tarjoaa tilapäismajoitusta täysi-ikäisille helsinkiläisille asunnottomille. Hietaniemen palvelukeskus ei ole tarkoituksenmukainen tilapäismajoitus nuorille eikä sen palveluja ole kohdennettu nuorille.

Sosiaali- ja terveystoimessa on tunnistettu tarve järjestää laadukasta ja turvallista nuorille kohdennettua tilapäismajoitusta, jossa olisi mahdollisuus asumistarpeen, päihdehoidon ja muun kuntoutustarpeen arviointiin sekä mahdollisuus odottaa soveltuvaa kuntoutusta ja tuettua asumisratkaisua.

Sosiaali- ja terveystoimi selvittää vuoden 2019 aikana nuorten tilapäismajoituksen, päihdehoidon ja muiden kuntouttavien palvelujen nykyisten toimintamallien mahdollisuudet ja kehittämistarpeet. Erillisen kuntoutuskeskuksen perustaminen asunnottomille päihdeongelmallisille nuorille on yksi varteenotettava vaihtoehto kohderyhmän sitouttamisen näkökulmasta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Said Ahmed Suldaan Aloite Kvsto 12092018 3

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Postiosoite	Käyntiosoite	Puhelin	Y-tunnus	Tilinro
PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto	+358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	0201256-6	F10680001200062637 Alv.nro FI02012566

13.02.2019

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 83

HEL 2018-009589 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Suldaan Said Ahmedin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

28.01.2019 Ehdotuksen mukaan

Todettiin, että teknisenä korjauksena päivitetään kaupunginvaltuuston esityslistalle asuntotuotantoa koskevat luvut.

21.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 20.11.2018 § 308

HEL 2018-009589 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Said Ahmeed Suldaanin ym. valtuustoaloitteesta kuntoutumista tukevan palvelukeskuksen perustamisesta asunnottomille päihteitä käyttäville nuorille:

"Helsingin asuntomarkkinaselvityksen mukaan nuorten asunnottomien lukumäärä on noussut sadalla henkilöllä vuosina 2016–2017. Yhteensä Helsingissä arvioidaan olevan asunnottomia alle 25-vuotiaita nuoria noin 800, joista pitkäaikaisasunnottomina on noin 200 nuorta. Suurin osa asunnottomista nuorista on väestörekisterikeskuksen vailla asuntoa (VVA) -merkinnän mukaan väliaikaisesti asunnottomina elämäntilanteen muuttumisen vuoksi. Nuorten asunnottomuuden syitä ovat mm. vuokrasopimuksen päättyminen, avio- tai avoero, paikkakunnan vaihto esim. opiskeluun liittyen, liian suuret asumiskustannukset ja itsenäistyminen lapsuudenkodista. Osalla asunnottomuuteen vaikuttavat myös

talousvaikeudet ja työttömyys. Pitkäaikaisemmin asunnottomina olevilla nuorilla asunnon puute yhdistyy muihin elämönhallinnan vaikeuksiin, päihteiden käyttöön ja/tai mielenterveyden ongelmiin tai vankeusrangaistukseen. Luvut eivät ole täysin luotettavia, sillä asunnottomuuden tilastointi ei ole yksiselitteistä ja nuorten asunnottomuus jää myös osin tilastoilta piiloon. Syitä tähän ovat nuorilla matala kynnys majoittua tuttavien luona ja toisaalta vastaavasti korkea kynnys hakeutua asunnottomien palveluihin.

Tilapäisesti tuttavien luona asuvien nuorten asumisen haaste on useimmiten kohtuuhintaisten asuntojen puute. Tärkein keino parantaa nuorten tilannetta on lisätä kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen ja nuorille kohdennettujen asuntojen tarjontaa kasvukeskuksissa.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimessa on useita toimintamalleja ja -käytäntöjä nuorten asunnottomuuden ehkäisemisessä ja eritasoisia tuetun asumisen vaihtoehtoja. Haasteena on soveltuvien ja riittävän vahvasti tuettujen asumis- ja kuntoutuspalvelujen löytyminen vaikeasti oireileville nuorille ja toisaalta nuorten saaminen palvelujen piiriin.

Nuorille, joiden haasteena on sopivan asunnon löytyminen ja joilla ei ole päihde- tai mielenterveysongelmia, pystytään asunto löytämään kohtuullisen nopeasti ja tarjolla on useita asumisvaihtoehtoja. Aikuissoisialityön nuorten tiimeissä on syksystä 2018 lähtien toteutettu ajanvarauksetonta palvelua. Osana ajanvarauksetonta sosiaaliohjausta tarjotaan asumisneuvontaa, jonka avulla voidaan vaikuttaa nuorten asunnottomuuden ehkäisyyn. Myös kevyemmin tuettuihin sosiaali- ja terveystoimen asumisen tuen palveluihin (tukisoluasunnot, pienasunnot lähityön tuella) pääsee jonottamatta. Nuorten palveluissa ja aikuissosiaalitoimissa on olemassa kriisimajoituksen malli, joka on sosiaalihuoltolain edellyttämä viimesijainen asumisratkaisu vakavia ongelmia aiheuttavissa akuuteissa asunnottomuustilanteissa. Ongelmana on, että nuoret asunnon tarvitsijat eivät välttämättä halua tai osaa hakeutua sosiaalitoimiston vastaantolle.

Päihteitä käyttäville nuorille on vahvasti ympärivuorokautisesti tuettuja asumispalveluja mm. omana toimintana Kulosaaren tukikodissa ja ostopalveluna Ruusulankadun asumispalveluyksikössä ja Rukkilan asumisyhteisössä. Näihin asumispalveluihin on vain muutamia nuoria jonnossa ja palveluun on mahdollista sijoittua nopeallakin aikataululla.

Lastensuojelun jälkihuollolla on 302 tukiasuntoa, joissa 18 vuotta täytäneet lastensuojelun asiakkaat saavat sosiaaliohjausta. Näissä tukiasunnoissa saa asua 21-vuotiaaksi asti, jonka jälkeen jälkihuollon asukkaalle tarjotaan Helsingin kaupungin vuokra-asuntoa (Heka) sosiaali- ja terveystoimen lausunnon perusteella. Suurin syy jälkihuollon asiakkai-

den asunnottomuuteen on vakava päihdeongelma, jonka vuoksi he menettävät tukiasunnon. Ensimmäisen asunnon menettämisen jälkeen harva on motivoitunut päihdehoitoon.

Haasteena on vahvasti tuettujen asumispalvelujen löytyminen nuorille, joilla on vaikeita mielenterveysongelmia, eritasoisia käytöshäiriöitä ja päihdeongelmia. Nuoret ovat usein lastensuojelulaitoksista itsenäistyneitä, lastensuojelun jälkihuollon asiakkaita. Vaikeasti oireilevat nuoret tarvitsevat kohdennettuja asumispalveluja, joissa on moniammatillista osaamista mm. psykiatrian, neuropsykiatrian ja päihdehoidon osalta. Näille nuorille on pääsääntöisesti ostettu tehostettua asumispalvelua Helsingin ulkopuolelta.

Hietaniemenkadun palvelukeskus tarjoaa tilapäismajoitusta täysi-ikäisille helsinkiläisille asunnottomille. Valtaosa Hietaniemenkadun yöpyjistä (80 %) on vanhempia aikuisia, joilla usealla asunnottomuus, päihteidenkäyttö ja muut elämänhallinnan vaikeudet ovat pitkäaikaisia. Hietaniemen palvelukeskus ei ole tarkoituksenmukainen tilapäismajoitus nuorille eikä palvelukeskuksen palvelut ole kohdennettuja nuorille.

Sosiaali- ja terveystoimessa on tunnistettu tarve laadukkaan ja turvallisen nuorille kohdennetun tilapäismajoituksen järjestämiselle, jossa olisi mahdollisuus asumistarpeen, päihdehoidon ja muun kuntoutustarpeen arviointiin sekä mahdollisuus odottaa soveltuvaa kuntoutus- ja tuettua asumisratkaisua. Osalle nuorista kiinnittyminen palveluihin, ja päihdehoitoon ja kuntoutukseen on vaikeaa, eivätkä he ole motivoituneita päihdearviointiin ja -hoitoon tai kuntouttaviin asumispalveluihin.

Olisi tarkoituksenmukaista selvittää keinoja ja kehittää toimintamalleja, joilla nuoret saataisiin tulemaan tilapäismajoitukseen ja kiinnittymään päihdehoitoon ja muihin kuntouttaviin palveluihin. Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää kannatettavana, että sosiaali- ja terveystoimi selvittää vuoden 2019 aikana nykyisten toimintamallien mahdollisuudet ja kehittämistarpeet siitä, miten nuoret saataisiin tulemaan tilapäismajoitukseen ja kiinnittymään päihdehoitoon ja muihin kuntouttaviin palveluihin. Tähän tarkoitukseen erillisen kuntoutuskeskuksen perustaminen asunnottomille päihdeongelmallisille nuorille on yksi vartenotettava vaihtoehto kohderyhmän sitouttamisen näkökulmasta. Samalla kartoitetaan mahdollisuudet hyödyntää ja kehittää nykyrakenteiden ja toimipisteiden kokonaisuutta tarjoamaan nuorille kohdennettua tilapäismajoitusta ja kuntouttavia palveluja.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Asunnon turvaaminen ja sopivan asumisratkaisun löytyminen niin tilapäistä majoitusta tarvitseville kuin vahvemman tuen tarpeessa oleville nuorille antaa mahdollisuuden kiinnittyä itsenäiseen elämään ja tarvit-

tavan tuen piiriin. Keskeistä asuntojen, asumispalvelujen ja päihdehoidon lisäksi on saada tarvittaessa riittävä arjen ja itsenäistymisen tuki sekä riittävä toimeentulo ja osaaminen talousasioissa."

Käsittely

20.11.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Saku Etholen: Lausunnon viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia toiseksi viimeisen virkkeen "ja kiinnittymään päihdehoitoon ja muihin kuntouttaviin palveluihin" jälkeen lisätään virke: "Tähän tarkoitukseen erillisen kuntoutuskeskuksen perustaminen asunnottomille päihdeongelmallisille nuorille on yksi varteenotettava vaihtoehto kohderyhmän sitouttamisen näkökulmasta."

Kannattaja: jäsen Cecilia Ehrnrooth

1 äänestys

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Saku Etholen)

Jaa-äännet: 4

Sami Heistaro, Seija Muurinen, Sakari Männikkö, Matias Pajula

Ei-äännet: 9

Heidi Ahola, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Kati Juva, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Saku Etholenin vastaehdotuksen äänin 9 - 4.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi hyväksytyyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

13.02.2019

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

Sari Tuominen, idän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 46700
sari.tuominen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 69

Valtuutettu Aleksi Niskasen aloite sosiaali- ja terveystoimen yksilöhuollon päätösten muutoksenhakuprosessin selvittämisestä

HEL 2018-011136 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Aleksi Niskasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Aleksi Niskanen ja 14 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan kaupungin sosiaali- ja terveystoimen yksilöhuollon päätösten muutoksenhakuprosessin selvittämistä.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin päätösvalmistelussa noudatetaan hyvän hallinnon periaatteita:

Perustuslain mukaan kaikessa julkisessa toiminnassa on noudatettava tarkoin lakia. Hyvän hallinnon mukainen toiminta tarkoittaa, että asiassa sovelletaan aineellista ja prosessuaalista lainsäädäntöä oikein.

Päätösvalmistelussa viranomaisen käsiteltäväksi tullut asia selvitetään hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot ja selvitykset. Valmistelun tuloksena syntyy asian selostuksen, ratkaisun ja ratkaisun perustelut sisältävä, myös muodollisesti oikea, päätös(ehdotus)luonnos.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Asian hyvällä valmistelulla pyritään ennen kaikkea aineellisesti eli sisällöllisesti oikean lopputuloksen saavuttamiseen. Viranomaisen on selvitettävä kaikki asiaan vaikuttavat seikat, mahdollisesti kuultava asiansaisia, kerättävä normit ja faktat sekä lopulta pohdittava kokonaisuuden ratkaisu.

Kaupunginhallitus viittaa sosiaali- ja terveystoimialan lausuntoon, jossa aloitteessa esille otetut yksilöhuollon päätösprosessiin liittyneet yksittäiset tapaukset on perusteellisesti selvitetty. Lainvastaista menettelyä kyseisten asioiden valmistelussa tai muutoksenhaussa ei ole havaittu.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Niskanen Aleksi Aloite Kvsto 24102018 3
- 2 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto 10.12.2018

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 21.01.2019 § 50

HEL 2018-011136 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Aleksi Niskasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveystoimiala 10.12.2018

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

HEL 2018-011136 T 00 00 03

Kaupunginhallitus on pyytänyt sosiaali- ja terveystoimialalta lausuntoa Alekski Niskasen tekemästä valtuustoaloitteesta, jonka mukaan sosiaali- ja terveystoimen yksilöhuollon päätösten muutoksenhakujen käsittely ei ole johdonmukaista ja muutoksenhakijan oikeusturva saattaa tämän vuoksi vaarantua.

Yksilöhuollon päätöksistä tehtyjen oikaisuvaatimusten jaostovalmistelu on sosiaali- ja terveystoimialalla keskitetty hallintopalvelujen valmistelun tuen jaostovalmistelutiimille.

Kun muutoksenhaku saapuu kaupungin kirjaamoon, kirjaamo kirjaa asian asianhallintajärjestelmään, lähettää muutoksenhakijalle tiedon odotettavissa olevasta käsittelyajasta ja siirtää asian sosiaali- ja terveystoimialan asianohjaajalle.

Asianohjaaja tarkistaa, että kyseessä on muutoksenhaku, joka kuuluu sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisen jaoston käsiteltäväksi ja siirtää asian odottamaan valmistelua. Koska kaikkia vammaispalvelun, asiakasmaksujen ja vanhuspalvelun päätöksiin liittyviä asiakirjoja ei ole skannattu sähköisiin asiakastietojärjestelmiin, lähetään päätöksen tehneelle palvelupisteelle asiakirjapyyntö.

Jaostovalmistelija selvittää tämän jälkeen oikaisuvaatimuksen perusteena olevat tosiseikat ja kartoittaa tapaukseen sovellettavan lainsäädännön sekä sosiaali- ja terveystoimialalla noudatettavat määräykset ja ohjeet.

Perehdyttyään asiaan jaostovalmistelija laatii päätösehdotuksen. Hallintosihteeri oikolukee tämän jälkeen tekstin, varmistaa, että liitteet on liitetty asialle ja siirtää tekstin liitteineen esittelijän luettavaksi. Esittelijän hyväksytyä ratkaisuehdotuksen ja sen perustelut, siirtää hallintosihteeri päätösesityksen koontilistalta seuraavan jaostokokouksen varsinaiselle esityslistalle.

Kokouksen jälkeen hallintosihteeri lähettää pöytäkirjan otteet muutoksenhakijoille asioista, jotka kokouksessa on ratkaistu tai jätetty tutkimatta. Pöytäkirjan otteen liitteenä lähetetään sekä valitusosoitus että kaikki ne liitteet, jotka valmistelija on esityslistatekstiin liittänyt. Pöydälle jätetyistä asioista ei lähetetä pöytäkirjanotetta, koska asiaa ei ole käsitelty kokouksessa.

Suurin osa pöytäkirjan otteista postitetaan muutoksenhakijoille e-kirjeenä. Jos ote lähetetään tavallisena kirjeenä, postittaa toimistosihteeri

pöytäkirjan otteen ja jaoston kokouksessa olleet, liiteluettelossa mainitut liitteet sekä valitusosoituksen muutoksenhakijalle.

Aloitteessa todetaan muutoksenhakijalle samasta muutoksenhausta lähetettyjen pöytäkirjan otteiden poikenneen toisistaan kahdessa esimerkkitapauksessa muutoksenhaun liitteiden merkitsemisen osalta.

Asiaa selviteltiin valmistelun tuessa. Hallintosihteeri osasi heti nimetä tapauksen ja selittää tapahtumien kulun. Hallintosihteeri muisti myös, että samaan tapauksen liittyy aloitteessa mainittu asiakirjan toimittamisen epäselvyys.

Pöytäkirjan otteiden poikkeaminen toisistaan johtuu siitä, että toinen asioista on kokouksessa pöydälle jäänyt asia, joista pöytäkirjanotteita ei normaalisti lähetetä. Muutoksenhakijan pyynnöstä hänelle on kuitenkin lähetetty tiedoksi pöytäkirjan ote kyseisestä päätöksestä. Koska päätös koski vain pöydälle jättämistä, ei siihen sisälly liitteitä. Pöytäkirjan otteeseen ei tällöin tulostu muutoksenhakua koskevaa esityslistatekstistä, liiteluetteloa eikä liitteitä. Sihteeri on muutoksenhakijan pyynnöstä lähettänyt pöytäkirjan otteen lisäksi myös ne liitteet, jotka valmistelija oli liittänyt päätösesitykseen. Liitteiden yläkulmaan sihteeri oli kirjoittanut liitteen numeron.

Kyseessä on siten poikkeustapaus, jossa pöytäkirjan ote on lähetetty muutoksenhakijan nimenomaisesta pyynnöstä.

Sosiaali- ja terveystoimialan näkemyksen mukaan pöytäkirjan otteiden lähettämisessä muutoksenhakijoille noudatetaan yhdenmukaista käytäntöä. Valmistelun tuessa suoritettiin pöytäkirjan liitteiden tarkastus systemaattisella satunnaisotannalla, niin että kymmenestä prosentista tänä vuonna tehdyistä päätöksistä tarkastettiin liitetiedot. Suoritetussa tarkastuksessa löytyi kaksi tapausta, joissa liitteiden käsittely poikkesi yleisestä käytännöstä, jonka mukaan ote sisältää liiteluettelon, jossa liitteet on otsikoitu. Tapauksissa muutoksenhakukirjeen liitteenä olleet asiakirjat oli liiteluetteloon otsikoitu vain liite-merkinnällä. Varsinaisessa esityslistatekstissä liitteiden sisältö oli kuitenkin selvitetty.

Kuten lausunnossa aiemmin todettiin, aloitteessa mainitussa tapauksessa kyse oli pöydällejättämispäätöksestä. Seuraavaan kokoukseen siirretyn esityslista-asian mahdolliset liitteet eivät ole osa pöydällejättämispäätöstä, vaan ne kuluvat kiinteästi siihen asiaan, jonka käsittely siirrettiin ja josta jaosto ei vielä tehnyt päätöstä. Liitteiden merkitsemiskäytäntö on siten tältä osin ollut asianmukaista.

Aloitteessa on toisena muutoksenhakijan oikeusturvaa vaarantavana asiana otettu esille tapaus, jossa asiakkaan edunvalvojan suoraan sosiaalityöntekijälle toimittama, muutoksenhaun liitteeksi tarkoitettu asia-

kirja oli jäänyt toimittamatta jaostovalmisteluun. Aloitteessa todetaan myös, ettei sosiaalityöntekijä antanut vastaanottamastaan muutoksenhakuun liittyvästä asiakirjasta vastaanottotodistusta.

Hallintolain mukaan päätökseen, johon on vaadittava oikaisua ennen valituksen tekemistä, on liitettävä muutoksenhakuohje. Muutoksenhakuohjeessa on selostettava paitsi viranomaisen, jolle muutoksenhaku on toimitettava, muutoksenhakuaika sekä vaatimukset muutoksenhaun sisällöstä, liitteistä ja perille toimittamisesta. Hallintolain mukaan asiakirjan lähettäjälle on pyynnöstä annettava todistus asiakirjan kirjaamisesta tai muusta rekisteröinnistä.

Viranhaltijan päätökseen liitettyssä muutoksenhakuohjeessa ilmoitetaan kirjaamon osoite osoitteena, johon muutoksenhaku pyydetään toimitamaan. Kirjaamo avaa asian asianhallintajärjestelmään ja lähettää asiasta muutoksenhakijalle kirjausilmoituksen, josta näkyy asian saama diaarinumero ja arvio käsittelyajasta.

Valmistelun tuen saaman selvityksen mukaan edunvalvoja oli toimittanut aloitteessa mainitun lääkärintodistuksen sosiaalityöntekijälle. Sosiaalityöntekijä ei lähettänyt todistusta kirjaamoon, koska lääkärintodistukseen ei ollut liitetty saatetta, josta olisi käynyt ilmi, että muutoksenhakua haluttiin täydentää kyseisellä todistuksella.

Koska kyse oli yksittäisestä lääkärintodistuksesta, johon ei liittynyt muutoksenhakukirjettä on ymmärrettävää, ettei, sosiaalityöntekijä osannut yhdistää asiakirjan liittyvän asiakkaan aiemmin tekemään muutoksenhakuun. Osalla asiakkaista on samanaikaisesti vireillä useampia palveluhakemuksia. Jos asiakas ei erikseen mainitse, että asiakirja on tarkoitettu liitettäväksi muutoksenhakuun, saattaa sosiaalityöntekijä olettaa, että asiakirja on toimitettu palveluhakemusta varten, sillä aina sosiaalityöntekijällä ei edes ole tietoinen vireillä olevasta muutoksenhausta.

Hallintolain mukaan vastaanottotodistus asiakirjan kirjaamisesta tai muusta rekisteröinnistä on annettava pyydettyäessä. Aloitteesta ei käy ilmi, oliko edunvalvoja jättäessään asiakirjan pyytännyt vastaanottotodistusta ja onko asiakasta ohjattu toimittamaan asiakirja kirjaamoon.

Sosiaali- ja terveystoimiala pitää valitettavana sitä, ettei muutoksenhaun liitteeksi tarkoitettu lääkärintodistus ollut valmistelijan eikä siten myöskään jaoston jäsenten käytettävissä. Myös jaostovalmistelijan ja esittelijän kannalta on tärkeää, että kaikki ne asiakirjat, joihin muutoksenhakija haluaa vedota, ovat käytettävissä asiaa valmisteltaessa. Jos uusia asiakirjoja tulee vasta siinä vaiheessa kun esityslistateksti on laadittu ja esittelijä hyväksynyt päätösehdotuksen, joutuu valmistelija mahdollisesti laatimaan koko päätösehdotuksen uudelleen. Jos taas

13.02.2019

muutoksenhaun kannalta oleellinen asiakirja ei saavu lainkaan valmistelijalle, käyttää muutoksenhakija mitä todennäköisemmin valitusoikeuttaan ja vie asian hallinto-oikeuden ratkaistavaksi. Asian uudelleen käsittely vain sen vuoksi, etteivät kaikki asiakirjat, joihin muutoksenhakija on halunnut vedota, ole olleet käytettävissä asiaa valmisteltaessa ja ratkaistessa ei ole työntekijän kannalta motivoivaa eikä myöskään lisää asiakkaan tunnetta oikeudenmukaisesta käsittelystä.

Sosiaali- ja terveystoimiala pyrkii kehittämään yksilöhuollon muutoksenhakujen valmistelua niin, että muutoksenhakujen valmisteluprosessi olisi paitsi mahdollisimman sujuvaa, myös muutoksenhakijoita tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti kohtelevaa ja palvelisi sekä muutoksenhakijoita, esittelijöitä että jaoston jäseniä. Tapaus tullaan käymään jaostotiimin kokouksessa läpi, kuten kaikki jaostovalmistelusta saatu palaute ja liitteiden nimeämiseen tullaan jatkossa kiinnittämään huomiota. Koska kyseessä on yksittäistapaus eikä asiasta ole tullut muuta palautetta, ei tapauksen vuoksi ole aiheellista muuttaa valmisteluprosessia.

Lisätiedot

Merja Santala, lakimies, puhelin: 310 43697
merja.santala(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

§ 70

Kokouksessa jätetyt aloitteet

HEL 2019-002036, 2019-002037, 2019-002038, 2019-002039, 2019-002041, 2019-002042, 2019-002043, 2019-002044

Päätös

Ryhmäaloitteet

- Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmän ryhmäaloite aurauksen kaatamisesta mereen
- Vasemmistoliiton valtuustoryhmän ryhmäaloite vanhustenhoidosta

Talousarvioaloitteet

- valtuutettu Sinikka Vepsän ym. talousarvioaloite Helsingin kaupungin asukastalojen yleisavustuksen nostamisesta

Kaupunginvaltuuston päätösvaltaan kuuluvat aloitteet

- valtuutettu Sinikka Vepsän ym. aloite kansalaissodan punaisten ja valkoisten uhrien yhteisestä muistolaatatasta
- valtuutettu Jussi Chydeniuksen ym. aloite äänilevykokoelman lisäämisestä keskustakirjasto Oodiin
- valtuutettu Mia Nygårdin ym. aloite toimenpiteistä poikien syrjäytymisen ehkäisemiseksi

Kaupunginhallituksen päätösvaltaan kuuluvat aloitteet

- valtuutettu Terhi Koulumiehen aloite jalkakäytävien talvikunnossapidon palauttamisesta suuremmassa määrin paikallistason vastuulle
- valtuutettu Kauko Koskisen ym. aloite asemakaavojen mukaisten kujanteiden rakentamisesta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

13.02.2019

Ärende/1

§ 34

Namnupprop, laglighet och beslutsförhet

Beslut

Stadsfullmäktige konstaterade att sammanträdet var lagligen sammankallat och beslutsfört.

Namnupprop och förhinder

Ordföranden konstaterade att förhinder för detta sammanträde har anmälts av de ledamöter som är antecknade som frånvarande på närvarolistan och att de ersättare som framgår av listan har kallats i deras ställe.

Laglighet och beslutsförhet

Ordföranden konstaterade att stadsfullmäktiges sammanträde utlysts i den ordning kommunallagen och förvaltningsstadgan förutsätter. Enligt namnuppropet är minst två tredjedelar av ledamöterna närvarande. På grundval av det ovanstående konstaterade ordföranden att sammanträdet är lagligen sammankallat och beslutsfört.

Bilagor

1 Läsnäololista

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige konstaterar vilka ledamöter som anmält förhinder och vilka ersättare som inträder i deras ställe, förrättar namnupprop och konstaterar att sammanträdet är lagligt och beslutsfört.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

13.02.2019

Ärende/2

---

§ 35

Val av protokolljusterare

Beslut

Ledamöterna Heimo Laaksonen och Terhi Peltokorpi valdes till protokolljusterare med ledamöterna Sami Muttilainen och Johanna Sydänmaa som ersättare.

Behandling

På förslag av ordföranden valdes enhälligt ledamöterna Heimo Laaksonen och Terhi Peltokorpi till protokolljusterare med ledamöterna Sami Muttilainen och Johanna Sydänmaa som ersättare.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige väljer två ledamöter till protokolljusterare och två ledamöter till ersättare för dessa.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

13.02.2019

§ 36

Flyttning av frågestunder

HEL 2018-008728 T 00 00 02

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade inställa frågestunderna vid sammanträdena 27.2 och 27.3.2019 och ordna frågestunder vid sammanträdena 13.3 och 10.4.2019.

Föredragande

Stadsfullmäktiges ordförande

Upplysningar

Lauri Menna, ledande sakkunnig, telefon: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Stadsfullmäktige beslutade då sammanträdestiderna för 2019 bestämdes att det ordnas frågestunder så att fyra infaller vid stadsfullmäktiges ordinarie sammanträden på våren (30.1, 27.2, 27.3 och 8.5) och två på hösten (11.9 och 23.10).

På grund av frånvaro inom borgmästarkollegiet flyttas frågestunden vid sammanträdet 27.2 till 13.3. Samtidigt utjämnas intervallet mellan frågestunderna så att frågestunden vid sammanträdet 27.3 flyttas till 10.4.

Enligt 30 kap. 18 § i förvaltningsstadgan ordnas i samband med de ordinarie sammanträden som fullmäktige valt för ändamålet en frågestund som varar ungefär en timme och under vilken ledamöterna har tillfälle att till borgmästaren och biträdande borgmästarna muntligt ställa frågor om en viss angelägenhet inom vederbörandes sektor som hänför sig till stadens funktioner.

Föredragande

Stadsfullmäktiges ordförande

Upplysningar

Lauri Menna, ledande sakkunnig, telefon: 310 36012
lauri.menna(a)hel.fi

13.02.2019

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Stadsfullmäktige 10.10.2018 § 279

HEL 2018-008728 T 00 00 02

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade hålla sina sammanträden år 2019 enligt följande:

nr	vecka	dag	kl.	
1	3	16.1.2019	18	
2	5	30.1.2019	18	frågestund
3	7	13.2.2019	18	motionsbehandling
4	9	27.2.2019	18	frågestund
5	11	13.3.2019	18	
6	13	27.3.2019	18	frågestund
7	15	10.4.2019	18	
8	17	24.4.2019	18	
9	19	8.5.2019	18	frågestund
10	21	22.5.2019	18	motionsbehandling
11	23	5.6.2019	18	
12	25	19.6.2019	16	bokslut
13	35	28.8.2019	18	
14	37	11.9.2019	18	frågestund
15	39	25.9.2019	18	motionsbehandling
16	41	9.10.2019	18	
17	43	23.10.2019	18	frågestund
18	45	6.11.2019	18	
19	46	13.11.2019	16	budget
20	48	27.11.2019	18	budget, motionsbehandling
21	50	11.12.2019	16	

Föredragande

Stadsfullmäktiges ordförande

Upplysningar

Mari Tammisto, förvaltningsexpert, telefon: 310 76004
mari.tammisto(a)hel.fi

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

13.02.2019

§ 37

Val av ledamot och ersättare i stadsmiljönämnden

HEL 2019-000639 T 00 00 02

Beslut

Stadsfullmäktige

- beviljade Kaisa Hernberg avsked från förtroendeuppdraget som ledamot i stadsmiljönämnden
- valde nuvarande ersättaren Amanda Pasanen till ledamot och Satu Vartiainen till ersättare (personlig ersättare för Tuomas Rantanen) i stadsmiljönämnden för den mandattid som slutar vid utgången av maj 2021.

Stadsfullmäktige justerade dessutom protokollet omedelbart vad detta ärende beträffar.

Behandling

Stadsfullmäktige valde Satu Vartiainen till ersättare i stadsmiljönämnden enhälligt på förslag av ledamoten Kaisa Hernberg.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Jenni Björkstén, förvaltningsexpert, telefon: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Bilagor

1 Eroilmoitus luottamustehtävästä

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag
De i beslutet nämnda

Bilagor till utdrag
Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige

- beviljar Kaisa Hernberg avsked från förtroendeuppdraget som ledamot i stadsmiljönämnden

- väljer Amanda Pasanen till ledamot och _____ till ersättare (personlig ersättare för Tuomas Rantanen) i stadsmiljönämnden för den mandattid som slutar vid utgången av maj 2021.

Stadsfullmäktige justerar dessutom protokollet omedelbart vad detta ärende beträffar.

Föredragandens motiveringar

Stadsfullmäktige valde 7.6.2017 (§ 267) Kaisa Hernberg (Gröna) till ledamot i stadsmiljönämnden för den mandattid som börjar år 2017. Kaisa Hernberg anhåller 16.1.2019 om avsked från förtroendeuppdraget som ledamot i stadsmiljönämnden.

Enligt 70 § 3 mom. i kommunallagen (410/2015) kan den som har giltiga skäl avgå från ett förtroendeuppdrag. Det organ som utser den förtroendevalda beslutar om beviljande av avsked.

Till ett förtroendeuppdrag som blivit ledigt under pågående mandattid ska en ny förtroendevald utses för den återstående mandattiden. Den som utses ska vara valbar till en nämnd med stöd av 74 § i kommunallagen.

Enligt 70 § i kommunallagen får till ett förtroendeuppdrag väljas endast den som har gett sitt samtycke till att ta emot uppdraget. En förtroendevald ska på begäran av fullmäktige lämna en redogörelse för de omständigheter som kan vara av betydelse vid bedömningen av om han eller hon är valbar.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Jenni Björkstén, förvaltningsexpert, telefon: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Bilagor

1 Eroilmoitus luottamustehtävästä

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag
De i beslutet nämnda

Bilagor till utdrag
Kommunalbesvär, fullmäktige

För kännedom

13.02.2019

Ärende/4

Stadsmiljönämnden
Affärsverket ekonomiförvaltningstjänsten

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 04.02.2019 § 96

HEL 2019-000639 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- myöntää Kaisa Hernbergille eron kaupunkiympäristölautakunnan jäsenen luottamustoimesta ja
- valitsee Amanda Pasasen jäseneksi ja _____ varajäseneksi (Tuomas Rantasen henkilökohtainen varajäsen) kaupunkiympäristölautakuntaan vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

28.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

13.02.2019

Ärende/5

§ 38

Val av nämndeman vid tingsrätten

HEL 2019-000590 T 00 01 06

Beslut

Stadsfullmäktige

- konstaterade att Marita Tiris förtroendeuppdrag som nämndeman vid tingsrätten har upphört
- valde Sonja Alanko till nämndeman vid tingsrätten för den mandatperiod som slutar vid utgången av maj 2021.

Stadsfullmäktige justerade dessutom protokollet omedelbart vad detta ärende beträffar.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Jenni Björkstén, förvaltningsexpert, telefon: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag

De i beslutet nämnda
Helsingfors tingsrätt

Bilagor till utdrag

Kommunalbesvär, fullmäktige
Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Stadsfullmäktige valde 21.6.2017 (§ 294) Marita Tiri (Gröna) till nämndeman vid tingsrätten för den mandatperiod som slutar vid utgången av maj 2021. Marita Tiri har avlidit 31.12.2018.

Enligt lagen om nämndemän vid tingsrätterna (675/2016) väljer kommunfullmäktige nämndemännen vid tingsrätterna för en period som motsvarar fullmäktiges mandatperiod. För nämndemännen vid tingsrätten gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs om kommunens förtroendevalda.

13.02.2019

Till ett förtroendeuppdrag som blivit ledigt under pågående mandattid ska en ny förtroendevald utses för den återstående mandattiden.

Den som väljs till nämndeman vid tingsrätten ska uppfylla behörighetsvillkoren i 2 § i lagen om nämndemän vid tingsrätterna.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Jenni Björksten, förvaltningsexpert, telefon: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag

De i beslutet nämnda
Helsingfors tingsrätt

Bilagor till utdrag

Kommunalbesvär, fullmäktige
Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 66

HEL 2019-000590 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- toteaa, että käräjäoikeuden lautamies Marita Tirin luottamustoimi on päättynyt ja
- valitsee Sonja Alangon käräjäoikeuden lautamieheksi vuoden 2021 toukokuun lopussa päättyväksi toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

hallintojohtaja
Juha Summanen

Lisätiedot

Jenni Björksten, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 36060
jenni.bjorksten(a)hel.fi

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

§ 39

Överskridning av anslag, underskridning av verksamhetsbidrag och överföring av anslag i 2018 års budget

HEL 2019-000272 T 02 02 00

Beslut

Stadsfullmäktige bemyndigade social- och hälsovårdsnämnden att överskrida anslag i 2018 års budget samt stadsmiljönämnden, kultur- och fritidsnämnden och social- och hälsovårdsnämnden att underskrida verksamhetsbidrag enligt följande:

Överskridningen av anslagen för driftsekonomin och underskridningen av verksamhetsbidraget är totalt 14 970 000 euro.

Budgetmomentet 3 10 02 Byggnader
Verksamhetsbidrag i budgeten 235 999 000 euro
Verksamhetsbidraget underskrids med 9 500 000 euro

Budgetmomentet 4 10 01 Kultur och fritid
Verksamhetsbidrag i budgeten -174 845 000 euro
Verksamhetsbidraget underskrids med 150 000 euro

Budgetmoment 5 10 04 Apotti och vård- och landskapsreformen
Verksamhetsbidrag i budgeten -3 009 000 euro
Verksamhetsbidraget underskrids med 1 320 000 euro

Budgetmomentet 5 10 05 Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt
Anslag i budgeten 565 704 000 euro
Anslaget överskrids med 4 000 000 euro

Stadsfullmäktige beslutar dessutom överföra anslag i 2018 års budget enligt följande:

Från budgetmomentet
8 04 Parker och idrottsområden
8 04 01 Parker och idrottsområden, till stadsmiljönämndens disposition
8 04 01 01 Nya parker och ombyggnader av parker -4 200 000 euro
Till budgetmomentet
8 04 Parker och idrottsområden
8 04 02 Parker och idrottsområden i projektområden, till stadsstyrelsens disposition
8 04 02 01 Parker i Kampen-Tölöviken +3 600 000 euro
8 04 02 05 Parker i Böle +600 000 euro

13.02.2019

Från budgetmomentet

8 06 Värdepapper

8 06 02 Övriga objekt, till stadsstyrelsens disposition –12 000 euro

Till budgetmomentet

8 06 Värdepapper

8 06 01 Förvärv av HITAS-aktier, till stadsmiljönämndens disposition

+12 000 euro

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tero Niinen, specialplanerare, telefon: 310 25915
tero.niinen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Kaupunkiympäristölautakunta 20.11.2018
- 2 Kaupunkiympäristölautakunta 22.1.2019
- 3 Toimialajohtajan kirje talousarviokohdan 31002 toimintakatteen alituksesta
- 4 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 27.11.2018
- 5 Sosiaali- ja terveyslautakunta 20.11.2018
- 6 Toimialajohtajan kirje 23.1.2019

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Driftsekonomidelen

3 10 02 Byggnader

Det uppskattas att utgifterna på budgetmomentet Byggnader överskrider med sammanlagt ca 4 000 000 euro. Hyror och vederlag beräknas stiga mer än förväntat, beroende på de tillfälliga lokalerna för skolor och daghem. Dessutom blir kostnaderna för köp av värme och el större än förutsett. Man har lyckats täcka de högre utgifterna delvis genom inbesparingar i personalutgifter och köpta tjänster.

Det uppskattas att inkomsterna på budgetmomentet Byggnader underskrider med ca 5 500 000 euro. När budgeten för 2018 bereddes var bedömningen av inkomster förknippad med osäkerhetsfaktorer, som lett till att utfallet av hyresinkomster inte överensstämmer med budgeten. Vissa funktioner har lidit av resursbrist och processerna har kunnat gö-

13.02.2019

ras smidigare varför uthyrningen inte har lyckats till fullo. Exempelvis på grund av att reparationen av bostäder har mattats av har man inte lyckats hyra ut bostäder effektivt då någon flyttar ut. Den största orsaken till de sänkta inkomsterna är att Barnmorskeinstitutets hyresavtal upphörde 1.6.2016, vars effekt är 1 850 000 euro.

Verksamhetsbidraget bör få underskridas med 9 500 000 euro.

4 10 01 Kultur- och fritid

Till kultur- och fritidssektorn har 1.5.2018 överförts fyra koordinerare av frivilligarbete från social- och hälsovårdssektorn och 1.11.2018 en ledande sakkunnig från stadskansliet. Anslagen påverkas år 2018 med sammanlagt 150 000 euro, som inte har beaktats i budgeten för året.

Verksamhetsbidraget bör få underskridas med 150 000 euro.

5 10 04 Apotti och vård- och landskapsreformen

Det beräknas att verksamhetsbidraget på budgetmomentet Apotti och vård- och landskapsreformen underskrids med 1 320 000 euro. Utgifterna och inkomsterna på budgetmomentet underskrider budgeten, men verksamhetsbidraget försvagas, eftersom utgifterna för Apotti blev större än det räknades med i budgeten, i enlighet med den tidsplan enligt vilken projektet planeras fortskrida. Utgifterna för vård- och landskapsreformen på budgetmomentet utgörs av lönekostnader, för vilka landskapet Nyland faktureras till fullt belopp. Att utfallet på budgetmomentet för utgifterna och inkomsterna för vård- och landskapsreformen blir mindre än beräknat beror på att lagstiftningen för vård- och landskapsreformen och själva beredningen av reformen avancerar långsammare än uppskattat.

Verksamhetsbidraget bör få underskridas med 1 320 000 euro.

5 10 05 Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt

Det förutses att anslagen för Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt (HUS) överskrids med 4 000 000 euro. Anslaget överskrids på grund av att Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikts serviceproduktion och fakturering åt Helsingfors är större än budgeterat. Ändringarna i efterfrågan på serviceproduktion, mängder och fakturering motsvarar bland annat det större servicebehovet som orsakas av den ökade och allt äldre befolkningen. Förslaget till överskridning beaktar överskottsåterbäringen för 2018 som HUS fullmäktige beslutat om (17 300 000 euro) samt återbäringen av vinsten från försäljningen av Tölöfastigheten (13 500 000 euro). Utan återbäringen av vinsten från försäljningen av

Tölöfastigheten skulle överskridningen av budgetmomentet ha blivit ungefär 17 500 000 euro.

Anslaget bör få överskridas med 4 000 000 euro.

Överföring av anslag

Enligt uppskattning överskrids anslaget på budgetmomentet 8 04, Parker och idrottsområden, undermomentet 8 04 02, Parker och idrottsområden i projektområden, till stadsstyrelsens disposition, med 4 200 000 euro. Detta beror på att det behövs sammanlagt 3 600 000 euro i tilläggsanslag för området Kampen-Tölöviken för att kunna färdigställa omgivningen runt centrumbiblioteket Ode, som öppnades i december 2018, så långt som möjligt inom samma tidsram som biblioteket. När omgivningen runt centrumbiblioteket färdigställs så långt som möjligt under 2018 kan finslipningen av parken bli klar innan EU-ordförandeskapet börjar 1.7.2019. Dessutom behövs det extra anslag i Böletrakten på 600 000 euro för att bygga Maskinverkstadsparken på sträckan Ventilgränden-Traversgränden så att invånarna kan börja använda den del av parken som finns bredvid bostäderna snarast möjligt.

Det är möjligt att täcka de överskridna anslagen för parker i projektområden med överföringar från bindande undermoment på budgetmomentet 8 04, Parker och idrottsområden, eftersom en del av anslaget på 19 600 000 euro inklusive överskridningsrätt på budgetmomentet 8 04 01, Parker och idrottsområden, till stadsmiljönämndens disposition, förblir oanvänt. Anslag blir oanvända bl.a. eftersom en del projekt kommer att genomföras efter 2018 på grund av att tidtabeller har jämkats.

I enlighet med vad som ovan anges bör anslag på sammanlagt 4 200 000 euro på budgetmomentet 8 04, Parker och idrottsområden, överföras från undermomentet 8 04 01, Parker och idrottsområden, till stadsmiljönämndens disposition, till undermomentet 8 04 02, Parker och idrottsområden i projektområden, till stadsstyrelsens disposition.

Den ökade bostadsproduktionen har höjt byggvolymen för Hitas-objekt i enlighet med BM-programmet, vilket således ökat antalet Hitas-aktier som staden ska köpa, varmed det anslag som budgeterats för att köpa Hitas-aktier överskrids med 12 000 euro. Överskridningen kan täckas med en motsvarande besparing av anslag på undermomentet 8 06 02, Övriga objekt, till stadsstyrelsens disposition.

I enlighet med ovanstående bör anslag på sammanlagt 12 000 euro på budgetmomentet 8 06, Värdepapper, överföras från undermomentet 8 06 02, Övriga objekt, till stadsstyrelsens disposition, till undermomen-

13.02.2019

tet 8 06 01, Förvärv av HITAS-aktier, till stadsmiljönämndens disposition.

I enlighet med anvisningarna om efterlevnad av budgeten 2018 har sektornämnderna kommit med sina förslag till överskridning av anslag, underskridning av verksamhetsbidrag och överföring av anslag före utgången av november 2018. Efter detta har prognoserna för anslagen delvis preciserats. Sektornämndernas förslag är bifogade.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tero Niinen, specialplanerare, telefon: 310 25915
tero.niinen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Kaupunkiympäristölautakunta 20.11.2018
- 2 Kaupunkiympäristölautakunta 22.1.2019
- 3 Toimialajohtajan kirje talousarviokohdan 31002 toimintakatteen alituksesta
- 4 Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 27.11.2018
- 5 Sosiaali- ja terveystalautakunta 20.11.2018
- 6 Toimialajohtajan kirje 23.1.2019

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

För kännedom

Fostrans- och utbildningssektorn
Stadsmiljösektorn
Kultur- och fritidssektorn
Social- och hälsovårdssektorn
Stadskansliet
Affärsverket ekonomiförvaltningstjänsten

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 64

HEL 2019-000272 T 02 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

13.02.2019

Kaupunginvaltuusto päättää oikeuttaa sosiaali- ja terveyslautakunnan ylittämään vuoden 2018 talousarvioon merkityn määrärahan sekä kaupunkiympäristölautakunnan, kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan ja sosiaali- ja terveyslautakunnan alittamaan toimintakatteen seuraavasti:

Käyttötalouden määrärahan ylitys ja toimintakatteen alitukset ovat yhteensä 14 970 000 euroa.

Ta-kohta 3 10 02 Rakennukset
toimintakate talousarviossa 235 999 000 euroa
toimintakatteen alitus 9 500 000 euroa

Ta-kohta 4 10 01 Kulttuuri ja vapaa-aika
toimintakate talousarviossa -174 845 000 euroa
toimintakatteen alitus 150 000 euroa

Ta-kohta 5 10 04 Apotti ja Sote- ja maakuntauudistus
toimintakate talousarviossa -3 009 000 euroa
toimintakatteen alitus 1 320 000 euroa

Ta-kohta 5 10 05 Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
määräraha talousarviossa 565 704 000 euroa
määrärahan ylitys 4 000 000 euroa

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää tehdä siirrot vuoden 2018 talousarvioon merkittyihin määrärahoihin seuraavasti:

Talousarviokohdalta

8 04 Puistot ja liikunta-alueet

8 04 01 Puistot ja liikunta-alueet, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi

8 04 01 01 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaus - 4 200 000 euroa

Talousarviokohdalle

8 04 Puistot ja liikunta-alueet

8 04 02 Projektialueiden puistot ja liikunta-alueet, kaupunginhallituksen käytettäväksi

8 04 02 01 Kamppi-Töölönlahti alueen puistot + 3 600 000 euroa

8 04 02 05 Pasilan puistot + 600 000 euroa

Talousarviokohdalta

8 06 Arvopaperit

8 06 02 Muut kohteet, kaupunginhallituksen käytettäväksi -12 000 euroa

Talousarviokohdalle

8 06 Arvopaperit

8 06 01 HITAS-osakkeiden hankkiminen, kaupunkiympäristölautakunnan käytettäväksi +12 000 euroa

13.02.2019

Ärende/6

Esittelijä

pormestari
Jan Vapaavuori

Lisätiedot

Tero Niininen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 25915
tero.niininen(a)hel.fi

13.02.2019

§ 40

Arrendeprinciper för vissa tomter på Brändö (tomterna 42047/33 och 42047/35)

HEL 2018-010325 T 10 01 01 02

Beslut

Stadsfullmäktige fastställde arrendeprinciper för flervåningshustomten 42047/33 och de tomter som därav bildas samt för de outbrutna områdena på bilplatstomten 42047/35 och de tomter som därav bildas i Brändö med början vid en tidpunkt som fastställs senare och fram till 31.12.2080 enligt bilaga 1.

Behandling

Stadsfullmäktige beslutade att ställföreträdande kanslichef Tuula Saxholm inte får delta i behandlingen av ärendet på grund av jäv (28 § 1 mom. 5 punkten i förvaltningslagen).

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stf. stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Vuokrauseriaatteet
- 2 Kartta
- 3 Tonttitietoja

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Sammandrag

Det finns planer på att uppföra punkthus på den höghustomt som ligger i omedelbar närhet till Kulosaaren ala-asteen koulu (den finska lågstadieskolan på Brändö) och Brändö kyrka. Tomten har reserverats i samband med en allmän tomtreserveringsomgång med ändamålet att där genomföra statsstödd hyresbostadsproduktion. I och med höghusbygget flyttas bilplatserna på den intill liggande kyrktomten till den separata bilplatstomten.

13.02.2019

Arrendeprinciper fastställs både för tomten för flervåningshus (AK) och för de outbrutna områdena på tomten för bilplatser (LPA). Bilplatstomten anläggs för närvarande i anknäytning till vägarbetet på Werner Wiréns väg. Byggandet på höghustomten är tänkt att komma igång våren 2019. Arrendet löper ut 31.12.2080.

Föredragandens motiveringar

Detaljplane- och tomtuppgifter

Detaljplaneändringen nr 12285 för ett kvartershus med omgivning på Brändö godkändes av stadsfullmäktige 23.9.2015 (§ 223) och vann laga kraft 6.11.2015. I detaljplaneområdet byggs bostäder på ca 6 410 m² vy och anläggs en tomt för bilplatser. Samtidigt ändras områdets arrangemang för parkering och passage.

Tomten (AK) 42047/33 hör till ett kvartersområde för flervåningshus. Byggrätten på tomten är 2 960 m² vy, tomtytan uppgår till 3 603 m² och tomtens adress är Kyösti Kallios väg. Tomten fördes in i fastighetsregistret 21.3.2018.

Tomten (LPA) 42047/35 hör till ett kvartersområde för bilplatser. Den planerade tomtens sammanlagda areal är 372 m² och dess adress är Werner Wiréns väg. Tomten bildas av tre fastigheter enligt följande:

- 91-42-47-7, 124 m² (i Helsingfors kyrkliga samfällighets ägo)
- 91-42-47-8, 164 m² (i Helsingfors stads ägo)
- 91-42-9903-1, 84 m² (i Helsingfors stads ägo)

Tomten har ännu inte förts in i fastighetsregistret.

En läges- och detaljplanekarta finns som bilaga 2. Mera detaljerad information om tomterna finns i bilaga 3.

Reserverings- och arrendebeslut

AK-tomten

Stadsstyrelsen beslutade 28.11.2016 (§ 1081) bland annat reservera bostadstomten (AK) 42047/133 åt Helsingfors stads bostadsproduktionsbyrå (numera bostadsproduktionstjänsten) för hyresbostadsproduktion med statligt räntestöd ända fram till 31.12.2018.

Stadsmiljösektorns teamchef i teamet för bostadstomter har 14.6.2018 (§ 188) beslutat arrendera ut tomten kortvarigt till Helsingfors stads bostäder Ab, som ska ansöka om bygglov senast 15.6.2019.

LPA-tomten

13.02.2019

Inget reserveringsbeslut gäller för den planerade LPA-tomten 47033/35. Enligt detaljplaneändringen avser man att på tomten placera bilplatser för den angränsande kyrktomten (AK 42047/7). LPA-tomten ersätter arrendet av bilparkeringsområde åt församlingen på den nuvarande AK-tomten.

Tomten är inte i sin helhet i stadens ägo. En del av tomten ägs av Helsingfors kyrkliga samfällighet. Avsikten är att avsluta det gällande arrendeavtalet för bilparkeringsområdet i förtid, att anlägga LPA-tomten i slutet av år 2018 i anknytning till byggandet av Werner Wiréns väg och att arrendera ut de av staden ägda outbrutna områdena långsiktigt till Helsingfors kyrkliga samfällighet. Ett sådant arrangemang krävs för att man ska kunna arrendera ut AK-tomten långsiktigt och bebygga denna i det syfte som anges i den gällande detaljplanen.

Förslag till arrendeprinciper

Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet Aras utlåtande om bostadstomtens pris har beaktats då arrendeprinciperna för tomten har fastställts. I fråga om bilplatstomten har man i sin tur följt den prissättning som staden allmänt följer när det gäller bilplatstomter.

Jämförelsedata

Helt jämförbara arrendeprinciper finns inte att tillgå i fråga om området Brändö. Det kan konstateras som jämförelsedata att fastighetsnämnden 25.2.2016 (§ 81) beslutade arrendera ut tomten 42054/1, som i detaljplan nr 4676 för Brändö hör till ett område med beteckningen kvarterksområde för flervåningshus, till Helsingfors stads bostäder Ab för bostäder för äldre personer så att poängtalet 100 för det officiella levnadskostnadsindexet "oktober 1951 = 100" motsvaras av priset 34 euro per kvadratmeter våningsyta. Av arrendet för bostadstomten tas 80 % ut så länge som statligt bostadslån för bostadsproduktionen på tomten återstår att amortera eller så länge som staten betalar räntestöd på lån som beviljats för bostadsproduktionen. Arrende tas inte ut så länge som tomten används för äldre personers (som har fyllt 60 år) boende, dock längst till 31.12.2025. Utöver begränsningen i fråga om användningsändamål är det för föreliggande jämförelsedatas vidkommande skäl att påpeka att det är fråga om att arrendera ut tomten på nytt, något som enligt tillämpad praxis inverkar sänkande på priset i jämförelse med till exempel en obebyggd tomt som i övrigt har motsvarande egenskaper.

Som jämförelsedata kan man också använda de fastställda arrendeprinciperna för Fiskehamnen, som ligger nära Brändö. Stadsfullmäktige beslutade 15.6.2016 (§ 181) bemyndiga dåvarande fastighetsnämnden att utarrendera flervåningshustomterna (AK) 10630/1 och 3, 10632/1

och 3, 10634/1 och 4, 10636/3 och 6 samt 10637/1 och 3 från en av nämnden fastställd tidpunkt ända till 31.12.2080, så att poängtalet 100 för det officiella levnadskostnadsindexet "oktober 1951 = 100" motsvaras av priset 42 euro/m² vy för Hitas-bostäder och/eller för bostäder som erhåller stöd från Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (Ara). Årsarrendet för tomterna för flervåningshus (AK) och tomterna för specialbostäder (AKS) 10630/2 och 4, 10632/2 och 4, 10634/2 och 3, 10636/1, 4 och 5 samt 10637/2 och 4 bestäms så att poängtalet 100 för det officiella levnadskostnadsindexet "oktober 1951 = 100" motsvaras av priset 37 euro per kvadratmeter bostadsvåningsyta i fråga om Hitas-bostäder och/eller bostäder som stöds av Ara. Efter att den begynnelseårsnedsättning som beviljas på basis av att området är i ofullbordat skick upphört, tas 80 % av årsarrendet för bostadstomterna ut så länge som statligt bostadslån för bostadsproduktionen på tomten återstår att amortera eller så länge som staten betalar räntegottgörelse (räntestöd) på lån som beviljats för bostadsproduktionen.

Arrendeprinciper

På basis av det ovanstående föreslås det att arrendena för tomterna i fråga ska fastställas enligt följande:

Årsarrendet för tomten för flervåningshus (AK) 42047/33 bestäms så att poängtalet 100 för det officiella levnadskostnadsindexet "oktober 1951 = 100" motsvaras av priset 37 euro per kvadratmeter bostadsvåningsyta såvitt saken gäller statsstödd bostadsproduktion.

Av årsarrendet för bostadstomten tas 80 % ut så länge som statligt bostadslån för bostadsproduktionen på tomten återstår att amortera eller så länge som staten betalar räntegottgörelse (räntestöd) på lån som beviljats för bostadsproduktion på tomten.

Bostadskomplement som byggs utöver den våningsyta som anges i detaljplanen beaktas inte då arrendet bestäms.

Årsarrendet för bilplatstomten (LPA) bestäms så att poängtalet 100 för det officiella levnadskostnadsindexet "oktober 1951 = 100" motsvaras av priset en (1) euro per kvadratmeter tomtyta.

Enligt stadsfullmäktiges beslut 1.10.1980 (ärende 18) ska årsarrendet för bostadstomter motsvara 4 % och årsarrendet för andra tomter 5 % av det kalkylmässiga tomtpriset baserat på den huvudsakliga tomtanvändningen.

Brändö hör till ett område där Ara separat fastställer prisnivån för det pris per kvadratmeter våningsyta som Ara godkänner. På basis av den prisnivån kan högst ett så stort arrende tas ut för en tomt som har anvi-

13.02.2019

sats för statsstödd bostadsproduktion så länge som statligt bostadslån återstår att amortera eller så länge som staten betalar räntestöd för projektet. Ara har gett staden ett utlåtande om prissättningen av bostadstomten. Det föreslagna arrendepriincipspriset håller sig inom Aras utlåtande.

Det kalkylmässiga priset per kvadratmeter våningsyta för tomten, som arrenderas ut för bostadsproduktion med statligt räntestöd, blir enligt förslaget ca 579 euro i prisnivån 09/2018 (index 19,55), då Ara-nedsättningen för tomten har beaktats (utan nämnda nedsättning 723 euro). Arrendets teoretiska effekt på boendekostnaderna blir då på nämnda prisnivå ca 2,31 euro/m² bostadsyta i månaden med beaktande av Ara-nedsättningen (ca 2,89 euro/m² bostadsvåningsyta i månaden utan nämnda Ara-nedsättning).

Arrendetiden föreslås vara ca 60 år, så att arrendeavtalen är i kraft ända fram till 31.12.2080.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nelskylä, stf. stadssekreterare, telefon: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Vuokrauseriaatteen
- 2 Kartta
- 3 Tonttitietoja

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

För kännedom

Stadsmiljönämnden

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 69

HEL 2018-010325 T 10 01 01 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

13.02.2019

Kaupunginvaltuusto vahvistaa Helsingin Kulosaassa sijaitsevien asuinkerrostalotontin 42047/33 ja siitä muodostettavien tonttien sekä autopaikkatontin 42047/35 määräalojen ja niistä muodostettavien tonttien vuokrausperiaatteet myöhemmin päätettävästä ajankohdasta alkaen 31.12.2080 saakka liitteen 1 mukaisesti.

Käsittely

28.01.2019 Ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Anni Sinnemäki, Tuula Saxholm

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nelskylä, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 25251
maria.nelskyla(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 06.11.2018 § 553

HEL 2018-010325 T 10 01 01 02

Kyösti Kallion tie, Werner Wirénin tie

Esitys

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- että Helsingin Kulosaassa sijaitsevien liitteessä 1 mainittujen kerrostalotontin (AK) ja autopaikkatontin (LPA) vuokrausperiaatteet vahvistetaan liitteen 1 mukaisesti.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Minja Mehtälä, kiinteistölakimies, puhelin: 09 310 76012
minja.makela(a)hel.fi

§ 41

Detaljplaneändring för kvarteret 520 vid Tölö tull i Mejlans (nr 12515)

HEL 2016-014357 T 10 03 03

Beslut

Stadsfullmäktige godkände detaljplaneändring för tomterna 8, 14 och 19 i kvarteret 520 i 15 stadsdelen (Mejlans) enligt ritning nr 12515, daterad 5.6.2018, och på de grunder som framgår av detaljplanebeskrivningen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Anna Villeneuve, stadssekreterare, telefon: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12515 kartta, päivätty 5.6.2018, muutettu 2.1.2019
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12515 selostus, päivätty 5.6.2018, muutettu 2.1.2019
- 3 Vuorovaikutusraportti 5.6.2018, täydennetty 2.1.2019
- 4 Lausunto Töölöntullin korttelin 520 asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12515, HSY Vesihuolto

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Utdrag

Utdrag

Samkommunen Helsingfors-regionens miljötjänster/Vattenförsörjning
Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland

Bilagor till utdrag

Förslagstext
Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning
Bilaga 1
Bilaga 2
Bilaga 3
Bilaga 4

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Sammandrag

Detaljplaneändringen gäller ett kvartersområde i Mejlans på ett område som avgränsas av Tölötullsgatan och Topeliusgatan. Planlösningen möjliggör att en kontorsbyggnad från 1960-talet skyddas och delvis omdisponeras för boende. Den gör det också möjligt att bygga nya flervåningshus i stället för en skolbyggnad från 1960-talet.

Den nya bostadsvåningsytan uppgår till cirka 15 500 m² och våningsytan för verksamhets-, affärs- och idrottslokaler till cirka 4 500 m². Tomternas genomsnittliga exploateringsgrad är $e=2,12$. Antalet invånare ökar med cirka 400.

Genomförandet av planlösningen innebär att kvarterets våningsyta för verksamhetslokaler minskar och att tyngdpunkten i kvarteret flyttas över på boende. Kvarterets viktigaste funktioner, såsom simhallen, idrottslokalerna och daghemmet, kvarstår.

Föredragandens motiveringar

Detaljpanelösningen är i enlighet med generalplanen med rättsverkningar och bidrar till att staden kan nå sina strategiska mål.

Området ligger vid Tölö tull, intill gränsen mellan stadsdelarna Bortre Tölö och Mejlans, i ett arbetsplatsbälte som bildas av två sjukhuskonglomerat, det vill säga Mejlans sjukhusområde och Dals sjukhus. Arbetsplatsbältets enhetlighet bryts genom den kil som utgörs av området mellan Idrottsgatan och Topeliusgatan, där det ligger två smala kvarter med flervåningshus samt det kvarter som är föremål för detaljplaneändringen och som är reserverat för allmänna funktioner. Det kvarter som berörs av planändringen gränsar i väst till Topeliusgatan och i öst till Tölötullsgatan. Kvarterets byggnadsbestånd härstammar i huvudsak från 1960-talet, med undantag av ett svenskt dag- och barnhem byggt år 1910 och en på 1950-talet uppförd tillbyggnad till daghemmet samt bostadshuset på tomt 520/12. Enligt områdets gällande detaljplan, nummer 10481 (från år 1998), är det fråga om ett kvartersområde för byggnader för undervisningsverksamhet samt förvaltnings- och ämbetsverksbyggnader, dit man får förlägga en simhall och idrottslokaler.

Stadsmiljönämnden godkände utkastet till detaljplaneändring för området 7.11.2017 (§ 202) som underlag för den fortsatta beredningen. I anslutning till att planjusteringen skissades upp, beredde man ett un-

13.02.2019

dantagsbeslut som enbart gällde Tölö idrottshus (Urheilun- ja terveystalo, tomten 520/19). Stadsmiljönämnden godkände undantagsbeslutet 7.11.2017 (§ 203).

Förverkligandet av detaljpanelösningen medför inga kostnader för staden. Planlösningen ger staden inkomster genom försäljningen av Markkinointi-instituuttis tomt 520/20 och genom det höjda arrendet på idrottshusets tomt 19 på basis av tomtens ändrade ändamål.

Planeringsfaser och växelverkan

Helsingfors stad äger tomterna. Detaljpanelösningen har utarbetats på basis av ansökningar och innehållet i lösningen har förhandlats fram med sökandena.

Planens avgränsning har ändrats efter att utkastet till plan hade godkänts (stadsmiljönämnden 7.11.2017, § 202). För det så kallade TOC-husets (som tillhört Tjänstemannaorganisationernas Centralförbund, Tölötullsgatan 8) vidkommande pågår planeringen i form av ett separat detaljplaneprojekt. Beroende på sökandens behov fortsätter överläggningarna och den fortsatta planeringen också vad det svenska daghemmet Tölö daghems tomt 520/13 (Stenbäcksgatan 7) beträffar. Kvarteret har under planeringsprocessen betraktats som en helhet, och de lösningar som ingår i planförslaget utgör inget hinder för den fortsatta planeringen av daghemmets och TOC-husets tomter.

Planförslaget hölls offentligt framlagt 26.6–25.7.2018. Inga anmärkningar gjordes mot förslaget.

Utlåtanden

Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster (HRM) och stadsmuseet gav utlåtanden om detaljplaneförslaget. Påpekandena i utlåtandena gäller verksamhetsförutsättningarna för vattenförsörjningen samt de byggnads- och kulturhistoriska värdena.

Utlåtandena framgår i sin helhet av beslutshistorien, och referat av dessa och genmälena till utlåtandena ingår i rapporten om växelverkan (bilaga 3).

Ändringar i förslaget till detaljplaneändring

I detaljplanekartans beteckningar eller bestämmelser och i det övriga materialet gjordes ändringar efter att detaljplanen varit offentligt framlagd. För ändringarna redogörs närmare i detaljplanebeskrivningens näst sista kapitel. Staden har fört förhandlingar om ändringarna med sökandena.

13.02.2019

Ändringarna är inte väsentliga, och förslaget behöver därför inte läggas fram på nytt.

Beslutsförslaget stämmer överens med stadsmiljösektorns detaljplanläggningstjänsts justerade framställning.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Anna Villeneuve, stadssekreterare, telefon: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12515 kartta, päivätty 5.6.2018, muutettu 2.1.2019
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12515 selostus, päivätty 5.6.2018, muutettu 2.1.2019
- 3 Vuorovaikutusraportti 5.6.2018, täydennetty 2.1.2019
- 4 Lausunto Töölöntullin korttelin 520 asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12515, HSY Vesihuolto

Bilagematerial

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Havainnekuva 5.6.2018

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Utdrag

Utdrag

Samkommunen Helsingfors-regionens miljötjänster/Vattenförsörjning
Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland

Bilagor till utdrag

Förslagstext
Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning
Bilaga 1
Bilaga 2
Bilaga 3
Bilaga 4

För kännedom

Stadsmiljösektorn
Stadsmiljönämnden
Stadsmiljönämndens sektion för byggnader och allmänna områden
Stadsmiljönämndens miljö- och tillståndssektion
Stadsmuseet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 68

HEL 2016-014357 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 15. kaupunginosan (Meilahti) korttelin 520 tontteja 8, 14 ja 19 koskevan asemakaavan muutoksen 5.6.2018 päivätyn piirustuksen numero 12515 mukaisena ja asemakaavavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Anna Villeneuve, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36045
anna.villeneuve(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 28.6.2018

HEL 2016-014357 T 10 03 03

Helsingin kaupunkisuunnittelu on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Töölön urheilutalon tontin asemakaavamuutoksen ehdotuksesta. Kaupunginmuseo on osallistunut hankkeen neuvotteluihin ja katselmoinut paikalla. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta rakennusperinnön säilymisen näkökulmasta ja on päättänyt lausua kantanaan seuraavaa.

Töölön urheilutalo on arkkitehti Einari Teräsvirran vuonna 1967 suunnittelema toimistorakennus. Modernia arkkitehtuuria edustava kohde omaa rakennus- ja kulttuurihistoriallista arvoa, joka on tunnistettu kohteen käyttötarkoituksen muutoksen suunnittelussa. Kohde muodostaa viereisen tontin TVK-talon kanssa elimellisen kokonaisuuden ja yhtenä-

isen korttelipihan. Rakennuksen nauhaikkunajulkisivut vaihtelevine ikkunajakoineen luovat rakennukselle vahvan ominaisuuteen. Tummat ikkunat kuparipellityksineen muodostavat kontrastin kerrosten välisille vaaleille tiilipinnoille. Urheilutalon liikuntahalli on näyttävä esimerkki rakennusajan betoniarkkitehtuurista.

Asemakaavaluonnoksen rakennussuojelumääräykset on valmisteltu yhteistyössä kaupunginmuseon kanssa. Kohteesta on valmistunut rakennushistoriaselvitys (Arkkitehtitoimisto Gramatikova & Lindberg, 3.2.2017). Asemakaavan suojelumerkinnot kohdentuvat rakennuksen kaupunkikuvalliseen ja rakennustaiteellisesti arvokkaaseen kokonaisuuteen. Suojelumääräysten puitteissa rakennuksen käyttötarkoituksen muutos erityisasumiseen ja liikerakennuskäyttöön on mahdollista toteuttaa. Lisäksi kaavassa suojellaan viereisen päiväkodin vanhin puurakenteinen huvilaosa, myös kaupunkikuvallisesta ja rakennustaiteellisesta näkökulmasta.

Kaupunginmuseo puoltaa ehdotusta Töölön urheilutalon korttelin 520 asemakaavan muutokseksi.

Lisätiedot

Mikko Lindqvist, arkkitehti, puhelin: +358 9 310 36972
mikko.lindqvist(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 12.06.2018 § 336

HEL 2016-014357 T 10 03 03

Hankennumero 5666_1

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti

- asettaa 5.6.2018 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12515 julkisesti nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti. Asemakaavan muutos koskee 15. kaupunginosan (Meilahti) korttelin 520 tontteja 8, 14 ja 19 (tonteista 8 ja 14 muodostuvat uudet tontit 20, 21 ja 22).
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet esitettyihin mielipiteisiin ja kannanottoihin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä internet-sivuilla: Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi

13.02.2019

- että asemakaavoituspalvelu pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot
- valtuuttaa asemakaavoituspalvelun tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä
- kehottaa asemakaavoituspalvelua laskuttamaan hakijoilta kaavan hyväksymisen jälkeen kaavan laatimis- ja käsittelykustannukset seuraavasti:
  - Töölön Urheilu- ja terveystalo: 4 000 euroa
  - Markkinointi-instituutin kannatusyhdistys 5 000 euroa
- kehottaa asemakaavoituspalvelua valmistelemaan ko. korttelissa nyt kaavaan kuulumattomille Töölöntullinkadun varrella oleville tonteille asemakaavan muutosehdotuksen loppuvuoden 2018 aikana.

Samalla lautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- asemakaavan muutosehdotuksen nro 12515 hyväksymistä, mikäli ehdotuksesta ei tehdä maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n mukaisia muistutuksia eivätkä ehdotuksesta annetut lausunnot anna aiheutta asian käsittelemiselle uudelleen kaupunkiympäristölautakunnassa.

Käsittely

12.06.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti käsitellä toimialajohtajan asian nro 4 kokouksen asiana nro 18.

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Päätösehdotukseen kohtaan (2) neljänneksi luettelmavivaksi:

- kehottaa asemakaavoituspalvelua valmistelemaan ko. korttelissa nyt kaavaan kuulumattomille Töölöntullinkadun varrella oleville tonteille asemakaavan muutosehdotuksen loppuvuoden 2018 aikana.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Risto Rautavan vastaehdotuksen.

05.06.2018 Pöydälle

07.11.2017 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

13.02.2019

Lisätiedot

Leena Paavilainen, arkkitehti, puhelin: 310 64424
leena.paavilainen(a)hel.fi
Hanna Pikkarainen, tiimipäällikkö, puhelin: 31037027
hanna.pikkarainen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 03.05.2018 § 22

HEL 2016-014357 T 10 03 03

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12515 pohjakartan kaupunginosassa 15 Meilahti. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12515
Kaupunginosa: 15 Meilahti
Kartoituksen työnumero: 10/2018
Pohjakartta valmistunut: 13.2.2018
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi
Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31967
merja.kyyro(a)hel.fi

Kaupunginmuseo 29.6.2017

HEL 2016-014357 T 10 03 03

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto (Helsingin kaupungin maankäyttö ja kaupunkirakennetoimialan asemakaavoitusyksikkö 1.6.2017 lähtien) on pyytänyt kaupunginmuseon kannanottoa Meilahdessa sijaitsevan korttelin 520 tontteja 2,8,13,14 ja 19 koskevasta osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja kaavaluonnoksesta. Suunnittelualue on Taka-Töölön valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön (RKY-2009) rajalla, ns Töölöntullissa ja kyseisillä tontilla sijaitsevat Töölön Urheilu- ja terveystalo, Helsingin Aikuisopisto, Markkinointi-instituutti ja Töölö daghem (Töölön ruotsinkielinen päiväkot).

Kaupunginmuseo on tutustunut 22.5.2017 päivättyyn osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja kaavaluonnokseen ja sen liitteisiin. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta. Esillä olevan osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja kaavaluonnoksen tavoitteeksi on asetettu seuraavan muutoksen toteuttaminen: Meilahden kaupunginosan kortteliin 520 tulee n. 20 000 k-m2 uutta asuntokerrosalaa ja asukasmäärän lisäys on noin 500 asukasta. Kaavaratkaisun toteuttaminen vähentää korttelin toimitilaa ja muuttaa sitä asumispainotteiseksi, mutta korttelin tärkeimmät palvelut, kuten uimahalli ja urheilutoiminta, säilyvät. Tonteilla 520/13, 520/2 ja 520/19 suojellaan asemakaavan sr-2/a ja sr-2/b merkinnöillä rakennettua kulttuuriympäristöä. Tontilla 520/8 ja 520/14 esitetään purettavaksi tyhjilleen jäävä Markkinointi-instituutin rakennus ja esitetään tonttien yhdistämistä asuntorakentamisen toteuttamiseksi. Tontilla 520/2 voidaan mahdollisesti jatkossa toteuttaa lisärakentamista.

Tontilla 520/19 sijaitsevassa Töölön Urheilu- ja terveystalossa on syksyllä 2017 käynnistymässä uimahallin ja urheilutilojen kunnostus, ja nämä tilat säilytetään nykyisessä käytössään. Tässä yhteydessä esitetään rakennusosan toimistokerroksia muutettaviksi seniori- ja opiskelija-asunnoiksi. Samaan kokonaisuuteen kuuluu tontilla 520/2 sijaitseva Helsingin Aikuisopisto, joka on myynnissä ja jota kaavamuutoksen myötä esitetään muutettavaksi asuinnoiksi. Vuonna 1965 suunniteltu ja vuonna 1967 valmistunut kokonaisuus on hyvin säilynyt ja ilmentää aikansa toimisto- ja urheilutaloille tyypillisiä pyrkimyksiä. Se on edustava esimerkki arkkitehti Einari Teräsvirran arkkitehtuuria. Rakennuskokonaisuus liittyy tiiviisti sekä SVUL:n (Suomen Valtakunnan Urheiluliitto ry) ja Aikuisopiston toimintaan sekä historiaan että Meilahden sairaalaluheen rakentamiseen.

Töölön Urheilu- ja Terveystalon ja Helsingin Aikuisopiston kokonaisuudesta on tehty kaksiosainen rakennushistoriallinen selvitys, jossa Teräsvirran suunnitelman ominaispiirteitä ja rakennuskokonaisuuden

arvoja on tuotu esille. Kaavaluonnoksen suojelumääräys on sr-2/a, jossa määritellään Töölön Urheilu- ja Terveystaloa sekä Helsingin Aikuisopistoa kaupunkikuvallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokkaaksi rakennuskokonaisuudeksi ja turvataan rakennuksen suojelua jatkossa. Asemakaavamääräyksen mukaisia suojeltavia rakennusosia ovat: julkisivumateriaalit, nauhaikkunat ja ikkunajaoiin sommitteluperiaate, kadunpuoleiset julkisivut katoksineen, tasossa n. +19;5 olevan vesikaton kattoikkunat ja kaarihalli. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos-, tai lisärakentamistöitä, jotka heikentävät rakennuksen rakennustaiteellisia tai kaupunkikuvallisia arvoja tai muuttavat arkkitehtuurin ominaispiirteitä. Korjaamisen lähtökohdaksi tulee olla rakennuksen alkuperäisten tai niihin verrattavien rakenteiden, rakennusosien ja niiden yksityiskohtien, materiaalien ja värien säilyttäminen. Mikäli alkuperäisiä rakennusosia joudutaan pakottavista syistä uusimaan, se tulee tehdä alkuperäistoteutuksen mukaisesti.

Töölön Urheilu- ja Terveystalon käyttötarkoituksen muutoksen selvityksissä on hyvällä tavalla pystytty osoittamaan, että tämän rakennuskokonaisuuden ainutlaatuisia piirteitä voidaan säilyttää, kun keskeisellä paikalla olevasta toimistotilasta rakennetaan asumista opiskelijoille ja senioreille. Selvitys tuo esille, miten Teräsvirran suunnitelman keskeisiä sisätila-aiheita, kuten sisääntuloa, portaita, porrashuoneita, käytäväratkaisuja ja kattoikkunoita on mahdollista säilyttää ja hyödyntää käytön muuttumisesta huolimatta. Luonnoksissa on rakennussuunnitelman alkuperäisen ajatuksen mukaisesti kiinnitetty huomiota tapaan, jolla rakennus liittyy katutilaan ja säilyttää asemansa Auratalon vieressä.

Töölön päiväkotia (Töölö daghem) on rakennettu vuonna 1910 ja sen on suunnitellut eräs Suomen ensimmäisistä naispuolisista arkkitehteistä, Signe Lagerborg-Stenius. Alkuperäinen puurakennus on myöhemmin kytketty kerrostalolaajennukseen, mutta Töölön päiväkotia on edelleen tontillaan hyvin erottuva kaksikerroksinen, kulttuurihistoriallisesti tärkeä huvilatyyppinen puurakennus. Kaavaluonnoksessa säilytettäväksi esitetty rakennus on hyväkuntoinen ja sen julkisivut ovat hyvin säilyneitä ja edustavat aikansa suunnitteluihanteita ja arkkitehtuuria erinomaisella tavalla. Talon toimintaan tärkeänä osana kuuluva kallioinen piha on kaupunkikuvallisesti mielenkiintoinen ja avaa koko korttelia ja näkymiä lounaaseen. Päiväkodin pihalla kasvavat männyt ovat Meilahden alueelle tyypillisiä ja myös esitetty säilytettäväksi. Töölön päiväkodin suojelumääräys on kaavaluonnoksessa sr-2/b, jossa määritellään rakennusta kaupunkikuvallisesti ja rakennustaiteellisesti arvokkaaksi rakennukseksi. Rakennusta tai sen osaa ei saa purkaa eikä siinä saa tehdä sellaisia korjaus-, muutos-, tai lisärakentamistöitä, jotka heikentävät rakennuksen rakennustaiteellisia tai kaupunkikuvallisia arvoja tai muuttavat arkkitehtuurin ominaispiirteitä. Korjaamisen lähtökohdaksi tulee olla

13.02.2019

rakennuksen alkuperäisten tai niihin verrattavien rakenteiden, rakennusosien ja niiden yksityiskohtien, materiaalien ja värien säilyttäminen. Mikäli alkuperäisiä rakennusosia joudutaan pakottavista syistä uusimaan, se tulee tehdä alkuperäistoteutuksen mukaisesti.

Kaavaluonnoksessa on esitetty tonteilla 520/8 ja 520/14 sijaitsevan arkkitehti Kaarlo Artturi Pinomaan suunnitteleman Markkinointi-instituutin purkua ja mahdollisuutta muodostaa kahdesta tontista uusi tontti nr 520/20, jota jatkossa voidaan hyödyntää asumisen uudisrakentamiselle. Markkinointi-instituutin rakennushistoriallisessa selvityksessä on tuotu esille miten rakennuksen rakentaminen on liittynyt Myynti- ja mainoskoulun ja Kauppiaitten Kauppaoppilaitoksen historiaan, oppilaitosten kasvuun ja kehittymiseen, sekä myöhemmin Markkinointi-instituutin syntyyn. Rakennuksen muodonanto on perustunut sekä ympäristöään huomioon ottavaan mittakaavaan ja sijoitteluun, että pitkän ja matalan, arkadein varustettuun kadunsuunteiseen osaan, edustaen samalla 1950- ja 1960-luvun taitteen oppilaitosarkkitehtuuria. Pinomaalle ominaista eräänlaista niukkaa ja eleetöntä tyylikkyyttä on kuitenkin menetetty lukuisten rakennuksessa tehtyjen muutosten myötä.

Kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan ja kaavaluonnokseen.

Lisätiedot

Tove Hagman, tutkija, puhelin
tove.hagman(a)hel.fi

Kiinteistövirasto Geotekninen osasto 24.5.2017

HEL 2016-014357 T 10 03 03

Meilahden (15.ko) asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan geoteknisellä osastolla ei ole huomautettavaa.

Lisätiedot

Ilkka Satola, toimistopäällikkö, puhelin: 310 37817
ilkka.satola(a)hel.fi

13.02.2019

§ 42

Detaljplaneändring för Bocksbacka stationsomgivning (nr 12476)

HEL 2015-005536 T 10 03 03

Beslut

Stadsfullmäktige godkände detaljplaneändring för gatu- och järnvägsområde i 37 stadsdelen (Bocksbacka) och för kvarteret 38044 samt gatuumråde i 38 stadsdelen (Malm, Nedre Malm) enligt ritning nr 12476, daterad 21.11.2017 och ändrad 2.1.2019, och på de grunder som framgår av detaljplanebeskrivningen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12476 kartta, päivätty 21.11.2017, muutettu 2.1.2019
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12476 selostus, päivätty 21.11.2017, muutettu 2.1.2019
- 3 Vuorovaikutusraportti 21.11.2017, täydennetty 2.1.2019
- 4 Liikennesuunnitelma piir. nro 6764/21.11.2017
- 5 Tehdyt muutokset

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Utdrag

Utdrag

Trafikledsverket
Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland

Bilagor till utdrag

Förslagstext
Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning
Bilaga 1
Bilaga 2
Bilaga 3
Bilaga 4
Bilaga 5

Helen Ab
Helen Elnät Ab

Samkommunen Helsingforsregionens trafik
Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Sammandrag

Detaljplaneändringen gäller ett kvartersområde för en underutnyttjad allmän parkeringsanläggning, där man får uppföra byggnader för service av motorfordon, samt järnvägs- och gatuområden i anslutning till Bocksbacka järnvägsstation. Planlösningen möjliggör uppförandet av en dagligvaruaffär samt affärs- och lagerlokaler med bra affärsläge. Bocksbacka stationsomgivning får bättre service, och området får fler arbetsplatser.

Målet är kompletteringsbyggnad i stationsomgivningen. Den nya affärsvåningsytan uppgår till 11 000 m², vilket innefattar cirka 2 000 m² vy för ett garagehus. Detaljplaneändringen möjliggör en stor detaljhandelsenhet av lokal betydelse. Det har i anslutning till planlösningen utarbetats en trafikplan (ritning nr 6764) enligt vilken de trafikmässiga förändringarna blir små.

Föredragandens motiveringar

Detaljpanelösningen följer de riksomfattande målen för områdesanvändningen och generalplanen med rättsverkningar. Den bidrar till att staden kan uppnå sina strategiska mål.

Områdets gällande detaljplan är från år 1998. Enligt detaljplanen är tomten kvartersområde för allmänna parkeringsanläggningar (LPY-1). På tomten får även uppföras byggnader för service av motorfordon. I övrigt utgörs området av gator och järnvägsområde (LR). På området gäller i liten utsträckning detaljplaner från åren 1968 och 1975, enligt vilka området är gata.

Planeringsfaser och växelverkan

Området för den avsedda detaljplaneändringen är i Helsingfors stads ägo. Detaljpanelösningen har utarbetats på ansökan och innehållet i lösningen har förhandlats fram med sökanden.

Deltagandet och växelverkan har ordnats i enlighet med programmet för deltagande och bedömning.

Detaljplaneförslaget hölls offentligt framlagt 22.12.2017–29.1.2018.

Anmärkningar

Inga anmärkningar gjordes mot förslaget till detaljplan.

Utlåtanden

Samkommunen Helsingforsregionens trafik (HRT), Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster (HRM), Trafikverket, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland och stadsmuseet gav utlåtanden om detaljplaneförslaget.

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland konstaterade i sitt utlåtande att det av planbestämmelsen borde framgå hur området är uppdelat i areal för dagligvaruhandelns lokal, övriga affärs- och servicelokaler samt smålager, parkering respektive tekniska lokaler. Den existerande anslutningen till fastigheten bör planeras så att den blir så trygg som möjligt. Dessutom vore det bra att utreda ljudisoleringen med tanke på byggnadens verksamhetslokaler också i fråga om bullrets maximinivåer till följd av närheten till järnvägen.

HRT konstaterade i sitt utlåtande att kompletteringsbyggnad inom stadsbanans influensområde i närheten av goda fotgängar-, cykel- och kollektivtrafikförbindelser stöder förverkligandet av målen med Helsingforsregionens trafiksystemplan HLJ 2015. I nuläget brister det i stationsomgivningens tillgänglighet på ett flertal ställen. I samband med arbetet på detaljplanen borde man utreda vilka möjligheter det finns att förbättra områdets tillgänglighet och att reducera den inverkan som Ring I och järnvägen har som hinder. HRM konstaterar i sitt utlåtande att planändringen enligt planbeskrivningen inte föranleder att man anlägger ny vattenförsörjning eller att vattenledningar flyttas.

Trafikverket konstaterade i sitt utlåtande att man i förslaget till planändring borde se över järnvägsområdets omfattning i enlighet med områdesreserveringsplanen för ett tilläggs-spår, så att det även i fortsättningen vore möjligt att anlägga ett extra spår utan betydande ombyggnad av kvartersområdets byggnader eller konstruktioner. Ämbetsverket anser att det är bra att gång- och cykelbanan har getts en ersättande platsreservering för den händelse att ett tilläggs-spår anläggs. Då man bygger alldeles invid järnvägen är det skäl att beakta hur byggandet eventuellt inverkar på spårets farbarhet, stabilitet och dränering. Dessutom bör man från fall till fall beakta den eventuella olägenhet som buller, stombuller och vibrationer medför.

Stadsmuseet konstaterar i sitt utlåtande att områdets nuläge och byggnader som man ämnar riva borde dokumenteras omsorgsfullt, om man

13.02.2019

går in för att göra stationsomgivningen tätare och att kompletteringsbygga där. Stadsmuseet anser att det är viktigt att man tar hänsyn till den omgivande stadsstrukturen då nybyggnadens utseende planeras.

Helen Ab meddelade att det inte har någonting att yttra i frågan. Helen Elnät Ab meddelade att det inte har någonting att invända mot förslaget.

Utlåtandena framgår i sin helhet av beslutshistorien, och referat av dessa och gemälena till utlåtandena ingår i rapporten om växelverkan (bilaga 3).

Kostnader

Genomförandet av planlösningen medför kostnader på 140 000–200 000 euro, exklusive mervärdesskatt. Kostnaderna beror på gatu- byggnadsåtgärder som föranleds av trafikplanen.

De kostnader som en eventuell anläggning av en cykelväg (banan) på tomten medför, har inte beaktats i anslutning till planläggningen. Dessa kostnader utreds ifall man fortsätter med planeringen av projektet.

Kostnader medförs också av marksanering på tomten. Utgångspunkten är att den verksamhetsutövare som har förorsakat föroreningen svarar för saneringen och tillhörande kostnader.

Staden får intäkter från försäljning och utarrendering av tomterna.

Ändringar i förslaget till detaljplaneändring

I detaljplanekartans beteckningar eller bestämmelser och i det övriga materialet gjordes ändringar efter att detaljplanen varit offentligt framlagd. För ändringarna redogörs i detalj i detaljplanebeskrivningens sista kapitel. De har också samlats i bilagan över ändringar (Tehdyt muutokset).

Ändringarna är inte väsentliga, och förslaget behöver därför inte läggas fram på nytt.

Avslutningsvis

Förslaget motsvarar detaljplanläggningstjänstens justerade framställning.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

13.02.2019

Bilagor

- 1 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12476 kartta, päivätty 21.11.2017, muutettu 2.1.2019
- 2 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12476 selostus, päivätty 21.11.2017, muutettu 2.1.2019
- 3 Vuorovaikutusraportti 21.11.2017, täydennetty 2.1.2019
- 4 Liikennesuunnitelma piir. nro 6764/21.11.2017
- 5 Tehdyt muutokset

Bilagematerial

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Havainnekuva 21.11.2017

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning

Utdrag

Utdrag

Trafikledsverket
Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland

Helen Ab
Helen Elnät Ab
Samkommunen Helsingforsregionens trafik
Samkommunen Helsingforsregionens miljötjänster

Bilagor till utdrag

Förslagstext
Kommunalbesvär, godkännande av generalplan, detaljplan, byggnadsordning
Bilaga 1
Bilaga 2
Bilaga 3
Bilaga 4
Bilaga 5

För kännedom

Detaljplaneläggning
Stadsmuseet
Stadsmiljönämnden
Räddningsnämnden

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 04.02.2019 § 95

HEL 2015-005536 T 10 03 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy 37. kaupunginosan (Pukinmäki) katu- ja rautatiealueen sekä 38. kaupunginosan (Malmi, Ala-Malmi) korttelin 38044 ja katualueen asemakaavan muutoksen 21.11.2017 päivätyn ja 2.1.2019 muutetun piirustuksen numero 12476 mukaisena ja asemakaavaselostuksesta ilmenevin perustein.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuus
Asemakaavoitus 2.1.2019

HEL 2015-005536 T 10 03 03

Hankennumero 0742_45, 0925_14

Asemakaavoituspalvelu on tarkistanut 21.11.2017 päivättyä 37. kaupunginosan (Pukinmäki) katu- ja rautatiealueen sekä 38. kaupunginosan (Malmi, Ala-Malmi) korttelin 38044 ja katualueen asemakaavan muutosehdotusta nro 12476. Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehdyt muutokset ilmenevät yksityiskohtaisesti liitteestä ja kaavaselostuksesta.

Asemakaavoituspalvelun mielestä julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyt muutokset kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville. Muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa ja niitä, joiden etua muutokset koskevat, on kuultu erikseen.

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

Asemakaavan muutos koskee vajaakäyttöistä yleisten pysäköintilaitosten korttelialuetta, jolle saa rakentaa moottoriajoneuvojen huoltoa palvelevia rakennuksia sekä rautatie- ja katualueita Pukinmäen juna-aseman yhteydessä. Kaavaratkaisu mahdollistaa uuden päivittäistavarakaupan sekä liike- ja varastotilojen rakentamisen hyvälle liikepaikalle. Tavoitteena on asemanseudun täydennysrakentaminen. Uutta liiketilakerrosalaa on 11 000 k-m², joka sisältää autohallin n. 2 000 k-m². Asemakaavanmuutos mahdollistaa hyvin saavutettavan paikallisen vähittäiskaupan suuryksikön, jonka vaikutus on paikallinen.

Kaavaratkaisun yhteydessä on laadittu liikennesuunnitelma (piir.nro 6764), jonka mukaan toteutettavat liikenteelliset muutokset ovat vähäisiä. Suunnitelmassa on tulevaisuutta varten varauduttu uutta kääntymiskaistaa sekä baanaa ja pääradan lisäraiteita varten. Baana on tarkoitus sijoittaa radan varteen rautatiealueelle, mutta baanin sijoittaminen on mahdollista myös liiketontin reunaan. Pääradan lisäraidevarauksille jätetään riittävästi tilaa. Tontin pohjoisreunan edustan nykyinen yhdistetty jalkakäytävä ja pyörätie rakennetaan tontin kanssa yhteiseksi tilaksi, jossa kävely ja pyöräily on eroteltu. Suunnitelmassa on pyritty korostamaan turvallisen tonttiliittymän suunnittelua, koska tunneli aiheuttaa näkemäongelmia pyöräilyn pääreitille.

Kaavaratkaisun toteuttaminen vaikuttaa erityisesti siten, että Pukinmäen asemanseudun palvelut paranevat. Alueelle tulee lisää työpaikkoja. Paikalliskeskuksen hajanainen kaupunkirakenne eheytyy. Lisääntyvän liikenteen järjestelyjä parannetaan.

Helsingin kaupunki omistaa kaavamuuotosalueen. Kaavaratkaisu on tehty hakemuksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaavaratkaisu on oikeusvaikutteisen Helsingin yleiskaavan 2016 (tullut voimaan 5.12.2018) mukainen.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Alueella on voimassa asemakaava vuodelta 1998. Kaavan mukaan tontti on yleisten pysäköintilaitosten korttelialuetta (LPY-1). Tontille saa rakentaa myös moottoriajoneuvojen huoltoa palvelevia rakennuksia. Muutoin alue on katua ja rautatiealuetta (LR). Alueella on vähäisin osin voimassa asemakaavat vuosilta 1968 ja 1975. Kaavojen mukaan alue on katua.

Helsingin kaupunki omistaa korttelialueet. Rautatiealueen omistaa Suomen valtio. Kaavaratkaisu on tehty hakemuksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia ilman arvonlisäveroa noin 140 000–200 000 euroa. Kustannukset aiheutuvat liikennesuunnitelman mukaisista kadunrakentamisen toimenpiteistä.

Baanan mahdollisen tontille sijoittumisen kustannuksia ei ole asema-kaavoituksen yhteydessä arvioitu, vaan nämä selvitetään, mikäli hankkeen suunnittelua jatketaan.

Kustannuksia aiheutuu myös tontin maaperän kunnostamisesta. Kunnostamisesta ja siihen liittyvistä kustannuksista vastaa lähtökohtaisesti pilaantumisen aiheuttanut toiminnanharjoittaja.

Kaupungille kohdistuu tuloja tontin myymisestä tai vuokraamisesta.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §) 22.12.2017–29.1.2018

Kaavaehdotus esiteltiin kaupunkiympäristölautakunnalle 21.11.2017 ja lautakunta päätti 21.11.2017 asettaa kaavaehdotuksen nähtäville.

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä 30 päivän ajan.

Kaavaehdotuksesta ei tehty muistutuksia.

Kaavaehdotuksesta saatiin viranomaisten lausuntoja sen ollessa julkisesti nähtävillä. Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat:

- asemanseudun tehokkaan rakentamisen tärkeyteen
- pääradan lisäraiteen ja pyöräilyn laatuviivän (baanan) tilavaarusten tärkeyteen
- näkemien riittävyyteen
- bussipysäkkien riittävyyteen
- esteettömyyteen, liikenteen turvallisuuteen ja kävely-yhteyksiin bussipysäkeille
- alueen ja rakennusten nykytilanteen dokumentoimiseen ja ympäröivän kaupunkirakenteen huomioimiseen uudisrakentamisessa
- pääradan lisäraiteiden toteuttamisedellytysten turvaamiseen
- baanan ja lisäraidevarauksen yhteensovittamiseen
- rautatien läheisyyteen rakentamiseen
- melun, tärinän ja runkomelun huomioimiseen

- asemakaavamerkintöjen tarkennuksiin ja lausuntoaikana voimassa olleesta yleiskaava 2002:sta poikkeamisen perusteisiin.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)
- Liikennevirasto
- Museovirasto
- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus)
- sosiaali- ja terveystoimiala
- pelastuslaitos
- kaupunginmuseo

Seuraava taho ilmoitti, ettei ole lausuttavaa: sosiaali- ja terveystoimiala.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohdaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu Tehdyt muutokset -liitteeseen.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Jatkotoimenpiteet

Liikennevirasto (1.1.2019 alkaen Väylävirasto) on pyytänyt Helsingin kaupunkia toimittamaan asemakaavan hyväksymispäätöksen ja hy-

13.02.2019

väksytyn kaavan tiedoksi osoitteella Väylävirasto, Kirjaamo, PL 33, 00521 Helsinki tai kirjaamo@vayla.fi.

Lisätiedot

Joakim Kettunen, arkkitehti, puhelin: 310 37289
joakim.kettunen(a)hel.fi
Juha Ruonala, liikenneinsinööri, puhelin: 310 37416
juha.ruonala(a)hel.fi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 7.2.2018

HEL 2015-005536 T 10 03 03

Asemakaavoitus Helsingin kaupunkiympäristön toimialalta on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Pukinmäen asemanseutua koskevan asemakaavan muutosehdotuksesta. Kaupunginmuseo on tutustunut 21.11.2017 päivättyyn asemakaavaehdotukseen ja asemakaavaselostukseen ja muuhun kaava-aineistoon. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti rakennetun kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Kaupunginmuseo on antanut lausuntonsa Pukinmäen asemanseudun asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheessa 25.1.2017. Tuolloin asemakaavan muutoksen tavoitteeksi oli asetettu edellytysten luominen nykyistä tiiviimmälle keskusta-alueelle Pukinmäen aseman ympäristöön, joka on alueen tärkeä paikalliskeskus. Palvelujen ja työpaikkojen lisäksi tavoitteena oli mahdollistaa asuntojen rakentaminen uusille asukkaille erittäin hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä ja sijoittaa uutta asuinrakentamista osoitteisiin Säterintie 2 ja 4 sekä Eskolantie 1,3 ja 5. Liiketilaa tavoiteltiin asuinrakennusten ensimmäiseen kerrokseen, minkä lisäksi junaradan kaakkoispuolen kortteliin oli suunnitteilla päivittäistavarakauppa, jonka yhteyteen tulisi myös muuta liiketilaa. Lähiympäristön suunnittelun osalla tavoitteena oli luoda viihtyisiä ja turvallisia kävely-ympäristöjä ja -reittejä, selkeyttää alueen pyöräily-yhteyksiä sekä parantaa liikenne- ja pysäköintijärjestelyjä mm. mahdollisuudella sijoittaa pysäköintitalo junaradan ja Eskolantien kulmaukseen.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheen jälkeen asemakaavamuutos on tarkentunut Pukinmäen aseman ja rautatiealueen kaakkoispuolella sijaitsevalle alueelle, jolla sijaitsee nykyisin kulkuneuvojen suoja- ja huoltorakennus sekä pikaruokala. Tontilla toimi aikaisemmin huoltoasema. Lisäksi suunnittelualueeseen kuuluu rautatie- ja katualuetta. Kaavamuutoksen tavoitteena on Pukinmäen asemanseudun kehittämi-

13.02.2019

nen sekä uuden päivittäistavarakaupan ja uusien liiketilojen rakentamisen mahdollistaminen. Tarkoituksena on tiivistää kaupunkirakennetta sekä tehostaa pääradan ja Kehä I risteyskohdassa sijaitsevan paikalliskeskuksen maankäyttöä. Esillä olevassa asemakaavaehdotuksessa alue on pääosin osoitettu liikerakennusten korttelialueeksi, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön ja toimitilaa KM-1. Lisäksi mukana on radan puolella rautatiealuetta ja Eskolankaareksi nimetty katualue. Liikerakennuksen tai sen osan suurimmaksi sallituksi kerrosluvuksi on määritelty viisi. Rakennuksen julkisivumateriaaleja ei ole määritelty. Vesikaton tulee kuitenkin ensisijaisesti olla viherkatto.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaiheessa kaupunginmuseo ei esittänyt nyt asemakaavaehdotuksen kohteena olevalla alueella sijaitsevalle rakennukselle mitään säilyttämistavoitteita. Yleisesti kaupunginmuseo totesi, että mikäli Pukinmäen asemanseutua ryhdytään tiivistämään ja täydennysrakentamaan, tulee alueen nykytilanne ja purettavaksi aiottu rakennukset dokumentoida huolellisesti. Tämä on otettu huomioon asemakaavaehdotuksen määräyksessä, jonka mukaan alueen nykytilanne ja rakennukset tulee dokumentoida ennen purkamista. Vaikka asemakaavamuutoksen tavoitteena onkin kaupunkirakenteen tiivistäminen ja maankäytön tehostaminen, pitää kaupunginmuseo edelleen tärkeänä uudisrakennuksen ulkoasun suunnittelussa myös ympäröivän kaupunkirakenteen huomioon ottamista.

Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa Pukinmäen asemanseudun asemakaavan muutosehdotuksesta.

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Pelastuslautakunta 12.12.2017 § 45

HEL 2015-005536 T 10 03 03

Lausunto

Pelastuslautakunta antoi seuraavan lausunnon Pukinmäen asemanseudun asemakaavan muutosehdotuksesta nro 12476:

Pelastuslautakunta puoltaa asemakaavan muutosehdotuksen hyväksymistä.

Pelastusturvallisuuteen liittyvät ratkaisut tarkentuvat toteutussuunniteluvaiheessa.

Esittelijä

pelastuskomentaja

13.02.2019

Simo Wecksten

Lisätiedot

Esko Rantanen, johtava palotarkastaja, puhelin: 310 31232
esko.rantanen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 21.11.2017 § 232

HEL 2015-005536 T 10 03 03

Hankenumero 0742_45, 0925_14

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti

- asettaa 21.11.2017 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12476 julkisesti nähtäville 30 päiväksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 27 §:n mukaisesti. Asemakaavan muutos koskee 37. kaupunginosan (Pukinmäki) katu- ja rautatiealuetta sekä 38. kaupunginosan (Malmi, Ala-Malmi) korttelia 38044 ja katualuetta.
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet esitettyihin mielipiteisiin ja kannanottoihin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan info- ja näyttelytila Laiturilla, Narinkka 2, sekä Internet-sivuilla Päätöksenteko

www.hel.fi/kaupunkiymparisto/fi.

- että asemakaavoituspalvelu pyytää ehdotuksesta tarvittavat lausunnot.
- valtuuttaa asemakaavoituspalvelun tekemään ehdotukseen vähäisiä muutoksia ja tarkistuksia, jotka eivät olennaisesti muuta ehdotuksen sisältöä.
- kehottaa asemakaavoituspalvelua laskuttamaan hakijoilta kaavan hyväksymisen jälkeen kaavan laatimis- ja käsittelykustannukset seuraavasti:
  - o Helsingin Osuuskauppa Elanto 6 000 euroa.

Kaupunkiympäristölautakunta esitti kaupunginhallitukselle

- asemakaavan muutosehdotuksen nro 12476 hyväksymistä, mikäli ehdotuksesta ei tehdä maankäyttö- ja rakennuslain 65 §:n mukaisia muistutuksia eivätkä ehdotuksesta annetut lausunnot anna aiheutta asian käsittelemiselle uudelleen kaupunkiympäristölautakunnassa.

13.02.2019

Käsittely

21.11.2017 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli arkkitehti Joakim Kettunen. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Esteelliset: Sirpa Asko-Seljavaara (hallintolain 28 §:n 1 momentin 7 kohta)

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Joakim Kettunen, arkkitehti, asemakaava, puhelin: 310 37289
joakim.kettunen(a)hel.fi

Juha Ruonala, liikenneinsinööri, liikenne, puhelin: 310 37416
juha.ruonala(a)hel.fi

Matti Neuvonen, diplomi-insinööri, teknistaloudelliset asiat, puhelin: 310 37311
matti.neuvonen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus Kaupunkimittauspalvelut Kartat ja paikkatiedot Yksikön päällikkö 13.10.2017 § 44

HEL 2015-005536 T 10 03 03

Hankennumero 0742_45

Päätös

Yksikön päällikkö päätti hyväksyä asemakaavan 12476 pohjakartan kaupunginosissa 37 Pukinmäki ja 38 Malmi. Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

Päätöksen perustelut

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan kaupunkimittauspalvelut on valmistanut asemakaavan pohjakartan:

Asemakaavan numero: 12476
Kaupunginosa: 37 Pukinmäki, 38 Malmi
Kartoituksen työnumero: 26/2017
Pohjakartta valmistunut: 10.7.2017
Tasokoordinaatisto: ETRS-GK25
Korkeusjärjestelmä: N2000

Pohjakartta täyttää maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 54a §:n asettamat vaatimukset.

13.02.2019

Kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden asiakkuusjohtaja on päätöksellä (4§/1.6.2017) siirtänyt hallintosäännön 16 luvun 8 § 2 momentin 7 kohdan toimivallan hyväksyä kaavoja varten valmistetut pohjakartat kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat -palvelukokonaisuuden kaupungingeodeetille sekä kartat ja paikkatiedot -yksikön päällikölle.

Lisätiedot

Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883

timo.tolkki(a)hel.fi

Merja Kyyrö, vastaava kartoittaja, puhelin: 310 31911

merja.kyyro(a)hel.fi

Nimistötoimikunta 20.09.2017 § 16

HEL 2015-005536 T 10 03 03

Arkkitehti Joakim Kettunen esitteli.

Nimistötoimikunta päätti esittää Pukinmäen ja Ala-Malmin rajalla sijaitsevalle, radan ali Säterintien risteykseen Eskolantielle asti kulkevalle, tällä hetkellä nimettömälle kadulle nimeä

Eskolankaari–Eskosbågen

(katu)

Perustelu: Liitynnäinen, Eskolantien mukaan.

Eskolantien nimi viittaa kantataloa vuosina 1680–1694 isännöineeseen Eskel Perssoniin ja talonnimeen Eskos. (Kepsu, Saulo 2005: Uuteen maahan. Helsingin ja Vantaan vanha asutus ja nimistö. SKS, Helsinki.)

Lisätiedot

Johanna Lehtonen, nimistösuunnittelija, puhelin: 310 37386

johanna.lehtonen(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 25.1.2017

HEL 2015-005536 T 10 03 03

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto on lähettänyt kaupunginmuseolle tiedon Pukinmäen asemanseudun ympäristöä koskevan asemakaavamuutoksen vireille tulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä olost. Kaupunginmuseo on tutustunut alueen asemakaavan

muutoksen 2.12.2016 päivättyyn valmisteluaineistoon ja esittää kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta kantanaan seuraavaa.

Suunnittelualueeseen kuuluu alueita Pukinmäen rautatieaseman molemmin puolin. Mukana ovat Pukinmäen aukion viereiset tontit, Säterintien varrella oleva pysäköintitalo ja sen vieressä sijaitseva pysäköinti-alue ja Eskolantien 1,3 ja 5 tontit, rautatien kaakkoispuolen korttelit 38044 ja 38262 sekä rautatie-, pysäköinti-, katu- ja tiealueita.

Asemakaavan muutosalueella sijaitsevat rakennukset ovat pääosin 1970- ja 1980-luvun kuluessa rakennettuja. Pukinmäen aukion kulmassa, osoitteessa Säterintie 2 sijaitsee liike- ja toimistorakennus, jossa alun perin sijaitsi Pukinmäen terveystasema. Rakennuksen on suunnitellut Arkkitehtuuritoimisto Järvinen – Valjakka vuonna 1984. Terveystasema on muuttanut rakennuksesta vuonna 2007. Myös suunnittelualueeseen kuuluvan Säterintien varressa sijaitsevan pysäköintitalon on vuonna 1985 suunnitellut Arkkitehtuuritoimisto Järvinen – Valjakka. Säterintie 2:n liikerakennus, samoin kuin Junaradan ja Säterintien välissä sijaitsevat Arkkitehtuuritoimisto Simo Järvisen suunnittelemat asuinkerrostalot ja pysäköintitalo ovat kaikki 1980-luvulla rakennettuja, osin tiili-laattaverhottuja, osin maalattua betonia olevia elementtitaloja. Eskolantie 1:n on suunnitellut Arkkitehtuuritoimisto Leena ja Thomas Kleine vuosina 1982-1983 Rakennus-Ruola Oy:n toimistotaloksi. Naapurissa osoitteessa Eskolantie 5 sijaitsee Arkkitehtuuritoimisto Björn Krogiuksen aivan 1980-luvun alussa suunnittelema kahden talon muodostama As Oy Punkinpiennar. Maanpäällisen kellarikerroksen ja viisi asuinkerrosta käsittävät asuinkerrostalot ovat julkisivuiltaan punaista tiili-laattaa, joskin vaalean keltaista vinolaudoitusta olevat nauhamaiset parvekekaiteet muodostavat huomattavan näkyvän aiheen pitkällä julkisivuilla. Junaradan koillispuolella sijaitsee nykyisin pikaruokaravintolana toimiva, alun perin Oy Esso Ab:n Pukinmäen huoltamoksi valmistunut rakennus. Sen suunnitteli vuonna 1980 rakennusarkkitehti Pirkko Taskinen. Huoltamotoiminta päättyi vuonna 2008. Muutoin suunnittelualue on pääosin rakentamatonta, katualueita ja niitä reunustavia nurmipintaisia luiskia pensaineen ja puineen.

Asemakaavan muutoksen tavoitteeksi on asetettu edellytysten luominen nykyistä tiiviimmälle keskusta-alueelle Pukinmäen aseman ympäristöön, joka on alueen tärkeä paikalliskeskus. Palvelujen ja työpaikkojen lisäksi tavoitteena on mahdollistaa asuntojen rakentaminen uusille asukkaille erittäin hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärellä. Uutta asuinrakentamista on suunnitteilla osoitteissa Säterintie 2 ja 4 sekä Eskolantie 1,3 ja 5. Asuinrakennusten ensimmäiseen kerrokseen on tarkoitus sijoittaa liiketilaa, minkä lisäksi junaradan kaakkoispuolen kortteliin on suunnitteilla päivittäistavarakauppa, jonka yhteyteen tulisi myös muuta liiketilaa. Lähiympäristön suunnittelun osalla tavoitteena on luoda

viihtyisiä ja turvallisia kävely-ympäristöjä ja –reittejä, selkeyttää alueen pyöräyhteyksiä sekä parantaa liikenne- ja pysäköintijärjestelyjä mm. mahdollisuudella sijoittaa pysäköintitalo junaradan ja Eskolantien kulmaukseen.

Kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta merkittävin muutos esillä olevassa asemakaavamuutoksessa tulisi olemaan Pukinmäen asemanseudun avoimen maiseman muuttuminen näkymiltään suljetumaksi Pukinmäen ostoskeskuksen ja entisen Pukinmäen Oy Esso Ab:n huoltamon matalien rakennusten korvautuessa nykyistä huomattavasti tehokkaammalla ja korkeammalla rakentamisella. Myös Eskolantien varren 1980-luvun asuin- ja toimistorakennusten tilalle tavoitellaan epäilemättä nykyistä tiiviimpää rakentamista. Pukinmäen aukiolle leimaa antavat rakennukset eli entinen terveysaseman talo ja Eskolantie 1:n toimistorakennus korvattaisiin uusilla rakennuksilla. Eskolantien itäpuolen ja Säterintien eteläpuolen nykyisin ominaispiirteiltään vahvasti 1980-luvun arkkitehtuuria edustava kokonaisuus hajoaisi. Kaupunginmuseo toteaa myös, että kaupungin kestävän kehityksen suunnittelun näkökulmasta noin 30 vuoden elinkaari rakennuksille on valitettavan lyhyt ja voimavaroja haaskaava. Kaupunginmuseo toteaa kuitenkin, että Pukinmäen keskustan kehittäminen on jo lähtenyt liikkeelle Eskolantie 2:ssa sijaitsevan, korkeimmilta osiltaan seitsemänkerroksisen Pukinmäen liikekeskuksen ja Eskolantien varren samoin seitsemänkerroksisten puukerrostalojen rakentamisen myötä. Eskolantien ja Säterintien kulmauksessa sijaitisi aikaisemmin arkkitehti Toivo Korhosen vuosina 1967-1968 suunnittelema Pukinmäen ostoskeskus.

Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaupunginmuseo toteaa seuraavaa. Suunnittelu-alueen koillispuolella Myrntitien länsipuolisen rinteeseen rakennusten kohdalla on sijainnut ensimmäisen maailmansodan aikana 1915-1918 rakennettu kuuden tykin tykkipatteri (tykkipatteri 77, Pukinmäki). Museoviraston muinaisjäännösrekisterin mukaan tykkipatteri on tuhoutunut, mutta saman rekisterin mukaan maan alla on saattanut säilyä sen rakenteita aivan suunnittelualueen koilliskulmassa korttelin 37027 tontin 14 puustoisella piha-alueella. Mahdolliset rakenteet ovat muinaismuistolain (295/1963) suojaamia ja niihin kohdistuvista toimenpiteistä täytyy neuvotella Helsingin kaupunginmuseon kanssa.

Kaupunginmuseo katsoo lisäksi, että mikäli Pukinmäen asemanseutua ryhdytään tiivistämään ja täydennysrakentamaan, tulee alueen nykytilanne ja purettavaksi aiotut rakennukset dokumentoida huolellisesti. Vaikka asemakaavamuutoksen tavoitteena onkin nykyistä tiiviimmän keskusta-alueen luominen, pitää kaupunginmuseo tärkeänä, että uudisrakennusten koko ja korkeus sovitetaan Pukinmäen ympäröivään kaupunkirakenteeseen.

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Nuorisoasiainkeskus 23.1.2017

HEL 2015-005536 T 10 03 03

Nuorisoasiainkeskus on toiminut Pukinmäessä jo pitkään. Nuorisotalo ja moottorihalli, nykyisin mopohalli ovat toimineet aseman vieressä Säterintien ja Eskolantien kulmauksessa vuodesta 1985. Nuorisotalon toimintaa on ollut tuottamassa NMKY muutamien vuosien ajan, mutta nyt nuorten toiminnan tuottaminen on nuorisoasiainkeskuksen käsissä. Toiminta näissä toimipaikoissa on ollut varsin vilkasta. Vuonna 2016 käyntikertoja nuorisotalossa oli lähes 15 000 ja mopohallissa 4 000. Nuorisotalon käyntikerroista 6 700 oli muita kuin nuorisotoiminnan käyntejä, mikä kertoo talon kansalaistoiminnan luonteesta ja tarpeesta alueella. Nuorten lukumäärä Pukinmäen peruspiirissä 10-17 -vuotiaiden osalta oli vuonna 2016 yhteensä 491. Luku kasvaa noin 50 nuorella vuoteen 2023 mennessä.

Nuorisoasiainkeskus toivoo, että Pukinmäen asemakaavan valmistelussa otetaan huomioon seuraavat toiminnalliset tarpeet ja yhteisen suunnittelun näkökulmat:

- nuorisoasiainkeskus haluaa jatkossakin tuottaa alueellisia nuorten palveluja Pukinmäessä yhdessä muiden paikallisten toimijoiden kanssa
- nuorisoasiainkeskuksen toiveena on säilyttää toimintatiloja, nuorisotilat ja mopohalli, myös uudessa Pukinmäen asemanseudun palvelurakenteessa sen ideaalisen sijainnin vuoksi
- toisena perusteluna nuorten palvelujen jatkamiselle ovat Pukinmäen asukasrakenteen piirteet. Alueella asuu runsaasti maahanmuuttajia ja asukkaiden koulutus- ja tulotasot on kaupungin keskiarvoa matalampia. Nuorisoasiainkeskuksen toiminnan yhtenä perusperiaatteena on toimia siellä, missä toiminnan tarvetta on keskimääräistä runsaammin ja missä asukkaiden ja nuorten voimavarat esimerkiksi harrastamiselle on tavanomaista niukemmat.
- teknisesti nuorten palvelut on hyvä sijoittaa katutasolle helpon liikuvuuden ja esteettömyyden toteuttamisen vuoksi. Tämä koskee erityisesti mopohallin ja laajemmin pyöräilyyn liittyviä toimintoja.

Liikenteen solmukohtamaisuus Pukinmäessä on nuorten toiminnallisuuden ja hyvän tavoitettavuuden kannalta erittäin tärkeää. Asemaka-

13.02.2019

van muutos tuo aseman välittömään läheisyyteen lisää uutta asutusta, kaupallisia palveluja ja vapaa-ajan viettoon liittyviä liikunnallisia toimintamahdollisuuksia. Kaupungin halki länsi-itäsuunnassa ja toisaalta radan suuntaiset pyöräilyn parantuvat väylät ovat nuorten turvallisuudelle liikkumiselle erittäin merkittäviä

Nuorisoasiainkeskus pitää tärkeänä, että Pukinmäen asemanseutua ja sen palvelukokonaisuutta suunnitellaan ja kehitetään laajassa yhteistyössä. Nuorisoasiainkeskus on valmis tuottamaan nuorten toimintaa tarvittaessa myös yhteisissä tiloissa kumppaneiden kanssa.

Lisätiedot

Harri Taponen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 89036

harri.taponen(a)hel.fi

Martti Poteri, toiminnanjohtaja, puhelin: 310 71687

martti.poteri(a)hel.fi

Kiinteistövirasto Geotekninen osasto 13.1.2017

HEL 2015-005536 T 10 03 03

Pukinmäen asemanseutu on savialuetta. Saven paksuus on noin 3 - 15 m. Rakennetuilla alueilla saven pinnalla on noin 1 - 5 m täyttöä. Suunnittelualueen pohjois- ja koillisrajalla savialue rajautuu kallioiseen alueeseen.

Vanhojen pohjatutkimusten perusteella, alueelle sijoittuvat rakennukset perustetaan lyöntipaaluilla kallioon tai tiiviiseen pohjamaakerrokseen.

Savialueiden lisäpainumien ehkäisemiseksi alueen pohjavesitasoa ylläpidetään alueen pohjoispuolella sijaitsevan imeytysjärjestelmän avulla. Kaavoituksessa on kiinnitettävä huomioita, että tulevien rakennusten kuivatusjärjestelmät voidaan rakentaa niin, että ei vaikuteta kuivattavasti pohjaveden pinnan tasoon. Nykyinen pohjavedenpinnan taso on lähellä maanpinnan tasoa, vaihdellen noin 0,5 - 2,0 m maanpinnasta.

Alueen läpi kulkevat Päärata ja Kehä 1. Rakennusten perustusten suunnittelussa tulee ottaa huomioon radan aiheuttamat värähtelyt.

Alueen itäosan kohdalla on Pukinmäen vesijohtotunneli, jonka kalliokatto suunnittelualueen kohdalla on noin tasolla + 3,8. Alueen itäosassa on vesijohtotunnelin pystykuilu ja alueen koillisosassa on vesijohtotunnelin sisäänajotunnelin suuaukko. Vesijohtotunneli rakenteineen tulee ottaa huomioon alueen suunnittelussa.

Alueen pohjoisosan kohdalle sijoittuu Vuosaari-Pasila Kaukolämpötunneli, jonka kalliokatto suunnittelualueen kohdalla on noin tasolla - 22,2.

Lisätiedot

Harri Ruotsala, projektipäällikkö, puhelin: 310 70871
harri.ruotsala(a)hel.fi

Risto Niinimäki, projektipäällikkö, puhelin: 310 37827
risto.niinimaki(a)hel.fi

Rakennusvirasto 11.1.2017

HEL 2015-005536 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto pyytää rakennusviraston kannanottoa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1272-00/16. Määräaika on 23.1.2017.

Pukinmäen asemanseudun asemakaavan muutoksen tavoitteina on mahdollistaa uutta asuinrakentamista ja liiketilaa aseman läheisyyteen sekä kehittää pysäköintijärjestelyjä, jalankulun ja pyöräilyn yhteyksiä ja asema-alueen lähiympäristöä yleisesti. Suunnittelualueeseen kuuluu Pukinmäen aseman, Eskolantien, Säterintien ja Malminkaaren ympäristöstä tontti-, rautatie-, tie-, katu- ja pysäköintialueita.

Asemaympäristön ja Pukinmäen keskusta-alueen kehittäminen yhdessä alueen eri toimijoiden kanssa on tärkeää. Pukinmäessä vuonna 2011 järjestetyn, alueen asukkaille ja toimijoille suunnatun turvallisuuskävelyn yhteydessä kaupunkilaiset antoivat palautetta yleisesti aseman ja sen ympäristön epäsiisteydestä sekä turvattoman tuntuista asemasta ja tunnelista. Lisäksi kiinnitettiin huomiota puutteisiin alueen esteettömyydessä ja opastuksessa.

Rakennusvirastoon on tullut viime vuosina toiveita ja ehdotuksia pysäköintijärjestelyjen kehittämisestä, asemaympäristön yleisestä kehittämistarpeesta sekä Pukinmäen aukion kehittämisestä erityisesti läheisen nuorisotalon toiminta huomioiden. Pukinmäen toimintakeskus ja nuorisotalo yhdessä alueen muiden toimijoiden (Puksu-verkon) kanssa ehdottivat muutama vuosi sitten Pukinmäenaukiolle muun muassa kaupunkiviljelyä, pelikenttää ja muuta toimintaa, jotta alue tulisi asukkaiden käyttöön ja nuorilla olisi turvallisempi tunne saapua nuorisotalolle. Hanketta oli tarkoitus edistää lähiörahaston avulla, mutta hanke ei ole ilmeisesti edennyt.

Mahdollisen uuden pysäköintitalon tarkastelun yhteydessä on hyvä tarkastella myös pysäköintialueet Pukinmäen aseman eteläpäädyssä. To-

13.02.2019

inen näistä pysäköintialueista sijaitsee Rälssintien päässä ja toinen Ratavallintien mutkassa radan itäpuolella. Rälssintien päähän ei ole toteutettu kaavan mukaista pysäköintialuetta, mutta alueella on pysäköintitoimintaa pääosin rautatiealueelle sijoittuvalla sorakenttäalueella.

Jalankulku- ja pyöräily-yhteyksiä suunniteltaessa tulee muistaa, että asemanseutu on esteettömyyden erikoistason aluetta. Pyöräilyliikenteen sujuvuutta ja turvallisuutta tulee tutkia linja-autopysäkkien kohdalla. Erityisesti Kehä I:n varrella, asemasillan alla oleva pysäkki on jalankulun ja pyöräilyn risteämiskohta, jossa kohtaavat vilkas julkisen liikenteen vaihtopysäkki ja vilkasliikenteinen pyörätie. Pyöräpysäköinnille ei osoitettu selkeää paikkaa. Pysäköinti sijoittuu sillan alle, mikä osaltaan kaventaa turvallisen ohituksen mahdollisuutta.

Lisätiedot

Anni Tirri, aluesuunnittelija, puhelin: 310 38335

[anni.tirri\(a\)hel.fi](mailto:anni.tirri(a)hel.fi)

Heikki Takainen, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38977

[heikki.takainen\(a\)hel.fi](mailto:heikki.takainen(a)hel.fi)

13.02.2019

Ärende/10

§ 43

Den av ledamoten Atte Harjanne väckta motionen om halvering av konsumtionen av kött- och mjölkprodukter till år 2025

HEL 2018-006850 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade återremittera ärendet för ny beredning.

Behandling

Ledamoten Atte Harjanne understödd av ledamoten Maria Ohisalo föreslog att stadsfullmäktige skulle återremittera motionen för ny beredning utgående från att beredningen av den i motionen föreslagna planen inleds som en del av genomförandet av programmet för utsläppsminskning, att det som mål sätts en minskning med 50 % fram till år 2025 och att planeringen sker med hänsyn till de olika sektorernas olikartade möjligheter att minska konsumtionen av kött- och mjölkprodukter.

1 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter

NEJ-förslag: Stadsfullmäktige beslutar återremittera motionen för ny beredning utgående från att beredningen av den i motionen föreslagna planen inleds som en del av genomförandet av programmet för utsläppsminskning, att det som mål sätts en minskning med 50 % fram till år 2025 och att planeringen sker med hänsyn till de olika sektorernas olikartade möjligheter att minska konsumtionen av kött- och mjölkprodukter.

Ja-röster: 39

Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Eveliina Heinäluoma, Nuutti Hyttinen, Jukka Järvinen, Atte Kalleva, Arja Karhuvaara, Tapio Klemetti, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Björn Månsson, Alekski Niskanen, Dani Niskanen, Mia Nygård, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Juhani Strandén, Ilkka Taipale, Ulla-Marja Urho, Laura Varjokari, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä

13.02.2019

Nej-röster: 42

Zahra Abdulla, Ted Apter, Paavo Arhinmäki, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Mia Haglund, Sandra Hagman, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Abdirahim Husu Hussein, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Silvia Modig, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Jarmo Nieminen, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Jenni Pajunen, Matti Parpala, Amanda Pasanen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Tuomas Rantanen, Nelli Ruotsalainen, Mirita Saxberg, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Frånvarande: 4

Eero Heinäluoma, Ville Jalovaara, Mika Raatikainen, Paavo Väyrynen

Stadsfullmäktige beslutade återremittera ärendet för ny beredning.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Juha Kesänen, specialplanerare, telefon: 310 36117
juha.kesanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Atte Harjanteen valtuustoaloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Atte Harjanne väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Atte Harjanne och 22 andra ledamöter framför i sin motion att klimatförändringen är ett av de största hoten mot människornas välfärd och miljö. I motionen konstateras bland annat att Helsingfors i sin strategi slagit fast att staden allvarligt tar sitt ansvar i arbetet med att stävja klimatförändringen. Det konstateras i motionen att en av de största källorna till klimatutsläpp är livsmedelsproduktionen, som också har stor inverkan på miljön och på djurens välfärd. I syfte att hejda nämnda effekter kan man minska på de animaliska produkternas andel av näringsintaget. I motionen konstateras det också att stadens åt-

13.02.2019

gårdsprogram beträffande utsläppsminskningar emellertid enbart innehåller en allmän rekommendation om vegetarisk mat utan konkreta åtgärder eller mål.

Det föreslås i motionen att staden slår fast att dess mål är att halvera konsumtionen av kött- och mjölkprodukter inom stadskoncernen fram till år 2025 och att staden backar upp målsättningen med att bereda planer och anvisningar för stadskoncernen.

Fostrans- och utbildningsnämnden konstaterar i sitt utlåtande (30.10.2018, § 232) att matsedels- och måltidsplaneringen för småbarnspedagogiken och undervisningen styrs av gällande kundgruppsbaserade näringsrekommendationer, såsom Mat ger hälsa och glädje – rekommendation om måltiderna inom småbarnspedagogiken (Statens näringsdelegation 2018), Vi äter och lär tillsammans – rekommendation för skolbespisningen (Statens näringsdelegation 2017) och de finländska näringsrekommendationerna Mat ger hälsa (Statens näringsdelegation 2014).

Sedan höstterminen 2007 har det vid skolor, gymnasier och yrkesläroanstalter i Helsingfors dagligen funnits måltidsalternativ att välja på. Parallellt med en kött- eller fiskbaserad huvudrätt bjuds det på ett vegetariskt huvudrättsalternativ. I början av år 2011 gick man in för att en dag i veckan är vikt för vegetarisk mat på alla verksamhetsställen inom undervisningen. Det är fritt fram för matgästerna att välja måltidsalternativ och sidorätter. För veganer har det sedan läsåret 2003/2004 funnits en daglig helhet med ett varmt mål mat, inom småbarnspedagogiken sedan våren 2018. Också inom småbarnspedagogiken har man varje vecka en vegetarisk dag.

Bland annat har Servicecentralen Helsingfors (affärsverket servicecentralen) i dagens läge en roterande sex veckors matsedel där 59,3 % är vegetariska huvudrätter, 30,5 % huvudrätter med kött och 10,2 % huvudrätter med fisk under de 30 dagarna. Inom andelen huvudrätter med kött utgörs 8,5 procentenheter av kalkon- eller broilerkött och 22 procentenheter av rött kött (svin- och/eller nötkött). Vid sidan av den vegetariska huvudrätten bjuds det en gång i veckan på en huvudrätt med fisk.

Planeringen av matsedlarna och måltiderna sker i samarbete med serviceproducenterna. Servicebeskrivningarna fastställer bland annat matsedlarnas och måltidernas principer, kvalitet och innehåll. Fostrans- och utbildningssektorn har som anordnare av småbarnspedagogik och utbildning ansvar för fastställandet av servicebeskrivningarna. Serviceproducenterna svarar för produktionen av matservice, anskaffningen av livsmedel, tillredningen och serveringen av mat.

Serviceproducenterna har på sektorns begäran utvecklat nya vegetariska rätter som innehåller proteinrika råvaror i stället för kött och mjölkhushållningsprodukter och som näringsmässigt är fullodig mat, till exempel av pulled havre, bondbönefärs samt soja- och havredrycker.

Ska man halvera användningen av mjölk- och köttprodukter fram till år 2025, förutsätter det en större tillgång på nya, proteinrika, växtbaserade råvaror som är lämpade för tillredning i storkök och som är i linje med gällande kostrekommendationer. Det krävs också att man säkerställer att de maträtter som utvecklas utifrån dessa ingredienser är välkomna och godtagbara.

Social- och hälsovårdsnämnden konstaterar i sitt utlåtande (25.9.2018, § 241) bland annat att social- och hälsovårdssektorn har utfäst sig att efterleva de nationella näringsrekommendationerna samt de rekommendationer som gäller för specialgrupper. Enligt de finländska näringsrekommendationerna från år 2014 innehåller en hälsofrämjande diet rikligt med produkter från växtriket, fisk, växtoljor, nötter, frön samt fettfria och fettsnåla mjölkprodukter. Näringsrekommendationerna bygger på ett grundligt vetenskapligt utredningsarbete, och de har som mål att främja hälsan och dessutom att kosten ska vara så hållbar som möjligt ur miljöns synvinkel. När det gäller matservicen inom social- och hälsovårdssektorn, bör man också beakta kundens specialbehov, bland annat åldrande och sjukdom.

I näringsrekommendationerna beaktar man den finländska matkulturen och finländska matvanor, dit mjölkprodukter hör. Mjölkprodukter är goda protein-, kalcium- och jodkällor och innehåller många slags vitaminer. Det har getts rekommendationer om den dagliga dosen av mjölkprodukter. Riklig förbrukning av fettfria och fettsnåla mjölkprodukter har enligt forskning ett samband med bland annat minskad risk för högt blodtryck, hjärninfarkt och typ 2-diabetes. Mjölkprodukter ger stor nytta, men samtidigt är de en tung börda för klimatet. Flytande mjölkprodukter kan ersättas med växtbaserade livsmedel där man har tillsatt kalcium och D-vitamin, till exempel soja- eller havredrycker. Med tanke på hållbar utveckling är det att rekommendera att man använder produkter som har förädlats från inhemska råvaror.

Kött hör till de finländska näringsrekommendationerna, eftersom det är en god proteinkälla vid sidan av mjölk, fisk och ägg och därför att kött innehåller speciellt mycket järn som väl upptas av kroppen. I näringsrekommendationerna ger man rekommendationer om maximal förbrukning av köttfabrikat och rött kött (nöt-, får- och svinkött) på grund av att rikligt intag har negativa hälsoeffekter. I fråga om rött kött rekommenderas det att man väljer fettsnåla sorter eller att det ersätts med kött av fjäderfä. För köttfabrikatens vidkommande rekommenderas sorter med

13.02.2019

liten mängd fett och salt. Att dra ner på konsumtionen av rött kött och av fabrikat med rött kött är motiverat också med hänsyn till klimatet. I fråga om förhållandet mellan förbrukning av viltkött och hälsan har man inte tillgång till tillräckliga vetenskapliga bevis.

Social- och hälsovårdsnämnden anser att man genom att höja grönsakernas andel av kosten och göra dem mera lockande kan få ner konsumtionen av andra maträtter och samtidigt främja hälsan samt motverka klimatförändringen. I planeringen av matsedeln och förverkligandet av matservicen är det med tanke på avsikten att reducera kostens klimateffekter också väsentligt att få ned mängden mat som går till spillo, att öka energieffektiviteten samt att beakta råvaror som hör till säsongen och som är närproducerade.

Direktionen för affärsverket servicecentralen har i sitt utlåtande (23.8.2018, § 31) konstaterat bland annat att affärsverket servicecentralen verkar i samarbete med Helsingfors stads fostrans- och utbildningssektor och social- och hälsovårdssektor, så att respektive sektor i egenskap av beställare stakar upp den linje enligt vilken servicecentralen som producent producerar service. Kostalternativ utvecklas i samarbete med sektorerna med beaktande av stadens, sektorernas och affärsverkets strategiska mål och ansvarsfullhetssynpunkter samt kost- och näringsrekommendationer för olika kundgrupper.

Direktionen för affärsverket servicecentralen konstaterar i sitt utlåtande också att vegetarisk mat har ökat i popularitet tack vare gott utvecklingsarbete. Det konstateras i utlåtandet att det är möjligt att ytterligare minska framför allt kötthalten jämfört med nuläget. Den i motionen föreslagna halveringen av förbrukningen fram till år 2025 anses mycket krävande, om inte branschen utvecklas så att det kommer ut sådana nya, ersättande produkter på marknaden som till näringshalten svarar mot rekommendationerna för olika kundgrupper.

Stadskansliet har inom ramen för en utveckling av upphandlingarna länge verkat för främjande av hållbara och miljövänliga upphandlingar, och målet är att minska på energi- och materialförbrukningen samt på de negativa miljökonsekvenserna under produktens eller tjänstens hela livscykel. Dessa mål främjas med hjälp av marknadsdialog och samarbete med leverantörerna. Staden har också deltagit aktivt i det nationella ekoupphandlingsnätverkets verksamhet, samarbetat med nordiska städer och deltagit i ICLEI:s projekt Procura+, där det centrala är att utbyta erfarenheter och utöka miljökunskandet när det gäller upphandlingar.

Exempelvis när det gäller anbudsförfarandet för mjölk- och köttprodukter har man hösten 2018 i anbudsförfarandet för skolornas och dag-

13.02.2019

hemmens livsmedel för första gången utnyttjat kriteriet för palmolja (dvs. i miljömässigt och socialt hänseende hållbart tillverkad palmolja) och i samma anbudsförfarande har man för första gången fastställt kriterier för kött, vilka gäller djurens välfärd och hälsa, frihet från salmonella och användningen av mikrobläkemedel. Allt detta är krav på miniminivå.

Stadsstyrelsen konstaterar att anordnandet av matservice faller inom fostrans- och utbildningssektorns och social- och hälsovårdssektorns behörighet. Stadsstyrelsen godkände 10.2.2018 åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 som ett riktgivande dokument för att komma igång med de åtgärder som behövs för att man ska kunna uppnå utsläppsminskningarna i stadsstrategin 2017–2021. I åtgärdsprogrammet i fråga, punkt 96, konstateras: "Andelen vegetarisk mat i skolorna och daghemmen höjs. Både skolmatsrekommendationen och kostrekommendationen för småbarnspedagogik innehåller en uppmuntran till att öka andelen vegetarisk mat. De nationella näringsrekommendationerna tjänar som underlag för bägge rekommendationerna."

En plan och anvisningar för en halvering av kött- och mjölkkonsumtionen på stadsnivå behövs inte, eftersom åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 styr in ordnandet av matservicen på ett spår som leder mot nämnda mål. Fostrans- och utbildningssektorn samt social- och hälsovårdssektorn ska ta nämnda åtgärdsprogram i betraktande.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Juha Kesänen, specialplanerare, telefon: 310 36117
juha.kesanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Atte Harjanteen valtuustoaloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

För kännedom

Stadskansliet
Social- och hälsovårdssektorn

13.02.2019

Ärende/10

Fostrans- och utbildningssektorn
Affärsverket servicecentralen

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 75

HEL 2018-006850 T 00 00 03

Eesitys

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Atte Harjanteen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

28.01.2019 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Palautusehdotus:

Reetta Vanhanen: Kaupunginhallitus palauttaa asian uudelleen valmisteluun siten, että aloitteessa esitetyn suunnitelman valmistelu aloitetaan osana päästövähennysohjelman toteuttamista. Tavoitteeksi asetetaan 50 % vähennys vuoteen 2025 mennessä. Suunnitelmassa on huomioitava eri toimialojen erilaiset mahdollisuudet vähentää liha- ja maitotuotteiden kulutusta.

Perustelut:

Aloite toteuttaa kaupungin päästövähennysohjelman seuraavia tavoitteita:

96. Lisätään kasvisruoan osuutta kouluissa ja päiväkodeissa. Sekä kouluruokasuositus että varhaiskasvatuksen ruokailusuositus kannustavat lisäämään kasvisruokaa ja molempien pohjana ovat kansalliset ravitsemussuositukset.

107. Kehitetään olemassa olevia ja käyttöönotetaan uusia hankintakriteerejä Helsingin kaupungin hankintoihin huomioiden elinkaari, kiertotalous ja ilmastonäkökulma paremmin.

108. Tunnistetaan kasvihuonekaasupäästöjen ja kiertotalouden kannalta merkittävät hankinnat ja kehitetään päästölaskentaa, elinkaarimalleja ja ilmastovaikutusten arviointia näihin hankintoihin. Tehdään hankintojen vaikuttavuuden arviointia ympäristönäkökulmasta.

13.02.2019

109. Lisätään yritysysteistyötä tekemällä erilaisia kokeiluja ja yhteistyöpilotteja sekä haetaan rahoitusta innovatiivisten hankintojen toteuttamiseen ilmastopäästöjen vähentämiseksi.

Kannattaja: Ozan Yanar

Äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

EI-ehdotus: Reetta Vanhasen palautusehdotus

Jaa-äännet: 9

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 6

Paavo Arhinmäki, Veronika Honkasalo, Anni Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 9 - 6.

21.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Juha Kesänen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36117
juha.kesanen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 30.10.2018 § 232

HEL 2018-006850 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Ruokalistojen ja aterioiden suunnittelu tehdään yhteistyössä palveluntuottajien kanssa. Palvelukuvauksissa on määritelty mm. ruokalistojen ja aterioiden suunnittelun periaatteet, laatu ja sisältö. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala vastaa varhaiskasvatuksen ja koulutuksen järjestäjänä niiden määrittelystä. Palveluntuottajat vastaavat ruokapalvelujen tuottamisesta, elintarvikkeiden hankinnasta, ruoan valmistuksesta ja ruoan tarjoilusta.

Varhaiskasvatuksen ja opetuksen ruokalista- ja ateriasuunnittelua ohjaavat voimassa olevat asiakasryhmäkohtaiset ravitsemussuositukset, kuten Terveyttä ja iloa ruoasta -varhaiskasvatuksen ruokailusuositus (VRN 2018), Syödään ja opitaan yhdessä -kouluruokailusuositus (VRN 2017) ja Suomalaiset ravitsemussuositukset (VRN 2014).

Suosituksen mukainen terveyttä edistävä ruokavalio sisältää runsaasti kasvikunnan tuotteita, kalaa, kasvisrasvoja ja -öljyjä ja vähärasvaisia maitovalmisteita. Ravitsemussuosituksen tavoitteena on terveyden edistämisen lisäksi myös ympäristön kannalta kestävä ruokavalio. Lasten ja nuorten ruokapalveluissa on ravitsemuslaadun lisäksi keskeistä, että ateriat ja ruokalajit ovat vaihtelevia, syömään houkuttelevia, tunnistettavia ja mieluisia. Ruokailijoiden ohjauksella vaikutetaan mm. ruokaan liittyviin asenteisiin, valintoihin ja säännölliseen ruokailurytmiin.

Toimialan eri asiakasryhmien aterioilla tarjotaan päivittäin vaihtelevasti ja monipuolisesti tuoreita juureksia, vihanneksia ja hedelmiä, ja ne ovat ruokailijoiden vapaasti otettavissa. Juurekset, vihannekset ja hedelmät tarjotaan pääsääntöisesti komponentteina ja paloina. Tarjoilutapa on lisännyt niiden menekkiä.

Varhaiskasvatuksen ja opetuksen ruokasuosituksessa suositellaan ruokajuomaksi rasvatonta maitoa ja piimää lautasmallin mukaisesti. Maito on mm. hyvä proteiinin ja D-vitamiinin lähde. Suositusten mukaisesti toimialan ruokapalveluissa on vähennetty punaisen lihan ja lisätty valkoisen lihan käyttöä. Ruokien tuotekehityksen yhteydessä mietitään aina myös yksittäisten raaka-aineiden tarkoituksenmukaista käyttöä ruokalajeissa. Ravitsemussuosituksissa ja suunnittelussa otetaan kuitenkin huomioon myös suomalainen ruokakulttuuri ja tottumukset.

Nykyisin mm. palvelukeskus Helsingin kuuden (6) viikon kiertävällä kouluruokalistalla on 30 päivän aikana kasvispääruokia 59,3 %, lihapääruokia 30,5 % ja kalapääruokia 10,2 %. Kalkkunaa tai broileria on lihapääruoista 8,5 % ja punaista lihaa (sika ja/tai nauta) 22 %, yhteensä lihapääruokia on 30,5 %. Kalapääruoka on kasvispääruoan rinnalla keran viikossa.

Helsingin kouluissa, lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa on syyslukukaudesta 2007 tarjottu päivittäin ateriovaihtoehtoja. Liha- tai kalapääruoan rinnalla on kasvispääruokavaihtoehto. Viikoittainen kasvisruokapäivä tuli kaikkiin opetuksen toimipisteisiin alkuvuodesta 2011. Ateriovaihtoehtoja lisäkkeineen ovat ruokailijoiden vapaassa otossa. Näin varmistetaan, että mahdollisimman moni ruokailija löytää päivittäin mieluisan vaihtoehdon. Vegaaneille on tarjottu päivittäin lämmin ateriakokonaisuus lukuvuodesta 2003 – 2004, varhaiskasvatuksessa ke-

13.02.2019

väästä 2018. Varhaiskasvatuksessa on myös viikoittain kasvisruokapäivä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan ruokapalvelujen ruokakasvatukseen kuuluu olennaisesti, että aikuiset ohjaavat ja rohkaisevat ruokailijoita ottamaan riittävästi tarjolla olevia aterianosia lautasmallin ja oman kulutuksen mukaan. Kouluissa, lukioissa ja oppilaitoksissa salaattipöydän monipuolinen valikoima on tarjolla linjastossa ennen lämpimiä aterianosia. Toimialan ruokapalvelut edistävät eri tavoin ruokailijoiden terveyttä ja hyvinvointia ja niiden tuottamisessa otetaan huomioon myös ekologiset vaikutukset. Lasten ja nuorten osallisuus ruokapalveluissa varmistaa ruokien hyväksyttävyyttä ja mieluisuutta (ruokaraadit, ravintolatoimikunnat, Sapere-menetelmä).

Palveluntuottajat ovat kehittäneet toimialan pyynnöstä uusia proteiinipitoisia raaka-aineita sisältäviä ja lihaa sekä maitotaloustuotteita korvaavia kasvispohjaisia ravitsemuksellisesti täysipainoisia ruokalajeja esimerkiksi nyhtökaurasta, härkiksestä, soija- ja kaurajuomavalmisteista.

Kasvisruokien suosio ja mieluisuus kasvaa uusien mieluisten ja monipuolisten ruokalajien kehittämisen, uudenlaisten proteiinipitoisten kasvisraaka-aineiden saatavuuden ja monipuolistumisen sekä ruokailijoiden ruokailutottumusten muuttuessa.

Maito- ja lihatuotteiden käytön puolittaminen vuoteen 2025 edellyttää kuitenkin, että korvaavien uusien ja voimassa olevien ravitsemussuositusten mukaisten suurkeittiövalmistukseen soveltuvien proteiinipitoisten kasvisraaka-aineiden nykyistä laajempaa saatavuutta ja niistä kehitettyjen ruokalajien mieluisuuden ja hyväksyttävyyden varmistamista.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta suhtautuu myönteisesti siihen, että tehdyn valtuustoaloitteen tavoitteen tukemiseksi valmistellaan ja selvitetään kaupunkikonsernissa sitä koskeva suunnitelma ja ohjeistus siten, että ne varmistavat myös toimialan voimassa olevien ruokasuositusten toteutumisen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Airi Rintamäki, ruokapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86307
airi.rintamaki(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 25.09.2018 § 241

HEL 2018-006850 T 00 00 03

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

F10680001200062637

Moms nr

F102012566

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Atte Harjanteen ym. valtuustoaloitteesta koskien liha- ja maitotuotteiden kulutuksen puolittamista vuoteen 2025 mennessä:

”Helsingin sosiaali- ja terveystoimialalla on sitouduttu noudattamaan kansallisia sekä erityisryhmiä koskevia ravitsemussuosituksia. Suomalaisen ravitsemussuosituksen 2014 mukaan terveyttä edistävä ruokavalio sisältää runsaasti kasvikunnan tuotteita, kalaa, kasviöljyjä, pähkinöitä, siemeniä sekä rasvattomia ja vähärasvaisia maitovalmisteita. Ravitsemussuositukset pohjautuvat perusteelliseen tieteelliseen selvitystyöhön ja niiden tavoitteena on terveyden edistämisen lisäksi ympäristön kannalta mahdollisimman kestävä ruokavalio. Sosiaali- ja terveystoimialan ruokapalveluja järjestettäessä tulee huomioida myös asiakkaan erityistarpeet esim. ikääntyessä ja sairastaessa.

Ravitsemussuosituksissa otetaan huomioon suomalainen ruokakulttuuri ja tottumukset, joissa maitovalmisteet ovat osana. Maitovalmisteet ovat hyviä proteiinin, kalsiumin, jodin ja monien vitamiinien lähteitä ja maitovalmisteille on annettu päivittäiset määräsuositukset. Rasvattomien ja vähärasvaisten maitovalmisteiden runsas käyttö on tutkimusten mukaan yhteydessä mm. pienempään kohonneen verenpaineen, aivohalvauksen ja tyypin 2 diabeteksen riskiin. Runsaiden hyötyjen ohella maitovalmisteiden ilmastokuorma on suuri. Nestemäiset maitovalmisteet on mahdollista korvata kasviperäisillä kalsiumilla ja D-vitamiinilla täydennetyillä elintarvikkeilla, kuten esimerkiksi soija- tai kaurajuomilla. Kestävän kehityksen kannalta kotimaisista raaka-aineista jalostetut tuotteet ovat suositeltavampia.

Liha kuuluu osana suomalaisiin ravitsemussuosituksiin, koska se on maidon, kalan ja kananmunan ohella hyvä proteiinin lähde ja siinä on erityisen runsaasti hyvin imeytyvää rautaa. Lihavalmisteille ja punaiselle lihalle (naudan-, lampaan- ja sianliha) on ravitsemussuosituksissa annettu käytön enimmäismääräsuosituksia johtuen niiden runsaan käytön haitallisista terveysvaikutuksista. Punaisen lihan osalta suositellaan valitsemaan vähärasvaisia laatuja tai korvaamaan se siipikarjan lihalla, lihavalmisteista suositellaan vähärasvaisia ja -suolaisia laatuja. Erityisesti punaisen lihan ja siitä tehtyjen valmisteiden käytön vähentäminen on perusteltua myös ilmaston kannalta. Riistan lihan käytön ja terveyden välisistä yhteyksistä ei ole saatavilla riittävää tutkimusnäyttöä.

Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että lisäämällä kasvisten osuutta ja houkuttelevuutta ruokavaliossa voidaan vaikuttaa muiden ruokien ku-

lutukseen vähentävästi ja samalla edistää terveyttä sekä torjua ilmastomuutosta. Ruoan ilmastovaikutuksia vähennettäessä keskeistä on myös ruokahävikin pienentäminen, energiatehokkuuden lisääminen sekä kauden mukaisten ja lähialueella tuotettujen raaka-aineiden huomiointi ruokalistasuunnittelussa ja ruokapalvelujen toteutuksessa.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Ravitsemuksella on tärkeä merkitys yksilön hyvinvointiin ja terveyteen. Myös erityistilanteissa ja -tarpeissa on ensisijaisen tärkeää varmistua yksilön hyvän ravitsemuksen toteutumisesta. Kasvisten käytön lisääminen edistää terveyttä ja on suositeltavaa kaikissa sosiaali- ja terveystoimen asiakasryhmissä."

Käsittely

25.09.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Sandra Hagman: Korvataan lausunnon toinen ja kolmas kappale seuraavilla muotoiluilla:

"Ravitsemussuosituksissa otetaan huomioon suomalainen ruokakulttuuri ja tottumukset. Ruokakulttuuri muuttuu ajassa, mistä syystä ilmastomuutoksen ajassa siihen on etsittävä ympäristön ja ilmaston kannalta kestäviä vaihtoehtoja. Suomalaisiin ravitsemussuosituksiin nykyisiin kuuluvat maitovalmisteet ovat hyviä proteiinin, kalsiumin, jodin ja monien vitamiinien lähteitä, mutta runsaiden hyötyjen ohella niiden ilmastokuorma on suuri. Nestemäiset maitovalmisteet on mahdollista korvata kasviperäisillä kalsiumilla ja D-vitamiinilla täydennetyillä elintarvikkeilla, kuten esimerkiksi soija- tai kaurajuomilla. Kestävän kehityksen kannalta kotimaisista raaka-aineista jalostetut tuotteet ovat suositeltavampia.

Liha kuuluu osana suomalaisiin ravitsemussuosituksiin, koska se on hyvä proteiinin ja raudan lähde. Lihavalmisteille ja punaiselle lihalle (naudan-, lampaan- ja sianliha) on ravitsemussuosituksissa kuitenkin annettu käytön enimmäismääräsuosituksia johtuen niiden runsaan käytön haitallisista terveysvaikutuksista. Erityisesti punaisen lihan ja siitä tehtyjen valmisteiden käytön vähentäminen on perusteltua myös ilmaston kannalta. Riistan lihan käytön ja terveyden välisistä yhteyksistä ei ole saatavilla riittävää tutkimusnäyttöä."

Kannattaja: jäsen Heidi Ahola

Vastaehdotus 2:

Jäsen Heidi Ahola: Korvataan lausunnon neljännessä kappaleessa vir-

13.02.2019

ke "Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että lisäämällä kasviksia ruokavalioon voidaan vaikuttaa muiden ruokien kulutukseen vähentävästi ja samalla edistää terveyttä sekä torjua ilmastonmuutosta" virkkeellä "Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että vähentämällä liha- ja maitotuotteiden käyttöä ja korvaamalla niitä kasvipohjaisilla tuotteilla voidaan vähentää ilmastopäästöjä ja samalla edistää terveyttä."

Kannattaja: jäsen Ahto Apajalahti

Vastaehdotus 3:

Jäsen Hannu Tuominen: Korvataan lausunnon neljännessä kappaleessa virke "Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että lisäämällä kasviksia ruokavalioon voidaan vaikuttaa muiden ruokien kulutukseen vähentävästi ja samalla edistää terveyttä sekä torjua ilmastonmuutosta" virkkeellä "Sosiaali- ja terveyslautakunta katsoo, että lisäämällä kasvisten osuutta ja houkuttelevuutta ruokavaliossa voidaan vaikuttaa muiden ruokien kulutukseen vähentävästi ja samalla edistää terveyttä sekä torjua ilmastonmuutosta."

Kannattaja: jäsen Seija Muurinen

Vastaehdotus 4:

Jäsen Hannu Tuominen: Korvataan terveys- ja hyvinvointivaikutuksia koskevassa kappaleessa virke "Kasvisten käytön lisääminen edistää terveyttä ja on suositeltavaa kaikissa sosiaali- ja terveystoimen asiakasryhmissä" virkkeellä "Kasvisten käytön lisääminen ja eläinperäisten tuotteiden vähentäminen edistää terveyttä ja on suositeltavaa kaikissa sosiaali- ja terveystoimen asiakasryhmissä."

Kannattaja: jäsen Ahto Apajalahti

Vastaehdotus 5:

Jäsen Ahto Apajalahti: Lisätään terveys- ja hyvinvointivaikutuksia koskevan kappaleen loppuun uusi lause: "Eläinperäisten tuotteiden käytön vähentäminen edistäisi myös eläinten hyvinvointia."

Kannattaja: jäsen Sandra Hagman

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Sandra Hagman)

Jaa-äännet: 10

Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Maritta Hyvärinen, Seija Muurinen,

13.02.2019

Matias Pajula, Mari Rantanen, Karita Toijonen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Heidi Ahola, Ahto Apajalahti, Sandra Hagman

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 10 - 3.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Heidi Ahola)

EI-ehdotus: Vastaehdotus 3 (jäsen Hannu Tuominen)

Jaa-äännet: 3

Heidi Ahola, Ahto Apajalahti, Sandra Hagman

Ei-äännet: 8

Cecilia Ehrnrooth, Maritta Hyvärinen, Seija Muurinen, Matias Pajula, Mari Rantanen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 2

Tapio Bergholm, Karita Toijonen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi tässä äänestyksessä jäsen Hannu Tuomisen vastaehdotuksen äänin 8 - 3 (tyhjää 2).

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 3 (jäsen Hannu Tuominen)

Jaa-äännet: 4

Tapio Bergholm, Maritta Hyvärinen, Mari Rantanen, Karita Toijonen

Ei-äännet: 9

Heidi Ahola, Ahto Apajalahti, Cecilia Ehrnrooth, Sandra Hagman, Seija Muurinen, Matias Pajula, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

13.02.2019

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Hannu Tuomisen vastaehdotuksen äänin 9 - 4.

4 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 4 (jäsen Hannu Tuominen)

Jaa-äännet: 7

Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Maritta Hyvärinen, Seija Muurinen, Matias Pajula, Mari Rantanen, Karita Toijonen

Ei-äännet: 6

Heidi Ahola, Ahto Apajalahti, Sandra Hagman, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7 - 6.

5 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 5 (jäsen Ahto Apajalahti)

Jaa-äännet: 9

Tapio Bergholm, Cecilia Ehrnrooth, Maritta Hyvärinen, Seija Muurinen, Matias Pajula, Karita Toijonen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Heidi Ahola, Ahto Apajalahti, Sandra Hagman

Tyhjä: 1

Mari Rantanen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9 - 3 (tyhjää 1).

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

13.02.2019

Lisätiedot

Paula Marttinen, ruokapalveluohjaaja, puhelin: 310 43118
paula.marttinen(a)hel.fi

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta 23.08.2018 § 31

HEL 2018-006850 T 00 00 03

Lausunto

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta antoi lausunnon:

Palvelukeskusliikelaitos toimii yhteistyössä Helsingin kaupungin kasvat-
us ja koulutus –toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa si-
ten että toimiala määrittää tilaajana linjaukset, joiden mukaan Palvelu-
keskus tuottajana tuottaa palvelut. Ruokavaihtoehtoja kehitetään yhtei-
styössä toimialojen kanssa huomioiden kaupungin, toimialojen ja liike-
laitoksen strategiset tavoitteet ja vastuullisuusnäkökulmat sekä eri asi-
akaryhmille määritellyt ruokailu- ja ravitsemussuositukset.

Kouluissa kasvisruokavaihtoehto on tarjolla joka päivä, ja se on ollut
vapaasti otettavissa vuodesta 2007. Kaikkiin kouluihin tuli vuoden 2011
alusta kasvisruokapäivä, jolloin tarjolla on tarjolla kaksi kasvisruoka-
vaihtoehtoa. Päiväkodeissa on joka viikko yksi kasvisruokapäivä.
Useimmissa henkilöstöravintoloissa on päivittäin tarjolla linjastotilojen
salliessa kasvisvaihtoehto.

Päiväkodeissa, kouluissa ja hoitolaitoksissa halukkaille on tarjolla myös
vegaanivaihtoehto. Valinnan monipuolisuudella pyrimme toteuttamaan
tärkeimmän tavoitteen että etenkin päiväkotien, koulu- ja ikäihmisten ru-
okailussa asiakkaat oppivat ruokailemaan säännöllisesti ja tasapainoi-
sesti.

Uusia kasvisruokia on kehitetty ja kehitetään koko ajan. Seuraamme
uusien proteiinipitoisten lihaa korvaavien vaihtoehtojen kehittymistä. Ki-
innitämme huomiota ruoan houkuttelevuuteen, jotta asiakkaat nauttivat
tarjolla olevan aterian ja valitsisivat yhä useammin kasvisvaihtoehdon.
Koulujen kasvisruokia kehitettäessä oppilaat ovat olleet mukana kehi-
tystyössä. Kuluvan vuoden aikana on muun muassa päiväkotien ruoka-
listalla korvattu leikkeleitä kasvislevitteillä.

Ruokapalvelun toteuttamista ohjaavat kansalliset eri ryhmille laaditut
ravitsemus- ja ruokailusuositukset, joiden pohjalta sovitaan tarkemmin
ruokalistojen sisällöstä yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimia-
lan sekä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa. Suosituksissa aterioille
suositellaan ruokajuomaksi maitoa tai piimää, joten suositusten valossa

emme näe aiheelliseksi vähentää maidon tarjoamista ruokajuomana. Maito pidetään hyvänä eri ravintoaineiden lähteenä, sillä siinä on proteiinia, B12-vitamiinia, kalsiumia, D-vitamiinia ja jodia.

Ikääntyneiden ruokailusuosituksessa proteiinin osuudeksi suositellaan 18 prosenttia energiasta. Koska ikääntyneiden syömät ruokamäärät ovat melko pieniä, on erittäin haastavaa turvata riittävä proteiinin saanti ilman maitotaloustuotteita ja lihaa toteutettaessa ruokailua hoitolaitoksissa ja kotiateriapalvelussa.

Päiväkoti- ja kouluruokailulla on myös kasvatuksellinen merkitys. Varhaiskasvatukseen on kehitetty yhdessä toimialan kanssa ruokakasvatusmateriaalia, jonka avulla lapset tutustuvat mm. uusiin ruokalajeihin ja makuihin sekä erilaisiin kasviksiin.

Kasvisruoan suosio on kasvanut hyvän kehitystyön tuloksena, ja näemme mahdollisuuksia siihen että etenkin lihapitoisuutta voimme vielä vähentää nykyisestään, mutta aloitteen ehdotusta puolittaa kulutus vuoteen 2025 mennessä pidämme hyvin haasteellisena, ellei alan kehityksessä tule markkinoille uusia korvaavia tuotteita, jotka vastaavat ravitsemussisällöltään suosituksia eri asiakasryhmille.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Raimo Niippa, hallintopäällikkö, puhelin: 310 27609
raimo.niippa(a)hel.fi
Anne Koskinen, yksikönjohtaja, puhelin: 310 36983
anne.koskinen(a)hel.fi

§ 44

Den av ledamoten Otto Meri väckta motionen om en utredning av Helsingfors stads medlemskap i olika föreningar

HEL 2018-007171 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Otto Meri väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tiina Leinonen, specialplanerare, telefon: 310 36109
tiina.leinonen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Otto Meren aloite
- 2 Kaupungin vuoden 2019 talousarvioon sisältyvien jäsenmaksujen erittely

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Otto Meri och 16 andra ledamöter föreslår i sin motion att Helsingfors utreder vilken betydelse varje organisationsmedlemskap har med tanke på stadens verksamhet. I synnerhet beträffande de ur ekonomisk synvinkel mest betydelsefulla medlemskapen, såsom det i Kommunförbundet, är det skäl att mångsidigt evaluera fördelar och nackdelar. Särskilt då de stora städerna aktivt nu har fått igång ett samarbete, är det skäl att kritiskt pröva vilken betydelse medlemskapet i Kommunförbundet har.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till givna utlåtanden och konstaterar att största delen av stadens medlemskap i föreningar, organisationer och andra motsvarande nätverk bygger på frivillighet, men att en del av medlem-

skapen är lagstadgade. Ur sektorernas synvinkel är medlemskapen behövliga för upprätthållandet av nationellt och internationellt samarbete genom omfattande expertnätverk. Sektorerna har med hjälp av medlemskapen möjlighet att främja utvecklingen av stadens egen verksamhet och verksamhetskultur. Därutöver möjliggör medlemskapen deltagande både i branschens utveckling och i utvecklingen av funktioner över sektorsgränserna.

Fostrans- och utbildningssektorn

Det konstateras i fostrans- och utbildningssektorns utlåtande att de anställda genom medlemskapen i föreningar och organisationer får tillgång till utbildning, kommer med i utvecklingsprojekt och kan utveckla sektorns funktioner i nationella och internationella nätverk.

För Helsingfors stad är det viktigt bland annat som en av Finlands största anordnare av yrkesutbildning att inom ramen för den mest heläckande utvecklingsföreningen för yrkesutbildning få ta del i utveckling och intressebevakning i anknytning till yrkesutbildning.

Fostrans- och utbildningssektorns medlemskap är frivilliga.

Stadsmiljösektorn

Det konstateras i stadsmiljösektorns utlåtande att staden med sina medlemskap i föreningar och organisationer har möjlighet att utnyttja omfattande expertnätverk, aktuell information samt utbyte av värdefulla kunskaper och erfarenheter. Medlemskapen möjliggör också deltagande i seminarier och kongresser som ordnas, deltagande i branschens utveckling samt främjande av samarbete på nationell och internationell nivå.

Enligt stadsmiljösektorns uppfattning är det ur stadens synvinkel väsentligt att enkelt och utan organisationsgränser och andra gränser kunna dela med sig av och få ta del av aktuell branschrelaterad kunskap.

Stadsmiljösektorns medlemskap är frivilliga.

Centralförvaltningen

Det mest väsentliga med tanke på de medlemskap som hör till centralförvaltningens verksamhetsområde är att man genom att delta i föreningarnas verksamhet kan nätverka med olika slags organisationer samt utnyttja både deras tjänster och deras kunnande. Med hjälp av medlemskapen har man möjlighet att främja utvecklingen av stadens egen verksamhet och verksamhetskultur.

Största delen av centralförvaltningens medlemskap i organisationer och föreningar är frivilliga, men en del är lagstadgade, såsom att omfattas av den intressebevakning som Kommunala arbetsmarknadsverket (KT Kommunarbetsgivarna) står för.

Till centralförvaltningens sektor hör också bland annat medlemskapet i Finlands Kommunförbund. Kommunförbundet är en intressebevakningsorganisation, dit Finlands kommuner och städer hör.

Enligt stadsstrategin 2017–2021 differentieras Helsingfors i jämförelse med landet i övrigt. Helsingfors internationaliseras och diversifieras snabbare än det övriga landet. Staden strävar att öka den allmänna förståelsen för landets enda metropol och dess speciella karaktär. Helsingfors stärker sin egen nationella intressebevakning, främjar skapandet av en modern stadspolitisk agenda och fungerar allt aktivare för att skapa partnerskap mellan huvudstadsregionen och andra stora finska städer.

Det behövs olika slags stadspolitiska forum, stadsforskning och intressebevakning för att utveckla den stadspolitiska agendan och definiera de stora städernas gemensamma målsättningar. I detta syfte har Helsingfors medverkat till grundandet av de största städernas C21-nätverk, som sammankommer regelbundet. Nätverket stärker den stadspolitiska diskussionen och städernas gemensamma intressebevakning.

Stadens medlemsavgift till Kommunförbundet uppgår till ungefär 2 miljoner euro per år. I och med de nya intressebevakningsmetoderna och -grupperna är det ändamålsenligt att i fortsättningen pröva stadens medlemskap i Kommunförbundet mera detaljerat. Det oaktat är det i alla händelser nödvändigt att i samarbete med andra stora städer driva på att man i Kommunförbundets intressebevakning i högre grad än i nuläget tar hänsyn till de stora städernas intressen.

Kultur- och fritidssektorn

Kultur- och fritidsnämnden konstaterar i sitt utlåtande att det för kultur- och fritidssektorn är mycket viktigt att upprätthålla nationellt och internationellt samarbete samt också att upprätta nya nätverk och därigenom göra riktmärkning av verksamhetsmodeller. Särskilt då det gäller kulturservicehelheten är medlemskap i föreningar och organisationer ofta ett effektivt sätt att verka både med tanke på nätverkandet och med beaktande av kostnaderna.

Kultur- och fritidssektorns samtliga medlemskap i organisationer och föreningar är frivilliga.

Trafikaffärsverket

13.02.2019

I trafikaffärsverkets (HST) utlåtande konstateras det att medlemskapen har ett samband med nationella och internationella organisationer som främjar utbyte av kunskap och information om de bästa tillvägagångssätten inom kollektivtrafik och urban spårtrafik samt samarbete branschens aktörer emellan och upprätthållandet av den professionella utvecklingen bland HST:s anställda.

HST:s medlemskap är frivilliga.

Räddningsverket

Det konstateras i räddningsverkets utlåtande att verket är medlem i Helsingfors Räddningsförbund, som tillhandahåller utbildningstjänster för Helsingfors avtalsbrandkårer samt säkerhetsutbildning för Helsingforsborna. Räddningsverket styr för sin del Helsingfors Räddningsförbunds verksamhet, som är en oskiljaktig del av Helsingfors räddningsväsendes arrangemang med aktörerna inom den tredje sektorn. Medlemskapet är absolut viktigt och väsentligt med tanke på räddningsverkets verksamhet.

Affärsverket byggtjänsten

I det utlåtande som Stara har gett konstateras det att mångårigt deltagande i de nationella paraplyorganisationernas föreningsarbete är nyttigt och viktigt med tanke på sakkunskapen inom de branscher där affärsverket fungerar och i fråga om utvecklingen av affärsverksamheten.

Utöver diverse medlemsförmåner (bl.a. rådgivnings- och utbildningstjänster, problemlösning) främjas professionellt informationsutbyte och samarbete av det nätverkande som experter från Staras olika enheter gör tillsammans med sakkunniga vid andra offentliga samfund.

Staras branschvisa medlemskap är ägnade att stödja utvecklingen av enheternas produktion och upprätthållandet av de sakkunnigas yrkeskunskap. Föreningsmedlemskapen på affärsverksnivå ger Stara olika slags medlemsförmåner men också möjlighet att delta i utvecklingsprojekt. De ger också Staras experter möjlighet att få yrkesutbildning och att nätverka.

Staras medlemskap på affärsverksnivå är frivilliga.

Social- och hälsovårdssektorn

Social- och hälsovårdssektorn konstaterar i sitt utlåtande att förbunden och föreningarna påverkar lagstiftningen med ställningstaganden och utlåtanden, och med information och kampanjer påverkar de allmänhetens attityder. I social- och hälsovårdssektorn anser man det viktigt att över sektorsgränserna delta i utvecklingen av funktioner. Detta gör det

möjligt för arbetstagare och experter att delta i förbundens och föreningarnas utbildningar och i rådgivande delegationer. Medlemskapen möjliggör också nätverkande med branschens olika aktörer.

Social-och hälsovårdssektorns medlemskap är frivilliga.

Affärsverket företagshälsan

Affärsverket företagshälsan konstaterar i sitt utlåtande att föreningar och nätverk möjliggör att man utvecklar företagshälsovårdens tjänster tillsammans och att man jämför verksamhetsrutiner och resultat.

Den rikstäckande föreningen verkar aktivt i rollen av intressebevakare i frågor som är aktuella inom branschen. Föreningen möjliggör också ett riksomfattande nätverkssamarbete.

Avslutningsvis

Stadens budget har en medlemsavgiftsbilaga som innehåller en förteckning sorterad efter förvaltning över alla de organisationer som staden har gått med i genom stadsstyrelsens beslut på förslag av förvaltningarna. Förvaltningarna betalar medlemsavgifterna till dessa organisationer ur sina budgetanslag.

Stadsstyrelsen slog 18.12.2018 fast 2019 års anvisningar om tillämpning av budgeten, vilka gäller stadens alla nämnder och direktorier samt dess sektorer, verk och affärsverk. I punkt 8.13 i tillämpningsanvisningarna för 2019 års budget konstateras det att beslut om att staden ska gå med i en organisation fattas av stadsstyrelsen på förslag av en sektor eller ett affärsverk. Beslut om att träda ut ur en organisation kan fattas av chefen för sektorn eller affärsverket. Organisationen i fråga ska delges beslutet, och ett protokollsutdrag ska lämnas till stadskansliet. Ifall förvaltningen föreslår att staden ska gå med i en organisation, ska man i anslutning till det sträva efter att betrakta förvaltningens medlemskap som helhet och pröva möjligheten att avstå från något medlemskap.

Stadsstyrelsen konstaterar att stadens medlemskap i föreningar, organisationer och nätverk ska bedömas från ett helhetsperspektiv. I den mån som medlemskap på basis av en fortgående prövning inte längre behövs, ska man avstå från medlemskapet. Det är primärt den sektor eller det affärsverk till vars verksamhet medlemskapet hör som ska utföra prövningen, som ska gälla alla på frivillighet baserade medlemskap oavsett medlemsavgifternas eller motsvarande avgifters storlek.

13.02.2019

Ärende/11

Staden bedömer dessutom centraliserat, speciellt med avseende på medlemsavgiftens storlek, grunderna för de viktigaste medlemskapen och dessas betydelse för staden.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Tiina Leinonen, specialplanerare, telefon: 310 36109
tiina.leinonen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Otto Meren aloite
- 2 Kaupungin vuoden 2019 talousarvioon sisältyvien jäsenmaksujen erittely

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 04.02.2019 § 97

HEL 2018-007171 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Otto Meren aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

04.02.2019 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Pia Pakarinen: Lisätään esittelijän perustelujen viimeisen kappaleen viimeiseksi virkkeeksi seuraava: "Lisäksi kaupunki arvioi keskitetysti erityisesti jäsenmaksun suuruudelle mitattuna tärkeimpien jäsenyyksien perusteita ja merkitystä kaupungille."

Kannattaja: Daniel Sazonov

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Pia Pakarisen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

13.02.2019

Jaa-äännet: 5

Kaisa Hernberg, Maria Ohisalo, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Anni Sinnemäki

Ei-äännet: 5

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Jan Vapaavuori

Tyhjä: 4

Paavo Arhinmäki, Veronika Honkasalo, Nasima Razmyar, Tomi Se-vander

Poissa: 1

Jasmin Hamid

Kaupunginhallitus hyväksyi Pia Pakarisen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 5 - 5 (4 tyhjää, 1 poissa). Puheenjohtajan ääni ratkaisi päätökseksi tulleen ehdotuksen.

28.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Tiina Leinonen, erityissuunnittelija, puhelin: 310 36109
tiina.leinonen(a)hel.fi

Keskushallinto Työterveysliikelaitos 9.1.2019

HEL 2018-007171 T 00 00 03

Työterveys Helsinki antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon koskien valtuutettu Otto Meren ym. aloitetta Selvitys Helsingin kaupungin jäsenyyksistä eri yhdistyksissä.

Helsingin kaupungin työterveysliikelaitos (Työterveys Helsinki) on jäsenenä kolmessa työterveysalan järjestössä:

- Työ ja Terveys ry
- TTH-Seura ry
- Työterveyshuollon laatuverkosto

Työ ja Terveys ry on kuntaomisteisten työterveyspalvelutuottajien valtakunnallinen yhdistys. Yhdistys toimii aktiivisesti edunvalvontaroolis-

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

sa, ajankohtaisena asiana mm. sote-uudistus ja kuntalain kilpailuneutraliteettikysymykset sekä näihin liittyvä verkostoyhteistyö muun muassa yhteistyö Keva, Kuntaliiton, Työterveyslaitoksen ja STM:n suuntaan. Yhdistys mahdollistaa työterveyspalveluiden yhteisen kehittämisen sekä toimintatapojen ja tulosten vertailun. Jäsenmaksu v. 2018 oli 900,00€.

TTH-seura ry:n tarkoituksena on työterveyshuollon tietojärjestelmien kehittäminen, niiden kehityksen seuraaminen sekä niiden käyttäjien välisen yhteistyön kehittäminen.

TTH-Seura ylläpitää ja kehittää, toiminta-ajatuksensa mukaan ja yhteistyössä muiden asiantuntijatahojen kanssa Acute sovellusta, tavoitteena työterveyshuollon tietojärjestelmä, joka täyttää tämän hetken ja tulevaisuuden tarpeet ja on hyvää työterveyshuoltokäytäntöä tukeva ja kehittyvä. Vuoden 2019 toiminnan painopistealueita ovat mm. ohjelman käytettävyyden parantaminen ja sähköisten palveluiden kehittäminen. Jäsenmaksu v.2018 oli 400,00€.

Työterveyshuollon Laatuverkosto

Verkoston tarkoituksena on edistää työterveyshuollon toiminnan laatua ja vaikuttavuutta. Verkosto on osa Työterveyslaitoksen toimintaa. Verkoston jäseneksi voivat liittyä kaikki Suomessa toimivat työterveyshuollon palveluntuottajat. Jäsenmaksu v. 2018 oli 887,50€ .

Lisätiedot

Tiina Maasilta, hallintopäällikkö, puhelin: +358931054080
tiina.maasilta(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala 13.11.2018

HEL 2018-007171 T 00 00 03

Kaupunginvaltuutettu Otto Meri ja 16 muuta valtuutettua ovat jättäneet 20.6.2018 aloitteen, jossa pyydetään selvitystä kaupungin jäsenyyksistä eri yhdistyksissä.

Kaupunkiympäristön toimiala on jäsenenä seuraavissa yhdistyksissä:

- Pohjoismaiden Tieteellisen Liiton PTL Suomen osasto (Nordiska Vägtekniska Förbundets NVF avdelning i Finland ry)
- Pyöräilykuntien verkosto
- Pyöräilylähetystö (Finnish Cycling Embassy)

- DOCOMOMO Suomi Finland ry (International Working Party for Documentation and Conservation of Buildings, Sites and Neighbourhoods of the Modern Movement)
- ICOMOS Suomen osasto ry (International Council on Monuments and Sites)
- Älykkään liikenteen verkosto - ITS Finland Oy
- Kansainvälinen liikenneturvallisuuustutkimuksen verkosto ICTCT (International Co-operation on Theories and Concepts in Traffic Safety, ICTCT) Kh 7.2.2011 §149
- Euroopan pyöräilyjärjestöjen kaupunkiverkosto - Cities for Cyclists
- Sähkölaitteiden kunnosapitoyhdistys, SÄKPY ry
- IFHP International Federation for Housing and planning
- Green Net Finland Oy
- Luonto-Liitto ry
- The International Council for Local Environmental Initiatives, ICLEI
- Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys – Vattenskyddsföreningen för Vanda å och Helsingforsneiden ry
- WUP (World Urban Parks)
- Suomen tieyhdistys
- Viherympäristöliitto
- Energie Cities
- Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto, RAKLI ry
- ArchiMad-kerho; toimittaja Micro Aided Design
- Green Building Council, Finland (FIGBC)
- Pohjoismaiset Rakennuspäivät Suomen osasto - Nordisk Byggdag Finlands avdelning ry
- WUWM World Union of Wholesale Markets
- Nordisk Forum för torg-, salu- och partihallar (NOFO)
- Delice Network

Pohjoismaiset Rakennuspäivät Suomen osasto - Nordisk Byggdag Finlands avdelning ry on lopettanut toimintansa.

Pohjoismaiden tie- ja liikennefoorumi (PTL) Suomen osasto (Nordiskt vägforums (NVF) finska avdelning)

Pohjoismaiden tie- ja liikennefoorumi (PTL) Suomen osasto Suomen osaston tarkoituksena on tie- ja liikennetekniikan alalla edistää tutkimus-, suunnittelu-, kehittämis- ja standardisoimistyötä yhteistoiminnassa liiton muiden pohjoismaiden osastojen, muiden alalla toimivien yhteisöjen, ja tarvittavissa määrin muiden yhteisöjen kanssa suorittamalla ja suorituttamalla tutkimuksia ja selvityksiä, järjestelemällä kongresseja, avoimia seminaareja ja keskustelutilaisuuksia, sekä julkaisutoiminnalla. Helsingin kaupungin kannalta oleellista on jakaa ja saada alaan liittyvää ajankohtaista tietoutta helposti ilman organisaatio- tai muita rajoja.

Kaupungilla on käytössään alalla toimivien asiantuntijoiden verkosto, johon kuuluu yli 800 jäsentä niin julkiselta kuin yksityiseltä puolelta. PTL:n jaokset kattavat laajasti tie- ja liikennetekniikan eri osa-alueet. Kaupunki saa jäsenyydellään hyödynnettäväkseen laajan ja toimivan tie- ja liikennealan asiantuntijoista muodostuvan verkoston; ajankoh- taista tietoa ja osaamisen ja kokemusten arvokasta jakamista; mahdol- lisuuden osallistua järjestettäviin alan seminaareihin ja kongresseihin, mahdollisuuden osallistua alan kehittämiseen ja mahdollisuuden edi- stää yhteistyötä pohjoismaisella tasolla. Jäsenyys mahdollistaa myös laajempaan kansainväliseen yhteistyöhön, esimerkiksi Baltian Tieliiton (BRA) tai Maailman Tieliiton (PIARC) kanssa.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksun suuruus on ollut 400 euroa vuosittain. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

Pyöräilykuntien verkosto

Pyöräilykuntien verkosto ry on kuntien, valtionhallinnon, yritysten, jär- jestöjen ja muiden tahojen välinen yhteistyöverkosto. Verkoston pääta- voite on pyöräilyn ja kävelyn lisääminen kestävinä liikennemuotoina ja arkiliikuntana, jotka tuottavat hyvinvointia yksilölle, yhteiskunnalle ja ympäristölle. Helsingin kaupungin hallitus on asettanut pyöräilyn edi- stämishjelmassa (2014) kaupungin tavoitteeksi pyöräliikenteen kul- kumuoto-osuuden kasvun. Pyöräliikenteen vastaa myös kaupunginhal- lituksen hyväksymän Liikkumisen kehittämissuunnitelman (2015) tavoitteisi- in. Pyöräliikenteen edistäminen on myös osa Hiilineutraali Helsinki 2035 ohjelmaa (2018) sekä Liikkumissuunnitelmaa (2018). Pyöräilykuntien verkosto auttaa Helsinkiä pääsemään asetettuihin tavoitteisiin vahvis- tamalla Suomen sisäistä yhteistyötä aiheen parissa ja tarjoamalla Helsingille osaamista muista Suomen kunnista.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut 1900 euroa vuodes- sa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

Pyöräilylähetytö (Finnish Cycling Embassy)

Pyöräilylähetytö edistää pyöräliikennettä kansainvälisen yhteistyön kautta ja tarjoaa suomalaista osaamista maailmalle. Helsingin kau- pungin hallitus on asettanut pyöräilyn edistämishjelmassa (2014) kau- pungin tavoitteeksi pyöräliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvun. Pyör- äliikenteen vastaa myös kaupunginhallituksen hyväksymän Liikkumisen kehittämissuunnitelman (2015) tavoitteisiin. Pyöräliikenteen edistäminen on myös osa Hiilineutraali Helsinki 2035 ohjelmaa (2018) sekä Liikkumi- sohjelmaa (2018). Pyöräilylähetytö auttaa Helsinkiä pääsemään ase- tettuihin tavoitteisiin vahvistamalla kansainvälistä yhteistyötä aiheen parissa ja tarjoamalla Helsingille osaamista muista maista sekä teke- mällä Helsingin pyöräilyosaamista tunnetuksi maailmalla.

Jäsenyys on vapaaehtoinen. Kertaluontoinen liittymismaksu oli 500 euroa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

DOCOMOMO Suomi Finland ry (International Working Party for Documentation and Conservation of Buildings, Sites and Neighbourhoods of the Modern Movement

DOCOMOMO Suomi Finland ry (International Working Party for Documentation and Conservation of Buildings, Sites and Neighbourhoods of the Modern Movement) -yhdistykseen kuulumisen on tärkeää, että rakennussuojelusta vastaavat ovat tietoisia rakennussuojelun alalla tapahtuvasta kehityksestä. Docomomo keskittyy modernin rakennuskannan problematiikkaan, joka on meillä keskeistä. Kaupunki saa jäsenyyden myötä asiantuntemusta, jolla tärkeitä rakennussuojeluun liittyviä päätöksiä perustellaan.

Yhdistyksen jäsenyys on vapaaehtoista. Yhdistyksen jäsenmaksu on ollut vuosittain 380 euroa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

ICOMOS Suomen osasto ry (International Council on Monuments and Sites)

ICOMOS Suomen osasto ry (International Council on Monuments and Sites) -yhdistykseen kuulumisen on tärkeää, että rakennussuojelusta vastaavat ovat tietoisia rakennussuojelun ja korjausrakentamisen alalla tapahtuvasta kehityksestä. Jäsenyys tuo kaupungille asiantuntemusta, jolla tärkeitä rakennussuojeluun ja korjausrakentamiseen liittyviä päätöksiä perustellaan.

Yhdistyksen jäsenyys on vapaaehtoinen. Vuosittainen jäsenmaksu on ollut 250 euroa vuodessa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

Älykkään liikenteen verkosto - ITS Finland Oy

Älykkään liikenteen verkosto – ITS Finland ry. Helsingin kaupunkistrategian 2017 – 2021 mukaan Helsingin tavoitteena on olla maailman parhaiten digitalisaatiota hyödyntävä kaupunki maailmassa. Liikenteen osalta tavoitteen saavuttaminen edellyttää kustannustehokkaiden palveluiden ja järjestelmien toteuttamista sekä laaja-alaista verkottumista koti- ja ulkomaisiin alan toimijoihin. Helsingin verkostojäsenyys ITS Finlandissa edesauttaa tavoitteisiin pääsemistä. Yhdistyksen päätavoitteena on saada aikaan konkreettisia älyliikenteen palveluita Suomessa sekä rakentaa kansainvälistä kontaktiverkostoa. Yhdistys kattaa toimintakulunsa jäsenmaksuihin perustuvalla rahoituksella. Kansallisen älyliikenteen yhdistys, jonka verkostojäsenenä Helsinki on. Yhdistyksen kautta verkotumme koti- ja ulkomaisten älyliikennetoimijoiden kanssa, saamme ajankohtaista tietoa älyliikenteen hankkeista ja kehityksestä Suomessa sekä ulkomailla. Yhdistyksen toiminnassa on mukana tutkimuslaitoksia, julkisorganisaatioita sekä yrityksiä. Verkoston kautta

13.02.2019

löytyy kattavasti kontakteja ja yhteistyökumppaneita mm. erilaisia alan kokeiluja, pilotteja ja uusien hankkeiden toteutuksia varten. Em. asioiden edistämien yksin suoraan pelkästään kaupallisten isojen toimijoiden kanssa ei tuota kaupungin kannalta parasta mahdollista lopputulosta.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut 3780 euroa vuodessa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

Kansainvälinen liikenneturvallisuustutkimuksen verkosto ICTCT (International Co-operation on Theories and Concepts in Traffic Safety)

ICTCT-verkoston tavoitteena on edistää liikenneturvallisuustutkimusta, jossa vaarallisia liikennetilanteita pyritään ennakoimaan muutoin kuin tapahtuneiden liikenneonnettomuuksien tietoja käyttäen. Periaatteena on ilmailuturvallisuudesta tuttu ajatus, että onnettomuuksien estämiseen ei tarvittaisi onnettomuuksia. Verkosto pyrkii yhtenäistämään tutkimustoimintaa ja edistämään tulosten hyödyntämistä eri maissa. Verkosto järjestää vuosittain vähintään yhden konferenssin, osallistuu kansainvälisiin työpajoihin ja julkaisee uutiskirjettä. Verkostoon kuuluvat liikenneturvallisuustutkimuksen keskeiset tutkimuslaitokset ja tutkijat pohjoismaissa ja muualla Euroopassa. Tiedonvaihdon ja Helsingin kaupungilla työskentelevien liikenneturvallisuusasiantuntijoiden verkostoitumisen kannalta jäsenyys on hyödyllistä ja auttaa parantamaan myös Helsingin liikenneturvallisuutta. Kaupunki hyötyy saamalla kansainvälistä uusinta tutkimustietoa liikenneturvallisuudesta. Lisäksi verkosto auttaa verkostoitumaan kansainvälisten liikenneturvallisuustutkijoiden kanssa. Tietoja hyödynnetään kehitettäessä Helsingin liikenneturvallisuutta.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut 680 euroa vuodessa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

Euroopan pyöräilyjärjestöjen kaupunkiverkosto - Cities for Cyclists

Euroopan pyöräilyjärjestöjen kaupunkiverkosto ECF edistää pyöräliikennettä EU:n jäsenmaissa EU:n rahoituksen ja lainsäädännön kautta. ECF tarjoaa suomalaisille osaamista Euroopan kaupungeista sekä tukea EU-yhteistyöhön. Helsingin kaupungin hallitus on asettanut pyöräilyn edistämishjelmassa (2014) kaupungin tavoitteeksi pyöräliikenteen kulkumuoto-osuuden kasvun. Pyöräliikenteen vastaa myös kaupungin hallituksen hyväksymän Liikkumisen kehittämissuunnitelman (2015) tavoitteisiin. Pyöräliikenteen edistäminen on myös osa Hiilineutraali Helsinki 2035 ohjelmaa (2018) sekä Liikkumissuunnitelmaa (2018). EFC auttaa Helsinkiä pääsemään asetettuihin tavoitteisiin vahvistamalla yhteistyötä EU:n sisällä ja tarjoamalla Helsingille osaamista EU-maista. EFC auttaa Helsinkiä pääsemään asetettuihin tavoitteisiin vahvistamalla yhtei-

styötä EU:n sisällä ja tarjoamalla Helsingille osaamista EU-maiden parhaista käytännöistä.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut 2000 euroa vuodessa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

Sähkölaitteiden kunnossapitoyhdistys, SÄKPY ry

Kaupunki on Sähkölaitteistojen kunnossapitoyhdistys (SÄKPY ry) -yhdistykseen kuulumisen myötä näköalapaikalla sähkölaitteistojen kunnossapidon kehittämisessä turvallisempaan ja taloudellisempaan suuntaan. Saamme sekä STUL:n koulutuksia että Sähköinfon julkaisuja jäsenhintaan, jolloin niiden hankinta on 20-50% halvempaa.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Yhdistyksen vuosimaksu on ollut 700 euroa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

IFHP (International Federation for Housing and planning)

IFHP on kansainvälinen järjestö, joka edistää maailmanlaajuisia yhteistyötä strategisessa kaupunkisuunnittelussa. Verkoston tavoitteena on mahdollistaa ideoiden ja tietotaidon jakaminen maailmanlaajuisesti sekä parhaiden käytäntöjen hyödyntäminen. IFHP ja Helsingin kaupunki ovat järjestäneet vuodesta 1995 yhdessä Aalto yliopiston arkkitehtuuri, kaupunkitutkimuksen ja kaupunkisuunnittelun koulutusohjelmien kanssa Kesäkoulun. Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimiala osallistuu Kesäkoulun ohjelmaan järjestämällä Helsinkiin liittyviä seminaareja, kaupunkitilan, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja asukaslähtöisen yhteistyön esittelyjä, opintoretkeä kärkehankkeisiin ja kiertokäyntejä Suomeenlinnaan.

Helsinki hyötyy maailmanlaajuisesta yhteistyöstä eri maiden strategiseen kaupunkisuunnitteluun liittyen. Osallistujia on mm. Kiinasta, Japanista, Kanadasta, USA:sta, Iso-Britanniasta, EU-maista, Venäjältä, Meksikosta, Argentiinasta, Brasiliasta, Intiasta ja Afrikasta. Helsinki auttaa muotoilemaan osallistujien sosiaalisen tasa-arvon ja taloudellisen ajattelun ideoita Pohjoismaisen yhteiskunnan näkökulmasta. Useat osallistujat jatkavat yhteydenpitoa ja vierailevat myös myöhemmin seuraamassa Helsingin kehitystä. Helsingin kokonaisvaltainen kaupunkisuunnittelun lähestymistapa varmistaa, että Kesäkoulussa jaetaan ja hyödynnetään tärkeimmät päämäärät ja toimintatavat yhdessä Aalto yliopiston arkkitehtuurin, kaupunkitutkimuksen ja kaupunkisuunnittelun koulutusohjelmien kanssa.

Yhdistyksen jäsenyys on vapaaehtoista ja Helsinki osallistuu Kesäkoulun ohjelmaan 1200 eurolla. Elokuussa 2019 pidetään 25. kesäkoulu, jonka yhteyshenkilö Helsingin kaupungilla on Douglas Gordon.

Green Net Finland Oy

Green Net Finland ry on cleantech-alan kehitysverkosto, jonka jäseninä on kuntia ja seudullisia toimijoita, tutkimus- ja kehitysorganisaatiota sekä cleantech-yrityksiä. Yhdistyksen keskeisenä tavoitteena on edistää älykkäiden ja vähähiilisten kaupunkialueiden rakentamista. Yhdistys valmistelee ja koordinoi laajoja kehityshankkeita (esim. EU-hankehaut) jäseniensä kanssa ja auttaa rakentamaan yhteistyöverkostoja cleantech-projektien toteuttamiselle. Jäsenyyden myötä Helsinki on ollut mukana useissa GNF:n kehityshankkeissa, parhaillaan on käynnissä mm. hukkalämpökuormien hyödyntämiseen, varastointiin ja kysyntäjoustopuun tehostamiseen liittyvä Hukatun-hanke sekä Rakentamisen kiertotalouskunnissa -hanke. Yhdistys toimii sillanrakentajana kaupungin, tutkimuslaitosten ja cleantech-yritysten yhteistyölle, ja toiminta edistää osallista Helsingin hiilineutraaliustavoitteita. Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on 800 euroa vuodessa. Jäsenyys jatkuu vuonna 2019.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut 800 euroa vuodessa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

Luonto-Liitto ry

Luonto-Liitto on lasten ja nuorten oma ympäristöjärjestö. Helsingin kaupunki on liittynyt järjestön tukijäseneksi jo 90-luvulla, jäsenyyden myötä kaupunki on mukana edistämässä helsinkiläisten lasten ja nuorten luontokasvatus- ja ympäristönsuojelutyötä. Yhteistyötä on tehty pitkään mm. Helsingin kaupungin opettajien kouluttamisessa luontokasvatuksessa. Järjestön keskustoimisto sijaitsee Helsingissä, mikä on mahdollistanut lukuisten yhteisten tilaisuuksien ja projektien toteuttamisen (esim. Merenranta kutsuu -kirja v. 2014). Viime vuosina Luonto-Liiton kanssa on tehty yhteistyötä erityisesti talviseurannan toteuttamisessa www.talviseuranta.fi, minkä tuloksia kaupungin ympäristöpalvelut hyödyntää vuosittain.

Jäsenyys on vapaaehtoinen. Jäsenmaksu on ollut 200 euroa vuodessa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

ICLEI The International Council for Local Environmental Initiatives

ICLEI on yli 1500 kaupungin, kunnan ja seudullisen toimijan maailmanlaajuinen ympäristöverkosto, jonka tavoitteena on edistää paikallisen tason ilmasto- ja ympäristönsuojelutyötä ja kv-yhteistyötä kuntien välillä. Suomessa esimerkiksi kaikki kuutoskaupungit ovat ICLEI:n jäseniä. Helsinki on ollut pitkään mukana erityisesti kuntien ilmastomuutoksen hillinnän ja sopeutumisen työtä tukevissa ilmastoverkostoissa, kuten vuosina 1998-2018 toteutetussa kuntien ilmastokampanjassa (Cities for Climate Protection). Ilmastoverkostojen kautta on saatu toi-

mintamalleja ja tukea tavoitteellisen ilmastotyön toteuttamiseen, sekä esimerkiksi työkaluja ja konsultointia kasvihuonekaasupäästölaskentaan. Erittäin arvokasta on verkoston mahdollistama hyvä tiedonvälitys ja parhaiden käytäntöjen jakaminen samankaltaisten edelläkävijäkaupunkien kanssa. Helsinki on lisäksi ollut aktiivisesti mukana ICLEI:n koordinoimassa kestävien julkisten hankintojen kansainvälisessä Procura+-verkostossa. Verkoston varapuheenjohtana toimii tällä hetkellä apulaispormestari Anni Sinnemäki.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut 4 500 euroa vuodessa. Jäsenyys jatkuu vuonna 2019.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys (Vattenskyddsföreningen för Vanda å och Helsingforsnejden ry)

Yhdistykseen kuulumisella on erittäin tärkeä merkitys kaupungille vesiensuojelussa. Yhdistys hoitaa Vantaanjoen vedenlaadun seurannan ja raportoinnin jäsenkunnille sekä toteuttaa vesistön kuormitusta vähentäviä toimia. Vastuut sisältävät mm. veden laadun yhteistarkkailu, jätevedenpuhdistamoiden tarkkailu ja käytön neuvonta, vesistön yleisen tilan ja hajakuormituksen vaikutusten seuranta, vesiensuojelun ja muun ympäristönsuojelun edistäminen, vesistön virkistyskäytön kehittäminen, pohjavesiasiat, erillisiä projekteja vesistön tilan parantamiseksi, valistusta ja neuvontaa sekä tilaustutkimuksia jäsenistölle. Vantaanjoen kuormitus on merkittävimpiä Helsingin rannikkovesien tilaa heikentäviä tekijöitä. Toiminnalla parannetaan Helsingin rannikkovesien tilaa. Yhdistykseen kuuluu Helsingin kaupungin lisäksi 26 jäsentä (7 muuta kuntaa, 7 teollisuuslaitosta ja 12 muuta yhteisöä tai yhdistystä).

Jäsenyys on vapaaehtoinen. Jäsenmaksu on ollut vuodessa 63 000 euroa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

WUP (World Urban Parks)

WUP:n kautta kaupunki saa kansainvälistä ajantasaista tietoa viheralueista, ilmastomuutoksista, kansallispuistoista. Sen avulla tehdään sekä pohjoismaista että maailman laajuista yhteistyötä. Kaupunki saa myös eri viheralaan liittyviä tilastoja ja tietoa alan uusista trendeistä, kestävästä ratkaisusta sekä innovatiivisista hankkeista. Yllämainittuja tietoja joiden hyödyntämisessä on käytännössä on varmasti hyötyä. Käsittääkseni älyroska-astiat on mm. tätä kanavaa kautta tulleet Suomeen tietoisuuden saavuttamisen avulla kyseisessä yhdistyksessä

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut 1800 euroa vuodessa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

Suomen tieyhdistys

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer
0201256-6
Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

Suomen tieyhdistys on Suomessa alan merkittävin yhdistys, joka järjestää kaupunkiympäristön alalla joka toinen vuosi kaksi keskeistä seminaaria, Talvitiepäivät ja Tie&Liikenne-päivät. Seminaarit ovat tärkeitä koulutuksen ja verkostoitumisen kannalta. Alallemme ei ole suoraa koulutusta, vaan joudumme kouluttamaan osajat työn ohessa. Keskeistä mm uusien henkilöiden perehdyttämisessä on osallistua Talvitiepäiville (talvihoidon tilaajat) ja tilaisuudet ovat tärkeitä jo pidempään meillä työskennelleille. Tilaisuuksissa keskeistä on uuden tiedon jakaminen ja saaminen, verkostoituminen alan toimijoiden kanssa (konsultit, urakoitsijat) sekä tutustuminen uusiin toimintamalleihin ja kalustoon. Jäsenille kuuluu myös ammattialan julkaisu sekä alennus yhdistyksen tapahtumiin osallistumisesta

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut 990 euroa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019

Viherympäristöliitto

Viherympäristöliitto on Suomen kattojärjestö (kuuluu myös WUP). Kouluttaa viheralaa ja tiedottaa ajankohtaisista hankkeista sekä tapahtumista kotimaassa että maailmalla. Kaupunki saa ajantasaisista tiedoista ja on osana vaikuttamassa viheralueiden kehittämiseen yhdessä muiden kotimaisten toimijoiden (kaupunkien ja kuntien sekä oppilaitosten) kanssa. Jäsenet saavat käyttöönsä kotimaisia viheralueiden tilastoja, Suomessa toteutettuja kokeiluja maailmalla tehdyistä hankkeista. Kotimaan sääoloissa tehdyillä kokeiluilla (usein oppilaitosvetoisia) on merkitystä alan kehittämiseen.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Helsingin kaupunki on perustajajäseniä. Kannatusjäsenmaksu on ollut 1500 euroa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

Energie Cities

Energy Cities (ent. Energie-Cités) on eurooppalainen kaupunkiverkosto, johon Helsinki on kuulunut 90-luvun lopulta lähtien. Yhdistyksen tavoite on vahvistaa kaupunkien roolia ja osaamista kestävästä energiantuotannosta ja -käytön osalta sekä edustaa EU:ssa kaupunkien intressejä ja vaikuttaa EU:n politiikkaan energiaan, ympäristönsuojeluun ja kaupunkipolitiikkaan liittyvillä osa-alueilla. Verkostoon kuuluu suoraan ja alueellisten jäsenverkostojen kautta yli tuhat kaupunkia 30 eri maasta.

Energy Cities on aktiivinen verkosto, joka tarjoaa jäsenilleen arvokasta tietoa EU:n energiapolitiikasta, vertaistietoa muiden kaupunkien energia- ja ilmastotyöstä sekä hyvin koordinoituja EU-rahoitteisia kehityshankkeita em. aihepiireihin liittyen. Helsinki on osallistunut useisiin

hankkeisiin, joissa kaupungin osaaminen on kasvanut. EU:ssa Energy Cities pitää esillä kaupunkien aktiivisuutta ja edistyksekkyyttä ilmastomuutoksen haasteisiin vastaamisessa verrattuna valtioiden hitaampaan toimintaan. Energy Cities on hoitanut Covenant of Mayorsin (EU:n ilmasto- ja energiasopimus, jossa Helsinki on mukana) hallinnollista toimintaa ko. sitoumuksen alusta lähtien ts. pyörittää Covenant of Mayors Officea Brysselissä. Energy Citiesillä on myös oma toimisto Brysselissä. Ryj Pekka Sauri toimi Energy Citiesin hallituksessa useamman kaksivuotiskauden 2010-luvulla ja toi kaupungille paljon myönteistä näkyvyyttä edistyksekkisenä energiatehokkuus- ja ilmastotoimijana. Hallituspaikka oli katkolla juuri ennen edellisiä kunnallisvaaleja ja seuraava hallitusjäsenten valinta on keväällä 2020.

Yhdistykseen kuulumisen luo hyödyllisiä kontakteja muiden eurooppalaisten kaupunkien ilmasto- ja energia-asiantuntijoihin. Yhdistyksen kautta saa käytännön kokemuksia ja esimerkkejä muiden kaupunkien energiatehokkuus- ja uusiutuvan energian hankkeista, tilaisuuksia myönteiseen näkyvyyteen ilmasto-, energia ja smart city -asioissa. Vuosittain tulee useita EU-hanke-ehdotuksia sekä kokemuksen perusteella hyvin valmisteltuja ja koordinoituja hankkeita silloin kun päätämme osallistua. Yhdistyksestä saa ajantasaista tietoa EU:n ajankohtaisista energia- ja ilmastoasioista, valmisteilla olevista linjauksista sekä myös sisäpiirin tietoa Covenant of Mayors –verkoston tilanteesta, valmistelusta ja tulevista muutoksista. Energy Cities järjestää jäsenilleen koulutuksia ja webinaareja sekä toimittaa uutiskirjeinä tietoa ajankohtaisista asioista ja EU:ssa valmisteltavana olevista energia- ja ilmastoasioista.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut 5500 euroa vuosittain. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto, RAKLI ry

Suomen toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI eri Suomen kiinteistöalan ja rakennuttamisen ammattimaisten toimijoiden liitto. RAKLI:n jäsenistö koostuu Suomen merkittävimmistä asuntojen, toimitilojen ja infranomistajista, rakennuttajista, kiinteistösijoittajista ja kiinteistöjohtamis- ja palveluja tarjoavista yhteisöistä. Jäsenistö omistaa noin puolet Suomen toimitilakiinteistöistä, merkittävän osan tuetuista ja vapaarahoitteisista vuokra-asunnoista sekä suurimman osan rakennetusta infrastruktuurista.

Helsingin kaupunki on yksi Suomen suurimmista kiinteistöjen ja infranomistajista. RAKLI tarjoaa tietoa muun muassa kiinteistö- ja rakentamisalasta, sen suhdanteista ja muutoksista sekä parhaista käytännöistä. RAKLI toimii tilaajia edustavana osapuolena alan neuvotteluissa.

Kaudella 2018-2019 Helsingin kaupunki on mukana liiton Yhdyskunta ja infra –johtoryhmässä sekä kaikissa toimikunnissa: Rakennuttaminen, Käyttö ja ylläpito, Sijoittaminen.

Esimerkiksi Käyttö ja ylläpito –toimikunta edistää kiinteistöjen käyttäjien tavoitteiden toteutumista. Tähän ryhmään osallistumalla olemme mukana ylläpidon käytäntöjen kehittämisessä valtakunnallisesti. Johtoryhmä- ja toimikuntatyöskentelyn kautta kaupunki pääsee vaikuttamaan kiinteistö- ja rakennusalan toimintaan. Olemme mm. RAKLIn kautta pätevyyslautakunnissa valvomassa alan pätevyyksien myöntämistä. Lähes kaikki RAKLIn toiminnat tukevat Helsingin tavoitteita ja toimintaa niin lainsäädäntövaikuttamisen kuin toimialan kehittämisen kannalta. Toiminnan kautta Kaupunkiympäristön toimiala saa vahvan verkoston alan ammattilaisia omiensa rinnalle.

RAKLI toiminnan piiriin kuuluvat rakennetun ympäristön asiat kaupunkisuunnittelusta rakennuttamiseen ja ylläpitoon kiinteistöstrategioita unohtamatta. Hyödyt ovat mm. rakennetun ympäristön säädösympäristöön vaikuttaminen, moninainen kehitystoiminta uusista urakkamuodoista oppimisympäristöihin ja yhteiskehitysprojekteihin (esim. hankintaklinikat), tulevaisuuden ennakointi ja toimintaympäristön muutokset ja niiden vaikutukset, kattava ammattilaisverkosto osajia sekä kohdennettu viestintä eri asiantuntijoille. RAKLI on myös tärkeä yhteistyökumppani ja koordinaattori alan sopimusmallien ja tehtäväluetteloiden kehittämisessä.

RAKLI järjestää koulutuksia ja yhteisiä tietoiskutyyppejä tilaisuuksia jäsenistölleen. Nämä tilaisuudet ovat hyödyllisiä sekä uusimman tiedon saannin että verkostoitumisen kannalta

Koulutuksiin RAKLIn jäsenet saavat yleensä merkittävän alennuksen, esim. rakennuttajapäivät, rakennuttajakurssit jne. RAKLI on tärkeä yhteistyökumppani ja linkki alan tutkimuksen ja toimijoiden kanssa. Esimerkiksi digitalisaation edistäminen kiinteistöalalla on merkittävässä roolissa RAKLIn toiminnassa (mm. kiradigi) ja saamme sieltä paljon kokemuksia ja näkemystä omaan digitalisaation edistämiseen. RAKLIn merkitys erityisesti Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuuden toiminnassa on suuri.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Vuotuinen jäsenmaksu on ollut 25 000 euroa. Kaupunki jatkaa jäsenyyttä vuonna 2019.

ArchiMad-kerho; toimittaja Micro Aided Design

Archimad on tietomallinnusohjelma Archicad:in käyttäjien yhteisö. Tietomallinnuksen kehittäminen on osa kaupungin strategian mukaista digitalisaatiota. Yhteisö jakaa tukea, tietoa ja koulutusta jäsenilleen. Jä-

senyys mahdollistaa osallistumisen tietomallinnuskoulutuksiin ja tapahtumiin

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut noin 600 euroa vuodessa, mutta se sisältää 2 koulutuspaikkaa. Jäsenyys jatkuu vuonna 2019.

Green Building Council Finland (FIGBC)

Green Building Council Finland on voittoa tavoittelematon yhdistys, joka perustettiin 2010. FIGBC:n keskeisimpiä tehtäviä ovat rakennettuun ympäristöön liittyvien kestävä kehityksen käytäntöjen ja kiinteistöjen ympäristöluokitusten edistäminen, Suomen kytkeminen osaksi kansainvälistä Green Building Council -verkostoa, tiedon ja osaamisen välittäminen sekä vuoropuhelun ja keskustelun aktivointi. FIGBC:n tavoitteena on tuoda kestävä kehityksen näkökulma luonnolliseksi osaksi kaikkea kiinteistö- ja rakentamisalan toimintaa. FIGBC edistää uusien, innovatiivisten ratkaisujen hyödyntämistä ja tuottaa puolueetonta tietoa jäsenorganisaatioiden päätösten pohjaksi. FIGBC:n jäseniksi voivat liittyä ammattimaisesti toimivat kiinteistöjen omistajat, rakennuttajat, kiinteistöjen käyttäjät, kiinteistö- ja käyttäjäpalvelujen tuottajat, suunnittelijat, rakentajat sekä kaupalliset ja teolliset yritykset. Jäseniä ja yhteistyöjäseniä on yhteensä yli 120 kpl. Green Building Council Finland ja muut 92 kansallista yhdistystä kuuluvat maailmanlaajuiseen World Green Building Council -verkostoon, jonka jäsenenä on yli 25 000 organisaatiota.

Strategiansa mukaisesti Helsingin energiatehokkuusnormit ovat kansallista vähimmäistasoa kunnianhimoisemmat ja huolehtii vastuun kantamisesta ilmastomuutokseen liittyen. Kaupungin oman toiminnan suosta kasvihuonekaasupäästöistä yli 90 % syntyy rakennusten energiankäytöstä, joten rakennusten ja rakentamisen ilmastovaikutusten vähentäminen ja energiatehokkuuden parantaminen ovat ensiarvoisen tärkeitä toimenpiteitä energiantuotannon päästöjen vähentämisen ohella. Suomen GBC-verkostossa mukana oleminen varmistaa pysymisen ajan tasalla alan muiden toimijoiden näkemyksistä, asiantuntemuksesta ja kokemuksista sekä yhteisten kannanottojen valmistelun esimerkiksi rakentamista ja rakennusten kestävä kehitystä koskeviin määräyksiin. Kaudella 2018-2019 Helsingin kaupunki on mukana seuraavissa toimikunnissa: Kestävä infra, Energia, Kestävät alueet, Kiinteistöjen ympäristösertifiointi ja luokitustyökalut ja Kiinteistöjohtaminen.

GBC tukee jäsenistön toimintaa monin tavoin. Se kehittää itse tai on mukana kehitystyössä liittyen mm. ympäristöluokituksiin ja elinkaari- ja ympäristötoimiin. GBC tarjoaa jäsenilleen tukea ja neuvontaa alueiden ja rakennusten kestävä kehitykseen liittyen, tällä hetkellä tukea myös oste-

taan aluerakentamisessa tontinluovutusehtojen täyttymisen neuvontaan ja ohjaukseen. Jäsenyyden ja toimikuntatyöskentelyn kautta Helsinki saa mahdollisuuden vaikuttaa siihen, että GBC:n toiminta ja kehityshankkeet liittyvät myös Helsingin kannalta merkittäviin asioihin ja edistävät osaamisen kehittämistä sekä alalla yleisesti että kaupungin omassa henkilöstössä. Jäsenet voivat myös osallistua kehityshankkeisiin projektipartnereina tai pilot-alustoina. GBC tarjoaa yhden kanavan saada yksityiskohtaisesti käsitellyt näkemykset rakennusten ja rakentamisen kestäväan kehitykseen liittyvien lainsäädäntömuutosten valmistelusta. GBC järjestää jäsenistölleen koulutuksia, webinaareja, ajankohtaisiin aiheisiin keskittyviä Vihreä Foorumi –tilaisuuksia sekä muita verkostoitumistilaisuuksia, näistä suurin osa on jäsenille ilmaisia.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut 3500 euroa vuodessa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019

WUWM World Union of Wholesale Markets

WUWM on kansainvälinen, yleishyödyllinen yhdistys, jonka jäsenet edustavat tukku-, halli- ja toritoimintoja ympäri maailmaa. Yhdistys on perustettu vuonna 1955. WUWM tarjoaa jäsenilleen foorumin ja yhteistyökentän arkipäiväisten ongelmien kuin markkinoinnin ja kehittämishankkeiden ympärillä. Ajankohtaiset asiat niin ruoan turvallisuuden ja terveellisuuden, hygienian, kylmäketjun ja ympäristöystävällisyyden sekä erityisesti ilmastonmuutoksen huomioiminen on tärkeää eri puolilla maailmaa. Nämä ja muut ajankohtaiset aiheet puhuttavat kaikkialla ja tapaamisissa näistä kuullaan merkittäviä alustuksia ja keskusteluja. Tukutori/Helsingin kaupunki on ollut organisaation jäsen jo vuosikymmeniä. Tukutorin edellinen toimitusjohtaja Timo Taulavuori oli hallituksen jäsen useita vuosia vuoteen 2016 asti. Organisaatio on järjestänyt kaksi tapaamista vuodessa, keväällä Euroopassa ja syksyllä kauempana. Jatkossa järjestetään vain yksi tapaaminen vuodessa.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut 1100 euroa. Jäsenyyttä jatketaan vuonna 2019.

Nordisk Forum för torg-, salu- och partihallar (NOFO)

NOFO on pohjoismainen yhteisö pääkaupunkien tori- ja hallitoimijoiden kesken. Yhteisiä tapaamisia järjestetään kerran vuodessa. Suoria kontakteja tapahtuu useasti ympäri vuoden. Esimerkiksi Tukholmassa tehtiin väistötilahalli vuotta ennen kuin Hakaniemessä ja ajatusten ja kokemusten vaihdosta oli hyötyä kummallekin osapuolelle.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Jäsenmaksu on ollut 400 euroa vuodessa ja sillä kustannetaan isäntäkaupungin järjestämä virallinen ohjelma vu-

otuisessa tapaamisessa. Tukkuutori pitää tärkeänä pohjoismaista yhteistyötä.

Delice Network

Delice Network (on paremminkin alan yhteistyöverkosto kuin yhdistys/säätiö). Delice Network on globaali toimielin, jonka strateginen päätavoite on kohdealueen turismin lisääminen gastronomian ja ruokakulttuurin keinoin. Nyt verkostossa on mukana 25 eri kaupunkia eri puolilta maailmaa. Viimeksi on valittu mukaan verkostoon Busan Koreasta ja Tucson USA:sta. Verkoston toimisto sijaitsee Ranskan ruokapäätuopungissa Lyonissa.

Verkosto tarjoaa mahdollisuuden olemalla aktiivinen hyvien ideoiden ja hyvien käytäntöjen siirtoon sekä osaamisen kehittämiseen. Verkosto palvelee myös erilaisiin tapahtumiin erilaisten ruokakulttuureiden tuomista, esimerkiksi kumppaneiden kokkeja paikallisen tapahtumaan/erikoisviikoille. Verkosto mahdollistaa myös osaltaan kansainvälistä markkinointia kustannustehokkaasti.

Verkoston jäsenyys on vapaaehtoista (kynnys päästä jäseneksi on korkea). Jäseneksi hyväksytään vain kaupunginjohtajan/pormestarin hakemuksesta ja muiden hyväksyessä.

Jäsenyys on vapaaehtoista. Helsinki on mukana 2019 verkoston toiminnassa ja aktiivinen toimija. Helsingillä on tällä kaudella verkostossa hallituspaikka (Helsinkiä edustaa tukkuutorin päällikkö, tällä hetkellä vs. päällikkö). Ensi vuoden vuosikokouksessa järjestetään uudestaan hallituksen kokoonpanoa.

Lisätiedot

Mikko Ravantti, hallintopäällikkö, puhelin: 310 36559
mikko.ravantti(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Liikenneliikelaitos 19.10.2018

HEL 2018-007171 T 00 00 03

Liikenneliikelaitos antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon koskien valtuutettu Otto Meren ym. aloitetta Selvitys Helsingin kaupungin jäsenyyksistä eri yhdistyksissä.

Helsingin kaupungin liikenneliikelaitos (HKL) on jäsenenä kolmessa joukkoliikennealan yhdistyksessä:

- Suomen paikallisliikenneliitto – Finlands lokaltrafikförbund ry

13.02.2019

- Union Internationale des Transports Publiques (UITP)
- Verband Deutscher Verkehrsunternehmen (VDV)

Yhdistykset ovat kansallisia ja kansainvälisiä järjestöjä, jotka edistävät joukkoliikenne- ja kaupunkiraideliikennealan parhaiten käytäntöjen ja tietojen jakamista sekä yhteistyötä alan toimijoiden välillä ja HKL:n henkilökunnan ammatillisen kehityksen ylläpitoa.

Paikallisliikenneliiton kannattajajäsenenä HKL on mukana Suomen paikallisliikenteen järjestämisestä vastaavien kaupunkien ja kaupunkiseutujen viranomaisten yhteistyössä Suomen joukkoliikennealan kehittämiseksi ja kehittämisen edistämiseksi.

UITP:n jäsenenä HKL on mukana laajimmassa kansainvälisessä joukkoliikennealan järjestössä, jonka puitteissa HKL:llä on mahdollisuudet käyttää järjestön laajoja tietovarantoja Helsingin alueen kaupunkiraideliikenteen kehittämiseen ja pysyä mukana alan parhaista käytännöistä ympäri maailmaa sekä edistää Helsingin kaupunkiraideliikenteen kehitystä edellä mainittuja hyödyntäen.

VDV:n jäsenenä HKL pääsee hyödyntämään kaupunkiraideliikennealalla Suomea huomattavasti kehittyneemmän Saksan teknisiä ratkaisuja alalla sekä mahdollisuuksien mukaan saamaan apua sikäläisten joukkoliikennetoimijoiden osaamisesta oman toimintansa kehittämiseen.

HKL:n jäsenyys kaikissa näissä yhdistyksissä on vapaaehtoista.

Jäsenyyksien aiheuttamat kustannukset HKL:lle ovat vuosittain (vuoden 2018 jäsenmaksujen perusteella) yhteensä n. 26.500 euroa, jotka jakaantuvat seuraavasti:

- Suomen paikallisliikenneliitto 1.700 euroa
- Union Internationale des Transports Publiques 18.260 euroa
- Verband Deutscher Verkehrsunternehmen 6.500 euroa

Lisätiedot

Rain Mutka, hallintopäällikkö, puhelin: 310 35108
rain.mutka(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 16.10.2018 § 195

HEL 2018-007171 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää valtuustoaloitteessa esitettyä selvitystä eri järjestöjen ja yhdistysten jäsenyyksien merkityksen kaupungin toiminnan kannalta tarpeellisena ja ajankohtaisena. Kaupungin organisaatiouudistuksen jälkeinen aika on hyvä ajankohta tarkastella jäsenyyksiä, niiden tämän hetkistä merkitystä kaupungille ja mahdollisia päällekkäisyyksiä jäsenyyksissä. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on uusien jäsenyyksien osalta noudatettu vuoden 2018 talousarvion noudattamisohjeita, jonka mukaan mikäli hallintokunta ehdottaa liittymistä järjestöön, tulee samassa yhteydessä pyrkiä tarkastelemaan hallintokunnan jäsenyyksiä kokonaisuutena ja mahdollisuutta luopua jostakin jäsenyydestä.

Lautakunta toteaa samalla, että kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on erittäin tarpeellista ylläpitää kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä sekä luoda myös uusia verkostoja ja niiden kautta benchmarkata toimintamalleja. Eryteisesti kulttuuripalvelukokonaisuudessa jäsenyydet eri yhdistyksissä ja järjestöissä ovat usein sekä verkostoitumisen kannalta että myös kustannuksiltaan tehokas tapa toimia. Kaikki toimialan jäsenyydet järjestöissä ja yhdistyksissä ovat vapaaehtoisia.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan jäsenyydet:

Kaupunginkirjasto

International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA)

Kirjastoalan merkittävin kansainvälinen järjestö, jonka tarkoitus on jakaa tietoa ja osaamista sekä verkottaa alan toimijoita. Järjestö toimii vuotuisen maailmankongressin sekä asiantuntijajaostojen kautta, joissa molemmissa Helsingin kaupunginkirjastolla on aktiivinen rooli. Kaupunginkirjastolla on edustaja metropolikaupunkien ja kestävä kehityksen jaostoissa. Helsinki tunnetaan kansainvälisesti edelläkävijänä, mitä roolia keskustakirjasto Oodin avautuminen entisestään vahvistaa. IFLAn maailmankongressi pidettiin Helsingissä 2012 (n. 4 100 osallistujaa). IFLAn Metropolitan Libraries -jaoston kokous järjestetään Helsingissä 2019. Jäsenmaksu on 595 euroa vuodessa.

RFIDlab Finland ry

Kaupunginkirjastossa käyttöönotettu RFID-teknologia on osa kaupungin digitalisaation toteuttamista. RFIDLab Finland ry on neutraali, voittoa tavoittelematon yhdistys, joka edistää Suomessa toimivien organisaatioiden tehokkuutta tunnistusteknologian avulla. Yhdistyksen kautta kaupunki tavoittaa myös alalla toimivat kansainväliset yritykset, jotka tuottavat ja kehittävät RFID tekniikkaa eri prosesseihin. Yhdistyksen jäsenmaksu on 1 575 euroa (alv. 0 %), ja se oikeuttaa yhdistyksen järjestämään edulliseen koulutukseen ja jopa maksuttomaan konsulto-

intiin. Myös muut kaupungin toimijat voivat hyödyntää samaa jäsenyyttä.

International Association of Music Libraries (IAML)

Musiikkikirjastotoimijoiden kansainvälinen järjestö, jonka jäsenyys mahdollistaa musiikkiin erikoistuneiden kirjastoasiantuntijoiden ammatillisen verkottumisen, tietojen vaihdon, oppimisen ja kokemusten jakamisen. Kaupunginorkesteri on järjestön välillinen jäsen Suomen Musiikkikirjastoyhdistyksen kautta. Jäsenmaksu on 100 euroa vuodessa.

HAM - Helsingin kaupungin taidemuseo

ICOM, International Council of Museums

ICOM on kansainvälinen museoneuvosto, joka on perustettu 1946 ajamaan museoalaan liittyviä asioita. Järjestö on epäkaupallinen, hallituksista riippumaton ja UNESCO:n alainen. Siihen kuuluu 17 000 jäsentä lähes 150 valtiosta. Kansainväliset komiteat ovat olennainen osa ICOM:in toimintaa. Helsingin kaupungin taidemuseo tulee esittämään myös liittymistä järjestöjäsenenä yhteen komiteaan: CIMAM:iin (International Committee for Museums and Collections of Modern Art). ICOMin jäsenyys on tärkeä kansainvälisten verkostojen ylläpitämisen kannalta. Järjestetyt seminaarit ovat merkittäviä ammatillisen koulutuksen kannalta. Jäsenmaksu vuodessa on 747 euroa. Edut sisältävät mm. kolme jäsenkorttia museon nimellä; mahdollisuuden liittyä äänestäväksi jäseneksi yhteen kansainväliseen komiteaan; ICOM Newslehdin; sekä asiantuntijapalveluita (on-line keskustelufoorumi, Unesco-Icom Museum Information Centre).

Engage International

Järjestö on museopedagogian järjestö. Sen tehtävänä on edistää kuvataiteen fyysistä ja henkistä saavutettavuutta sekä edistää alan hyviä käytäntöjä. Järjestö järjestää konferensseja ja seminaareja. Taidemuseon yleisötyön yksikkö edistää hyviä käytäntöjä aluetaidemuseotoiminnan yhtenä painopisteenä. Jäsenmaksu vuodessa on £ 209 (noin 250 euroa). Edut sisältävät viisi jäsenkorttia taidemuseon nimeämille työntekijöille. Nämä nimetyt museoalan ammattilaiset saavat mm. osallistua järjestön koulutustilaisuuksiin sekä alennuksia konferenssimaksuista.

Suomen Museoliitto – Finlands museiförbund rf (jäsenenä Helsingin kaupunki)

Museoalan keskusjärjestö, jonka keskeisenä tehtävänä on valvoa museoiden etuja ja edustaa niitä alan yhteisissä kysymyksissä. Taidemuseolla on kaupunginmuseon kanssa yhteensä kolme edustajaa vuosi-

kokouksessa. Jäsenmaksu vuodessa on 2 000 euroa. (ks. myös kohta kaupunginmuseo)

Sponsorointi & Tapahtumamarkkinointi ry

Taidemuseon johtokunta päätti (12.4.2016, § 41) esittää kaupunginhallitukselle, että se päättäisi liittymisestä Sponsorointi & Tapahtumamarkkinointi ry:n jäseneksi. Jäsenyyden vuosimaksu on 2 000 euroa (alv 0 %). Koska markkinointi- ja viestintätoiminnot ovat siirtyneet toimialalle, taidemuseo tulee esittämään, että taidemuseo luopuu Sponsorointi- ja tapahtumamarkkinointi ry:n jäsenyydestä.

Sen sijaan taidemuseo tulee esittämään liittymistä International Biennial Associationin jäseneksi. Jäsenyyden vuosimaksu on 200 euroa. Jäsenyyden perusteena on Helsinki Biennaali 2020. International Biennial Associationin jäsenyyden vahvistaa verkostoja eri biennaalien ja taiteen eri ammattilaisten kesken.

HAMin jäsenyydet eri järjestöissä ja yhdistyksissä ovat vapaaehtoisia, mutta toiminnan, tiedon välittämisen ja verkostojen ylläpitämisen kannalta hyödyllisiä ja jopa välttämättömiä

Yleiset kulttuuripalvelut

Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto (jäsenenä Helsingin kaupunki)

Helsinki on kaupunginhallituksen 27.4.2015 tekemällä päätöksellä Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton perustajajäsen. Liitto on perustettu toukokuussa 2015 valtakunnalliseksi lastenkulttuurikeskusten yhteistyöjärjestöksi. Sitä edelsi yli kymmenen vuotta järjestäytymättömänä verkostona toiminut Lastenkulttuurikeskusten verkosto, joka alkuvuosina tunnettiin myös Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamana Taikalamppu-verkostona.

On ehdottoman tärkeää, että Annantalo Helsingin kaupungin lastenkulttuurikeskuksena kuuluu valtakunnalliseen verkostoon. Verkoston tarkoituksena on edistää ammattimaisesti toimivien lasten- ja nuorten kulttuurikeskusten toimintaedellytyksiä, lastenkulttuuritoiminnan yleistä kehitystä ja tunnetuksi tekemistä, vahvistaa lastenkulttuurin osaamista Suomessa sekä toimia jäsentensä yhteistyöelimenä. Lisäksi yhdistyksen tarkoituksena on mahdollistaa ja koordinoita valtakunnallista ja kansainvälistä yhteistyötä tasa-arvoisen ja hyvinvointia tukevan lastenkulttuuritoiminnan kehittämiseksi.

Liiton kautta Helsinki ja erityisesti Annantalo on mukana valtakunnallisessa lastenkulttuurityössä. Liiton jäsenmaksu on 370 euroa vuodessa ja summa maksetaan Annantaloon toimintabudjetista.

Artistic International Association small size (jäsenenä Helsingin kaupunki)

Helsinki on ollut vuodesta 2008 jäsenenä Artistic International Association small size -yhdistyksessä, joka toimii verkostona nimellä Small size network. Verkosto tukee pienille lapsille suunnattua taidetoimintaa ja puolustaa kaikkein pienimpien yhtäläistä oikeutta taiteeseen ja kulttuuriin. Verkoston jäsenet ovat pääosin esittävän taiteen alalta.

Annantalo liittyi yhdistykseen samalla kun se osallistui yhdentoista muun lastenkulttuuritoimijan kanssa Eu:n kulttuuriohjelman hakuun. Hanke hyväksyttiin ja viiden vuoden ajan kehitettiin Eu-rahoituksen turvin toimintamalleja, joilla perheen pienimmät pääsevät taiteen äärelle.

Luova Eurooppa-ohjelma jatkoi Small size toiminnan tukemista 2014–2018 sekä 2019–2023. Annantalo ei ole enää mukana Eu-hankkeessa partnerina, vaan on toiminut suomalaisjäsenen, tanssiteatteri Auracon yhteistyökumppanina ja täten päässyt osallistumaan myös Eu:n tueman projektiin toimintaan.

Eu-projektien innoittamana on syntynyt kasvava kansainvälinen verkosto, johon kuuluu tällä hetkellä 70 jäsentä 28 maasta neljästä maanosasta. Näyttävin yhteistyömuoto on kolmipäiväinen Small size days -festivaali, joka järjestetään kaikissa jäsenmaissa samaan aikaan. Small size -toiminta on Annantalon tärkeää perhetoimintaa, johon saamme ideoita kansainvälisiltä kollegoilta.

Annantalo on kansainvälisen verkoston aktiivinen jäsen ja vuodesta 2016 Annantalon tuottaja Katariina Metsälampi on verkoston puheenjohtaja. Yhdistyksen jäsenmaksu on 100 euroa ja se maksetaan Annantalon toimintabudjetista.

European Network of Cultural Centres, ENCC

Yleisten kulttuuripalveluiden aluetalot ovat kaupunginhallituksen päätöksellä ENCC:n jäseniä. Aiempi Malmitalon johtaja Irmeli Niemi kuuluu verkoston perustajajäseniin. ENCC tarjoaa ainutlaatuisen kanavan seurata eurooppalaista kulttuurikeskustoimintaa, mahdollisuuden tutustua vallitseviin trendeihin ja osallistua kulttuurialan eurooppalaiseen keskusteluun. Helsinki on toiminut useiden ENCC:n yleiskokousten (Shortcut Europe) ja projektitapahtumien Project Fair) kokouspaikkana. Malmitalon johtaja Antti Manninen on toiminut 2005–2016 ENCC:n hallituksen jäsenenä. Muun muassa Operaatio Pulssin syntyyn ja kehittymiseen ENCC-yhteydellä on ollut suuri merkitys. Vuotuinen jäsenmaksu on 500 euroa.

Suomen elokuvateatteriliitto, SEOL ry

Suomen elokuvateatteriliitto, SEOL ry on elokuvateatteritoimialaa harjoittavien yritysten, yhteisöjen ja yksityisten ammatinharjoittajien yhdistys. Sillä on 186 jäseneteatteria, yhteensä 300 salia. Malmitalon alaisuudessa toimii elokuvateatteri Kino Helios, jonka asema paikallisena elokuva-teatterina on vahva. Elokuvaesityksiä Malmitalossa on vuosittain yli 200. Jäsenmaksu on 245 euroa vuodessa.

Jäsenyys alan ainoassa kotimaisessa yhdistyksessä tuottaa lisäarvoa Malmitalolle ja on perusteltua, sillä Suomen elokuvateatteriliitto toimii julkista elokuvateatteritoimintaa harjoittavien yksityisten ja yhteisöjen ammatillisena järjestönä ja valvoo jäsentensä yhteisiä etuja sekä heidän oikeuksiaan.

International Cities of Refuge Network (ICORN) (jäsenenä Helsingin kaupunki)

Helsinki liittyi International Cities of Refuge Network (ICORN) -verkoston jäseneksi keväällä 2018. Järjestö toimii verkostomaisesti ja sen jäsenkaupungit sitoutuvat tietyin ehdoin tarjoamaan suojapaikkaa vai-
notuille toimittajille, kirjailijoille ja taiteilijoille. Jäsenyys perustuu vapaaehtoisuuteen. ICORN-jäsenenä kaupunki toimii osana laajempaa kansainvälistä verkostoa yhteistyössä muiden turvaresidenttikaupunkien kanssa. Jäsenyyden myötä Helsinki saa käyttöönsä järjestön asiantuntemuksen ja palvelut vainottujen taiteilijoiden turvaresidenttitoimintaan liittyvissä hakuprosesseissa ja valinnoissa sekä tukea toiminnalle. Jäsenyyden kautta kaupunki myös osaltaan viestii edistävänsä sananvapautta ja ihmisoikeusvelvoitteiden noudattamista. Jäsenmaksu on 2 000 euroa vuodessa.

Kaupunginmuseo

Suomen Museoliitto – Finlands museiförbund rf (jäsenenä Helsingin kaupunki)

Museoalan keskeinen järjestö, jossa jäsenenä ammatillisesti hoidettujen museoiden ylläpitäjät. Jäsenyys erittäin tärkeä. Museoiden edunvalvontaa, koulutusta ja viestintää. Etuina mm. jäsenmuseoiden henkilöstölle mahdollisuus osallistua alan koulutuksiin, joita ei muualta saa. Mahdollisuus vaikuttaa lausuntojen kautta lainsäädäntövalmisteluun. Museoiden näkyvyys liiton eri kanavissa tärkeää. Valitsee Vuoden museon ja jakaa muitakin palkintoja, joihin jäsenmuseot voivat osallistua. Museonjohtaja toiminut eri vaiheissa ja parhaillaan liiton hallituksen varapuheenjohtajana, joten kyse on myös vaikuttajapaikasta Helsingille ja edunvalvonnasta. Jäsenyys on jaettu HAMin ja kaupunginmuseon kanssa eli vuosikokousedustajat (3 ääntä) valittu vuorotteluperiaatteella 2-1 edustajaa kummastakin museosta. HKM maksoi jäsenmaksun vuosikausia, nyt parin vuoden ajan maksajana ollut HAM. Jäsenmaksu vuodessa on 2 000 euroa

Suomen Kotiseutuliitto ry – Finlands Hembygdsförbund rf (jäsenenä Helsingin kaupunki)

Museoliiton tavoin kansallinen keskusjärjestö, jossa yhdistysten lisäksi suomalaiset kaupungit ja kunnat jäseninä. Helsingillä yksi ääni vuosikokouksessa. Omaan kotiseutuun ja lähiympäristöön liittyvän kansalaistoiminnan ja -vaikuttamisen foorumi, jossa osallisuus yhä enemmän keskiössä. Koordinoi erilaisia hankkeita kuten Euroopan kulttuuriperintövuotta Suomessa, vastaa ei ammatillisten paikallismuseoiden kehittämissankkeista ja muista kulttuuriympäristöön liittyvistä kansalaishankkeista. Tärkeä foorumi, johon tulee kuulua. Jäsenmaksu on 800 euroa vuodessa.

Art Nouveau European Route (Ruta Europaea del Modernise) -verkosto

Barcelona lähtöinen Euroopan art nouveau -kaupunkien verkosto, julkaisee hienoa aviisia, jossa Helsingin hienolle jugendarkkitehtuurille mahdollisuus saada eurooppalaista näkyvyyttä. Jäsenyys on maksuton.

Kaupunginorkesteri

Major Orchestra Librarians Association, MOLA

Major Orchestra Librarians Association (MOLA) on vuonna 1983 perustettu orkesterin kirjastoyhdistys. MOLA: n tehtävänä on helpottaa esittävien taiteiden kirjastojen ammattilasten välistä viestintää, kouluttaa ja auttaa heitä tarjoamaan palveluitaan järjestöilleen, tarjoamaan tukea ja resursseja esittäville taiteille sekä työskentelemään julkaisijoiden kanssa ylläpitääkseen korkeat standardit musiikki esityksissä käytettävissä materiaaleissa. MOLA on kansainvälinen, voittoa tavoittelematon yhdistys, jolla on jäsenyyksiä maailmanlaajuisesti lähes 270; mukaan lukien sinfoniaorkestereita, oopperoita- ja baletteja, oppilaitoksia, musiikkifestivaaleja, ammattilaisyhtyeitä sekä muita ensemblejä. Yksi jäsenorkestereista järjestää aina vuosittaisen konferenssin, jossa on esityksiä, työpajoja, pyöreän pöydän keskusteluja, verkottumismahdollisuuksia ja lukuisia muita arvokkaita resursseja.

Jäsenyys on välttämätön kaupunginorkesterin tuotannollisen toiminnan kannalta esim. nuottilainojen saamiseksi muilta orkestereilta. Järjestö kehittää myös orkesterien nuotistojen toimintamenetelmiä, järjestää näistä kursseja, seminaareja ja koulutuksia. Jäsenmaksu vuodessa on noin 205 euroa (250 USD)

Nordisk Orkesterbibliotek Union, NOBU

Nordisk Orkesterbiblioteks Union (NOBU) on ammattimaisten pohjoismaisten orkesterien ja musiikkiteatterilaitosten sekä musiikkikorkeakoulujen ja konservatorioiden musiikki- ja nuottikirjastojen yhdistys. NOBU:n pääasiallinen tarkoitus on: edistää pohjoismaisten orkesterikirjastojen välistä yhteyttä, painottaa kirjastojen yhteisiä vaatimuksia ja toiveita julkaisijoille ja muille toimielimille, antaa kehityskohteille ja koulutuskysymyksille vauhtia, lisätä tietoisuutta pohjoismaisesta ohjelmistosta sekä vaalia pohjoismaista kulttuuri-identiteettiä - ei vähiten suhteessa muihin EU-maihin.

Jäsenyys on välttämätön kaupunginorkesterin tuotannollisen toiminnan kannalta esim. nuottilainojen saamiseksi muilta orkestereilta. Järjestö kehittää myös orkesterien nuotistojen toimintamenetelmiä, järjestää näistä kursseja, seminaareja ja koulutuksia. Jäsenmaksu vuodessa on noin 77 euroa (700 NOK).

Suomen Sinfoniaorkesterit ry

Suomen Sinfoniaorkesterit ry edistää ja kehittää maamme sinfonia- ja kamariorkesteritoimintaa sekä valvoo orkestereiden etuja ja oikeuksia. Yhdistys perustettiin jo vuonna 1965, ja siitä lähtien se on aktiivisesti taistellut tilaa orkesterimusiikille. Yhdistys pyrkii pitämään huolen siitä, että suomalaiset orkesterit tulisivat toimeen mahdollisimman hyvin: että niiden rahoituspohja on riittävä, että niiden toiminta on tunnettua, että ne ovat mahdollisimman korkeatasoisia. Yhdistyksen kautta keskittämällä yksi taho keskitetysti hallitsee ammattitaidolla koko orkesterikentän. Suomen sinfoniaorkesterit ry järjestää myös koulutustilaisuuksia orkestereiden intendentteille, muulle hallintohenkilökunnalle sekä luottamushenkilöille, jonka lisäksi pidetään laajat valtakunnalliset orkesteripäivät.

Välttämätön yhteistyöelin mm. orkesterin näkemysten välittämiseksi valtionosuusjärjestelmän kehityshankkeissa. Jäsenyys on äärimmäisen hyödyllinen orkesterin henkilöstön koulutustarpeen kannalta: järjestää kursseja on ja seminaareja ajankohtaisista aiheista. Kaikki Suomen sinfoniaorkesterit sekä muutama muu orkesteri ovat jäseninä, joten on myös yhteistyön kannalta merkittävä yhteisö. Viime vuosien kuluessa yhdistys kehittänyt toimintaa myös työehtosopimustoiminnan asiantuntijajärjestönä ja orkesterilla on merkittäviä etuja valvottavana tässä toiminnassa. Jäsenmaksu vuodessa on 4 900 euroa.

Suomen Musiikkikirjastoyhdistys

Vuonna 1979 perustettu Suomen musiikkikirjastoyhdistys ry on aatteellinen järjestö, jonka tehtävänä on edistää suomalaisten musiikkikirjastojen toimintaa ja niiden tarjoamia palveluja. Musiikkikirjastoyhdistys toimii kansainvälisen musiikkikirjastojen ja -arkistojen liiton International

Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres (IAML/AIBM/IVBM) kansallisena osastona Suomessa. Jäsenmaksu vuodessa on 80 euroa.

IAMA International Artist Managers' Association

The International Artist Managers' Association (IAMA) on ainoa maailmanlaajuinen yhdistys klassisen musiikin taiteellisille johtajille ja konserttijärjestäjille. Yhdistys on perustettu vuonna Britanniassa aluksi kansallisena järjestönä Britanniassa 1954. Vuonna 1996 - laajan kansainvälisen jäsenlistansa johdosta - sen muutti asemansa virallisesti kansainväliseksi yhdistykseksi, jonka jäsenyys on avoin kaikille musiikin ammattimaisille järjestäjätahoille tai muuten klassisen musiikin parissa työskenteleville.

Kaupunginorkesteri on IAMA:n affiliate member. Tämä kevyempi kumppanuusjäsenyys mahdollistaa sen, että orkesteri saa edustuksen kokouksiin ja tapaamisiin, joissa on tarjolla toiminnalle ehdottoman tärkeitä kontakteja ja tietoa. Jäsenmaksu vuodessa on 399 euroa.

Liikuntapalvelut, Kiinteistötekniikkatiimi

Sähkölaitteiden kunnossapito ry

Helsingin kaupunki on liittynyt kaupunginhallituksen päätöksellä yhdistyksen jäseneksi vuoden 2001 alusta päätoimipisteinä. Kaupungin muut virastot ja laitokset, joilla on sähkötekniisiä yksiköitä ovat voineet liittyä yhdistykseen lisätoimipisteinä. Yhdistyksen kautta saadaan ammattikoulutuksia puoleen hintaan. Jäsenmaksu vuodessa on 190 euroa.

Nuorisopalveluiden tapahtumayksikkö

Sponsorointi & Tapahtumamarkkinointi ry

Yhdistys on voimakkaasti kasvava ja siihen kuuluu paljon verkostoitumisen kannalta oleellisia jäseniä. Jäsenyyttä on markkinoinnillisesti järkevää jatkaa ja se on ollut tarpeellinen. Lisäksi yhdistys järjestää korkeatasoisia alan koulutustilaisuuksia ja verkostotapaamisia. Jäsenyys on aina voimassa kalenterivuoden kerrallaan ja viimeksi tammikuussa on sovittu, että jäsenyyttä jatketaan. Vuotuinen jäsenmaksu on 1 000 euroa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että päällekkäisiä jäsenyyksiä (mm. Sponsorointi & Tapahtumamarkkinointi ry) olisi hyvä tarkastella toimiala- ja kaupunkitasoisesti sekä selvittää olisiko tarkoituksenmukaisempaa jos Helsingin kaupunki olisi mukana yhdellä kattavalla jäsenyydellä.

13.02.2019

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta on esittänyt kaupunginhallitukselle (11.9.2018, § 175), että Helsingin kaupunki liittyisi World Cities Culture Forum -verkoston jäseneksi.

Lisäksi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialla on luovuttu viime aikoina tai oltaen luopumassa seuraavista jäsenyyksistä: ProCom Viestinnän ammattilaiset, The European Museum Forum, Suomen Numismaattinen Yhdistys – Numismatiska Föreningen i Finland, Kiipeilyurheilijat ry, European Association on Communication Directors, The European Museum Forum, International Association of Museums of History, Biennale des jeunes créateurs de l'Europe et de la Méditerranée -verkosto (BJCEM) ja Informal European Theatre Meeting (IETM) ja International Network for Contemporary Performing Arts (IETM).

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala tulee toimittamaan kaupunginkanslialle erillisen päivitetyn listauksen aktiivisista jäsenyyksistä eri yhdistyksissä ja järjestöissä.

Esittelijä

vs. kulttuurin ja vapaa-ajan toimialajohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Miska Nera, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 37012
miska.nera(a)hel.fi

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala 27.9.2018

HEL 2018-007171 T 00 00 03

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala antaa asiassa seuraavan lausunnon.

Kansalaisopistojen liitto KoL ry

Yhdistys toimii kansalaisopistojen ja vapaan sivistystyön edunvalvojana ja vaikuttajana. Liitto edistää sivistyksellistä vuorovaikutusta ja yhteistyötä kansallisesti ja kansainvälisesti ja auttaa opistoja turvaamaan tasa-arvoista ja elämänlaajuista oppimista lähipalveluna. KoL on vahva yhteiskunnallinen vaikuttaja ja vapaan sivistystyön edelläkävijä, jonka tarkoituksena voimassa olevien sääntöjen mukaan on aikuiskoulutuksen ja aikuisopiskelun, kansalaisopistojen ja niitä vastaavien oppilaitosten sekä opiskelijayhdistysten edunvalvonta ja toiminnan tukeminen sekä vuorovaikutuksen edistäminen eri aikuiskoulutusorganisaatioiden välillä.

KoL toimii neuvottelu- ja tiedonkulkuelimenä mm. valtion keskushallinnon ja kansalais- ja työväenopistokentän välillä. Koska ko. opistojen toimintaa käsitellään melko vähän opetus- ja kulttuuriministeriössä ja opetushallituksessa, on valtakunnallisella liitolla tärkeitä oppilaitostoitinnan ylläpitoa ja kehittämistä käsitteleviä tehtäviä. Helsingin työväenopiston kaltaisen suuren opiston on hyvä kuulua alan edunvalvontajärjestöön sekä valvoakseen omia etuja että vaikuttaakseen koko opistotoiminnan etuun painoarvolla. Jäsenmaksu on 3579 euroa vuodessa.

Bildningsalliansen r.f.

Järjestö on ruotsinkielisen vapaan sivistystyön katto-organisaatio Suomessa ruotsinkielisille kansalaisopistoille, urheiluopistoille ja kesäyliopistoille.

Järjestö turvaa jäsenilleen toimintaedellytykset aktiivisella edunvalvonnalla kansallisella tasolla. Järjestö kulkee pedagogisen kehityksen eturintamassa vapaassa sivistystyössä ja järjestää täydennyskoulutusta jäsenille ilmaiseksi. Arbiksen opettajat osallistuvat mm. koulutukseen maahanmuuttajaopiskelijoiden vastaanottamisessa ja tutoroinnissa, mikä on Arbiksessa kasvava asiakasryhmä. Järjestön laaja yhteistyöverkosto antaa Arbikselle mahdollisuuden ottaa osaa ja seurata kehitysprojekteja. Jäsenmaksu on 2000 euroa vuodessa.

Suomen OMEP:n toimikunta

Toimikunta on Lastensuojelun keskusliiton alainen ja käsittelee varhaiskasvatuksen vaikutuksia yhteiskunnassa ja lapselle. Toimikunta kokoontuu melko harvoin. Toimikunta antaa mahdollisuuden verkostoitua ja keskustella laajemmin eri toimijoiden kesken, jotka toimivat varhaiskasvatuksen kentällä. Toimikunnassa voi vaihtaa ajatuksia ja näin arvioida myös Helsingin varhaiskasvatusta eri näkökulmista. Kyseessä on kansainvälinen verkosto, mitä kautta saa tietoa myös siitä, mitä tapahtuu varhaiskasvatuksessa globaalisti ja täten asemoida Helsingin kehitystä suhteessa muualla maailmassa järjestettyyn varhaiskasvatukseen. Jäsenyydestä ole ennalta määrättyä vuosikustannusta.

International Baccalaureate Organization

Ressun lukio

Ressun lukio sai IB:n (International Baccalaureate) jäsenyyden syksyllä 2002, jolloin ensimmäiset opiskelijat aloittivat Ressun lukion IB-linjalla (IB Diploma Programme) valmistavan vuoden. Koululla on opetusministeriön myöntämä erityislukion (IB) tehtävä ja opetusministeriö tukee erityisluella toimintaa. Lukio toimii NGO-periaatteella (non governmental

organisation). Lukion IB-linjan kaikki laajemmat hallinnolliset ja pedagogiset linjaukset tehdään muualla kuin Suomessa. Englanninkielinen International Baccalaureate -lukiolinja edellyttää, että koulu on IB-organisaation jäsen. IB-opetusta voi antaa vain sellainen koulu, joka maksaa järjestön vuosimaksun ja on järjestön auktorisoima koulu. Maksulla IB kattaa organisaationsa kulut. Jäsenmaksu on 8300 euroa vuodessa.

Ressun peruskoulu

Ressun peruskoulu sai IB:n (International Baccalaureate) jäsenyyden syksyllä 2007, jolloin ensimmäiset opiskelijat aloittivat Ressun peruskoulun Primary Year Programme ja Middle Year Programme –ohjelmista. IB-opetuksen pedagogisia linjauksia tehdään IBO:n osalta keskitetysti Haagissa, ja Ressun peruskoulu kuuluu IB World School –kouluihin. Ressun peruskoulu tarjoaa IB-opetusta, jonka perustana on suomalainen opetussuunnitelma, sekä suomeksi (lähikouluperiaate) että englanniksi (soveltuvuuskoeotto). IB-opetusta voi antaa vain sellainen koulu, joka maksaa järjestön vuosimaksun ja on järjestön auktorisoima koulu. Ressun peruskoulu maksaa jäsenmaksun kahteen ohjelmaan, PYPiin (luokat 1-4) ja MYPiin (luokat 5-9). Jäsenmaksut ovat 5766 euroa ja 6856 euroa vuodessa.

Suomi-Kiina –seura ry

Ressun lukiossa opetetaan A-kiinaa ja B3-kiinaa ja opetusta tarjotaan myös Helsingin kaupungin ylläpitämien muiden lukioiden opiskelijoille. Ressun lukiolla/ Helsingillä on kaksi virallista yhteistyökoulua Helsingin kaupungin ystävyyskaupungissa Beijingissä jo vuodesta 2002. Ystävyyskoulujen ja Beijingin kaupungin kanssa on tehty sopimukset ja tehdään tiivistä yhteistyötä. Ressun lukio on toiminut lisäksi opetushallituksen Suomen ja Kiinan välisen yhteistyön lukioiden Kiina –koordinaattorikouluna. Kiina-seuran pitkäaikaisena yhteisöjäsenenä koulu on saanut lehden, yhteistyökumppanin, luennoitsijoita ja materiaaleja opiskelijoille. Jäsenmaksu on 60 euroa vuodessa.

Valtakunnallinen työpajayhdistys ry

Valtakunnallinen työpajayhdistys ry (jatkossa TPY) on työpaja-ammattilaisten perustama järjestö, jonka jäsenenä on yli 250 työpajakentän ja sosiaalisen työllistämisen organisaatiota Suomessa. Järjestön tehtävänä on ehkäistä syrjäytymistä edistämällä työpajatoiminnan, etsivän nuorisotyön ja sosiaalisen työllistämisen kehitystä Suomessa ja vahvistaa toiminnallaan työpajojen ja etsivän nuorisotyön toimintaedellytyksiä ja niissä työskentelevien ammattilaisten osaamista. TPY tekee kehittämistyötä ja ennakoi työpajatoiminnan kehittymistä muuttuvassa toimintaympäristössä.

TPY:n jäsenpalveluja ovat mm. alueellinen toiminta työpajojen verkostoitumisen ja vertaiskehittämisen edistämiseksi, työpajojen henkilöstön valmennusosaamista vahvistavat koulutukset ja verkottumista ja ammatillista kehittymistä tukevat monipuoliset tapahtumat. Jäsenetuina työpajoilla on mahdollisuus osallistua yhdistyksen teemaverkostoihin, kehittämishankkeisiin- ja työryhmiin sekä vaikuttamistyöhön, tilata sähköinen uutiskirje PajaInfo, joka tarjoaa tietoa TPY:n toiminnasta ja kentän ajankohtaisista asioista, saada alennusta TPY:n maksullisiin tapahtumiin osallistumisesta sekä maksullisista julkaisuista ja mahdollisuus ottaa käyttöön työpajatoiminnan vaikuttavuuden mittaamiseen laadittu sosiaalisen vahvistamisen Sovari-mittari ja Sosiaalisen Työllistämisen Laadunarviointimalli STL. Jäsenmaksu on 300 euroa vuodessa.

Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry

AMKE ry on valtakunnallinen ammattiosaamisen kehittämissyhdystys, jonka jäseniä ovat ammatillisen koulutuksen järjestäjät. Yhdistyksen 84 jäsentä ovat kunnallisia ja yksityisiä, monialaisia ja erikoistuneita koulutuksen järjestäjiä. AMKE:n jäsenet kouluttavat lähes 95 prosenttia ammattiin opiskelevista aikuisista ja nuorista Suomessa. Yhdistyksen päätehtävänä on ammatillisen koulutuksen järjestäjien edunvalvonta ja yhteiskunnallinen vaikuttaminen ammatillisen koulutuksen kehittämiseen. Helsingin kaupungille yhtenä Suomen suurimmista ammatillisen koulutuksen järjestäjistä on tärkeää olla mukana ammatillisen koulutuksen kehittämisessä ja edunvalvonnassa kattavimmassa ammatillisen koulutuksen kehittämissyhdystyksessä. Jäsenmaksu 20000 euroa vuodessa.

SAKU ry

Yhdistys on ammatillisen koulutuksen järjestäjien muodostama valtakunnallinen yhdistys, jonka toiminnan tavoitteena on edistää sekä opiskelijoiden että henkilöstön työ- ja toimintakykyisyyttä ja hyvinvointia ammatillisessa koulutuksessa. SAKU ry:n jäsenenä ovat lähes kaikki merkittävät suomalaiset ammatillisen koulutuksen järjestäjät ja toiminnan piiriin kuuluu n. 75% kaikista ammattiin opiskelevista nuorista ja aikuisista. Helsingin kaupungin on tärkeää olla SAKU ry:n jäsen, koska muuten ei pystytä järjestämään opiskelijoille ja ammattiopistolle tätä toimintaa eikä vaikuttaa toiminnan kehittämiseen.

Stadin ammattiopiston ja aikuisopiston opiskelijat ja henkilöstö saavat osallistua SAKU ry:n tapahtumiin ja koulutuksiin, oppilaitos voi hyödyntää materiaaleja ja olla mukana valtakunnallisissa kehittämishankkeissa. SAKU ry tukee opiskelijoiden liikunnan edistämistä vaikuttamistyön, kampanjoiden, materiaalien ja erilaisten tapahtumien ja kilpailuiden

avulla. SAKUstars on valtakunnallinen ammattiin opiskelevien kulttuurikilpailu, johon Stadin ammattiopiston opiskelijat ovat osallistuneet vuosittain laajasti ja hyvällä menestyksellä. Tutor-koulutukset ovat olleet tärkeä osa ammattiopiston tutor-opiskelijoiden toiminnassa.

Työkykyisyyden ja kestävämmän ammattitaidon tueksi SAKU ry tarjoaa esimerkiksi Työkykypassin ja Hyvinvointivirtaa-teemaviikon. Opiskelijoille suunnatun toiminnan lisäksi henkilöstölle suunnattua tukea opiskelijoiden työkykyisyyden kehittämiseen (mallit, materiaalit, virikkeet, koulutukset ja kohtaamiset). SAKU ry tarjoaa mahdollisuuden osallistua henkilöstön työkykyä ylläpitäviin kampanjoihin ja liikuntatapahtumiin sekä verkostoja työn tueksi. Jäsenmaksu 13230 euroa vuodessa.

Suomen oppisopimuskoulutuksen järjestäjä ry

Yhdistys varmistaa ja kehittää oppisopimuskoulutuksen laatua osana työpaikalla järjestettävän koulutuksen kokonaisuutta ja se edistää oppisopimuskoulutusta antavien koulutusorganisaatioiden toimintaa. Se edistää jäsenten välistä yhteistoimintaa, osaamista ja toiminnan laatua sekä oppisopimustoimijoiden osaamista ja oppisopimuskoulutuksen erityispiirteiden tuntemusta käytännön toteutuksessa. Lisäksi se seuraa lainsäädäntöä ja tekee näihin liittyviä aloitteita, esityksiä ja antaa lausuntoja. Yhdistys myös ohjaa ja neuvoo jäseniään toimintaan liittyvissä asioissa järjestämällä neuvontatilaisuuksia, koulutusta ja kokouksia sekä laatimalla asiaa koskevia selvityksiä. Kansallisessa verkostossa mukana olemalla voimme vaihtaa ajatuksia ja näin arvioida oppisopimustoimintaamme sekä varmistaa toimintamme laadukkuuden. Jäsenmaksu on 150 euroa vuodessa.

Suomen ammattitaito – Skills Finland ry

Skills Finland on voittoa tavoittelematon yhdistys, jonka jäseninä ovat kaikki suurimmat ammatillisen koulutuksen järjestäjät. Henkilöjäseniä on lähes sata. Yhdistyksen taustavoimia ovat Opetus- ja kulttuuriministeriö, Opetushallitus, oppilaitokset ja ammatillisen koulutuksen järjestäjät sekä keskeiset työmarkkina- ja opetusalan järjestöt. Skills Finland ry:n tarkoituksena on edistää ammatillisen koulutuksen ja ammatillisen osaamisen arvostusta ja tunnettavuutta yhteiskunnassa, ammatillisen koulutuksen oppimistuloksia, opiskelijoiden kiinnostusta ammattitaidon jatkuvaan kehittämiseen ja opiskelijoiden kiinnostusta itsenäiseen yrittäjyyteen.

Skills Finland ry:n jäsenyys mahdollistaa koulutuksen järjestäjän opiskelijoiden sekä henkilöstön osallistumisen ammattitaitokilpailuihin ja niihin liittyviin hankkeisiin (kilpailijana, tuomarina, asiantuntijana) sekä olla aktiivisessa roolissa ammatillisen koulutuksen kehittämisessä kansallisessa ja kansainvälisessä verkostossa. Stadin ammatti- ja aikuiso-

13.02.2019

pistossa mahdollistetaan opiskelijoiden osallistuminen Suomen-, Euroopan- ja maailmanmestaruuden ammattitaitokilpailuihin osana ammatillisia opintoja. Henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua kilpailutoimintaan valmentajana, tuomarina ja asiantuntijana sekä osallistua niihin valmentaviin koulutuksiin. Kilpailutoimintaan osallistuminen laajentaa osaamista ja yhteistyöverkostoja sekä kehittää siten suoraan toimintaa. Kilpailutoimintaan osallistuminen lisää Helsingin kaupungin tunnettavuutta korkeatasoisena ammatillisen koulutuksen järjestäjänä ja edistää kiinnostusta oppilaitoksen koulutustarjonnasta sekä sen toteutuksesta. Jäsenmaksu on 2900 euroa vuodessa.

Lisätiedot

Timo Tapani Korhonen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 21012
timo.t.korhonen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristön toimiala Pelastuslaitos Hallinto- ja kehittämisosasto 26.9.2018

HEL 2018-007171 T 00 00 03

Helsingin pelastuslaitos on jäsenenä Helsingin Pelastusliitossa, joka tuottaa koulutuspalveluita Helsingin sopimuspalokunnille sekä turvallisuuskoulutusta helsinkiläisille. Pelastuslaitos ohjaa osaltaan Helsingin pelastusliiton toimintaa, joka on erottamaton osa Helsingin pelastustoimen järjestelyitä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Jäsenyys on ehdottoman tärkeä ja olennainen pelastuslaitoksen toiminnan kannalta.

Lisätiedot

Henri Nordenswan, hallintopäällikkö, puhelin: 310 30010
henri.nordenswan(a)hel.fi

Keskushallinto Rakentamispalveluliikelaitos 18.9.2018

HEL 2018-007171 T 00 00 03

Helsingin kaupunginkanslia on 7.8.2018 pyytänyt rakentamispalveluliikelaitokselta (jäljempänä Stara) lausuntoa liikelaitoksen toimialaan liittyvistä jäsenyyksistä eri yhdistyksissä. Lausuntopyynnön (HEL 2018-007171) liitteenä toimitettiin luettelo kaupungin jäsenyyksistä, joita Staraa koskien on yhteensä viisi.

Lausunnon pohjalta vastataan valtuustoaloitteeseen, jossa edellytetään jäsenyyden merkityksen arviointia kaupungin toiminnan kannalta, ja

jossa huomioidaan erityisesti kaupungin saama hyöty kustakin jäsenyydestä sekä jäsenyyden lakisääteisyys tai vapaaehtoisuus.

Staran jäsenyydet yksiköittäin edustettuna

Logistiikkayksikkö

Suomen Osto- ja Logistiikkayhdistys LOGY ry; yhdistys on Suomen suurin logistiikan ja hankinnan asiantuntijoiden verkosto. LOGY ry:n jäsenyys edistää koko Staran hankintatoimen sekä logististen palvelujen asiantuntijuuden sekä ammattiosaamisen ylläpitämistä ja kehittämistä. Jäsenyyden kautta liikelaitos osallistuu alan tiedonvaihtoon. Lisäksi jäsenyys edistää ammatillisen osaamisverkoston kehittymistä.

Helsingin Autoteknillinen yhdistys (Haty); yhdistys toimii autoalan kehityksen edistäjänä sekä teknillisen ja toiminnallisen ammattitaidon kehittäjänä pääkaupunkiseudun alueella. Jäsenyys edistää ajoneuvoteknologian erikoisosaamista Starassa ja mahdollistaa alan uusimpaan sääntelyyn liittyvää tiedonvaihtoa ja tarjoaa neutraalin tavan seurata alan nykytilaa sekä kehittymistä.

Rakennustekniikan yksikkö

Sähkölaitteiden kunnossapitoyhdistys SÄKPY ry; yhdistyksen jäsenistö koostuu teollisuuslaitoksista, sairaaloista, terveyskeskuksista, kiinteistöyhtiöistä, julkishallinnon yhteisöistä ja yksittäisistä käytönjohtajista. Yhdistys auttaa ylläpitämällä jäsenyhteisöjen henkilökunnan ammattitaitoa kouluttamalla asentajia (esim. käyttöönottomittauskurssit) ja jakamalla heille ammatti-informaatiota (ammattikirjallisuus, alan uutisointi).

Ympäristönhoitoyksikkö

Kauppapuutarhaliitto ry edistää ja kehittää kasvihuonealaa Suomessa seuraamalla alansa toimintaympäristön muutoksia ja pyrkimällä vaikuttamaan alaa koskevien asioiden valmisteluun ja päätöksen tekoon. Yhdistys tekee esityksiä, antaa lausuntoja ja toimii asiantuntijaorganisaationa kasvihuonealaa koskevissa asioissa pitäen yhteyttä hallintoon ja poliittisiin päättäjiin.

Taimistoviljelijät-Plantskoleodlarna ry on suomalaisten taimitarhojen yhteistyöjärjestö. Jäsenistö on pääasiassa yksityisiä taimitarhoja, jotka viljelevät monivuotisia koriste- ja hyötykasveja. Noin 80 jäsentaimiston tuotanto kattaa 90% maamme taimituotannosta. Yhdistyksen päätavoite on edistää kotimaista taimitarhatuotantoa, ja sen toiminnassa ko-

rostuvat yhteydenpito eri asiakasryhmiin, viranomaisiin, koulutukseen ja tutkimukseen sekä menekinedistäminen ja tiedottaminen.

Jäsenyyksien merkitys kaupungin toiminnalle

Staran monivuotinen osallistuminen kansallisten katto-organisaatioiden yhdistystoimintaan on liikelaitoksen toimialojen asiantuntijuuden ja liiketoiminnan kehittämisen kannalta hyödyllistä ja tärkeää.

Erilaisten jäsenetujen (mm. neuvonta- ja koulutuspalvelut, ongelmanratkaisut) lisäksi Staran eri yksiköiden asiantuntijoiden verkostoituminen alan muiden julkisyhteisöjen asiantuntijoiden kanssa on omiaan edistämään ammatillista tiedonvaihtoa ja yhteistyötä.

Kaupungin saama hyöty jäsenyyksistä

Staran toimialakohtaiset jäsenyydet ovat omiaan tukemaan yksiköiden tuotannon kehittämistä ja asiantuntijoiden ammattitaidon ylläpitämistä. Yhdistysten jäsenyydet liikelaitostasolla tarjoavat erilaisten jäsenetujen ohella Staralle mahdollisuuden osallistua kehittämishankkeisiin ja asiantuntijoille mahdollisuuden ammatilliseen kouluttautumiseen ja verkostoitumiseen.

Stara toteaa, että kaikki edellä mainitut liikelaitostason jäsenyydet ovat vapaaehtoisia.

Lisätiedot

Eero-Pekka Eskelinen, hallintolakimies, puhelin: 310 38425
eero-pekka.eskelinen(a)hel.fi

§ 45

Den av ledamoten Mai Kivelä väckta motionen om hållbarhetskriterier för biomassa

HEL 2018-007172 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Mai Kivelä väckta motionen som slutbehandlad.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande hemställningsklämmor:

- 1 Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av förslaget att stadsstyrelsen utreder möjligheten att i kalkylerna och rapporterna om användningen av biomassa i energiproduktionen använda dess faktiska utsläpp och miljökonsekvenser i stället för nollutsläpp. (Juhani Strandén)
- 2 Stadsfullmäktige förutsätter att det utreds om Helen kan åläggas att som en del av den normala aktualitetsöversikten för koncernsektionen rapportera om klimatutsläppen från förbränningen av biomassa och om hur hållbarhetskriterierna har gått i uppfyllelse. (Mai Kivelä)

Behandling

Ledamoten Mai Kivelä understödd av ledamoten Atte Harjanne föreslog att ärendet skulle återremitteras för ny beredning utgående från att Helen uppmanas att fastställa hållbarhetskriterier i enlighet med det ursprungliga förslaget för den biomassa som Helen använder. Hur kriterierna utfaller och möjligheterna att vidareutveckla dem med avseende på klimatansvar, naturskydd och ekonomisk hållbarhet rapporteras till koncernsektionen som en del av den normala aktualitetsöversikten.

2 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter

NEJ-förslag: Ärendet återremitteras för ny beredning utgående från att Helen uppmanas att fastställa hållbarhetskriterier i enlighet med det ursprungliga förslaget för den biomassa som Helen använder. Hur kriterierna utfaller och möjligheterna att vidareutveckla dem med avseende

13.02.2019

på klimatansvar, naturskydd och ekonomisk hållbarhet rapporteras till koncernsektionen som en del av den normala aktualitetsöversikten.

Ja-röster: 47

Toni Ahva, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Selja-vaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Eero Heinäluoma, Eveliina Heinäluoma, Abdirahim Husu Hussein, Nuutti Hyttinen, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Tapio Klemetti, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Björn Månsson, Alekski Niskanen, Dani Niskanen, Mia Nygård, Sara Paavolainen, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Juhani Strandén, Ilkka Taipale, Ulla-Marja Urho, Laura Varjokari

Nej-röster: 34

Zahra Abdulla, Paavo Arhinmäki, Jussi Chydenius, Mia Haglund, Sandra Hagman, Atte Harjanne, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Silvia Modig, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Jarmo Nieminen, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Amanda Pasanen, Petrus Pennanen, Tuomas Rantanen, Nelli Ruotsalainen, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Thomas Wallgren, Retta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Blanka: 3

Laura Kolbe, Terhi Peltokorpi, Mauri Venemies

Frånvarande: 1

Fatim Diarra

Stadsfullmäktige beslutade fortsätta behandlingen av ärendet.

Under diskussionen framställdes tre förslag till hemställningsklämmor.

Ledamoten Juhani Strandén understödd av ledamoten Nuutti Hyttinen föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av förslaget att stadsstyrelsen utreder möjligheten att i kalkylerna och rapporterna om användningen av biomassa i energiproduktionen använda dess faktiska utsläpp och miljökonsekvenser i stället för nollutsläpp.

13.02.2019

Ledamoten Atte Kaleva understödd av ledamoten Petrus Pennanen föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av svaret att staden utreder möjligheterna att öka användningen av energiformer utan koldioxidutsläpp i stadens el- och värmeproduktion, speciellt med avseende på kärnkraft, dvs. så kallade minireaktorer.

Ledamoten Mai Kivelä understödd av ledamoten Mia Haglund föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att det utreds om Helen kan åläggas att som en del av den normala aktualitetsöversikten för koncernsektionen rapportera om klimatutsläppen från förbränningen av biomassa och om hur hållbarhetskriterierna har gått i uppfyllelse.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

Omröstningsordning

Hemställningsklämmarna togs särskilt upp till omröstning.

3 omröstningen

Ledamoten Juhani Strandéns förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av förslaget att stadsstyrelsen utreder möjligheten att i kalkylerna och rapporterna om användningen av biomassa i energiproduktionen använda dess faktiska utsläpp och miljökonsekvenser i stället för nollutsläpp.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 59

Zahra Abdulla, Toni Ahva, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Sandra Hagman, Juha Hakola, Eero Heinäluoma, Eveliina Heinäluoma, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Jukka Järvinen, Atte Kaleva, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Tapio Klemetti, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Silvia Modig, Elina Moisio, Sami Mutttilainen, Jarmo Nieminen, Aleksi Niskanen, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Sara Paavolainen, Matias Pajula, Jenni Paju-

nen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Mari Rantanen, Nasima Razmyar, Nelli Ruotsalainen, Mirita Saxberg, Anni Sinnemäki, Juhani Strandén, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki

Blanka: 24

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Atte Harjanne, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Abdirahim Husu Hussein, Arja Karhuvaara, Emma Kari, Terhi Koulumies, Björn Månsson, Hannu Oskala, Jaana Pelkonen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Satu Silvo, Ulla-Marja Urho, Reetta Vanhanen, Ozan Yanar

Frånvarande: 2

Otto Meri, Wille Rydman

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Juhani Strandéns förslag till hemställningskläm.

4 omröstningen

Ledamoten Atte Kalevas förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av svaret att staden utreder möjligheterna att öka användningen av energiformer utan koldioxidutsläpp i stadens el- och värmeproduktion, speciellt med avseende på kärnkraft, dvs. så kallade minireaktorer.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 35

Toni Ahva, Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Juha Hakola, Atte Harjanne, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Tapio Klemetti, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Jarmo Nieminen, Alekski Niskanen, Dani Niskanen, Mia Nygård, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Petrus Pennanen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Satu Silvo, Juhani Strandén, Ulla-Marja Urho, Laura Varjokari, Mauri Venemies

Nej-röster: 8

Eva Biaudet, Tuula Haatainen, Dan Koivulaakso, Sami Muttilainen, Sara Paavolainen, Nelli Ruotsalainen, Thomas Wallgren, Anna Vuorjoki

Blanka: 42

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Silja

Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Mia Haglund, Sandra Hagman, Eero Heinäluoma, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Abdirahim Husu Hussein, Jukka Järvinen, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Terhi Koulumies, Silvia Modig, Elina Moisio, Björn Månsson, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Amanda Pasanen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Reetta Vanhanen, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Ozan Yanar

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Atte Kalevas förslag till hemställningskläm.

5 omröstningen

Ledamoten Mai Kiveläs förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att det utreds om Helen kan åläggas att som en del av den normala aktualitetsöversikten för koncernsektionen rapportera om klimatutsläppen från förbränningen av biomassa och om hur hållbarhetskriterierna har gått i uppfyllelse.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 58

Zahra Abdulla, Toni Ahva, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Eva Biaudet, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Fatim Diarra, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Sandra Hagman, Atte Harjanne, Eero Heinäluoma, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Abdirahim Husu Hussein, Nuutti Hyttinen, Jukka Järvinen, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Silvia Modig, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Jarmo Nieminen, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Nelli Ruotsalainen, Mirita Saxberg, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Juhani Strandén, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Nej-röster: 2

Otto Meri, Dani Niskanen

Blanka: 24

Ted Apter, Pentti Arajärvi, Sirpa Asko-Seljavaara, Harry Bogomoloff,

13.02.2019

Mika Ebeling, Juha Hakola, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Tapio Klemetti, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Alekski Niskanen, Mia Nygård, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Daniel Sazonov, Ulla-Marja Urho, Laura Varjokari

Frånvarande: 1
Wille Rydman

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Mai Kiveläs förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Atte Malmström, koncernstyrningschef, telefon: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Mai Kivelän aloite_allekirjoittamaton
- 2 Helen Oyn lausunto_allekirjoittamaton

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Mai Kivelä on 17 andra ledamöter föreslår i sin motion att stadsfullmäktige ska förutsätta att Helsingfors stads representant vid Helens bolagsstämma föreslår att Helen fattar ett bindande beslut om stränga kriterier för hållbarheten hos den biomassa som Helen använder.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen konstaterar att Helen Ab är ett energibolag som i sin helhet är i stadens ägo och vars verksamhetsområde omfattar produktion, upphandling, överföring, distribution och försäljning av energi samt underhålls-, planerings- och entreprenadtjänster och annan affärsverksamhet inom energibranschen. Bolaget kan utöva sin affärsverksamhet i dotter- och intressebolag och i samföretag.

13.02.2019

Helen Ab har gett ett utlåtande med anledning av motionen och enligt utlåtandet har bolaget under de senaste åren investerat i värmeproduktion baserad på träpelletar, och som bäst planerar bolaget nya biovärmecentraler. Användningen av biomassa och överloppsvärme ökar i Helens värmeproduktion samtidigt som stenkol används allt mindre och förnyelsebar energi ökar på vägen mot en klimatneutral framtid. Helen anser att biomassa är en nödvändig lösning för övergångstiden, innan man övergår till nya teknologiska lösningar. Biomassa kan snabbt tas i bruk och med hjälp av den säkerställs att Helsingfors får värme även när det är kallt om vintern.

För tillfället använder Helen pelletar framställda av biprodukter från industrin. I samband med nyinvesteringar utökas bränsleutbudet till övrig biomassa såsom flis, biprodukter från skogsindustrin och olika återvinningsfraktioner.

Enligt Helen Ab:s utlåtande hugger man inte ner skog primärt för energiproduktion, utan hyggen görs för att skaffa råvara för skogsindustrin och såsom skogsvård. Som en biprodukt av avverkningen uppstår fraktioner lämpliga för energi. Skogsindustrin och priset på råvaruvirke ser till att gagnvirket styrs till förädling. Koldioxidutsläppen från ett träd i skogen beaktas redan då trädet fälls.

Helen använder alltså biomassa, vars kol skulle frigöras i atmosfären på en ganska kort tid även om man inte utnyttjade denna fraktion i energin eller lämnade den i skogen. Med dessa fraktioner ersätter man fossila bränslen.

I Helens nuvarande bränsleval ingår däremot inte torv, och torv har inte inkluderats i de tekniska planerna eller tillstånden för planerade biovärmecentraler.

EU:s hållbarhetsdirektiv

Europeiska unionen har nyligen godkänt ett nytt förnybartdirektiv (RED II) där man tar hänsyn till hållbarheten för biomassa genom så kallade hållbarhetskriterier.

Bränsle av biomassa måste härstamma från hållbara källor och får inte överstiga de växthusgaser under livscykeln som nämns i direktivet för att räknas som förnyelsebar och utsläppsfri energi vid förbränningen. Utsläppen vid förbränning av biomassa beaktas redan i samband med markanvändningen (LULUCF) när trädet fälls.

Med hållbarhetskriterierna vill man säkerställa att förbrukningen av bioenergi i EU leder till en avsevärd minskning av växthusgasutsläpp samt

13.02.2019

att produktionen av biomassa är hållbar och inkluderar bl.a. en riskbedömning på landnivå och krav på uträkning av koldioxidsänkor.

Nollutsläpp för biomassa inom energiproduktionen

All förbränning producerar koldioxid, även förbränning av ved. Nollutsläpp för biomassa inom energiproduktionen grundar sig på EU-lagstiftning och FN:s klimatavtal. Hållbart producerad bioenergi har noll utsläpp eftersom det då man bränner biomassa frigörs lika mycket koldioxid som denna har bundit då den växte.

Biomassans koldioxidutsläpp beaktas i utsläppsbalansen för varje land, alltså markanvändningen och dess förändringar samt i skogsindustri-sektorn (LULUCF). När ett träd faller i skogen, statistikförs det i praktiken som utsläpp helt och hållet, oavsett hur och i vilken sektor trädet och dess olika delar förbrukas.

Användningen av biomassa inverkar på Finlands nettoutsläpp i alla sektorer, men för att undvika dubbel kalkylering räknas utsläppen för skogsbiomassa i markanvändningssektorn och inte t.ex. i energisektorn.

En välskött skog växer och binder bäst kol. Koldioxidsänkorna har stor betydelse för att bromsa klimatförändringen. Helen Ab:s åsikt är att målsättningen ska vara att upprätthålla eller förstärka koldioxidsänkorna på sikt.

Hållbar biomassa som mål

Helen har som målsättning att 100 % av den biomassa som skaffats är hållbar. Detta innebär att de trävarubrännslen som skaffas antingen är hållbarhetscertifierade (t.ex. PEFC, FSC eller SBP) eller ursprunget har övervakats på ett annat sätt. Bolagets nuvarande och framtida anläggningar som använder biomassa har planerats på så sätt att de uppfyller hållbarhetskriterierna för den biomassa som har den allra lägsta risken. Vid anskaffningen av biomassa tar man dessutom hänsyn till Energiindustriens rekommendation om att lämna kvar murkna träd i skogen för att garantera biodiversiteten.

Helen Ab anser att man inte ska ställa bolagsspecifika kriterier på biomassans hållbarhet. Bolagets nuvarande åtgärder och mål vid anskaffningen av biomassa är tillräckliga och teknisk-ekonomiskt genomförbara. Dessutom är Helens målsättning att skaffa 100 % hållbarhetscertifierad eller ursprungskontrollerad biomassa ett hårdare krav än den gällande lagstiftningen.

Producenterna och leverantörerna av biomassa följer de gällande och allmänt godkända kriterierna och certifikaten. Om man ställer ännu hårdare krav kan detta enligt Helen leda till att det inte på marknaden finns sådan biomassa att tillgå som uppfyller kriterierna eller att priset klart överstiger marknadspriset. Dessutom kan man enbart med gemensamma kriterier och certifikat som gäller hela branschen påverka de önskade målen, t.ex. biodiversiteten.

Helen Ab anser att utsläppen bör minska i all verksamhet för att klimatförändringen ska kunna bromsas. En stark utsläppshandel ska vara den primära metoden som leder till minskade utsläpp inom energisektorn. Markanvändningssektorn bör se till att koldioxidsänkorna ökar. På så sätt garanteras att utsläppen minskar.

Till slut

Stadsstyrelsen konstaterar att Helen Ab är ett bolag som verkar enligt marknadsvillkor. I enlighet med det gällande koncerndirektivet bör staden undvika ägarstyrningsåtgärder på egen hand, vilka försvagar Helen Ab:s ställning på den ytterst konkurrensutsatta energimarknaden. Bolaget ska få verka på marknaden enligt samma spelregler som dess konkurrenter.

Bolaget kan själv ställa egna krav som är på en högre nivå än lagstiftningen, t.ex. hållbarhetskriterierna för biomassa, men dessa ska inte förplikta bolaget. I undantagsfall bör bolaget kunna avvika från sina egna målsättningar om man ändå når den nivå som förutsätts i lagen.

I enlighet med 8 kap. 3 § i förvaltningsstadgan beslutar stadsstyrelsens koncernsektion, om inte något annat är föreskrivet om befogenheterna, om bl.a. anvisningar till dem som representerar staden i olika samman slutningar och stiftelser, såsom på bolagsstämmor, om hur staden ska ställa sig till de frågor som behandlas, om det gäller något ekonomiskt viktigt eller principiellt vittgående.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Atte Malmström, koncernstyrningschef, telefon: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Mai Kivelän aloite_allekirjoittamaton
- 2 Helen Oyn lausunto_allekirjoittamaton

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 04.02.2019 § 94

HEL 2018-007172 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Mai Kivelän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

04.02.2019 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Kaupunginhallitus päätti käsitellä esityslistan kahdeksannen asian kokouksen kolmantena asiana.

Esteelliset: Daniel Sazonov, Kaisa Hernberg, Wille Rydman

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki:

Poistetaan esittelijän perustelujen toiseksi viimeisen kappaleen ensimmäisen virkkeen jälkimmäinen lause: "mutta niiden ei tule olla yhtiötä velvoittavia".

Lisätään saman kappaleen loppuun: "Kaupunginhallitus kehottaa Heleäniä määrittelemään aloitteen mukaiset kestävyyskriteerit käyttämälleen biomassalle. Kriteerien toteutumisesta raportoidaan konsernijaostolle normaalin ajankohtaistarkastuksen osana."

Kannattaja: Maria Ohisalo

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 8

Arja Karhuvaara, Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Nasima Razmyar, Tomi Sevander, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 5

Paavo Arhinmäki, Jasmin Hamid, Veronika Honkasalo, Maria Ohisalo,
Anni Sinnemäki

Poissa: 2

Kaisa Hernberg, Daniel Sazonov

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 8 - 5 (2 pois-
sa).

28.01.2019 Pöydälle

21.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Atte Malmström, konserniohjauksen päällikkö, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

§ 46

Den av ledamoten Emma Kari väckta motionen om lösning av problem som ändringarna i utkomststödet orsakat

HEL 2018-010103 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Emma Kari väckta motionen som slutbehandlad.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av förslaget att det utreds hur särskilt de helsingforsiska utkomststödsklienter som behöver mycket tjänster bättre kan få stöd genom samarbete mellan FPA och staden och på vilka sätt det vore möjligt att lättare och snabbare få kontakt med vuxensocialarbetet och att fatta beslut om och verkställa kompletterande socialarbete i brådskande situationer. (Anna Vuorjoki)

Behandling

Ledamoten Anna Vuorjoki understödd av ledamoten Emma Kari föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av förslaget att det utreds hur särskilt de helsingforsiska utkomststödsklienter som behöver mycket tjänster bättre kan få stöd genom samarbete mellan FPA och staden och på vilka sätt det vore möjligt att lättare och snabbare få kontakt med vuxensocialarbetet och att fatta beslut om och verkställa kompletterande socialarbete i brådskande situationer.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

6 omröstningen

Ledamoten Anna Vuorjokis förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av förslaget att det utreds hur särskilt de helsingforsiska utkomststödsklienter som behöver mycket tjänster bättre kan få stöd genom samarbete mellan

13.02.2019

FPA och staden och på vilka sätt det vore möjligt att lättare och snabbare få kontakt med vuxensocialarbetet och att fatta beslut om och verkställa kompletterande socialarbete i brådskande situationer.
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 73

Zahra Abdulla, Toni Ahva, Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Fatim Diarra, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Sandra Hagman, Juha Hakola, Atte Harjanne, Eero Heinäluoma, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Abdirahim Husu Hussein, Nuutti Hyttinen, Jukka Järvinen, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Silvia Modig, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Jarmo Nieminen, Alekski Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Amanda Pasanen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Petrus Pennanen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Nelli Ruotsalainen, Miriita Saxberg, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Juhani Strandén, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Laura Varjokari, Mauri Venemies, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Nej-röster: 2

Otto Meri, Dani Niskanen

Blanka: 8

Sirpa Asko-Seljavaara, Atte Kaleva, Arja Karhuvaara, Tapio Klemetti, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Daniel Sazonov, Ulla-Marja Urho

Frånvarande: 2

Risto Rautava, Wille Rydman

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Anna Vuorjokis förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Kari Emma Aloite Kvsto 26092018 1

13.02.2019

Ärende/13

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Emma Kari och 18 andra ledamöter föreslår i sin motion att man ska reda ut och snabbt rätta till de problem som orsakats de mest utsatta helsingforsarna i samband med att handläggningen av utkomststöd överfördes till FPA.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till social- och hälsovårdsnämndens utlåtande och konstaterar att social- och hälsovårdssektorn ansvarar för klienternas behov av stöd på följande sätt efter att det grundläggande utkomststödet överfördes till FPA:

- genom att kontakta de klienter som kommit via FPA:s anmälningar om socialt arbete och ansökningar,
- genom socialarbete och socialhandledning för vuxna och unga,
- genom social- och boenderådgivning,
- genom att utveckla servicen för handläggning av förmåner,
- genom kundkommunikation,
- genom uppsökande närarbete och socialhandledning i invånarhusen,
- genom att använda modeller för att söka upp och identifiera riskgrupper, och
- genom samarbete med FPA, påverkan av FPA:s anvisningar, gemensamma serviceställen och med hjälp av FPA:s säll.

Genom att omarbeta serviceprocesserna för socialarbetet för vuxna blir det lättare för kunderna att nå servicen.

Utkomststöd

Enligt lagen om utkomststöd (1412/1997) är utkomststödet ett ekonomiskt stöd inom socialvården som beviljas i sista hand och syftet med det är att trygga en persons och familjs utkomst och främja möjligheterna att klara sig på egen hand. Utkomststödet består av grundläggande utkomststöd (grunddel, 7a § i lagen om utkomststöd, och övriga grundläggande utgifter, 7b § i lagen om utkomststöd), kompletterande

och förebyggande utkomststöd (7c § och 13 § i lagen om utkomststöd). Stöd betalas till ett belopp som motsvarar skillnaden mellan de stödberrättigade utgifterna och de disponibla inkomsterna och tillgångarna hos en klient i behov av stöd.

I det kompletterande utkomststödet ingår särskilda utgifter som omfattar

- extra boendekostnader
- utgifter på grund av särskilda behov eller förhållanden (t.ex. utgifter orsakade av långvarigt utkomststöd och långvarig eller svår sjukdom samt utgifter för barnens hobbyer).

Syftet med det förebyggande utkomststödet är göra det lättare för en person eller familj att klara sig på egen hand och att förebygga utslagning. Förebyggande utkomststöd kan beviljas exempelvis vid överskudsättning eller då den ekonomiska situationen plötsligt försvagas, för att lindra problemen som detta orsakar.

Man ansöker om grundläggande utkomststöd från FPA sedan 1.1.2017. Kommunerna ansvarar för det kompletterande och det förebyggande utkomststödet.

Kompletterande och förebyggande utkomststöd i Helsingfors

Med klientens tillstånd förmedlar FPA, via det elektroniska systemet Kelm, de ansökningar om kompletterande och förebyggande utkomststöd som har lämnats in till FPA. Man kan ansöka om kompletterande och förebyggande utkomststöd direkt från social- och hälsovårdssektorn, elektroniskt, skriftligt eller muntligt. Av ansökningarna var 8,3 % förmedlade av FPA från ingången av 2018 till slutet av oktober. De elektroniska och skriftliga ansökningarna stod för 51,9 % och de muntliga utgjorde 39,9 %.

Normalt kompletterande utkomststöd beviljas genom handläggning av förmåner. Socialarbetaren eller socialhandledaren fattar beslut om behovsprövat kompletterande eller förebyggande utkomststöd inom socialarbetet för vuxna, äldre och personer med funktionsnedsättning, barnskyddet, boendestödet samt missbrukar- och psykiatritjänsterna. Målsättningen är att den medarbetare i socialväsendet som bäst känner till klientens situation också ska bevilja klienten ett eventuellt behovsprövat kompletterande eller förebyggande utkomststöd. Under 2019 fortsätter man utveckla servicemodellen, styrningen och samarbetet kring handläggningen av förmåner.

Efter att det grundläggande utkomststödet överfördes till FPA har man ofta varit tvungen att bevilja kompletterande eller förebyggande ut-

komststöd för utgifter som hör till det grundläggande utkomststödet i sådana situationer när en klient de facto inte har pengar t.ex. att köpa nödvändiga läkemedel eller betala elräkningen. Klienten har i så fall fått ett negativt beslut om grundläggande utkomststöd av FPA på grund av ett kalkylmässigt inkomstöverskott. Före överföringen till FPA kunde socialväsendet i dylika situationer enligt övervägande flexibelt bevilja en betalningsförbindelse för läkemedel eller kundens elräkning betalades såsom utkomststöd.

Social- och hälsovårdssektorn har under hösten 2018 följt upp de ansökningar om utkomststöd som kommit till handläggningen av förmåner, under två veckor i mottagnings- och sorteringsteamet. Till socialarbetet eller socialhandledningen överfördes 593 ansökningar för beslut, varav 50,7 % av följande orsak:

- grundläggande utkomststöd beviljats, pengarna räcker inte till
- grundläggande utkomststöd ej beviljats och obetald hyra, utgifterna beaktade i det grundläggande utkomststödet
- 10,3 % av ansökningarna gällde obetalda elräkningar, att slå på elen på nytt, obetald vattenräkning, garantihyra, dubbel hyra eller flyttkostnader som FPA inte godkänt, eller lagerhyra.

Under 2017 fick 16 390 hushåll kompletterande utkomststöd och 7 553 hushåll fick förebyggande utkomststöd. Utgifterna för det kompletterande utkomststödet uppgick till 16,4 miljoner euro och utgifterna för det förebyggande utkomststödet till 5,1 miljoner euro. Cirka 2,2 miljoner euro användes 2017 för hyresskulder och ca 0,6 miljoner euro för livsmedel.

FPA:s anmälningsskyldighet till kommuner om behovet av socialvård som avses i socialvårdslagen

I FPA:s förmånsanvisningar som gäller utkomststödet (<https://www.kela.fi/documents/10192/3528951/Toimeentulotuki.pdf>) konstateras följande om att göra en anmälning till kommunen:

Om det vid handläggningen av ett utkomststödsärende framgår att kunden har ett uppenbart behov av socialvård, ska FPA enligt socialvårdslagen hänvisa kunden att söka socialservice eller, om kunden samtycker till det, kontakta den myndighet som ansvarar för den kommunala socialvården, så att stödbehovet kan bedömas.

Situationer där en klient exempelvis kan ha ett uppenbart behov av socialvård är omfattande livshanteringsproblem som försvårar vardagen, hyres- och elskulder, uttagning av hyresgaranti, olika beroenden, såsom rusmedel och spel, hot om att skada sig själv eller närstående, våld i nära relationer eller hot om sådant.

13.02.2019

FPA förmedlar anmälningarna till kommunen via det elektroniska Kelmu-systemet. Anmälningarna förmedlas till den medarbetare som primärt sköter ärendet vid social- och hälsovårdssektorn.

Meddelanden och ansökningar från FPA till Helsingfors har gjorts som följer under tiden 1.1–30.10.2018:

ansökningar om utkomststöd	6 224
nedsatt grunddel	4 237
behov av socialt arbete	2 181
arbetslös person under 25 år som har fått grundläggande utkomststöd i minst 4 mån.	1 426
arbetslös person över 25 år som har fått grundläggande utkomststöd i minst 12 mån.	3 785
invandrare som har fått utkomststöd i minst 2 mån.	122
Sammanlagt	17 975

Socialarbetaren kontakter en klient som FPA har anmält och bokar tid för möte vid behov. En del av klienterna får redan service från socialväsendet.

Samarbetspraxis mellan social- och hälsovårdsväsendena i huvudstadsregionen och FPA

Samarbete utförs i följande arbetsgrupper inom huvudstadsregionen: Huvudstadsregionens styrgrupp, dess arbetsgrupper partnerskapsarbetsgruppen och samarbetsgruppen för kundservice och lösningar i huvudstadsregionens kommuner och FPA, samt gruppen för utveckling av sållet.

Grupperna har som mål att utveckla samarbetet mellan FPA och huvudstadsregionens kommuner genom att identifiera kundbehoven och förtydliga kundstyrningen och processerna samt genom att på ett konkret sätt gå igenom problematiska punkter i kundarbetet och FPA:s beslutsfattande. Partnerskapsgruppen har utvecklat en gemensam blankett (Saate) för kommunerna i huvudstadsregionen och FPA:s kundtjänst. I samarbete med FPA, kommunerna, PRO SOS-projektet samt Apotti utvecklas ett såll som FPA:s anställda ska använda för att de lättare ska kunna identifiera klienter som behöver särskilt stöd och styra dem till det kommunala socialarbetet.

Uppsökning och identifikation av riskgrupper

Inom social- och hälsovårdssektorn utarbetas nya verksamhetssätt för att bättre kunna identifiera de som är i riskgrupperna. Målsättningen är att klienterna oftare ska styras från bl.a. hälsovårdstjänster till de sociala tjänster de behöver. I det uppsökande arbetet och i arbetet på gatorna samt det mobila arbetet söker medarbetarna upp och identifierar människor i svåra situationer och styr dem till social- och hälsovårdens tjänster. Man har även ökat samarbetet med tredje sektorn för att bättre nå dem som behöver stöd. I Apotti utvecklas funktioner för att identifiera riskutsatta klienter.

Verksamhetsmodeller

En vuxen kan söka hjälp av socialarbetarna t.ex. vid problem i samband med arbete, boende, familjelivet, finansiella ärenden och olika livskriser. Det finns åtta team för över 30-åringar och sex team för 16–29-åringar, totalt 147 medarbetare. Teamen leds av ledande socialarbetare.

Det ordnas socialrådgivning för vuxna och unga på fem olika ställen. Man behöver inte reservera tid för socialrådgivning. Klienten får råd och handledning för sociala tjänster och för ansökan om förmåner eller stöd. I september 2018 öppnades socialrådgivningens chattjänst. I oktober 2018 uppgick antalet kunder till 1 173. Antalet kunder har ökat hela året. Det finns tolv socialhandledare och en ledande socialhandledare.

Syftet med boenderådgivningen är att lösa problemen med hyresskulder, störande liv eller misskötsel av bostaden på ett sätt som tillfredsställer alla parter. Boenderådgivaren är tillgänglig vid socialväsandets verksamhetsställen och Heka-områdesbolagen. Det finns även en chattjänst. Medarbetarna består av sexton boenderådgivare, en psykiatrisk sjukskötare och en ledande socialhandledare.

Uppsökande arbete utförs bland hemlösa och dem som står utanför servicen. Arbetet utförs av åtta socialhandledare. På de ställen där mathjälp delas ut kan man utan tidsbokning träffa ett arbetspar som består av en socialarbetare och en socialhandledare som besöker platsen.

Invånarhusen fungerar som invånarnas vardagsrum, mötesrum, kaféer, utställningslokaler samt nät- och infopunkter. I dem finns mångsidig hobbyverksamhet för alla åldrar. Helsingfors upprätthåller sex invånarhus och tre förortsstationer. Det finns elva fast anställda och i invånarhusen finns dessutom kontinuerligt sysselsatta medarbetare.

13.02.2019

I Fiskehamnens central för hälsa och välbefinnande öppnade FPA en servicepunkt 10.9.2018, varifrån de som behöver socialtjänster på ett naturligt sätt kan styras till rätt ställe.

Social- och hälsovårdssektorn har fäst vikt vid kommunikationen för att stadens invånare ska få information om möjligheten att ansöka om behovsprövat utkomststöd från social- och hälsovårdssektorn.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Kari Emma Aloite Kvsto 26092018 1

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 77

HEL 2018-010103 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Emma Karin aloitteen loppuun käsitellyksi.

21.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 04.12.2018 § 326

HEL 2018-010103 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Emma Karin ym. valtuustoaloitteesta koskien toimeentulotuen muutoksista heikompiosaisille aiheutuneiden ongelmien korjaamista:

"Sosiaali- ja terveystoimiala vastaa asiakkaiden tuentarpeisiin perustoimeentulotuen Kela-siirron jälkeen seuraavilla tavoilla:

- ottamalla yhteyttä Kelan lähettämien sosiaalityön ilmoitusten ja hakemusten kautta tulleisiin asiakkaisiin,
- aikuisten ja nuorten sosiaalityöllä ja sosiaaliohjauksella,
- sosiaalineuvonnalla ja asumisneuvonnalla,
- etuuskäsittelyn palvelun kehittämisellä,
- asiakasviestinnällä,
- etsivällä lähityöllä ja asukastalotoiminnan sosiaaliohjauksella,
- riskiryhmien etsimisen ja tunnistamisen mallien käytöllä ja
- Kela-yhteistyöllä, Kelan ohjeistuksiin vaikuttamalla, yhteisillä palvelusteillä sekä Kelan huoliseulan avulla.

Aikuissosiaalityön palveluprosesseja uudistamalla parannetaan asiakkaiden palveluihin pääsyä.

Toimeentulotuesta

Toimeentulotukilain mukaan (Laki toimeentulotuesta/1997/19971412) toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki, jonka tarkoituksena on turvata henkilön ja perheen toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä. Toimeentulotuki rakentuu perustoimeentulotuesta (TTL 7a § perusosa ja 7b § muut perusmenot), täydentävästä (TTL 7c §) ja ehkäisevästä toimeentulotuesta (TTL 13 §). Tukea maksetaan se määrä, jolla tuen tarpeessa olevan asiakkaan tukeen oikeuttavat menot ylittävät käytettävissä olevat tulot ja varat.

Täydentävään toimeentulotukeen sisältyvät erityismenot, joita ovat

- ylimääräiset asumismenot
- erityisistä tarpeista tai olosuhteista aiheutuvat menot (esimerkiksi pitkäaikaisesta toimeentulotuen saamisesta ja pitkäaikaisesta tai vaikeasta sairaudesta aiheutuvat menot sekä lasten harrastusmenot).

Ehkäisevän toimeentulotuen tarkoituksena on edistää henkilön ja perheen omatoimista suoriutumista ja ehkäistä syrjäytymistä. Ehkäisevää toimeentulotukea voidaan myöntää esimerkiksi ylivelkaantumisesta tai

taloudellisen tilanteen äkillisestä heikentymisestä aiheutuvien vaikeuksien lieventämiseksi.

Perustoimeentulotukea haetaan Kelasta 1.1.2017 alkaen. Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki kuuluvat kuntien vastuulle.

Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki Helsingissä

Kela välittää kuntaan asiakkaan luvalla sähköisen Kelmu-järjestelmän kautta Kelaan jätetyt täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen hakemukset. Asiakas voi hakea täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea suoraan sosiaali- ja terveystoimelta sähköisesti, kirjallisesti ja suullisesti. Hakemuksista Kela on välittänyt vuoden 2018 alusta lokakuun loppuun mennessä 8,3 %, sähköisiä ja kirjallisia hakemuksia oli yhteensä 51,9 % ja suullisia hakemuksia 39,9 %.

Normitetun täydentävän toimeentulotuen myöntäminen tehdään etuuskäsittelytyönä. Sosiaalityöntekijä tai sosiaaliohjaaja päättää harkinnanvaraisesta täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulotuista aikuissosiaalityössä, lastensuojelussa, vanhustyössä, vammaistyössä, asumisen tuessa ja päihde- ja psykiatrianpalveluissa. Tavoitteena on, että se sosiaalialan työntekijä, joka tuntee asiakkaan tilanteen parhaiten, myöntää myös mahdollisen harkinnanvaraisen täydentävän tai ehkäisevän toimeentulotuen asiakkaalle. Etuuskäsittelyn palvelumallia, ohjeistusta ja yhteistyötä sosiaalityön yksiköiden kanssa kehitetään vuoden 2018–2019 aikana.

Perustoimeentulotuen Kela-siirron jälkeen joudutaan myöntämään usein täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea perustoimeentulotuen kuuluviin menoihin sellaisissa tilanteissa, joissa asiakkaalla ei tosiasiallisesti ole rahaa esimerkiksi välttämättömien lääkkeiden ostoon tai sähkölaskun maksuun. Asiakas on tällöin saanut kielteisen perustoimeentulotuen päätöksen Kelalta laskennallisen tuloylijäämän vuoksi. Ennen Kela-siirtoa sosiaalitoimi myönsi näissä tilanteissa harkinnanperusteella joustavasti maksusitoumuksen lääkkeisiin tai asiakkaan sähkölasku maksettiin toimeentulotukena.

Sosiaali- ja terveystoimen toimeentulotuen etuuskäsittelyn vastaanotto- ja lajittelutiimissä tehtiin kahden viikon seuranta tiimiin tulleista toimeentulotukihakemuksista syksyllä 2018. Sosiaalityöhön tai sosiaaliohjaukseen siirrettiin päätettäväksi 539 hakemusta, joista 50,7 % syyllä:

- perustoimeentulotuki myönnetty, rahat eivät riitä
- perustoimeentulotuki evätty ja vuokravelka, menot huomioitu perustoimeentulotuessa

- hakemuksista 10,3 %:ssa haettiin sähkölaskurästä, sähkönavausta, vesilaskurästä, takuuvuokraa tai päällekkäistä vuokraa, muuttokuluja, jotka Kela on hylännyt tai varastovuokraa.

Vuonna 2017 täydentävää toimeentulotukea sai 16 390 ja ehkäisevää toimeentulotukea 7 553 kotitaloutta. Täydentävän toimeentulotuen menot olivat 16,4 miljoonaa euroa ja ehkäisevän toimeentulotuen 5,1 miljoonaa euroa. Vuokravelkoihin käytettiin vuonna 2017 noin 2,2 miljoonaa euroa ja elintarvikkeisiin noin 0,6 miljoonaa euroa.

Kelan ilmoitusvelvollisuus kuntaan sosiaalihuoltolain mukaisesta sosiaalihuollon tarpeesta

Kela on ohjeistanut Toimeentulotuen etuosohjeessaan (<https://www.kela.fi/documents/10192/3464829/Toimeentulotuki.pdf>), ilmoitusten tekemistä kuntaan:

”Jos Kelassa toimeentulotukiasian käsittelyssä ilmenee, että asiakkaalla on ilmeinen sosiaalihuollon tarve, sosiaalihuoltolaki velvoittaa Kelaa ohjaamaan asiakasta hakemaan kunnan sosiaalipalveluja tai henkilön antaessa suostumuksensa olemaan yhteydessä kunnallisesta sosiaalihuollosta vastaavaan viranomaiseen, jotta tuen tarve arvioitaisiin.

Esimerkinomaisia tilanteita, joissa asiakkaalla voi olla ilmeinen sosiaalihuollon tarve ovat elämönhallinnan laaja-alaiset ongelmat, jotka vaikeuttavat arkea, vuokra- ja sähkövelka ja vuokravakuuksien realisoitumiset, erilaiset riippuvuudet kuten päihde- tai peliongelmat, itsensä tai lähipiirin vahingoittamisen uhkailu, lähisuhdeväkivalta tai sen uhka.”

Kela välittää ilmoitukset kuntaan sähköisen Kelmu-järjestelmän kautta. Sosiaali- ja terveystoimessa ilmoitukset välitetään sille sosiaalialan työntekijälle, jolle asia ensisijaisesti kuuluu.

Ilmoituksia ja hakemuksia Kelasta Helsinkiin on tehty Kelaston mukaan 1.1.–30.10.2018:

toimeentulotukihakemukset	6 224
alennettu perusosa	4 237
sosiaalityön tarve	2 181
alle 25 vuotias työtön, joka on saanut vähintään 4 kk perustoimeentulotukea	1 426
25 vuotta täyttänyt työtön, joka on saanut perustoimeentulotukea vähintään 12 kk	3 785
maahanmuuttaja, joka on saanut toimeentulotukea vähintään 2 kk	122
yhteensä	17 975

Asiakkaaseen, josta on tehty Kelan ilmoitus, otetaan sosiaalityöstä yhteyttä ja hänelle varataan tarvittaessa tapaamisaika. Osa asiakkaista on jo sosiaalitoimen palveluiden piirissä.

Yhteistyökäytäntöjä PKS-kuntien sosiaali- ja terveystoimien ja Kelan välillä

Yhteistyötä tehdään neljässä pääkaupunkiseututasoisessa työryhmässä: PKS-ohjausryhmä, sen alatyöryhmät kumppanuus-työryhmä ja PKS kuntien ja Kelan asiakaspalvelun ja ratkaisutyön yhteistyöryhmä sekä huoliseulan kehittämisryhmä.

Ryhmien tavoitteena on kehittää Kelan ja PKS-kuntien välistä yhteistyötä tunnistamalla asiakastarpeet ja selventämällä asiakasohjausta ja -prosesseja sekä käymällä läpi ongelmakohtia asiakastyössä ja Kelan päätöksenteossa konkreettisella tavalla. Kumppanuusryhmä on kehittänyt PKS-kuntien ja Kelan asiakaspalvelun yhteisen Saate-lomakkeen. Kelan, kuntien, PRO SOS-hankkeen sekä Apotin yhteistyönä kehitetään Kelan käyttöön huoliseulaa, jonka avulla Kelan työntekijä paremmin tunnistaisi erityistä tukea tarvitsevat asiakkaat ohjattavaksi kunnan sosiaalityöhön.

Riskiryhmien etsiminen ja tunnistaminen

Sosiaali- ja terveystoimessa uudistetaan toimintatapoja riskiryhmissä olevien asiakkaiden tunnistamisen parantamiseksi. Tarkoituksena on, että asiakkaita ohjataan muun muassa terveystoimista entistä useammin heidän tarvitsemiinsa sosiaalipalveluihin. Etsivän lähityön ja muut kadulle jalkautuvat työntekijät ja liikkuvan työn ryhmät etsivät ja tunnistavat vaikeissa tilanteissa olevia ihmisiä ja ohjaavat heitä sosiaali- ja terveystoimien piiriin. Yhteistyötä on lisätty myös kolmannen sektorin kanssa tukea tarvitsevien asiakkaiden tavoittamisen parantamiseksi. Apottiin kehitetään riskiasiakkaiden tunnistamisen toimintatapoja.

Toimintamalleja sosiaali- ja terveystoimessa

Asiakas voi hakea aikuissosiaalityön apua esimerkiksi työhön, asumiseen, perhe-elämän sujuvuuteen, raha-asioiden hoitoon ja erilaisiin elämän kriisitilanteisiin liittyvissä ongelmissa. Yli 30-vuotiaiden tiimejä on 8 ja 16–29-vuotiaiden tiimejä 6, työntekijöitä on yhteensä 147. Tiimien esimiehinä toimivat johtavat sosiaalityöntekijät.

Aikuiselle ja nuorille kohdennettua sosiaalivointia järjestetään viidessä eri pisteessä. Sosiaalivointiaan ei tarvitse varata aikaa. Asia-

kas saa neuvontaa ja ohjausta sosiaalipalveluista ja etuuksien tai tukien hakemisesta. Syyskuussa 2018 avattiin sosiaalineuvonnan chat-palvelu. Asiakkaita oli 1 173 lokakuussa 2018. Asiakasmäärä on ollut kasvussa koko vuoden. Työntekijöitä on 12 sosiaaliohjaajaa ja johtava sosiaaliohjaaja.

Asumisneuvonnalla pyritään ratkaisemaan vuokravelan, häiritsevän elämän tai asunnon huonosta hoidosta johtuvia ongelmia, ottaen huomioon kaikkien osapuolten näkökulmat. Asumisneuvoja on sosiaalitoimen toimipisteissä ja Heka-alueyhtiöissä. Käytössä on myös chat-palvelu. Työntekijöitä on 16 asumisneuvojaa, 1 psykiatrinen sairaanhoitaja ja johtava sosiaaliohjaaja.

Etsivä lähityötä tehdään ulkona asuvien sekä palveluiden ulkopuolella olevien parissa, joita ohjataan palveluiden piiriin. Työntekijöinä on 8 sosiaaliohjaajaa. Ruoka-avun jakelupaikkoihin jalkautuvassa työssä asiakkaat voivat ilman ajanvarausta tavata yhden sosiaalityöntekijä-sosiaaliohjaaja työparin.

Asukastalot ja lähiöasemat toimivat asukkaiden olohuoneina, kokoustiloina, kahviloina, näyttelytiloina ja netti- ja infopisteinä. Niissä on monenlaista harrastustoimintaa kaikenikäisille. Helsinki ylläpitää kuutta asukastaloa ja kolmea lähiöasemaa. Vakainaisia työntekijöitä on 11, joiden lisäksi asukastaloissa on jatkuvasti työllistettyjä työntekijöitä.

Kalasadaman terveys- ja hyvinvointikeskuksessa avattiin 10.9.2018 Kelan palvelupiste, josta sosiaalipalveluita tarvitsevat asiakkaat ohjataan luontevasti niiden piiriin.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Perustoimeentulotuen Kela-siirron jälkeen on mahdollista, ettei täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea tarvitseva henkilö tai perhe osaa hakea apua kunnasta. Sosiaali- ja terveystoimessa onkin kiinnitetty huomioita viestintään, jotta kaupunkilaiset olisivat tietoisia mahdollisuudesta hakea harkinnanvaraista toimeentulotukea sosiaali- ja terveystoimesta. Myös vakiintuneiden ja uusien toimintamallien tavoitteena on, että kaikki apua tarvitsevat löytäisivät ne palvelut, joita he tarvitsevat."

Esittelijä

vs. sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Tiina Mäki

Lisätiedot

Leena Luhtasela, nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 58283
leena.luhtasela(a)hel.fi
Marja Heikkinen, kehittämissuunnittelija, puhelin: 310 42303
marja.heikkinen(a)hel.fi

13.02.2019

Ärende/14

§ 47

Den av ledamoten Otso Kivekäs väckta motionen om bättre förbindelser mellan hamnen och staden

HEL 2018-007174 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Otso Kivekäs väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Otso Kivekkään aloite sataman paremmasta yhdistämisestä kaupunkiin
- 2 Helsingin Satama Oyn lausunto valtuustoaloite Sataman paremmasta yhdistämisestä kaupunkiin

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Otso Kivekäs och 27 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden i samarbete med Helsingfors Hamn Ab ska utreda möjligheterna att i större omfattning styra hamnens långtradartrafik och ökningen i passagerartrafiken till Nordsjö hamn bland annat genom prisstyrning. Dessutom föreslås det att förbindelserna för kollektivtrafiken och gång- och cykeltrafiken till Västra hamnen och Södra hamnen ska förbättras i syfte att hindra att ökningen i passagerartrafiken leder till ökade stockningar i biltrafiken.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Helsingfors stadsstrategi

Enligt Helsingfors stadsstrategi utvecklas tvillingstadskonceptet med Tallinn. I strategin förutsätts det att näringslivets logistiska förbindelser och trafikarrangemang som förbättrar konkurrenskraften aktivt ska utvecklas. En förbättring av trafikförbindelserna till Västra hamnen svarar mot dessa mål och utvecklingsbehov. Förbindelsen till Västra hamnen utgör också en del av det europeiska trafiknätverket TEN-T för vilket smidiga trafikförbindelser ska säkerställas.

Enligt stadsstrategin planeras trafikinvesteringarna och markanvändningen i Helsingfors alltid tillsammans. Med trafikinvesteringar tryggas hela trafiksystemets funktionalitet. Färdsätsandelen för hållbara trafikformer ökas. Samtidigt sköts utvecklingen av alla trafikformer och den konkurrenskraft inom trafiken som näringslivet kräver säkerställs. Förutsättningarna för näringslivets logistik utvecklas aktivt i staden.

Helsingfors Hamn Ab

Helsingfors Hamn Ab är en stomhamn inom TEN-T, en korsningspunkt för handelssjöfartens rese- och transportkedja och den största allmänna hamnen i Finland. Hamnen är en av världens livligaste passagerarhamnar och mer än 12,3 miljoner passagerare reste genom hamnen år 2017. Inom passagerartrafiken framhävs Västra hamnens roll som huvudhamn för Tallintrafiken. Västra hamnens passagerarantal uppgår för tillfället till ca 7 miljoner årligen. Ökningen i passagerarantalet väntas fortsätta.

Helsingfors hamn är både import- och exporthamn. Hamnverksamhet finns i centrumområdet och i Nordsjö. Genom Helsingfors hamnar transporteras huvuddelen av hela Finlands konsumtions- och dagligvaror och industrins råvaror och produkter på sammanlagt ca 14,3 miljoner ton årligen. Största delen av godstrafiken löper via Nordsjö hamn. En del av godstrafiken kommer på passagerarbilfärjor som trafikerar till hamnarna i centrum. Hamnarna i centrum passerades år 2017 av ca 1,86 miljoner fordon, av vilka ca 20 % var tunga fordon.

Passagerartrafiken året runt sker med passagerarbilfärjor. Helsingfors Hamn Ab har i enlighet med riktlinjerna för den föregående fullmäktige strategin (2013–2016) byggt en ny passagerarterminal i Västra hamnen och tillsammans med staden anlagt gatu- och spårinfrastruktur på gatorna på Busholmen. Rederierna har å sin sida investerat i snabba passagerarbilfärjor vars affärsverksamhetsmodell grundar sig på att på ett effektivt sätt kombinera fordons- och passageratrafiken, så att det har blivit möjligt att förkorta hamn- och resetiderna.

Tio dagliga avgångar erbjuder passagerarna och regionens näringsliv en hög servicenivå i trafiken mellan Helsingfors och Tallinn. Regel-

bundna och effektiva förbindelser inom handelssjöfarten är en konkurrenskraftsfaktor för Finlands näringsliv.

Stomnätverket TEN-T och stomhamnar

Två av trafikkorridorerna i Europeiska unionens stornätverk TEN-T löper genom Helsingfors. Helsingfors Hamn är korridorernas korsningspunkt. Det europeiska trafiknätverket TEN-T baserar sig på Europaparlamentets och rådets förordning i vilken bl.a. den tekniska infrastrukturens nivå och servicenivån fastställs för trafiknätet.

Helsingfors stad har tillsammans med Helsingfors Hamn sökt och fått avsevärd CEF/TEN-T-finansiering på sammanlagt 43,1 miljoner euro hos Europeiska unionen speciellt för utveckling av Västra hamnens helhetsinvesteringar åren 2012–2023. En förutsättning för finansieringen är att det Europaomfattande trafiknätet främjas som en del av land- och sjöförbindelserna i sjöfarten mellan Helsingfors och Tallinn. Åtgärder som har fastställts hänför sig till bl.a. förbättring av trafikförbindelserna till Västra hamnen och avskaffande av befintliga flaskhalsar i trafiken.

Bakgrund

Antalet passagerare mellan Helsingfors och Tallinn har ökat. Passage-
rarantalet var mer än 9 miljoner år 2017. Antalet personbilar började öka väsentligt år 2004 och är i nuläget nästan 1,4 miljoner årligen.

Trafikmängderna genom Västra hamnen har ökat mer än vad man förberedde sig på i delgeneralplanen för området. Åren 2007–2017 har antalet fartygsbesök i Västra hamnen stannat på samma nivå men fartygsstorleken har ökat väsentligt. Ökningen gäller både fartygens passagerar- och fordonskapacitet som båda nu är i genomsnitt ca 40 % större per fartyg än år 2007. Den avsevärda ökningen i fartygens storlek prognostiserades inte rätt vid planläggningstidpunkten. Större fartyg orsakar också större punktbelastning i trafiken i gatunätet.

Av den totala trafikmängden i Gräsviken och på Busholmen orsakas ca 6–10 % av hamnverksamheten. Fastän den hamnrelaterade trafikens relativa andel är liten orsakar den tidvis stockningar i området. Efter att bostadsområdena på Busholmen och Årtholmen blir färdiga kommer trafikmängderna i Gräsviken att öka ytterligare.

Utvecklingen av kollektivtrafiken och gång- och cykelförbindelserna till passagerarhamnarna och planeringen av dessa färdformer så att de är oberoende av stockningar i biltrafiken gör det för sin del möjligt att öka passagerarantalen i hamnarna och styra trafiken till hållbara färdvägar. Dessutom ska biljettsystemen stödja målet att styra ökningen till hållbara

ra färdsätt. HRT har redan gjort det möjligt att kombinera HRT:s dygnsbiljett med en båtbiljett. I den nya lagen om transportservice förutsätts öppna betalningsgränssnitt också för biljetterna i andra kollektivtrafiksystem.

Styrning av ökningen i hamnarnas biltrafik till Nordsjö

Byggandet på Busholmen och Ärtholmen ökar trafiken på Sandvikskajen och i Gräsviken. Också frakt- och personbilstrafiken till Västra hamnen får trafiken tidvis att stocka sig ordentligt i gatunätet kring hamnen. Den fortsatta ökningen i trafiken kan försämra stockningarna ytterligare och därför söker man sätt att dämpa ökningen i biltrafiken speciellt under tidpunkterna för den största efterfrågan. Ett möjligt sätt är att styra ökningen i frakttrafiken till Nordsjö hamn.

Mellan Helsingfors och Tallinn trafikerar årligen mer än 300 000 tunga fordon. Största delen av trafiken använder Västra hamnen, men lastbilar använder också bilfärjor som trafikerar via Nordsjö och Skatuddens terminaler. Den bilfärja som transporterar lastbilar från Nordsjö började trafikera år 2015, och år 2017 övergick fartyget till att använda Muuga frakthamn i Tallinn. Bara ett fartyg trafikerar från Nordsjö, och därför finns det bara ett par avgångar per dag. Trafiken har ändå ökat och minskat trycket i Västra hamnen. Det är önskvärt att linjen trafikeras i framtiden av flera fartyg.

Det är eftersträvansvärt att styra ökningen i den tunga trafiken till Nordsjö. Nordsjö hamn är huvudhamn för frakttrafiken genom Helsingfors och hamnen har goda trafikförbindelser via Ring III från hela Finland. Man strävar att främja lastbilstrafiken till Nordsjö genom prisstyrningsmetoder och öka informationen om utbudet till företag. I framtiden ska man även granska möjligheten att tillhandahålla en förbindelse för personbilar från Nordsjö till Muuga genom den befintliga passagerarterminalen i Nordsjö eller dess tillbyggnad. Ökningen i antalet personbilar i Nordsjö förutsätter dock investeringar i hamnområdet och ändringarna kräver tid. Å andra sidan har rederierna investerat i snabba passagerarbilfärjor vars affärsverksamhetsmodell grundar sig på att på ett effektivt sätt kombinera fordons- (bl.a. tung trafik) och passagerartrafiken, så att det har blivit möjligt att förkorta hamn- och resetiderna. Passagerarbilfärjor har enligt uppskattningar också beräknats vara en miljövänligare transportform än att transportera passagerare och frakt på separata fartyg.

Helsingfors Hamn Ab:s prissättning fastställs årligen. Helsingfors Hamn Ab tar ut fartygs-, gods- och passageraravgifter för trafiken och serviceavgifter, såsom avgifter för fartygens avfallshantering. I personbilstrafiken debiteras passageraravgifter. I den tunga trafiken används

godsavgifter per ton. Helsingfors Hamn Ab har utrett möjligheterna att i framtiden övergå till en mer dynamisk prissättning och har förhandlat med rederier och transportbolag om möjliga sätt att styra prissättningen inom långtradartrafiken i olika delar av hamnen och under olika tider av dygnet.

Kollektivtrafik

Enligt HRT:s passagerartrafikundersökning (2016) använder ungefär hälften av passagerarna i Helsingfors hamnar kollektiva trafikmedel och hälften personbil. Mer än hälften av passagerarna kommer till hamnen från huvudstadsregionen. Ungefär en fjärdedel kommer från Nyland eller från utlandet och ungefär en fjärdedel från det övriga Finland.

Det finns en fungerande spårvägsförbindelse till alla hamnar i Helsingfors centrum. I närheten av hamnarna antingen redan finns en stadscykelstation eller man strävar att installera en sådan nära hamnen.

Utveckling av spårvägsförbindelserna

Kollektivtrafikförbindelserna till Västra hamnen baserar sig på spårvägstrafiken på Busholmen och dess utveckling. Målet har varit att få tre spårvägslinjer till Västra hamnens terminal. Två av linjerna kör till Helsingfors centrum och Järnvägsstationen och vidare till östra innerstaden (linjerna 7 och 9), och den tredje spårvägslinjen (linjen 8) till Tölö via Gräsvikens metrostation och som en tvärgående linje vidare till Arabia via Sörnäs. Enligt de nuvarande planerna förverkligas den målsatta situationen i slutet av 2020, då Atlantgatans bro och vändplatsen vid Bunkern blir färdiga och möjliggör spårvägstrafik från Västra terminalen också i riktningen mot Gräsviken. Ursprungligen var det meningen att helheten skulle ha blivit färdig först år 2025. Helsingfors har fått delfinansiering från EU för investeringen i form av ett TwinPort 3-projekt. Västra hamnens passagerarantal och dess ökning har varit en avgörande faktor i den snabba utbyggnaden av spårvägsnätet på Busholmen. Också invånarna i området får nytta av kollektivtrafikens goda servicenivå.

För tillfället trafikerar en spårvägslinje (linjen 7) från Västra hamnen till centrum hela dagen och en spårvägslinje (linjen 6T) under färjetrafikens rusningstider. Det finns ännu inte någon direkt kollektivtrafikförbindelse till Gräsvikens metrostation. Spårvägen förlängdes till området framför Västra terminalen T2 när terminalen öppnades och samtidigt byggdes dessutom nya breda hållplatsplattformar framför terminalen T1.

Funktionaliteten hos Västra terminalens spårvägstrafik har blivit bättre i och med att biljettförsäljningen i spårvagnarna slutade. Samtidigt har

samarbetet inom biljettförsäljningen med rederibolag ökat och användningen av mobilbiljetter utvidgats. Passagerarna har alltså allt bättre möjligheter att skaffa biljetterna på förhand. Hållplatstiderna har blivit kortare, och spridningen i tiderna har minskat då antalet påstigningar är stort. Den kortare körtiden har redan beaktats i tidtabellerna, vilket har gjort att trafikeringen blivit mer kostnadseffektiv.

Spårvagnskörfält som har separerats med tillräckligt stort marginal är också viktiga för en smidig spårvägstrafik. I Västra hamnen har problem uppstått på Busholmskajen där långtradersläp ibland stannar på spårvägen i kurvorna och hindrar spårvagnens framfart. Effektiva signalprioriteringar möjliggör smidig spårvägstrafik i Västra länkens anslutning och signalprioriteringarnas funktion utvecklas vidare. Uppmärksamhet ägnas dessutom åt spårvägstrafikens smidighet i Sandviken.

Olympiaterminalens kollektivtrafikförbindelser grundar sig på spårvägslinjerna 2 och 3 som har ändhållplats vid terminalen. Med båda linjerna kommer man till Helsingfors centrum, Järnvägsstationen och Glaspalatset. Färjornas tidtabeller påverkar inte spårvägslinjernas turintervaller och tidvis kan det uppstå stockningar i spårvagnarna på förmiddagen då färjan anländer.

För Skatuddens terminaltrafik inrättades år 2016 spårvägslinjen 5 vars tidtabeller planeras så att de passar ihop med färjetrafikens tidtabeller. Linjen trafikerar dagligen mellan terminalen och Järnvägsstationen och betjänar färjepassagerarna effektivt i båda riktningarna. Terminalens hållplatsplattform gjordes bredare sommaren 2018, vilket underlättar påstigningen för stora passagerarmängder. Det befintliga spårvägsnätet gör det möjligt för linjen 5 att snabbt vända vid Järnvägsstationen. Också spårvägslinjen 4 har hållplatser på gångavstånd från Skatuddens terminal.

Kollektivtrafiken kan göras mer attraktiv som båtresans anslutningsförbindelse genom att den görs så lätt som möjligt att använda. Goda sätt att uppnå detta är att bl.a. sälja kollektivtrafikbiljetter redan på färjorna, vilket minskar rusningarna på hållplatserna i hamnen. Målet är att få också HRT:s kollektivtrafikbiljett hopkopplad med båtbiljetterna. HRT har redan gjort detta tekniskt möjligt med ett öppet biljettgränssnitt. Med tanke på helheten skulle det dessutom vara en fördel om rederibolagen marknadsförde kollektivtrafikförbindelserna till hamnarna mer effektivt än i nuläget till passagerarna. Valet av färdssätt påverkas också av de möjliga trafikformerna i båtresans andra hamn.

Utveckling av cykeltrafikförbindelser

Åtkomligheten av hamnarna i Helsingfors med cykel blir bättre då förverkligandet av det målsatta cykelnätet i innerstaden fortskrider enligt planerna. Cykelförbindelserna från Gräsviken till Västra hamnen blir bättre när Atlantgatan och Västrahamnsgatan blir anlagda. Då Godahoppsparken anläggs öppnas också en ny cykelförbindelse som till största delen löper separat från gatunätet. Samtidigt blir också gångförbindelsen till Västra hamnen bättre. Byggandet av det målsatta cykelnätet förbättrar åtkomligheten för cykeltrafiken i slutläget, men skapar samtidigt utmaningar också för cykeltrafiken under byggandet.

En del av åtgärderna för att göra personbils- och godstrafiken smidigare har gjort det svårare att genomföra klara och högkvalitativa arrangemang för cykeltrafiken i hamnarnas närhet. Utmaningarna i områdena hänför sig till bl.a. lösningarna för vänstersväng i korsningar och gaturummets tillräcklighet för cykeltrafikarrangemang. Dessutom har bristfälliga arrangemang och flera ändringar försämrat de nuvarande cykelrutternas klarhet.

Cykeltrafikförbindelserna till Olympiaterminalen och Skatuddens terminaler följer inte de nuvarande anvisningarna för planering av cykelvägar. I samband med detaljplanen för Salutorget granskas arrangemangen för både cykel- och gångtrafiken, vilket för sin del förbättrar terminalernas åtkomlighet.

För främjandet av cykelåkningen bland passagerarna och de anställda i hamnarna är det av central vikt att cykelparkeringen utvecklas. I förslaget till detaljplan för Västra hamnen ingår bestämmelser om anläggande av cykelplatser för passagerare och anställda. Det är skäl att noggrannare beräkna det behövliga antalet cykelplatser under den fortsatta planeringen. Det är också viktigt att satsa på cykelparkeringens kvalitet. Möjligheterna att utvidga stadscykelssystemet till Västra terminalen utreds och målet är att nya cykelstationer tas i bruk redan år 2019.

Helsingfors hamnars centrala läge är till fördel för den ökade cykelturismen. Förutom gatuområden är det skäl att bättre än i nuläget beakta cykelåkningen i hamnområdena bl.a. med tanke på att ingången till fartygen ska vara trygg och klar. En trygg cykelparkering också under resan främjar cykelturismen för sin del.

Utveckling av förbindelserna för biltrafiken

Enligt planerna utvecklas förbindelserna för biltrafiken i Västra hamnen genom små förbättringsåtgärder som har utgått från att även kollektivtrafikens och gångtrafikens smidighet och tillgängligheten ska förbättras. På förbindelsen utmed Västrahamnsgatan har förbättringar planerats förutom i biltrafikens kapacitet också i separering av gång- och cykeltrafiken och i anslutningsarrangemangen. Dessa har förverkligats år

13.02.2019

2018. Efter att Västmetron börjat trafikera har det dessutom varit möjligt att i Gräsviken programmera trafiksignalerna i syfte att göra genomfarten smidigare för bilar från Mechelingatan till Västerleden. Detta har bidragit till en smidigare biltrafik också till hamnen.

Flaskhalsar på ruten Stillahavsgatan-Busholmskajen-Mechelingatan-Porkalagatan-Västerleden är Västra länkens och Porkalagatans signalreglerade korsningar. I dessa objekt har man sökt lösningar som går ut på att antalet körfält ökas och övergångsställen avlägsnas (stadsplaneringsnämndens beslut 3.11.2015 § 326). Att avlägsna övergångsställen försämrar gång- och cykelförbindelserna och gör inte förbindelsen för biltrafiken smidigare som helhet. Därför har man hittills avstått från dessa åtgärder, och möjligheterna att kompensera olägenheterna på andra sätt utreds. Om övergångsställen i gatunätet avlägsnas, ska den positiva inverkan på trafikens funktion som helhet klart påvisas. Spårtrafikens prioriteringar i Västra länkens anslutning har inte begränsats fastän de påverkar korsningens kapacitet för biltrafik eftersom spårtrafiken betjänar den stora passagerarmängden till hamnen mycket effektivt. Långtradartrafiken kommer att centraliseras till Stillahavsgatan. Målet är att år 2019 anlägga en förbindelse som bara löper längs Stillahavsgatan både till och från hamnen för den tunga trafiken. Då förblir bostadsområdet på Busholmen nästan helt utanför den tunga trafikens direkta influensområde. I nuläget har långtradarare kört till Västra hamnen också via Västrahamnsgatan.

Till slut

Helsingfors Hamn Ab har utrett styråtgärder för långtradartrafiken och tagit i bruk en prissättningsstruktur för långtradartrafiken i hamnarna i centrum under de livligaste tiderna på dygnet med tanke på kapacitetsanvändningen. Målet är att genom dynamisk prissättning styra ökningen i långtradartrafiken till Nordsjö och till lugnare avgångar. Helsingfors Hamn Ab strävar samtidigt att bättre utnyttja kapaciteten i Nordsjö hamn genom att komma med motsvarande ekonomiska incitament för långtradartrafiken. Helsingfors Hamn Ab förhandlar med rederierna om ökning av båttrafiken mellan Nordsjö och Estland som skulle kunna betjäna också ett begränsat antal bilpassagerare. Ändringarna i styrningen genom prissättning är tillfälliga och konsekvenserna av dessa granskas årligen.

I syfte att kunna utveckla trafiklösningarna i Västra hamnen på längre sikt fortsätter granskningarna för att hitta en helhetsbetonad lösning för både markanvändningen och trafikarrangemangen. Helsingfors Hamn Ab:s och speciellt Västra hamnens roll som stomhamn för trafiknätet TEN-T bör beaktas i utvecklingen. Granskningarna genomförs som en del av utredningen av förutsättningarna för en underjordisk matargata

13.02.2019

Ärende/14

som minskar genomfartstrafiken i centrum och den tunga trafiken till och från hamnarna i gaturummet. Bland annat de trafikarrangemang som gäller Gräsvikens bro kommer att granskas som helhet med beaktande av alla färdstätt och utvecklingen av markanvändningen i området. Det är meningen att en översiktsplan för trafikarrangemangen och markanvändningen på medellång sikt föreläggs stadsmiljönämnden våren 2019.

Stadsmiljönämnden har i sitt utlåtande konstaterat att staden i samarbete med Helsingfors Hamn Ab ska utreda möjligheterna att förutsätta utsläppsklass euro 6, som är gränsen för hälsovådliga utsläpp, av de tunga fordon som använder hamnarna i centrum.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Otso Kivekkään aloite sataman paremmasta yhdistämisestä kaupunkiin
- 2 Helsingin Satama Oyn lausunto valtuustoaloite Sataman paremmasta yhdistämisestä kaupunkiin

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 78

HEL 2018-007174 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Otso Kivekkään aloitteen loppuun käsitellyksi.

21.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

13.02.2019

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteerin, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 06.11.2018 § 540

HEL 2018-007174 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Tavoitteet ja kehitys

Helsingin kaupunkistrategiassa tavoitellaan kaksoiskaupunkikonseptia Helsingin ja Tallinnan välille. Strategiassa edellytetään myös aktiivista kehittämistä liike-elämän logistiin yhteyksiin ja elinkeinoelämän kilpailukykyä parantaviin liikennejärjestelyihin. Länsisataman liikenneyhteyksien sujuvoittaminen vastaa näihin tavoitteisiin ja kehittämistarpeisiin. Länsisataman yhteys on myös osa Euroopan laajuista TEN-T -verkkoa, jonka liikenneyhteyksien sujuvuus tulee varmistaa.

Helsinki ja Tallinna ovat kahden naapurimaan pääkaupunkeja, joiden etäisyys toisistaan on vain noin 80 kilometriä. Helsingin ja Tallinnan seuduilla asuu yhteensä noin 2,5 miljoonaa asukasta. Alueella on mahdollisuus kasvaa yhdeksi Pohjois-Euroopan merkittävistä keskuksista Tukholman ja Pietarin väliin. Tänäkin kaupungit yhdistää tiheävuorovälinen autolauttaliikenne, ja matka meritse kestää vain kaksi tuntia.

Tallinna ja Helsinki sijaitsevat molemmat Euroopan reuna-alueella. Tallinnan tilanne tulee radikaalisti muuttumaan vuonna 2026, kun Rail Baltica rautatieyhteys Varsovasta Tallinnaan valmistuu. Rail Balticalla tulee olemaan suuri vaikutus Baltian maiden keskinäiseen yhdentymiseen ja työmarkkinoihin. Rail Baltica palvelee myös Baltian maiden ja Suomen rahtiliikennettä Via Baltican ohella.

Viimeiset kaksikymmentä vuotta matkustajamäärät Helsingin ja Tallinnan välillä ovat kasvaneet jopa hämmästyttävää tahtia verrattuna maiden kokoon. Vuonna 2017 matkustajia oli jo yli 9 miljoonaa. Henkilöautotojen määrän merkittävä kasvu alkoi vuonna 2004 ja on nyt jo lähes 1,4 miljoonaa vuodessa. Suurin osa matkustajista on Suomesta tulevia vapaa-ajan matkustajia, mutta työmatkaliikenteen osuus kasvaa tasaisesti. Helsingille Tallinnasta tuleva työvoima on elintärkeää. Virolaistauksia työntekijöitä on noin 60 000. Tallinna onkin merkittävin yksittäinen pääkaupunkiseudun ulkopuolelta tulevien työntekijöiden kotipaikka. Virolaiset tekevät Suomeen myös vapaa-ajan matkoja lähes

13.02.2019

saman verran kuin työmatkoja. Lisäksi suuri osa kaikista Virosta lähtevistä on matkalla johonkin muuhun maahan kuin Suomeen, yleensä Helsinki-Vantaan lentokentän kautta.

Länsisataman liikennemäärät ovat kasvaneet Jätkäsaaren suunnittelun alettua todella voimakkaasti eikä alueen osayleiskaavassa varauduttu näin suureen kasvuun. Vuosina 2007–2017 laivakäyntien määrä Länsisatamassa on pysynyt samalla tasolla, mutta aluskoko on kasvanut huomattavasti. Kasvua on tapahtunut sekä laivojen matkustaja- että ajoneuvokapasiteetissa, jotka molemmat ovat alusta kohden nykyisin keskimäärin noin 40 % suuremmat kuin vuonna 2007. Aluskokojen merkittävää kasvua ei osattu aikanaan ennustaa oikein. Suuremmat aluskoot aiheuttavat myös suuremman pistemäisen liikennekuorman katuverkolle.

Matkustajasatamien joukkoliikenteen sekä kävely- ja pyöräliikennetyksien kehittäminen ja näiden kulkumuotojen suunnitteleminen autoliikenteen ruuhkista riippumattomiksi mahdollistaa osaltaan satamien matkustajamäärien kasvun ja liikenteen ohjaamisen kestäviin kulkumuotoihin. Myös lippujärjestelmien tulee tukea tavoitetta ohjata kasvu kestäviin kulkumuotoihin. HSL on jo mahdollistanut oman päivälippunsa yhdistämisen laivan matkalippuun. Uusi liikkumispalvelulaki edellyttää myös muiden joukkoliikennejärjestelmien lippuihin avoimet maksurajapinnat.

Satamien autoliikenteen kasvun ohjaaminen Vuosaaren

Etelä-Helsingin rakentaminen mm Jätkäsaaren ja Hernesaaren lisäksi liikennettä Hietaniemenrannassa ja Ruoholahdessa. Myös Länsisataman laivojen rahti- ja henkilöautoliikenne ruuhkauttaa ajoittain pahoin sataman ympäristön katuverkon liikennettä. Liikenteen jatkuva kasvu voi pahentaa ruuhkatilannetta tulevaisuudessa ja siksi etsitään keinoja autoliikennemäärien kasvun hillintään erityisesti kysyntähuipun ajankohtina. Yhtenä keinona on tunnustettu myös rahtiliikenteen kasvun ohjaaminen Vuosaaren satamaan.

Helsingin ja Tallinnan välillä kulkee vuosittain yli 300 000 kuorma-autoa ja perävaunua. Helsingissä pääosa liikenteestä kulkee Länsisatamasta, mutta myös Vuosaaren kautta ja Katajanokalta kuljetetaan kuorma-autoja autolautoilla. Vuosaaren kautta kuorma-autoja kuljettava autolautta aloitti liikennöinnin 2015 ja vuonna 2017 laiva siirtyi Tallinnassa käyttämään Muugan rahtisatamaa. Koska liikenne toimii Vuosaaresta yhdellä laivalla, on lähtöjäkin vain muutama päivässä. Liikenne on kuitenkin kasvanut koko ajan ja vähentänyt paineita Länsisatamassa. Olisi toivottavaa, että linjaa liikennöisi tulevaisuudessa useampi laiva. Kaupunkiympäristölautakunta katsoo myös, että Helsingin kaupungin tulisi

yhteistyössä Helsingin Satama Oy:n kanssa selvittää mahdollisuuksia siirtää kumipyöräliikennettä Vuosaaren satamaan pitkillä aikavälillä.

Helsingin kaupungin ja Helsingin sataman tulisi tukea kuorma-autoliikenteen kasvua juuri Vuosaarella. Vuosaari on Helsingin rahtiliikenteen pääsatama ja sinne on hyvät yhteydet Kehä III:n kautta koko Suomesta. Vuosaaren kuorma-autoliikennettä voisi edistää esim. hintaohjauksen keinoin ja lisäämällä yritysten informointia tarjonnasta. Näin toimitaan jo Länsi-Suomessa, jossa rekat hyödyntävät Turun matkustajasatamaa enemmän Naantalin rahtisatamaa. Tulevaisuudessa tulisi tarkastella myös mahdollisuutta tarjota henkilöautoille yhteyttä Vuosaaresta Muugaan Vuosaaren nykyisen matkustajaterminaalin tai sen laajenuksen kautta. Henkilöautojen määrän kasvu Vuosaarella edellyttää investointeja satama-alueelle, joten muutos vaatii aikaa. Toisaalta varustamot ovat puolestaan investoineet nopeisiin matkustaja-autolauttoihin, joiden liiketoimintamalli perustuu ajoneuvo- (ml. raskasliikenne) ja matkustajaliikenteen tehokkaaseen yhdistämiseen siten, että satama ja matkustusajat on saatu lyhyiksi. Matkustaja-autolauttakonseptin on arvioitu olevan myös ympäristöystävällisempi kuljetusmuoto kuin matkustajien ja rahdin kuljettaminen erillisillä aluksilla.

Raitioliikenneyhteyksien kehittäminen

Länsisataman joukkoliikenneyhteydet perustuvat Jätkäsaaren raitioliikenteeseen ja sen kehittämiseen. Jätkäsaaren osayleiskaavasta alkaen tavoitteena on ollut tuoda Länsisataman terminaaleille kolme raitiolinjaa, joista kaksi kulkee Helsingin keskustaan ja Rautatieasemalle ja edelleen itäiseen kantakaupunkiin (linjat 7 ja 9) ja kolmas raitiolinja (linja 8) terminaaleilta Ruoholahden metroaseman kautta Töölöön ja edelleen poikittaisyhteytenä Sörnäisten kautta Arabiaan. Nykyisten suunnitelmien mukaan tavoitetilanteeseen päästään syksyllä 2020, kun Atlantinkadun silta ja Bunkkerin kääntöpaikka valmistuessaan mahdollistavat raitioliikenteen Länsiterminaalilta myös Ruoholahden suuntaan. Jätkäsaaren rakentamisen alkuvaiheissa kokonaisuuden oli tarkoitus valmistua vasta 2025, joten tavoitetilanteen saavuttaminen on tältä osin aikaistunut merkittävästi. Helsinki on saanut EU:lta investointiin osarahoituksen TwinPort 3 -hankkeen muodossa. Länsisataman matkustajamäärä ja sen kasvu on ollut merkittävä tekijä Jätkäsaaren raitioteiden nopeassa laajentamisessa. Joukkoliikenteen hyvästä palvelutasosta hyötyvät myös alueen asukkaat.

Nykyisin raitioliikennettä Länsiterminaalista on keskustan suuntaan yhdellä kokopäiväisellä (linja 7) ja yhdellä laivaliikenteen ruuhka-aikoihin kulkevalla (linja 6T) raitiolinjalla. Suoraa joukkoliikenneyhteyttä Ruoholahden metroasemalle ei vielä ole. Raitiotietä pidennettiin Länsitermi-

naali T2:n edustalle terminaalin auetessa ja samalla myös T1:n edustalle rakennettiin uudet leveät pysäkkilaiturit.

Länsiterminaalin raitioliikenteen toimivuudelle olennaista on ollut kuljetajalipunmyynnin lopettaminen raitiovaunuissa. Samalla lipunmyyntiyhteistyötä laivayhtiöiden kanssa on lisätty ja mobiililippujen käyttöä laajennettu eli matkustajilla on yhä paremmat mahdollisuudet hankkia matkaliput jo ennakoon. Pysäkkiajat ovat lyhentyneet ja niiden hajonta on pienentynyt suurilla nousijamäärillä. Säästynyt ajoaika on jo huomioitu aikatauluissa, mikä on tehnyt liikennöinnistä kustannustehokkaampaa.

Riittävästi erotellut raitiovaunukaistat ovat myös keskeisiä sujuvan raitioliikenteen kannalta. Länsisatamassa ongelmakohtana on Jätkäsaarenlaituri, jonka kaarteissa radan puolelle jäävät rekkojen perävauunut toisinaan estävät raitiovaunun kulun. Tehokkaat liikennevaloetudet mahdollistavat raitioliikenteen sujuvan kulun Länsilinkin liittymässä ja niiden toimintaa kehitetään edelleen. Raitioliikenteen sujuvuuteen kiinnitetään huomiota myös Hietalahden puolella.

Olympiaterminaalin joukkoliikenneyhteydet perustuvat raitolinjoihin 2 ja 3, joiden päätepysäkki on terminaalin kohdalla. Molemmilla linjoilla pääsee Helsingin keskustaan, Rautatieasemalle tai Lasipalatsille. Laiva-aikataulut eivät vaikuta raitiolinjojen vuoroväleihin ja ne voivat ruuhkautua hetkellisesti aamupäivisin laivan saapuessa.

Katajanokan terminaalia palvelemaan on perustettu vuonna 2016 raitiolinja 5, jonka aikataulut suunnitellaan laivaliikenteen aikataulujen mukaisesti. Linja kulkee terminaalin ja Rautatieaseman välillä palvelen tehokkaasti laivamatkustajia molempiin suuntiin. Terminaalin pysäkkilaituria levennettiin kesällä 2018, mikä helpottaa suurien matkustajamäärien kulkua raitiovaunuihin. Olemassa oleva raitiotieverkko mahdollistaa linjan 5 nopean käännön Rautatieasemalla. Myös raitiolinjan 4 pysäkit ovat kävelymatkan päässä Katajanokan terminaalista.

Joukkoliikenteen houkuttelevuutta laivamatkan liityntäyhteytenä voidaan kasvattaa tekemällä sen käytöstä mahdollisimman helppoa. Tähän hyviä keinoja ovat mm. joukkoliikennelippujen myyminen jo laivoilla, mikä vähentää sataman pysäkkien ruuhkautumista. Tavoitteena on saada laivalippuihin kytkettyä myös HSL:n joukkoliikennelippu. Teknisesti HSL:n puolelta tämä on jo mahdollistettu avoimen lippurajapinnan kautta. Kokonaisuuden kannalta olisi myös eduksi, jos laivayhtiöt markkinoisivat joukkoliikenneyhteyksiä satamiin nykyistä tehokkaammin asiakkailleen. Kulkumuotovalintaan vaikuttavat myös laivamatkan toisen sataman kulkumahdollisuudet.

Pyöräliikenteen yhteyksien kehittäminen

Helsingin satamien saavutettavuus polkupyörällä paranee, kun kantakaupungin pyöräliikenteen tavoiteverkon toteutus etenee suunnitellusti. Länsisataman pyöräliikenteen yhteydet paranevat Ruoholahden suunnasta Atlantinkadun ja Länsisatamankadun rakentuessa. Hyväntoivonpuiston rakentuessa avautuu myös katuverkosta pääosin irrallaan kulkeva uusi pyörätieyhteys. Samalla paranevat myös jalankulkuyhteydet Länsisatamaan. Tavoiteverkon rakentaminen parantaa pyöräliikenteen saavutettavuutta lopputilanteessa, mutta samalla tuo haasteita rakentamisen aikana myös pyöräliikenteelle.

Jotkin henkilöauto- ja tavaraliikenteen sujuvoittamistoimet ovat vaikeutaneet selkeiden ja laadukkaiden pyöräliikenteen järjestelyiden toteuttamista satamien läheisyydessä. Haasteina alueilla ovat olleet esimerkiksi vasemmalle kääntymisten toteuttamistavat risteyksissä sekä katu-tilan riittävyys pyöräliikenteen järjestelyille. Myös järjestelyiden keskenäisyys ja useat muutokset ovat heikentäneet pyöräreittien nykyistä selkeyttä.

Olympiaterminaalin ja Katajanokan terminaaleihin johtavat pyöräliikenteen väylät eivät ole nykysuunnitteluohjeen mukaiset. Kauppatorin kaavan yhteydessä tarkistetaan sekä pyöräliikenteen että jalankulun järjestelyitä, mikä osaltaan parantaa näiden kohteiden saavutettavuutta.

Pyöräpysäköinnin kehittäminen on keskeistä matkustajaliikenteen ja satamien työntekijöiden pyöräilyn edistämiseksi. Länsiterminaalin kaavaehdotuksessa on määräykset pyöräpaikkojen rakentamisesta matkustajille ja työntekijöille. Tarvittavaa pyöräpaikkamäärää on syytä arvioida tarkemmin jatkosuunnittelussa. Myös pyöräpysäköinnin laatuun panostaminen on tärkeää. Kaupunkipyöräjärjestelmän laajentamista Länsiterminaalille selvitetään, tavoitteena on uusien pyöräasemien ottaminen käyttöön jo vuonna 2019.

Helsingin satamien keskeinen sijainti on eduksi kasvavan pyörämatkailun osalta. Katualueiden lisäksi myös satama-alueilla pyöräily olisi syytä ottaa nykyistä paremmin huomioon mm. turvallisen ja selkeän laivaan pääsyn osalta. Turvallinen pyöräpysäköinti myös matkan aikana edistää osaltaan pyörämatkailua.

Autoliikenteen yhteyksien kehittäminen

Länsisataman autoliikenteen yhteyksien kehittämistä on suunniteltu pienimuotoisten parantamistoimenpiteiden kautta, joissa lähtökohtina ovat olleet myös joukkoliikenteen ja jalankulun sujuvuuden sekä esteettömyyden parantaminen. Länsisatamankadun reitille on suunniteltu parannuksia autoliikenteen kapasiteetin lisäksi jalankulun ja pyöräliikenteen erotteluun sekä liittymäjärjestelyihin ja ne rakentuvat vuoden 2018 aikana. Lisäksi Länsimetron liikennöinnin alettua Ruoholahdessa

on voitu ohjelmoida liikennevalot Mechelininkadulta Länsiväylälle ajavien autojen sujuvoittamiseksi. Tämä on myös auttanut sataman autoliikenteen sujuvuutta.

Tyynenmerenkadun-Jätkäsaarenlaiturin-Mechelininkadun-Porkkalankadun-Länsiväylän reitillä pullonkauloiksi on nähty Länsilinkin sekä Porkkalankadun liikennevaloliittymät. Näihin kohteisiin on etsitty ratkaisuja kaistalisäysten ja suojateiden poistojen kautta (kaupunkisuunnittelulautakunnan päätös 3.11.2015). Esillä olleet suojateiden poistot heikentävät jalankulun ja pyöräliikenteen yhteyksiä, eivätkä ne sujuvoita autoliikenteen kokonaisreittiä, joten niistä on toistaiseksi luovuttu ja selvitetään syntyvien haittojen kompensoimista muilla keinoin. Mikäli katuverkolta poistuu suojateita, tulee selkeästi osoittaa niiden positiivinen vaikutus kokonaisliikenteen toimivuuteen. Raitioliikenteen etuuksia Länsilinkin liittymässä ei ole rajoitettu, vaikka niillä olisikin vaikutusta risteyksen autoliikenteen välityskykyyn, sillä raitioliikenteellä saadaan palveltua hyvin tehokkaasti suurta joukkoa sataman matkustajia. Rekkaliikenne tullaan keskittämään Tyynenmerenkadulle. Tavoitteena on rakentaa raskaan liikenteen reitti sekä satamaan että satamasta vain Tyynenmerenkadun kautta jo ensi vuoden aikana. Tällöin Jätkäsaaren asuinalue jää lähes kokonaan sataman raskaan liikenteen suoran vaikutusalueen ulkopuolelle. Nykyisin väliaikaisratkaisuna rekkaliikennettä on saapunut Länsisatamaan myös Länsisatamankadun kautta.

Länsisataman liikenneratkaisujen pidemmän aikavälin kehittämismahdollisuuksiin liittyen jatketaan tarkasteluita kokonaisvaltaisen maankäytön ja liikennejärjestelyiden ratkaisun löytämiseksi. Tarkastelut sovitetaan yhteen maanalaisen kokoojakadun edellytyksiä tutkivan selvitystyön kanssa. Muun muassa Ruoholahden siltaan kohdistuvia uusia liikennejärjestelyitä tullaan tarkastelemaan kokonaisvaltaisesti huomiodien kaikki kulkumuodot ja alueen maankäytön kehittäminen. Keskipitkän aikavälin liikennejärjestelyiden ja maankäytön yleissuunnitelma on tarkoitus viedä kaupunkiympäristölautakunnan käsittelyyn keväällä 2019.

Lautakunta katsoo, että kaupungin tulisi yhteistyössä Helsingin sataman kanssa selvittää mahdollisuudet edellyttää keskustan satamiin saapuvilta raskaan liikenteen ajoneuvoilta päästöluokkaa euro 6, joka asettaa enimmäisrajat terveydelle haitallisille päästöille.

Käsittely

06.11.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Henkilöautojen määrän kasvu Vuosaassa edellyttää investointeja satama-alueelle, joten muutos vaatii aikaa. Tämän jälkeen

13.02.2019

lisäys: "Toisaalta varustamot ovat puolestaan investoineet nopeisiin matkustaja-autolauttoihin, joiden liiketoimintamalli perustuu ajoneuvo- (ml. raskasliikenne) ja matkustajaliikenteen tehokkaaseen yhdistämiseen siten, että satama- ja matkustusajat on saatu lyhyiksi. Matkustaja-autolauttakonseptin on arvioitu olevan myös ympäristöystävällisempi kuljetusmuoto kuin matkustajien ja rahdin kuljettaminen erillisillä aluksilla."

Kannattaja: Jape Lovén

Vastaehdotus:

Jape Lovén: Korvaava 9) kohta:

Helsingin ja Tallinnan välillä kulkee vuosittain yli 300 000 kuorma-autoa ja perävaunua. Helsingissä pääosa liikenteestä kulkee Länsisatamasta, mutta myös Vuosaaren kautta ja Katajanokalta kuljetetaan kuorma-autoja autolautoilla. Vuosaaren kautta kuorma-autoja kuljettava autolautta aloitti liikennöinnin 2015 ja vuonna 2017 laiva siirtyi Tallinnassa käyttämään Muugan rahtisatamaa. Koska liikenne toimii Vuosaaresta yhdellä laivalla, on lähtöjäkin vain muutama päivässä. Liikenne on kuitenkin kasvanut koko ajan ja vähentänyt paineita Länsisatamassa. Olisi toivottavaa, että linjaa liikennöisi tulevaisuudessa useampi laiva. Kaupunkiympäristölautakunta katsoo myös, että Helsingin kaupungin tulisi yhteistyössä Helsingin Satama Oy:n kanssa selvittää mahdollisuuksia siirtää kumipyöräliikennettä Vuosaaren satamaan pitkällä aikavälillä.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Jape Lovénin vastaehdotuksen.

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Lautakunta katsoo, että kaupungin tulisi yhteistyössä Helsingin sataman kanssa selvittää mahdollisuudet edellyttää keskustan satamiin saapuvalta raskaan liikenteen ajoneuvoilta päästoluokkaa euro 6, joka asettaa enimmäisrajat terveydelle haitallisille päästöille.

Kannattaja: Kaisa Hernberg

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Henkilöautojen määrän kasvu Vuosaareissa edellyttää investointeja satama-alueelle, joten muutos vaatii aikaa. Tämän jälkeen lisäys: "Toisaalta varustamot ovat puolestaan investoineet nopeisiin

13.02.2019

matkustaja-autolauttoihin, joiden liiketoimintamalli perustuu ajoneuvo- (ml. raskasliikenne) ja matkustajaliikenteen tehokkaaseen yhdistämiseen siten, että satama- ja matkustusajat on saatu lyhyiksi. Matkustaja-autolauttakonseptin on arvioitu olevan myös ympäristöystävällisempi kuljetusmuoto kuin matkustajien ja rahdin kuljettaminen erillisillä aluksilla. "

Jaa-äännet: 6

Kaisa Hernberg, Mai Kivelä, Silvia Modig, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara

Ei-äännet: 7

Sirpa Asko-Seljavaara, Eveliina Heinäluoma, Nuutti Hyttinen, Kristiina Ilvonen, Jape Lovén, Risto Rautava, Laura Rissanen

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi Risto Rautavan vastaehdotuksen äänin 7-6.

30.10.2018 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Niko Setälä, projektipäällikkö: 310 37031
niko.setala(a)hel.fi

§ 48

Den av ledamoten Suldaan Said Ahmed väckta motionen om avgiftsfri kollektivtrafik för långtidsarbetslösa

HEL 2018-009100 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Suldaan Said Ahmed väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Suldaan Said Ahmedin aloite
- 2 HSL:n lausunto 28.11.2018

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Suldaan Said Ahmed och 15 andra ledamöter föreslår i sin motion att långtidsarbetslösa ska erbjudas avgiftsfri biljett för resa i två zoner.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till de utlåtanden som getts och konstaterar att det är samkommunen Helsingforsregionens trafik (HRT) som svarar för ordnandet av kollektivtrafiken och som godkänner taxe- och biljettsystemet för kollektivtrafiken inom sitt verksamhetsområde. HRT:s styrelse beslutade 10.12.2013 om prisrelationerna mellan zonbågarna och biljettslagen i den nya zonmodellen, och 16.6.2015 om rabatt- och fribiljetter för specialgrupper. Principerna för beviljande av rabatt- och fribiljetter gjordes klarare och enhetligare på hela HRT-området.

Om rabatträttigheterna utvidgas måste man täcka minskningen i biljettintäkterna genom att höja de betalningsandelar som medlemskommunerna finansierar med skattemedel, genom att höja biljettpriserna för andra passagerare eller genom att minska trafikutbudet.

Det är ändamålsenligt att på annat sätt genom socialväsendets förmedling sörja för det ekonomiska stödet till långtidsarbetslösa. Det grundläggande utkomststödet som beviljas av FPA innefattar kostnaden för biljett i kollektivtrafiken.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Suldaan Said Ahmedin aloite
- 2 HSL:n lausunto 28.11.2018

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 14.01.2019 § 16

HEL 2018-009100 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Suldaan Said Ahmedin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

14.01.2019 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki: Poistetaan perustelujen neljännestä kappaleesta seuraava virke:

"Alennuslippujen myöntämisperusteita ei ole syytä muuttaa taikka laajentaa maksutonta joukkoliikennettä koskemaan uutta erityisryhmää."

13.02.2019

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 7

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Wille Rydman, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Mika Raatikainen, Tomi Sevander, Kaarin Taipale, Sanna Vesikansa

Kaupunginhallitus hyväksyi Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun esityksen äänin 7 - 8.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 27.11.2018 § 599

HEL 2018-009100 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) vastaa joukkoliikenteen järjestämisestä Helsingissä. Tehtävänsä liittyen HSL hyväksyy toimialueellaan noudatettavan joukkoliikenteen taksa- ja lippujärjestelmän. Päätökset lippulajeista ja lippujen hinnoista kuuluvat siis HSL:n toimivaltaan.

HSL on valmistellut uutta taksa- ja lippujärjestelmäänsä samanaikaisesti matkakorttijärjestelmän uudistamishankkeen kanssa. Valmistelu on tapahtunut vaiheittain yhteistyössä kuntien kanssa. HSL on ennen päätöksentekoaan pyytänyt kuntien lausuntoja ehdottamistaan muutoksista. Uutta tariffijärjestelmää valmistellessaan HSL on pyrkinyt yhtenäiseen ja koko seudulla samoilla periaatteilla toimivaan lippujärjestelmään. Tämä koskee myös kaikkien erityisryhmien alennusperusteita.

13.02.2019

Kaupunkiympäristölautakunta on viimeksi ottanut kantaa HSL:n lippujen hintoihin lausunnossa HSL:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2019-2021. Nykyisiä joukkoliikenteen alennuslippujen myöntämisperusteita ei ole tässä vaiheessa tarpeen muuttaa tai laajentaa maksutonta joukkoliikennettä koskemaan yhtä uutta erityisryhmää. Pitkäaikaistyöttömien taloudellinen tukeminen pitää hoitaa muilla keinoilla.

Joukkoliikenteen lippujen hinnoissa on jo kaikille käyttäjille alennus, koska lipputuloilla katetaan vain noin puolet joukkoliikennepalvelun tuotantokustannuksista. Jos alennusoikeuksia laajennettaisiin, lipputulojen pieneneminen jouduttaisiin kattamaan lisäämällä jäsenkuntien verovaroja rahoitettavia maksuosuuksia, nostamalla muiden matkustajien lippujen hintoja tai karsimalla liikenteen tarjontaa.

Käsittely

27.11.2018 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus:

Mai Kivelä: Poistetaan lausunnosta seuraavat virkkeet: "Nykyisiä joukkoliikenteen alennuslippujen myöntämisperusteita ei ole tässä vaiheessa tarpeen muuttaa tai laajentaa maksutonta joukkoliikennettä koskemaan yhtä uutta erityisryhmää. Pitkäaikaistyöttömien taloudellinen tukeminen pitää hoitaa muilla keinoilla."

Kannattaja: Eveliina Heinäluoma

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Poistetaan lausunnosta seuraavat virkkeet: "Nykyisiä joukkoliikenteen alennuslippujen myöntämisperusteita ei ole tässä vaiheessa tarpeen muuttaa tai laajentaa maksutonta joukkoliikennettä koskemaan yhtä uutta erityisryhmää. Pitkäaikaistyöttömien taloudellinen tukeminen pitää hoitaa muilla keinoilla."

Jaa-äännet: 9

Sirpa Asko-Seljavaara, Kaisa Hernberg, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara

Ei-äännet: 3

Eveliina Heinäluoma, Mai Kivelä, Jape Lovén

Poissa: 1

Silvia Modig

13.02.2019

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9-3 (1 poissa).

20.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Markku Granholm, liikenneinsinööri: 310 37121
markku.granholm(a)hel.fi

13.02.2019

§ 49

Den av ledamoten Petrus Pennanen väckta motionen om nattrafik på Kronbroarna för taxibilar och elbussar

HEL 2018-009101 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Petrus Pennanen väckta motionen som slutbehandlad.

Behandling

Ledamoten Petrus Pennanen understödd av ledamoten Atte Kaleva föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att det utreds om det är möjligt att öppna Kronbroarna för elbuss- och taxitrafik med hjälp av smart trafikstyrning som reglerar trafikvolymerna så att de blir lämpliga. I utredningen är det skäl att utöver konstruktionslösningarna och de tekniska lösningarna också bedöma kostnadseffekterna.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

7 omröstningen

Ledamoten Petrus Pennanens förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter att det utreds om det är möjligt att öppna Kronbroarna för elbuss- och taxitrafik med hjälp av smart trafikstyrning som reglerar trafikvolymerna så att de blir lämpliga. I utredningen är det skäl att utöver konstruktionslösningarna och de tekniska lösningarna också bedöma kostnadseffekterna.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 29

Toni Ahva, Ted Apter, Sirpa Asko-Seljavaara, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Atte Kaleva, Arja Karhivaara, Tapio Klemetti, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Heimo Laaksonen, Björn Månsson, Dani Niskanen, Mia Nygård, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Jaana Pelkonen, Petrus Pennanen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Laura Rissanen, Wille Rydman, Mirita Saxberg, Juhani Strandén, Ulla-Marja Urho, Laura Varjokari, Mauri Venemies

13.02.2019

Nej-röster: 38

Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Jussi Chydenius, Fatim Diarra, Tuula Haatainen, Mia Haglund, Sandra Hagman, Eero Heinälouoma, Kaisa Hernberg, Veronika Honkasalo, Abdirahim Husu Hussein, Nuutti Hyttinen, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Joonas Kolehmainen, Pia Kopra, Otto Meri, Silvia Modig, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Jarmo Nieminen, Aleksis Niskanen, Johanna Nuorteva, Maria Ohsalo, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Satu Silvo, Anni Sinnemäki, Leo Stranius, Reetta Vanhanen, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Blanka: 16

Zahra Abdulla, Silja Borgarsdottir Sandelin, Atte Harjanne, Eveliina Heinälouoma, Jukka Järvinen, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Pia Pakarinen, Matti Parpala, Nelli Ruotsalainen, Daniel Sazonov, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren, Sinikka Vepsä, Sanna Vesikansa

Frånvarande: 2

Juha Hakola, Risto Rautava

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Petrus Pennanens förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Petrus Pennanens förslag
- 2 Kaupunginvaltuuston päätös 1.3.2017 § 145 valtuutettu Seija Muurisen aloitteeseen

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Petrus Pennanen och 15 andra ledamöter föreslår i sin motion att det ska utredas om det är möjligt att utrusta Kronbroarna med

13.02.2019

smarta bommar eller dylika i syfte att tillåta taxi- och busstrafik på Kronbroarna nattetid.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till utlåtandena och konstaterar att stadsfullmäktige 1.3.2017 behandlade en motsvarande motion väckt av ledamoten Seija Muurinen om öppnande av Kronbroarna för kollektivtrafik nattetid. Stadsfullmäktige antecknade stadsstyrelsens svar som gällde motsvarande angelägenheter som i svaret nedan med undantag av ett bomsystem. Stadsstyrelsens svar med beslutshistoria framgår av bilaga 2.

Stadsfullmäktige godkände 31.8.2016 projektplanen för projektet Kronbroarna och en översiktsplan för en spårväg enligt vilka Kronbroarna har planerats så att den förutom spårvägstrafiken endast passar för brådskande utryckningstrafik. Projektet, såsom också den övriga planeringen, har fortskridit utifrån denna utgångspunkt.

Enligt planerna trafikeras Kronbroarnas broavsnitt från Havshagen till Knekten och från Knekten via Högholmen till Kronbergsstranden med spårvagnar dagligen ca kl. 5.30–2.00. Också utanför trafikeringstiderna genomförs på rutten materieförflyttningar mellan depåer och underhåll av spårvägen.

Såsom det redan i svaret på ledamoten Seija Muurinen motion konstaterades skulle taxi- och busstrafik på bron, om än bara nattetid, förutsätta att trafikarrangemangen på rutten förverkligas gatuliknande så att de möjliggör regelbunden fordonstrafik. Det skulle också vara nödvändigt att ändra gaturummets dimensionering enligt fordonstrafiken krav. Det skulle vara nödvändigt att ändra de redan godkända gatu- och byggplanerna, detaljplanerna och trafikplanerna för Hagnäs och Knekten och trafikplanen för Kronberget. Berednings- och behandlingsprocessen för nya planer skulle riskera tidtabellerna för färdigställande av projektet Kronbroarna.

Begränsning av trafiken med ett bomsystem skulle kräva flera bommar längs spårvägen, montering av öppningsteknisk utrustning i alla fordon som eventuellt utnyttjar rutten och investeringar i bl.a. bomutrustningens styr- och uppföljningssystem. Att tillåta fordonstrafik på Kronbroarna ökar behovet att underhålla spårvägen och kostnaderna för detta. Ett bomsystem ökar för sin del känsligheten för störningar i spårtrafiken på rutten.

Investeringskalkyler för byggande av ett bomsystem skulle förutsätta mer preciserad planering som enligt stadsstyrelsen inte kan anses vara motiverad. Vid behandlingen av ärendet i stadsmiljönämnden 4.11.2018 framfördes ett motförslag om att göra upp en mer detaljerad utredning, men enligt omröstningens resultat avlog nämnden motförslaget.

Redan i det tidigare svaret till stadsfullmäktige konstaterades det att gatuförbindelsen till Degerö via Hertonäs är tillgänglig dygnet runt och saknar rusningar nattetid. Att låta buss- och taxitrafiken köra längs broarna skulle göra det snabbare att komma speciellt till Kronbergsstrandens område, men i andra delar av Degerö skulle inverkan bli mindre. De lösningar som möjliggör biltrafiken skulle däremot sannolikt fördröja spårvägstrafiken. Olägenheterna av fördröjningen i spårvägstrafiken kan enligt stadsmiljösektorns uppskattning bli betydligt större än nyttan av tidsbesparingen för buss- och taxiresenärerna nattetid.

Stadsstyrelsen anser på basis av redogörelsen ovan att det fortfarande inte är ekonomiskt eller tekniskt motiverat att tillåta taxi- och busstrafiken att använda förbindelsen över Kronbroarna nattetid eller att bygga ett bomsystem.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Petrus Pennasen aloite
- 2 Kaupunginvaltuuston päätös 1.3.2017 § 145 valtuutettu Seija Muurisen aloitteeseen

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 79

HEL 2018-009101 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

13.02.2019

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Petrus Pennasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

21.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 04.12.2018 § 613

HEL 2018-009101 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kruunusillat-hankkeen taustaa ja tavoitteita

Kruunusillat -hankkeen hankepäätöksen (kaupunginvaltuusto 31.8.2016) mukaisesti joukkoliikenneyhteyttä on suunniteltu siitä lähtökohdasta, että siltayhteyksiä Merihaasta Nihtiin ja Nihdistä Korkeasaaren kautta Kruunuvuorenrantaan saavat käyttää vain raitiovau-
nut, pyöräliikenne ja jalankulkijat, joiden lisäksi reittiä voivat käyttää hälytysajoneuvot kiireellisissä tehtävissä.

Hankkeen tavoitteena on toteuttaa nopea ja luotettava joukkoliikenneyhteys Kruunuvuorenrantaan ja muualle Laajasaloon. Siksi raitiotie on suunniteltu omalle muusta liikenteestä erotellulle väylälleen. Rata-alueella kulkeva muu ajoneuvoliikenne olisi riski pikaraitioliikenteen turvallisuudelle ja sujuvuudelle ja pelkkänä raitiotienä yhteyden maisemointi ja liittäminen nykyiseen katuverkkoon on helpompaa ja vähemmän haittoja aiheuttavaa. Yhteys on myös edullisempi toteuttaa, kun rata-alueita ja sen liittymiä katuverkkoon ei tarvitse mitoittaa bussiliikenteen vaatimusten mukaisesti.

Raitiotien pinta toteutetaan maisemoituna nurmirataratkaisuna Korkeasaarella, Merihaan edustalla ja Kruunuvuorenrannassa. Ratkaisu mahdollistaa hälytysajoneuvojen kulun rata-alueella tarvittaessa, mutta ei sovellu jatkuvalle kumipyöräliikenteelle. Liittymät muotoillaan siten, että ajoneuvoliikenne ei ohjaudu raitiotielle. Tarkoituksena on osoittaa selvästi, että kyseessä ei ole yleinen ajoreitti, vaikka hälytysajoneuvojen onkin mahdollista sitä tarpeen vaatiessa käyttää.

Raitioliikenteen liikennöntiaikojen ulkopuolelle jäävä liikenne

Kruunusillat-yhteyden siltaosuuksilla Merihaasta Nihtiin ja Nihdistä Korkeasaaren kautta Kruunuvuorenrantaan, eli keskustan ja Laajasalon välisillä linjoilla, liikennöidään raitiovaunuilla tämänhetkisen suunnitelman mukaan päivittäin noin kello 5.30 – 2.00, eli liikennettä on varhaisaamusta yöhön asti. HSL ei ole sulkenut pois liikennöntiaikojen laajentamista, jos se osoittautuu kustannustehokkaaksi tavaksi hoitaa Laajasalon yöliikennettä. Liikennöntiajan ulkopuolellakin radalla ajetaan kalustosiirtoja varikoiden välillä sekä tehdään raitiotien kunnossapitoon liittyviä töitä.

Aamuyöllä Laajasalon joukkoliikenne on tarkoitus hoitaa Herttoniemen kautta kulkevin bussilinjoin. Nykyisin Laajasalon alueen yöbussilinjat kulkevat arkipäivisin noin kahteen asti yöllä, viikonloppuisin lähes viiteen aamulla. Raitioliikenteen kulkuajkojen ulkopuolella on siis käytännössä bussiliikennettä vain viikonloppuisin, nykytilanteessa 9 vuoroa yössä Laajasalon suuntaan. Yöaikaisen taksiliikenteen määrästä ei ole tutkittua tietoa.

Katuyhteys Laajasaloon Herttoniemen kautta on käytössä ympäri vuorokauden ja yöaikaan reitti on ruuhkaton ja sujuva. Aikasäästö siltayhteyden kautta liikennöitäessä ei siten ole niin merkittävä kuin päiväaikaan liikenteen ollessa vilkkaampaa. Aamuyön bussi- ja taksiliikenteen salliminen Kruunusillat-yhteyden raitiotietä ja siltoja pitkin nopeuttaisi matkoja lähinnä Kruunuvuorenrannan alueelle, mutta muualla Laajasalossa vaikutus olisi vähäinen. Nopeutuvien matkojen vähäinen määrä ei perustelee raitiotien muuttamista bussi- ja taksiliikenteelle sopivaksi kaduksi.

Taksi- ja bussiliikenteen muuttaminen sähkövoimalla kulkeväksi on kannatettava tavoite niiden reitistä riippumatta.

Yhteyden muuttaminen ajoneuvoliikenteelle sopivaksi

Taksi- ja bussiliikenteen salliminen Kruunusillat -yhteydellä raitioliikenteen liikennöntiaikojen ulkopuolella eli öisin noin kello 02.00 – 05.30 välisenä aikana tarkoittaisi käytännössä raitiotien rata-alueen muuttamista normaaliksi kaduksi ja ei-sallitun liikenteen pääsyn estämistä tälle kadulle puomijärjestelyin.

Jos raitiotieyhteydellä sallittaisiin moottoriajoneuvoliikenne, vaikka vain raitiotien liikennöntiaikojen ulkopuolella ja puomeilla rajoitettuna, tulisi myös reitin liikennejärjestelyt toteuttaa jatkuvan moottoriajoneuvoliikenteen mahdollistavina katuina eli käytännössä normaalina katuna. Katutilan mitoitusta tulisi kasvattaa bussiliikenteen vaatimusten mukaiseksi ja ajorata päällystää asfaltilla koko pituudeltaan, niin Merihaan edustal-

la kuin Korkeasaressakin. Koko väylän leveys ja liittymäjärjestelyt tulisi tarkistaa ja tarpeen mukaan suunnitella uudestaan, huomioiden myös puomijärjestelmien tilantarve. Ajoinajoneuvojen leventäminen voi johtaa esimerkiksi kävelyalueiden ja istutusalueiden kaventamiseen tai siltojen leventämiseen.

Vastaavasti myös liikenteenohjauksessa tulisi ottaa huomioon reittiä käyttävä ajoneuvoliikenne, mikä tekisi mm. liikennevalojärjestelyistä monimutkaisempia. Ajoneuvoliikenteen tuominen yhteydelle kasvattaisi raitioradan kunnossapitotarvetta ja -kustannuksia ja kasvattaisi myös kadun muuta kunnossapitotarvetta.

Muutos toisi öistä läpiajavaa moottoriajoneuvoliikennettä Merihaan rantaan, Nihtiin, Korkeasaaren pohjoisrannalle ja Kruunuvuoren alueelle. Vaikka käyttöoikeus olisi rajattu sähkökäyttöisiin ajoneuvoihin, toisi liikenne kuitenkin lisähaittaa näille alueille yön hiljaisina tunteina.

Liikenteen rajoittaminen puomijärjestelyin

Liikennettä rajoittavan puomijärjestelmän tulisi kattaa raitiotien varsi Merihaan ja Kruunuvuorenrannan välillä. Puomeja tarvittaisiin alustavasti noin kuuteen kohtaan yhteyden varrella: Merihaassa sekä Sörnäisten rantatien että Haapaniemenkadun liittymiin, Nihdissä Merihaansillan ja Finkensillan päihin, Korkeasaarissa pysäkkialueen itäpuolelle ja Kruunuvuorenrannassa Koirasaarentien länsipäähän.

Puomien aukaisutekniikkaan liittyvä varustus pitäisi asentaa kaikkiin reitillä potentiaalisesti käytettäviin raitiovaunuihin (osuus Merihaan ja Nihdin välillä on mahdollisesti myös kaupunkiraitioliikenteen reitti) ja huoltokalustoon, hälytysajoneuvoihin jotka käyttäisivät siltayhteyttä (paloautot, ambulanssit, poliisiautot ym.), yöliikenteessä käytettävään busikalustoon ja lisäksi varustuksen pitäisi olla saatavilla kaikille taksiryttäjille, jotka sen haluavat käyttöönsä. Nykyisen lainsäädännön mukaan taksilupien määrää ei ole rajoitettu, joten potentiaalisia käyttäjiä laitteistolle olisi tuhansia. Ajo-oikeuden myönnölle pitäisi laatia selkeät kriteerit. Puomien tulisi olla hallittavissa myös liikenteenohjauskeskuksesta, jossa seurattaisiin niiden mahdollisia vikatilanteita ja reagoitaisiin niihin.

Puomijärjestelmän toimintavarmuudella on suuri vaikutus raitioliikenteeseen. Jos puomijärjestelmä vikaantuu, aiheuttaa se helposti merkittäviä viiveitä raitioliikenteeseen. Vikatilanteessa puomit voidaan joutua nostamaan pysyvästi auki -asentoon, mikä mahdollistaa raitioliikenteen toiminnan, mutta myös luvattoman ajoneuvoliikenteen raitiotielle. Puomijärjestelmä nostaisi yhteyden häiriöalttiutta uuden teknisen järjestelmän myötä.

Raitiovaunun tunnistamisen tulisi tapahtua vauhdissa siten, ettei vaunun tarvitse hidastaa puomin kohdalla aukeamista odotellessa, mikä tarkoittaa vaunun tunnistustarvetta melko kaukana puomista. Todennäköisesti puomien avaaminen aiheuttaisi normaalikäytössäkin pieniä viiveitä raitiovaunuille. Bussi- ja taksiliikenteen osalta hidastaminen puomin kohdalla voidaan sallia, tosin tällöin tulee huomioida puomien sijoittaminen mm. liittymien yhteydessä niin, ettei odottava ajoneuvo häiritse muuta liikennettä. Puomin tulisi sulkeutua heti raitiovaunun tai ajoneuvon kuljettua sen ali, ettei perässä pääse ajamaan luvattomia ajoneuvoja.

Puomijärjestelmän kustannukset koostuisivat itse puomilaitteistoista kaapelointeinen ja asennuksineen, raitiovaunuihin ja yhteyttä käyttäviin muihin ajoneuvoihin asennettavista tunnistinlaitteista, puomilaitteiston ohjausjärjestelmästä ja valvomo-asennuksista sekä järjestelmän toiminnan jatkuvasta seuraamisesta ja huoltovalmiudesta. Kustannuksen arvioiminen vaatisi tarkempaa suunnittelua.

Muutostarpeet Kruunusillat-hankkeen suunnitelmiin

Merihaan ja Kruunuvuorenrannan välisen raitiotien muuttaminen moottoriajoneuvoliikenteelle sopivaksi vaatisi muutoksia Nihti-Kruunuvuorenranta -välin hyväksytyihin katusuunnitelmiin ja valmistumassa oleviin rakennussuunnitelmiin, valmisteilla oleviin Hakaniemen alueen ja Nihdin asemakaavoihin ja liikennesuunnitelmiin sekä hyväksytyyn Kruunuvuoren liikennesuunnitelmaan. Esimerkiksi Merihaan edustalla raitiotien muuttaminen normaaliksi kaduksi olisi suuri periaatteellinen muutos valmisteilla olevaan suunnitelmaan.

Näillä ehdotuksen edellyttämällä katutilan muutoksilla tulisi olemaan Kruunusillat-hankkeeseen toteutus- ja ylläpitokustannuksia nostava vaikutus. Moottoriajoneuvoliikenteen mahdollistamisen vaatimien muutoksien tekeminen tuo myös riskin Kruunusillat-hankkeen valmistumisen viivästymisestä, kun jo päätettyjä suunnitelmia pitää tuoda uudelleen valmisteluun ja päätöksentekoon. Päätöksistä tehtävät valitukset ovat myös merkittävä aikatauluriski Kruunusillat-hankkeessa.

Yhteenveto

Kruunusillat-yhteyttä mahdollisesti käyttävän aamuyön bussi- ja taksiliikenteen lyhyt toiminta-aika raitioliikenteen liikennöinti-aikojen ulkopuolella ja yhteyden myötä nopeutuvien matkojen vähäinen määrä suhteessa muutoksista johtuviin rakennus- ja ylläpitokustannuksiin, yhteyden valmistumisen viivästymisriskiin, raitioliikenteen kasvavaan häiriöriskiin sekä maisemallisiin ja kaupunkitalallisiin muutoksiin ei perustele ehdotettua muutosta.

13.02.2019

Näillä perusteilla Kruunusillat-yhteyden siltaosuuksien käyttöä Merihaan ja Kruunuvuorenrannan välillä ei ole tarkoituksenmukaista sallia bussi- ja taksiliikenteelle edes yöaikaan ja puomilaitteistolla ohjattuna.

Käsittely

04.12.2018 Ehdotuksen mukaan

Asian aikana kuultavana oli liikenneinsinööri Niko Setälä. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Vastaehdotus:

Risto Rautava: Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon: Kaupunkiympäristötoimiala teettää kaupungin ulkopuolisella asiantuntijalla selvityksen siitä, millaisilla ratkaisuilla on mahdollisuus avata Kruunusillat öiseen aikaan sähköbussien ja taksien liikennöinnille. Selvitys tulee sisältämään rakenteellisten ja teknisten ratkaisujen lisäksi kustannusvaikutukset. Selvityksen määräaika on viimeistään 31.3.2019 mennessä.

Kannattaja: Laura Rissanen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon: Kaupunkiympäristötoimiala teettää kaupungin ulkopuolisella asiantuntijalla selvityksen siitä, millaisilla ratkaisuilla on mahdollisuus avata Kruunusillat öiseen aikaan sähköbussien ja taksien liikennöinnille. Selvitys tulee sisältämään rakenteellisten ja teknisten ratkaisujen lisäksi kustannusvaikutukset. Selvityksen määräaika on viimeistään 31.3.2019 mennessä.

Jaa-äännet: 7

Kaisa Hernberg, Nuutti Hyttinen, Mai Kivelä, Silvia Modig, Tuomas Rantanen, Anni Sinnemäki, Mikko Särelä

Ei-äännet: 6

Sirpa Asko-Seljavaara, Eveliina Heinäluoma, Atte Kaleva, Jape Lovén, Risto Rautava, Laura Rissanen

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 7-6.

27.11.2018 Pöydälle

20.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

13.02.2019

Ärende/16

---

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Niko Setälä, projektipäällikkö: 310 37031
niko.setala(a)hel.fi

13.02.2019

§ 50

Den av ledamoten Heimo Laaksonen väckta motionen om säkerheten på Storskogsvägen och Malmbågen

HEL 2018-009102 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Heimo Laaksonen väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Heimo Laaksosen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Heimo Laaksonen och 15 andra ledamöter föreslår i sin motion att korsningen mellan Storskogsvägen och Malmbågen ska förbättras så att den blir säkrare.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till det givna utlåtandet och konstaterar att stadsmiljönämnden 12.6.2018 godkände en gatuplan för Storskogsvägen mellan Mosabackabågen och Malmbågen. Enligt planen ska det byggas en ny gångbana och cykelväg söder om Storskogsvägen samt arrangemang med övergångsställen och refuger som förbättrar trafiksäkerheten i korsningen vid Malmbågen. Storskogsvägens hastighetsbegränsning sänks våren 2019 från nuvarande 60 km/h till 50 km/h i enlighet med det beslut som stadsstyrelsen fattade 9.4.2018.

13.02.2019

Ärende/17

Förändringsbehov för områdets gatunät tas upp till en mera omfattande granskning i takt med att planeringen av Malms flygfältsområde avancerar.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Heimo Laaksosen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 14.01.2019 § 17

HEL 2018-009102 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Heimo Laaksosen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 27.11.2018 § 605

HEL 2018-009102 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

13.02.2019

Valtuustoaloitteessa esitetty huoli Suurmetsäntien ja Malminkaaren turvallisuusriskeistä on perusteltu. Risteyksessä on sattunut viimeisen vuosikymmenen aikana 21 tilastoitua liikenneonnettomuutta, joista seitsemän on johtanut henkilövahinkoihin. Lähes kaikissa tapauksissa loukkaantunut on ollut joko pyöräilijä tai moottoripyöräilijä.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi 12.6.2018 Suurmetsäntien katusuunnitelman välillä Tapanilankaari–Malminkaari (piirustus 30884/2) osana Fallkullan kiilan alueen asemakaavan mukaisia katusuunnitelmia. Suunnitelman mukaan Suurmetsäntien eteläpuolelle rakennetaan uusi jalkakäytävä ja pyörätie. Malminkaaren liittymään tehdään suoja- ja saarekejärjestelyjä, jotka parantavat liikenneturvallisuutta. Muita toimenpiteitä Suurmetsäntien ja Malminkaaren liittymään ei toistaiseksi ole suunnitteilla.

Alueen katuverkkoa tullaan tarkastelemaan laajemmin ja perusteellisemmin Malmin lentokenttäalueen suunnittelun edetessä. Malmin lentokentän kaavarunkosuunnitelmissa Suurmetsäntien ja Malminkaaren linjaukset muuttuvat niin, että nykyinen risteys siirtyy merkittävästi nykyisestä sijainnistaan.

Suurmetsäntien ja Malminkaaren liittymään suunniteltiin liikenneympyrä osana Tapanilankaaren ja Suurmetsäntien liikennesuunnitelmaa (piirustus 5392-1), joka hyväksyttiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa 6.10.2005. Vuonna 2012 liikenneympyräsuunnitelmaan kohdistui uusi valtuustoaloite ja kaupunkisuunnittelulautakunta lausui 14.08.2012, että investointiohjelmaehdotuksessa liikenneympyrä on aikataulutettu rakennettavaksi vuonna 2013. Liikenneympyrän rakentamista jouduttiin kuitenkin edelleen lykkäämään talousarviossa liikennejärjestelyihin osoitettujen määrärahojen niukkuuden vuoksi. Vuodesta 2015 lähtien liikenneympyrä ei enää ole ollut mukana investointiohjelmassa, koska koko laajemman alueen katuverkko on muuttumassa.

Suurmetsäntien nopeusrajoitus tullaan keväällä 2019 laskemaan nykyisestä 60 km/h:sta 50 km/h:iin kaupunginhallituksen 9.4.2018 tekemän päätöksen mukaisesti. Alhaisempi nopeusrajoitus lisää kyseisen liittymän liikenneturvallisuutta ja samalla hieman helpottaa Suurmetsäntielle liittymistä Malminkaaren suunnasta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Juha Ruonala, liikenneinsinööri: 310 37416
juha.ruonala(a)hel.fi

§ 51

Den av ledamoten Jenni Pajunen väckta motionen om trygghet av en smidig trafik på Degerö och i Herttonäs

HEL 2018-009108 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Jenni Pajunen väckta motionen som slutbehandlad.

Behandling

Ledamoten Jenni Pajunen understödd av ledamoten Ted Apter föreslog att stadsfullmäktige skulle återremittera ärendet för ny beredning utgående från att stadsfullmäktige snabbt föreläggs en omfattande plan om åtgärder inklusive alternativa scenarier och kalkyler som tryggar smidigheten i trafiken på Degerö och i Herttonäs innan Kronbroarna färdigställs.

8 omröstningen

Fortsatt behandling av ärendet JA, återremiss NEJ

JA-förslag: Behandlingen fortsätter

NEJ-förslag: Stadsfullmäktige återremitterar ärendet för ny beredning utgående från att stadsfullmäktige snabbt föreläggs en omfattande plan om åtgärder inklusive alternativa scenarier och kalkyler som tryggar smidigheten i trafiken på Degerö och i Herttonäs innan Kronbroarna färdigställs.

Ja-röster: 39

Zahra Abdulla, Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Fatim Diarra, Mia Haglund, Sandra Hagman, Atte Harjanne, Eero Heinäluoma, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Veronika Honkasalo, Abdirahim Husu Hussein, Jukka Järvinen, Emma Kari, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Dan Koivulaakso, Joonas Kolehmainen, Silvia Modig, Elina Moisiö, Jarmo Nieminen, Johanna Nuorteva, Maria Ohisalo, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Amanda Pasanen, Tuomas Rantanen, Laura Rissanen, Nelli Ruotsalainen, Wille Rydman, Satu Silvo, Anni Sinemäki, Leo Stranius, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Sanna Vesikansa, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

Nej-röster: 31

Toni Ahva, Ted Apter, Eva Biaudet, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Laura Finne-Elonen, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Tapio Klemetti, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Sami Muttilai-

13.02.2019

nen, Björn Månsson, Aleksi Niskanen, Dani Niskanen, Mia Nygård, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Matti Parpala, Jaana Pelkonen, Petrus Pennanen, Marcus Rantala, Mari Rantanen, Mirita Saxberg, Juhani Strandén, Ilkka Taipale, Ulla-Marja Urho, Laura Varjokari, Mauri Venemies

Blanka: 10

Sirpa Asko-Seljavaara, Silja Borgarsdottir Sandelin, Arja Karhuvaara, Laura Kolbe, Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Daniel Sazonov, Johanna Sydänmaa, Sinikka Vepsä

Frånvarande: 5

Harry Bogomoloff, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Risto Rautava, Nasima Razmyar

Stadsfullmäktige beslutade fortsätta behandlingen av ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtutettu Jenni Pajusen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Jenni Pajunen och 16 andra ledamöter föreslår i sin motion att det vidtas åtgärder för att säkerställa en smidig trafik på Degerö och i Hertonäs innan Kronbroarna byggs.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till det givna utlåtandet och konstaterar att man i anslutning till byggandet på Degerö och i Hertonäs på många sätt har beaktat säkerställandet av en smidig trafik före färdigställandet av Kronbroarna.

13.02.2019

Den kommande spårförbindelsen och den nya markanvändningen på Degerö förutsätter att man i stor utsträckning bygger om centrala gator och därtill anslutna tekniska nätverk. Tidpunkten för åtgärderna väljs så att en fungerande trafik kan garanteras. Degerövägens mittavsnitt byggs åren 2020–2021, Hundholmsvägens östra ände åren 2022–2023 och Degerövägens norra avsnitt åren 2024–2025. Rävsvundsvägen byggs åren 2022–2023 och Ilomäkiavägen åren 2023–2024.

I Hertonäs pågår bygget av Planerargatans bro över Österleden. Broförbindelsen underlättar trafiken på rutten Österleden–Planerargatan–Båtsviksgatan. När Planerargatan tas i bruk uppskattningsvis år 2021, ger det tillgång till en förbindelse i riktning mot Hertonäs strand och Degerö. Stomlinje 500, som börjar trafikera hösten 2019 på rutten Östra centrum–Böle–Mejlans–Munkshöjden, kommer att köra via Planerargatan.

Hertonäs metrokvarter kommer att byggas cirka åren 2022–2026. Uppgraderingen av korsningen mellan Borgbyggavägen och Österleden sker i slutskedet av arbetet med att bygga metrokvarteret. Metrokvarterets nya bussterminal tas i bruk genast när byggandet av kvarteret har avancerat tillräckligt långt. Motorfordon kommer inte längre att tillåtas använda gatuförbindelsen mellan bussterminalen och Österleden, och i korsningens huvudsakliga riktning från Borgbyggavägen till Österleden mot centrum kommer man att kunna köra mera obehindrat.

I syfte att säkerställa att kollektivtrafiken fungerar, läggs rälsen och andra system som sammanhänger med spårtrafiken så att man på varje gatuavsnitt som byggs hela tiden har åtminstone lika många körfält till ostört förfogande som det ska finnas i den slutliga situationen.

Degerö betjänas i dagens läge av fem matarbuslinjer. Bussarna behövs alltmer för att tillgodose den tilltagande trafikefterfrågan ända fram tills dess att Kronbroarnas kollektivtrafikutbud blir tillgängligt. Busstrafik kan ordnas tillräckligt heltäckande från Skidlöparvägen och Skidbacksvägen. HRT följer regelbundet matarbusarnas passagerarantal och resetider. Eventuella ändringar beaktas i anslutning till planeringen av busslinjernas tidtabeller.

Målnätverket för cykeltrafik på Degerö och i Hertonäs kompletteras allt eftersom gatorna blir färdiga.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Jenni Pajusen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 80

HEL 2018-009108 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Jenni Pajusen aloitteen loppuun käsitellyksi.

21.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 13.11.2018 § 570

HEL 2018-009108 T 00 00 03

Hankennumero 5264_173

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Laajasalon täydentyvässä ja tiivistyvässä kaupunkirakenteessa Kruunusillat-hankkeen mukainen raitiotie on keskeisessä asemassa. Tuleva raide ja uusi maankäyttö edellyttävät keskeisten katujen ja niihin liittyvien teknisten verkostojen laajaa uudelleen rakentamista. Samanaikaisesti täydennetään merkittävästi Herttoniemen keskustaa, jonka katuverkko jäsentyy osittain uudella tavalla.

Riittävän joukkoliikennepalvelun tarjoamiseksi HSL seuraa palvelutasoa jatkuvasti ja voi tarvittaessa tehdä muutoksia reitteihin ja aikatauluihin. Pyöräliikenteen tavoiteverkko täydentyy sitä mukaa kuin kadut valmistuvat. Rakentamisaikatauluja koordinoidaan tiiviissä yhteistyössä sekä kaupungin sisällä (KYMP, Kanslia) että eri teknisten operaattoreiden, yksityisten rakennushankkeiden ja HSL:n kanssa. Rakentamisesta koituvia haittoja liikenteelle ja viihtyisyydelle ei kuitenkaan voida täysin välttää.

Laajasalo

Laajasalossa suurimmat muutokset koskevat Koirasaarentien itäosaa, Laajasalontien keskiosaa (Koirasaarentie-Yliskyläntie), Ilomäentietä, Reposalmentietä ja Laajasalontien pohjoisosaa (Yliskyläntie-Herttoniemensalmen silta). Päättävöitteena toimenpiteiden ajoituksessa on liikenteen toimivuuden turvaaminen siten, että keskeisiä katu yhteyksiä ei rakenneta yhtä aikaa. Tarkoitus on rakentaa Laajasalontien keskiosa 2020–2021, Koirasaarentien itäpää 2022–2023 sekä Laajasalontien pohjoispää 2024–2025. Reposalmentie rakennetaan 2022–2023 sekä Ilomäentie 2023–2024.

Lisäksi Laajasalossa rakennettavien tonttien ja katujen aikatauluja sovitaan yhteen siten, että rakentamattomia tontteja voidaan hyödyntää tilapäisiin liikennejärjestelyihin ja työmaatiloiksi. Tällainen mahdollisuus on Koirasaarentien itäpäässä ja Laajasalontieellä, joille myös liikenteellisiltä vaikutuksiltaan mittavimmat katutyöt kohdistuvat.

Herttoniemi

Herttoniemen keskustassa on meneillään ja vireillä useita muutoksia: keskustan katuverkon täydennystyöt, useita talonrakennuskohteita sekä metrokorttelin korjaus- ja uudisrakentaminen. Lisäksi Linnanrakentajantien ja Itäväylän liittymä tulee mittavan korjaustyön kohteeksi vuoteen 2030 mennessä.

Herttoniemessä liikenteen toimivuutta tulee parantamaan uuden hyväksytyin suunnitelman mukainen yhteys reitillä Itäväylä-Suunnittelijankatu-Laivalahdenkatu, kun tilannetta verrataan aiemmin esitettyyn vaihtoehtoon, jossa oli tarkoitus toteuttaa Itäväylän rinnakkaiskadut Suunnittelijankadun ja Linnanrakentajantien välille. Suunnittelijankadun silta valmistuu 2019 mennessä. Suunnittelijankadun katualuetta tarvitaan toistaiseksi Hertsin kauppakeskuksen rakentamiseen ja osa katualueesta odottaa asemakaavan (nro 12481) lainvoimaistumista, minkä vuoksi Työnjohtajankadulta avataan tilapäinen liittymä Itäväylälle itään. Kun Suunnittelijankatu saadaan käyttöön arviolta vuonna 2021, reitti tarjoaa yhteyden sekä Herttoniemenrannan että Laajasalon suuntiin ja tarjoaa myös runkolinjalle 500 uuden reitin kulkea Suunnittelijankadun

kautta. Tällöin myös Työnjohtajankadun väliaikainen liittymä poistetaan käytöstä.

Metrokorttelin rakentaminen on alustavasti ohjelmoitu vuosiksi 2022–2026. Ennen Kruunusiltojen tuomaa joukkoliikennepalvelua busseja tarvitaan nykyistä enemmän tyydyttämään kasvavaa matkakysyntää, ja siihen vastaaminen on väliaikaisjärjestelyiden suunnittelun yksi keskeinen lähtökohta. Bussiliikenne on tutkittu voitavan järjestää tarpeeksi kattavasti lähikatujen (Hiihtäjätie, Hiihtomäentie) varresta. Metrokorttelin uusi bussiterminaali otetaan käyttöön heti, kun korttelin rakentaminen on edennyt riittävän pitkälle. Tämä tapahtuu mahdollisesti vaiheittain.

Linnarakentajantien ja Itäväylän liittymän liikenteen välityskykyä heikentää se, että idästä tulevan rampin ja bussiterminaalin ulosajo tarvitsevat liikennevaloissa omat vaiheensa. Kyseiset liikennesuunnat liittyvät samasta suunnasta eikä niillä ole omia vastaanottavia kaistoja. Kun yhteys Suunnittelijankadun kautta valmistuu, bussiterminaalin ja Itäväylän välissä kulkeva katu-yhteys voidaan poistaa moottoriajoneuvojen käytöstä ja liittymän pääsuunta Linnanrakentajantieltä Itäväylälle keskustan suuntaan sujuvoituu.

Linnanrakentajantien ja Itäväylän liittymän parantaminen voidaan aloittaa aikaisintaan metrokorttelin työmaan loppuvaiheessa. Uuden sillan yleissuunnittelu käynnistyy loppusyksystä 2018. On mahdollista, että vanhaa siltaparia voidaan osittain käyttää rakentamisen aikana. Lisäksi selvitetään mahdollisuudet vaiheistaa uuden siltarakenteen käyttöönottoa siten, ettei liikenteen välityskyvyssä tapahtuisi notkahduksia.

Muita toimenpiteitä

Joukkoliikenteen toimivuuden turvaamiseksi kiskojen ja raideliikenteeseen liittyvien järjestelmien rakentaminen järjestetään siten, että vähintään lopputilanteen mukainen kaistamäärä on koko ajan häiriöttä käytössä.

Muiden saneeraustarpeiden osalta ei keskeisillä kaduilla tulla ennen Kruunusiltojen valmistumista sallimaan muita kuin täysin välttämättömiä katutöitä. Liikenteen toimivuus on lähtökohtana, kun selvitetään, milloin Linnanrakentajantielle rakennetaan kaukolämmön siirtoputki.

Ennen Kruunusiltojen valmistumista kiinnitetään erityistä huomiota myös jalankulun ja pyöräliikenteen olosuhteisiin. Pyöräliikenteen tavoitteenon reitit Laajasalossa ja Herttoniemessä täydentyvät sitä mukaa kuin katuverkko valmistuu.

Laajasaloo palvelee nykyisin viisi liityntäbussilinjaa. Joukkoliikenteen palvelutason parantamiseksi ja riittävän tarjonnan varmistamiseksi liityntäbussien matkustajamääriä ja ajoaikoja seurataan säännöllisesti. HSL tutkii joukkoliikennereittien matkustajamääriä säännöllisesti ja reagoi muutostarpeisiin linjojen aikataulusuunnittelun yhteydessä.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Silja Hyvärinen

Lisätiedot

Markus Ahtiainen, liikenneinsinööri: 310 37088
markus.ahtiainen(a)hel.fi

13.02.2019

Ärende/19

§ 52

Den av ledamoten Alviina Alametsä väckta motionen om bekämpning av bullret från vägtrafiken

HEL 2018-009110 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Alviina Alametsä väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Alviina Alametsän aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Alviina Alametsä och 15 andra ledamöter föreslår i sin motion att kommunerna i huvudstadsregionen, NTM-centralen, Trafikverket och övriga instanser tillsammans utarbetar ett program med tillhörande åtgärder och tidtabell för bekämpning av trafikbuller.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till givna utlåtanden och konstaterar att Helsingfors har utarbetat bullerutredningar åren 2007, 2012 och 2017. Bullerutredningen från år 2017 gjordes i samarbete med Esbo, Vanda, Grankulla och Trafikverket.

I verksamhetsplanen för bullerbekämpning för åren 2013–2017 utredde man vilka ställen inom bostadsområden och rekreativområden som ligger i närheten av en gata och som är värst utsatta för buller samt hur bullret skulle kunna bekämpas. Prioriterade objekt som har byggts är

Staffansslättens bullerskärmar vid Kyrkobyvägen och Hertonäs bullerskärmar vid Österleden.

I verksamhetsplanen för bullerbekämpning för åren 2018–2022 har man lagt fram 53 åtgärder med tillhörande ansvarsinstanser och verkställighetstidtabell. Av dessa åtgärder har 15 antecknats som spetsåtgärder inom bullerbekämpningen. I budgeten för år 2018 och i ekonomiplanen för åren 2019–2021 har omkring 1 miljon euro per år anslagits för byggandet av bullerskärmar. Det har föreslagits att man under de närmaste åren ska bygga bullerskärmar vid Gamla Borgåvägen och Skomakarbölevägen.

Att förebygga problem orsakade av buller genom att påverka bullerkällorna är det primära och effektivaste sättet att bekämpa buller. Här är lösningar inom planeringen av markanvändningen och trafiken i nyckelställning. Helsingfors har i sin stadsstrategi förbundit sig att främja hållbar rörlighet, vilket stöder målen att förbättra luftkvaliteten och främjar klimatskyddet i Helsingfors. Med åtgärder som främjar hållbar rörlighet förbättras också trafikbullersituationen. I Helsingfors är man tvungen att bygga också i bullerområden, och då bör det ägnas särskild uppmärksamhet åt bullerbekämpningen inne i bostäder och inom gårds- och vistelseområden.

Utöver förebyggande åtgärder behövs det också sådana som hänför sig till en sänkning av bullernivåerna. Till dessa hör exempelvis bullerdämpande beläggningar, sänkta fartbegränsningar och minskad användning av dubbdäck. Många åtgärder, i synnerhet sådana som minskar bullerutsläppet, har positiva effekter också på luftkvaliteten, klimatet och trafiksäkerheten. Bullerskärmar behövs på de ställen där bullret är störst och där det inte går att nå tillräckliga effekter med andra åtgärder.

I budgeten finns också beredskap för gemensamma projekt med staten. I dessa ingår bullerbekämpningsåtgärder för huvudlederna. De bullerskärmar vid landsväg som har byggts under åren 2008–2018 ligger vid Åboleden/Munksnäs, Ring I/Stensböle och Ring I/Smedsbacka (delvis ofullbordat). Ser man till Trafikverkets verksamhetsplan för bullerbekämpning, så finns det i Helsingfors sex ännu inte åtgärdade prioriterade ställen där bullerskärmar borde byggas. Att byggandet av bullerskärmar genom samprojekt blivit långsammare bottnar i den statliga finansieringens njugethet.

Så kallade KUHA-projekt (små kostnadseffektiva projekt) inom trafiksystemplanen för Helsingforsregionen HLJ 2011 som har genomförts är Borgåledens bullervall vid Jakobacka och bullervallen längs Ring I vid Smedsbacka.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Alviina Alametsän aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 21.01.2019 § 51

HEL 2018-009110 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Alviina Alametsän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

21.01.2019 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Esittelijän perustelujen viidennen kappaleen jälkeen lisätään seuraavaa:

"Melun aiheuttamien ongelmien ennaltaehkäisy melulähteisiin vaikuttamalla on ensisijainen ja vaikuttavin meluntorjuntakeino. Tässä avainasemassa ovat ratkaisut, joita tehdään maankäytön ja liikenteen suunnittelussa. Helsinki on kaupunkistrategiassaan sitoutunut edistämään kestävästä liikkumisesta, mikä tukee tavoitteita parantaa ilmanlaatua ja edistää ilmaston suojelua Helsingissä. Kestävästä liikkumisesta edistävillä toimenpiteillä parannetaan myös liikennemelutilannetta. Helsingissä myös melualueille joudutaan rakentamaan, jolloin erityistä huomiota tulee kiinnittää asuntojen sisätilojen sekä piha- ja oleskelualueiden meluntorjuntaan.

Ennaltaehkäisyyn lisäksi tarvitaan melutasojen alentamiseen liittyviä toimia. Näitä ovat esimerkiksi melua vaimentavat päällysteet, nopeusra-

13.02.2019

joitusten alentaminen ja nastarenkaiden käytön vähentäminen. Monilla etenkin melupäästöä pienentävillä toimenpiteillä on positiivisia vaikutuksia myös ilmanlaatuun, ilmastoon ja liikenneturvallisuuteen. Melu-esteitä tarvitaan meluisimmissa kohteissa, joissa ei muilla toimin voida saavuttaa riittävää vaikuttavuutta."

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun esityksen.

14.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 06.11.2018 § 550

HEL 2018-009110 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yleistä

Melu vaikuttaa useiden asuin- ja virkistysalueiden viihtyisyyteen ja laatuun. Jatkuvalta altistumisella melulle on haitallisia terveysvaikutuksia, kuten uni-, oppimis- ja keskittymisvaikeuksia. Melu aiheuttaa välillisesti suuria kustannuksia. Meluhaittojen ennaltaehkäisy ja olemassa oleviin meluongelmiin puuttuminen kunnianhimoisemmin on tärkeää kaupunkilaisten terveyden, kaupungin viihtyisyyden sekä kaupungin talouden kannalta.

Helsinki on laatinut EU:n ympäristömeludirektiivin (Ympäristömelun arvioinnista ja hallinnasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin, 2002/49/EY) mukaiset meluselvitykset vuosina 2007, 2012 ja 2017. Vuonna 2017 tehty meluselvitys oli osa pääkaupunkiseudun meluselvitystä ja se tehtiin yhteistyössä muiden pääkaupunkiseudun kaupunkien Espoo, Vantaa, Kauniainen) sekä Liikenneviraston kanssa, joka vastaa maanteiden meluselvityksistä. Meluselvityksen perusteella kaupungit laativat omat meluntorjunnan toimintasuunnitelmansa ja Liikennevirasto kansallisen toimintasuunnitelman maanteille ja rautateille.

Helsingin meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa käsiteltäviä melulähteitä ovat pää- ja kokoojakatujen liikenne sekä raitio- ja metroliikenne.

Vuonna 2017 laadittu meluntorjunnan toimintasuunnitelma pohjautuu vuonna 2013 laadittuun toimintasuunnitelman tarkistukseen ja uuteen vuonna 2017 valmistuneeseen meluselvitykseen. Meluntorjunnan toimintasuunnitelmalla pyritään vähentämään melua ja sen vaikutuksia, sekä ehkäisemään melun lisääntymistä hiljaisilla alueilla. Meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa on esitetty yksityiskohtaiset toimenpiteet, joilla meluhaittoja vähennetään Helsingissä.

Meluntorjunnan toimenpiteet suunnitelmakaudella 2018–2022 jakautuvat kolmeen teemakokonaisuuteen: suunnitteluun ja ohjaukseen, melulähteeseen vaikuttamiseen sekä rakenteelliseen meluntorjuntaan. Näiden alla on 14 toimenpidekorttia eri teemoista, joihin on kirjattu yhteensä 53 konkreettista toimenpidettä vastuutahoineen ja toteutusaikatauluineen. Toimenpiteistä 15 on merkitty meluntorjunnan kärkitoimenpiteiksi. Näiden vaikuttavuus on katsottu merkittäväksi ja toteutettavuus hyväksi.

Melun aiheuttamien ongelmien ennaltaehkäisy melulähteisiin vaikuttamalla on ensisijainen ja vaikuttavin meluntorjuntakeino. Tässä avainasemassa ovat ratkaisut, joita tehdään maankäytön ja liikenteen suunnittelussa. Helsinki on kaupunkistrategiassaan sitoutunut edistämään kestävästä liikkumisesta, mikä tukee tavoitteita parantaa ilmanlaatua ja edistää ilmaston suojelua Helsingissä. Kestävästä liikkumisesta edistävillä toimenpiteillä parannetaan myös liikennemelutilannetta. Helsingissä myös melualueille joudutaan rakentamaan, jolloin erityistä huomiota tulee kiinnittää asuntojen sisätilojen sekä piha- ja oleskelualueiden meluntorjuntaan.

Ennaltaehkäisyyn lisäksi tarvitaan melutasojen alentamiseen liittyviä toimia. Näitä ovat esimerkiksi melua vaimentavat päällysteet, nopeusrajoitusten alentaminen ja nastarenkaiden käytön vähentäminen. Monilla etenkin melupäästöä pienentävillä toimenpiteillä on positiivisia vaikutuksia myös ilmanlaatuun, ilmastoon ja liikenneturvallisuuteen. Melusteitä tarvitaan meluisimmassa kohteissa, joissa ei muilla toimin voida saavuttaa riittävää vaikuttavuutta.

Helsingissä on asetettu pitkän aikavälin tavoitteita meluntorjunnalle sekä kaupungin ympäristöpolitiikassa että aiemmissa meluntorjunnan toimintasuunnitelmissa. Tavoitteisiin kuuluu suojata ensisijaisesti voimakkaan melun alueilla asuvia, kohdistaa torjuntatoimet alueille, joilla altistujia on paljon, sekä suojata asukkaita varmistamalla asuntojen sisämelutasojen pysyminen alle ohjearvotasojen. Lisäksi tavoitteena on säilyttää suhteellisen hiljaisia alueita ja turvata virkistysalueiden alhai-

sia melutasoja kaupunkilaisten fyysisen ja psyykkisen terveyden ja alueiden viihtyisyyden ja laadun varmistamiseksi. Tavoitteena on alentaa melutasoja asumisen lisäksi herkissä kohteissa, kuten päiväkodeissa ja kouluissa. Näiden toteuttamiseen tarvitaan laajaa meluntorjunnan keinovalikoimaa ja meluntorjunnan huomioimista alueidenkäytön suunnittelussa.

Meluntorjunnan toimintasuunnitelmaa on yhteisvalmisteltu kaupungin sisällä ja vuorovaikutteisesti kaupunkilaisten kanssa. Helsingin kaupungin ilmansuojelu- ja meluntorjuntatyöryhmä seuraa meluselvitysten ja meluntorjunnan toimintasuunnitelmien toteutumista. Työryhmään kuuluu jäseniä kaikista meluntorjunnan ja ilmansuojelun kannalta keskeisistä kaupungin palveluista ja organisaatioista sekä Starasta, Helen Oy:stä, Helsingin Satama Oy:stä, HKL:stä ja HSL:stä.

Melusteiden toteuttaminen

Helsinki on priorisoinut melusteiden toteuttamisjärjestyksen meluselvityksen perusteella. Vuosien 2013–2017 meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa tehtiin ns. hot-spot-tarkastelu pahimmin melulle altistuvista kohteista ja niiden meluntorjuntakeinoista. Kohteina olivat kadun varsi- en asuinalueet ja virkistysalueet. Toteutettavat melusteet, sekä niiden toteuttamisaikataulu on esitetty liikenneinvestointien talousarvioesityksessä. Talousarvioesityksessä on varauduttu myös valtion kanssa tehtäviin yhteishankkeisiin, joihin sisältyy pääväylien meluntorjuntatoimenpiteitä. Näiden yhteishankkeiden toteuttaminen on kuitenkin jäänyt vajavaiseksi, koska valtiolla ei ole ollut osoittaa hankkeille rahoitusta.

Myös kaupungin omien melustekohteiden toteuttaminen on ollut hidasta, johtuen mm. siihen osoitettujen määrärahojen niukkuudesta. Vuonna 2013 priorisoiduista kohteista on toteutettu tähän mennessä määrärahojen puitteissa vain kaksi: Tapaninvainion meluste Kirkonkyläntiellä ja Herttoniemen meluste Itäväylällä, joka valmistunee vuoden 2018 aikana.

Kaupungin 10 vuoden investointiohjelmassa on esitetty melusteiden rakentamista lähivuosina Vanhalle Porvoontielle, Suutarilantielle ja Tapaninkyläntielle. Investointiohjelmassa 2017-2026 melusteiden rakentamiseen on alustavasti varattu vuosittain 0,5-3 miljoonaa euroa (keskimäärin 1,5 miljoonaa euroa / vuosi). Melusteiden kustannusarviot vaihtelevat 0,7-3,3 miljoonan välillä. Niiden osuus liikenne- ja katusuunnittelupalvelun talousarvioehdotuksen kokonaisbudjetista on noin 2 %.

Liikenneviraston meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa Helsingin alueella on kuusi vielä toteuttamatonta priorisoitua melustekohdetta. Vuosien 2008-2018 välillä toteutuneet maanteiden melusteet ovat

Turunväylä/Munkkiniemi, Kehä I / Kivikko sekä Kehä I / Sepänmäki (osittain kesken). Lisäksi Kehä I:n parannustoimenpiteiden aikana välillä Espoon raja Hämeenlinnanväylä paranneltiin ja toteutettiin melusteita.

HLJ 2011 –suunnitelmassa metropolialueen liikenneinfrastruktuurin pienet kustannustehokkaat hankkeet koottiin yhdeksi kärkihankkeeksi, josta käytettiin nimitystä KUHA. Ohjelmaan sisältyneiden hankkeiden toteutusvalmiutta on seurattu ja toimintaympäristön muuttuessa syntyneisiin tarpeisiin on pyritty reagoimaan ja ohjelmaa tarkistamaan. Helsingin KUHA-hankkeina on ollut myös melusteita, joista ovat toteutuneet ainakin Porvoonväylän meluvalli Jakomäen kohdalla ja Kehä I:n meluvalli Sepänmäen kohdalla. KUHA-hankkeiden jatkosta ei ole vielä päätetty, mutta sen jatkamisen tarpeellisuudesta on yhteisymmärrys toimijoiden kesken. Tätä kautta myös Helsingin on mahdollista edistää maanteiden meluntorjuntatoimia alueellaan ja seudullisesti.

Pääkaupunkiseudun kunnilla on voimassa olevat meluntorjuntasuunnitelmat. Suunnitelmissa on huomioitu kaupunkien erityispiirteet ja niille ominaiset meluntorjunnan haasteet. Omia meluntorjuntasuunnitelmia on mahdollista toteuttaa joustavasti ja tehokkaasti. Seudullisen meluntorjuntasuunnitelman toteutumiseksi sille tulisi osoittaa valtion suunnalta sitova investointibudjetti. Tämän aikaansaaminen on todennäköisesti erittäin haastavaa, koska valtion investointiraha Liikenneviraston meluntorjunnan toimintasuunnitelman mukaisesti pääkaupunkiseudun melusteisiin on ollut vähäistä. Helsingin ja muiden pääkaupunkiseudun kuntien tuleekin pyrkiä vähentämään liikennemeluhaittoja omien meluntorjuntasuunnitelmien avulla sekä edistämällä kestävästä liikkumisesta kaupungeissa ja seudulla. Olemassa olevien meluntorjunnan toimintasuunnitelmien toteuttamiseen tulisi ohjata huomattavasti nykyistä enemmän rahoitusta erityisesti valtion, mutta myös kaupungin taholta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Jari Rantsi, liikenneinsinööri: 310 37215
jari.rantsi(a)hel.fi
Jenni Kuja-Aro, Ympäristötarkastaja, puhelin: 040 5556923
jenni.kuja-aro(a)hel.fi
Anne Leppänen, Projektiasiantuntija, puhelin: 040 5224053
anne.m.leppanen(a)hel.fi

13.02.2019

Ärende/20

§ 53

Den av ledamoten Björn Månsson väckta motionen om en musei-spårvagnslinje

HEL 2018-009595 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Björn Månsson väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Björn Månsson och 15 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden inrättar en museispårvagnslinje för att trafikera till exempel på rutten Salutorget–Linjerna.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till givna utlåtanden och konstaterar att det för tillfället inte är möjligt att inleda museitrafik. Museitrafik skulle ta upp mycket av HST:s förar-, underhålls- och förvaringskapacitet, som behövs för att hålla igång den normala linjetrafiken.

Staden har börjat utreda hur det nuvarande Spåramuseet skulle kunna utvecklas till ett museum för stadstrafik och hur museitrafik skulle kunna ordnas i framtiden. Utredningsarbetet görs under ledning av kultur- och fritidssektorn i samarbete med HST och utomstående parter i staden, bland annat Oy Stadin Ratikat Ab.

HST har i slutet av år 2018 överlåtit ett antal gamla spårvagnar för viss tid till olika aktörer, så att dessa ska kunna återanvända vagnarna på

13.02.2019

Ärende/20

ett sätt som stöder stadskulturen. En del av de vagnar som tas ur trafik kan vid behov iståndsättas för användning i museitrafik, ifall staden på basis av ovan nämnda utredningar senare fattar beslut om att inrätta en museispårvagnslinje.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Bilagor

1 Motion av ledamoten Björn Månsson

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 14.01.2019 § 19

HEL 2018-009595 T 00 00 03

Beslut

Stadsstyrelsen föreslog stadsfullmäktige följande:

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Björn Månsson väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

kanslichef
Sami Sarvilinna

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 18.12.2018 § 237

HEL 2018-009595 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta yhtyy Liikennelaitoksen johtokunnan 8.11.2018 antamaan lausuntoon ja toteaa, että tällä hetkellä valmiuksia aloittaa ns. museoliikennettä ei ole. Museoliikenteen järjestämismahdollisuuksia on syytä kuitenkin tulevaisuudessa tutkia, koska liikennöivät museovaunut rikastuttavat monin tavoin kaupunkielämää. Raitiovaunut ovat yksi Helsingin symboleista, yhtä olennainen osa Helsingin kaupunkikuvaa kuin Tuomiokirkko tai Havis Amandan patsas – Helsinkiä on vaikea kuvitella ilman raitiovaunuja. Museovaunujen liikennöinnistä on saatu maistiaisia jo, kun HKL:n kanssa yhteistyössä toimiva Stadin Ratikat Oy on kunnostanut liikenteeseen museovaunuja sekä vuokrannut niitä erilaisiin yksityistapahtumiin ja yleisöajeluihin.

Kaupunki on juuri käynnistämässä KUVA-toimialan vetämänä selvitystä siitä, miten tulevaisuudessa, 2020-2030-luvulla, voitaisiin ratkaista sekä nykyisen Ratikkamuseon kehittäminen kaupunkiliikennemuseoksi että museoliikenne HKL:n tai Stadin Ratikoiden kalustolla ja lisäksi kaupunginmuseon kokoelmissa olevien raitiovaunujen ja muiden ajoneuvojen sekä liikenne-esineistön säilyttämisen ja hoidon kysymykset.

HKL:n 1930-luvulta lähtien kartuttama kokoelma siirtyi vuonna 1993 kaupunginmuseolle. Aikaisemmin Vallilan varikolla toiminut raitioliikennemuseo avattiin tuolloin uudistettuna Töölön raitiovaunuhalleilla osana Helsingin kaupunginmuseota. Kaupunginmuseon kokoelmissa on kaikkiaan 14 raitiovaunua, kolme linja-autoa ja kaksi johdinautoa sekä merkittävä määrä joukko- ja kaupunkiliikenteestä kertovaa aineistoa, tuoreimpana hankintana uusin kaupunkipyörä eli ns. Alepa-pyörä. Kokoelmien raitiovaunuista kuusi keskeisintä on tällä hetkellä Töölössä sijaitsevassa elämyksellisessä Ratikkamuseossa, jossa museovieraiden on mahdollista päästä myös kolmen vanhan vaunun sisälle kokemaan niiden ainutlaatuinen tunnelma. Kaupunginmuseolla ei ole mahdollisuutta pitää kokoelmiin kuuluvia raitiovaunuja ajokuntoisina. Museoliikenteen järjestäminen edellyttää huomattavasti vaunujen museointia laajempia huolto-, kuljettaja- ja varikkoresursseja.

Lautakunta pitää tärkeänä, että jatkossa etsitään yhteistyössä HKL:n, Stadin ratikoiden ja kaupunkiympäristön toimialan kanssa toimintamallia, jossa museoraitiovaunulinja voitaisiin toteuttaa esimerkiksi uuden koko kaupunkiliikenteestä kertovan museon yhteydessä. Selvityksessä tulee ottaa huomioon HKL:n muutoksessa olevien varikkojen tarjoamat mahdollisuudet. Lisäksi lautakunta toteaa, että julkiseen liikenteen historia kuuluu lisäksi Helsingin kaupunginmuseon valtakunnalliseen kulttuuriperinnön tallennusvastuualueeseen, josta tulee huolehtia. Kyse on monipuolisesta ja elävästä osasta koko pääkaupungin ja Suomen tarinaa.

Esittelijä

13.02.2019

kulttuurijohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Tiina Merisalo, museonjohtaja, puhelin: 310 36485
tiina.merisalo(a)hel.fi

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 08.11.2018 § 154

HEL 2018-009595 T 00 00 03

Lausunto

Liikenneliikelaitoksen johtokunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon koskien valtuutettu Björn Månssonin aloitetta perustaa museoraitiovaunulinja liikennöimään esimerkiksi Kauppatorin ja Linjojen välillä.

HKL näkee, että tällä hetkellä valmiuksia aloittaa museoliikennettä ei ole. HKL on ainoa raitiliikenteen liikenneluvan haltija, ja museoliikenne veisi runsaasti sekä kuljettaja-, huolto- että säilytysresursseja, mikä olisi pois linjaliikenteen operoinnista.

Aloitteessa esitetyn mukaisesti museoliikenteen järjestämismahdollisuuksia tulevaisuudessa on kuitenkin syytä tutkia. Helsingin kaupunki onkin jo käynnistänyt Kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan vetämän hankkeen, jossa selvitetään asiaa. Mikäli raitiovaunujen museointia tai museoliikenteen järjestämistä tullaan edistämään, tulee Helsingin kaupungilla olla valmius tukea hanketta taloudellisesti.

Valtuustoaloitteessa viitataan HKL:n tekemään päätökseen luovuttaa vanhoja, liikennekäytöstä poistettuja raitiovaunuja uusiokäyttöön hankemusten perusteella sekä päätökseen luopua tulevaisuudessa Vallilan ja myöhemmin Töölön varikoista varikoiden uudistamisen yhteydessä.

HKL:n luovuttamat vanhat raitiovaunut eivät pääsääntöisesti enää sovellu liikennekäyttöön, mikä on yksi syy vaunuista luopumiseen. Osa vaunuista on kuitenkin kunnostettavissa tarvittaessa juuri museoliikenteen tarpeisiin. Tämä on luovuttamisen yhteydessä huomioitu niin, että osa vaunuista tullaan luovuttamaan vastaanottajille määräaikaaisesti, mikäli Helsingin kaupunki tulevaisuudessa haluaa aloittaa museoliikenteen tai perustaa nykyistä laajemman raitiovaunumuseon esimerkiksi jommallekummalle käytöstä poistuvalla raitiovaunuvarikolle.

Utlåtande om Björn Månssons och 15 andra undertecknades initiativ till att inrätta en museispårvagnslinje till exempel mellan Salutorget och Linjerna

13.02.2019

Direktionen för Helsingfors affärsverk trafikverket beslutar ge stadsstyrelsen följande utlåtande angående fullmäktigeledamoten Björn Månssons initiativ till att inrätta en museispårvagnslinje som skulle trafikera till exempel mellan Salutorget och Linjerna.

HST anser att det för närvarande inte föreligger förutsättningar för att inleda museitrafik. HST är det enda som innehar ett trafiktillstånd till spårvägstrafik, och museitrafiken skulle sluka mycket förar-, service- och förvaringsresurser från bedrivandet av linjetrafiken.

I enlighet med det som föreslås i initiativet är det dock skäl att undersöka möjligheterna till museitrafik i framtiden. Helsingfors stad har redan inlett ett projekt där frågan utreds. Projektet leds av Kultur- och fritidssektorn. Om deponering av spårvagnar på museum eller ordnande av museitrafik ska främjas, ska Helsingfors stad ha beredskap att ekonomiskt stödja projektet.

I fullmäktigeinitiativet hänvisas till HST:s beslut att överlåta gamla, avställda spårvagnar för återanvändning utifrån ansökningar samt beslutet att i framtiden avstå från depåerna i Vallgård och senare i Tölö i samband med att depåerna förnyas.

De gamla spårvagnar som HST överlåtit lämpar sig i regel inte längre för att användas i trafiken, vilket är en av orsakerna till att man avstått från dem. En del vagnar kan emellertid vid behov sättas i stånd för just museitrafikens behov. Detta har beaktats i samband med överlåtelsen så att man kommer att överlåta en del vagnar till mottagarna för en viss tid, ifall Helsingfors stad i framtiden vill inleda museitrafik eller grunda ett större spårvagnsmuseum än det nuvarande till exempel på någondera av de depåer som tas ur bruk.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Elina Norrena, palvelukehitys- ja viestintäpäällikkö, puhelin: 310 35104
elina.norrena(a)hel.fi

13.02.2019

Ärende/21

§ 54

Den av ledamoten Eveliina Heinäluoma väckta motionen om ett Helsingforsprogram för att rädda Östersjön

HEL 2018-009590 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Eveliina Heinäluoma väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Eveliina Heinäluoman aloite Helsingin Itämeren pelastusohjelmasta.pdf

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Eveliina Heinäluoma och 20 andra ledamöter föreslår i sin motion att Helsingfors lanserar ett räddningsprogram för Östersjön. Staden föreslås sörja för att beredningen kommer igång, men i ett senare skede ska man få också andra städer i Östersjöregionen att delta.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Skyddet av Östersjön har redan länge varit en viktig fråga för Helsingfors stad. Östersjöns goda tillstånd har betraktats som en strategisk källa till välbefinnande och konkurrenskraft. Helsingfors och Åbos stadsdirektörer startade år 2007 Östersjöutmaningen, som utgör ramen för vattenskyddsåtgärder utöver lagens miniminivå, vilka städerna själva vidtar och vilka man uppmanar andra organisationer att genomföra. Det första gemensamma åtgärdsprogrammet för Östersjön på nästan 40

sidor publicerades samtidigt som Östersjöutmaningen lanserades. Under verksamhetsperioden inrättades en donationsprofessur i Östersjöskyddets ekonomi vid Helsingfors universitet, och i Åbo instiftades Skyddsfonden för Skärgårdshavet.

Den andra gemensamma verksamhetsperioden för det Östersjörelaterade åtgärdsprogrammet åren 2014–2018 innehöll 75 åtgärder (stadsstyrelsen 25.11.2013, § 1264). Bland annat HELCOM:s åtgärdsprogram för Östersjön och EU:s strategi för Östersjöregionen tjänade som modell för programmet, och dess etappevaluering offentliggjordes hösten 2016 (miljönämnden 20.9.2016, § 287). Tillsammans med de viktigaste finländska referensgrupperna lanserade man under perioden Den lokala Östersjöpanelen som en ny verksamhetsform, där syftet var att väcka samhällsdebatt och göra ställningstaganden i aktuella frågor. Helsingfors och Åbo stadsstyrelser godkände det tredje gemensamma åtgärdsprogrammet för Östersjön för perioden 2019–2023, och samtidigt bestämdes det att man fortsätter att understödja och utveckla Östersjöutmaningens partnernätverk (stadsstyrelsen 22.10.2018, § 658).

Det är av central betydelse att stadens sektorer och tjänster samarbetar, liksom också att man samverkar med viktiga referensgrupper, såsom företag, föreningar, läroanstalter, forskningsinstitut och invånare. Helsingfors och Åbo har ända sedan år 2007 utmanat övriga aktörer att på frivillig basis gå med i arbetet med att skydda Östersjön och närliggande vatten och att överskrida de lagstadgade bestämmelsernas nivå. Fram till år 2018 hade 270 organisationer från Finland och andra Östersjöländer gått med i Östersjöutmaningens partnernätverk, bland annat kommuner och städer, föreningar, läroanstalter, företag och forskningsinstitut (<http://www.itamerihaaste.net/verkostomme/verkostojasenemme>).

Helsingfors och Åbo har inom ramen för Östersjöutmaningen omsatt mer än 100 konkreta åtgärder i praktiken med målet att minska städernas egen belastning av vattendragen. Partnerorganisationerna i nätverket har gjort hundratals gärningar för de närliggande vattnen och hela Östersjön. Flera internationella projekt (t.ex. CITYWATER, iWater, BLASTIC, BEST) har gjorts för att utveckla verksamhetsrutinerna tillsammans med viktiga referensgrupper, och det har ordnats ett flertal evenemang och träffar för att utbyta erfarenheter och information om goda tillvägagångssätt. Det är med hjälp av de strategiska partnerskapen inom Östersjöutmaningen möjligt att få till stånd effektivitet och konkreta åtgärder utanför ens eget verksamhetsfält.

Helsingfors och Åbo städers åtgärdsprogram för Östersjön åren 2019–2023

Östersjötmaningen har som vision att Östersjön ska vara ett rent, produktivt och gemensamt hav. Det är väsentligt att kombinera åtgärder med anknytning dels till stävjandet av klimatförändringen, dels till reduktionen av övergödningen. Det finns nästan 1 500 kommuner på Östersjöns avrinningsområde, och kommunerna har en betydande potential både när det gäller att förbättra vattendragens tillstånd och att backa upp utvecklingen av ren affärsverksamhet. Städernas betydelse och betydelsen av deras inbördes samarbete har mycket riktigt understrukt i många internationella processer där det har varit svårt för nationalstaterna att få till stånd ett tätare samarbete och att komma fram till lösningar. Utöver sin roll som lokala myndigheter vill städerna vara föregångare och instanser som alstrar modelllösningar, också i form av lokala intelligenta och snabba experiment. Lokalförvaltningen har möjlighet att vara vig, öppen och engagerande, något som möjliggör att man hittar lösningar smidigt. Helsingfors och Åbo städer kan genom sitt eget arbete och genom Östersjötmaningens partnersätverk och annat samarbete i stor utsträckning främja förutsättningarna för en hållbar framtid på Östersjöns avrinningsområde. Utöver de åtgärder som städerna själva vidtar, så utmanar de fortsättningsvis nya aktörer att gå med i samarbetet, och nuvarande nätverkspartner i Östersjötmaningen uppmuntras att förnya sina verksamhetsprogram och att gå in för nya åtgärder till förmån för Östersjön under perioden 2019–2023.

Målen med åtgärdsprogrammet för perioden 2019–2023 sammanfaller med EU:s Östersjöstrategi, verksamhetsprogrammet för Skyddskommissionen för Östersjön och på motsvarande sätt den nationella havsförvaltningsplanen. Programmet innebär för sin del också att FN:s mål för hållbar utveckling Agenda 2030 och de målsättningar som ingår i Finlands strategi för Östersjöregionen omsätts i praktiken. Det har bestämts att Skyddskommissionen för Östersjön HELCOM:s åtgärdsprogram uppdateras senast år 2021, och kontakten mellan HELCOM och städerna har under de senaste åren blivit tätare. I mars 2018 publicerade HELCOM tillsammans med Östersjötmaningen (Helsingfors och Åbo) samt med Östersjöstädernas förbund och stiftelsen Race for the Baltic en deklaration om betydelsen av lokala Östersjörelaterade åtgärdsprogram när det gäller genomförandet av kommissionens åtgärdsprogram för Östersjön. I och med det redan nu intensifierade samarbetet strävar man efter att uppdateringen av åtgärdsprogrammet ska beakta infallsvinklar och förslag som ingår i Helsingfors och Åbos åtgärdsprogram för perioden 2019–2023.

Man har under beredningen av det uppdaterade åtgärdsprogrammet tagit hänsyn även till aktuella bekymmer och önskemål som har framförts av Östersjöregionens medborgar- och miljöorganisationer samt erfarenheter av Östersjötmaningens samsarbetsinitiativ. Åtgärdsprogrammet för Östersjön 2019–2023 innehåller 117 åtgärder, och det

13.02.2019

backar upp strävan att nå följande mål: klart kustvatten, en frisk maritim miljö, ren och trygg sjöfart, planmässigt utnyttjande av vattenområdena och ett aktivt Östersjömedborgarskap. Åtgärdsprogrammet är ett led i arbetet med att förverkliga stadsstrategin 2017–2021, där det sägs att "Helsingfors värnar om sin värdefulla natur och agerar för att öka diversiteten i stadsnaturen. Den ekologiska kvaliteten, tillgängligheten och hälsokonsekvenserna i fråga om grön- och blåområden tryggas. ... Läget för Helsingfors vattendrag, både småvatten och kustvatten, förbättras och uppmärksamhet fästs vid vandringsfiskbeståndens återhämtning."

Staden tillvaratar de synergier som finns bland annat mellan stävjandet av klimatförändringen och våra åtaganden med avseende på den cirkulära ekonomin samt målen med vattenskyddet. Stadsmiljösektorns åtgärdsprogram, dagvattensprogrammet och åtgärdsprogrammet Kolneutralt Helsingfors 2035 innehåller mål och åtgärder som utgör ett stöd för åtgärdsprogrammet för Östersjön. En av utgångspunkterna för den maritima strategin, som bereddes år 2018, är att utvecklingen av det maritima och av skärgårdens, strändernas och havets funktioner samt service alltid ska ske på den känsliga skärgårdsnaturens, den unika Östersjöns och det mångskiktade kulturarvets villkor. Åtgärdsprogrammet för Östersjön 2019–2023 förverkligar många av stadsstrategins och den maritima strategins vattenskyddsmålsättningar med anknytning till havets tillstånd och havsmiljön.

Helsingfors och Åbos åtgärdsprogram för Östersjön 2019–2023 tar i hög grad hänsyn till nyaste data om Östersjöns tillstånd, om hur det mänskliga trycket ackumuleras regionalt samt om den lokalekonomiska nyttan av en förbättring av havsmiljöns tillstånd.

Med systematiskt vattenskyddsarbete har mycket åstadkommit på Östersjön. Exempelvis har man halverat övergödningen, och några nyckelarters bestånd, till exempel havsörnsstammen, har stärkts. Trots det är hela havet och våra strandvatten fortfarande i alldeles för dåligt skick. Enligt den omfattande rapport som Skyddskommissionen för Östersjön HELCOM publicerade i våras är övergödningen fortfarande ett allvarligt problem i nästan hela Östersjön, också i Finska vikens och Skärgårdshavets kusttrakter. Dessutom förekommer en alarmerande mängd skadliga kemikalier och mikroplaster i vattenmiljöerna. På grund av detta är många av Östersjöns ekosystem och livsmiljöer hotade. Städernas kustområden vid Finska viken, Skärgårdshavet och hela Östersjön har emellertid ett mycket stort och växande rekreativvärde, förutsatt att man lyckas förbättra havets tillstånd. Under de senaste åren har man fått ny information om värdet av nyttan av Östersjöns ekosystemtjänster. Enbart på öppna havet är värdet cirka 4 miljarder euro. Även i övrigt kan den så kallade blå ekonomin ge ett potentiellt

mervärde på miljarder euro – men det bygger på att havsmiljöns tillstånd är gott, att den maritima naturen är livskraftig och att naturens diversitet bevaras.

Den nyaste kunskapen om klimatförändringens inverkan på Östersjön och dess kuststater är oroväckande. Östersjöregionens klimat förändras i allt snabbare takt och föregriper den situation som blir verklighet på många av världens havsområden först om flera tiotal år. Exempelvis innebär den större nederbörden under de allt varmare vintrarna att den spridda belastningen från näringsämnen som sköljs ut tilltar, att risken för syrebrist ökar och att vi också riskerar att gå miste om Östersjöns unika isvinter. Motverkar man klimatförändringen, skyddar man således också Östersjön och bekämpar övergödning.

Förändringarna i vattendragens ekosystemtjänster är ändå starkt beroende av vilket slags socioekonomisk utveckling som kommer att vara förhärskande i regionen under detta århundrade. Enligt de nyaste forskningsrönen har samhällsutvecklingen (bland annat markanvändningen, jordbruket och investeringar i minskad punktbelastning) fram till slutet av seklet större inverkan på fluktuationerna i den belastning som drabbar havet än vad klimatförändringen har. Det vore alltså möjligt att neutralisera effekten av det belastningstillskott som klimatförändringen medför genom att stärka önskade samhällstrender, såsom materialeffektivitet, förnybar energi, stränga miljönormer, ett mindre tärande levnadssätt och god förvaltning.

Städerna Helsingfors och Åbo är med sitt gemensamma initiativ Östersjöutmaningen och sitt tredje gemensamma åtgärdsprogram för Östersjön också framdeles aktiva vägvisare för Östersjö- och vattenskyddsarbetet och betydande aktörer i Östersjöregionen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Eveliina Heinäluoman aloite Helsigin Itämeren pelastusohjelmasta.pdf

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

13.02.2019

Ärende/21

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 21.01.2019 § 41

HEL 2018-009590 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Eveliina Heinäluoman aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindén, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

§ 55

Den av ledamoten Kaisa Hernberg väckta motionen om utveckling av Arabia strandpark

HEL 2018-010106 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Kaisa Hernberg väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Kaisa Hernbergin aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Kaisa Hernberg och 21 andra ledamöter föreslår i sin motion att man gör Arabia strandpark trivsammare bland annat med hjälp av trädplanteringar och genom att placera bänkar, en grillplats, en hundrastplats och ett inhägnat område för bollspel i parken.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till det givna utlåtandet och konstaterar att Arabiastrandens strandpark består av Arabia strandpark och Majstads strandpark. I områdesplanen för Gammelstaden för åren 2016–2025 har det framförts att det borde utarbetas en vård- och utvecklingsplan för Arabiastrandens och Byholmens parkområden. Det har planerats att utarbetandet av vård- och utvecklingsplanen börjar åren 2019–2020 allt eftersom planeringen av markanvändningen på Byholmen och områdets övriga planer framskrider.

13.02.2019

I planeringen av strandparken måste man bland annat beakta de dåliga markförhållandena, det besvärliga läget vid havet, sporadiska översvämningar och markanvändningen som utvecklas på de omkringliggande områdena.

Det är inte möjligt att investera i stora planteringar av träd och buskar förrän planeringen av området i övrigt framskrider. Bords- och bänkgruppernas samt grillplatsens läge avgörs i den vård- och utvecklingsplan som ska utarbetas.

Man har utrett hur man skulle kunna skydda den för spel avsedda gräsmattan som har anlagts i strandparken från betande gäss. Landskap med äng är ett bättre sätt än ett stängsel för att begränsa de betande gässen, varför man har ökat arealen för de delar av parken som sköts som ängsmark. I vård- och utvecklingsplanen tar man upp till prövning frågan om att ersätta gräsplanen med något annat underlag som lämpar sig för spel.

Nämnden för allmänna arbeten har 11.10.2016 slagit fast en linje för hundtjänster enligt vilken det är eftersträvansvärt att avståndet till närmaste hundrastplats är högst tre kilometer. Det befintliga servicenätverket uppfyller målet för hundrastplatsernas tillgänglighet. Dessutom ingår det inte någon reservering för en hundrastplats i Arabiastranden i linjedragningens nätverksplan. I den fastslagna linjen för hundtjänster föreslogs det att en hundrastplats och en badstrand för hundar skulle anläggas på Byholmens sida, men det blir aktuellt med en utredning av det exakta läget först när planeringen av markanvändningen på Byholmen framskrider.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Kristiina Matikainen, stadssekreterare, telefon: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Kaisa Hernbergin aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 14.01.2019 § 20

HEL 2018-010106 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Kaisa Hernbergin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Kristiina Matikainen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36035
kristiina.matikainen(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 04.12.2018 § 621

HEL 2018-010106 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Arabianrannan ja Kyläsaaren viheralueet muodostavat tärkeän rantapuistovyöhykkeen. Puistoja kehitetään monipuolisena, asukkaiden tarpeisiin vastaavana kokonaisuutena.

Arabianrannan rantapuisto muodostuu Arabian rantapuistosta ja Toukolan rantapuistosta, jotka on suunniteltu ja rakennettu vuonna 1997 valmistuneen yleissuunnitelman pohjalta.

Tavoitteena oli luoda yhtenäinen, vetovoimainen ja tilallisesti selkeä rantapuisto. Avoin maisema ja näkymät merelle olivat suunnittelun lähtökohta, minkä takia suurin osa puistosta on niittyä tai nurmikkoa. Puuistutukset on suunniteltu rajaamaan tilaa ja suojaamaan pohjoistuu-
lilta. Niiden tarkan sijoittelun on määrännyt ensisijaisesti näkymien avaaminen korttelialueilta Vanhankaupunginlahdelle.

Käyty vuorovaikutus ja suunnitelmat

Rantapuistosta on käyty vuoropuhelua asukkaiden kanssa muun muassa Arabianranta, Toukola ja Vanhakaupunki demokraattisen päätöksenteon kasvualustana -hankkeen yhteydessä. Sen tuloksena asukasraati laati puistosta julkilausuman vuonna 2013. Asukkailta saatu palaute otettiin huomioon Vanhankaupungin aluesuunnitelmassa vuosille 2016–2025. Siinä esitetään Arabianrannan ja Kyläsaaren puisto-

alueiden hoito- ja kehittämissuunnitelman laatimista alkuperäisen puistosuunnitelman, saadun asukaspalautteen, kehittämissuunnitelman ja tarveselvityksen perusteella.

Aluetta on tarkasteltu muun muassa Kumpulanpuron valuma-alueen hulevesiselvityksen ja -suunnitelman sekä Hermannin rantatien kunnallisteknisen suunnittelun yhteydessä. Kumpulanpuron kehittäminen sekä Kyläsaaren ja Arabianrannan suojeleminen merivesi- ja rankkasadetulvilta edellyttää toimenpiteitä myös alueella. Puistoon on esitetty myös pyöräilyn laatukäytävän rakentamista.

Puiden istutus rantapuistoon

Rantapuiston suunnittelu täytyy tehdä harkiten muun muassa heikkojen pohjaolosuhteiden, kasveille haastavan mereisen sijainnin, ajoittaisten tulvien ja ympäristön kehittyvän maankäytön takia. Esimerkiksi laajoihin puu- ja pensasistutuksiin ei ole mahdollista investoida ennen kuin alueen muu suunnittelu etenee. Puiden istuttamisessa tulee ottaa huomioon maanpinnan painuminen, joka saattaa tulevaisuudessa vaatia täyttöjä puiston alueella.

Pelikenttä

Arabianrannan liikuntapuistossa sijaitsee aidattu liikuntakenttä, minkä lisäksi rantapuiston puolelle perustetulla pelinurmella pelataan. Alue on nurmipintainen, ja hanhet käyttävät sitä ruokailuun. Aitaamisen vaikutusta hanhien käyttäytymiseen tutkittiin Arabian ja Toukolan rantapuistoissa vuosina 2016 ja 2017. Tutkimuksen perusteella hanhien laidunnusta ei voida kokonaan estää niillä alueilla, joilla se häiritsee. Hanhet välttävät laiduntamista aitojen takana, mutta maisemaniitty on aita tehokkaampi keino rajoittaa hanhien laidunnusta. Puistossa on jo lisätty niittyä hoidettavien alueiden määrää.

Heikkojen pohjaolosuhteiden takia puistoon sijoitettavien aitojen ja muiden rakenteiden perustamis- ja kunnossapitokustannukset ovat tavanomaista korkeammat. Kevyetkin rakenteet painuvat 1–2 vuoden aikana, jolloin ne pitää oikaista. Edellä mainituista syistä johtuen pelinurmen aitaaminen ei olisi tarkoituksenmukainen ratkaisu hanhien laiduntamiseen. Hoito- ja kehittämissuunnitelmassa tarkastellaan nurmikun korvaaminen toisella pelaamiseen sopivalla pinnalla.

Kaupunki jatkaa edelleen muiden keinojen selvittämistä hanhien laiduntamisen rajoittamiseksi.

Kalusteet

13.02.2019

Pöytä-penkkiryhmien ja grillipaikkojen lisäämistä on esitetty asukasraadissa julkilausumassa ja se on kirjattu Vanhankaupungin aluesuunnitelmaan. Hoito- ja kehittämissuunnitelmassa ratkaistaan, minne päin puistoa sijoitetaan pöytä-penkkiryhmiä ja grillipaikka. Sen sijoittaminen tehdään niin, ettei paikasta synny häiriötä.

Koira-aitaukset

Yleisten töiden lautakunta hyväksyi 11.10.2016 koirapalvelulinjauksen, jonka mukaan tavoitteellinen etäisyys lähimpään koira-aitaukseen on enintään kolme kilometriä. Olemassa oleva palveluverkko täyttää tavoitteet koira-aitauksen saavutettavuudelle, eikä linjaukseen liittyvässä verkostosuunnitelmassa ole osoitettu Arabianrantaan koira-aitausta. Arabianrannassa kaikista asunnoista on korkeintaan kilometrin etäisyys lähimpään koira-aitaukseen Pornaistenniemelle, Kumpulanlaaksoon tai Vallilanlaaksoon.

Rantapuisto olisi koira-aitauksen sijoittamiselle haastava paikka. Se tulee sijoittaa melun vähentämiseksi riittävän kauas asunnoista lähelle rantaa, missä se olisi altis tulville. Maanpinnan painumisen takia taas ei voida taata, ettei aidan ja maanpinnan väliin muodostu aukkoja, joista koirat pääsevät karkaamaan.

Koirapalvelulinjauksessa esitettiin koira-aitauksen ja koirien uimapaikan sijoittamista Kyläsaaren puolelle, mutta paikan tarkempi selvittäminen on ajankohtaista vasta Kyläsaaren maankäytön suunnittelun edetessä.

Hoito- ja kehittämissuunnitelman aikataulu

Aloitteessa esitetyt toimenpiteet vaativat suunnittelua ja yhteensovittamista alueen muuhun kehittämiseen. Arabian rantapuiston hoito- ja kehittämissuunnitelman yhteydessä pohditaan puiston tulevaisuutta vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa. Toimintojen, kasvillisuuden ja kalusteiden sijoittaminen suunnitellaan niin, etteivät ne ole esimerkiksi näkymien tai melun takia ristiriidassa asumisen kanssa. Hoito- ja kehittämissuunnitelman laatiminen alkaa näillä näkymin joko ensi tai sitä seuraavana vuonna. Edellä mainitun lisäksi hoito- ja kehittämissuunnitelmaan ja sen aikatauluun vaikuttaa se, miten Kyläsaaren maankäytön suunnittelu ja alueen muut suunnitelmat etenevät.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Inka Lappalainen, aluesuunnittelija: 310 21344
inka.lappalainen(a)hel.fi

§ 56

Den av ledamoten Vesa Korkkula väckta motionen om ökning av skolornas inflytande

HEL 2018-004201 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Vesa Korkkula väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Vesa Korkkula och 19 andra ledamöter föreslår i sin motion att fostrans- och utbildningsnämnden hör efter med skolorna för att få reda på

- synpunkter på vilka ärenden som man borde besluta om på skolnivå och hur det vore möjligt att öka det inflytande som skolorna har på sin egen vardag
- vad de behöver mera stöd för
- vad det är som belastar skolorna i onödan.

Motionsställaren föreslår att resultatet av nämnda rundfråga delges fostrans- och utbildningsnämnden och att man utarbetar ett åtgärdsprogram om ökning av skolnivåns inflytande som nämnden fattar beslut om. Enligt motionen har skolornas möjligheter att fatta beslut och påverka sin egen vardag försämrats efter förvaltningsstadgereformen, och privatskolorna har avsevärt mera inflytande över sitt eget arbete än vad stadens skolor har.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

13.02.2019

Stadsstyrelsen har fått fostrans- och utbildningsnämndens utlåtande om motionen. I utlåtandet specificerar man i detalj bland annat de bestämmelser om skoldirektionernas befogenheter som reviderades då man övergick från instruktionen för utbildningsväsendet till enbart en förvaltningsstadga. Utlåtandet finns i sin helhet i ärendets beslutshistoria.

Det kommunala beslutsfattandet bygger på det som föreskrivs i kommunallagen och kommunens förvaltningsstadga. Fullmäktige fattar beslut om förvaltningsstadgans innehåll och reviderar stadgan vid behov. I den förvaltningsstadga som trädde i kraft 1.6.2017 samlade man bestämmelser som förut hade funnits i fullmäktiges arbetsordning, förvaltningsstadgan, förvaltningarnas instruktioner, ekonomistadgan och revisionsstadgan.

Som skolornas och gymnasiernas beslutande förtroendeorgan fungerar en direktion som består av förtroendevalda. Organets behörighet bestämdes i den upphävda instruktionen för utbildningsväsendet och i den nu gällande förvaltningsstadgan. På tjänsteinnehavarnivå leds skolorna och gymnasierna av rektorn.

Lagstiftningen, styrning från myndigheternas sida, beslut om behörighet och stadens förvaltningsstadga slår fast tydliga ramar för samarbetet mellan skolor och gymnasier och förvaltningen.

Fostrans- och utbildningssektorn är inbegripen i en kontinuerlig dialog och diskussion med rektorerna och verkar för att dessa ska vara delaktiga. I egenskap av rektorernas chefer är servicehelheternas chefer och områdescheferna medvetna om de utmaningar som nämns i motionen. Undervisningspersonalen upplever för närvarande att arbetet är belastande, och arbetstiden verkar inte alltid räcka till för utförande av arbetsuppgifterna. Arbetsmängden varierar avsevärt i olika skeden av terminen. Man upplever att de administrativa uppgifterna håller en sopsats och att man inte hinner jobba med utveckling, pedagogik och planering.

Mot slutet av hösten 2018 genomförs en rundfråga riktad till skolorna och gymnasierna om kundtillfredsställelsen med förvaltnings- och stöd-tjänsternas verksamhet.

Många av de förbättringsförslag som har lyfts fram av grundskolorna och gymnasierna kan inte omsättas i praktiken genom att man ändrar på regleringen eller genom att man överför behörighet till skolor och gymnasier, utan för det krävs ökade ekonomiska resurser. Behörighet har genom beslut av sektorchefen överförts till rektorerna, vilket minskar på byråkratin. Beslutsfattandets nivåer är desamma som före organisationsreformen.

13.02.2019

Privata utbildningsanordnares beslutsfattande och därmed förknippade tillvägagångssätt är på samma sätt reglerade i lag som kommunala myndigheters beslutsfattande och tillvägagångssätt. Privata utbildningsanordnare följer i sin verksamhet den lagstiftning som gäller ifrågavarande samfundsform (till exempel föreningslagen, aktiebolagslagen och stiftelselagen) samt utbildningslagstiftningen. Där regleras utbildningsanordnarens beslutsfattande och tillhörande tillvägagångssätt åtminstone delvis.

När det gäller utbildning som kommunen ordnar, bestäms behörighet och uppgifter genom den av fullmäktige godkända förvaltningsstadgan, nämndernas och sektionernas beslut, delegeringsbeslut och verksamhetsstadgan. I fråga om utbildning som har en privat anordnare fattas beslut om fördelning av behörighet och uppgifter av vederbörande registrerade sammanslutning eller stiftelse.

Skillnaden mellan offentliga och privata utbildningsanordnares beslutsfattande består närmast i vad det är för instans som bestämmer vad. Helsingfors stad är en mycket större utbildningsanordnare än till exempel de privata stiftelserna. Att man har en helhet som består av många skolor är orsaken till att man skapar principer och praxis som är enhetliga. Av detta följer att man på skolnivå får ta emot anvisningar, vilket kan kännas administrativt tungt. Privata skolor kan i sig fungera som helheter, där rektorn i praktiken samtidigt också är utbildningsanordnare. Deras förvaltning är i praktiken mycket mera kompakt än stadens.

Lagen om grundläggande utbildning och gymnasielagen innehåller föreskrifter om elevernas och studerandenas delaktighet. Föreskrifterna gäller både offentliga och privata utbildningsanordnare. Utbildningsanordnaren ska främja elevernas och studerandenas delaktighet och se till att alla har möjlighet att delta i skolans eller läroanstaltens verksamhet och utveckling samt att de har möjlighet att uttrycka sin åsikt. Eleverna och studerandena ska ges möjlighet att delta i beredningen av läroplanen och de planer som hänför sig till den. Dessutom är barnen och ungdomarna med i många av skolornas och gymnasiernas arbetsgrupper och team.

Skolorna och gymnasierna ska ha en elev- eller studerandekår som består av skolans elever eller studerande. Elev- eller studerandekårens styrelse företräder skolans alla elever och träffar skolans ledning regelbundet. Verksamheten i elev- och studerandekåren förbereder barnen och ungdomarna för ett liv som aktiv och kritisk medborgare. I Helsingfors är det också möjligt för eleverna att få in en representation i direktionerna, vilket genom processen i beslutsorganen ökar deras möjlighet att delta i skötseln av gemensamma ärenden. Att delta i Krutverksam-

13.02.2019

heten på stadsnivå och att påverka via Krut är ett sätt för barn och ungdomar att få sin röst hörd i stadens beslutsfattande.

Fostrans- och utbildningsnämnden framhöll i sitt utlåtande att organisationen enligt den nya förvaltningsstadgan har varit verksam i ungefär ett år och att formerna för samarbete mellan förvaltningen och servicehelheterna ännu söker sin slutliga uppbyggnad. Enligt fostrans- och utbildningsnämndens bedömning är det ändamålsenligt att genomföra en sådan rundfråga som föreslås i motionen när det har gått lite mer tid sedan organisationsreformen trädde i kraft.

Stadsstyrelsen återremitterade 19.11.2018 motionssvaret för ny beredning utgående från att den i motionen föreslagna rundfrågan ska genomföras under år 2019 och resultatet tillkännages fostrans- och utbildningsnämnden. Fostrans- och utbildningssektorn bereder rundfrågan i enlighet med stadsstyrelsens beslut.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Vesa Korkkulan aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

För kännedom

Fostrans- och utbildningssektorn

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 72

HEL 2018-004201 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Vesa Korkkulan aloitteen loppuun käsitellyksi.

13.02.2019

Käsittely

28.01.2019 Ehdotuksen mukaan

Esteelliset: Sami Sarvilinna

19.11.2018 Palautettiin

12.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteerä, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 19.06.2018 § 126

HEL 2018-004201 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi Vesa Korkkulan ynnä muiden koulujen vallan lisäämistä koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

Kunnallishallinnon oikeudellinen perusta

Kunnallinen päätöksenteko perustuu kuntalakiin ja kunnan hallintosäännön määräyksiin. Kuntalain 12 luku sisältää säännökset kunnan päätöksenteko- ja hallintomenettelystä. Perussäännökset valtuuston kokoontumisesta ovat kuntalaissa, mutta muiden toimielinten kohdalla kokousmenettely perustuu pääosin hallintosäännön määräyksiin.

Jokaisessa kunnassa on oltava hallintosääntö, jonka sisällön määrittelee kuntalain 90 §. Hallintosäännössä on annettava tarpeelliset määräykset ainakin niistä asioista, jotka kuntalaissa luetellaan.

Valtuusto päättää hallintosäännön sisällöstä ja tarvittaessa muutoksista. Kunnan hallinnossa on noudatettava hallintosäännön määräyksiä. Lähtökohtana on, että nykyisin kaikki johtosäännöillä määrättävät asiat kootaan hallintosääntöön. Hallintosääntöön otetaan määräykset, jotka aiemmin olivat valtuuston työjärjestyksessä, hallintosäännössä, hallintokuntien johtosäännöissä, taloussäännössä ja tarkastussäännössä.

Koulujen ja lukioiden osalta viranhaltijatason johtaminen kuuluu rehtorille. Vastaavasti luottamushenkilötason päättävänä toimielimenä on kouluissa ja lukioissa luottamushenkilöistä koostuva johtokunta, jonka toimivallasta määrättiin kumotussa opetustoimen johtosäännössä ja nyt voimassa olevassa Helsingin kaupungin hallintosäännössä.

Kumotun opetustoimen johtosäännön 7 §:ssä määrätty johtokunnan tehtävät

1 hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut koulussa tai lukiossa sovellettavat järjestysmääräykset

2 tehdä jaostolle esitys opetussuunnitelmasta ja muista opetuksen järjestämiseen liittyvistä koulu- tai lukiokohtaisista suunnitelmista

3 hyväksyä vuosittain koulun ja lukion opetussuunnitelmaan perustuva suunnitelma lukuun ottamatta 5 §:n 9 kohdassa mainittuja vuotuisia työaikoja

4 hyväksyä koulun ja lukion talousarvion käyttösuunnitelma

5 tarvittaessa määrätä oppilaskunnan ehdotuksesta oppilaskunnan ohjaajana toimiva opettaja ja hänen sijaisensa sekä tarvittaessa vahvistaa oppilaskunnan ja kerhojen säännöt

6 erottaa peruskoulun oppilas sekä lukion opiskelija enintään kuukaudeksi ja päättää, että erottaminen voidaan panna täytäntöön ennen kuin päätös on lainvoimainen, sekä päättää lukion opiskelijan oikeudesta osallistua opetukseen, jos tämä on tutkimuksen alaisena rikoksesta

7 suorittaa muut lautakunnan tai sen jaoston määräämät tehtävät.

Lisäksi johtokunta antoi lautakunnan jaostolle hakijoista lausuntonsa peruskoulun ja lukion rehtoria otettaessa (johtosäännön 20 §:n 4 mom.). Johtokunta otti peruskoulussa ja lukiossa opettajaviran haltijan ja tuntiopettajan (johtosäännön 20 §:n 5 mom.).

Lautakunnan jaoston päätöksellä johtokunnat ovat voineet päättää lukuvuoden aikana tehdystä yhdestä työpäivän muutoksesta.

1.6.2017 voimaan tulleen hallintosäännön 15 luvun 3 §:ssä määrätty johtokunnan tehtävät

Johtokunta

1) hyväksyy vuosittain koulun ja lukion opetussuunnitelmaan perustuvan suunnitelman lukuun ottamatta 2 §:n 2 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja vuotuisia työaikoja

2) hyväksyy järjestyssäännöt tai antaa muut koulussa tai lukiossa sovellettavat järjestysmääräykset

3) erottaa peruskoulun oppilaan tai lukion opiskelijan enintään kuukau-
deksi ja päättää, että erottaminen voidaan panna täytäntöön ennen ku-
in päätös on lainvoimainen, sekä päättää lukion opiskelijan oikeudesta
osallistua opetukseen, jos tämä on esitutkinnassa epäiltyä rikoksesta.

Opetustoimen johtosäännössä johtokuntien tehtäviin kuului koulun
käyttösuunnitelman hyväksyminen. Tätä ei ole enää hallintosäännössä.
Opetuslautakunta tarkisti 16.5.2017 (§ 71) laskentaperiaatteita, joilla
lasketaan kaupungin peruskoulujen budjetit. Tämän päätöksen mukaan
koulujen johtokunnilla on toimivalta päättää määrärahojen kohdentami-
sista eli koulun käyttösuunnitelmasta. Sama on todettu toimialajohta-
jan 27.3.2018 tekemässä vuoden 2018 käyttösuunnitelmapäätöksessä:
peruskoulujen ja lukioiden käyttösuunnitelmasta päättää johtokunta.

Yksityinen opetuksen järjestäjä

Perusopetusta ja lukiokoulutusta voi järjestää rekisteröity yksityinen tai
julkisoikeudellinen yhteisö tai säätiö. Näitä yhteisöjä ovat suomalaiset
ja ulkomaalaiset yhdistykset, osakeyhtiöt, osuuskunnat ja uskonnolliset
yhdyskunnat. Nämä koulutuksen järjestäjät noudattavat toiminnassaan
asianomaista yhteisömuotoa koskevaa lainsäädäntöä (esim. yhdistys-
lakia, osakeyhtiölaki ja säätiölakia), omia sääntöjään (esim. yhdistyk-
sen säännöt, osakeyhtiön yhtiöjärjestys, säätiön säännöt) sekä koulun
ja lukion osalta koulutusta koskevaa lainsäädäntöä. Näillä säädellään
ainakin osittain koulutuksen järjestäjän päätöksentekoa ja sen menet-
telyjä.

Yksityisen järjestämän koulutuksen hallintoon sovelletaan lisäksi valtion
ja yksityisen järjestämän koulutuksen hallinnosta annettua lakia. Seu-
raavassa on asiaa koskevat säännökset:

2 §

Johtokunta

Koulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä sekä hallinnosta vastaa
johtokunta, jossa on vähintään kolme jäsentä. (Valtion oppilaitoksen
johtokuntaa...). Rekisteröidyn yhteisön tai säätiön järjestämässä kou-
lutuksessa johtokunnan asettaa mainittu yhteisö tai säätiö. Johtokunta-
na voi toimia myös yhteisön tai säätiön hallitus.

4 §

Johtosääntö

Koulutuksen järjestämisestä määrätään tarkemmin johtosäännössä.
(Johtosäännöstä päättää valtion järjestämässä koulutuksessa johtokun-

ta.) Rekisteröidyn yhteisön tai säätiön järjestämässä koulutuksessa johtosäännöstä päättää koulutuksen järjestäjä.

Johtosäännössä määrätään koulutuksen järjestämisen yleisistä perusteista, hallinnosta, toimielinten ja henkilöstön toimivallasta ja tehtävistä sekä muista tarpeellisista asioista.

7 §

Hallintolain soveltaminen

Tässä laissa tarkoitettuun rekisteröidyn yhteisön tai säätiön järjestämään koulutukseen sovelletaan hallintolakia.

Yksityinen opetuksen järjestäjä suhteessa julkiseen opetuksen järjestäjään

Yksityisen koulutuksen järjestäjän päätöksenteko ja sitä koskevat menettelytavat ovat yhtä lailla säädetyt kuin kunnan viranomaisten päätöksenteko ja menettely. Säädöspohja on osaksi eri. Kunnan järjestämän opetuksen osalta toimivallat ja tehtävät määräytyvät valtuuston hyväksymän hallintosäännön, lautakunnan tai jaoston tekemien päätösten, delegointipäätösten ja toimintasäännön perusteella. Koulutusta koskevassa lainsäädännössä on hyvin vähän toimivaltasäännöksiä (lähinnä vain ojentamis- ja kurinpitokeinojen käyttämisessä ja arvioinnissa). Yksityisen järjestämässä koulutuksessa päättää toimivallan jakautumisesta ja tehtävistä ao. rekisteröity yhteisö tai säätiö koulutuksen järjestäjänä.

Päätöksenteko eroaa julkisen ja yksityisen opetuksen järjestäjän osalta lähinnä siinä, mikä taho päättää mitäkin. Asianomaisia menettelytapoja pitää kaikkien noudattaa. Helsingin kaupunki on paljon suurempi koulutuksen järjestäjä kuin yksityinen säätiö tms. Usean koulun kokonaisuus aiheuttaa tiettyjen periaatteiden ja käytäntöjen yhtenäistämistä, joita tekevät erj päätöksentekoelimet kaupungissa. Tästä seuraa yksittäisen koulun tasolle ohjeistusta, mikä saattaa tuntua hallinnollisesti raskaalta. Yksityiset koulut voivat toimia omana kokonaisuutena, jossa rehtori on samalla käytännössä koulutuksen järjestäjä. Hallinto on yksityisten osalta paljon kompaktimpi verrattuna Helsingin kaupungin hallintoon.

Oppilaiden ja opiskelijoiden osallistaminen

Perusopetuslaissa (1998/628) ja lukiolaissa (1998/629) on säännös koksien oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuutta. Opetuksen/koulutuksen järjestäjän tulee edistää oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuutta ja huolehtia siitä, että kaikilla on mahdollisuus osallistua koulun tai oppilaitoksen toimintaan ja kehittämiseen sekä ilmaista mielipiteensä. Oppilaille ja opiskelijoille tulee järjestää mahdollisuus osallistua opetussuunnitel-

mien ja siihen liittyvien suunnitelmien valmisteluun. Lisäksi lapset ja nuoret ovat mukana monissa koulujen ja lukioiden työryhmissä ja tiimeissä.

Kouluissa ja lukioissa tulee olla oppilaista tai opiskelijoista muodostuva oppilas- tai opiskelijakunta. Oppilas- tai opiskelijakunnan hallitus edustaa kaikkia koulun oppilaita ja tapaa säännöllisesti koulun johtoa. Oppilas- ja opiskelijakuntatoiminta valmistaa lapsia ja nuoria aktiiviseen ja kriittiseen kansalaisuuteen. Oppilaat voivat Helsingissä saada oppilasedustuksen johtokuntiin aina alakouluihin asti, mikä lisää oppilaiden mahdollisuutta osallistua yhteisten asioiden hoitamiseen toimielinprosessin kautta. Kaupunkitasoiseen Ruuti-toimintaan osallistuminen ja Ruudin kautta vaikuttaminen on yksi keino saada lasten ja nuorten ääni kuuluviin kaupungin päätöksenteossa.

Hallinnollisen työmäärän kokeminen kouluissa

Toimialalla hallinto käy jatkuvaa vuoropuhelua, keskustelua ja osallistamista muun ohella rehtoreiden kanssa. Tämä tapahtuu erityisesti esimiesrakenteen kautta. Aluepäälliköt rehtoreiden esimiehinä ovat tietoisia kuten palvelukokonaisuuden johtajatkin toiminnallisista haasteista aloitteessa kuvattujen asioiden osalta.

Yhteistyössä on noussut esiin, ettei työaika tunnu riittävän kaikkien työtehtävien suorittamiseen. Työmäärät vaihtelevat huomattavasti lukuvuoden eri vaiheissa. Koetaan, ettei kehittämiseen jää riittävästi aikaa. Hallinnolliset tehtävät työllistävät. Jatkuva kiire ja työn keskeytykset korostuvat. Oman työn ja toimialan tavoitteita ei täysin samaisteta. Pedagogiikalle ja suunnittelulle toivotaan lisää aikaa.

Toiminnan parantaminen

Koulujen ja lukioiden sekä hallinnon yhteistyölle asettaa selkeät rajat lainsäädäntö, viranomaisohjeistus, toimivaltaa koskevat päätökset ja kaupungin hallintosäätö. Toiminnan vapauttaminen ohi näiden reunaehtojen ei ole mahdollista. Lisäksi on todettava, että useaa peruskouluista ja lukioista esiin tullutta parannusehdotusta ei ole mahdollista toteuttaa sääntelyn muuttamisella tai toimivallan siirtämisellä kouluihin ja lukioihin, vaan niihin tarvitaan taloudellisia lisäresursseja. Toimivaltaa on siirretty toimialajohtajan päätöksellä rehtoreille, mikä myös vähentää byrokratiaa. Päätöksenteon tasot ovat samat kuin ennen organisaatiomuutosta.

Loppusyksystä 2018 toteutetaan kouluille ja lukioille asiakastytyväisyyskysely hallinto- ja tukipalvelujen palveluista.

Organisaatiomuutos on ollut voimassa noin vuoden. Hallinnon ja palvelukokonaisuuksien välisen yhteistyön muodot hakevat vielä lopullisia rakenteitaan. Olisi hyvä, että tämä rakentamistyö viedään loppuun ennen tulosten arviointia. Tässä työssä on tärkeintä, että hallinto tukee palvelutuotantoa eli parhaita hallinto on silloin, kun se koetaan näkyvämmäksi. Tällä hetkellä opetushenkilöstö ymmärrettävästi kokee myös työn kuormittavuutta. Mahdollinen kysely olisi tarkoituksenmukaisinta toteuttaa, kun hieman enemmän aikaa on kulunut organisaatiomuutoksen voimaantulosta ja tällöin olisi toiminnallisesti tarkoituksenmukaista, että kyselyn sisältö ja sen kohdentaminen harkittaisiin toimialan sisällä.

Käsittely

19.06.2018 Ehdotuksen mukaan

Palautusehdotus:

Vesa Korkkula: Palautetaan valmisteluun siten, että aloitteessa ehdotettu kysely toteutetaan vuoden 2019 aikana ja sen tulokset tuodaan lautakunnan tietoon ja laaditaan kasvatus- ja koulutuslautakunnan päätettäväksi toimenpideohjelma koulutason vaikutusvallan lisäämiseksi.

Kannattaja: Fatim Diarra

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Palautetaan valmisteluun siten, että aloitteessa ehdotettu kysely toteutetaan vuoden 2019 aikana ja sen tulokset tuodaan lautakunnan tietoon ja laaditaan kasvatus- ja koulutuslautakunnan päätettäväksi toimenpideohjelma koulutason vaikutusvallan lisäämiseksi.

Jaa-äännet: 6

Martina Harms-Aalto, Ville Jalovaara, Pia Kopra, Dani Niskanen, Pia Pakarinen, Mirita Saxberg

Ei-äännet: 6

Fatim Diarra, Emma Kari, Otso Kivekäs, Vesa Korkkula, Johanna Lai-saari, Petra Malin

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Ted Apter

Vesa Korkkula ehdotti Fatim Diarran kannattamana asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi. Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti jatkaa asian käsittelyä.

13.02.2019

Asiasta päätettiin esittelijän ehdotuksen mukaisesti.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Timo Tapani Korhonen, yksikön päällikkö, puhelin: 310 21012
timo.t.korhonen(a)hel.fi

§ 57

Den av ledamoten Arja Karhuvaara väckta motionen om användning av inhemska bär och frukter på daghem och i skolor

HEL 2018-006842 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Arja Karhuvaara väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Arja Karhuvaara och 19 andra ledamöter föreslår i sin motion att inhemska bär och frukter ska användas i större omfattning på daghem och i skolor. Det föreslås i motionen att staden ska utreda på vilket sätt inhemska grönsaker och bär på ett tryggt sätt kan doneras till daghem och skolor eller på vilket sätt de kan köpas för daghem och skolor, och samtidigt ska kostnaderna för att bjuda på en daglig färsk matbit utredas.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen har fått utlåtande från fostrans- och utbildningsnämnden och direktionen för affärsverket servicecentralen om motionen. Fostrans- och utbildningssektorn och servicecentralen ordnar skolornas och daghemmens matjänster i samarbete utgående från att sektorn i egenskap av beställare beslutar om riktlinjerna och servicecentralen i egenskap av producent producerar tjänsterna.

I matjänstavtalet mellan fostrans- och utbildningssektorn och servicecentralen bestäms principerna för planeringen av menyer och måltider,

och dessas kvalitet och innehåll. I servicebeskrivningarna rekommenderas råvaror odlade eller uppfödda i Finland och produkter som tillverkas med dessa, dvs. närmat. Rekommendationen gäller också rotsaker, grönsaker, frukter och bär. Planeringen av menyerna och måltiderna på daghem och skolor styrs med nationella, kundgruppspecifika näringsrekommendationer (bl.a. Mat ger hälsa och glädje - rekommendation om måltiderna inom småbarnspedagogiken, Vi äter och lär tillsammans - rekommendation för skolbespisningen och Finska näringsrekommendationer).

På de olika kundgruppernas måltider bjuds det dagligen varierat och mångsidigt på färska rotsaker, grönsaker, frukter och bär, och kunderna har fri tillgång till dessa. Det finns inget behov att öka användningen av grönsaker, frukter och bär med beaktande av näringsrekommendationerna.

På daghem bjuds det dagligen på färska grönsaker, frukter och bär på flera måltider. Till lunch bjuds det varje dag på sallad, råkost eller en färsk matbit. I både frukost och mellanmål ingår en färskportion minst fyra gånger i veckan. Bär ingår i olika måltider bland annat som sådana, mosade och i grötar och soppor med färska bär. På skollunch finns det fri tillgång till flera färska grönsaks- eller fruktalternativ på salladsbordet. Frukter, bär, rotsaker och grönsaker bjuds förutom till lunch också till mellanmål i eftermiddagsklubbarna och på det avgiftsbelagda mellanmålet.

Det ingår i matfostran att vuxna handleder och uppmuntrar barn och unga att dagligen ta tillräckligt av alla måltidsdelar som står till buds och att följa tallriksmodellen. Rotsaker, grönsaker och frukter bjuds i regel som komponenter och i bitar. I skolor och inrättningar har salladsbordets utbud placerats före de övriga måltidsdelarna på serveringslinjen.

Vid valet av grönsaker, frukter och bär beaktas säsongerna, säkerheten och spårbarheten. Närproducerade alternativ används alltid när det är möjligt med tanke på tillgången och priset. Grönsaker, bär och frukter upphandlas hos partiaffärer i syfte att därigenom säkerställa tillgången, säkerheten och prisnivån. Som en del av ansvaret koncentreras transporter och därigenom minskas utsläppen från råvaruleveranserna.

Fostrans- och utbildningsnämnden förhåller sig i sitt utlåtande positivt till att möjligheterna att donera inhemska grönsaker och bär och att utreda dessas köpstig men eftersom säkerheten eller spårbarheten för bär och frukter från hemträdgårdar inte kan säkerställas, avhåller sig servicecentralen från att använda sådana. I skolor och på daghem

13.02.2019

bjuds det redan i nuläget dagligen varierat och mångsidigt på färska grönsaker, frukter och bär med beaktande av näringsrekommendationerna. Närproducerade och inhemska råvaror utnyttjas alltid när det är möjligt och därför anser stadsstyrelsen att motionen inte ger anledning till åtgärder.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Arja Karhuvaaran aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 14.01.2019 § 21

HEL 2018-006842 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Arja Karhuvaaran aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteerä, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 09.10.2018 § 211

HEL 2018-006842 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala vastaa opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestämisestä. Palveluntuottaja vastaa ruokapalvelujen tuottamisesta.

Ruokapalvelusopimusten liitteenä olevissa palvelukuvauksissa on määriteltä muun muassa ruokalistojen ja aterioiden suunnittelun periaatteet, laatu ja sisältö. Toimiala vastaa niiden määrittelystä ja niiden taso ylittää suositukset.

Varhaiskasvatuksen ja koulujen ruokalista- ja ateriasuunnittelua ohjaavat myös voimassa olevat asiakasryhmäkohtaiset ravitsemussuositukset, kuten Terveyttä ja iloa ruoasta -varhaiskasvatuksen ruokailusuositus (VRN 2018), Syödään ja opitaan yhdessä -kouluruokailusuositus (VRN 2017) ja Suomalaiset ravitsemussuositukset (VRN 2014).

Palvelukuvauksissa todetaan, että suositellaan käytettävän Suomessa viljeltyjä tai kasvatettuja raaka-aineita ja niistä valmistettuja tuotteita eli lähiruokaa. Tämä suositus koskee myös juureksia, vihanneksia, hedelmiä ja marjoja.

Ruokalistojen ja aterioiden suunnittelu tehdään yhteistyössä palveluntuottajien kanssa. Palveluntuottajat vastaavat sopimuksellisten ruokapalvelujen tuottamisesta, elintarvikkeiden hankinnasta, ruoan valmistuksesta sekä tarjoilusta.

Eri asiakasryhmien aterioilla tarjotaan päivittäin vaihtelevasti ja monipuolisesti tuoreita juureksia, vihanneksia, hedelmiä ja marjoja, ja ne ovat ruokailijoiden vapaasti otettavissa. Juurekset, vihannekset ja hedelmät tarjotaan pääsääntöisesti komponentteina ja paloina. Varhaiskasvatuksessa marjoja tarjotaan eri aterioilla muun muassa kokonaisuina, soseutettuna, tuoremarjapuroissa ja -kiisseleissä. Kouluissa hedelmiä, marjoja juureksia ja vihanneksia on tarjolla lounaan lisäksi koululaisten iltapäiväkerhojen välipalalla ja maksullisella välipalalla.

Ruokalistojen ja aterioiden suunnittelu tehdään yhteistyössä palveluntuottajien kanssa. Palveluntuottajat vastaavat sopimuksellisten ruokapalvelujen tuottamisesta, elintarvikkeiden hankinnasta, ruoan valmistuksesta sekä tarjoilusta.

Aterioilla tarjottavien juuresten, hedelmien ja marjojen valinnassa otetaan huomioon sesonginmukaisuus, saatavuus ja hinta siten, että niiden monipuolisuus ja vaihtelevuus toteutuvat päivittäin palvelukuvausten mukaisesti. Kaikkien raaka-aineiden on oltava myös jäljitettäviä ja turvallisia.

Ruokakasvatukseen kuuluu, että aikuiset ohjaavat ja rohkaisevat ruokailussa lapsia ja nuoria ottamaan päivittäin kaikkia tarjolla olevia ateri-

anosia riittävästi ja lautasmallin mukaisesti. Kouluissa ja oppilaitoksissa salaattipöydän monipuolinen valikoima on tarjoilulinjastossa ennen muita aterianosia.

Toimialan ruokapalveluissa tarjotaan nykyisin päivittäin monipuolisesti, vaihtelevasti ja riittävästi aloitteessa mainittuja tuoreena syötäviä raaka-aineita ja ruokatuotteita. Niiden määrälliselle lisäämiselle toimialan eri asiakasryhmien ruokapalveluissa ei ole ravitsemuksellista tarvetta.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta suhtautuu myönteisesti siihen, että Helsingin kaupunki selvittää turvallisten ja jäljitettävien suomalaisten juuresten, vihannesten, hedelmien ja marjojen hankinta- ja lahjoituspölyn mahdollisuutta osana toimialan palvelukuvausten mukaisia ruokapalveluja ja niiden hankinnan sekä tarjoamisen kustannusvaikutusta toimialan tulosbudjetin määrärahojen puitteissa.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Airi Rintamäki, ruokapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86307
airi.rintamaki(a)hel.fi

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta 23.08.2018 § 30

HEL 2018-006842 T 00 00 03

Lausunto

Palvelukeskusliikelaitoksen johtokunta antoi lausunnon:

Palvelukeskusliikelaitos toimii yhteistyössä Helsingin kaupungin kasvatusta ja koulutus –toimialan kanssa siten että toimiala määrittää tilaajana linjaukset, joiden mukaan Palvelukeskus tuottajana tuottaa palvelut. Ruokavaihtoehtoja kehitetään yhteistyössä toimialan kanssa huomioiden kaupungin, toimialan ja liikelaitoksen strategiset tavoitteet ja vastuullisuusnäkökulmat sekä eri asiakasryhmille määritellyt ruokailu- ja ravitsemussuositukset.

Ruokapalvelun toteuttamista ohjaavat kansalliset varhaiskasvatukseen ja kouluruokailuun tarkoitetut ruokailusuositukset, joiden pohjalta kehitetään ruokalistaa ja reseptiikkaa yhdessä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa.

Koululounaalla tarjotaan päivittäin salaattia/tuorepala. Salaattipöydässä on tarjolla useampaa tuoretta kasvis- tai hedelmäkomponenttia, ja ne ovat ruokailijoiden vapaasti otettavissa.

13.02.2019

Päiväkodeissa tarjotaan tuoreita kasviksia, hedelmiä ja marjoja useammalla aterialla päivässä. Lounaalla on joka päivä tarjolla salaattia/raastetta/tuorepala ja lisäksi sekä aamupalalla että välipalalla molemmilla tuoreannos tarjotaan vähintään neljä kertaa viikossa. Tarjottavien kasvien ja marjojen valinnassa huomioidaan sesongit, turvallisuus ja jäljitettävyyttä, ja tarjotaan mahdollisuuksien mukaan läheltä tuotettuja vaihtoehtoja silloin, kun niiden saatavuus ja hinta mahdollistavat tarjoamisen.

Ruokalistoja ja reseptejä kehitetään koko ajan. Kuluneen vuoden aikana reseptikassa on esimerkiksi korvattu soijaa suomalaisella härkäpavuilla sekä härkiksellä, mikä on kotimaisista härkäpavuista valmistettu, käyttövalmis tuote, joka muistuttaa niin maultaan kuin käyttöominaisuuksiltaan kypsää jauhelihaa

Elintarvikkeiden hankinnassa noudatetaan julkista hankintalakia. Kasviksia, marjoja ja hedelmiä hankitaan tukkuliikkeiden kautta ja siten turvataan niiden saatavuus, turvallisuus sekä hintataso. Osana vastuullisuutta kuljetuksia keskitetään ja siten vähennetään raaka-aineiden toimittamisesta aiheutuvia päästöjä.

Kotipuutarhoista tuotujen hedelmien ja marjojen kohdalla emme voi tietää, onko niiden kasvatuksessa käytetty jotain torjunta-aineita tai sijaitsevatko marjapensaat lähellä paljon liikennöityjä teitä, jolloin niihin voi laskeutua liikenteen aiheuttamia päästöjä yli raja-arvojen.

Koska kotipuutarhoista tuotujen marjojen ja hedelmien osalta ei voi taata niiden turvallisuutta eikä jäljitettävyyttä, pidättäydymme niiden käytöstä. Tarjontavaihtoehtojen suunnittelussa meidän on huomioitava myös se, että voimme tuottaa mahdollisimman tasapuolisesti samaa vaihtoehtoa huomioiden erilaiset ruokarajoitteet.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Antti Värtelä

Lisätiedot

Raimo Niippa, hallintopäällikkö, puhelin: 310 27609
raimo.niippa(a)hel.fi
Anne Koskinen, yksikönjohtaja, puhelin: 310 36983
anne.koskinen(a)hel.fi

13.02.2019

§ 58

Den av ledamoten Petrus Pennanen väckta motionen om ordnande av specialistundervisningsdagar i skolor

HEL 2018-006843 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Petrus Pennanen väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Petrus Pennanen och 14 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden ordnar specialistundervisningsdagar för eleverna under ledning av frivilliga experter, så att information om dessa dagar förmedlas till alla elever i stadens skolor och så att eleverna har möjlighet att delta över skolgränserna.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Fostrans- och utbildningsnämnden har i sitt utlåtande med anledning av motionen konstaterat att de synpunkter som framförs i motionen beträffande stärkande av ungdomarnas studiemotivation är i linje med syftet med läroplanen för den grundläggande utbildningen. Eleverna ska inom ramen för utbildningen ha tillräckliga möjligheter att fördjupa sig i ämnen som de är intresserade av, och de ska ha möjlighet att dela sina intressen med andra elever.

Stadens skolor började 1.8.2016 tillämpa grundskolans nya läroplaner. Utbildningsstyrelsen utfärdade 22.12.2014 en föreskrift om de riksomfattande grunderna för den grundläggande utbildningen, vilken har ut-

13.02.2019

gjort basen för Helsingfors läroplan på kommunnivå och vidare för läroplanerna för varje skola för sig. Läroplanen utgörs av den gemensamma delen, årskurshelheterna för årskurserna 1–2, 3–6 och 7–9 samt läroämnesdelen.

Läroplanen är ett redskap för skolans undervisning och fostran. Den styr utvecklingen av skolans verksamhetskultur och pedagogik. Målet är att inlärningsprocessen ska vara högklassig och inlärningsresultaten goda. Läroplanens pedagogiska linje styr skolorna att utveckla sina verksamhetsrutiner så att elevernas intresse och motivation att lära sig ökar. Elevernas delaktighet och demokratisk verksamhet hör till de centrala målen med skolornas undervisning och verksamhetskultur.

Syftet med undervisningen är att stärka elevens aktivitet, öka insikten om studiernas betydelse och möjliggöra att alla elever har upplevelser av att ha lyckats. Det är viktigt att eleverna har möjlighet att förkovra sig i ämnen som de är intresserade av. Ett centralt mål med undervisningen är samtidigt att stärka elevernas mångsidiga kompetens, något som behövs i framtiden, i stället för splittrade kunskaper i olika ämnen. Till målen med mångsidig kompetens hör förmåga att tänka och lära sig nytt, samspels- och uttrycksförmåga, multilitteracitet, förmåga att reda sig själv, vardagskunskaper, kulturell kompetens, växelverkan och uttrycksförmåga, kunskaper i data- och kommunikationsteknologi, arbetslivskompetens och entreprenörskap samt förmåga att delta, påverka och bidra till en hållbar framtid.

Varje läroämne är ägnat att främja mångsidig kompetens. Ett viktigt mål med undervisningen är att överskrida läroämnesgränserna och att koppla inläringen till fenomen i det levande livet. På så sätt betraktar man studieobjekten i deras rätta sammanhang. Samarbete med experter utanför skolan är en betydande del av lärandet. Alla grundskolelever i Helsingfors läser under ett läsårs tid åtminstone två långvariga, fenomenbaserade helheter som överskrider läroämnesgränserna.

De i motionen föreslagna specialistundervisningsdagarna motsvarar centrala mål som har skrivits in i skolornas läroplaner, till exempel mångsidig kompetens, fenomenbaserade studier och stärkta former för delaktighet. De leder till fördjupat kunnande och stärker ungdomarnas motivation. Specialistundervisningsdagar är fenomenbaserat lärande, där man långsiktigt kan studera autentiska fenomen i världen ur olika vetenskapers synvinklar och med utnyttjande av olika slags experter. Grundskolorna har haft projekt där utvecklingsidéer av föreslaget slag redan har omsatts i praktiken, och det kan man göra även framöver (t.ex. popup-skolor och Helsinki Education Week, där eleverna fick delta i workshoppar ordnade av både stadens egna och internationella experter).

13.02.2019

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Petrus Pennasen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 21.01.2019 § 42

HEL 2018-006843 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Petrus Pennasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 20.11.2018 § 251

HEL 2018-006843 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lautakunta toteaa, että aloitteessa esitetyt näkökulmat nuorten opiskelun motivaation vahvistamiseen ovat perusopetuksen opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisia. Oppilailla tulee olla riittävästi mahdollisuuksia syventyä omien kiinnostuksen mukaisiin aiheisiin osana opetusta sekä jakaa kiinnostuksen aiheita yhdessä toisten oppilaiden kanssa.

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

Helsingin kaupungin kouluissa on otettu käyttöön peruskoulujen uudet opetussuunnitelmat 1.8.2016 alkaen. Opetushallitus antoi 22.12.2014 määräyksen perusopetuksen valtakunnallisista perusteista, joiden pohjalta on laadittu Helsingin kuntakohtainen opetussuunnitelma sekä edelleen koulukohtaiset opetussuunnitelmat. Opetussuunnitelma rakentuu yhteisestä osuudesta, vuosiluokkakokonaisuuksista vuosiluokille 1-2, 3-6 ja 7-9 sekä oppiaineosuudesta. Opetussuunnitelma on koulun opetuksen ja kasvatuksen työväline. Se ohjaa koulun toimintakulttuurin ja koulupedagogiikan kehittämistä. Tavoitteena on, että oppilaiden oppimisprosessi on laadukas mahdollistaen hyvät oppimistulokset. Opetussuunnitelman pedagogiset linjaukset ohjaavat kouluja kehittämään toimintatapojaan niin, että oppilaiden mielenkiinto ja motivaatio oppimiseen lisääntyy. Keskeinen tavoite on edistää oppilaiden osallisuuden ja demokraattisen toiminnan tavoitteita koulujen opetuksessa ja toimintakulttuurissa.

Opetuksen tavoitteena on vahvistaa oppilaan aktiivisuutta, lisätä opiskelun merkityksellisyyttä ja mahdollistaa onnistumisen kokemuksia jokaiselle oppilaalle. On tärkeää, että oppilaille on mahdollisuus syventää osaamistaan omissa mielenkiinnon aiheissa. Toisaalta keskeinen opetuksen tavoite on vahvistaa tulevaisuudessa tarvittavaa laaja-alaista osaamista eri oppiaineiden irrallisten tietojen opiskelun sijaan. Laaja-alaisen osaamisen tavoitteisiin kuuluvat ajattelun ja oppimisen taidot, vuorovaikutus- ja ilmaisutaidot, monilukutaito, itsestä huolehtiminen, arjen taidot, kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen, työelämätaidot ja yrittäjyys sekä osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen. Jokainen oppiaine edistää osaltaan laaja-alaisen osaamisen taitoja. Merkittävä opetuksen keskeinen tavoite on ylittää oppiainerajoja ja kytkeä oppiminen tosielämän ilmiöihin. Näin opiskeltavia aiheita tarkastellaan niiden oikeissa ympäristöissä. Yhteistyö koulun ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa on merkittävä osa oppimista. Helsingissä jokainen peruskoulun oppilas opiskelee lukuvuoden aikana vähintään kaksi pitkäkestoista, oppiainerajat ylittävää ilmiöpohjaista kokonaisuutta.

Aloitteessa esitetyt näkökulmat erikoispäivistä nuorten motivaation vahvistamiseksi ja osaamisen syventämiseksi vastaavat koulujen opetussuunnitelmissa esitettyihin keskeisiin tavoitteisiin kuten laaja-alaiseen osaamiseen, ilmiöpohjaiseen opiskeluun ja osallisuuden muotojen vahvistamiseen. Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa, että esityksen mukaiset erikoispäivät ovat perusopetuksen monialaisten oppimiskokonaisuuksien ja laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden mukaista ilmiöpohjaista oppimista, jolloin pitkäjänteisesti voidaan tutkia maailman autenttisia ilmiöitä eri tieteiden näkökulmasta erilaisia asiantuntijoita hyödyntäen. Peruskouluissa on ollut erilaisia hankkeita, joissa esitetyjä kehittämisideoita on jo toteutettu, ja voidaan edelleen toteuttaa, esi-

13.02.2019

Ärende/25

---

merkiksi Pop up –koulut ja viikon mittainen Helsinki Education Week, jolloin oppilaat voivat osallistua sekä kaupungin omien että kansainvälisten asiantuntijoiden järjestämiin työpajoihin.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tuulia Tikkanen, opetuskonsultti, puhelin: 310 88047
tuulia.tikkanen(a)hel.fi

§ 59

Den av ledamoten Emma Kari väckta motionen om en tjänst med stadsroddbåtar i Helsingfors

HEL 2018-006847 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi
Minttu Perttula, projektchef, telefon: 310 36171
minttu.perttula(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Emma Kari väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Emma Kari och 22 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden utreder möjligheten att till sommaren 2019 ta i bruk en tjänst med stadsroddbåtar.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Kultur- och fritidssektorns idrottsservicehelhet har i dagens läge uthyrning av roddbåtar på Källviks friluftsområde i Kyrksläpps kommun samt på Sibbo Fagerö. På bägge ställena har staden personal som sörjer för uthyrningen och för att roddbåtarna hålls i tryggt skick. Helsingfors stad upprätthåller inte uthyrning av roddbåtar inom stadens gränser, och idrottsservicehelheten har inte anslag för inrättande av en tjänst med stadsroddbåtar. Kultur- och fritidsnämnden har i sitt utlåtande gjort gällande att det inte är ändamålsenligt att staden i egen regi har en tjänst med stadsroddbåtar i Helsingfors. Stadens roll är snarare att skapa bästa möjliga förutsättningar för företag, så att dessa ska kunna tillhandahålla en sådan tjänst.

13.02.2019

Den i motionen nämnda stadsroddbåtstjänsten i Esbo fungerar så att uthyrningsverksamheten i sin helhet sköts av ett privat företag, som på egen bekostnad har skaffat de roddbåtar som hyrs ut. Esbo stad har sett till att arrendera ut ett markområde till företaget. Förhyrningsställena ligger i vikar och nära småbåtshamnar, där det inte förekommer fartygstrafik eller annan livlig trafik till sjöss.

Stadskansliets näringslivsavdelning förhandlar med samma i Esbo verksamma företag om stadsroddbåtar till Helsingfors sommaren 2019. Företaget planerar en tjänst med stadsbåtar i Nordsjö, på Drumsö och på Ärtholmen så att båtarna förläggs till bryggor som innehas av redan nu verksamma företag eller båtklubbar. Det är tänkt att staden ska delta i kommunikationen och informationen kring tjänsten, men att projektet genomförs med avtal mellan de privata företagen och/eller klubbarna.

Idrottsservicehelheten utreder tillsammans med stadsmiljösektorn vad det finns för tänkbara markområden som lämpligen skulle kunna arrenderas ut för hysande av en tjänst med stadsroddbåtar. Samtidigt utreder man hur ställena ska kunna vara föremål för ett anbudsförfarande riktat till eventuella företagare. Idrottsservicehelheten har redan i nuläget arrenderat flera markområden till företagare som idkar bland annat uthyrning av brädor för paddelsurfing (SUP), kajaker och kanoter. Tölö-viken, som nämns som ett alternativ i motionen, lämpar sig utomordentligt väl som ställe för uthyrning av roddbåtar.

Tjänsten med stadsbåtar innebär för sin del att Helsingfors havsstrategi blir genomförd. Den stärker stadens maritima karaktär, den offentliga användningen av stränderna och havsobjektens nåbarhet, speciellt bland dem som inte har egen båt.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi
Minttu Perttula, projektchef, telefon: 310 36171
minttu.perttula(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Emma Karin aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

13.02.2019

Ärende/26

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 21.01.2019 § 43

HEL 2018-006847 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Emma Karin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi
Minttu Perttula, projektipäällikkö, puhelin: 310 36171
minttu.perttula(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 27.11.2018 § 221

HEL 2018-006847 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää valtuustoaloitetta kannatettavana, mutta ei pidä tarkoituksenmukaisena, että kaupunki ryhtyisi itse järjestämään kyseistä palvelua. Liikuntapalvelukokonaisuuden näkemyksen mukaan, kaupungin tehtävä tässä asiassa olisi kaupungin strategian mukaisesti toimia alustana ja mahdollistajana luomalla yrityksille mahdollisimman hyvät lähtökohdat järjestää kaupunkia elävöittävää toimintaa.

Liikuntapalvelukokonaisuus selvittää yhdessä kaupunkiympäristön toimialan kanssa mahdollisia maa-alueita, jotka voisivat soveltua vuokrattavaksi tällaisen toiminnan harjoittamiseen, huomioiden alueen toiminnallisuus, turvallisuus, ympäristöasiat jne. Samalla selvitetään, miten kyseiset paikat voitaisiin kilpailuttaa mahdollisten yrittäjien kesken.

Espoon kaupunkivenepalvelu toimii niin, että yksityinen yritys järjestää koko vuokraustoiminnan ja on omalla kustannuksellaan hankkinut tarjoamaansa palveluun liittyvät soutuveneet. Espoon kaupunki on järjestänyt ja vuokrannut maa-alueet yritykselle heidän toimintaansa varten.

13.02.2019

Espoossa veneiden vuokrapaikat ovat poukamissa ja pienvenesatami-
en läheisyydessä. Helsingissä tulee huomioida Espoota huomattavasti
vilkkaampi vesiliikenne ja se, että Espoossa ei ole laivaliikennettä.

Aloitteessa yhtenä vaihtoehtona ehdotettu Töölönlahti soveltuu erino-
maisesti soutuveneiden vuokrauspaikaksi huomioiden turvallisuus, ja
lahdella on jo SUP-lauta-, kajakki-, soutuvene- ja kanoottivuokrausto-
imintaa. Töölönlahden yrittäjien maa-alueiden vuokrauksesta vastaa
kaupunkiympäristön toimiala.

Liikuntapalvelukokonaisuuteen ei ole tullut kyselyjä mistä voisi vuokrata
soutuveneiden kaupungin alueella. Liikuntapalvelukokonaisuudella on
soutuveneiden vuokraustoimintaa Lähteelän ulkoilualueella ja Kaunis-
saarella, joissa myös on henkilökuntaa jotka voivat huolehtia vuo-
kraustoiminnasta ja siitä, että soutuveneet ovat vuokrattavassa ja tur-
vallisessa kunnossa. Kuluttajaturvallisuuslain mukaan palvelun tarjoaja
on aina vastuussa siitä, että tarjottu palvelu on kuluttajalle turvallinen.
Tämä tarkoittaa, että veneet ja niiden välineistö on aina tarkistettava ja
huollettava kuntoon, ennen kun ne luovutetaan käyttäjälle.

Helsingin kaupungin alueella liikuntapalvelukokonaisuudella ei ole eril-
listä soutuveneiden vuokraustoimintaa, eikä liikuntapalvelukokonaisuus
ole erikseen resursoinut määrärahaa tällaisen palvelun toteuttamiselle.
Liikuntapalvelukokonaisuus on vuokrannut useita maa-alueita hallinno-
imiltaan alueiltaan yrityksille jotka harjoittavat mm. SUP-lauta-, kajakki-
sekä kanoottivuokraustoimintaa ja toimii näin jo mahdollistajana monel-
le yritykselle.

Käsittely

27.11.2018 Ehdotuksen mukaan

Esityslistalle merkityn esittelijän Tarja Loikkasen ollessa poissa kok-
ouksesta asian esittelijänä toimi Petteri Huurre.

Esittelijä

vs. liikuntajohtaja
Petteri Huurre

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi

13.02.2019

§ 60

Den av ledamoten Johanna Nuorteva väckta motionen om utveckling av skolgårdarna

HEL 2018-009103 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Johanna Nuorteva väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Johanna Nuorteva och 23 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden ska kartlägga situationen för skolgårdarna och utgående från detta utarbeta en utvecklingsplan, för att det på alla skolgårdar ska finnas konstruktioner som uppmuntrar till aktivitet och motion.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen har fått utlåtanden från fostrans- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt stadsmiljönämnden med anledning av motionen.

Bristen på motion har blivit en central faktor som försämrar hälsan, välmående och funktionsförmågan i alla åldrar. Endast en tredjedel av barn och unga i grundskoleåldern når upp till motionsrekommendationerna för åldersgruppen. I lågstadiet är andelen ca 40 % och i högsta-diet ca 15 %.

Det finns många fördelar med att utveckla skolgårdarna så att de uppmuntrar till motion och funktionella lekar. Gården är en central rörlighetsmiljö i skolbarnens vardag och eftermiddagsverksamhet. Mångsidiga skolgårdar bidrar till att öka trivselen i bostadsområdena. Mångsidiga gårdar är som bäst intressanta stadsrum som uppmuntrar till motion i bostadsområdenas vardagsmiljö. De gör stadsdelarna mer trivsamma, kollektiva, egenartade och trygga. Lättillgängliga, avgiftsfria och öppna näridrotts- och lekplatser främjar jämlikheten bland invånarna och skapar förutsättningar för att invånarna självständigt ska kunna röra på sig, mötas och må bra.

I projekten för grundlig reparation enligt byggnadsprogrammet ingår även grundläggande reparation av fastighetens gård. I synnerhet i skolor och platser som reparerats delvis och vars grundliga reparation enligt livscykeln blir aktuell efter budgetens tioårsplan kan man identifiera gårdar där det behövs såväl tekniska reparationer som förbättring av omständigheterna för motion och lek.

Man har strävat efter att utveckla skolgårdar t.ex. åren 2012–2015 i projektet Inspirerande skolgårdar och -klasser som en del av god eftermiddagsverksamhet, med syftet att skapa fungerande lösningar för skolgårdarna för att främja fri och handled utomhusmotion för barn i eftisverksamheten. Som stöd för programmet Skolan i rörelse utvecklades åren 2015–2018 projektet Aktiva skolgårdar som stöd för en funktionell skoldag, som finansierades av Förortsfonden.

Situationen på skolgårdarna med tanke på rörlighet har kartlagts riksomfattande bl.a. genom tre följande enkäter, enligt vilka situationen i Helsingfors visade sig vara sämre än det nationella medeltalet:

1. Institutet för hälsa och välfärd har utvecklat en s.k. TEAvisari som visar riktningen för det hälsofrämjande arbetet i kommunerna åren 2014, 2016 och 2018. Skolorna frågades om skolgården är en näridrottsplats som uppmuntrar till motion och som utnyttjas även efter skoldagen. I Helsingfors svarade 69 % av skolorna ja i enkäten 2018 och den riksomfattande andelen var 77 %.
2. Ett lärdomsprov publicerat av Regionförvaltningsverket i Södra Finland 2016, där rektorerna bedömde bl.a. skolgårdens allmänna situation, spelplan, basketkorgar, fotbollsmål, gungor och klätterställningar. Helsingfors fick 1,97 poäng av 4.
3. Nulägesbedömningen i programmet Skolan i rörelse, som alla skolor som deltar i programmet regelbundet ska fylla i. Skolorna ska bl.a. på en skala från 0 till 4 bedöma om skolgården har ett spelområde och tillräckligt med plats för annan aktivitet och om

skolan själv har vidtagit åtgärder för att göra gården mer stimulerande.

På basis av dessa datainsamlingar samt den information som stadens sektorer innehar kan man reda ut hur stimulerande skolgårdarna är i fråga om rörlighet. Man har även frågat skolbarnen vad de själva anser om rörligheten i skolan, bl.a. i undersökningen LIITU 2018. Dessutom har kultur- och fritidssektorn skapat verktyget invånarprofil, som kan tillämpas särskilt för att kartlägga hinder och motivation i samband med rörlighet.

På basis av utredningarna görs en tidtabell för upprustningsåtgärderna där man beaktar hur väl de åtgärder som vidtas täcker områdena och hur jämlika de är. Näridrottsplatser och lekparker och deras kondition och mångsidighet kan kartläggas även i detta sammanhang eftersom dessa tillsammans med skolgårdarna bildar ett nätverk som är viktigt för många stadsbors vardagsmotion i Helsingfors. Denna kartläggning och utvecklingsplanen utgående från den ska genomföras i samarbete mellan sektorerna.

År 2017 gjordes en granskning av tillgängligheten och det optimala läget för Helsingfors idrottsplatser på sikt. I utredningen ingår även de näridrottsplatser som finns på skolgårdarna. Utredningen kompletteras i samarbete mellan fostrans- och utbildningssektorn och stadsmiljösektorn för kvartershusen och daghemmens gårdar och för de projekt som planeras enligt byggnadsprogrammet. Utgående från detta utarbetar kultur- och fritidssektorn en utredning om omständigheterna bland idrottstjänsterna, vilken bidrar till mer information om bl.a. hur täckande och tillgängliga omständigheterna för motion är.

Syftet med stadsstrategins spetsprojekt, motions- och rörlighetsprogrammet, är att det ska vara enkelt, smidigt och lockande att röra på sig till vardags i Helsingfors. Utvecklingen av skolgårdarna har antecknats som en åtgärd i motions- och rörlighetsprogrammet;

"Skolgårdarna ska utvecklas så att de uppmuntrar till att röra på sig. Man kartlägger gårdarnas funktionalitet och mångsidighet med hjälp av bl.a. Regionförvaltningsverket i Södra Finlands kartläggning av skolgårdar och nulägesbedömningen av skolor i programmet Skolan i rörelse. Det görs en tidtabell för upprustningsåtgärderna där man beaktar rörligheten på rasterna, behoven för undervisningen, eftisverksamheten och hobbyer samt förutsättningarna för barns, ungas och familjers användning på egen hand efter skoldagarna. Omständigheterna för motion ska förbättras på tio skolgårdar med tilläggsfinansiering som beviljats för 2019."

13.02.2019

Alla granskningar som presenterats ovan kan utnyttjas då man gör planer för att rusta upp skolgårdar och väljer ut de tio skolgårdar som ska rustas upp. Att genomföra åtgärden som nämns i motions- och rörlighetsprogrammet motsvarar i stor utsträckning de mål som nämns i motionen. Sektorerna väljer i samarbete de gårdar som ska rustas upp utgående från befintliga resultat från utredningar. Vid valet av placering och planering av gården tar man hänsyn till motion som ett verktyg för lärande, barnens och invånarnas delaktighet och effekterna som förebygger marginalisering.

I den av stadsfullmäktige godkända budgeten för år 2019 har det reserverats anslag för byggande av idrottsplatser på minst tio skolgårdar.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 73

HEL 2018-009103 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Johanna Nuortevan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

28.01.2019 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki: Uusi kappale 18:

13.02.2019

"Kaupunginvaltuuston hyväksymässä vuoden 2019 talousarviossa on varattu määrärahat liikuntapaikkojen rakentamiseen vähintään 10 koulun pihalle."

Kannattaja: Pia Pakarinen

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun esityksen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 22.01.2019 § 26

HEL 2018-009103 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristön toimiala vastaa kiinteistöjen ulkoalueiden hoitamisesta ja valvomisesta, ja toimialan ylläpitopalvelun tehtäviin kuuluvat toimitilojen ylläpidon ja kiinteistönhoidon järjestäminen, valvonta ja kunnossapito. Kaupungin hallinnassa olevien kiinteistöjen tulee tarjota terveelliset ja turvalliset puitteet päivähoidon ja koulutuksen järjestämiselle.

Koulujen pihoja on pyritty kehittämään myös muun muassa vuosina 2012-2015 järjestetyssä Inspiroivat koulupihat ja -luokat osana laadukasta iltapäivätoimintaa -hankkeessa, jonka tarkoituksena oli luoda toimivia koulujen piharatkaisuja iltapäivätoiminnassa olevien lasten vapaan ja ohjatun ulkoliikunnan edistämiseksi. Liikkuva koulu -ohjelman tueksi vuosina 2015-2018 kehitettiin Lähiörahastohankkeena Aktiiviset koulupihat toiminnallisen koulupäivän tukena. Kaupunkiympäristön toimiala on myös antanut lausunnon Karhuvaara ym. valtuustoaloitteeseen koskien marjapensaiden ja hedelmäpuiden istuttamista koulujen, päiväkotien ja hoitolaitosten pihaille. Lausunnossa ehdotettiin pilottihankkeen järjestämistä, jossa esimerkiksi koulujen pihaille olisi mahdollista istuttaa marjapensaita ja hedelmäpuita piha-alueiden viihtyvyyden lisäämiseksi.

13.02.2019

Vuoden 2019 talousarvioon on myös lisätty investointimäärärahoja 2,5 miljoonaa euroa liikuntapaikkarakentamiseen. Tarkoituksena on kehittää kymmentä koulupihaa liikkumiseen innostavaksi. Kunnostustoimenpiteistä tehdään aikataulutettu suunnitelma, jossa huomioidaan välituntiliikkumisen, oppituntien, iltapäivätoiminnan ja harrastuskäytön tarpeet sekä lasten, nuorten ja perheiden omatoimisen käytön edellytykset myös koulupäivien ulkopuolella.

Lautakunta toteaa, että tehdään kokonaiskartoitus koulujen pihojen varustelusta ja käytettävyydestä, jonka pohjalta voidaan tehdä suunnitelmia ja ratkaisuja kaikkien koulujen pihojen korjaamiseksi liikuntaan, leikkiin ja toimintaan kannustavaksi huomioiden kaiken ikäisten koululaisten tarpeet.

Käsittely

22.01.2019 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Lautakunta toteaa, että tehdään kokonaiskartoitus koulujen pihojen varustelusta ja käytettävyydestä, jonka pohjalta voidaan tehdä suunnitelmia ja ratkaisuja kaikkien koulujen pihojen korjaamiseksi liikuntaan, leikkiin ja toimintaan kannustavaksi huomioiden kaiken ikäisten koululaisten tarpeet.

Kannattaja: Eveliina Heinäluoma

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen.

15.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Lotta Hakanpää, projektiasiantuntija, puhelin: 310 21397
lotta.hakanpaa(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 18.12.2018 § 283

HEL 2018-009103 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää kannatettavana valtuutettu Johanna Nuortevan ja allekirjottaneiden valtuustoaloitetta koulupihojen kartoittamiseksi ja tarvittavien parannusehdotusten laatimiseksi. Lisäksi

lautakunta pitää tärkeänä, että kartoitusta tehtäessä koulupihojen lisäksi huomioidaan kaupungin muutkin liikuntapaikat sekä liikuntapaikkojen kartoitukset ja toteaa seuraavaa:

Koulupihojen kehittämisessä liikkumiseen ja toiminnallisiin leikkeihin innostaviksi on nähty monenlaista hyötyä. Piha on keskeinen liikkumisympäristö koululaisten arkipäivissä ja iltapäivätoiminnassa. Koulujen pihojen monimuotoisuus lisää osaltaan myös asuinalueiden viihtyisyyttä. Monikäyttöiset koulujen pihat ovat parhaimmillaan kiinnostavia ja liikkumaan houkuttelevia kaupunkitiloja asuinalueiden arkiympäristöissä ja lisäävät kaupunginosien viihtyisyyttä, yhteisöllisyyttä, omaleimaisuutta ja turvallisuutta. Helposti saavutettavina, maksuttomina ja avoimina lähiliikunta- ja leikkipaikkoina koulujen pihat edistävät myös asukkaiden yhdenvertaisuutta ja luovat edellytyksiä asukkaisen omatoimiselle liikkumiselle, kohtaamiselle ja hyvinvoinnille.

Koulujen pihojen tilannetta liikkumisen näkökulmasta on kartoitettu valtakunnallisesti muun muassa seuraavilla kolmella kyselyllä, joissa kaikissa Helsingin tilanne osoittautui kansallista keskiarvoa heikommaksi

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kehittämä valtakunnallinen terveyden edistämisen aktiivisuuden ns. TEA-mittari -kyselyllä (vuosina 2014, 2016 ja 2018) kouluilta kysyttiin onko koulupiha liikkumiseen innostava lähiliikuntapaikka, jota hyödynnetään myös koulupäivän ulkopuolella (kyllä/ei). Helsingissä 69 prosenttia (valtakunnallisesti 77 %) kouluista vastasi kyllä vuoden 2018 kyselyssä.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston julkaisema opinnäytetyöllä vuodelta 2016, jossa Helsinki sai pisteet 1,97/4. Rehtoreiden arvioitavana olivat pihan yleinen tila, pelikenttä, koripallokorit, jalkapallomaalit, keinut ja kiipeilytelineet.

Liikkuva Koulu -ohjelman nykytilan arvioinnilla, jonka kaikki ohjelmaan rekisteröityneet koulut täyttävät säännöllisesti. Nykytilan arvioinnissa kouluja pyydetään mm. arvioimaan asteikolla 0-4, onko koulun pihalla pelialue ja riittävästi muita toiminnan paikkoja ja onko pihan virikkeellisyttä lisätty koulun omilla toimilla.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan rakentamishankkeen perusparannushankkeisiin sisältyy myös kiinteistöön kuuluvan pihan perusparantaminen. Liikunta- ja leikkitarpeiden lisäksi pihasuunnittelussa huomioidaan saatto- ja huoltoliikenteen integroiminen toimintaan turvallisesti. Erityisesti osakorjauksin kunnostetuissa kouluissa sekä koh-teissa, joiden elinkaaren mukainen perusparannus tulee ajankohtaiseksi talousarvion kymmenen vuoden suunnitelmakauden jälkeen, voidaan tunnistaa sekä teknistä kunnostamista että liikunta- ja leikkiolosuhteiden parantamista tarvitsevia pihoja.

Selvitys koulupihojen liikunnallisuuden tilasta on mahdollista laatia jo olemassa olevien tiedonkeruiden (TEA-viisari, Liikkuva koulu -nykytilan arviointi ja AVI-selvitys) sekä kaupungin toimialoilla olevan muun tiedon perusteella. Myös koululaisilta itseltään on kysytty näkemyksiä koulujen liikunnallisuuden tilasta mm. LIITU-tutkimuksessa 2018, ja jonka tulokset raportoidaan myöhemmin. Lisäksi kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on tuottanut kaupunkilaisprofiili-työkalun, jota voidaan soveltaa erityisesti liikkumisen esteiden ja motivaatioiden kartoitukseen.

Selvityksen perusteella laaditaan kunnostustoimenpiteiden aikataulutettu suunnitelma, jossa huomioidaan toteutettavien parannustöiden alueellinen kattavuus ja tasapuolisuus. Alueelliset lähiliikuntapaikat ja leikkipuistot sekä niiden kunto ja monipuolisuus voidaan kartoittaa myös tässä yhteydessä, sillä yhdessä koulujen pihojen kanssa ne muodostavat monille kaupunkilaisille arkiliikkumisolosuhteiden verkoston Helsingissä. Tämä kartoitus ja sen avulla tehtävä kehittämissuunnitelma toteutetaan toimialojen yhteistyönä.

Helsingin liikuntapaikkojen alueellisesta saavutettavuudesta ja optimaalisesta sijainnista on tehty pitkän aikavälin tarkastelu vuonna 2017 (pro gradu -tutkielma Helsingin yliopisto, aluetiede). Selvityksessä on mukana myös koulujen pihoilla olevia lähiliikuntapaikkoja. Selvitystä täydennetään yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen sekä kaupunkiympäristön toimialojen kanssa korttelitalojen ja päiväkotien pihojen sekä rakentamisohjelman mukaisesti suunniteltavien hankkeiden osalta. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala työstää tältä pohjalta liikuntapaikaveluiden olosuhde-selvitystä, joka tuottaa lisää tietoa mm. erilaisten liikkumisolosuhteiden alueellisesta kattavuudesta ja saavutettavuudesta.

Edellä mainittuja tarkasteluja voidaan hyödyntää tehtävässä koulujen pihojen kunnostussuunnitelmassa sekä kymmenen kunnostettavan koulunpihan valinnassa. Kunnostettavat pihat valitaan toimialojen yhteistyönä kaikkien edellä esiteltyjen selvitysten tuloksia hyödyntäen. Lisäksi lautakunta painottaa että koulujen oppilaita ja oppilasneuvostoja pitää kuulla ja osallistaa suunnitteluprosesseissa. Tämän lisäksi sijainnin valinnassa ja pihasuunnittelussa tulee huomioida liikunta oppimisen välineenä, lasten ja asukkaiden osallistaminen, koulutiloihin sijoittuva kasvava esiopetuksen lapsimäärä ja vaikutus syrjäytymisen ehkäisyyn.

Tätä lausuntoehdotusta on valmisteltu yhdessä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sekä kaupunkiympäristön toimialan asiantuntijoiden kanssa.

Käsittely

18.12.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

13.02.2019

Vastaehdotus:

Martina Harms-Aalto: Lisäksi lautakunta painottaa että koulujen oppilaita ja oppilasneuvostoja pitää kuulla ja osallistaa suunnitteluprosesseissa. Tämän lisäksi sijainnin valinnassa tulee huomioida.....
(tämä on siis lisälause 11. kohtaan)

Kannattaja: Pia Pakarinen

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Martina Harms-Aallon tekemän ja Pia Pakarisen kannattaman vastaehdotuksen.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Mauno Kemppi, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 86860
mauno.kemppi(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 27.11.2018 § 222

HEL 2018-009103 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää valtuustoaloitteessa esitettyä koulujen pihojen tarjonnan kartoitusta ja sen pohjalta laadittavaa kehittämissuunnitelmaa yhteistyössä toimialojen välillä hyvänä asiana.

Liikkumisen puutteesta on tullut keskeinen terveyttä, hyvinvointia ja toimintakykyä heikentävä tekijä kaiken ikäisillä. Vaikka liikunta on suhteellisen suosittu vapaa-ajan harrastus, arkielämästä on samanaikaisesti tullut istuvaa. Luontainen liikkuminen on vähentynyt olennaisesti.

Vain noin kolmannes peruskouluikäisistä lapsista ja nuorista täyttää ikäryhmälleen asetetut liikuntasuositukset, alakoulussa osuus on noin 40 % ja yläkoulussa noin 15 %. Kouluikäiset lapset ja nuoret viettävät valveillaoloajastaan noin 7,5 tuntia paikallaan joko istuen tai makuulla. Liikunta ja liikkuminen vähenevät ratkaisevasti iän myötä: yläkoululaiset harrastavat ja liikkuvat vähiten ja istuvat eniten. Edes kaikki säännöllistä, ohjattua liikuntaa harrastavat lapset eivät liiku terveytensä kannalta riittävästi.

Liian vähäisen liikkumisen seuraukset ovat vakavia. Liikkumisen puute on maailmanlaajuisesti jo neljänneksi yleisin taustatekijä pitkäaikaissai-

rauksien aiheuttamiin kuolemantapauksiin. Muita seurauksia ovat muun muassa fyysisen kunnon ja toimintakyvyn heikkeneminen, tuki- ja liikuntaelinongelmat, ylipaino, tyypin 2 diabetes, sydän- ja verisuonisairaudet sekä mielenterveys- ja uniongelmat. Liikkumattomuuteen kytkeytyvien kansantaloudellisten kustannusten on arvioitu Suomessa olevan vuosittain vähintään 3,2 miljardia euroa.

Arki- ja hyötyliikkumisen lisääminen on mahdollista kehittämällä niitä arkiympäristöjä, joissa ihmiset elävät. Näistä merkittävimpiä ovat julkinen tila, julkinen liikenne, varhaiskasvatus, koulu, työpaikat ja vanhustalot. [Tutkimusviitteet liikkumishojelman projektisuunnitelmasta: ks. mm. Helajärvi Harri, Lindholm Harri, Vasankari Tommi ja Heinonen Olli J. (2015); Husu, Pauliina (ym.) (2018).; Itkonen Hannu, Lehtonen Kati ja Aarresola Outi. (2018); Kokko Sami & Mehtälä Anette (toim.) (2016).; Vasankari Tommi & Kolu Päivi (toim) (2018); World Health Organization (2017).]

Koulupihojen kehittämisessä liikkumiseen ja toiminnallisiin leikkeihin innostaviksi on nähty monenlaista hyötyä. Piha on keskeinen liikkumisympäristö koululaisten arkipäivissä ja iltapäivätoiminnassa. Koulujen pihojen monimuotoisuus lisää osaltaan myös asuinalueiden viihtyisyyttä. Monikäyttöiset koulujen pihat voivat parhaimmillaan olla hyvinkin kiinnostavia kaupunkitiloja asuinalueiden arkiympäristöissä ja lisätä sellaisina kaupunginosien elävyyttä, omaleimaisuutta ja turvallisuutta. Helposti saavutettavina, avoimina lähiliikunta- ja leikkipaikkoina koulujen pihat edistävät myös asukkaiden yhdenvertaisuutta ja luovat edellytyksiä asukkaiden omatoimiselle liikkumiselle, kohtaamiselle ja hyvinvoinnille.

Kaupunkistrategian mukaan ”kaupunkiympäristöä sekä liikunta- ja kulttuuritarjontaa kehitetään liikkumiseen ja arkiaktiivisuuteen kannustavaksi tasapuolisesti eri kaupunginosissa. Lapsia ja nuoria liikutetaan yhä enemmän kiinteänä osana heidän arkeaan varhaiskasvatuksessa ja kouluissa. Kaupunkia suunnitellaan ja rakennetaan tavalla, joka ottaa erilaiset käyttäjät huomioon.”

Kaupunkistrategian kärkihankkeen, liikkumishojelman, tavoitteena on saada kaupunkilaiset liikkumaan enemmän ja istumaan vähemmän. Päämääränä on, että liikkuminen Helsingissä on helppo, sujuva ja houkutteleva arjen valinta. Jo vähäisellä arki- ja hyötyliikkumisella on terveyttä ja hyvinvointia edistäviä vaikutuksia erityisesti niiden henkilöiden osalta, jotka liikkuvat vähän.

Koulujen pihojen tilannetta liikkumisen näkökulmasta on kartoitettu valtakunnallisesti kolmella tavalla. Kaikissa seuraavissa tiedonkeruissa Helsingin tilanne on kansallista keskiarvoa heikompi:

1. THL:n ns. TEA-viisari (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kehittämä valtakunnallinen terveyden edistämisen aktiivisuuden mittari) vuosina 2014, 2016 ja 2018. Kouluille suunnattu kysymys: Koulun piha on liikkumiseen innostava lähiliikuntapaikka, jota hyödynnetään myös koulupäivän ulkopuolella (Kyllä/ei). Helsingissä 69 prosenttia (valtakunnallisesti 77 %) kouluista vastasi kyllä vuonna 2018.
2. Etelä-Suomen aluehallintoviraston julkaisema opinnäytetyö vuodelta 2016, jossa Helsinki sai pisteet 1,97/4. Osa-alueina arvioitiin mm. pihan yleinen tila, kenttä, koripallokorit, jalkapallomaalit, keinut ja kiipeilytelineet. Arvio perustuu rehtorien itse antamaan pisteytykseen.
3. Liikkuva Koulu -ohjelman nykytilan arviointi, jonka kaikki ohjelmaan rekisteröityneet koulut täyttävät säännöllisesti. Nykytilan arvioinnissa kouluja pyydetään mm. arvioimaan asteikolla 0–4, onko koulun pihalla pelialue ja riittävästi muita toiminnan paikkoja ja onko pihan virikkeellisyttä lisätty koulun omilla toimilla.

Helsingin kaupungilla on noin 100 hallinnollista koulua. Rakentamisohjelman mukaisiin perusparannushankkeisiin sisältyy myös kiinteistöön kuuluvan pihan perusparantaminen. Liikunta- ja leikkitarpeiden lisäksi suunnittelussa otetaan huomioon huollon tarpeet ja toimintojen integroiminen turvallisesti ja terveellisesti. Erityisesti osakorjauksin kunnostetuissa kouluissa sekä kohteissa, joiden elinkaaren mukainen todennäköinen perusparannus tulee ajankohtaiseksi talousarvion kymmenen vuoden suunnitelmakauden jälkeen, voidaan tunnistaa sekä teknistä kunnostamista että erityisesti liikunta- ja leikkiolosuhteiden parantamista tarvitsevia pihvoja.

Liikkumishojelman toimenpiteeksi on kirjattu: ”Koulujen pihvoja kehitetään liikkumiseen innostaviksi. Pihojen toiminnallisuus ja monikäyttöisyys kartoitetaan hyödyntämällä mm. Etelä-Suomen Aluehallintoviraston koulupihojen kartoitusta ja Liikkuva Koulu -ohjelman koulujen nykytilan arviointia. Kunnostustoimenpiteistä tehdään aikataulutettu suunnitelma, jossa huomioidaan välituntiliikkumisen, oppituntien, iltapäivätoiminnan ja harrastuskäytön tarpeet sekä lasten, nuorten ja perheiden omatoimisen käytön edellytykset myös koulupäivien ulkopuolella. Kymmenen koulunpihan liikkumisolosuhteita parannetaan vuodelle 2019 myönnetyllä lisärahoituksella.” Tämän toimenpiteen toteuttaminen vastaisi suurelta osin aloitteessa esitettyihin tavoitteisiin. Näiden toimenpiteiden vaatimien resursoinnin ja investointien lisäksi tulee varautua käyttötalouden ylläpitokustannuksiin.

Selvitys koulupihojen liikunnallisuuden tilasta on mahdollista laatia jo olemassa olevien tiedonkeruiden (TEA-viisari, Liikkuva koulu -nykytilan arviointi ja AVI-selvitys) sekä kaupungin toimialoilla olevan muun tiedon perusteella. Myös koululaisilta itseltään on kysytty näkemyksiä koulujen liikunnallisuuden tilasta mm. LIITU-tutkimuksessa 2018, ja jonka tulokset raportoidaan myöhemmin. Lisäksi kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on tuottanut kaupunkilaisprofiili-työkalun, jota voidaan soveltaa erityisesti liikkumisen esteiden ja motivaatioiden kartoitukseen.

Selvityksen perusteella laaditaan kunnostustoimenpiteiden aikataulutettu suunnitelma, jossa huomioidaan toteutettavien parannustöiden alueellinen kattavuus ja tasapuolisuus. Alueelliset lähiliikuntapaikat ja leikkipuistot sekä niiden kunto ja monipuolisuus tulisi kartoittaa myös tässä yhteydessä, sillä yhdessä koulujen pihojen kanssa ne muodostavat monille kaupunkilaisille merkittävän arkiliikkumisolosuhteiden verkoston Helsingissä. Tämä kartoitus ja sen avulla tehtävä kehittämissuunnitelma tulisi toteuttaa kulttuurin ja vapaa-ajan, kasvatuksen ja koulutuksen sekä kaupunkiympäristön toimialojen yhteistyönä. (Kartoitus vastaisi toteutuessaan myös liikuntapaikkojen ja leikkipuistojen kartoitus- ja kehittämissuunnitelmaa koskevassa valtuustoaloitteessa esitettyihin tavoitteisiin.)

Helsingin liikuntapaikkojen alueellisesta saavutettavuudesta ja optimaalisesta sijainnista on tehty pitkän aikavälin tarkastelu vuonna 2017 (Liikuntapaikkojen saavutettavuus ja optimaaliset sijainnit Helsingissä pitkän aikavälin tarkasteluna, Karvinen 2017; Pro Gradu –tutkielma Helsingin yliopisto, aluetiede). Selvityksessä on mukana myös koulujen piholla olevia lähiliikuntapaikkoja. Selvitystä täydennetään yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen sekä kaupunkiympäristön toimialojen kanssa korttelitalojen ja päiväkotien pihojen sekä rakentamishjelman mukaisesti suunniteltavien hankkeiden osalta. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala työstää tältä pohjalta liikuntapalveluiden olosuhteiden selvitystä, joka tuottaa lisää tietoa mm. erilaisten liikkumisolosuhteiden alueellisesta kattavuudesta ja saavutettavuudesta.

Näitä tarkasteluja voitaisiin hyödyntää tehtävässä koulujen pihojen kunnostussuunnitelmassa sekä kymmenen koulun pihan valinnassa, jotta niissä tulisi huomioiduksi myös alueellinen kattavuus ja saavutettavuus pidemmällä aikavälillä. Kunnostettavat koulujen pihat tulisi valita toimialojen yhteistyönä kaikkien edellä esiteltyjen selvitysten tuloksia hyödyntäen.

Käsittely

27.11.2018 Ehdotuksen mukaan

13.02.2019

Esityslistalle merkityn esittelijän Tarja Loikkasen ollessa poissa kokouksesta asian esittelijänä toimi Petteri Huurre.

Esittelijä

vs. liikuntajohtaja
Petteri Huurre

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi

Tuuli Salospohja, liikuntapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87500
tuuli.salospohja(a)hel.fi

Matti Kuusela, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87783
matti.kuusela(a)hel.fi

Minna Paajanen, projektipäällikkö, puhelin: 040 726 2623
miika.paajala(a)hel.fi

Mauno Kemppe, tilapalvelupäällikkö (Kasko), puhelin: 040 7799 579
mauno.kemppi(a)hel.fi

Jarmo Raveala, yksikön päällikkö, Rya Rakennetun omaisuuden hallinta (Kymp), puhelin: 040 1781 575
jarmo.raveala(a)hel.fi

§ 61

Den av ledamoten Johanna Nuorteva väckta motionen om en kartläggning av lekparkar och idrottsplatser

HEL 2018-009106 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Johanna Nuorteva väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Johanna Nuorteva och 20 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden kartlägger utbudet av lekparkar och idrottsplatser per område och utgående från detta gör upp en plan för att utveckla utbudet särskilt i de områden där servicen för invånarna är svagare.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen har fått utlåtanden från fostrans- och utbildningsnämnden, stadsmiljönämnden samt kultur- och fritidsnämnden med anledning av motionen.

I Helsingfors finns ett utbrett nätverk av lekparkar, lekplatser och näridrottsplatser. Det finns ca 65 lekparkar där det ordnas handledd småbarnspedagogik. Det finns över 250 lekplatser runt om i staden. Dessa är vanligen mindre än lekparkerna och i dem finns ingen organiserad verksamhet, men daghemmen och familjedagvården använder dem

13.02.2019

också för utevistelse. Fostrans- och utbildningssektorn ansvarar för utvecklingen av lekparkerna och verksamheten i dem, medan stadsmiljösektorn ansvarar för lekplatserna. Lekplatser som staden upprätthåller finns även på daghemmens, skolornas och vissa offentliga byggnaders gårdar.

Det finns nästan 100 näridrottsplatser runt om i staden. Dessa ligger huvudsakligen i närheten av bollplaner och i idrottsparker samt numera allt oftare på skolgårdar eller intill dem. Kultur- och fritidssektorn eller stadsmiljösektorn ansvarar för näridrottsplatserna beroende på var de ligger.

Både stadsmiljösektorn och kultur- och fritidssektorn förbereder granskningar om lekparker, lekplatser och idrottsplatser.

För att bestämma tjänsterna och deras kvalitetsnivå utarbetar stadsmiljösektorn riktlinjer för servicen på allmänna områden. Sådana riktlinjer för idrott och motion har man tillsammans med övriga sektorer gjort upp för bland annat frisbeegolf och skateboarding.

Riktlinjerna för lekplatser på allmänna områden förbereds som bäst. Samtidigt kartläggs lekplatserna på så sätt att kartläggningen täcker alla stadsdelar. När granskningen blivit klar förs materialet in i stadens offentliga karttjänst.

Behovet av att utveckla lek- och näridrottsplatser undersöks även i områdesplanerna för de allmänna områdena. I områdesplanerna undersöks tjänsteutbudet per område och dess brister, man hör invånarnas önskemål och bestämmer nya upprustningsplaner. Lekplatsernas utrustning byts ut när lekparkerna rustas upp och målsättningen är att de ska betjäna barn i alla åldrar.

Nätverket av lekparker planeras i samarbete mellan kultur- och fritidssektorn och stadsmiljösektorn. Bedömningen av behovet av grundliga reparationer i lekparkerna görs också tillsammans. Principen är att byggnaden och parken ska upprustas samtidigt.

I kultur- och fritidssektorn håller man på att utarbeta riktlinjer för att utveckla omständigheterna för de tjänster som sektorn administrerar och upprätthåller. I projektet undersöks bland annat olika idrottsplatser och skolgårdar. År 2017 gjordes en granskning av tillgängligheten och det optimala läget för Helsingfors idrottsplatser på sikt. Kultur- och fritidssektorn och stadsmiljösektorn reder i år ut hur man i fortsättningen kan utveckla nätverket av näridrottsplatser.

Situationen för skolgårdarna utreds som bäst genom olika kartläggningar och utgående från detta utarbetas en utvecklingsplan. Tillsam-

13.02.2019

mans med de övriga näridrotts- och lekplatserna bildas ett nätverk som är viktigt för många stadsbors vardagsmotion. Kartläggningarna av möjligheterna för att motionera på skolgårdar motsvarar också målsättningarna som föreslås i denna motion.

Behoven av lek- och idrottstjänster beaktas i stadsplaneringen på alla nivåer. I samband med Helsingfors nya generalplan gjorde man upp en utvecklingsplan för nätverket av grön- och rekreatiomsområden. I den planen bestäms hela stadens grönnätverk, huvudlederna för motionering samt stadsdelsparkerna som aktiverar områdena inklusive idrottsparker, lekparker och lekplatser. I tjänsten stadsrums- och landskapsplanering pågår ett projekt där man utvecklar ett verktyg för att bedöma tillgängligheten och användningsgraden för grönområden. Med hjälp av verktyget skapas en helhetsbild av nuläget för nätverket av grönområden och vad som behöver utvecklas. En kartläggning av grönområden som täcker hela staden och där man beaktar såväl tillgängligheten som befolkningsökningen bidrar till en jämlik utveckling av områdena.

Det hör till en fungerande stad att lek- och idrottsplatserna utvecklas mångsidigt och jämlikt. Sådana kartläggningar och utvecklingsplaner som föreslås i motionen görs redan från olika förvaltningsområdens synpunkt och i samverkan mellan flera olika sektorer. Stadsstyrelsen anser att de undersökningar som presenterats ovan samt slutledningarna av dessa motsvarar målsättningarna som föreslås i motionen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Johanna Nuortevan aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 21.01.2019 § 44

HEL 2018-009106 T 00 00 03

Päätös

13.02.2019

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Johanna Nuortevan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 18.12.2018 § 284

HEL 2018-009106 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle puoltavan lausunnon Johanna Nuortevan ym. valtuustoaloitteesta koskien leikkipuistojen ja liikuntapaikkojen tarjonnan kartoittamista ja kehittämissuunnitelman laatimisesta:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää hyvänä toimialojen yhteistyönä tehtäviä kartoituksia. Lisäksi lautakunta pitää tärkeänä, että kartoituksia tehtäessä ja toimintaa kehitettäessä tulee alueellisesti huomioida kaikki alueella olevat liikuntapaikat, leikkipuistot sekä koulupihoista tehtävä kartoitus. Leikki- ja liikuntapaikkojen monipuolinen ja tasapuolinen kehittäminen on tärkeä osa toimivaa kaupunkia.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla leikkipuistot, leikkipaikat ja liikuntapaikat toimivat päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten oppimis- ja leikkiympäristöinä. Opetuksen ja toiminnan sisältöjen kautta luodaan lapsille ja nuorille pohjaa hyvinvointia arvostavalle ja fyysistä aktiivisuutta edistävälle elämäntavalle.

Strategiset näkökulmat

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarviossa vuodelle 2019 tavoitteena todetaan, että lapset, oppilaat ja opiskelijat liikkuvat yhä enemmän kiinteänä osana varhaiskasvatusta ja koulupäivää. Varhaiskasvatuksessa Ilo kasvaa liikkuen -hankkeen, perusopetuksessa ja toisella asteella Liikkuva koulu -hankkeen kautta on haettu ja haetaan toimintatapoja liikkumisen lisäämiseksi.

Toimialan sitova tavoite ”käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työntöön ympäristönä” kannustaa toimialaa käyttämään Helsinkiä alustana,

joka tarjoaa erilaisia kaupunki-, luonto- ja virtuaaliympäristöjä. Leikkipuistoilla ja liikuntapaikoilla on tässä merkittävä rooli. Lisäksi osallistamalla oppijat liikkumista aktivoivien oppimisympäristöjen suunnitteluun saadaan aikaan houkuttelevia ja kestäviä ratkaisuja. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on sitoutunut kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan palveluiden käyttöön, jolla kannustetaan oppijoita kokemusrikkaaseen ja liikunnalliseen elämäntapaan.

Meneillään olevat tarkastelut

Helsingissä on laaja leikkipuistojen, leikkipaikkojen ja lähiliikuntapaikkojen verkosto. Leikkipuistoja, joissa järjestetään varhaiskasvatuksen ohjattua toimintaa, on noin 65. Leikkipaikkoja on kaupungissa yli 250, joista ohjattu toiminta puuttuu, mutta niitä käytetään usein kunnallisten ja yksityisten päiväkotien ja perhepäivähoidon ulkoilualueina. Kaupungissa on lähes 100 lähiliikuntapaikkaa eri puolilla kaupunkia. Lähiliikuntapaikat sijaitsevat pääsääntöisesti pallokenttien läheisyydessä ja liikuntapuistoissa, sekä nykyään yhä enenevässä määrin myös koulujen pihoilla tai niiden välittömässä läheisyydessä.

Kaupunkiympäristön toimialalla sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on valmisteilla tarkasteluja liittyen leikkipuistoihin, leikkipaikkoihin ja liikuntapaikkoihin. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on mukana tarkasteluissa ja selvityksissä.

Kaupunkiympäristötoimialalla aluesuunnitelmissa tarkastellaan leikin ja lähiliikuntapaikkojen kehittämistarpeita. Parhaillaan valmistellaan yleisten alueiden leikkipaikkoja koskevaa linjausta, jonka yhteydessä tehdään leikkipaikkojen kartoitus, jotta mikään kaupunginosa ei jäisi katvealueeksi. Leikkipuistojen kunnon ja peruskorjaustarpeiden kartoitus on käynnistymässä kasvatuksen ja koulutuksen ja kaupunkiympäristön toimialan yhteistyönä.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on käynnissä linjauksen laatiminen sen hallinnoimien ja ylläpitämien palvelujen olosuhteiden kehittämiseksi. Hankkeessa tarkastellaan muun muassa erilaisia liikuntapaikkoja ja koulujen pihoja. Vuoden 2019 aikana kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala sekä kaupunkiympäristön toimiala selvittävät, miten lähiliikuntapaikkaverkostoa tulee kehittää jatkossa. Parhaillaan kartoitetaan koulujen pihojen tilaa ja niistä työstetään kehittämissuunnitelmia.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Carola Harju, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42542
carola.harju(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 04.12.2018 § 620

HEL 2018-009106 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Helsingissä on laaja leikki- ja liikuntapalvelujen verkosto.

Helsingissä on sekä leikkipuistoja että leikkipaikkoja. Leikkipuistoissa on varhaiskasvatuksen järjestämää toimintaa. Leikkipaikat ovat usein pienempiä, ja ohjattu toiminta puuttuu. Kaupunkiympäristön toimialan ylläpitämiä leikkipaikkoja on noin 250 eri puolilla kaupunkia. Leikkipuistoja on Helsingissä noin 70

Kaupunkiympäristön toimiala vastaa sekä rakennuksesta että ulkoleikkialueista. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vastuulla on leikkipuistojen toiminta, sen kehittäminen ja pedagogiikka. Kaupungin ylläpitämiä leikkipaikkoja on lisäksi päiväkotien, koulujen ja joidenkin julkisten rakennusten piha-alueilla. Leikkipuistojen kohderyhmä on vauvaikäisistä koululaisiin. Kaupunki ylläpitää myös lähiliikuntapaikkoja, joista vastaavat joko kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala tai kaupunkiympäristön toimiala sijaintipaikasta riippuen.

Palvelujen järjestämisen ja laatutason määrittelyn avuksi kaupunkiympäristön toimialalla laaditaan yleisten alueiden palvelulinjauksia. Näitä linjauksia on tehty muun muassa frisbeegolfista ja skeittaamisesta yhdessä muiden hallintokuntien kanssa.

Yleisten alueiden leikkipaikkoja koskevaa linjausta valmistellaan parhaillaan. Sen yhteydessä tehdään leikkipaikkojen kartoitus, jotta mikään kaupunginosa ei jäisi katvealueeksi. Leikkipaikkojen välineistöä uusitaan kunnostusten yhteydessä ja tavoitteena on, että ne palvelevat kaiken ikäisiä lapsia. Leikkipuistojen verkostoa suunnitellaan yhdessä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa. Myös leikkipuistojen peruskorjaustarpeet arvioidaan yhdessä. Periaatteena on rakennuksen ja puiston kunnostus samalla kertaa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on käynnissä linjauksen laatiminen sen hallinnoimien ja ylläpitämien palvelujen olosuhteiden kehittämiseksi. Hankkeessa tarkastellaan myös erilaisia liikuntapaikkoja. Ensi vuoden aikana kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala sekä kaupunkiympäristön toimiala selvittävät, miten lähiliikuntapaikkaverkostoa tulee kehittää jatkossa.

Leikki- ja liikuntapalveluiden tarpeet otetaan huomioon kaupunkisuunnittelun kaikilla suunnittelutasoilla. Helsingin uuden yleiskaavan yhteydessä laadittiin Helsingin viher - ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelma (VISTRA), jossa määritellään koko Helsingin viherverkosto, liikkumisen pääreitit sekä alueita aktivoivat kaupunginosapuistot, joihin sisältyy liikuntapuistoja sekä leikkipuistoja ja -paikkoja. Asemakaavotuksessa määrätään tarkemmat puistojen sijainnit ja varataan riittävät tilavaraukset leikkiin ja liikkumiseen. Suunnittelun apuna on käytössä muun muassa analyysityökaluja ja väestöennusteita, mukaan lukien lasten ja nuorten määrän kehittymisen ennusteet. Käyttäjien eli lasten ja nuorten kehittämisideoita otetaan huomioon myös toteutussuunnittelussa.

Leikin ja lähiliikuntapaikkojen nykytilaa ja kehittämistarpeita tarkastellaan myös yleisille alueille laadittavissa aluesuunnitelmissa. Suunnitelmissa tutkitaan alueellista palveluiden tarjontaa ja selvitetään puutteita, kuullaan asukkaiden toiveita ja tehdään kunnostushankkeiden määrittelyä.

Leikki- ja liikuntapalveluiden tarjontaan vaikuttaa myös niiden saavutettavuus eli etäisyys kotoa. Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu -palvelussa on meneillään hanke, jossa kehitetään työkalua viheralueiden saavutettavuuden ja käyttöpaineen arviointiin. Työkalun avulla muodostetaan kokonaiskuva viheralueverkoston nykytilasta ja kehittämiskohteista. Koko kaupungin kattava viheralueiden karttoitus, jossa on otettu huomioon sekä saavutettavuus että väestönkasvu, edistää eri alueiden tasapuolista kehittämistä.

Leikki- ja liikuntapaikkojen monipuolinen ja tasapuolinen kehittäminen on tärkeä osa toimivaa kaupunkia. Kaupunkiympäristö tekee aktiivista yhteistyötä muiden toimialojen kanssa ja on valmis kehittämissuunnitelman laatimiseen yhteistyössä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Anu Lämsä, maisema-arkkitehti, puhelin: 310 37479
anu.lamsa(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 27.11.2018 § 223

HEL 2018-009106 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää valtuustoaloitteessa esitettyä leikkipuistojen ja liikuntapaikkojen tarjonnan kartoittamista ja kehittämisuunnitelman laatimista yhteistyössä toimialojen välillä hyvänä asiana.

Helsingissä on laaja leikkipaikkojen, leikkipuistojen ja lähiliikuntapaikkojen verkosto. Kaupunkiympäristön toimialan ylläpitämiä leikkipaikkoja on yli 250 eri puolilla kaupunkia. Leikkipuistoissa (noin 70 puistoa) on varhaiskasvatuksen järjestämää toimintaa. Leikkipaikat taas ovat usein pienempiä, ja ohjattu toiminta puuttuu. Kaupunkiympäristön toimiala vastaa sekä rakennuksista että ulkoleikkialueista. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan vastuulla on leikkipuistojen toiminta, sen kehittäminen ja pedagogiikka. Kaupungin ylläpitämiä leikki- ja lähiliikuntapaikkoja on lisäksi päiväkotien, koulujen ja joidenkin julkisten rakennusten pihalueilla.

Kaupunki ylläpitää myös lähiliikuntapaikkoja, joista vastaavat joko kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala tai kaupunkiympäristön toimiala sijaintipaikasta riippuen. Kaupungissa on lähes 100 lähiliikuntapaikkaa eri puolilla kaupunkia. Lähiliikuntapaikat sijaitsevat pääsääntöisesti pallokenttien läheisyydessä ja liikuntapuistoissa, sekä nykyään yhä enenevässä määrin myös koulujen pihoilta tai niiden välittömästä läheisyydestä.

Käynnissä olevat toimenpiteet ja selvitykset

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla on käynnistetty selvitystyö, jonka tavoitteena on määrittellä linjaukset sen hallitsemien ja ylläpitämien palvelujen olosuhteiden kehittämiseksi Helsingissä (kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 19.6.2018, § 132). Hankkeessa tarkastellaan myös erilaisia liikuntapaikkoja ja koulujen pihvoja. Ensi vuoden aikana kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala sekä kaupunkiympäristön toimiala selvittävät, miten lähiliikuntapaikkaverkostoa tulee kehittää jatkossa.

Helsingin liikuntapaikkojen alueellisesta saavutettavuudesta ja optimaalisesta sijainnista on tehty pitkän aikavälin tarkastelu vuonna 2017 (Liikuntapaikkojen saavutettavuus ja optimaaliset sijainnit Helsingissä pitkän aikavälin tarkasteluna, Karvinen 2017; Pro Gradu –tutkielma Helsingin yliopisto, aluetiede). Koulujen pihojen tilaa selvitetään parhaillaan erilaisin kartoituksin ja niistä työstetään kehittämisuunnitelmia, jotka tulee myös huomioida tässä yhteydessä, sillä yhdessä muiden lähiliikunta- ja leikkipaikkojen kanssa ne muodostavat monille kaupunkilaisille merkittävän arkiliikkumisolosuhteiden verkoston Helsingissä. Edellä mainitut koulujen pihojen liikkumismahdollisuuksiin liittyvät kartoitukset vastaavat toteutuessaan osaltaan myös tässä valtuustoaloitteessa esitettyihin tavoitteisiin.

Kaupunkiympäristön toimialalla valmistellaan leikkipaikkoja koskevaa linjausta, ja sen yhteydessä tehdään leikkipaikkojen verkostotarkastelu. Tarkasteluaineisto viedään valmistuttuaan kaupungin julkiseen kartta-palveluun. Leikki- ja liikuntapaikkojen nykytilaa ja kehittämistarpeita tarkastellaan myös yleisille alueille laadittavissa aluesuunnitelmissa. Suunnitelmissa tutkitaan alueellista palveluiden tarjontaa ja puutteita, kuullaan asukkaiden toiveita ja tehdään uusien kunnostushankkeiden määrittelyä.

Kaupungin yleisten alueiden palvelujen järjestämisen ja laatutason määrittelyn avuksi laaditaan yleisten alueiden palvelulinjauksia. Liikkumiseen liittyviä koko kaupungin kattavia palvelulinjauksia on tehty eri toimialojen yhteistyöllä muun muassa frisbeegolfista ja skeittaamisesta. Yleisten alueiden leikkipaikkoja koskevaa linjausta valmistellaan parhaillaan. Sen yhteydessä tehdään leikkipaikkojen kartoitus, jotta mikään kaupunginosa ei jäisi katvealueeksi. Helsingin kaupunki teki vuonna 2011 myös kattavan selvityksen, ns. Lähiliikuntapakin siitä, millaisista elementeistä toimiva lähiliikuntapaikka rakentuu.

Leikkipaikkojen välineistöä uusitaan kunnostusten yhteydessä ja tavoitteena on, että ne palvelevat kaiken ikäisiä lapsia. Leikkipuistojen verkostoa suunnitellaan yhdessä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa. Myös leikkipuistojen peruskorjaustarpeet arvioidaan yhdessä. Periaatteena on rakennuksen ja puiston kunnostus samalla kertaa.

Helsingin uuden yleiskaavan yhteydessä laadittiin Helsingin viher - ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelma (VISTRA), jossa määritellään koko Helsingin viherverkosto, liikkumisen pääreitit sekä alueita aktivoivat kaupunginosapuistot, joihin sisältyy liikuntapuistoja sekä leikkipuistoja ja -paikkoja. Asemakaavoituksessa määrätään tarkemmat puistojen sijainnit ja varataan riittävät tilavaraukset leikkiin ja liikkumiseen. Suunnittelun apuna on käytössä muun muassa analyysityökaluja ja väestöennusteita, mukaan lukien lasten ja nuorten määrän kehittymisen ennusteet. Käyttäjien eli lasten ja nuorten kehittämisideoita otetaan huomioon myös toteutussuunnittelussa.

Leikki- ja liikuntapalveluiden tarjontaan vaikuttaa myös niiden saavutettavuus eli etäisyys kotoa. Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu -palvelussa on meneillään hanke, jossa kehitetään työkalua viheralueiden saavutettavuuden ja käyttöpaineen arviointiin. Työkalun avulla muodostetaan kokonaiskuva viheralueverkoston nykytilasta ja kehittämiskohteista. Koko kaupungin kattava viheralueiden kartoitus, jossa on otettu huomioon sekä saavutettavuus että väestönkasvu, edistää eri alueiden tasapuolista kehittämistä.

Kaupunkistrategian päämäärät

Kaupunkistrategian mukaan ”kaupunkiympäristöä sekä liikunta- ja kulttuuritarjontaa kehitetään liikkumiseen ja arkiaktiivisuuteen kannustavaksi tasapuolisesti eri kaupunginosissa. Kaupunkia suunnitellaan ja rakennetaan tavalla, joka ottaa erilaiset käyttäjät huomioon.”

Kaupunkistrategian kärkihankkeen, liikkumisohjelman, tavoitteena on saada kaupunkilaiset liikkumaan enemmän ja istumaan vähemmän. Päämääränä on, että liikkuminen Helsingissä on helppo, sujuva ja houkutteleva arjen valinta. Hyväkuntoiset ja monipuoliset lähiliikunta- ja leikkipaikat voivat innostaa kaikenikäisiä helsinkiläisiä ulkoilemaan ja liikkumaan enemmän arjessaan. Kiinnostavilla leikki- ja lähiliikuntapaikoilla voi olla lisäävä vaikutus perheiden yhdessäoloon, lasten ja nuorten omatoimiseen leikkiin ja pelailuun sekä välillisesti myös liiallisen ruutujan vähentämiseen.

Yhteenveto

Leikki- ja liikuntapaikkojen monipuolinen ja tasapuolinen kehittäminen on tärkeä osa toimivaa kaupunkia. Aloitteessa esitettyä kartoitusta ja kehittämissuunnitelmaa tehdään tällä hetkellä useiden eri hallinnonalojen näkökulmista. Näiden edellä esitelyjen selvitysten ja toimenpidesuunnitelmien yhteenveto ja johtopäätösten tekeminen toteutetaan käyttäjälähtöisesti tiiviissä yhteistyössä eri toimialojen kanssa, jolloin tämä prosessi vastaa aloitteessa esitettyihin tavoitteisiin kattavasti. Myös tätä lausuntoehdotusta on valmisteltu yhdessä kulttuurin ja vapaa-ajan, kasvatuksen ja koulutuksen sekä kaupunkiympäristön toimialan viranhaltijoiden kanssa

Käsittely

27.11.2018 Ehdotuksen mukaan

Esityslistalle merkityn esittelijän Tarja Loikkasen ollessa poissa kokouksesta asian esittelijänä toimi Petteri Huurre.

Esittelijä

vs. liikuntajohtaja
Petteri Huurre

Lisätiedot

Stefan Fröberg, ulkoilupalvelupäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi

Matti Kuusela, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87783
matti.kuusela(a)hel.fi

Minna Paajanen, projektipäällikkö, puhelin: 040 726 2623
miika.paajala(a)hel.fi

Tuuli Salospohja, liikuntapalvelupäällikkö, puhelin: 310 87500
tuuli.salospohja(a)hel.fi

Jussi Luomanen, Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö, Maka (KYMP), puhelin: 0503646205

13.02.2019

---

jussi.luomanen(a)hel.fi

§ 62

Den av ledamoten Nelli Ruotsalainen väckta motionen om könsneutrala omklädningsrum vid hobby- och motionsanläggningar

HEL 2018-009104 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Nelli Ruotsalainen väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Nelli Ruotsalainen och 14 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden ska kartlägga hur man beaktar mångfalden av kön då det gäller hygienutrymmen vid hobby- och motionsanläggningar som staden upprätthåller. På basis av kartläggningen ska man utarbeta en sammanfattning om vad för slags ombyggnad och kostnader som krävs för att ändra omklädnings-, tvätt- och wc-utrymmen till platser där alla kön beaktas.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen har med anledning av motionen fått utlåtanden från kultur- och fritidsnämnden, stadsmiljönämnden och jämställdhetskommittén.

Vid planeringen av rumsdispositionen ska man beakta lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män, som förbjuder diskriminering på grund av könsidentitet eller könsuttryck. De fastigheter som är i stadens besittning ska vara ställen där service ordnas under hälsosamma och trygga former och på ett kundorienterat sätt. På basis av bestäm-

13.02.2019

melserna om tillgänglighet finns det redan i dagens läge i regel en könsneutral toalett i stadens alla lokaler, men denna är primärt avsedd för rörelsehindrade personer.

Jämställdhetskommittén har i sitt utlåtande konstaterat att det med tanke på strävan att åstadkomma en öppen, jämlik och fungerande stad är viktigt att alla gemensamma och offentliga lokaler också i verkligheten är öppna för stadsbor företrädande alla kön. Frågan är särskilt viktig för barn och ungdomar som tillhör sexuella minoriteter, och en ombyggnad av utrymmena skulle gagna möjligheterna för personer som annars lätt hamnar i marginalen att jämlikt ta del i de fritidstjänster som staden har att erbjuda.

Kulturtjänsterna verkar i ett antal byggnader av varierande åldrar, där lösningarna är ett uttryck för respektive tids tänkesätt. Toaletter och omklädningsrum för flera personer är i regel uppdelade efter kön, men enkeltoaletterna kan vara könsneutrala. Kraven på tillgänglighet innebär att det i alla lokaler ska finnas också större enkeltoaletter för rullstolsburna, småbarnsfamiljer och andra brukare som behöver mera utrymme och/eller privat avskildhet. Dessa toaletter är könsneutrala och kan vid behov också användas som omklädningsrum. För kulturella hobbyer behövs det i allmänhet inte någon grundlig omklädning.

Utövande av motionshobbyer förutsätter däremot större omklädnings- och tvättrum, varför det av ekonomiska skäl och beroende på den begränsade mängden disponibelt utrymme kan vara mera krävande att bygga könsneutrala utrymmen. I september 2018 lyckades man ändå få till stånd könsneutrala utrymmen i Östra centrums simhall genom att ett rum som förut enbart hade stått till spädbarnsfamiljers förfogande också öppnades för sexuella minoriteter.

Då det gäller kultur- och fritidssektorns byggnadsprojekt, så är till exempel största delen av centrumbiblioteket Odes kundtoaletter könsneutrala utan könsbeteckningar på dörrarna. Toaletterna i nybygget Dansens hus planeras på samma sätt. Det nya stadsmuseets toaletter är i huvudsak gemensamma för alla. Bland annat Oulunkylän ala-asteen koulu har i anslutning till ombyggnaden av fastigheten fått könsneutrala toaletter, där könsuppdelade grupptoaletter byggdes om till enkeltoaletter.

Då man bedömer omdisponeringar av toaletter samt tvätt- och omklädningsrum ska man beakta det ombyggnadsarbete som krävs och vilka kostnader dessa medför. Dessutom ligger toaletterna och omklädnings- och tvättrummen ofta i samma konstruktionsmässigt avskilda utrymme, eftersom det av kostnadsskäl är ändamålsenligt att placera vatten- och avloppsledningar och de funktioner som utnyttjar dessa i samma del av

byggnaden. Den fastighetsstrategi som offentliggörs nästa år fastslår bland annat att rumsdistributionen ska effektiviseras och att mängden lokaler och utrymmen inte ska få öka från nuvarande nivå.

Samtidigt är det med hjälp av innovativa lösningar möjligt att främja en ombyggnad av hygienutrymmen så att alla kön beaktas: tillgängliga, könsneutrala toaletter kan utrustas så att de kan användas även som tvättrum och därigenom betjäna alla kunder oavsett kön. En omdisponering av skolornas och övriga offentliga lokalers enkeltoaletter så att alla kön beaktas låter sig göras enkelt genom ommärkning.

Utifrån motionen görs det en kartläggning om vad för slags ombyggnad och kostnader som krävs för att ändra alla stadens motionsanläggningar så att alla kön beaktas.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Nelli Ruotsalaisen aloite
- 2 Tasa-arvotoimikunnan lausunto 20.12.2018

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 04.02.2019 § 99

HEL 2018-009104 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Nelli Ruotsalaisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

04.02.2019 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Palautusehdotus:

Mari Rantanen: Palautetaan uudelleen valmisteluun. On syytä huomio-

ida, että edelleen suurin osa ihmisistä mieltää itsensä nais- ja miespuoleisiksi jolloin heidän intimizeettitarpeensa on syytä huomioida kaupungin toiminnassa siten ettei mahdollisuutta asioida intiimitiloissa oman sukupuolensa mukaan oteta pois. Mikäli halutaan muunsukupuolisten omia tiloja, on ne rakennettava naisten ja miesten intiimitilojen lisäksi mikäli kaupunki katsoo, että se on kustannuksiltaan järkevää. Lisäksi on syytä huomioida ettei sukupuolineutraaliuden nimissä lisätä esimerkiksi lasten riskiä joutua seksuaalirikosten kohteiksi.

Kannattaja: Wille Rydman

Vastaehdotus:

Paavo Arhinmäki: Esittelijän perustelujen loppuun lisätään:

"Aloitteen pohjalta tehdään kartoitus, minkälaisilla muutostöillä ja kustannuksilla kaikki kaupungin liikuntapaikat voidaan muuttaa kaikki sukupuolet huomioiviksi."

Kannattaja: Maria Ohisalo

Asian käsittelyn keskeyttämisestä äänestettiin ennen keskustelun jatkamista.

1 äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Mari Rantasen palautusehdotuksen mukaisesti

Jaa-äännet: 13

Paavo Arhinmäki, Jasmin Hamid, Kaisa Hernberg, Veronika Honkasalo, Terhi Koulumies, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Jan Vapaavuori

Ei-äännet: 2

Mari Rantanen, Wille Rydman

Kaupunginhallitus päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 13 - 2.

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaisesti muutettuna

Jaa-äännet: 2

Mari Rantanen, Wille Rydman

Ei-äännet: 13

Paavo Arhinmäki, Jasmin Hamid, Kaisa Hernberg, Veronika Honkasalo

13.02.2019

lo, Terhi Koulumies, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Marcus Rantala, Nasima Razmyar, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Jan Vapaavuori

Kaupunginhallitus hyväksyi Paavo Arhinmäen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen äänin 2 - 13.

28.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 22.01.2019 § 25

HEL 2018-009104 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunkiympäristön toimialan rakennukset ja yleiset alueet -palvelukonaisuus vastaa kaupunkiympäristön rakentamisesta sekä käytettävyydestä. Kaupungin hallinnassa olevien kiinteistöjen tulee tarjota terveelliset ja turvalliset puitteet palvelujen asiakaslähtöiselle järjestämiselle. Kaupungin ensi vuonna julkaistavassa kiinteistöstrategiassa on myös yhtenä strategisena linjauksena määritelty tilankäytön tehostaminen, eikä tilojen kokonaismäärän tulisi kasvaa nykyisestä.

Tilankäytön suunnittelussa tulee ottaa huomioon laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta, joka kieltää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvan syrjinnän. Kaupunki on toteuttanut sukupuolineutraalit wc-tilat muun muassa keskustakirjasto Oodissa ja Oulunkylän ala-asteen peruskorjauksessa, jossa sukupuolittain jaotellut ryhmäkäymälät muutettiin yksittäisiksi vessaeriöiksi. Esteettömyyssäännös myös takaa sen, että lähes kaikissa kaupungin tiloissa on jo nyt ainakin yksi sukupuolineutraali wc.

Intiimitilojen muuttaminen kaikki sukupuolet huomioiviksi voi johtaa kustannusvaikutuksiin. Wc- ja peseytymistilojen sekä pukuhuoneiden tilamuutoksia arvioidessa tulee huomioida tiloihin vaadittavat muutostyöt ja niistä syntyvät kustannukset. Wc-, pukuhuone- ja peseytymistilat sijaitsevat usein myös samassa rakenteellisesti erotetussa tilassa, sillä

13.02.2019

vesi- ja viemäriputkistot ja niitä käyttävät toiminnot ovat kustannussyistä tarkoituksenmukaista sijoittaa samaan osaan rakennusta. Toisaalta innovatiivisilla tilaratkaisuilla voidaan edistää intiimitilojen muuttamista kaikki sukupuolet huomioiviksi: esteettömät sukupuolineutraalit wc-tilat voidaan varustella niin, että ne toimivat myös peseytymistiloina ja näin palvelevat henkilöitä sukupuolesta ja sukupuolen ilmaisusta riippumatta. Kouluissa wc-tilat ovat taas usein yksittäisiä vessaeriöitä, joten uudelleenmerkinnöillä on mahdollista muuttaa wc-tilat kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Kaupunkiympäristölautakunta pitää kannattavana aloitteessa ehdotettua kartoitusta, miten liikuntapaikkojen intiimitiloissa toteutuu sukupuolen moninaisuuden huomioiminen ja minkälaisilla muutostöillä ja kustannuksilla tilat voidaan muuttaa kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Käsittely

22.01.2019 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Mai Kivelä: Kaupunkiympäristölautakunta pitää kannattavana aloitteessa ehdotettua kartoitusta, miten liikuntapaikkojen intiimitiloissa toteutuu sukupuolen moninaisuuden huomioiminen ja minkälaisilla muutostöillä ja kustannuksilla tilat voidaan muuttaa kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Kannattaja: Silvia Modig

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Kaupunkiympäristölautakunta pitää kannattavana aloitteessa ehdotettua kartoitusta, miten liikuntapaikkojen intiimitiloissa toteutuu sukupuolen moninaisuuden huomioiminen ja minkälaisilla muutostöillä ja kustannuksilla tilat voidaan muuttaa kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Jaa-äännet: 2

Sirpa Asko-Seljavaara, Nuutti Hyttinen

Ei-äännet: 10

Eveliina Heinäluoma, Atte Kaleva, Mai Kivelä, Jape Lovén, Silvia Modig, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Laura Rissanen, Anni Sinmäki, Osmo Soininvaara

Poissa: 1

Kaisa Hernberg

13.02.2019

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi Mai Kivelän vastaehdotuksen äänin 10-2 (1 poissa).

15.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Lotta Hakanpää, projektiasiantuntija: 310 21397
lotta.hakanpaa(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 18.12.2018 § 228

HEL 2018-009104 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta puoltaa valtuutettu Nelli Ruotsalaisen ym. valtuustoaloitteessa esitetyn kartoituksen ja yhteenvedon tekemisestä harrastus- ja liikuntapaikkojen intiimitilojen muuttamisesta kaikki sukupuolet huomioiviksi.

Aloitteessa viitataan myös kaupunginvaltuustossa 3.5.2017 hyväksytyyn kaupunginhallituksen lausuntoon valtuutettu Anna Vuorjoen 16.11.2016 valtuustoaloitteesta, johon on kirjattu periaate pyrkiä sukupuolineutraaleihin WC-tiloihin kaupungin korjaus- ja uudisrakennushankkeissa.

Valtuutettu Ruotsalaisen aloitteen intiimitiloilla tarkoitetaan harrastus- ja liikuntapaikkojen pukeutumis-, peseytymis- ja WC-tiloja. Nämä tilat on aiemmin toteutettu valtaosin sukupuolinormatiivisesti, joten ne on jaettu stereotyyppisen olettaman mukaan miesten ja naisten tiloiksi huomioimatta sukupuolivähemmistöjä.

Lain miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta 7 §:ssä on kielletty sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä. Sukupuoli-identiteetillä tarkoitetaan henkilön kokemusta omasta sukupuolestaan ja sukupuolen ilmaisulla sukupuolen tuomista esiin pukeutumisella, käytöksellä tai muulla vastaavalla tavalla. Esimerkiksi sukupuoli-tunnukset WC-tilojen ovilla voidaan nähdä sekä perinteisinä sosiaalisina normeina että tilan omistajan määräyksinä tilan käyttäjille, ja norminvastaisen WC:n valitsemisesta voi seurata muiden paheksuntaa.

Pääsääntöisesti kaupungin kaikissa tiloissa on jo nyt esteettömyyssääntösten perusteella ainakin yksi - vain yhden henkilön käytössä oleva - sukupuolineutraali WC, mutta nämä WC:t on tarkoitettu liikuntaesteisille. Vastaavissa muissa tiloissa neutraalius voidaan saavuttaa yksinkertaisesti poistamalla sukupuolitunnukset WC-tilojen ovilta.

Liikuntatiloissa pukeutumis- ja peseytymistilojen koko on melko suuri, mistä johtuen tällaisten muutosten toteuttaminen voi olla haasteellista sekä taloudellisesti että käytössä olevien tilojen rajallisuuden vuoksi. Itäkeskuksen uimahallissa sukupuolineutraalit tilat saatiin kuitenkin aikaan syyskuussa 2018 avaamalla aiemmin vain vauvaperheiden käytössä ollut tila myös sukupuolivähemmistöjen käyttöön.

Liikuntatiloissa ei ole edellä mainittua Itäkeskuksen uimahallia lukuun ottamatta tehty toiminnallisia perusparannustöitä pukeutumis-, peseytymis- ja WC-tiloissa vuosina 2017–2018.

Kulttuuripalvelut toimivat useissa eri-ikäisissä rakennuksissa, joiden ratkaisut kuvastavat oman aikansa ajattelua. Usein niissä on tarjolla sekä sukupuolitettuja että neutraaleja WC-tiloja. Useamman kävijän WC-tilat on säännönmukaisesti sukupuolitettu, mutta yksittäisvessat voivat olla sukupuolineutraaleja. Uudessa kaupunginmuseossa toiletit ovat pääosin kaikille yhteisiä. Esteettömyysvaatimusten takia kaikissa tiloissa on myös isompia yksittäisvessoja pyörätuolinkäyttäjien, pienten lasten perheiden ja muiden enemmän tilaa ja/tai yksityisyyttä tarvitsevien kävijöiden käyttöön. Nämä vessat ovat sukupuolineutraaleja ja niitä voidaan tarvittaessa käyttää pukuhuoneina. Kulttuurikohteiden harastukset eivät yleensä edellytä perusteellista vaatteidenvaihtoa.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan rakennushankkeista esimerkiksi keskustakirjasto Oodin asiakas-wc-tiloista valtaosa on sukupuolineutraaleja. Niiden ovissa ei ole sukupuolitunnuksia. Lisäksi myös henkilökunnan pukuhuone- ja suihkutiloissa huomioidaan kaikki sukupuolet. Tanssin talon suunnittelussa on myös lähdetty siitä, että uudisrakennuksen wc-tilat ovat sukupuolineutraaleja. Hanke ei ole vielä rakennuslupavaiheessa.

Käsittely

18.12.2018 Ehdotuksen mukaan

Lautakunta päätti käsitellä 12:n esityksen kokouksen kolmantena asiana.

Vastaehdotus:

Mika Ebeling: Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta toteaa, että sukupuolten tarve yksityisyyteen huomioidaan jatkossakin.

Mika Ebelingin vastaehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Mika Ebeling jätti päätöksestä eriävän mielipiteen seuraavilla perusteluilla:

Yleensä pyritään siihen, että ajattelumme on totuudenmukaista. Jos ajattelumme on tosiasioiden vastaista, pyrimme korjaamaan ajattelumme. Pyrimme myös auttamaan toisia ymmärtämään asiat totuudenmukaisesti.

Jos esim. 170 cm pitkä nuori nainen painaa 30 kg ja kokee olevansa läski, niin mitä me teemme? Ohjaammeko hänet rasvaimuun, jotta hän pääsee läskeistään eroon, vai toteammeko ystävällisesti, ettei hän on lainkaan läski, pikemminkin aliravittu?

Jos taas joku ihminen kokee olevansa amputoitu ihminen amputoimattomassa ruumiissa, niin ohjaammeko tämän ihmisen amputoitavaksi, vai yritämmekö auttaa häntä muuten?

Kuten Transtukupisteen sivuilta näemme, siellä propagoidaan ajatusta, että sukupuoli ei olisi biologinen tosiasia, vaan asia, jossa ajattelumme ei tulisikaan pyrkiä totuudellisuuteen, vaan jossa tosiasiat muuttuisivat ajattelumme mukaan.

Tähän kielipeliin ei pidä mennä mukaan. Tämän kielipelin voi nähdä myös uskontona, valheellisena uskontona, jota yritetään pakkoistuttaa kaikille. Tähän ei tule suostua.

Riippumatta siitä, millaisia ajatuksia ihmisen päässä liikkuu, pisuaarit soveltuvat niille, joilla on miehen ulkoiset sukupuolielimet, mutta niille, joilla on naisen ulkoiset sukupuolielimet, ne eivät sovi. Naisten pitää päästä istumaan pissatakseen.

Yhteiskunnan ei pidä haaskata rahaansa transuskonnon levittämiseen.

27.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

vs. liikuntajohtaja
Petteri Huurre

Lisätiedot

Petteri Huurre, liikuntapaikkapäällikkö, puhelin: 310 87791
petteri.huurre(a)hel.fi
Tuula Haavisto, kulttuurijohtaja, puhelin: 040 551 7335
tuula.haavisto(a)hel.fi

13.02.2019

Ärende/30

§ 63

Den av ledamoten Emma Kari väckta motionen om slopande av skolmorgnar som börjar klockan åtta

HEL 2018-009107 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Emma Kari väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Emma Kari och 22 andra ledamöter föreslår i sin motion att fostrans- och utbildningsnämnden anvisar Helsingfors skolor att planera skoldagarna så att de tidiga skolmorgnarna slopas.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Fostrans- och utbildningsnämnden konstaterar i utlåtandet som den gett med anledning av motionen att de iakttagelser om ungdomarnas sömnbehov och senareläggningen av skolgången som ingår i motionen är behövliga och ändamålsenliga. Fostrans- och utbildningsnämnden kommer att rekommendera att skoldagarna för årskurserna 7–10 i grundskolorna och i gymnasierna börjar mellan klockan 8.30 och 9.00 från och med hösten 2019.

Fostrans- och utbildningsnämnden betonar dock i sitt utlåtande att skolorna och läroanstalterna själva fritt får bestämma när skoldagen börjar efter att ha hört elev- och studentkåren och vårdnadshavarna. Vid grundskolorna och gymnasierna ses det till att rektorerna, lärarna och studerandena deltar i beredningen som gäller tiden då skoldagarna

börjar. Stadsstyrelsen har också gett en uppmaning om att det ska säkerställas att möjligheterna till morgonverksamhet för specialbarn och barn med funktionsnedsättning tryggas i de skolor som övergår till senare skolmorgnar.

Enligt fostrans- och utbildningsnämndens bedömning svarar en senareläggning av tiden då skoldagarna börjar särskilt i årskurserna 7–10 och i gymnasierna mot de utmaningar som tonårens rytm för sömn och vakenhet för med sig. Att tonåringarnas och unga vuxnas sömnbrist har blivit kronisk har lyfts fram i inhemska och internationella undersökningar. Enligt WHO:s skolelevsundersökning går över 70 procent av finländarna som är över 15 år gamla och lägger sig kl. 23 eller senare. Rytmen för sömn och vakenhet blir senare i de tidiga tonåren och insomningen sker likaså senare. Det här syns särskilt inom den grundläggande undervisningen i årskurserna 7–9. En ändring av den naturliga sömnperioden gör att dygnsrytmen blir några timmar senare. Vakenheten är som bäst på kvällen. Sömnbehovet minskar dock inte. Ungdomarna behöver mer sömn än vuxna, i genomsnitt åtta eller nio timmar per natt.

I tonåren orsakar en ändring i rytmen för sömn och vakenhet och faktorer som hänför sig till levnadsvanorna och livssituationen lätt långvarig sömnbrist som påverkar funktionsförmågan under dagen. Sömnbristen kommer till uttryck som svårigheter att vakna i tid till skolan, trötthet under dagen, sämre koncentrationsförmåga och försvärad inläring. Hos ungdomarna delas sömnen upp ojämnare mellan vardagar och veckoslut/skollov, då de sover betydligt längre. Det här räcker dock inte till för att kompensera för sömnbristen.

Grundläggande utbildning

I skolhälsoenkäten som riktades till ungdomar år 2017 framgick att majoriteten av barnen och ungdomarna i Helsingfors mår bra. De gillar skolgången och har olika slags hobbyer. Ett orosmoment är bl.a. att många ungdomar sover för lite. Om skoldagarna inom den grundläggande utbildningen börjar senare i årskurserna 7–10 svarar det mot de utmaningar i ungdomarnas skolgång som orsakas av ändringar i rytmen för sömn och vakenhet som framgår av utredningarna. I helhetsplaneringen av skoldagarna ska dock uppmärksamhet fästas vid vad som bestäms om längden på skoldagarna i förordningen om grundläggande utbildning. Då skoldagen börjar senare blir skoldagen längre på eftermiddagen.

Vid planeringen av skoldagen ska också fästas uppmärksamhet vid möjligheterna att utnyttja skollokaler under dagen. Klassrummen utnyttjas redan nu effektivt och om skoldagen börjar senare kan det i vis-

sa skolor vara utmanande med tanke på organiseringen av klassrummen. Då början av skoldagen senareläggs ska möjligheten till flexibilitet för enskilda skolor beaktas.

Gymnasiet

Finlands Gymnasistförbund genomförde under våren en enkätundersökning om skoldagarnas tidsscheman för sina egna medlemmar. Enkäten besvarades av drygt 1 000 gymnasister. Av de som svarade önskade mer än hälften att skolan börjar tidigast klockan 9.

Fostrans- och utbildningssektorn genomförde 25.10–2.11.2018 en enkätundersökning om tiden för början på skoldagarna för rektorer och lärare och gymnasister. Enkäten besvarades av totalt 782 elever, varav 69 procent understödde tanken om att slopa morgnar som börjar klockan åtta. De studerande beskriver lektionerna som börjar tidigt på morgonen som tunga och tröttsamma. Hobbyer och studieuppgifter skjuter upp tiden då de studerande går och lägger sig. Skolresan kan räcka länge och att hinna till lektioner som börjar tidigt förutsätter mycket tidigt vaknande. Å andra sidan beskrev de studerande som besvarade enkäten i sina svar också skoldagens längd och sin oro över de verkningar som en senareläggning av början av dagen har för skoldagens sluttidpunkt.

I fråga om gymnasierektorer och -lärare besvarades enkäten av totalt 47 personer, varav 47 procent understödde tanken om att slopa de tidiga morgnarna. Alla sex rektorer som besvarade enkäten var av den åsikten att slopandet av de tidiga morgnarna kan förverkligas schematekniskt. I en del gymnasier har skoldagen redan nu planerats att börja klockan 8.30. Även i rektorernas och lärarnas svar finns hänvisningar till de studerandes trötthet på lektioner som börjar tidigt. Å andra sidan begrundas verkningarna av den senare starttiden på avslutningstiden på gymnasisternas skoldag.

Inom gymnasieutbildningen planeras ett nytt rotationsschema för lektionerna, varvid det är möjligt att beakta en senare början på lektionerna mellan klockan 8.30 och 9.00.

Stadin ammatti- ja aikuisopisto

Stadin ammatti- ja aikuisopisto erbjuder utbildning i grundläggande yrkesexamen, yrkes- och specialyrkesexamen, läroavtalsutbildningar, förberedande utbildningar, tilläggsundervisning för den grundläggande utbildningen och olika slag av kompletterings- och kortutbildningar. Dessutom ordnar läroanstalten utbildning i form av öppna yrkesstudier och verkstadsverksamhet för ungdomar. De studerandes ålder, livssituation, färdigheter och mål är varierande. Till yrkesutbildningen hör

också inläring på jobbet, varvid tiden då arbetsdagen börjar bestäms tillsammans med arbetsgivaren. Arbetsdagarna börjar i vissa branscher före klockan åtta.

På Stadin ammatti- ja aikuisopisto har man övergått till årsarbetstid för lärare och ett teambaserat arbetssätt, vilket gör det möjligt med allt mångsidigare undervisningsarrangemang.Handledning för inläringen som sker på läroanstalten kan ordnas flexibelt mellan klockan 8.00 och 20.00.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Maria Nyfors, stadssekreterare, telefon: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Emma Karin aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 81

HEL 2018-009107 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Emma Karin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Kaupunginhallitus muistutti, että helsinkiläiset koulut ja oppilaitokset saavat päättää vapaasti itse koulupäivän alkamisajankohdasta.

Samalla kaupunginhallitus kehotti, että ne koulut, jotka siirtyvät myöhäisempään koulun aloitukseen, varmistavat samalla erityislasten ja vammaisten lasten mahdollisuuden aamutoimintaan ennen varsinaisen koulun alkua.

Käsittely

28.01.2019 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

13.02.2019

Vastaehdotus:

Mika Raatikainen: Lisätään päätösehdotukseen kohta

"Ne koulut, jotka siirtyvät myöhäisempään koulun aloitukseen, varmistavat samalla erityislasten ja vammaisten lasten mahdollisuuden aamutoimintaan ennen varsinaisen koulun alkua."

Kannattaja: Veronika Honkasalo

Vastaehdotus:

Pia Pakarinen: Lisätään kappaleeseen 2)

"... ja muistuttaa, että helsinkiläiset koulut ja oppilaitokset saavat päätää vapaasti itse koulupäivän alkamisajankohdasta."

Kannattaja: Wille Rydman

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti vastaehdotusten mukaisesti muutetun ehdotuksen.

21.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 18.12.2018 § 281

HEL 2018-009107 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Lautakunta toteaa, että aloitteen huomioiden nuorten unentarpeesta ja koulunkäynnin myöhentämisestä ovat tarpeellisia ja tarkoituksenmukaisia.

Kansallisissa ja kansainvälisissä tutkimuksissa on tuotu esiin teinien ja nuorten aikuisten kroonistunut univaje. WHO:n koululaistutkimuksen mukaan suomalaisista yli 15-vuotiaista yli 70 prosenttia menee nukkumaan klo 23 tai myöhemmin. Nuorten uni-valverytmi ja nukahtaminen kääntyy myöhäisemmäksi varhaisteini-iässä ja sen vuoksi illalla nukahtaminen myöhentyy. Erityisesti tämä tulee esiin perusopetuksen 7–9-

luokilla. Teini-ikäisen (13–19-vuotiaiden) kehossa tapahtuu lukuisia normaaleja muutoksia ja vuorokausirytmien muutos on vain yksi niistä. Tämä luonnollinen unijakson muutos siirtää vuorokausirytmisiä muutosten tunnin myöhäisemmäksi. Vireystila on korkeimmillaan illalla. Unentarve ei kuitenkaan vähene. Nuoret tarvitsevat enemmän unta kuin aikuiset, keskimäärin kahdeksan tai yhdeksän tuntia yössä.

Teini-ikäisen uni-valverytmien muutos sekä elämäntapoihin ja -tilanteeseen liittyvät tekijät aiheuttavat helposti pitkäkestoista univajetta, mikä vaikuttaa päivittäiseen toimintakykyyn. Univaje ilmenee vaikeutena herätä kouluihin ajoissa, päivittäisenä väsymyksenä ja keskittymiskyvyn heikkenemisenä, jolloin oppiminen vaikeutuu. Nuorella uni jakaantuu epätasaisemmin arjen ja viikonlopun/lomien välillä, jolloin nukutaan huomattavasti pidempään, mikä ei kuitenkaan riitä univajeen kompensointiin.

Perusopetus

Nuorille kohdennetussa vuoden 2017 kouluterveyskyselyssä tuli esiin, että valtaosa helsinkiläisistä lapsista ja nuorista voi hyvin, he pitävät koulunkäynnistä ja harrastavat erilaisia asioita. Huolen aiheena on muun muassa se, että monet nuoret nukkuvat liian vähän. Perusopetuksen koulupäivien alkaminen myöhemmin 7–10-luokilla vastaisi tutkimuksissa esiin tulleisiin varhasteini-ikäisen muuttuneen uni-valverytmien haasteisiin nuorten koulunkäynnissä. Peruskoulujen koulupäivien kokonaissuunnittelussa on kuitenkin huomioitava perusopetusasetuksessa säädetty koulupäivien pituus. Koulupäivän aloitus myöhemmin merkitsee koulupäivän pidentymistä iltapäivällä. Suunnittelussa on huomioitava myös koulutilojen käyttömahdollisuudet koulupäivän aikana. Luokkatilat ovat jo nyt tehokkaassa käytössä. Koulupäivän aloituksen myöhentäminen voi joissain kouluissa olla luokkatilojen järjestämisen kannalta haasteellista. Koulupäivän aloituksen myöhentämisessä on huomioitava koulukohtainen joustomahdollisuus suunnittelussa.

Lukio

Suomen lukiolaisten liitto toteutti keväällä kyselyn koulupäivien aikatauluista omille jäsenilleen. Kyselyyn vastasi runsas 1 000 lukiolaista. Vastajista hieman yli puolet toivoi koulun alkavan aikaisintaan kello 9. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala toteutti oman kyselyn koskien koulupäivien alkamisaikaa ajalla 25.10. – 2.11.2018 Helsingin kaupungin lukion rehtoreille ja opettajille sekä lukiolaisille.

Kyselyyn vastasi yhteensä 782 opiskelijaa, joista 69 prosenttia kannatti luopumista kahdeksan aamuista. Opiskelijat kuvaavat varhain aamulla alkavia oppitunteja raskaina ja väsyttävänä. Harrastukset ja opiskelutehtävät viivästyttävät opiskelijoiden nukkumaanmenoaikaa. Koulumat-

13.02.2019

ka voi kestää kauan, jolloin varhain alkaville oppitunneille ehtiminen edellyttää heräämistä hyvin aikaisin. Toisaalta kyselyyn vastanneet opiskelijat kuvasivat vastauksissaan myös koulupäivän pituutta ja huolta oppituntien mahdollisen myöhäisemmän alkamisajan vaikutuksesta koulupäivän päättymisaikaan.

Lukioiden rehtoreista ja opettajista kyselyyn vastasi yhteensä 47 henkilöä, joista 47 prosenttia kannatti varhaisista aamuista luopumista. Vastanneista 6 oli rehtoreita. Kaikki kyselyyn vastanneista rehtoreista olivat sitä mieltä, että varhaisista aamuista luopuminen on mahdollisuus toteuttaa lukujärjestysteknisesti. Osassa lukioista koulupäivä on jo suunniteltu alkamaan kello 8.30. Vastauksissa viitataan myös opiskelijoiden väsymykseen varhain alkavilla oppitunneilla. Toisaalta vastauksissa pohditaan koulupäivän myöhäisemmän alkamisajan vaikutusta lukiolaisten koulupäivän päättymisaikaan. Koulupäivän alkamisaikaa suunnitellessa on huomioitava vaikutukset lukiolaisten koulupäivän päättymisaikaan. Lukiokoulutukseen suunnitellaan myös uutta tuntikiertokaaviota, jolloin on mahdollista huomioida oppituntien myöhäisempi aloitus kello 8.30-9.00 välillä.

Stadin ammatti- ja aikuisopisto

Stadin ammatti- ja aikuisopisto tarjoaa koulutusta ammatillisissa perustutkinnoissa, ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa, oppisopimuskoulutuksissa, valmentavissa koulutuksissa, perusopetuksen lisäopetuksessa sekä erilaisissa täydennys- ja lyhytkoulutuksissa. Lisäksi oppilaitos järjestää koulutusta avoimena ammatillisina opintoina sekä nuorten työpajatoimintana. Opiskelijoiden ikä, elämäntilanne, valmiudet sekä tavoitteet ovat vaihtelevia. Ammatilliseen koulutukseen kuuluu myös oppiminen työpaikalla, jolloin työpäivän alkamisesta sovitaan yhdessä työnantajan kanssa. Työpäivät alkavat tietyillä ammattialoilla ennen kello kahdeksaa. Stadin ammatti- ja aikuisopistossa on siirrytty opettajien vuosityöaikaan sekä tiimimäiseen työskentelyyn, mikä mahdollistaa aikaisempaa monipuolisemmat opetusjärjestelyt. Oppilaitoksessa tapahtuvaa oppimisen ohjausta on mahdollista järjestää joustavasti klo 8.00-20.00 välillä.

Koulupäivien alkaminen myöhemmin peruskoulussa vuosiluokilla 7-10 ja lukioissa vastaisi edellä kuvattuihin tutkimushavaintoihin teini-ikäen univalverytmin tuomista haasteista nuorten koulunkäyntiin. Stadin ammatti- ja aikuisopistossa opetusjärjestelyt on mahdollista toteuttaa joustavasti klo 8:00-20.00 välillä. Kasvatus- ja koulutuslautakunta suosittelee, että peruskoulujen 7-10-luokkien ja lukioiden koulupäivät alkavat kello 8.30-9.00 välillä syksystä 2019 alkaen. Peruskouluissa ja lukioissa huolehditaan siitä, että rehtorit, opettajat ja opiskelijat osallistuvat valmisteluun koskien koulupäivien alkamista. Kasvatus- ja kou-

13.02.2019

lutuslautakunta korostaa kuitenkin, että koulut ja oppilaitokset saavat päättää vapaasti itse koulupäivän alkamisajankohdasta oppilas- ja opiskelijakuntaa sekä huoltajia kuultuaan.

Käsittely

18.12.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Pia Pakarinen: Lisätään kappaleen 13 loppuun viimeinen virke:

"Kasvatus- ja koulutuslautakunta korostaa kuitenkin, että koulut ja oppilaitokset saavat päättää vapaasti itse koulupäivän alkamisajankohdasta oppilas- ja opiskelijakuntaa sekä huoltajia kuultuaan".

Kannattaja: Ville Jalovaara

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Pia Pakarisen vastaehdotuksen.

20.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tuulia Tikkanen, opetuskonsultti, puhelin: 310 88047
tuulia.tikkanen(a)hel.fi

§ 64

Den av ledamoten Petrus Pennanen väckta motionen om finansiering från staden för populära delaktighets- och gemenskapsevenemang

HEL 2018-007170 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Leena Mickwitz, stadssekreterare, telefon: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Petrus Pennanen väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Petrus Pennanen och 20 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden reder ut genom vilken fördjupad form av samarbete man kan säkerställa fortsättningen för Restaurangdagen, Städdagen, Middag under bar himmel och Block Party. Dyliga samarbetsformer som presenteras i motionen är t.ex. köp av evenemang som tjänst av dem som ordnat det tidigare. Samtidigt föreslås det att man reder ut om evenemangens kartplattformar kan kombineras t.ex. i Helsingfors-applikationen.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Kultur- och fritidsnämnden konstaterar i sitt utlåtande 11.9.2018 om motionen bl.a. att evenemangen är viktiga för Helsingfors, av såväl ekonomiska som kulturpolitiska orsaker. Evenemangen stärker Helsingfors identitet och ökar stadens dragningskraft. Toppkvalitet och en lättillgänglig kultur och konst samt alla möjliga publikevenemang för samman människor och förstärker gemenskapen. De hämtar även turister och ökar stadens livskraft och mångfald.

13.02.2019

Helsingfors förhåller sig positivt till all form av kulturell medborgaraktivitet. Stadens nya sektormodell gör att stadens tjänster kan produceras mer kundorienterat än tidigare. Även samhällets utveckling i övrigt, stadens serviceattityd och t.ex. reformen av lagen om penninginsamlingar kommer att göra det lättare att ordna evenemang.

I nämndens utlåtande konstateras det vidare att evenemangen grovt kan delas in i tre stora helheter; evenemang som staden själv producerar, sådana som medborgargemenskapen producerar på olika sätt, evenemang som understöds av staden samt evenemang som staden inte direkt stöder. Den sistnämnda gruppens evenemang kan vara småskaliga eller också klart ordnade enligt marknadsvillkor.

Man håller på att samla ihop produktionen av stadens egna evenemang. Dessutom håller staden på att koncentrera koordineringen av stora evenemang i en gemensam grupp för staden för detta ändamål och den kommande strategin för evenemang.

Man utvecklar också verksamhetsförutsättningarna för evenemang som stöds med bidrag så att dessa ska vara mer kundorienterade. Kultur- och fritidsnämnden har 13.2.2018 gjort upp gemensamma riktlinjer för bidragsprinciperna. Sektorn har sammanlagt 26 320 000 euro till förfogande i pågående års budget för olika understöd till kultur, idrott och ungdomsarbete. Under 2017 beviljades understöd för sammanlagt 1 720 projekt enligt ansökan.

Bidragssystemets idé är att understödja verksamhet som gör stadens kultur-, idrotts- och ungdomstjänster mer mångsidiga. Den som söker om understöd står för ansvar och organisation och stadens understöd behöver inte täcka evenemangets helhetskostnader. Projektets framgång beror på bl.a. hur organisatören lyckas anpassa genomförandet till de befintliga resurserna. Staden ansvarar inte för produktionen av dylika evenemang, utan gör dem endast möjliga. Det är motiverat att bevara denna gränsdragning och rollfördelning. Evenemangen ordnas av olika aktörer som ständigt växlar och även staten, övriga finansiärer och kunderna som anlitar tjänster inverkar i hög grad på förutsättningarna för denna verksamhet. Även i lagen om sammankomster förutsätts tydligt ansvar för organisatören.

En övergång till köp av tjänster ändrar grundligt på den nuvarande situationen och således även på evenemangets karaktär. I den föreslagna modellen är staden beställare av evenemangen med ökat ansvar. Köptjänster ändrar på evenemangets natur, från medborgarverksamhet till offentlig anskaffning och näringsverksamhet. Vid beställningen måste man tillämpa konkurrensutsättning enligt upphandlingsbestämmel-

13.02.2019

serna. Kontaktytan till stadsstrategin minskar betydligt, åtminstone med tanke på delaktigheten.

Nämnden konstaterar till slut att staden fortsättningsvis stöder olika evenemang, i synnerhet via sitt understödssystem. Staden utvecklar kontinuerligt sitt understödssystem för att svara på stadsbornas förändrade behov. Staden ser också till att evenemangen ordnas bättre och att de övriga verksamhetsförutsättningarna förbättras med hänsyn till det allmänna bästa. Samtidigt föreligger det skäl att evenemangsproducenterna utvecklar sina kunskaper om att själva skaffa medel. Dessutom anser nämnden det värt att utreda om den samarbetsmodell som används vid idrottsevenemang kan tillämpas vid produktionen av vissa kulturevenemang. Partnerskapsevenemang där man ingår ett samarbetsavtal mot vederlag mellan staden och evenemangets producent är en fjärde typ av evenemang utöver de tre andra typerna som nämns i utlåtandet.

I motionen nämns möjligheten att föra in evenemangen i Helsingfors-applikationen. Möjligheten att utveckla Helsingfors-applikationen som ett mobilt användargränssnitt för stadens service ska granskas i digitaliseringsarbetsgruppens rapport, som blir klar i februari 2019. Applikationen är en betydande del av kultur- och fritidssektorns digitaliseringsplan för 2019–2023. Sätten att använda applikationen preciseras när planeringen framskrider.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Leena Mickwitz, stadssekreterare, telefon: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Petrus Pennasen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 21.01.2019 § 46

HEL 2018-007170 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Petrus Pennasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 36054
leena.mickwitz(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 11.09.2018 § 177

HEL 2018-007170 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta ei pidä aloitteessa esitettyä toimintatapaa tarkoituksenmukaisena, vaan esittää että kaupunki jatkaa erilaisen tapahtumien tukemista ensisijaisesti avustusjärjestelmänsä kautta.

Erilaiset, erikokoiset ja eri yleisöille suunnatut ja yleisöjen kanssa tehtävät tapahtumat ovat Helsingille tärkeitä sekä elinkeino- että kulttuuripoliittisista syistä. Monipuolinen tapahtumallisuus vahvistaa Helsingin identiteettiä ja lisää kaupungin vetovoimaa. Huippulaatu ja helposti lähestyttävä kulttuuri ja taide sekä kaikenlaiset yleisötapahtumat tuovat ihmisiä yhteen ja vahvistavat yhteisöllisyyttä. Ne tuovat myös tilapäisesti kaupunkia käyttäviä matkailijoita ja lisäävät kaupungin elinvoimaa ja monimuotoisuutta.

Helsinki suhtautuu myönteisesti kaikkeen kansalaisaktiivisuuteen kulttuurin kentällä, oli kyseessä sitten järjestäytynyt toiminta tai erilaiset spontaanit tapahtumat. Sosiaalinen media on madaltanut osallistumista, lisänneet vuorovaikutusta ja tulleet normaaliksi osaksi kaikenlaisten tapahtumien markkinointia. Kaupungin uusi toimialarakenne mahdollistaa kaupungin palvelut kulttuurin, liikunnan ja vapaa-ajan toimialalla aiempaa asiakaslähtöisemmin. Myös muu yhteiskunnallinen kehitys, kaupungin palveluasenne ja esimerkiksi rahankeräyslain uudistaminen tulevat osaltaan helpottamaan tapahtumien järjestämistä.

Kaupungin rooli tapahtumien järjestämisessä on terävöitymässä kaupunkistrategian mukaisesti. Tapahtumat voidaan jakaa karkeasti kolmeen isoon kokonaisuuteen. Kaupungin omiin itse tuottamiin tapahtumiin, kansalaisyhteiskunnan eri tavoin tuottamiin tapahtumiin, joita tue-

taan avustusjärjestelmän kautta sekä tapahtumiin, joita kaupunki ei suoranaisesti tue. Viimeisimmän luokan tapahtumat voivat olla mitta-kaavaltaan pieniä tai toisaalta selkeästi markkinaehtoisesti järjestettäviä tapahtumia.

Kaupungin omien tapahtumien hajallaan olevia tuotantoja ollaan kokoamassa yhteen, kun Helsingin juhlatuotteiden tuottajaorganisaationa toimivan Helsinki-viikon säätiön roolia ollaan muuttamassa kaupungin tapahtumasäätiöksi. Tavoitteena on vahvistaa näiden tapahtumien strategista ohjausta ja saavuttaa tuotantoihin, markkinointiin, viestintään ja kumppanuuksiin liittyviä synergiaetuja. Lisäksi kaupunki on tiivistämässä suurtapahtumien koordinoitua kaupunkiyhteisen suurtapahtumaryhmän ja tulevan suurtapahtumastrategian kautta.

Myös avustusjärjestelmän avulla tuettavien tapahtumien toimintaedellytyksiä kehitetään aiempaa asiakaslähtoisemmäksi. Avustusmäärärahoista päättävä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta linjasi 13.2.2018 toimialan yhteiset avustusperiaatteet. Avustuksilla lisätään kaupungin vetoimaa, asukkaiden elämänlaatua, toimintakykyä ja elämän hallintaa. Kaupungin harkinnanvaraisen avustusjärjestelmän perusideana on kehittää kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä sekä parantaa kaupunkilaisten mahdollisuuksia voimaantua, liikkua, luoda ja olla aktiivinen toimija.

Kuluvan vuoden talousarviossa toimialalla on yhteensä 26 320 000 euroa kulttuurin, liikunnan ja nuorisotyön erilaisiin avustuksiin. Vuonna 2017 avustuksia myönnettiin hakemuksiin perustuen yhteensä 1 720 eri hankkeelle.

Avustusjärjestämisen ideana on tukea toimintaa, joka monipuolistaa kaupungin kulttuuri-, liikunta ja nuorisopalvelujen omaa palvelutuotantoa. Olennaista siis on, että kaupunki ei ole vastuussa tämän tyyppisten tapahtumien tuotannosta vaan toimii mahdollistajana, tämä rajanveto ja roolijako on syytä säilyttää. Tapahtumien toimija kenttä on elävä ja jatkuvasti muuttuva ja sen toimintaedellytyksiin vaikuttavat keskeisesti myös valtio, muut rahoittajat sekä palveluita käyttävät asiakkaat. Myös kokoontumislaki edellyttää tapahtumissa selkeitä järjestäjävastuuta.

Valtuustoaloitteessa esitetään yhdeksi mahdolliseksi ratkaisuksi valikoiduille tapahtumille, että kaupunki ostaisi ne nykyisiltä järjestäjiltä avustamisen sijaan. Vaihtoehdossa tapahtumille osoitettu resurssi otettaisiin kaupungin käyttötaloudesta, mikä muuttaisi tapahtumiin liittyviä peruslähtökohtia ja vastuuta.

Avustamisen lähtökohta on lisätä jo olemassa olevaa resurssia ja mahdollistaa osaltaan hankkeen toteutuminen. Vastuu ja organisointi jäävät avustuksen hakijalle, eikä kaupungin avustuksen tule kattaa kokonai-

suudessaan tapahtuman kuluja. Hankkeen onnistuminen on riippuvainen muun muassa organisaattorin kyvykkyydestä mitoitetaan toteutus olemassa oleviin resursseihin. Some-tapahtumien kokemuksista ja epäsuorasti myös itse valtuustoaloitteesta voidaan päätellä, ettei tässä ole aina onnistuttu.

Ostopalveluun siirtyminen muuttaisi perustavan laatusesti nykyistä asetelmaa ja samalla myös tapahtuman luonnetta. Ostopalvelut kate-taan kaupungin käyttötaloudesta avustuspäärahoiden sijaan. Kaupunki tulisi esitetyssä mallissa olemaan tapahtumien tilaaja ja sen vastuut kasvaisivat. Ostopalvelu muuttaisi tapahtumien luonteen pitkälti kansalaistoiminnasta julkisiksi hankinnoiksi ja elinkeinon harjoittamiseksi. Tilaamisessa jouduttaisiin soveltamaan myös hankintasääntöjen mukaista kilpailutusta. Nykyiset tapahtumatuottajat eivät olisi itsestään selviä valintoja toteuttajina. Tarttumapinta kaupunkistrategiaan kaventuisi merkittävästi ainakin osallisuusnäkökulmasta.

Ostopalveluihin siirtymisen sijaan on syytä kehittää kansalaisyhteiskunnan tuottamia kaupunkitapahtumia niin, ettei niiden arvokas lähtökohta vaarannu.

Edellä esitetyn perusteella kaupunki jatkaa erilaisten tapahtumien tukemista ensisijaisesti avustusjärjestelmänsä kautta. Kaupunki kehittää jatkuvasti avustusjärjestelmänsä vastaamaan kaupunkilaisten muuttuvia tarpeita. Samalla kaupunki huolehtii siitä, että tapahtumien järjestäminen ja muut toimintaedellytykset paranevat yhteisen edun mukaisesti. Samaan aikaan tapahtumien tuottajien osaamista omasta varainhankinnasta on syytä kehittää. Lisäksi lautakunta pitää selvittämisen arvoisena voitaisiinko liikuntatapahtumissa käytettyä yhteistyösopimusmallia soveltaa joihinkin kulttuurin tapahtumatuotantoihin.

Käsittely

11.09.2018 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että lausunnon viimeisen kappaleen loppuun lisätään virke: "Lisäksi lautakunta pitää selvittämisen arvoisena voitaisiinko liikuntatapahtumissa käytettyä yhteistyösopimusmallia soveltaa joihinkin kulttuurin tapahtumatuotantoihin."

Lautakunta hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Tuula Haavisto

Lisätiedot

Veikko Kunnas, kumppanuuspäällikkö, puhelin: 310 37002

13.02.2019

Ärende/31

---

veikko.kunnas(a)hel.fi

§ 65

Den av ledamoten Johanna Nuorteva väckta motionen om lansering av familjeträning för tonåringars föräldrar

HEL 2018-009098 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Johanna Nuorteva väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Johanna Nuorteva och 32 andra ledamöter föreslår i sin motion att man ska lansera familjeträning för tonåringars föräldrar.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till givna utlåtanden och konstaterar att en av de centrala tyngdpunkterna i Helsingfors stadsstrategi 2017–2021 är att bryta de ungas utslagning och att reducera olikvärdigheten. Att erbjuda tonåringar och deras familjer stöd är ett betydelsefullt led i arbetet med att förebygga utslagning.

Att stödja föräldraskapet är en central del av det grundläggande arbetet inom social- och hälsovården. För dem som väntar sitt första barn ordnas det familjeträning i form av samarbete mellan mödra- och barnrådgivningen och lekparken samt i form av digital familjeträning via webbsidan Familjestöd. För ungdomar i grundskoleåldern finns skolhälsovårdens omfattande hälsogranskningar (årskurserna 5 och 8), vilka utgör riktat stöd till alla familjer i och med att också föräldrarna kallas dit tillsammans med den unge. På så sätt ger man stöd åt den unges upp-

13.02.2019

växt och utveckling samt hela familjens välfärd. Föräldrarna är alltid välkomna till skolhälsovårdens hälsogranskningar också på övriga årskurser. Därutöver stöder skolans kollektiva och individuella elevvård på många sätt det uppfostringsarbete som föräldrarna utför.

Om det visar sig att familjerna är i behov av ytterligare stöd med anknytning till barnets fostran och utveckling, ger fostrans- och familjerådgivningen stöd åt familjer med barn och ungdomar i 0–17 års ålder. Hösten 2018 har man som en ny tjänst lanserat social handledning för barnfamiljer, vilken riktar sig till familjer med 11–16-åriga barn och ungdomar. Socialt arbete för personer i behov av särskilt stöd finns till hands för barn i 0–17 års ålder och för familjer. Det finns dessutom barnskyddstjänster för barnskyddets klienter ända upp till 20 års ålder. Barnskyddets tjänster ordnar också gruppstöd för föräldrar till tonåriga barn.

Att stärka föräldraskapet har lyfts fram som en målsättning i det riksomfattande programmet för utveckling av barn- och familjetjänster (LAPE), och Helsingfors deltar aktivt i utvecklingsarbetet. Målet är att bygga upp verksamhetsformer och digitala tjänster som stöder föräldraskapet. Dessutom experimenterar skolorna särskilt med modeller för föräldrakvällar som är skraddarsydda för familjer med invandrarbakgrund.

Stadsstyrelsen anser att det är viktigt att ordna familjeträning för tonåringars föräldrar genom samarbete mellan olika aktörer. Sådan familjeträning är ägnad att stödja familjens interna växelverkan och föräldrarnas uthållighet samt främja hela familjens välfärd. Övergången till högstadiet (årskurs 7) kan anses som en god tidpunkt för träning. Det vore en service som är anpassad till den vardagsmiljö där ungdomar i grundskoleåldern finns och där också de unga själva vore delaktiga. Skolornas elevvård når fram till de unga och deras föräldrar. Också familjeträning i en digital omgivning kan lämpa sig för denna målgrupp. Det är viktigt att föräldraskapet stöds på ett sätt som har kontinuitet från småbarnsstadiet fram till slutet på tonåren.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuustoaloite Nuorteva et al

Sökande av ändring

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 82

HEL 2018-009098 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Johanna Nuortevan aloitteen loppuun käsitellyksi.

21.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 20.11.2018 § 252

HEL 2018-009098 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Ehdotus murrosikäisten vanhemmille tarjottavasta perhevalmennuksesta on kannatettava. Luontevinta olisi pilotoida mallia muutamalla alueella ja laatia siltä pohjalta koko kaupunkiin sovellettava toimintamalli. Päävastuussa perhevalmennuksesta olisivat uudet perhekeskukset, joiden kautta vanhemmuuden tuki on tarkoitus jatkossa pääosin järjestää. Koulun opiskeluhoito ja nuorisotoimi tarjoavat tähän tukea.

Perhevalmennus viittaa käsitteenä useimmiten aivan pienten lasten vanhemmille tarjottavaan ryhmämuotoiseen tukeen. Ajoittain on eri puolilla maata kokeiltu myös murrosikäisten lasten vanhemmille tarjottavaa perhevalmennusta. Näistä kokeiluista on saatu pääosin myönteisiä tuloksia. Koulujen vanhempainilloissa käsitellään murrosikään liittyvää tematiikkaa asiantuntijoiden johdolla. Koulun oppilashuolto tukee lisäksi yksittäisiä vanhempia kasvatustehtävässä.

13.02.2019

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Vesa Nevalainen, oppilashuollon päällikkö, puhelin: 310 86214
vesa.nevalainen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 06.11.2018 § 290

HEL 2018-009098 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon koskien murrosikäisten nuorten vanhemmille suunnattua perhevalmennusta:

"Vanhemmuuden tukeminen on keskeinen osa sosiaali- ja terveystalveluiden perustehtävää. Ensimmäistä lastaan odottaville järjestetään perhevalmennusta äitiys- ja lastenneuvoloiden ja leikkipuistojen yhteistyönä sekä sähköisenä perhevalmennuksena Perheentuki -verkkosivuston kautta tarjottuna. Peruskouluikäisten nuorten kohdalla kaikille perheille kohdennettua vanhemmuuden tukea ovat kouluterveydenhuollon laajat terveystarkastukset (5. lk ja 8. lk), joihin myös vanhemmat kutsutaan yhdessä nuoren kanssa ja joissa tuetaan nuoren kasvua ja kehitystä sekä koko perheen hyvinvointia. Vanhemmat ovat myös aina tervetulleita muillakin luokka-asteilla toteutettavaan kouluterveydenhuollon terveystarkastuksiin. Lisäksi koulun yhteisöllinen ja yksilöllinen oppilashuolto tukee monin tavoin vanhempien kasvatusyötä.

Jos perheillä ilmenee lisätuen tarvetta nuoren kasvatukseen ja kehitykseen liittyen, kasvatusta ja perheneuvonta tarjoaa tukea 0–17-vuotiaiden lasten ja nuorten perheille. Syksyllä 2018 on alkanut uutena palveluna 11–16-vuotiaiden lasten ja nuorten perheille kohdennettu lapsiperheiden sosiaaliohjaus. Erityisen tuen sosiaalityön palveluja on tarjolla 0–17-vuotiaille lapsille ja perheille sekä lastensuojelun asiakkaille lastensuojelun palveluja 20 vuoteen asti. Lastensuojelun palveluissa järjestetään myös ryhmämuotoista tukea murrosikäisten lasten vanhemmille.

Vanhemmuuden vahvistaminen on nostettu valtakunnallisen Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelman (LAPE) yhdeksi tavoitteeksi ja Helsinki osallistuu aktiivisesti kehittämistyöhön. Tavoitteena on rakentaa vanhemmuuden tuen toimintamalleja sekä verkkopalveluja. Lisäksi kouluissa kokeillaan erityisesti maahanmuuttajataustaisille perheille räätälöityjä vanhempainiltoja.

13.02.2019

Sosiaali- ja terveystoimiala kannattaa perhevalmennuksen järjestämisestä murrosikäisten nuorten vanhemmille eri toimijoiden yhteistyönä. Yläasteelle siirtyminen (7. lk) voisi olla hyvä ajankohta valmennukselle peruskouluikäisten arkiympäristöön sovitettuna palveluna ja niin, että nuoret ovat myös itse osallisia. Koulujen oppilashuolto on keskeinen nuoria ja heidän vanhempiaan tavoitettava taho. Myös verkkoympäristöön viety perhevalmennus voisi soveltua tälle kohderyhmälle. On tärkeää, että vanhemmuuden tukeen muodostuu jatkumo aina vauvasta murrosiän päättymiseen asti.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Helsingin kaupunkistrategian 2017–2021 yksi keskeinen painopiste on nuorten syrjäytymiskiirteen katkaiseminen ja eriarvoisuuden vähentäminen. Tuen tarjoaminen murrosikäisille nuorille ja heidän perheilleen on merkittävää syrjäytymistä ehkäisevää työtä. Murrosikäisten vanhemmille sekä nuorille suunnattu perhevalmennus tukee perheen sisäistä vuorovaikutusta, vanhempien jaksamista ja edistää koko perheen hyvinvointia."

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Taina Hussi, erityissuunnittelija, puhelin: 310 43830
taina.hussi(a)hel.fi

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 30.10.2018 § 208

HEL 2018-009098 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää perhevalmennuksen järjestämisestä murrosikäiselle nuorille tarpeellisena ja näkee murrosikäisiin nuoriin kohdistettavan tuen lisäämisen perusteltuna. Tuen tarjoaminen juuri murrosikäisille nuorille ja heidän perheilleen on merkittävää syrjäytymistä ehkäisevää työtä, johon tulisi panostaa nykyistä enemmän.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalveluissa on kehitetty menetelmiä murrosikäisten nuorten ja heidän perheidensä tukemiseksi, mutta nykyisillä resursseilla tarpeisiin ei pystytä vastaamaan riittävästi. Luotsi-toiminta, jota toteutetaan yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimialan kanssa, tarjoaa tukea yläkouluikäiselle nuorille sekä heidän huoltajilleen. Luotsi-toiminnassa nuoren yksilöllisen tuen lisäksi nuoren

13.02.2019

huoltajilla on mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti nuoriso- ja/tai sosiaalihoajaan kanssa murrosikään liittyvistä kysymyksistä ja saada joustavasti ohjausta matalalla kynnyksellä.

Lisäksi Luotsi-toiminnan yhteydessä on järjestetty vanhemmille vertaisryhmätoimintaa yhteistyössä perheneuvolojen kanssa. Vanhempien vertaisryhmätoiminnassa on voitu keskustella ja vaihtaa kokemuksia muiden vanhempien kanssa murrosikään liittyvistä haasteista ohjaajien tukemana. Nykyresurssien toiminta on kuitenkin vähäistä eikä vastaa tarpeeseen riittävästi.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa murrosikäisiin suunnatun perhevalmennuksen järjestämistä yhteistyössä eri toimijoiden kesken. Yhteistyökumppanina kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan nuorisotyö voi tarjota osaamista, menetelmiä ja luontevan keskusteluyhteyden nuoriin ja vanhempiin, mutta tämä edellyttää resurssien suuntaamista nykyistä enemmän syrjäytymistä ehkäisevään työhön.

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Heidi Hällman, aluepäällikkö, puhelin: 310 71608
heidi.hallman(a)hel.fi
Tiina Nurmi, suunnittelija, puhelin: 310 89121
tiina.nurmi(a)hel.fi

§ 66

Den av ledamoten Alviina Alametsä väckta motionen om tryggnad av vård för ickebinära personer i Helsingfors

HEL 2018-009109 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Alviina Alametsä väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Alviina Alametsä och 18 andra ledamöter föreslår i sin motion att vården av ickebinära personer ska tryggas.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till utlåtanden från social- och hälsovårdsnämnden och Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt (HUS), och konstaterar att det saknas en officiell definition av ickebinär, men att man i allmänhet avser en situation där en person har en långvarig, stabil och ordnad upplevelse av att hen inte hör till det kön som hen ansetts tillhöra vid födseln, men inte heller tillhör det motsatta könet. Detta avviker från transsexualitet. I Finland används diagnosen F64.8 Andra specificerade könsidentitetsstörningar enligt klassificeringen ICD-10, när man försöker beskriva en annan variation av könsidentiteten än transsexualitet. Inom den vetenskapliga litteraturen talar man däremot nu för tiden om variation av könsidentitet och inte om könsidentitetsstörningar. Den nyaste sjukdomsklassificeringen ICD-11 har redan publicerats och i den ingår inte transsexualitet som en mental störning,

13.02.2019

utan finns nu som en egen kategori, könsdysfori, i samband med sexualiteten som inte separerar identiteter.

Såväl transsexuella som ickebinära människor kan lida av konflikten mellan kroppen och den upplevda identiteten och ångesten som detta orsakar. Detta kallas vanligen kroppsdysfori.

Enligt social- och hälsovårdsministeriets förordning (1053/2002) är undersökning och behandling som syftar till könsbyte koncentrerad till Helsingfors universitetscentralsjukhus och Tammerfors universitetssjukhus.

Patienter som önskar förstärka och/eller ändra sitt kön bedöms holistiskt och deras eventuella somatiska vård koordineras i samarbete mellan endokrinologer, gynekologer, otologer, foniatriker och plastikkirurger.

Syftet med undersökningen är primärt att reda ut könsidentiteten och behovet av vård. Förutsättningen för korrigeringsvård är att det gäller en bestående könsidentitet enligt kriterierna för transsexualitet F64.0. Tjänsteutbudet för dysfori i samband med en annan könsidentitet utreds enligt aktuella forskningsresultat, det ändrade diagnossystemet och de enhetliga riktlinjerna inom den offentliga sjukvården.

Det saknas forskningsresultat om vården av ickebinära och det finns inga etablerade riktlinjer för vården eftersom det saknas tillräckliga bevis för feminiserande eller maskuliniserande korrigeringsvård av ickebinära personer. Situationen är oklar vad gäller riktlinjerna i vården. Sjukvårdsproffsen bör ha möjlighet att individuellt överväga om att ge vård åt en person i det fall att eventuell vård medför en mindre risk än att utesluta vård.

I Finland styrs vården av transsexuella i enlighet med lagen om fastställande av transsexuella personers könstillhörighet (563/2002) samt social- och hälsovårdsministeriets förordning som utfärdats med stöd av denna lag. I dessa bestäms inte om vård för ickebinära personer. HUS och Tammerfors universitetssjukhus har bitt om riktlinjer för vården av ministeriets Tjänsteutbudsråd under de senaste åren på grund av den ökade efterfrågan av service för ickebinära. Tjänsteutbudsrådet reder nu ut saken och HUS väntar på en utredning över nationella riktlinjer.

En sektion vid Tjänsteutbudsrådet förbereder vårdrekommendationer när det gäller könsvariationer. Man jobbar med att samla in erfarenheter av finländska patienter och transpersoner om situationen och hälsovården genom diskussioner. I slutskedet av beredningen av rekom-

mendationerna kan var och en kommentera utkastet i tjänsten dinå-sikt.fi. Det är meningen att arbetet ska vara klart våren 2019.

HUS förespråkar även en reform av lagen (563/2002), eftersom den för närvarande inte innehåller bestämmelser om vården av ickebinära. Framöver avser HUS att göra en undersökning om genomslagskraften för patienternas nytta av vården. Dessutom ökar HUS den öppna kommunikationen om vårdens riktlinjer tillsammans med organisationer, patienter och övriga relevanta aktörer.

Konsekvensbedömning för hälsa och välfärd

En effektiv vård med rätt insatser förbättrar målgruppens hälsa och välfärd. Felaktigt riktade åtgärder kan däremot ha negativa konsekvenser. Därför är det viktigt att vården som erbjuds ickebinära personer i forskningen har visat sig vara effektiv. Det är också väsentligt att patienten inom hälsovården öppet kan berätta om sin situation och bli bemött och vårdad som en individ. Helsingfors hoppas att HUS fortsätter diskussionen om riktlinjerna för vården tillsammans med de ickebinära personerna och med de organisationer som främjar deras rättigheter samt experter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Alametsä Alviina Aloite Kvsto 29082018 12
- 2 Skannattu_HUS vastine HEL2018 009109

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 21.01.2019 § 48

HEL 2018-009109 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

13.02.2019

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Alviina Alametsän aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 20.11.2018 § 307

HEL 2018-009109 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveysturvasto antoi seuraavan lausunnon valtuutettu Alviina Alametsän muunsukupuolisten henkilöiden hoidon turvaamista koskevasta valtuustoaloitteesta:

"Muunsukupuolisuudelle ei ole virallista määritelmää, mutta yleensä termillä viitataan tilanteeseen, jossa henkilöllä on pitkäaikainen, vakaa ja jäsentynyt kokemus siitä, ettei hän kuulu itselleen syntymässä määritelyyn sukupuoleen, mutta toisaalta ei myöskään vastakkaiseen sukupuoleen, toisin kuin transsukupuolisuuudessa. Suomessa käytetään ICD-10 -tautiluokituksen diagnoosia F64.8 Muu määritetty sukupuoli-identiteetin häiriö, kun pyritään kuvaamaan muuta sukupuoli-identiteetin variaatiota kuin transsukupuolisuuutta. Tieteellisessä kirjallisuudessa on sukupuoli-identiteetin häiriöiden sijaan alettu puhua sukupuoli-identiteetin variaatioista. Uusin tautiluokitus ICD-11 on jo julkaistu ja siinä transsukupuolisuus on otettu pois mielenterveyden häiriöistä ja sijaitsee nyt seksuaaliterveyden yhteydessä omana kategorianaan sukupuolidysforia, joka ei erottele identiteettejä.

Transsukupuolisen ihmisen tapaan myös muunsukupuolinen ihminen saattaa kärsiä kehonsa ja identiteettikokemuksensa välisestä ristiriidasta ja tämän aiheuttamasta ahdistuksesta, jota usein kutsutaan kehodysforiaksi.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1053/2002) mukaan sukupuolen muuttamiseen tähtäävä tutkimus ja hoito keskitetään Helsingin yliopistolliseen keskussairaalaan ja Tampereen yliopistolliseen sairaalaan. Kun henkilö hakeutuu hoitoon transseksuaalisuuden takia tai hänen sukupuoli-identiteettinsä muutoin vaatii selvitystä, hänet tulee ohjata jatkotutkimuksiin toiseen edellä mainituista sairaaloista.

Toiminnan keskiössä on sukupuolen vahvistamista ja/tai korjaamista toivovien potilaiden kokonaistilanteen arviointi ja heidän mahdollisten somaattisten hoitojensa koordinointi yhteistyössä endokrinologien, gynekologien, otologien, foniatrien ja plastiikkakirurgien kanssa. Tutkimukseen tullaan lääkärin läheteellä.

Tutkimuksen tavoitteena on ensisijaisesti selvittää sukupuoli-identiteettiä ja hoidon tarvetta. Korjaushoitojen edellytyksenä on, että kyseessä on transsukupuolisuuden F64.0 kriteerit täyttävä, pysyvä sukupuoli-identiteetti. Muun sukupuoli-identiteettiin liittyvän dysforian osalta palveluvalikoimaa selvitetään ajankohtaisesti tutkimusnäytön, muuttuvan diagnoosijärjestelmän ja julkisen terveydenhuollon yhtenevien hoitolinjojen mukaisesti.

Tutkimusnäyttö muunsukupuolisten hoitojen vaikuttavuudesta puuttuu eikä muunsukupuolisille ole vakiintunutta hoitolinjaa, koska heidän kohdallaan feminisoivista ja maskulinisoivista sukupuolen korjaushoidoista ei ole riittävää näyttöä. Tilanteen ollessa hoitolinjausten suhteen epäselvä, tulee terveydenhuollon ammattilaisten voida tehdä myös yksilöllistä harkintaa hoitojen myöntämiseksi henkilöille, joille mahdollinen hoito näyttäisi aiheuttavan pienempiä riskejä kuin sen tarjoamatta jättäminen.

Transsukupuolisten hoitoa Suomessa ohjaa laki transseksuaalin sukupuolen vahvistamisesta ja siihen liittyvä Sosiaali- ja terveysministeriön asetus. Näissä ei määritellä muun sukupuolisten hoitoa. HUS ja Tampereen yliopistollinen sairaala ovat pyytäneet STM:n Palveluvalikoimaneuvostolta (Palko) hoito-linjausta viime vuosina kasvaneeseen muunsukupuolisten palvelukysyntään. Asia on nyt Palkossa selvitettävänä ja HUS odottaa Palkon selvitystä valtakunnallisiksi linjauksiksi.

HUS kannattaa myös translain uudistamista, koska siinä ei tällä hetkellä määritellä muunsukupuolisten hoitoa. HUS aikoo jatkossa tehdä vaikuttavuusseurantatutkimusta siitä, miten potilaat hoidosta hyötyvät. Lisäksi HUS tulee lisäämään avointa kommunikaatiota hoitolinjauksista järjestöjen, potilaiden ja muiden relevanttien tahojen kanssa.

Sukupuolen variaatioiden hoitoa koskevan suositus valmistellaan jaostossa, jonka Palko nimittää lokakuun 2018 alussa. Työn alkuvaiheessa kootaan suomalaisten potilaiden ja transihmisten kokemuksia tilanteesta ja terveydenhuollosta keskustelutilaisuuksissa. Suositusvalmistelun loppuvaiheessa jokaisella on mahdollisuus kommentoida suositusluonnosta Otakantaa-palvelussa. Työ on tarkoitus saada valmiiksi keväällä 2019.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

Telefax

+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

F10680001200062637

Moms nr

F102012566

Oikein kohdistettu vaikuttava hoito parantaa kohderyhmän terveyttä ja hyvinvointia. Sen sijaan väärin kohdistetut toimenpiteet voivat vaikuttaa kielteisesti. Tämän vuoksi on tärkeää, että myös muunsukupuolisille henkilöille tarjottavat hoidot ovat tutkimuksissa osoitettu vaikuttaviksi. Samalla on oleellista, että potilas voi terveydenhuollossa kertoa avoimesti tilanteestaan ja tulla kohdatuksi ja hoidetuksi yksilönä. Helsinki toivoo HUS:n jatkavan keskustelua hoitolinjauksista muunsukupuolisten henkilöiden itsensä ja heidän oikeuksiaan edistävien järjestöjen ja asiantuntijoiden kanssa."

Käsittely

20.11.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Kati Juva: Lisätään lausunnon ensimmäisen kappaleen 2 loppuun: "Uusin tautiluokitus ICD-11 on jo julkaistu ja siinä transsukupuolisuus on otettu pois mielenterveyden häiriöistä ja sijaitsee nyt seksuaaliterveyden yhteydessä omana kategorianaan sukupuolidysforia, joka ei erottele identiteettejä."

Kannattaja: jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 2:

Jäsen Kati Juva: Lisätään lausunnon neljänneksi viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia loppuun: "Tilanteen ollessa hoitolinjausten suhteen epäselvä, tulee terveydenhuollon ammattilaisten voida tehdä myös yksilöllistä harkintaa hoitojen myöntämiseksi henkilöille, joille mahdollinen hoito näyttäisi aiheuttavan pienempiä riskejä kuin sen tarjoamatta jättäminen."

Kannattaja: jäsen Laura Nordström

Vastaehdotus 3:

Jäsen Kati Juva: Lisätään terveys- ja hyvinvointivaikutuksia koskevan kappaleen loppuun: "Samalla on oleellista, että potilas voi terveydenhuollossa kertoa avoimesti tilanteestaan ja tulla kohdatuksi ja hoidetuksi yksilönä. Helsinki toivoo HUS:n jatkavan keskustelua hoitolinjauksista muunsukupuolisten henkilöiden itsensä ja heidän oikeuksiaan edistävien järjestöjen ja asiantuntijoiden kanssa."

Kannattaja: jäsen Laura Nordström

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavien äänestysten tuloksena:

13.02.2019

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Kati Juva)

Jaa-äännet: 1
Sakari Männikkö

Ei-äännet: 9
Heidi Ahola, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Kati Juva, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 3
Sami Heistaro, Seija Muurinen, Matias Pajula

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 9 - 1 (tyhjää 3).

2 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Kati Juva)

Jaa-äännet: 2
Tapio Bergholm, Sakari Männikkö

Ei-äännet: 9
Heidi Ahola, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Kati Juva, Laura Nordström, Matias Pajula, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 2
Sami Heistaro, Seija Muurinen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 9 - 2 (tyhjää 2).

3 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Vastaehdotus 3 (jäsen Kati Juva)

Jaa-äännet: 1
Sakari Männikkö

Ei-äännet: 8

Heidi Ahola, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Kati Juva, Laura Nordström, Matias Pajula, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 4

Tapio Bergholm, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Karita Toijonen

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Kati Juvan vastaehdotuksen äänin 8 - 1 (tyhjää 4).

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyjen muutosehdotusten osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

06.11.2018 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

§ 67

Den av ledamoten Outi Alanen väckta motionen om återbördande av den psykiatriska jouden till Helsingfors stad

HEL 2018-009123 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Outi Alanen väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Outi Alanen och 18 andra ledamöter föreslår i sin motion att den psykiatriska jouden återbördas till Helsingfors stad.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till social- och hälsovårdsnämndens utlåtande och konstaterar att den psykiatriska jouden vid Aurorasjukhuset integrerades med jourerna vid Haartmanska sjukhuset och Malms sjukhus år 2015. Integrationen bottnade i social- och hälsovårdsministeriets förordning om grunderna för brådskande vård, enhetliga kriterier och villkoren för jour inom olika medicinska verksamhetsområden (782/2014). Förordningen trädde i kraft vid ingången av år 2015. Genom förordningen ålades kommunerna se till att det vid en dygnet runt fungerande jour inom specialområdet psykiatri finns tillräckligt med omfattande sakkunskap också om det somatiska specialområdet dygnet runt för bedömning av hälsotillståndet hos en patient (15 §). I praktiken innebär det införande av samjour i stället för separata somatiska och psykiatriska jouter samt missbrukarjourer.

13.02.2019

Den centrala funktionella förändringen i joursystemet skedde hösten 2014, då det förnyade Malms sjukhus och det omfattande jourområdet togs i bruk. Också missbrukarjouren integrerades med den somatiska jouren och alkoholavgiftningsavdelningen överfördes till Malms campus.

Aurorasjukhusets psykiatriska jour på specialistnivå hade den utmaningen att patienter som inte var i behov av jourbedömning och psykiatrisk vård kom direkt fram till en specialläkare för evaluering. Den specialiserade sjukvårdens resurser togs i anspråk av patienter som skulle ha kunnat skötas inom primärvården eller den psykiatriska öppenvården. Det konstaterades vara svårt att vid en separat psykiatrisk jourenhet diagnostisera somatiska symptom, bedöma det somatiska vårdbehovet och remittera patienter till somatisk jour. Samtidigt ansåg man redan i planeringsfasen att fördelen med en modern samjour bland annat är att patienter som behöver mycket vård kan remitteras till en psykiatrisk sjukskötare eller en missbrukarvårdare för mental- och rusmedelsevaluering med betydligt lägre tröskel än vad som tidigare hade varit fallet.

Med nuvarande verksamhetsmodell tar man hand om patienterna i prioritetsordning. Det gäller de psykiatriska patienter som själva har sökt sig till jouren och de som kommit med ambulans eller polis. Vid behov deltar en psykiatrisk skötare alltid i den inledande evalueringen. Beroende på vårdbehovet vårdas patienten antingen av en psykiatrisk skötare eller av en sådan tillsammans med en psykiater. På både Malms sjukhus och Haartmanska sjukhuset är en psykiater på plats klockan 8–22. Nattetid har Haartmanska sjukhusets jourhavande psykiater hand också om jouren på Malm. Då psykiatern inte är på plats, tillkallas den inremedicinska jourläkaren. Denna praxis har fungerat problemfritt.

De psykiatriska patienternas väntetider är korta. Med beaktande av antalet patienter är det bara ett fåtal patienter som avlägsnar sig medan de väntar. Till förfogande finns bäddplatser som kan användas för att evaluera och följa upp bland annat potentiellt våldsamma patienter och där patienter kan vänta på eventuell transport.

Man sörjer för patienternas och personalens säkerhet genom att tackla situationer med framförhållning. Man förbereder sig för situationer till exempel genom att kalla in extra personal och ordningsvakter redan färdigt på förhand. Personalen har säkerhetsalarm. De anställda har fått utbildning i att förutse och hantera våldssituationer.

Enligt en reform som trädde i kraft år 2018 ska jour dygnet runt ordnas som samjour för primärvården och den specialiserade sjukvården (statsrådets förordning om grunderna för brådskande vård och förut-

sättningarna för jour inom olika medicinska verksamhetsområden, 583/2017). I förordningen föreskrivs att det i en enhet för omfattande jour dygnet runt ska finnas jourtjänster på de centrala specialområdena. I Helsingfors har den gemensamma jourverksamheten kommit igång i början av detta år (2019), då Helsingfors jourfunktioner i enlighet med stadsfullmäktiges beslut 7.11.2018 (§ 348) genom överlåtelse av rörelse har överförts till samkommunen Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Alanen Outi Aloite Kvsto 29082018

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 21.01.2019 § 52

HEL 2018-009123 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Outi Alasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

21.01.2019 Ehdotuksen mukaan äänestyksin

Vastaehdotus:

Veronika Honkasalo: Lisätään päätösehdotukseen seuraava kappale:

"Samalla kaupunginhallitus edellyttää, että sille toimitetaan tarkempi selvitys psykiatrisen päivystyksen eri integraation vaikutuksista sisältäen kattavaa tilastotietoa potilasmääristä ennen siirtymää ja sen jälkeen, tietoa palveluiden saavutettavuudesta sekä lausunnot mielenterveyspotilaita edustavilta potilas- ja omaisjärjestöiltä."

13.02.2019

Kannattaja: Anna Vuorjoki

Äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Veronika Honkasalon vastaehdotuksen mukaisesti muutet-
tuna

Jaa-äännet: 12

Arja Karhuvaara, Terhi Koulumies, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Mar-
cus Rantala, Nasima Razmyar, Daniel Sazonov, Tomi Sevander, Anni
Sinnemäki, Reetta Vanhanen, Jan Vapaavuori, Sanna Vesikansa

Ei-äännet: 3

Veronika Honkasalo, Mari Rantanen, Anna Vuorjoki

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 12 - 3.

14.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 06.11.2018 § 291

HEL 2018-009123 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveystoimi antoi kaupunginhallitukselle seuraavan
lausunnon valtuutettu Outi Alasen ym. valtuustoaloitteesta koskien
psykiatrian päivystyksen palauttamista Helsingin kaupungille:

”Auroran psykiatrian päivystys integroitiin helmikuussa 2015 Haartma-
nin ja Malmin päivystyksiin. Integraation taustalla oli vuoden 2015 alus-
ta voimaan tullut Sosiaali- ja terveysministeriön asetus kiireellisen hoi-
don perusteista, yhtenäisistä kriteereistä ja päivystyksen erikoisalakoh-
taisista edellytyksistä (782/2014). Asetus velvoitti kuntia järjestämään
ympäri vuorokautisen psykiatrian erikoisalan päivystyksen siten, että
potilaan terveydentilan arviointia varten on käytettävissä riittävän laa-
jasti ympäri vuorokauden myös somaattisten erikoisalojen asiantun-
temusta (15 §). Käytännössä tämä tarkoitti yhteispäivystystä erillisten
somaattisen, psykiatrian ja päihdehuollon päivystysten sijaan.

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 21.1.2014 kokouksessaan osana vuoden 2014 käyttösuunnitelmaa psykiatrisen ja somaattisen päivystyksen integraatiosta. Integraatiota ryhdyttiin valmistelemaan laajasti eri tahoilta kootulla yhteistyöryhmällä ulkoisen konsulttiavun tuella kesäkuusta 2014 lähtien. Päivystyksen keskeinen toiminnallinen muutos oli syksyllä 2014 tapahtunut uuden Malmin sairaalan käyttöönotto ja Malmin laajeneva päivystysalue. Myös päihdehuollon päivystystä integroitiin somaattisen päivystyksen yhteyteen ja alkoholivieroitushoito-osasto siirrettiin Malmin kampukselle.

Auroran sairaalan yhteydessä toimineen 'walk in' -periaatteella toimineen psykiatrian erikoislääkäritasoisien päivystyksen haasteena oli se, että suoraan erikoislääkärin arvioon tuli potilaita, joilla ei ollut tarvetta päivystykselliselle arviolle ja psykiatriselle hoidolle. Erikoissairaanhoidon resursseja käytettiin potilaisiin, jotka olisivat olleet hoidettavissa perusterveydenhuollossa tai psykiatrisessa avohoidossa. Somaattisten oireiden diagnosointi, somaattisen hoidon tarpeen arviointi ja potilaan ohjaaminen somaattiseen päivystykseen tunnistettiin erillisessä psykiatrian päivystysyksikössä haasteelliseksi. Toisaalta nykyisen yhteispäivystyksen etuna nähtiin jo suunnitteluvaiheessa se, että mm. paljon palveluja tarvitsevia potilaita voitaisiin ohjata mielenterveys- ja päihdearvioon psykiatrisen sairaanhoitajan tai päihdesairaanhoidajan vastaanotolle huomattavasti matalammalla kynnyksellä.

Nykyisessä toimintamallissa päivystykseen itse hakeutuvat sekä ambulanssin tai poliisin tuomat psykiatriset potilaat hoidetaan hoidon kiireellisyuden mukaan. Ensivaiheen arvioinnissa on tarvittaessa aina mukana myös psykiatrinen hoitaja. Potilaan hoidon tarpeen mukaisesti häntä hoitaa joko psykiatrien hoitaja tai psykiatrinen hoitaja yhdessä psykiatrin kanssa. Psykiatri on paikalla klo 8–22 välisellä ajalla sekä Malmilla että Haartmanissa. Yöaikaan Haartmanin päivystävä psykiatri päivystää myös Malmia, jolloin hänen poissa ollessaan pyydetään paikalle sisätautipäivystäjä. Tämä menettely on toiminut ongelmitta.

Psykiatristen potilaiden odotusajat ovat lyhyitä ja suhteessa potilasmääriin potilaita poistuu kesken odottamisen vain vähän. Käytössä on vuodepaikkoja, joita voidaan käyttää mm. potentiaalisesti väkivaltaisten potilaiden arviointiin ja seurantaan sekä mahdollisen kuljetuksen odottamiseen.

Potilaiden ja henkilökunnan turvallisuudesta huolehditaan tilanteita ennakoimalla. Tilanteisiin varaudutaan esim. kutsumalla lisää henkilökuntaa ja järjestyksenvallvoja jo valmiiksi etukäteen paikalle. Henkilökunnalla on turvahälyttimet. Työntekijät on koulutettu ennakoimaan ja hallitsemaan väkivaltilanteita.

Vuonna 2018 voimaan tulleessa valtioneuvoston asetuksessa kiireellisen hoidon perusteista ja päivystyksen erikoisalakohtaisista edellytyksistä (24.8.2017/583) säädetään, että ympärivuorokautinen päivystys on järjestettävä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon yhteispäivystyksenä. Asetuksen mukaan laajan ympärivuorokautisen päivystyksen yksiköissä tulee tarjota keskeisten erikoisalojen päivystyspalvelu (4 §). Helsingin alueella tämä toteutuu, kun päivystyspalvelut si-jaitsevat samassa organisaatiossa. Yhteinen päivystystoiminta käynnistynee 7.1.2019, kun Helsingin päivystystoiminnot siirtyvät liikkeenluovutuksena HUS:lle.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Yhteispäivystys antaa mahdollisuuden tarjota kuntalaiselle kiireellisen hoidon palveluja yhdestä pisteestä kokonaisvaltaisesti somaattiset sairaudet sekä mielenterveys- ja päihdeongelmat samanaikaisesti huomioiden. Helsingiläisten psykiatrian päivystyspalvelujen saavutettavuus on parantunut laajentamalla psykiatrian päivystyspalvelut kahteen toimipisteeseen entisen yhden toimipisteen sijaan. Mielenterveys- ja päihdeongelmiin liittyvää stigmaa on vähennettävissä integroimalla ao. palveluja perustason ja somaattisiin palveluihin.

Haartmanin ja Malmin psykiatrian päivystyksessä (ml. päihdesairaanhoitajat) hoidetaan noin 7 000 potilasta/vuosi. Vuonna 2014 Auroran päivystysyksikössä hoidettiin vajaat 4 400 potilasta. Voimavarojen oikea kohdentaminen edistää mielenterveys- ja päihdeongelmien varhaista tunnistamista ja hoitoa sekä hoidon vaikuttavuutta.”

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi

§ 68

Den av ledamoten Suldaan Said Ahmed väckta motionen om en servicecentral för rehabilitering av unga bostadslösa missbrukare

HEL 2018-009589 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade den av ledamoten Suldaan Said Ahmed väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Said Ahmed Suldaan Aloite Kvsto 12092018 3

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Suldaan Said Ahmed och 19 andra ledamöter föreslår i sin motion att man grundar en stödjande servicecentral för unga bostadslösa missbrukare.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till social- och hälsovårdsnämndens utlåtande och konstaterar att antalet bostadslösa unga har stigit med 100 under 2016–2017 enligt Helsingfors bostadsmarknadsundersökning. Enligt uppskattning finns det sammanlagt ca 800 hemlösa personer under 25 år i Helsingfors, varav 200 unga långvarigt hemlösa. Största delen av de hemlösa unga är tillfälligt utan bostad på grund av förändrad livssituation, enligt Befolkningsregistercentralens anteckning om utan bostad (VVA). Orsaker till ungas bostadslöshet är bl.a. att hyresavtal upphört, skilsmässa eller separation, byte av hemort exempelvis vid studier, för

13.02.2019

höga boendekostnader och flytt från barndomshemmet. I vissa fall beror hemlösheten på ekonomiska problem och arbetslöshet. För de mest långvarigt hemlösa unga är avsaknaden av bostad förknippad med andra problem att hantera livet, såsom missbruk, mentala problem eller fängelsestraff. Siffrorna är inte helt tillförlitliga eftersom statistiken över de bostadslösa inte är entydig, och ungdomars bostadslöshet delvis är dold. Detta beror på att ungdomar dels lätt hyser sig in hos bekanta, dels inte lätt söker sig till servicen för bostadslösa.

För att göra statistiken om hemlöshet mer precis har sedan hösten 2018 arbetet på en reform av ARA:s (Finansierings- och utvecklingscentralen för boende) bostadsmarknadsundersökning pågått i samarbete med ARA, Y-stiftelsen och huvudstadsregionens kommuner. Målsättningen är att få en mer pålitlig siffra för antalet bostadslösa.

Unga bor tillfälligt hos bekanta, oftast därför att det inte finns bostäder till rimligt pris. Man håller på att minska bostadslösheten bland unga genom att garantera en produktion av bostäder till rimligt pris. Ett av de centrala målen för Helsingfors stads bostadsproduktion är att garantera produktion av bostäder på en rimlig hyresnivå. Målsättningen för Hemstad Helsingfors – genomförandeprogrammet för boende och härmed sammanhängande markanvändning är att årligen producera 7 000 bostäder per år fr.o.m. 2019. Målet är också att 25 procent av bostadsproduktionen ska vara Ara-hyresbostäder (inklusive student- och ungdomsbostäder).

Bostadsproduktionen ligger just nu på en rekordnivå i Helsingfors. Fram till slutet av november 2018 färdigställdes 4 843 bostäder, av vilka 22 % är Ara-hyresbostäder. Av de färdiga bostäderna är 303 student- och ungdomsbostäder.

Inom Helsingfors social- och hälsovårdssektor finns det flera verksamhetsmodeller och praktiker för att förebygga bostadslöshet bland unga samt alternativ för stödboenden på olika nivåer. Det är utmanande att hitta lämpliga boende- och rehabiliteringstjänster med tillräckligt stöd för unga med allvarliga problem, och samtidigt när tjänsterna inte de unga.

I ungdomsteamen för vuxensocialarbete finns sedan hösten 2018 service utan tidsbeställning där man kan få bl.a. bostadsrådgivning som motarbetar de ungas bostadslöshet. Krishärbäрге är den sista bostadslösningen som socialvårdslagen förutsätter i problematiska akuta situationer av bostadslöshet. Problemet är att unga i behov av bostad inte alltid vill eller kan söka sig till en socialarbetares mottagning.

För unga missbrukare finns kraftigt stödda boendetjänster dygnet runt, bl.a. den egna verksamheten i stödhemmet på Brändö, och de köpta

tjänsterna i Rosavillagatans bostadsenhet och Rukkila boendegemenskap. Det är möjligt att snabbt få en plats i de här boendetjänsterna.

Barnomsorgens eftervård har 302 stödbostäder där de klienter som fyllt 18 år får socialhandledning. I dessa stödbostäder får man bo tills man fyllt 21, varefter eftervårdens klienter erbjuds stadens hyresbostad (Heka) utgående från social- och hälsovårdssektorns utlåtande. Den största orsaken till bostadslöshet bland eftervårdens klienter är allvarliga missbruksproblem som lett till en förlust av stödbostad.

Sanduddsgatans servicecentral erbjuder tillfälligt boende för myndiga bostadslösa helsingforsare. Sanduddsgatans servicecentral är inget ändamålsenligt tillfälligt boende för unga och dess tjänster riktar sig inte till unga.

Social- och hälsovårdssektorn har identifierat behovet av att ordna bra och tryggt tillfälligt boende åt unga, där det är möjligt att bedöma behovet av bostad, missbrukarvård och övrig rehabilitering samt en möjlighet att vänta på lämplig rehabilitering och stödboende.

Social- och hälsovårdssektorn utreder under 2019 möjligheterna och utvecklingsbehoven för de nuvarande verksamhetsmodellerna för ungas tillfälliga boende, missbrukarvården och de övriga rehabiliteringstjänsterna. Att grunda ett separat rehabiliteringscenter för unga bostadslösa med missbruk är ett beaktansvärt alternativ med tanke på att förankra målgruppen.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Said Ahmed Suldaan Aloite Kvsto 12092018 3

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 28.01.2019 § 83

HEL 2018-009589 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Suldaan Said Ahmedin aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

28.01.2019 Ehdotuksen mukaan

Todettiin, että teknisenä korjauksena päivitetään kaupunginvaltuuston esityslistalle asuntotuotantoa koskevat luvut.

21.01.2019 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 20.11.2018 § 308

HEL 2018-009589 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle valtuutettu Said Ahmeed Suldaanin ym. valtuustoaloitteesta kuntoutumista tukevan palvelukeskuksen perustamisesta asunnottomille päihteitä käyttäville nuorille:

"Helsingin asuntomarkkinaselvityksen mukaan nuorten asunnottomien lukumäärä on noussut sadalla henkilöllä vuosina 2016–2017. Yhteensä Helsingissä arvioidaan olevan asunnottomia alle 25-vuotiaita nuoria noin 800, joista pitkäaikaisasunnottomina on noin 200 nuorta. Suurin osa asunnottomista nuorista on väestörekisterikeskuksen vailla asuntoa (VVA) -merkinnän mukaan väliaikaisesti asunnottomina elämäntilanteen muuttumisen vuoksi. Nuorten asunnottomuuden syitä ovat mm. vuokrasopimuksen päättymisen, avio- tai avoero, paikkakunnan vaihto esim. opiskeluun liittyen, liian suuret asumiskustannukset ja itsenäistymisen lapsuudenkodista. Osalla asunnottomuuteen vaikuttavat myös talousvaikeudet ja työttömyys. Pitkäaikaisemmin asunnottomina olevilla nuorilla asunnon puute yhdistyy muihin elämänhallinnan vaikeuksiin, päihteiden käyttöön ja/tai mielenterveyden ongelmiin tai vankeusrangaistukseen. Luvut eivät ole täysin luotettavia, sillä asunnottomuuden tilastointi ei ole yksiselitteistä ja nuorten asunnottomuus jää myös osin ti-

lastoilta piiloon. Syitä tähän ovat nuorilla matala kynnys majoittua tuttavien luona ja toisaalta vastaavasti korkea kynnys hakeutua asunnottomien palveluihin.

Tilapäisesti tuttavien luona asuvien nuorten asumisen haaste on useimmiten kohtuuhintaisten asuntojen puute. Tärkein keino parantaa nuorten tilannetta on lisätä kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen ja nuorille kohdennettujen asuntojen tarjontaa kasvukeskuksissa.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimessa on useita toimintamalleja ja -käytäntöjä nuorten asunnottomuuden ehkäisemisessä ja eritasoisia tuetun asumisen vaihtoehtoja. Haasteena on soveltuvien ja riittävän vahvasti tuettujen asumis- ja kuntoutuspalvelujen löytyminen vaikeasti oireileville nuorille ja toisaalta nuorten saaminen palvelujen piiriin.

Nuorille, joiden haasteena on sopivan asunnon löytyminen ja joilla ei ole päihde- tai mielenterveysongelmia, pystytään asunto löytämään kohtuullisen nopeasti ja tarjolla on useita asumisvaihtoehtoja. Aikuissoisialityön nuorten tiimeissä on syksystä 2018 lähtien toteutettu ajanvarauksetonta palvelua. Osana ajanvarauksetonta sosiaaliohjausta tarjotaan asumisneuvontaa, jonka avulla voidaan vaikuttaa nuorten asunnottomuuden ehkäisyyn. Myös kevyemmin tuettuihin sosiaali- ja terveystoimen asumisen tuen palveluihin (tukisoluasunnot, pienasunnot lähityön tuella) pääsee jonottamatta. Nuorten palveluissa ja aikuissosiaalityössä on olemassa kriisimajoituksen malli, joka on sosiaalihuoltolain edellyttämä viimesijainen asumisratkaisu vakavia ongelmia aiheuttavissa akuuteissa asunnottomuustilanteissa. Ongelmana on, että nuoret asunnon tarvitsijat eivät välttämättä halua tai osaa hakeutua sosiaalityöntekijän vastaanotolle.

Päihteitä käyttäville nuorille on vahvasti ympärivuorokautisesti tuettuja asumispalveluja mm. omana toimintana Kulosaaren tukikodissa ja ostopalveluna Ruusulankadun asumispalveluyksikössä ja Rukkilan asumisyhteisössä. Näihin asumispalveluihin on vain muutamia nuoria jonossa ja palveluun on mahdollista sijoittua nopeallakin aikataululla.

Lastensuojelun jälkihuollolla on 302 tukiasuntoa, joissa 18 vuotta täyttäneet lastensuojelun asiakkaat saavat sosiaaliohjausta. Näissä tukiasunnoissa saa asua 21-vuotiaaksi asti, jonka jälkeen jälkihuollon asukkailla tarjotaan Helsingin kaupungin vuokra-asuntoa (Heka) sosiaali- ja terveystoimen lausunnon perusteella. Suurin syy jälkihuollon asiakkaiden asunnottomuuteen on vakava päihdeongelma, jonka vuoksi he menettävät tukiasunnon. Ensimmäisen asunnon menettämisen jälkeen harva on motivoitunut päihdehoitoon.

Haasteena on vahvasti tuettujen asumispalvelujen löytyminen nuorille, joilla on vaikeita mielenterveysongelmia, eritasoisia käytöshäiriöitä ja

päihdeongelmia. Nuoret ovat usein lastensuojelulaitoksista itsenäistyneitä, lastensuojelun jälkihuollon asiakkaita. Vaikeasti oireilevat nuoret tarvitsevat kohdennettuja asumispalveluja, joissa on moniammatillista osaamista mm. psykiatrian, neuropsykiatrian ja päihdehoidon osalta. Näille nuorille on pääsääntöisesti ostettu tehostettua asumispalvelua Helsingin ulkopuolelta.

Hietaniemenkadun palvelukeskus tarjoaa tilapäismajoitusta täysi-ikäisille helsinkiläisille asunnottomille. Valtaosa Hietaniemenkadun yöpyjistä (80 %) on vanhempia aikuisia, joilla usealla asunnottomuus, päihde- ja muuten elämäntilanteen vaikeudet ovat pitkäaikaisia. Hietaniemen palvelukeskus ei ole tarkoituksenmukainen tilapäismajoitus nuorille eikä palvelukeskuksen palvelut ole kohdennettuja nuorille.

Sosiaali- ja terveystoimessa on tunnistettu tarve laadukkaaseen ja turvalliseen nuorille kohdennetun tilapäismajoituksen järjestämiselle, jossa olisi mahdollisuus asumistarpeen, päihdehoidon ja muun kuntoutustarpeen arviointiin sekä mahdollisuus odottaa soveltuvaa kuntoutus- ja tuettua asumisratkaisua. Osalle nuorista kiinnittyminen palveluihin, ja päihdehoitoon ja kuntoutukseen on vaikeaa, eivätkä he ole motivoituneita päihdehoitoon ja -hoitoon tai kuntouttaviin asumispalveluihin.

Olisi tarkoituksenmukaista selvittää keinoja ja kehittää toimintamalleja, joilla nuoret saataisiin tulemaan tilapäismajoitukseen ja kiinnittymään päihdehoitoon ja muihin kuntouttaviin palveluihin. Sosiaali- ja terveystoimien tulee kannatettavana, että sosiaali- ja terveystoimi selvittää vuoden 2019 aikana nykyisten toimintamallien mahdollisuudet ja kehittämistarpeet siitä, miten nuoret saataisiin tulemaan tilapäismajoitukseen ja kiinnittymään päihdehoitoon ja muihin kuntouttaviin palveluihin. Tähän tarkoitukseen erillisen kuntoutuskeskuksen perustaminen asunnottomille päihdeongelmallisille nuorille on yksi varteenotettava vaihtoehto kohderyhmän sitouttamisen näkökulmasta. Samalla kartoitetaan mahdollisuudet hyödyntää ja kehittää nykyrakenteiden ja toimipisteiden kokonaisuutta tarjoamaan nuorille kohdennettua tilapäismajoitusta ja kuntouttavia palveluja.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Asunnon turvaaminen ja sopivan asumisratkaisun löytyminen niin tilapäistä majoitusta tarvitseville kuin vahvemman tuen tarpeessa oleville nuorille antaa mahdollisuuden kiinnittyä itsenäiseen elämään ja tarvittavan tuen piiriin. Keskeistä asuntojen, asumispalvelujen ja päihdehoidon lisäksi on saada tarvittaessa riittävä arjen ja itsenäistymisen tuki sekä riittävä toimeentulo ja osaaminen talousasioissa."

Käsittely

13.02.2019

20.11.2018 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Saku Etholen: Lausunnon viimeisen kappaleen ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia toiseksi viimeisen virkkeen "ja kiinnittymään päihdehoitoon ja muihin kuntouttaviin palveluihin" jälkeen lisätään virke: "Tähän tarkoitukseen erillisen kuntoutuskeskuksen perustaminen asunnottomille päihdeongelmallisille nuorille on yksi varteenotettava vaihtoehto kohderyhmän sitouttamisen näkökulmasta."

Kannattaja: jäsen Cecilia Ehrnrooth

1 äänestys

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Saku Etholen)

Jaa-äännet: 4

Sami Heistaro, Seija Muurinen, Sakari Männikkö, Matias Pajula

Ei-äännet: 9

Heidi Ahola, Tapio Bergholm, Leo Bergman, Cecilia Ehrnrooth, Saku Etholen, Kati Juva, Laura Nordström, Karita Toijonen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Saku Etholenin vastaehdotuksen äänin 9 - 4.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi hyväksytyyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Mikko Tamminen, psykiatria- ja päihdepalvelujen johtaja, puhelin: 310 58655
mikko.tamminen(a)hel.fi
Sari Tuominen, idän aikuissosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 46700
sari.tuominen(a)hel.fi

§ 69

Den av ledamoten Alekski Niskanen väckta motionen om utredning av social- och hälsovårdsväsendets process för sökande av ändring i beslut om individuell vård

HEL 2018-011136 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar den av ledamoten Alekski Niskanen väckta motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Alekski Niskanen och 14 andra ledamöter föreslår i sin motion att man ska utreda stadens social- och hälsovårdsväsendets process för sökande av ändring i beslut om individuell vård.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen konstaterar att Helsingfors stad i beredningen av beslut följer principerna för god förvaltning:

Enligt grundlagen ska i all offentlig verksamhet lag noggrant iakttas. Verksamhet som är förenlig med god förvaltning betyder att man i handläggningen av ett ärende korrekt tillämpar den materiella och den processuella lagstiftningen.

Då ett ärende getts till en myndighet för beredning av ett avgörande, utreder myndigheten ärendet genom att införskaffa nödvändiga fakta och utredningar. Beredningen resulterar i ett även formellt korrekt besluts-

13.02.2019

utkast, som innehåller en redogörelse över ärendet, ett (förslag till) avgörande och motiveringar till avgörandet.

Med en god beredning eftersträvar man framför allt ett materiellt, det vill säga innehållsmässigt korrekt slutresultat. Myndigheten ska utreda alla omständigheter som påverkar ärendet, eventuellt höra parter, göra en sammanställning av normer och fakta samt slutligen dryfta hur helheten ska avgöras.

Stadsstyrelsen hänvisar till social- och hälsovårdssektorns utlåtande där de i motionen nämnda enskilda fallen med anknytning till den individuella vårdens beslutsprocess noga har utretts. Man har inte iakttagit lagstridiga förfaranden då de aktuella ärendena har beretts eller varit föremål för överklagande.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Niskanen Aleksi Aloite Kvsto 24102018 3
- 2 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto 10.12.2018

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 21.01.2019 § 50

HEL 2018-011136 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Aleksi Niskasens aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteerin, puhelin: 310 36184

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer

0201256-6

Kontonr

FI0680001200062637

Moms nr

FI02012566

13.02.2019

marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveystoimiala 10.12.2018

HEL 2018-011136 T 00 00 03

Kaupunginhallitus on pyytänyt sosiaali- ja terveystoimialalta lausuntoa Alekski Niskasen tekemästä valtuustoaloitteesta, jonka mukaan sosiaali- ja terveystoimen yksilöhuollon päätösten muutoksenhakujen käsittely ei ole johdonmukaista ja muutoksenhakijan oikeusturva saattaa tämän vuoksi vaarantua.

Yksilöhuollon päätöksistä tehtyjen oikaisuvaatimusten jaostovalmistelu on sosiaali- ja terveystoimialalla keskitetty hallintopalvelujen valmistelun tuen jaostovalmistelutiimille.

Kun muutoksenhaku saapuu kaupungin kirjaamoon, kirjaamo kirjaa asian asianhallintajärjestelmään, lähettää muutoksenhakijalle tiedon odotettavissa olevasta käsittelyajasta ja siirtää asian sosiaali- ja terveystoimialan asianohjaajalle.

Asianohjaaja tarkistaa, että kyseessä on muutoksenhaku, joka kuuluu sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisen jaoston käsiteltäväksi ja siirtää asian odottamaan valmistelua. Koska kaikkia vammaispalvelun, asiakasmaksujen ja vanhuspalvelun päätöksiin liittyviä asiakirjoja ei ole skannattu sähköisiin asiakastietojärjestelmiin, lähetään päätöksen tehneelle palvelupisteelle asiakirjapyyntö.

Jaostovalmistelija selvittää tämän jälkeen oikaisuvaatimuksen perusteena olevat tosiseikat ja kartoittaa tapaukseen sovellettavan lain- säädännön sekä sosiaali- ja terveystoimialalla noudatettavat määräykset ja ohjeet.

Perehdyttyään asiaan jaostovalmistelija laatii päätösehdotuksen. Hallintosihteeri oikolukee tämän jälkeen tekstin, varmistaa, että liitteet on liitetty asialle ja siirtää tekstin liitteineen esittelijän luettavaksi. Esittelijän hyväksytyä ratkaisuehdotuksen ja sen perustelut, siirtää hallintosihteeri päätösesityksen koontilistalta seuraavan jaostokokouksen varsinaiselle esityslistalle.

Kokouksen jälkeen hallintosihteeri lähettää pöytäkirjan otteet muutoksenhakijoille asioista, jotka kokouksessa on ratkaistu tai jätetty tutkimatta. Pöytäkirjan otteen liitteenä lähetetään sekä valitusosoitus että kaikki ne liitteet, jotka valmistelija on esityslistatekstiin liittänyt. Pöydälle

jätetyistä asioista ei lähetetä pöytäkirjanotetta, koska asiaa ei ole käsitelty kokouksessa.

Suurin osa pöytäkirjan otteista postitetaan muutoksenhakijoille e-kirjeenä. Jos ote lähetetään tavallisena kirjeenä, postittaa toimistosihteeri pöytäkirjan otteen ja jaoston kokouksessa olleet, liiteluettelossa mainitut liitteet sekä valitusosoituksen muutoksenhakijalle.

Aloitteessa todetaan muutoksenhakijalle samasta muutoksenhausta lähetettyjen pöytäkirjan otteiden poikenneen toisistaan kahdessa esimerkkitapauksessa muutoksenhaun liitteiden merkitsemisen osalta.

Asiaa selviteltiin valmistelun tuessa. Hallintosihteeri osasi heti nimetä tapauksen ja selittää tapahtumien kulun. Hallintosihteeri muisti myös, että samaan tapauksen liittyä aloitteessa mainittu asiakirjan toimittamisen epäselvyys.

Pöytäkirjan otteiden poikkeaminen toisistaan johtuu siitä, että toinen asioista on kokouksessa pöydälle jäänyt asia, joista pöytäkirjanotteita ei normaalisti lähetetä. Muutoksenhakijan pyynnöstä hänelle on kuitenkin lähetetty tiedoksi pöytäkirjan ote kyseisestä päätöksestä. Koska päätös koski vain pöydälle jättämistä, ei siihen sisälly liitteitä. Pöytäkirjan otteeseen ei tällöin tulostu muutoksenhakua koskevaa esityslistatekstiä, liiteluetteloa eikä liitteitä. Sihteeri on muutoksenhakijan pyynnöstä lähettänyt pöytäkirjan otteen lisäksi myös ne liitteet, jotka valmistelijalla oli liittänyt päätösesitykseen. Liitteiden yläkulmaan sihteeri oli kirjoittanut liitteen numeron.

Kyseessä on siten poikkeustapaus, jossa pöytäkirjan ote on lähetetty muutoksenhakijan nimenomaisesta pyynnöstä.

Sosiaali- ja terveystoimialan näkemyksen mukaan pöytäkirjan otteiden lähettämässä muutoksenhakijoille noudatetaan yhdenmukaista käytäntöä. Valmistelun tuessa suoritettiin pöytäkirjan liitteiden tarkastus systemaattisella satunnaisotannalla, niin että kymmenestä prosentista tänä vuonna tehdyistä päätöksistä tarkastettiin liitetiedot. Suoritettua tarkastuksessa löytyi kaksi tapausta, joissa liitteiden käsittely poikkesi yleisestä käytännöstä, jonka mukaan ote sisältää liiteluettelon, jossa liitteet on otsikoitu. Tapauksissa muutoksenhakukirjeen liitteenä olleet asiakirjat oli liiteluetteloon otsikoitu vain liite-merkinnällä. Varsinaisessa esityslistatekstissä liitteiden sisältö oli kuitenkin selvitetty.

Kuten lausunnossa aiemmin todettiin, aloitteessa mainitussa tapauksessa kyse oli pöydällejättämispäätöksestä. Seuraavaan kokoukseen siirretyn esityslista-asian mahdolliset liitteet eivät ole osa pöydällejättämispäätöstä, vaan ne kuluva kiinteästi siihen asiaan, jon-

ka käsittely siirrettiin ja josta jaosto ei vielä tehnyt päätöstä. Liitteiden merkitsemiskäytäntö on siten tältä osin ollut asianmukaista.

Aloitteessa on toisena muutoksenhakijan oikeusturvaa vaarantavana asiana otettu esille tapaus, jossa asiakkaan edunvalvojan suoraan sosiaalityöntekijälle toimittama, muutoksenhaun liitteeksi tarkoitettu asiakirja oli jäänyt toimittamatta jaostovalmisteluun. Aloitteessa todetaan myös, ettei sosiaalityöntekijä antanut vastaanottamastaan muutoksenhakuun liittyvästä asiakirjasta vastaanottotodistusta.

Hallintolain mukaan päätökseen, johon on vaadittava oikaisua ennen valituksen tekemistä, on liitettävä muutoksenhakuohje. Muutoksenhakuohjeessa on selostettava paitsi viranomainen, jolle muutoksenhaku on toimitettava, muutoksenhaku aika sekä vaatimukset muutoksenhaun sisällöstä, liitteistä ja perille toimittamisesta. Hallintolain mukaan asiakirjan lähettäjälle on pyynnöstä annettava todistus asiakirjan kirjaamisesta tai muusta rekisteröinnistä.

Viranhaltijan päätökseen liitetyssä muutoksenhakuohjeessa ilmoitetaan kirjaamon osoite osoitteena, johon muutoksenhaku pyydetään toimitamaan. Kirjaamo avaa asian asianhallintajärjestelmään ja lähettää asiasta muutoksenhakijalle kirjausilmoituksen, josta näkyy asian saama diaarinumero ja arvio käsittelyajasta.

Valmistelun tuen saaman selvityksen mukaan edunvalvoja oli toimittanut aloitteessa mainitun lääkärintodistuksen sosiaalityöntekijälle. Sosiaalityöntekijä ei lähettänyt todistusta kirjaamoon, koska lääkärintodistukseen ei ollut liitetty saatetta, josta olisi käynyt ilmi, että muutoksenhaku haluttiin täydentää kyseisellä todistuksella.

Koska kyse oli yksittäisestä lääkärintodistuksesta, johon ei liittynyt muutoksenhakukirjettä on ymmärrettävää, ettei, sosiaalityöntekijä osannut yhdistää asiakirjan liittyvän asiakkaan aiemmin tekemään muutoksenhakuun. Osalla asiakkaista on samanaikaisesti vireillä useampia palveluhakemuksia. Jos asiakas ei erikseen mainitse, että asiakirja on tarkoitettu liitettäväksi muutoksenhakuun, saattaa sosiaalityöntekijä olettaa, että asiakirja on toimitettu palveluhakemusta varten, sillä aina sosiaalityöntekijällä ei edes ole tietoinen vireillä olevasta muutoksenhausta.

Hallintolain mukaan vastaanottotodistus asiakirjan kirjaamisesta tai muusta rekisteröinnistä on annettava pyydettyä. Aloitteesta ei käy ilmi, oliko edunvalvoja jättäessään asiakirjan pyytänyt vastaanottotodistusta ja onko asiakasta ohjattu toimittamaan asiakirja kirjaamoon.

Sosiaali- ja terveystoimiala pitää valitettavana sitä, ettei muutoksenhaun liitteeksi tarkoitettu lääkärintodistus ollut valmistelijan eikä siten

13.02.2019

myöskään jaoston jäsenten käytettävissä. Myös jaostovalmistelijan ja esittelijän kannalta on tärkeää, että kaikki ne asiakirjat, joihin muutoksenhakija haluaa vedota, ovat käytettävissä asiaa valmisteltaessa. Jos uusia asiakirjoja tulee vasta siinä vaiheessa kun esityslistateksti on laadittu ja esittelijä hyväksynyt päätösehdotuksen, joutuu valmistelija mahdollisesti laatimaan koko päätösehdotuksen uudelleen. Jos taas muutoksenhaun kannalta oleellinen asiakirja ei saavu lainkaan valmistelijalle, käyttää muutoksenhakija mitä todennäköisemmin valitusoikeutta ja vie asian hallinto-oikeuden ratkaistavaksi. Asian uudelleen käsittely vain sen vuoksi, etteivät kaikki asiakirjat, joihin muutoksenhakija on halunnut vedota, ole olleet käytettävissä asiaa valmisteltaessa ja ratkaistessa ei ole työntekijän kannalta motivoivaa eikä myöskään lisää asiakkaan tunnetta oikeudenmukaisesta käsittelystä.

Sosiaali- ja terveystoimiala pyrkii kehittämään yksilöhuollon muutoksenhakujen valmistelua niin, että muutoksenhakujen valmisteluprosessi olisi paitsi mahdollisimman sujuvaa, myös muutoksenhakijoita tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti kohtelevaa ja palvelisi sekä muutoksenhakijoita, esittelijöitä että jaoston jäseniä. Tapaus tullaan käymään jaostotiimin kokouksessa läpi, kuten kaikki jaostovalmistelusta saatu palautte ja liitteiden nimeämiseen tullaan jatkossa kiinnittämään huomiota. Koska kyseessä on yksittäistapaus eikä asiasta ole tullut muuta palautetta, ei tapauksen vuoksi ole aiheellista muuttaa valmisteluprosessia.

Lisätiedot

Merja Santala, lakimies, puhelin: 310 43697
merja.santala(a)hel.fi

§ 70

Motioner inlämnade vid sammanträdet

HEL 2019-002036, 2019-002037, 2019-002038, 2019-002039, 2019-002041, 2019-002042, 2019-002043, 2019-002044

Beslut

Gruppmotioner

- Motion av Svenska folkpartiets fullmäktige-grupp om dumpandet av gatusnö i havet
- Motion av Vänsterförbundets fullmäktige-grupp om äldreomsorgen

Budgetmotioner

- Budgetmotion av ledamoten Sinikka Vepsä m.fl. om höjning av det allmänna understödet för Helsingfors stads invånarhus

Motioner som hör till stadsfullmäktiges befogenheter

- Motion av ledamoten Sinikka Vepsä m.fl. om en gemensam minnesplakett för de röda och de vita offren i medborgarkriget
- Motion av ledamoten Jussi Chydenius m.fl. om en skivsamling på centrumbiblioteket Ode
- Motion av ledamoten Mia Nygård m.fl. om åtgärder för förebyggande av utslagning hos pojkar

Motioner som hör till stadsstyrelsens befogenheter

- Motion av ledamoten Terhi Koulumies m.fl. om återförande av ansvaret för vinterunderhållet av trottoarer i högre grad till lokal nivå
- Motion av ledamoten Kauko Koskinen m.fl. om anläggande av alléer i enlighet med detaljplanerna

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

13.02.2019

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 34, 35, 36, 39, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69 ja 70 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 37, 38 ja 40 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianomainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

13.02.2019

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, jolla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella,

13.02.2019

jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 260 euron oikeudenkäyntimaksun. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

3

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 41 ja 42 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen
- viranomaisen toimialaansa kuuluvissa asioissa

13.02.2019

- maakunnan liitto ja kunta, joiden alueella kaavassa osoitetulla maankäytöllä on vaikutuksia
- rekisteröity paikallinen tai alueellinen yhteisö toimialaansa kuuluvis- sa asioissa toimialueellaan.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi- saannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan vii- meisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Kunnan jäsenen, asianosaisen ja muun valittamaan oikeutetun katso- taan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannu- saatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipal- velussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Postiosoite PL 1 00099 HELSINGIN KAUPUNKI helsinki.kirjaamo@hel.fi	Käyntiosoite Pohjoisesplanadi 11-13 Helsinki 17 http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto	Puhelin +358 9 310 1641 Faksi +358 9 655 783	Y-tunnus 0201256-6	Tilinro FI0680001200062637 Alv.nro FI02012566
--	---	---	------------------------------	--

13.02.2019

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valitus. Sähköistä asiakirjaa ei kuitenkaan tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai ehyttä ole syytä epäillä.

Valitukseen on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Hallinto-oikeus perii muutoksenhakuasian käsittelystä 260 euron oikeudenkäyntimaksun. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

13.02.2019

00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Faksinumero: (09) 655 783
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11–13
Puhelinnumero: (09) 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

ANVISNINGAR FÖR SÖKANDE AV ÄNDRING

1

FÖRBUD MOT SÖKANDE AV ÄNDRING

34, 35, 36, 39, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69 och 70 § i protokollet.

Ändring i beslutet får inte sökas eftersom beslutet gäller beredning eller verkställighet.

Tillämpat lagrum: 136 § i kommunallagen

2

BESVÄRSANVISNING

37, 38 och 40 § i protokollet.

Ändring i beslutet söks genom kommunalbesvär.

Besvärsrätt

Ändring i beslutet får sökas

- av den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part)
- av kommunmedlemmarna

Besvärstid

Kommunalbesvär ska anföras inom 30 dagar från delfåendet av beslutet.

Besvärsskriften ska inlämnas till besvärsmyndigheten senast besvärstidens sista dag under besvärsmyndighetens öppettid.

Om beslutet har delgetts per post anses en part ha fått del av beslutet sju dagar efter att brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att protokollet fanns tillgängligt i det allmänna datanätet.

13.02.2019

Om beslutet har delgetts som elektroniskt meddelande anses en part ha fått del av beslutet tre dagar efter att meddelandet avsändes, om inte något annat påvisas.

Dagen för delfåendet räknas inte in i besvärstiden. Om sista dagen av besvärstiden är en helgdag, självständighetsdagen, första maj, jul- eller midsommarafton eller en helgfri lördag får besvärshandlingarna inlämnas första vardagen därefter.

Besvärsgrunder

Kommunalbesvär får anföras på den grunden att

- beslutet har tillkommit i felaktig ordning
- den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter
- beslutet annars strider mot lag

Besvärsmyndighet

Kommunalbesvär anföras hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Förvaltningsdomstolens kontaktuppgifter är:

E-postadress: helsinki.hao@oikeus.fi
Adress: Banbyggargvägen 5
00520 HELSINGFORS
Faxnummer: 029 56 42079
Telefonnummer: 029 56 42000

Besvär kan anföras även via förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst på adressen <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/sv>

Formen för och innehållet i besvärsskriften

Besvär ska anföras skriftligt. Elektroniska dokument uppfyller kravet på skriftlig form.

I besvärsskriften, som ska riktas till besvärsmyndigheten, ska uppges

- det beslut som besvärsskriften gäller
- till vilka delar ändring söks i beslutet och hurdana ändringar som söks
- på vilka grunder ändring söks

I besvärsskriften ska ändringssökandens namn och hemkommun uppges. Om ändringssökandens talan förs av hans lagliga företrädare eller

13.02.2019

ombud eller om någon annan person har uppgjort besvären, ska i besvärsskriften även uppges namn och hemkommun för denna person.

I besvärsskriften ska vidare uppges den postadress och det telefonnummer under vilka meddelanden i saken kan tillställas ändringssökanden.

Besvärsskriften ska undertecknas av ändringssökanden, den lagliga företrädaren eller ombudet. Ett elektroniskt dokument behöver emellertid inte kompletteras med en underskrift om dokumentet innehåller uppgifter om avsändaren och om det inte finns anledning att betvivla dokumentets autenticitet och integritet.

Till besvärsskriften ska fogas

- det beslut som besvärsskriften gäller, i original eller kopia
- ett intyg över vilken dag beslutet har delgivits eller en annan utredning över när besvärstiden har börjat
- de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sin begäran, om dessa inte redan tidigare har tillställts myndigheten

Rättegångsavgift

Förvaltningsdomstolen tar ut en rättegångsavgift på 260 euro för behandlingen av ärendet. Om förvaltningsdomstolen ändrar det överklagade beslutet till förmån för ändringssökanden tas ingen rättegångsavgift ut.

Protokoll

Protokollsutdrag och -bilagor som hänför sig till beslutet skickas på begäran. Handlingar kan beställas från Helsingfors stads registratorskontor.

E-postadress: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postadress: PB10
00099 HELSINGFORS STAD
Faxnummer: (09) 655 783
Besöksadress: Helsingfors stads registratorskontor
Norra esplanaden 11-13
Telefonnummer: (09) 310 13700

Registratorskontoret är öppet måndag–fredag kl. 08.15–16.00

13.02.2019

3 BESVÄRSANVISNING

41 och 42 § i protokollet.

Ändring i beslutet söks genom kommunalbesvär.

Besvärsrätt

Ändring i beslutet får sökas

- av den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part)
- av en kommunmedlem
- av en myndighet i ärenden som hör till dess verksamhetsområde
- av förbund på landskapsnivå och kommuner för vars område den markanvändning som anges i planen har konsekvenser
- av en registrerad lokal eller regional sammanslutning i ärenden som hör till dess verksamhetsområde.

Besvärstid

Besvär ska anföras inom 30 dagar från delfåendet av beslutet.

Besvärsskriften ska inlämnas till besvärsmyndigheten senast den sista dagen av besvärstiden under besvärsmyndighetens öppettid.

En kommunmedlem, en part eller en annan aktör som har besvärsrätt anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att protokollet fanns tillgängligt i det allmänna datanätet.

Dagen för delfåendet räknas inte in i besvärstiden. Om sista dagen av besvärstiden är en helgdag, självständighetsdagen, första maj, jul- eller midsommarafton eller en helgfri lördag får besvärshandlingarna inlämnas första vardagen därefter.

Besvärsgrunder

Besvär får anföras på den grunden att

- beslutet har tillkommit i felaktig ordning
- den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter
- beslutet annars strider mot lag.

Besvärsmyndighet

Besvär anføres hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

13.02.2019

Förvaltningsdomstolens kontaktuppgifter är:

E-postadress: helsinki.hao@oikeus.fi
Adress: Banbyggargvägen 5
00520 HELSINGFORS
Faxnummer: 029 56 42079
Telefonnummer: 029 56 42000

Formen för och innehållet i besvärsskriften

Besvär ska anföras skriftligt. Elektroniska dokument uppfyller kravet på skriftlig form.

I besvärsskriften, som ska riktas till besvärsmyndigheten, ska uppges

- det beslut i vilket ändring söks
- på vilka punkter ändring söks och vilka ändringar som yrkas
- på vilka grunder ändring söks.

I besvärsskriften ska ändringssökandens namn och hemkommun uppges. Om ändringssökandens talan förs av hans eller hennes lagliga företrädare eller ombud eller om någon annan person har uppgjort besvaren, ska i besvärsskriften även uppges namn och hemkommun för denna person.

I besvärsskriften ska vidare uppges den postadress och det telefonnummer under vilka meddelanden i saken kan tillställas ändringssökanden.

Besvärsskriften ska undertecknas av ändringssökanden, den lagliga företrädaren eller ombudet. Ett elektroniskt dokument behöver emellertid inte kompletteras med en underskrift om dokumentet innehåller uppgifter om avsändaren och om det inte finns anledning att betvivla dokumentets autenticitet och integritet.

Till besvärsskriften ska fogas

- det beslut i vilket ändring söks genom besvär, i original eller kopia
- ett intyg över vilken dag beslutet har delgivits eller en annan utredning över när besvärstiden har börjat
- de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sin begäran, om dessa inte redan tidigare har tillställts myndigheten.

13.02.2019

Rättegångsavgift

Förvaltningsdomstolen tar ut en rättegångsavgift på 250 euro för behandling av ett ärende som gäller ändringssökande. Om förvaltningsdomstolen ändrar det överklagade beslutet till förmån för ändringssökanden tas ingen rättegångsavgift ut. Avgifter tas inte ut i vissa ärendegrupper eller hos dem som enligt bestämmelser någon annanstans i lag är befriade från avgifter. Den som inlett ärendet är betalningsskyldig och avgiften gäller per besvärsskrift.

Protokoll

Protokollsutdrag och -bilagor som hänför sig till beslutet skickas på begäran. Handlingar kan beställas från Helsingfors stads registratorskontor.

E-postadress: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postadress: PB 10
00099 HELSINGFORS STAD
Faxnummer: (09) 655 783
Besöksadress: Norra esplanaden 11–13
Telefonnummer: (09) 310 13700

Registratorskontoret är öppet måndag–fredag kl. 08.15–16.00.

13.02.2019

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Otso Kivekäs
puheenjohtaja
ordförande

Harry Bogomoloff
puheenjohtaja
ordförande

Lauri Menna
pöytäkirjanpitäjä
protokollförare

Pöytäkirja tarkastettu
Protokollet justerat

Heimo Laaksonen

Terhi Peltokorpi

Johanna Sydänmaa

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.
Dokumentet är elektroniskt undertecknat.

13.02.2019

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa www.hel.fi 27.02.2019.

Protokollet har hållits tillgängligt i det allmänna datanätet på adressen www.hel.fi 27.02.2019.

Lauri Menna
johtava asiantuntija
ledande sakkunnig

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566